

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาผลกระทบของการเปิดตลาดสินค้า

ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ของไทย

The Study of the Effect of Market Accesses and Free Trade
Agreements of Thailand

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์

คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาผลการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆของไทย
ทั้งนี้คณะทำงานได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการนำเข้าและส่งออกของไทย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ
และภาคเอกชน จึงใคร่ขอความขอบคุณทุกๆท่านที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยใน
ครั้งนี้ นอกจากนั้นยังขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่ได้ให้ทุน
สนับสนุนการวิจัยทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขณะที่การดำเนินการศึกษาครั้งนี้ จะประสบความสำเร็จไม่ได้ถ้ามิได้รับการสนับสนุนจาก
ศาสตราจารย์ น.พ. สมพงษ์ พงษ์ไทย ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เรืองประเทืองสุข ผู้รักษาการแทนรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้
คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง และต้องขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามถึงในรายงานฉบับนี้ได้

อีกทั้งผลสำรวจวิจัยฯ นี้ประสบความสำเร็จเป็นรูปเล่มได้ ด้วยความทุ่มเทแรงใจ แรงกาย ความ
ร่วมมือและความเสียสละจากคณะที่ปรึกษาฯ และคณะทำงานฯ ทุกท่านที่ศูนย์วิจัยโลจิสติกส์ และการ
จัดการ มหาวิทยาลัยบูรพา

รศ.ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์
มหาวิทยาลัยบูรพา
กันยายน ๒๕๕๙

คำนำ

การค้าระหว่างประเทศถือเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานและประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมกันนั้นยังเป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้อยู่ในระดับที่ได้รับการยอมรับจากประเทศคู่ค้า ขณะที่ประเทศไทยได้นำเอาการจัดทำความตกลงเสรีทางการค้า (Free Trade Agreement : FTA) มาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของไทย ซึ่งจนถึงปัจจุบันไทยได้เจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ไปแล้วหลายความตกลง เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน ความตกลงระหว่างไทยออสเตรเลีย ไทยนิวซีแลนด์ และไทยญี่ปุ่น เป็นต้น

ขณะที่ความตกลง FTA ที่ได้จัดทำขึ้นนั้นมีเงื่อนไขการเปิดตลาดสินค้าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษา เปรียบเทียบรูปแบบของการเปิดตลาดสินค้าในแต่ละรายการในทุกๆ ความตกลงที่ไทยได้จัดทำไปแล้ว และวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสินค้าของไทย เพื่อเตรียมมาตรการรองรับและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนแนวทางการเจรจาในอนาคต

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาผลของการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ของไทย โดยศึกษาภาพรวมของเศรษฐกิจการค้า ผลการวิเคราะห์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผลกระทบจากการเปิดตลาดสินค้า และศักยภาพของประเทศไทยภายใต้กลวัตน์การค้าโลก

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๙ บท โดยบทที่ ๑ เป็นเรื่องของบทนำ ซึ่งประกอบไปด้วย ความสำคัญและที่มา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น

บทที่ ๒ จะเป็นการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เป็นต้น

บทที่ ๓ เป็นการทบทวนกรอบความตกลงภายใต้การค้าเสรีของประเทศต่างๆ เช่น ความตกลงของเขตการค้าเสรีอาเซียน ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศอื่นๆ เช่น จีน อินเดีย ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เป็นต้น

บทที่ ๔ เป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของการค้าระหว่างประเทศและสินค้าที่มีศักยภาพของไทย ทั้งสินค้านำเข้า สินค้าส่งออกของไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ หลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

บทที่ ๕ เป็นการวิเคราะห์นโยบายการค้าและเศรษฐกิจของประเทศคู่ภาคีของไทย ในเรื่องของภาพรวมของเศรษฐกิจในประเทศนั้นๆ นโยบายการค้าระหว่างประเทศ แนวโน้มของเศรษฐกิจ เป็นต้น

บทที่ ๖ เป็นผลการวิเคราะห์การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดตลาดการค้าเสรี ผลสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และการอภิปรายผลการศึกษา

คำนำ (ต่อ)

บทที่ ๗ การศึกษาผลกระทบต่างๆภายหลังการเปิดตลาดการค้าเสรีของไทย จำแนกตามประเภทของกลุ่มสินค้าต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น และใน

บทที่ ๘ เป็นการศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพ การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยภายใต้พลวัตน์การค้าโลก โดยทำการวิเคราะห์ Gap Analysis การวิเคราะห์ SWOT Analysis และการวิเคราะห์ Trow Matrix และบทที่ ๙ บทสุดท้ายเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

กระผม รศ.ดร.ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ และทีมงานใคร่ขอความขอบคุณหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และคำปรึกษาที่มีคุณค่าต่อการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งขอน้อมรับฟังคำติชมหรือข้อเสนอแนะ ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
คำนำ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญรูป	ฎ
สารบัญตาราง	ฏ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ บทนำ	๑-๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑-๒
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๑-๒
๑.๔ ผู้รับผิดชอบโครงการวิจัย	๑-๓
บทที่ ๒ ระเบียบวิธีวิจัยและแนวทางการศึกษา	
๒.๑ บทนำ	๒-๑
๒.๒ แนวทางการศึกษาและระเบียบวิธีวิจัย	๒-๑
๒.๓ แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา	๒-๓
๒.๔ แนวทางวิจัยและการเก็บข้อมูล	๒-๗
๒.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒-๒๐
๒.๖ กรอบเวลาและกำหนดส่งมอบงาน	๒-๒๙
๒.๗ การถ่ายทอดความรู้จากงานวิจัยให้แก่บุคลากรของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	๒-๓๐
๒.๘ ระยะเวลาการศึกษา	๒-๓๑
บทที่ ๓ การทบทวนกรอบความตกลงการค้าเสรีของไทยและประเทศคู่ภาคี	
๓.๑ บทนำ	๓-๑
๓.๒ ภาพรวมของกรอบความตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคี	๓-๑
๓.๒.๑ เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)	๓-๑
๓.๒.๒ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA)	๓-๔
๓.๒.๓ ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย (India-Thailand Free Trade Agreement: ITFTA)	๓-๗
๓.๒.๔ ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA)	๓-๑๐
๓.๒.๕ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP)	๓-๑๒
๓.๒.๖ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement : JTEPA)	๓-๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๒.๗ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP)	๓-๑๙
๓.๒.๘ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement : AKFTA)	๓-๒๒
๓.๒.๙ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement: AIFTA)	๓-๒๓
๓.๒.๑๐ ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement : AANZFTA)	๓-๒๕
๓.๒.๑๑ ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-เปรู (Thai-Peru Free Trade Agreement)	๓-๒๖
๓.๓ กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า	๓-๒๗
๓.๔ บทสรุป	๓-๓๐
บทที่ ๔ ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศและสินค้าที่มีศักยภาพของไทย	
๔.๑ บทนำ	๔-๑
๔.๒ ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของไทย	๔-๑
๔.๓ สินค้านำเข้าของไทย	๔-๓
๔.๔ สินค้าส่งออกของไทย	๔-๕
๔.๕ สินค้าส่งออกที่มีศักยภาพในการแข่งขันตลาดโลก	๔-๖
๔.๕.๑ อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอาหาร (สดและแปรรูป)ฯ	๔-๖
๔.๕.๒ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม	๔-๑๐
๔.๕.๓ อุตสาหกรรมยานยนต์ และส่วนประกอบ	๔-๑๔
๔.๕.๔ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	๔-๑๘
๔.๕.๕ อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก	๔-๒๐
๔.๕.๖ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	๔-๒๒
๔.๕.๗ อุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง	๔-๒๖
๔.๕.๘ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สินค้าเซรามิก	๔-๓๐
๔.๕.๙ อุตสาหกรรมกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ	๔-๓๑
๔.๕.๑๐ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	๔-๓๓
๔.๕.๑๑ อุตสาหกรรมข้าวไทย	๔-๓๕
บทที่ ๕ การวิเคราะห์นโยบายการค้าและเศรษฐกิจของประเทศคู่ภาคีของไทย	
๕.๑ บทนำ	๕-๑
๕.๒ ภาพรวมเศรษฐกิจ และการค้าของจีน	๕-๒
๕.๓ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจ และการค้าของประเทศบรูไน	๕-๖
๕.๔ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศกัมพูชา	๕-๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๕.๕ ภาพรวมเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย	๕-๑๓
๕.๖ ภาพรวมเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	๕-๑๖
๕.๗ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศพม่า	๕-๑๙
๕.๘ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์	๕-๒๒
๕.๙ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม	๕-๒๖
๕.๑๐ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศไทย	๕-๒๘
๕.๑๑ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของอินเดีย	๕-๒๙
๕.๑๒ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของนิวซีแลนด์	๕-๓๑
๕.๑๓ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของเกาหลีใต้	๕-๓๔
บทที่ ๖ ผลการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ประกอบการ	
๖.๑ บทนำ	๖-๑
๖.๒ ผลการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้นำเข้า-ส่งออกของไทย	๖-๒
๖.๓ การอธิบายผลการศึกษา	๖-๑๒
๖.๔ บทสรุป	๖-๑๓
บทที่ ๗ การศึกษาผลกระทบรายสินค้าภายหลังการเปิดการค้าเสรี	
๗.๑ บทนำ	๗-๑
๗.๒ การประเมินผลกระทบ และศักยภาพกับสาขาสินค้าของไทย	๗-๑
๗.๒.๑ กลุ่มอาหาร (สด และแปรรูป)	๗-๑
๗.๒.๒ สถานการณ์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม	๗-๖
๗.๒.๓ กลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วน	๗-๑๕
๗.๒.๔ กลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์ของไทย	๗-๒๓
๗.๒.๕ กลุ่มพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก	๗-๓๒
๗.๒.๖ กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ	๗-๓๗
๗.๓ บทสรุป	๗-๔๕
บทที่ ๘ การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยภายใต้พลวัตการค้าโลก	
๘.๑ บทนำ	๘-๑
๘.๒ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้า	๘-๑
๘.๒.๑ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร	๘-๑
๘.๒.๒ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	๘-๔
๘.๒.๓ กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	๘-๘
๘.๒.๔ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	๘-๑๑
๘.๒.๕ กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	๘-๑๔
๘.๓ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยแยกตามกลุ่มสินค้าสำคัญหลัก	๘-๑๘
๘.๓.๑ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเครื่องนุ่งห่ม	๘-๑๘

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
๘.๓.๒	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้ายานยนต์และชิ้นส่วน	๘-๒๐
๘.๓.๓	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเหล็กและผลิตภัณฑ์	๘-๒๑
๘.๓.๔	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าพลาสติก	๘-๒๔
๘.๓.๕	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ	๘-๒๕
๘.๓.๖	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าอาหารและผลิตภัณฑ์	๘-๒๖
๘.๓.๗	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเครื่องกล	๘-๒๗
๘.๓.๘	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้ากระดาษและเยื่อกระดาษ	๘-๒๘
๘.๔	การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันรายประเทศ	๘-๓๐
๘.๔.๑	เขตการค้าเสรีอาเซียน	๘-๓๐
๘.๔.๒	ประเทศบรูไน	๘-๓๓
๘.๔.๓	ประเทศกัมพูชา	๘-๓๕
๘.๔.๔	ประเทศอินโดนีเซีย	๘-๓๘
๘.๔.๕	ประเทศลาว	๘-๔๑
๘.๔.๖	ประเทศมาเลเซีย	๘-๔๓
๘.๔.๗	ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	๘-๔๖
๘.๔.๘	ประเทศฟิลิปปินส์	๘-๔๙
๘.๔.๙	ประเทศสิงคโปร์	๘-๕๒
๘.๔.๑๐	ประเทศเวียดนาม	๘-๕๕
๘.๕	บทสรุป	๘-๕๘
บทที่ ๙ สรุปผลและข้อเสนอแนะสำหรับการเจรจาและมาตรการรองรับผลกระทบจากการเจรจา		
๙.๑	บทนำ	๙-๑
๙.๒	สถานะทางการค้าจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีต่างๆ	๙-๑
๙.๓	ออสเตรเลีย	๙-๖
๙.๔	จีน	๙-๗
๙.๕	อินเดีย	๙-๑๐
๙.๖	ญี่ปุ่น	๙-๑๒
๙.๗	เกาหลีใต้	๙-๑๔
๙.๘	นิวซีแลนด์	๙-๑๗
๙.๙	ข้อเสนอแนะในการเจรจาและแนวทางการเจรจาในอนาคต	๙-๑๘
๙.๑๐	ข้อเสนอแนะและมาตรการรองรับผลกระทบ	๙-๒๑
๙.๑๑	บทสรุป	๙-๒๙

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนประกอบตอนท้าย

รายงานการเงิน

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

 แบบสอบถาม

 ประมวลภาพงานสัมมนา

 เอกสารประกอบงานสัมมนา

 แบบลงทะเบียน

ประวัตินักวิจัย

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
รูปที่ ๒-๑	กรอบการดำเนินงานในโครงการวิจัย	๒-๒
รูปที่ ๒-๒	แผนผังขั้นตอนของการศึกษา	๒-๙
รูปที่ ๒-๓	สรุปภาพรวมของกระบวนการในการเก็บข้อมูลในมิติต่างๆ	๒-๑๔
รูปที่ ๒-๔	แบบจำลอง BCG Matrix	๒-๒๑
รูปที่ ๒-๕	แนวคิด Generic Strategies	๒-๒๑
รูปที่ ๒-๖	แบบจำลองแรงกดดัน ๕ ประการ	๒-๒๑
รูปที่ ๒-๗	แบบจำลอง Porter's Diamond	๒-๒๑
รูปที่ ๒-๘	แผนภูมิอธิบายการวิเคราะห์แบบSWOT	๒-๒๒
รูปที่ ๒-๙	ระบบเศรษฐกิจหลายประเทศแบบเปิด (Multi Country Open Economy)	๒-๒๖
รูปที่ ๒-๑๐	โครงสร้างการผลิตในแบบจำลอง GTA	๒-๒๗
รูปที่ ๒-๑๑	โครงสร้างอุปสงค์ของครัวเรือน	๒-๒๘
รูปที่ ๒-๑๒	การสรุปขั้นตอนการศึกษาและกรอบเวลาการส่งมอบงาน	๒-๒๙

สารบัญตาราง

ชื่อตาราง		หน้า
ตารางที่ ๒-๑	แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา	๒-๕
ตารางที่ ๒-๒	รายการกลุ่มสินค้าเป้าหมายในการเก็บข้อมูลโดยใช้การไฟฟ้าสกรูภายใต้ความตกลงการค้าเสรีทั้ง ๑๑ ฉบับ	๒-๑๒
ตารางที่ ๒-๓	ประเภทและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา	๒-๑๓
ตารางที่ ๒-๔	ระยะเวลาในการศึกษา	๒-๓๑
ตารางที่ ๔-๑	สินค้านำเข้าสำคัญ ๑๐ อันดับแรกของไทย	๔-๒
ตารางที่ ๔-๒	สินค้าส่งออกสำคัญ ๑๐ อันดับแรกของไทย	๔-๒
ตารางที่ ๔-๓	ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๘	๔-๑๐
ตารางที่ ๔-๔	การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๘	๔-๑๓
ตารางที่ ๔.๕	อุตสาหกรรมยานยนต์ และส่วนประกอบ	๔-๑๕
ตารางที่ ๕-๑	สถานการณ์การส่งออกของจีนไปยังประเทศคู่ค้า	๕-๓
ตารางที่ ๖-๑	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ	๖-๒
ตารางที่ ๖-๒	ประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง	๖-๒
ตารางที่ ๖-๓	จำนวนพนักงานของบริษัท/องค์กรของกลุ่มตัวอย่าง	๖-๓
ตารางที่ ๖-๔	ประเภทสินค้า/บริการ	๖-๓
ตารางที่ ๖-๕	ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม	๖-๔
ตารางที่ ๖-๖	การใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีในการส่งออก-นำเข้า	๖-๔
ตารางที่ ๖-๗	สาเหตุที่ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ในการค้า	๖-๕
ตารางที่ ๖-๘	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพิธีศุลกากร	๖-๕
ตารางที่ ๖-๙	ลำดับของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพิธีการศุลกากร	๖-๖
ตารางที่ ๖-๑๐	ประเด็นอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเกี่ยวกับการตีความพิกัดภาษี	๖-๖
ตารางที่ ๖-๑๑	ลำดับของอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) ที่ผู้ประกอบการไทยประสบอยู่	๖-๗
ตารางที่ ๖-๑๒	การสรุป FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาด	๖-๗
ตารางที่ ๖-๑๓	สรุปลำดับ FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาด	๖-๘
ตารางที่ ๖-๑๔	ผลกระทบที่ได้รับภายหลังจากที่ไทยได้ทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าเจรจาต่างๆตั้งแต่ปี ๒๕๔๘	๖-๘
ตารางที่ ๖-๑๕	การสนับสนุนข้อตกลง FTA ต่างๆ	๖-๙
ตารางที่ ๖-๑๖	ประเด็นที่เสนอให้รัฐบาลทบทวนเมื่อมีการสนับสนุนให้ทบทวนการเปิดตลาด	๖-๙
ตารางที่ ๖-๑๗	มาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออกสินค้า	๖-๑๐
ตารางที่ ๖-๑๘	ลำดับมาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออกสินค้า	๖-๑๐
ตารางที่ ๖-๑๙	มาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA	๖-๑๑
ตารางที่ ๖-๒๐	ลำดับของมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA	๖-๑๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ชื่อตาราง		หน้า
ตารางที่ ๗-๑	โครงสร้างราคาอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจบอง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป)	๗-๓
ตารางที่ ๗-๒	จำนวนผู้ผลิตในประเทศไทยอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจบอง และแปรรูป	๗-๓
ตารางที่ ๗-๓	ตลาดส่งออกสำคัญอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจบอง และแปรรูป	๗-๓
ตารางที่ ๗-๔	ภาวะอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจบอง และแปรรูป	๗-๔
ตารางที่ ๗-๕	ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	๗-๗
ตารางที่ ๗-๖	มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	๗-๑๒
ตารางที่ ๗-๗	สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วนของไทย	๗-๑๗
ตารางที่ ๗-๘	การจำหน่ายยานยนต์ในประเทศ	๗-๑๙
ตารางที่ ๗-๙	ตารางการส่งออกยานยนต์	๗-๒๑
ตารางที่ ๗-๑๐	การนำเข้ายานยนต์	๗-๒๒
ตารางที่ ๗-๑๑	ปริมาณการผลิตอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ	๗-๒๕
ตารางที่ ๗-๑๒	มูลค่าการนำเข้าอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ	๗-๒๙
ตารางที่ ๗-๑๓	ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก	๗-๓๓
ตารางที่ ๗-๑๔	ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก ๒๕๕๙	๗-๓๕
ตารางที่ ๗-๑๕	ดัชนีการผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ และของที่เกี่ยวข้อง	๗-๓๙
ตารางที่ ๗-๑๖	มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ	๗-๔๐
ตารางที่ ๗-๑๗	มูลค่าการนำเข้าเครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	๗-๔๓
ตารางที่ ๘-๑	การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร	๘-๒
ตารางที่ ๘-๒	การวิเคราะห์ SWOT อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	๘-๓
ตารางที่ ๘-๓	การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร	๘-๔
ตารางที่ ๘-๔	การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	๘-๖
ตารางที่ ๘-๕	การวิเคราะห์ SWOT อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	๘-๗
ตารางที่ ๘-๖	การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	๘-๘
ตารางที่ ๘-๗	การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	๘-๙
ตารางที่ ๘-๘	การวิเคราะห์ SWOT อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	๘-๑๐
ตารางที่ ๘-๙	การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	๘-๑๑
ตารางที่ ๘-๑๐	การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	๘-๑๒
ตารางที่ ๘-๑๑	การวิเคราะห์ SWOT Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	๘-๑๓
ตารางที่ ๘-๑๒	การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง	๘-๑๔
ตารางที่ ๘-๑๓	การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	๘-๑๖
ตารางที่ ๘-๑๔	การวิเคราะห์ SWOT Analysis กลุ่มชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	๘-๑๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ชื่อตาราง		หน้า
ตารางที่ ๘-๑๕	การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มขึ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	๘-๑๘
ตารางที่ ๘-๑๖	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศไทย	๘-๓๒
ตารางที่ ๘-๑๗	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศบรูไน	๘-๓๔
ตารางที่ ๘-๑๘	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศกัมพูชา	๘-๓๗
ตารางที่ ๘-๑๙	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศอินโดนีเซีย	๘-๔๐
ตารางที่ ๘-๒๐	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศลาว	๘-๔๒
ตารางที่ ๘-๒๑	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศมาเลเซีย	๘-๔๕
ตารางที่ ๘-๒๒	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	๘-๔๘
ตารางที่ ๘-๒๓	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศฟิลิปปินส์	๘-๕๑
ตารางที่ ๘-๒๔	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศสิงคโปร์	๘-๕๔
ตารางที่ ๘-๒๕	การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศเวียดนาม	๘-๕๗
ตารางที่ ๙-๑	เปรียบเทียบมูลค่าการค้า (ส่งออก) ของไทยกับประเทศ ๒๕๕๘	๙-๒
ตารางที่ ๙-๒	เปรียบเทียบมูลค่าการค้า (ส่งออก) ของไทยกับประเทศ ๒๕๕๘	๙-๓
ตารางที่ ๙-๓	เปรียบเทียบมูลค่าการค้า ของประเทศคู่ค้าต่างๆมายังประเทศไทย	๙-๔
ตารางที่ ๙-๔	เปรียบเทียบมูลค่าการค้า ของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าต่างๆ	๙-๕

๑. ๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตเศรษฐกิจโลกปัจจุบันกำลังส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆทั่วโลก แต่แต่ละประเทศมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจออกมามากมายต่อเนื่อง หลายประเทศมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรการกีดกัน หรือการส่งเสริมให้บริโภคสินค้าแต่ในประเทศของตน การค้าระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) คือ กิจกรรมที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยน (Exchange) สินค้าและบริการระหว่างประเทศอาจเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยตรงหรือการค้าโดยใช้เงินเป็นสื่อกลางทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน และวิทยาการเทคโนโลยีประเทศต่างๆ ระหว่างประเทศ ซึ่งความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศที่เห็นได้ชัดเจน คือ ประเทศคู่ค้ามีสินค้าให้เลือกบริโภคจำนวนมากขึ้น ประเทศผู้ผลิตมีความชำนาญในการผลิตสินค้ามากขึ้น เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตเพื่อให้สามารถผลิตได้มากขึ้น รวมทั้งขยายการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตต่างๆ และช่วยให้ผู้บริโภคในประเทศที่ไม่สามารถทำการผลิตสินค้าได้ หรือผลิตได้แต่ต้นทุนการผลิตสูงมีสินค้าเพื่อการบริโภค (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๖) เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องได้รับประโยชน์สูงสุดแต่ละประเทศจึงเลือกผลิตสินค้าหรือบริการที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีมากมายภายในประเทศนั้นๆจะทำให้ได้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดีและต้นทุนต่ำ และนำสินค้าไปขายในตลาดโลก

การค้าระหว่างประเทศ (International Business) นับเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยมาโดยตลอด โดยในอดีตรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการส่งออก (Export) และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เมื่อภาวะการแข่งขันและการช่วงชิงอำนาจทางการค้าการลงทุนจากทั่วโลกรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Economy: AEC) ส่งผลกระทบโดยตรงกับประเทศไทย ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง AEC ที่จะเกิดขึ้น

ปัจจุบันไทยได้เจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างภายในกลุ่มให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น ๐ % และใช้อัตราภาษีที่สูงกว่าประเทศนอกกลุ่มข้อตกลงรวมไปถึงการเปิดเสรีด้านการบริการ และการลงทุน ยกตัวอย่างกลุ่มการค้าเสรีที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงร่วม เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (Asia and Pacific Economic Cooperation : APEC) ความตกลงพันธมิตรทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) และความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย - แปซิฟิก (TPP) เป็นต้น ซึ่งในแต่ละความตกลง FTA ที่ได้จัดทำนั้นมีเงื่อนไขในการเปิดตลาดสินค้าที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของการเปิดตลาดสินค้าของไทยและประเทศคู่ภาคีภายใต้

ความตกลงการค้าเสรีต่างๆที่ไทยเป็นภาคีโดยแยกตามรายการสินค้า ผลกระทบต่อสินค้าไทยทั้งใน
เชิงบวกและเชิงลบเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการรองรับผลกระทบในเบื้องต้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษารูปแบบการเปิดตลาดสินค้าของไทยและประเทศคู่ภาคี ภายใต้ความตกลง
การค้าเสรีต่างๆ ที่ไทยเป็นภาคี โดยแยกเป็นรายการสินค้า

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาผลกระทบต่อสินค้าสำคัญของไทย ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ จากการ
เปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ที่ไทยเป็นภาคี

๑.๒.๓ เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการรองรับผลกระทบในเบื้องต้น ซึ่งเกิดจากการจัดทำ
ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ของไทย ทั้งด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์และขีดความสามารถของ
สินค้า ตลอดจนการปรับตัวและเยียวยาสินค้าของไทยที่ได้รับผลกระทบในทางลบ

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ รวบรวมข้อมูลการเปิดตลาดสินค้าทั้งของไทยและประเทศคู่ภาคี ภายใต้ความตกลง
การค้าเสรีที่ไทยจัดทำ ซึ่งมีผลใช้บังคับหรือสรุปผลการเจรจาแล้ว ประกอบด้วย

๑) เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับ
ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement:
ACFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับกับการเปิดตลาดการค้าผักผลไม้เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และมีผลใช้
บังคับกับสินค้าทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๘

๒) ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย (India-Thailand Free Trade Agreement:
ITFTA) ซึ่งมีการใช้บังคับกับการยกเลิกสินค้ากลุ่ม EHS ๘๒ รายการแล้วเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗
และปัจจุบันอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อขยายขอบเขตของกลุ่มสินค้า รวมทั้งจะพิจารณาการเจรจาเปิด
ตลาดการค้าบริการและการลงทุน

๓) ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade
Agreement: TAFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘

๔) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New
Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม
๒๕๔๘

๕) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic
Partnership Agreement: JTEPA) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๖) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP) ซึ่งมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

๗) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓

๘) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement : AIFTA) ซึ่งมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓

๙) ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement: AANZFTA) ซึ่งจะมีผลใช้บังคับกับไทยวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐) ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-เปรู (Thai-Peru Free Trade Agreement) ซึ่งยังไม่ผลใช้บังคับกับไทย แต่คาดว่าจะมีผลใช้บังคับในครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๓

๑.๓.๒ ศึกษา และเปรียบเทียบรูปแบบการเปิดตลาดสินค้า (เช่น การลดภาษี และการขยายโควตาภาษี) ของทุกความตกลงการค้าเสรีที่ไทยเป็นภาคีตามข้อ (๑) โดยแยกเป็นรายสินค้าตามระบบฮาร์โมนไนซ์

๑.๓.๓ คัดเลือกกลุ่มสินค้าสำคัญของไทย ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ อย่างน้อย ๑๕ กลุ่ม

๑.๓.๔ ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลของการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ โดยเน้นกลุ่มสินค้าสำคัญของไทย ตามข้อ (๓)

๑.๓.๕ จัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับตัว สำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มสินค้าสำคัญของไทย ทั้งในด้านการส่งเสริมการใช้ประโยชน์และขีดความสามารถของสินค้า ตลอดจนด้านการเยียวยากลุ่มสินค้าที่ได้รับ (หรือคาดว่าจะได้รับ) ผลกระทบในทางลบ

๑.๔ หน่วยงานและผู้รับผิดชอบโครงการ

๑.๔.๑ หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ – มหาวิทยาลัยบูรพา

๑.๔.๑.๑ หัวหน้าโครงการฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

โทรศัพท์/โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๐-๐๐๕ Email: taweesak๙๙@hotmail.com

๑.๔.๑.๑ ผู้ร่วมดำเนินการวิจัย

๑. นางสาวธนาวดี หมดใส

๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

โทรศัพท์/โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๐-๐๐๕

Email: pearwapraew@gmail.com

๒. นางสาวณัฐินี สุขรุ่ง

๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

โทรศัพท์/โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๐-๐๐๕

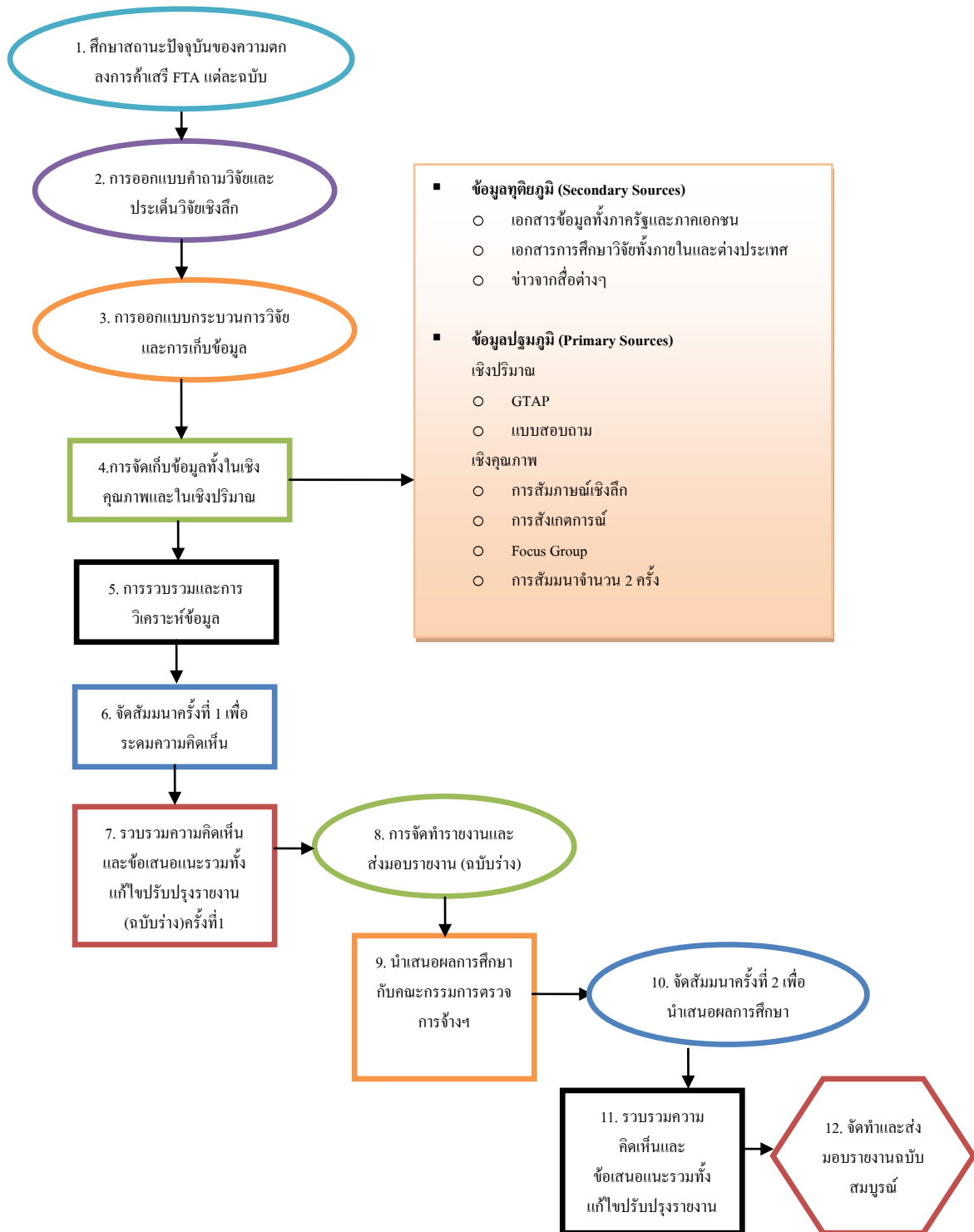
Email: nutthapornkongprasert@gmail.com

๒.๑ บทนำ

บทนี้จะเสนอแนวทางในการศึกษาและระเบียบวิธีวิจัย เริ่มตั้งแต่การกำหนดกรอบแนวคิด การออกแบบขั้นตอนและวิธีการวิจัยซึ่งเป็นการอธิบายถึงวิธีการคิด และวิธีการทำงานของคณะที่ปรึกษา และถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งขั้นตอนหนึ่ง เพราะการออกแบบกระบวนการสำรวจวิจัย ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยลดหรือขจัดความผิดพลาดต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการศึกษาวิจัยแล้วยังช่วยให้ผู้ที่ทำการตัดสินใจ หรือผู้ใช้ผลการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจมีความเชื่อมั่นในข้อมูลที่ตนเองได้รับผลการสำรวจฯ มีความถูกต้อง เทียบตรง แม่นยำ และน่าเชื่อถือ ขณะที่การออกแบบกระบวนการวิจัยที่ดี จะช่วยให้นักวิจัยไม่หลงประเด็นที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ โดยเฉพาะสำหรับนักวิจัยท่านอื่นๆ ที่ต้องการใช้งานวิจัยฉบับนี้ในการนำไปอ้างอิงหรือทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในภายภาคหน้า สามารถนำเอาแนวทางการศึกษานี้ไปทำการศึกษาซ้ำในหัวข้อการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกันต่อไป

๒.๒ แนวทางการศึกษาและระเบียบวิธีวิจัย

ภายใต้กรอบระยะเวลาการทำงานในการศึกษาโครงการดังกล่าวนี้ ซึ่งในเบื้องต้นคณะที่ปรึกษา จะทำการศึกษาและทบทวนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิทั้งจากแหล่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อทบทวนและตรวจสอบข้อมูลด้านการค้าระหว่างไทยและประเทศภาคีสัญญา ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ไทยจัดทำ ซึ่งมีผลใช้บังคับหรือสรุปผลการเจรจาตามทีระบุไว้ และทำการวิเคราะห์ผลกระทบจากความตกลงดังกล่าวทั้งด้านบวกและด้านลบโดยแยกเป็นรายสินค้าตามระบบฮาร์โมนี (ระดับ ๖ หลัก) รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคทั้งมาตรการด้านภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (NTM) เช่น มาตรการด้านโควตา มาตรการด้านการขอใบอนุญาตนำเข้า มาตรการสุขอนามัย และมาตรการด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้า เป็นต้น ซึ่งจะทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการปรับตัวทั้งเชิงรุกและเชิงรับเพื่อลดผลกระทบจากความตกลงการค้าเสรีที่ไทยได้จัดทำ

รูปที่ ๒-๑ กรอบการดำเนินงานในโครงการวิจัย

รูปที่ ๒-๑ แสดงกรอบการดำเนินการศึกษาตลอดโครงการฯ นี้ ในเบื้องต้นจะทำการอธิบายรูปดังกล่าวเพื่อให้คณะกรรมการผู้ประเมินโครงการฯ ได้มีความเข้าใจภาพรวมของโครงการฯ โดยโครงการศึกษานี้ประกอบไปด้วย ๑๒ ขั้นตอนหลัก โดยเริ่มต้นจากการที่คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการศึกษาสถานะในปัจจุบันของความตกลง FTA แต่ละฉบับที่ไทยได้จัดทำไว้ในเชิงลึก โดยเปรียบเทียบอัตราภาษีแต่ละพิกัดสินค้า ที่ประเทศไทยได้ไปผูกพันไว้ให้อยู่ในรูปของตารางในแต่ละ FTA ทันทีที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัย (ขั้นตอนที่ ๑) โดยจะพยายามศึกษาเปรียบเทียบกับปริมาณการนำเข้า/ส่งออกของสินค้าที่ระบุ รวมทั้งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบภายหลังจากการลงนามในข้อตกลงแต่ละฉบับ ปัญหาและอุปสรรคที่ไทยพบภายหลังจากการประกาศใช้ข้อตกลงนั้นๆ หลังจากนั้นคณะที่ปรึกษาฯ จะทำการกำหนดคำถามสำหรับการวิจัยและประเด็นที่จะทำการวิจัย และจัดให้มีการประชุมคณะที่ปรึกษาฯ (ขั้นตอนที่ ๒) ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้คณะที่ปรึกษาฯ ไม่หลงประเด็นหรือออกนอกขอบเขตการศึกษา โดยจะมีการหารือกับคณะกรรมการตรวจรับโครงการฯ อยู่อย่างต่อเนื่อง

คณะที่ปรึกษาฯ จะออกแบบกระบวนการศึกษาและรูปแบบการเก็บข้อมูล (ขั้นตอนที่ ๓) และทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย อาทิแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเด็นคำถามที่ใช้สำหรับการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ประเด็นที่จะเก็บข้อมูล เป็นต้น มาทำการคาร์ริเบรทหรือสอบเทียบเครื่องมือวัดและตรวจสอบ ก่อนการนำไปใช้ในการปฏิบัติในพื้นที่จริง โดยจะมีการแบ่งออกเป็นคณะทำงานย่อยเพื่อศึกษาข้อมูลทางการค้า การลงทุน ปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ รวมทั้งวิเคราะห์ประโยชน์และผลกระทบ (Cost/Benefit) ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละสินค้า/กลุ่มสินค้าในมิติต่างๆ ของไทย และประเทศภาคีสัญญาทั้งหมด และทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม รวมทั้งทำการเตรียมตาราง I-O Table เพื่อเตรียมเป็นอินพุตสำหรับการวิเคราะห์แบบจำลองทางเศรษฐมิติ อาทิ General Equilibrium (GE) หรือ Global Trade Analysis Project (GTAP) รวมทั้งเตรียมการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การโฟกัสกรุป การสัมภาษณ์เชิงลึกและผ่านการสัมมนาระดมความคิดเห็น (ขั้นตอนที่ ๔)

คณะที่ปรึกษาฯ จะแบ่งหน้าที่ให้กับคณะทำงานแต่ละทีมทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าคณะทำงานแต่ละทีมมีความรู้ความเข้าใจโครงการฯ และเนื้อหาในแบบสอบถามที่ออกแบบไว้ คณะที่ปรึกษาฯ จะฝึกอบรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตของงานให้กับทีมเก็บข้อมูลก่อนลงเก็บข้อมูลภาคสนาม ในขณะเดียวกัน คณะที่ปรึกษาฯ จะใช้ตาราง I-O Table ที่เตรียมไว้มาทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาคต่างๆ โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ อาทิ GE หรือ GTAP เป็นต้น รวมทั้งการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจกับผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับผลกระทบที่ได้รับในแต่ละข้อตกลงการค้าเสรี การออกไปดูงานจากสถานที่จริงและการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนและเพื่อให้ได้ข้อมูลในทุกกลุ่มเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด (ขั้นตอนที่ ๕) และจะจัดให้มีการสัมมนาระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มสินค้า/สินค้าที่มีศักยภาพ โดยจะจัดระดมความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SMEs ที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดขึ้นในแต่ละความตกลงการค้าเสรี (ขั้นตอนที่ ๖)

ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามที่ได้ออกแบบไว้เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และแปลผลการศึกษาโดยจะมี

การจัดสัมมนาครั้งที่ ๑ เพื่อระดมความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือ หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บข้อมูลจะถูกนำมาจัดหมวดหมู่และประมวลผลก่อนที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน (ขั้นตอนที่ ๗) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการศึกษานี้จะให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นคณะที่ปรึกษาฯ จะจัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับเข้ามาใช้ เพื่อให้ผลการวิเคราะห์และการแปลผลมีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ ภายหลังจากการวิเคราะห์และแปลผลแล้ว

คณะที่ปรึกษาฯ จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลการศึกษาและจัดทำรายงานการศึกษา (ฉบับร่าง) เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ ต่อไป (ขั้นตอนที่ ๘) หลังจากนั้นจะนำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป (ขั้นตอนที่ ๙) ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษามีความถูกต้องและเที่ยงตรง คณะที่ปรึกษาฯ จะจัดให้มีการสัมมนาระดมความคิดเห็นครั้งที่ ๒ โดยเชิญผู้เข้าร่วมที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการเอกชนรวมทั้งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คนเข้าร่วมการสัมมนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ การสัมมนานี้จะจัดขึ้นใน กรุงเทพมหานคร (ขั้นตอนที่ ๑๐) โดยภายหลังจากการสัมมนาแต่ละครั้ง คณะที่ปรึกษาฯ จะนำเอาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมมนามาทำการปรับปรุงเพื่อให้ผลการศึกษามีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (ขั้นตอนที่ ๑๑) ก่อนที่จะจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์และทำการส่งมอบต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ ต่อไป (ขั้นตอนที่ ๑๒)

๒.๓ แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา

เนื่องจากการศึกษานี้มีกรอบเวลาค่อนข้างจำกัด การศึกษาครั้งนี้ได้วางแผนการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยภาพรวมของการศึกษานั้น คณะที่ปรึกษาฯ ได้วางกรอบการทำงานไว้โดยในเดือนที่ ๑ จะเป็นการทบทวนวรรณกรรม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ขณะเดียวกันก็เตรียมนัดหมายกลุ่มเป้าหมายและการเตรียมงานสำหรับการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (การสัมมนา การนัดเข้าไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึกและการโฟกัสกรุ๊ป) ส่วนเดือนที่ ๒ จะเป็นช่วงของการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ผลการศึกษา ในเดือนที่ ๓ จะเป็นการสรุปผล การจัดทำเล่มรายงานผลการศึกษา รวมทั้งเข้าไปนำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ และทำการนัดหมายกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดสัมมนาใหญ่ครั้งที่ ๒ เดือนที่ ๔ เป็นการจัดสัมมนาครั้งใหญ่เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียและนำมาปรับปรุงผลการศึกษาต่อไป ทั้งนี้คณะที่ปรึกษาฯ ใคร่ขอแนะนำแผนงานและกรอบเวลาในการปฏิบัติงานดังตารางที่ ๒-๑

ตารางที่ ๒-๑ แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา

เดือน	สัปดาห์ที่	กิจกรรมที่จะดำเนินการ
๑	๑	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมคณะที่ปรึกษาฯ เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ค้นหาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ วิเคราะห์ความตกลงการค้าเสรีแต่ละฉบับเพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อกลุ่มสินค้า/สินค้า ออกแบบเนื้อหาในแบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึกและโฟกัสกรุป
	๒	<ul style="list-style-type: none"> เตรียมการจัดงานสัมมนา/โฟกัสกรุป อาทิ โรงแรม เอกสารประกอบ เป็นต้น เตรียมการนัดหมายกลุ่มเป้าหมาย อาทิ สมาคมหรือผู้ประกอบการ เป็นต้น เพื่อเข้าสัมภาษณ์และจัดสัมมนา ทบทวนวรรณกรรม เตรียมฝึกอบรมทีมงานเก็บข้อมูลและสอนกลยุทธ์เพื่อให้การเก็บข้อมูลได้ตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด
	๓	<ul style="list-style-type: none"> ทำการ Pre-test แบบสอบถาม/คำถามสำหรับการสัมภาษณ์อย่างน้อย ๕๐ ชุด เตรียมการนัดหมายกลุ่มเป้าหมาย อาทิ สมาคมหรือผู้ประกอบการ เป็นต้นเพื่อเข้าสัมภาษณ์และจัดสัมมนา ทบทวนวรรณกรรม จัดทำตาราง Input-Output Table เพื่อใช้เป็นอินพุตของแบบจำลอง GTAP นำเสนอรายงานขั้นต้น
	๔	<ul style="list-style-type: none"> เตรียมการนัดหมายกลุ่มเป้าหมาย อาทิ สมาคม หอการค้า สภาอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการ เป็นต้น เพื่อเข้าสัมภาษณ์และจัดสัมมนา จัดทำตาราง Input-Output Table เพื่อใช้เป็นอินพุตของแบบจำลอง GTAP สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม เริ่มทำการเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตารางที่ ๒-๑ แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา (ต่อ)

เดือน	สัปดาห์ที่	กิจกรรมที่จะดำเนินการ
๒	๑-๔	<ul style="list-style-type: none"> ทำการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มสินค้าเป้าหมายและผู้ประกอบการต่างๆ โดยเฉพาะ SMEs โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการโฟกัสกรุ๊ป ภายใต้กรอบความตกลงต่างๆ เริ่มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลอง GTAP ประมวลผลการศึกษาเชิงคุณภาพ
	๒	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มทำการวิเคราะห์ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ อาทิ การสัมภาษณ์ เป็นต้น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลอง GTAP เตรียมงานสำหรับการสัมมนาครั้งที่ ๒
	๓	<ul style="list-style-type: none"> เตรียมการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลอง GTAP เตรียมการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จัดงานสัมมนาครั้งที่ ๑ ในภาคเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เตรียมการจัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
	๔	<ul style="list-style-type: none"> สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลอง GTAP สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เตรียมงานสำหรับการสัมมนาครั้งที่ ๒ จัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
๓	๑	<ul style="list-style-type: none"> สรุปผลและเขียนผลการศึกษาจากแบบจำลอง GTAP เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ (ต่อ) ตรวจฟอร์มเมตและตรวจคำถูกคำผิดและความถูกต้องของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ติดตามและเตรียมความพร้อมของสถานที่ พิธีการและผู้เข้าร่วมงานสัมมนาครั้งสุดท้าย
	๒	<ul style="list-style-type: none"> เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ติดตามและเตรียมความพร้อมของสถานที่ พิธีการและผู้เข้าร่วมงานสัมมนาครั้งสุดท้าย
	๓	<ul style="list-style-type: none"> จัดงานสัมมนาครั้งที่ ๒ ใน กทม. เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น ตรวจฟอร์มเมตและตรวจคำถูกคำผิดและความถูกต้องของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ เตรียม PPT วัสดุทัศนและการนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ
	๔	<ul style="list-style-type: none"> สรุปผลการสัมมนาและนำมาปรับปรุงในร่างรายงานผลและเพิ่มเติมผลการศึกษา เก็บงานในส่วนที่เหลือทั้งหมด

ตารางที่ ๒-๑ แผนการปฏิบัติงานและกรอบเวลา (ต่อ)

เดือน	สัปดาห์ที่	กิจกรรมที่จะดำเนินการ
๔	๑	<ul style="list-style-type: none">นำเสนอผลการศึกษาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ มาทำการปรับปรุงแก้ไขส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์
	๒	<ul style="list-style-type: none">นำเสนอผลการศึกษาร่างรายงานฉบับสมบูรณ์
	๓	<ul style="list-style-type: none">ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ
	๔	<ul style="list-style-type: none">ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯปิดโครงการ

๒.๔ แนวทางวิจัยและการเก็บข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาในรูปแบบสหวิทยาการซึ่งประกอบด้วยหลายสาขา อาทิ ด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ธุรกิจระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในและระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้น การบูรณาการสาขาวิทยาการต่างๆ เข้าด้วยกันจึงกลายเป็นสิ่งที่ท้าทาย ขณะที่ผลการศึกษาครั้งนี้จะถูกนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อกำหนดแนวนโยบาย ทำที่และกรอบการเจรจาของไทยกับประเทศภาคีคู่เจรจา อีกทั้งสามารถนำไปใช้ต่อยอดหรือขยายผลจากการขยายความร่วมมือและการเปิดการค้าเสรีในด้านอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๒.๔.๑ กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

๒.๔.๒ คำถามสำหรับการวิจัย

๒.๔.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๔.๔ การเก็บข้อมูล

๒.๔.๕ การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๔.๖ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity)

๒.๔.๗ ข้อจำกัดของการสำรวจวิจัย

๒.๔.๘ จริยธรรมนักวิจัยและการจัดเก็บและการรักษาข้อมูลต่างๆ

ในส่วนต่อไปจะอธิบายรายละเอียดแต่ละขั้นตอนการศึกษาโดยละเอียดเพื่อให้คณะกรรมการตรวจการจ้างฯและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลในการประเมินข้อเสนอโครงการต่อไป

๒.๔.๑ กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัยจัดว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้ผู้ใช้รายงานการศึกษานี้สามารถเข้าใจองค์รวมของโครงการศึกษาครั้งนี้ได้ดียิ่งขึ้น จากรูปที่ ๒-๑ จะแสดงกรอบแนวคิดของโครงการวิจัยฉบับนี้ ซึ่งประเด็นที่ต้องพิจารณาประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลักคือ ประเด็นในเรื่องที่ว่าภายหลังจากไทยได้เปิดเสรีการค้ากับประเทศคู่ภาคีภายใต้กรอบความตกลงต่างๆ แล้ว เกิดผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและภาคการผลิตของไทยหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สอง คือ เมื่อทำการเปรียบเทียบอัตราภาษีและทำการศึกษาผลกระทบแล้ว สินค้า/กลุ่มสินค้าใดของไทยมีศักยภาพและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน หรือได้รับผลกระทบภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ได้จัดทำกับประเทศคู่ภาคีและประเด็นที่สามคือปัญหาและอุปสรรคที่

เกี่ยวกับภาษี (ในกรณีที่ลดอัตราภาษีเป็นขั้นบันได) และไม่ใช่ภาษีที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียของไทย อาทิ ผู้นำเข้า-ส่งออก ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ภายหลังจากการลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคี สุดท้ายคือไทยควรมีแนวทาง และกลยุทธ์ในการปรับตัวสำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มสินค้าสำคัญของไทย รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของสินค้าของไทย และมาตรการในการเยียวยาผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาประกอบไปด้วยหลายประเด็นหลัก อาทิ ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับใด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ภาคีและประเทศคู่แข่ง ภายหลังจาก FTA แต่ละฉบับมีผลบังคับใช้แล้ว ซึ่งจำเป็นต้องตรวจสอบและประเมินสถานะและความพร้อมของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เหล่านั้น รวมทั้งจำเป็นต้องตรวจสอบตำแหน่ง/ขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับประเทศคู่ภาคีและประเทศคู่แข่งอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สามารถพยากรณ์ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบของการเปิดเสรีการค้าและหาแนวทางหรือมาตรการในการลดผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละสาขา รวมทั้งสามารถกำหนดกรอบเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลกระทบกับผู้มีส่วนได้เสียน้อยที่สุดและให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยสูงสุด

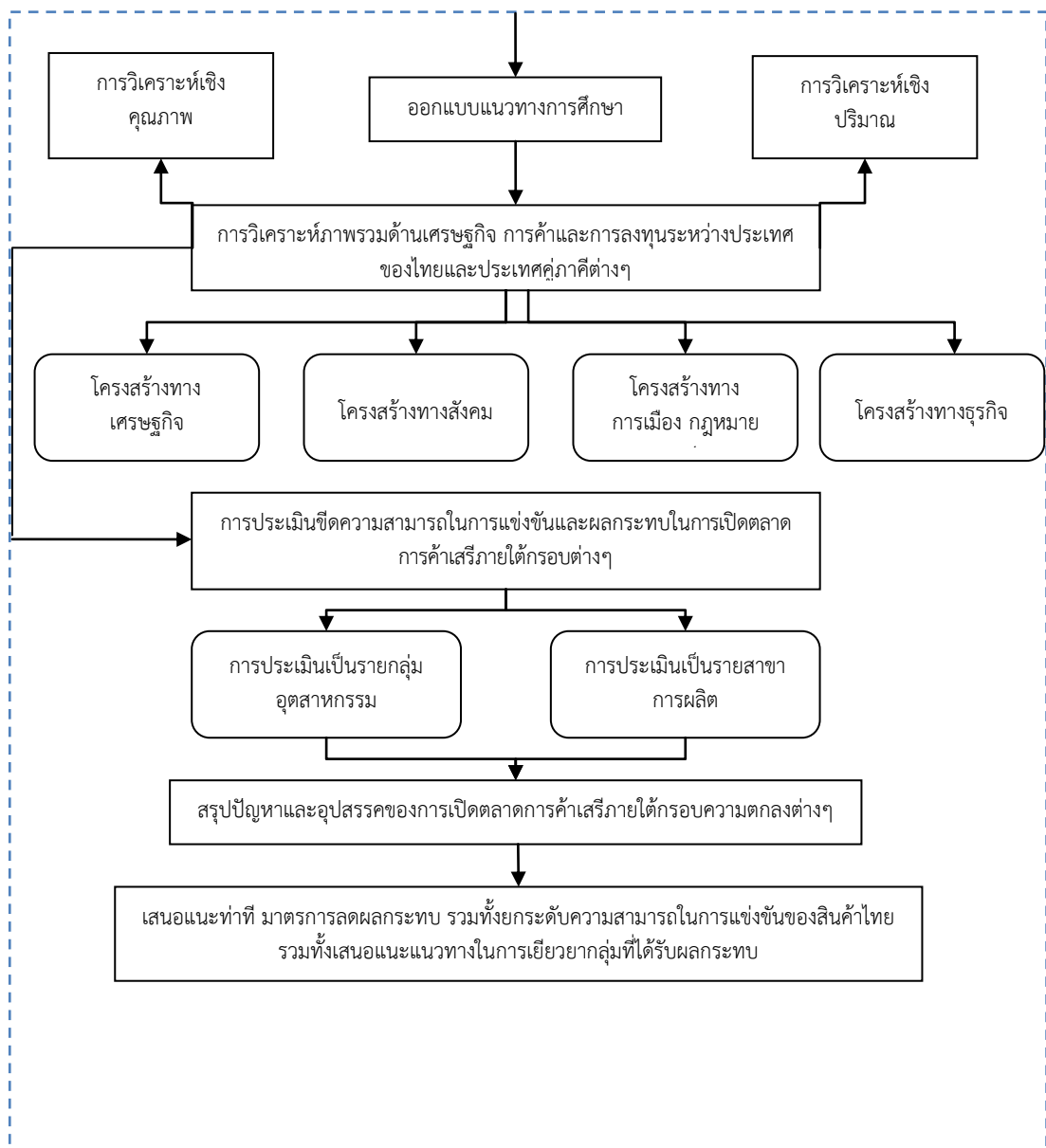
การจัดตั้งเขตการค้าเสรีจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจไทยทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นการเพิ่มพันธมิตรในเวทีการค้าโลกซึ่งจะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการแบ่งปันผลประโยชน์เศรษฐกิจระหว่างกัน อย่างไรก็ตามไม่มีข้อตกลงใดๆ ที่จะก่อให้เกิดผลดีแต่เพียงด้านเดียว เพราะทุกข้อตกลงย่อมต้องเผชิญกับข้อจำกัดบางประการ สำหรับไทยนั้น การเปิดตลาดการค้า สินค้าจะมีผลทำให้กระแสการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกภายในกลุ่มเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันระยะยาว ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศหันไปเน้นผลิตหรือลงทุนเฉพาะสินค้าและบริการที่ตนได้เปรียบ เมื่อลดหรือยกเลิกข้อกีดกัน นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างพันธมิตรและช่วยเพิ่มอำนาจเจรจาต่อรองกับประเทศอื่นๆ รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุนจากภายนอกเข้ามายังไทย นอกจากนี้การเปิดเสรีทางการค้ายังทำให้เศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทำให้ตลาดขยายขนาดที่ใหญ่กว่าเดิมและมีปริมาณกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการขจัดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อันนำไปสู่ต้นทุนการผลิตที่ลดลงทำให้ไทยสามารถส่งออกสินค้าเพื่อแข่งขันในตลาดโลกได้เพิ่มมากขึ้น

สิ่งที่ต้องพึงระวังเมื่อการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบต่างๆ คือ ถ้าทั้งสองประเทศมีโครงสร้างการนำเข้าและการส่งออกสินค้าเหมือนหรือคล้ายกันจะทำให้เกิดการแข่งขันรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งการย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมบางประเภทที่ต้องการใช้แหล่งผลิตที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ รวมทั้งก่อให้เกิดการแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดซึ่งอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งทางการค้าในที่สุด ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการประเมินผลกระทบเชิงปริมาณของการนำเข้าและส่งออกของกลุ่มอุตสาหกรรมแต่ละสาขาการผลิตที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจมหภาคโดยใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project หรือแบบจำลอง GTAP ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ใช้สมการทางเศรษฐศาสตร์มาจำลองพฤติกรรมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ ผลที่ได้รับจากการตรวจสอบและการประเมินจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปประเด็น

ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำเขตการค้าเสรี รวมทั้งศึกษาประโยชน์และข้อจำกัดที่ไทยจะได้รับ ตลอดจนผลกระทบด้านอื่นๆ ทางปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของสาขาการผลิตรายกลุ่มและรายสาขาการผลิต

นอกจากนี้คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก การแจกแบบสอบถาม การโฟกัสกรุ๊ปและการลงพื้นที่จริงเพื่อสังเกตหน้างานเพื่อพูดคุยกับผู้มีส่วนได้เสีย ประเทศคู่ภาคีและประเทศที่มีการเปิด FTA กับประเทศคู่ภาคี ผลการศึกษาจะนำมาประมวลผลร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อหามาตรการและแนวทางการเจรจา ระหว่างไทยกับคู่เจรจาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายไทย และลดผลกระทบกับสาขาหรือฝ่ายที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุด

รูปที่ ๒-๒ แผนผังขั้นตอนของการศึกษา

เพื่อให้การศึกษานี้มีแนวทางที่ชัดเจนและมุ่งที่จะตอบคำถามมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการศึกษาให้ชัดเจนและปรับให้ตรงกันภายในทีมที่ปรึกษาเสียก่อน โดยจะทำความเข้าใจกรอบแนวคิดและจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายก่อนว่าจะทำการศึกษาเพื่ออะไร ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็เช่นกัน ได้มีการกำหนดเป้าหมายของการศึกษาวิจัยไว้ และมีการกำหนดคำถามสำหรับการวิจัยขึ้นมา หลังจากนั้นก็ทำการออกแบบขั้นตอนหรือกระบวนการวิจัยเพื่อที่จะหาคำตอบสำหรับคำถามที่ต้องการทราบ ซึ่งการดำเนินงานข้างต้น นอกจากจะช่วยให้คณะที่ปรึกษาฯ มองเห็นภาพและเข้าใจสถานการณ์ที่ชัดเจนมากขึ้นแล้วยังช่วยให้คณะที่ปรึกษาฯ สามารถกำหนดหรือตีกรอบขอบเขตของปัญหาให้อยู่ในรูปของตัวแปรที่สามารถวัดค่าได้

สำหรับโครงการศึกษานี้จะได้กำหนดคำถามสำหรับการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตของการศึกษา (TOR) ตามกรอบการศึกษาของโครงการ วิจัยฯ โดยกำหนดไว้ ๑๐ ข้อหลัก ดังนี้

๑. สถานะปัจจุบันของการเปิดเสรีการค้าสินค้าของไทยและประเทศคู่ภาคีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ไทยได้จัดทำซึ่งมีผลใช้บังคับทั้ง ๑๑ ฉบับเป็นอย่างไร และประเทศคู่เจรจาของไทยภายใต้ความตกลงการค้าเสรีได้ทำ FTA กับประเทศอื่นๆ อีกหรือไม่ และจะมีผลกระทบต่อศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มสินค้าของไทยอย่างไรบ้าง

๒. สินค้า/กลุ่มสินค้าใดของไทยที่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถในการแข่งขันภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ได้จัดทำกับประเทศคู่ภาคี และกลุ่มสินค้านี้อยู่ในพื้นที่ใดเป็นหลัก

๓. สินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมใดที่ควรปรับตัวในเชิงรับและเชิงรุก^๑ ในแต่ละช่วงปีของการใช้บังคับของ FTA แต่ละฉบับ

๔. สินค้ากลุ่มใดที่ได้รับประโยชน์/ผลกระทบจาก FTA ฉบับใดสูงสุด และได้รับประโยชน์/ผลกระทบมากในช่วงระยะเวลาใด เพราะอะไร โดยแยกพิจารณาเป็นกรณีของสินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม

๕. อะไรคือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสินค้าของไทยทั้งด้านบวกและด้านลบ ภายหลังจากการบังคับใช้ข้อตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคี และผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากมาตรการทางภาษีหรือมาตรการที่มีใช้ภาษี (เช่น โควตา การเปลี่ยนแปลงกฎถิ่นกำเนิดสินค้า การขอใบอนุญาตนำเข้า ฯลฯ)

๖. อะไรคือกรอบแนวคิดของการบูรณาการการปรับลดอัตราภาษีของแต่ละ FTA และรูปแบบของการบูรณาการการปรับลดภาษีดังกล่าวควรจะเป็นแบบใด

๗. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียของไทย อาทิ ผู้นำเข้า-ส่งออก ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งอุปสรรคด้านภาษีศุลกากรและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร ภายหลังจากการลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคี

๘. อะไรคือรูปแบบของการเปิดเสรีและความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแนวทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยที่คาดว่าจะนำมาปรับใช้เมื่อได้เปิดตลาดการค้าเสรีกับประเทศคู่ภาคี

๙. ถ้าจะมีการปรับกติกาการเปิดตลาด (Streamline) ของไทยให้เป็นรูปแบบเดียวกันในแต่ละ FTA สำหรับทุกประเทศจะเป็นไปได้หรือไม่ และอะไรคือเงื่อนไขของความสำคัญในการปรับกติกาการเปิดตลาดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑๐. อะไรคือท่าที และมีแนวทางการปรับตัวทั้งในเชิงรุกและเชิงรับสำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มสินค้าสำคัญ รวมทั้งมาตรการในการส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถการเจรจา ระหว่างไทยกับคู่เจรจาอย่างไร โดยเฉพาะสาขาที่ไทยอาจจะได้รับผลกระทบและควรมีมาตรการรองรับอยู่

๒.๔.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการศึกษาการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบการตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้ง ๑๑ ฉบับนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ครอบคลุมในทุกมิติและทุกสาขา/อุตสาหกรรม ทั้งนี้คณะที่ปรึกษาฯ ได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยจะพิจารณาจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดการค้าเสรีภายใต้กรอบความตกลงทั้ง ๑๑ ฉบับในแต่ละอุตสาหกรรมที่สำคัญและมีศักยภาพของไทย

ขณะที่การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีหลักที่สำคัญ คือ ต้องมีจำนวนที่พอเหมาะที่จะทำให้ผลการศึกษาที่ศึกษาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เมื่ออ้างอิงไปสู่ประชากรแล้วมีความเชื่อถือได้มากที่สุด หรือมีความคลาดเคลื่อน มีความผิดพลาดน้อยที่สุด ซึ่งถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ความผิดพลาดจะมีแนวโน้มสูงมาก การวิจัยเชิงสำรวจจะใช้กับประชากรที่มีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างจึงมีหลายวิธี และเนื่องจากในการสำรวจวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ จึงมีความยากลำบากในการเก็บข้อมูล รวมถึงมีความเป็นไปได้น้อยในการที่จะรวบรวมข้อมูลจากทุกๆ หน่วยในกลุ่มประชากร ดังนั้นจึงต้องทำการคัดเลือกประชากรขึ้นมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ประชากรที่จะถูกคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่สามารถขยายหรืออ้างอิงผลการศึกษาไปยังประชากรเป้าหมายได้หรือสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากร

ทั้งนี้ แนวคิดในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดโฟกัสกรุ๊ปนั้น สำหรับการจัดโฟกัสกรุ๊ปนั้น คณะที่ปรึกษาฯ จะเลือกอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพโดยรายละเอียดของการศึกษากลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพดังปรากฏในบทที่ ๕ ของรายงานขั้นต่อไป

ตารางที่ ๒-๒ รายการกลุ่มสินค้าเป้าหมายในการเก็บข้อมูลโดยใช้การโพลัสกรุปภายใต้ความตกลง
การค้าเสรีทั้ง ๑๑ ฉบับของไทย

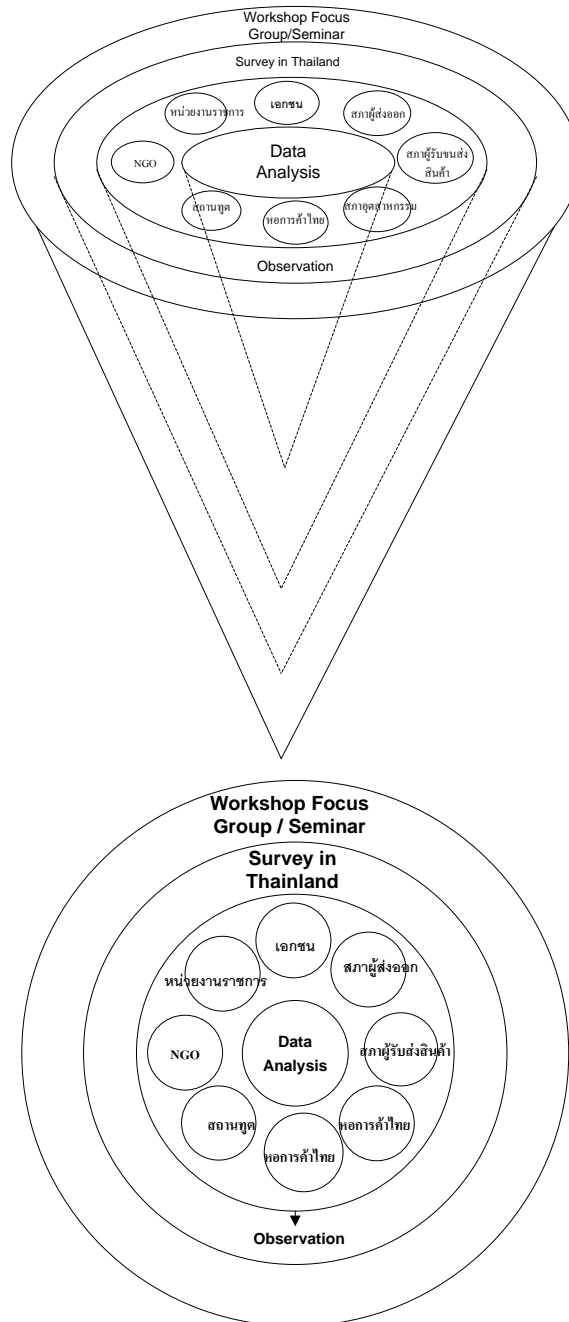
ลำดับ	รายการกลุ่มสินค้า	บัญชีรายชื่อ ผู้ประกอบการ	จำนวน (บริษัท)
๑	กลุ่มสินค้าอาหาร (สดและแปรรูป)	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๒	กลุ่มสินค้าสิ่งทอ	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๓	กลุ่มสินค้าเครื่องนุ่งห่ม	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๔	กลุ่มสินค้าด้านยานยนต์และชิ้นส่วน	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๕	กลุ่มสินค้าเหล็กและผลิตภัณฑ์	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๖	กลุ่มสินค้าพลาสติก	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๗	กลุ่มสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๘	กลุ่มสินค้ายางพาราและผลิตภัณฑ์	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๙	กลุ่มสินค้าเซรามิก	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๐	กลุ่มสินค้าเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๑	กลุ่มสินค้ากระดาษและเยื่อกระดาษ	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๒	กลุ่มสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๓	กลุ่มสินค้าน้ำตาล, ข้าว, และธัญพืช	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๔	กลุ่มสินค้าเครื่องกล	ภาคผนวก	๓๐-๔๐
๑๕	กลุ่มสินค้าहतถอุตสาหกรรม	ภาคผนวก	๓๐-๔๐

ตารางที่ ๒-๓ ประเภทและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา

ลำดับ	กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม (องค์กร)	การ สัมภาษณ์ (องค์กร)	การสัมมนา/โฟกัสกรุ๊ป (องค์กร)
๑	หน่วยงานภาครัฐ ส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค	๑๐๐	๕๐	<ul style="list-style-type: none"> จัดสัมมนาเพื่อ เผยแพร่กรอบความ ตกลงฯ เผยแพร่ โครงการและระดม ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาฯ จำนวน ๑ ครั้งๆ ละไม่น้อย กว่า ๒๐๐ คนใน ภาคเหนือ (จังหวัด เชียงราย) จัดสัมมนาเพื่อ เผยแพร่ผลการศึกษา และระดมความ คิดเห็นจำนวน ๑ ครั้งๆ ละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คนที่กรุงเทพฯ
๒	ผู้บริหารธุรกิจนำเข้า-ส่งออก สินค้า	๓๐๐	๑๕๐	
๓	ตัวแทนจากผู้ประกอบการธุรกิจ อื่นๆ อาทิ ซิปป์ง ตัวแทนรับ จัดการขนส่งสินค้า เป็นต้น	๓๐๐	๑๕๐	
๔	สถาบันการศึกษา องค์กรไม่หวัง ผลกำไร (NGO) และประชาชน ทั่วไป	๑๐๐	๕๐	
รวม (คน)		๘๐๐	๔๐๐	๔๐๐

๒.๔.๔ การเก็บข้อมูล

โครงการศึกษาวิจัยฯ ฉบับนี้จะเป็นการศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยรูปที่ ๒-๓ แสดงภาพรวมของกระบวนการในการเก็บข้อมูลในมิติต่างๆ โดยภาพบนจะแสดงภาพตัดขวางซึ่งมองจากด้านข้าง (Side View) โดยแสดงภาพรวมของกระบวนการเก็บข้อมูลซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับรูปกรวย (Conic Section) ขณะที่ภาพล่างแสดงภาพที่มองจากด้านบน (Top View) ของรูปกรวย

รูปที่ ๒-๓ สรุปภาพรวมของกระบวนการในการเก็บข้อมูลในมิติต่างๆ

รูปที่ ๒-๓ สรุปภาพรวมของกระบวนการในการเก็บข้อมูลในมิติต่างๆ โดยกระบวนการเก็บข้อมูลจะเริ่มทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ (Data Analysis) เช่น ข้อมูลการลดภาษีของไทยและประเทศคู่เจรจาในแต่ละกรอบ FTA ต่างๆ อัตราภาษี MFN ของไทยและประเทศคู่เจรจา ข้อมูลการค้า เศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศคู่ค้า รวมทั้งคู่ค้าของประเทศคู่ค้าของไทย (วงในสุดของรูปกรวย) นอกจากนี้จะทำการศึกษาและวิเคราะห์นโยบายกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ของไทยและประเทศคู่ค้าที่มีผลกระทบหลังจากการบังคับใช้กรอบความตกลงการค้าเสรีซึ่งใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน

หลังจากที่ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ แล้ว ก็จะมีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth-Interview) ทั้งหน่วยงานและองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนในไทย (ในวงที่สอง) เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับผู้ประกอบการของไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย ระยะเวลาที่ใช้ในช่วงนี้ประมาณหนึ่งเดือนซึ่งสามารถทำควบคู่กับการทบทวนวรรณกรรม

นอกจากนี้ยังจัดสัมมนาระดมความเห็นและทำการสำรวจโดยออกแบบสอบถามไปยังผู้มีส่วนได้เสียของไทยซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ เนื่องจากในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ (วงที่สองจากด้านใน) ซึ่งอาจจะกระทำไม่ได้ไม่ครอบคลุมทุกบริษัทผู้นำเข้า-ส่งออก หรือทุกหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ในบางกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งอาจถูกกำหนดให้อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเชิงรุกหรือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ คณะที่ปรึกษา จะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้การจัดโฟกัสกรุ๊ป (Focus Group) เพื่อเจาะประเด็นที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการกำหนดแนวนโยบาย มาตรการและแผนปฏิบัติการของหน่วยงานภาครัฐ โดยจะทำการจัดโฟกัสกรุ๊ปของผู้มีส่วนได้เสียของไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีภายใต้กรอบความตกลง

ในกระบวนการเก็บข้อมูลขั้นสุดท้าย จะจัดให้มีการสัมมนาอีก ๑ ครั้ง (วงนอกสุด) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จากกระบวนการเก็บข้อมูลจะทำให้ผลการศึกษาที่ได้รับครอบคลุมในมิติต่างๆ ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก

ข้อมูลทุติยภูมิจะได้มาจากหลายแหล่ง ดังนี้คือ

๑. การสืบค้นเอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยต่างๆ งานวิจัยฉบับนี้จะให้ความสำคัญกับการศึกษา การวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถิติการค้าระหว่างประเทศ กฎระเบียบ ข้อบังคับทางการค้าระหว่างประเทศของแต่ละประเทศและข้อมูล Trade Policy Review หรือข้อมูลเชิงลึกของภาครัฐและภาคเอกชนจากไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้จะมีการศึกษาบทความวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดตลาดการค้าเสรีของไทยและประเทศคู่ภาคี รวมทั้งวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงคู่เจรจาต่างๆ ของประเทศคู่ภาคีซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนของไทย เพื่อศึกษารูปแบบแนวทาง หรือทิศทางของการจัดทำเขตการค้าเสรี ข้อดี/ข้อเสียและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้คณะที่ปรึกษา จะทำการศึกษาเอกสารประเภทแนวทาง (Guideline)/คู่มือ (Handbook) และ Website เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบจากการทำความตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคีต่างๆ

นอกจากนี้คณะที่ปรึกษา จะทำการพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลอื่นๆโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ อาทิ แบบสอบถามและคำถามสำหรับการสัมภาษณ์โดยจะทำการทบทวนวรรณกรรมศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากสถิติ ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Data Analysis) จากห้องสมุด หน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังทำการศึกษาวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิกระทำโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้ คือ

๒. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) คณะที่ปรึกษา จะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีและการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการจัดทำเขตการค้าเสรีทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งของไทยและประเทศคู่ภาคี ในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการนี้จะทำการบันทึกลงในแถบเสียง โดยทำการถอดข้อความจากแถบเสียงและจัดพิมพ์ลงในรายงานที่เหมาะสม แต่บางครั้งผู้ให้ข้อมูลอาจจะไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงอันเนื่องมาจากการเกรงกลัวผลกระทบที่จะได้รับจากการให้สัมภาษณ์ ในกรณีเช่นนี้ผู้สัมภาษณ์จะทำการสรุปบทสัมภาษณ์และจัดพิมพ์ลงในรายงานการสำรวจวิจัยที่เหมาะสม

๓. การสังเกตการณ์ (Observation) จะมีการเดินทางไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ณ สถานประกอบการของผู้นำเข้า-ส่งออกของไทยไปยังประเทศคู่ภาคี ซึ่งการเดินทางไปโรงงานหรือสถานที่ของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs จะทำให้รู้ขีดความสามารถหรือปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการเหล่านี้ จะทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้นจากสถานที่จริง นอกจากนี้ยังจะออกสัมภาษณ์และสำรวจหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีการค้าอีกด้วย การเดินทางในครั้งนี้จะช่วยให้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับมีความสมบูรณ์ ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

๔. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mail Questionnaire) ภายหลังจากที่มีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว จะมีการส่งแบบสอบถามเพื่อทราบทัศนคติ ความคิดเห็น ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากการสัมภาษณ์อาจจะกระทำได้เพียงบางหน่วยงานหรือบางบริษัทซึ่งสามารถใช้เป็นกลุ่มตัวแทนของผู้นำเข้าและผู้ส่งออกของไทยกับประเทศคู่ภาคี เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะทางสภาพภูมิประเทศของบริษัท รวมทั้งข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้จะกระทำโดยทำการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแนบซองเปล่าและติดแสตมป์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม และส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายนี้จะเป็นการสุ่มแจกตามรายนามของหน่วยงานหรือองค์กรที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการนี้ค่อนข้างได้รับการตอบกลับน้อยและส่วนใหญ่ที่ตอบกลับมาก็มีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษา ได้มีการแจกแบบสอบถามตรงหน้า (Face-To-Face Questionnaire) ซึ่งการเก็บข้อมูลโดยวิธีนี้ที่ปรึกษาจะออกสำรวจและแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล วิธีนี้ค่อนข้างจะมีประสิทธิภาพสูงเนื่องจากมีอัตราการตอบกลับจำนวนมาก แต่ก็มีข้อเสียเรื่องใช้กำลังพลและงบประมาณมาก รวมทั้งยังต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่ออกเก็บข้อมูลให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะการโต้ตอบกับผู้ตอบแบบสอบถามด้วย

๕. การโฟกัสกรุป ขณะที่ในการเก็บข้อมูลครั้งแรกจากผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละFTA ของไทยนั้น เนื่องจากมีผู้ประกอบการในสาขาอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบแตกต่างกันในแต่ละกรอบความตกลงต่างๆ ดังนั้น คณะที่ปรึกษา จะเชิญผู้ประกอบการในสาขาที่มีศักยภาพและสาขาที่ได้รับผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เข้าร่วมโฟกัสกรุปจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ สาขา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบปัญหาและอุปสรรคหลัง

การบังคับกรอบความตกลงการค้าเสรีแต่ละกรอบความตกลงฯ รวมทั้งเป็นการเผยแพร่เนื้อหาและผลประโยชน์ของแต่ละกรอบความตกลงฯ โดยจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อยประมาณ ๓๐-๔๐ ท่าน

การจัดเก็บข้อมูลโดยใช้การจัดไฟท์สกรู๊ปจะช่วยให้สามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะประเด็นสำคัญที่จะช่วยให้คณะที่ปรึกษาฯ สามารถประเมินและวิเคราะห์ อาทิ ผลกระทบในแต่ละกรอบ FTA ที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมหรือสาขาเฉพาะนั้นๆ และส่งผลกระทบอย่างไร เป็นต้น เพื่อช่วยในการกำหนดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความถูกต้องในทางวิชาการและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยคำถามที่ใช้จะได้อาจมาจากคำถามสำหรับการวิจัยและครอบคลุมแง่มุมในทุกมิติของธุรกิจระหว่างประเทศและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาที่มีความถูกต้องและความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

๖. การสัมมนาระดมความคิดเห็น (Seminar) เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและจัดให้มีการระดมความคิดเห็นรวมถึงรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจาก FTA แต่ละฉบับทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำมาปรับปรุงแก้ไขในรายงานเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคณะที่ปรึกษาฯ จะทำการจัดสัมมนาจำนวน ๒ ครั้ง โดยจัดสัมมนาครั้งที่ ๑ เพื่อระดมความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือ (อาทิ จังหวัดเชียงรายหรือจังหวัดเชียงใหม่) หรือภาคตะวันออก (อาทิจังหวัดระยองหรือจังหวัดชลบุรี) โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการในหลายสาขาที่สำคัญ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน โดยคณะที่ปรึกษาฯ จะทำการปรึกษาหารือกับคณะกรรมการฯ ในการนำเสนอรายงานขั้นต้นต่อไป

นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการจัดสัมมนาครั้งที่ ๒ ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาในร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งระดมและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกรอบความตกลงการค้าเสรีจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน โดยจะเชิญผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ อาทิ ผู้นำเข้า-ส่งออก ผู้ประกอบการ สมาคม หอการค้า สภาอุตสาหกรรม และหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผลการศึกษาที่มีความถูกต้องและรับฟังความคิดเห็นจากทุกกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาครั้งนี้จะเชิญผู้เข้าร่วมสัมมนาตามสัดส่วนที่ได้ถ่วงน้ำหนักไว้ คณะที่ปรึกษาฯ จะได้หารือและเสนอกรอบเวลา รูปแบบของงานและสถานที่จัดงานที่แน่นอนกับคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ อีกครั้งหนึ่งเพื่อจัดรูปแบบและกิจกรรมการสัมมนาให้เหมาะสมต่อไป

๒.๔.๕ การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะถูกนำมาตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ก่อนที่จะนำเข้าสู่กระบวนการประมวลผล โดยข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจโดยแบบสอบถามจะถูกนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลด้วยวิธีทางสถิติ (Statistics Package for Social Science: SPSS for Window version ๑๖.๐) โดยจะมีการวิเคราะห์ทางสถิติต่างๆ เช่น Descriptive Statistics การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ด้วย

นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการประมวลผลโดยใช้แบบจำลอง GTAP ซึ่งจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาคการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบในประเทศหรือในภาคเศรษฐกิจในเชิงปริมาณของไทย อาทิ ผลกระทบจากการถูกทดแทนด้วยสินค้านำเข้า (Substitution Effect) ผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิต (Cost Effect) ผลกระทบจากการมี

ทรัพยากรจำกัด (Resource Constraint Effect) และผลกระทบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เป็นผู้ได้เปรียบ (Activity Effect) เป็นต้น โดยจะวิเคราะห์เป็นรายสาขาการผลิต/กลุ่มสินค้า ได้นำเอาแนวทางการวิเคราะห์ในรูปแบบดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium) โดยใช้แบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) ซึ่งมีการพัฒนามาจากโมเดลการวิเคราะห์แบบดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium; CGE Model)

ทั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้จะใช้แบบจำลอง GTAP จะเป็นเครื่องมือวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงราคา ผลผลิต และปัจจัยการผลิตในตลาดต่างๆ ของทั้งระบบเศรษฐกิจเข้าด้วยกัน การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ต้องอาศัยสมการทางเศรษฐมิติเป็นเครื่องมือที่สำคัญ โดยเมื่อกำหนดให้ตัวแปรหนึ่งหรือหลายตัวแปรเปลี่ยนค่าจะส่งผลกระทบต่อตัวแปรอื่นๆ ระบบสมการคณิตศาสตร์จะทำให้การปรับค่าของราคาและปริมาณปัจจัยการผลิตตลอดจนราคาและปริมาณของผลผลิตให้อยู่ในภาวะดุลยภาพใหม่ซึ่งสอดคล้องกันทั้งระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นการนำเอาแบบจำลอง GTAP เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวแปรต่างๆ จะช่วยให้ผลการศึกษานี้ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการและผู้ปฏิบัติทั่วไป

๒.๔.๖ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity)

สิ่งสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือหรือความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้ข้อมูลจากโครงการศึกษานี้ คือ ขั้นตอนและกระบวนการวิจัยจะต้องมีความน่าเชื่อถือ และมีความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นำมาใช้ในการจัดเก็บ การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ เที่ยงตรง และมีความคลุมเครือน้อยที่สุด รวมทั้งคำถามต่างๆ ในแบบสอบถามหรือสำหรับการสัมภาษณ์ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถที่จะใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้

เนื่องจากกระบวนการศึกษาในโครงการวิจัยนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลายประเภทในการจัดเก็บข้อมูล และในกระบวนการวิเคราะห์ผลถ้าเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้อาจจะให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเหล่านี้เบื้องต้นด้วย สำหรับในส่วนการสัมภาษณ์นักธุรกิจหรือผู้บริหารที่เป็นชาวต่างชาติจะมีการถอดเทปและนำมาตรวจสอบโดยวิธี Cross - Cultural Technique ซึ่งเป็นเทคนิคการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งจะถูกบันทึกเทปและถอดเทปในรูปแบบของเอกสารเพื่อสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาในภายหลังได้

ถ้าเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้การแจกแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้จะถูกทำการทดสอบ (Pre-Test) ก่อนแจกจริงจำนวน ๒ ครั้ง โดยในแต่ละครั้งจะแจกให้กับกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๓๐-๕๐ ชุด หลังจากนั้นจะนำเอาแบบสอบถามที่ทำการสำรวจแล้วมาทำการประเมินและวิเคราะห์ความเชื่อมั่นทางสถิติโดยใช้โปรแกรม Statistics Package for Social Science (SPSS Version ๑๖.๐) ทั้งนี้คำถามหรือข้อความที่มีความคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนจะได้รับการตรวจทานและแก้ไข หลังจากนั้นก็จะทำการสุ่มแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมครั้งที่สองจำนวน ๓๐-๕๐ ชุด เพื่อ

ตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Conbrach's Alpha) ก่อนที่จะทำการใช้ทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒.๔.๗ ข้อจำกัดของการสำรวจวิจัย

ในการสำรวจวิจัยครั้งนี้ มีปัญหาและอุปสรรคบ้างในบางประการอาทิ

๑. กรอบเวลาการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างจำกัด
๒. การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมสัมมนาและผู้ตอบแบบสอบถาม
๓. พื้นที่และระยะทางของผู้ตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ที่อยู่กระจายตัวและ

ห่างไกล

๔. ข้อมูลอาจจะไม่ครอบคลุมกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการอย่างเพียงพอ

ทั้งนี้จากปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น การทำงานให้ทันตามกรอบเวลา จำเป็นที่คณะที่ปรึกษาฯ จะต้องมีการวางแผนและซักซ้อมความเข้าใจโครงการมาเป็นอย่างดี รวมทั้งจัดวางบุคลากรที่เหมาะสมและเพียงพอ ขณะที่ประเด็นการที่จะไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมงานหรือผู้ตอบแบบสอบถามนั้น คณะที่ปรึกษาฯ มีประสบการณ์อย่างดีที่จะบริหารจัดการผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยจะมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าร่วม รวมทั้งมีกลยุทธ์การติดตามผลและคอยให้ข้อมูลต่อผู้เข้าร่วมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาฯ จะมีกลยุทธ์จูงใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งแบบสอบถามกลับมายังคณะที่ปรึกษาฯ โดยอาจจะมีการมอบของที่ระลึกเพื่อจูงใจ เป็นต้น

สำหรับประเด็นเรื่องพื้นที่และระยะทางที่ห่างไกลนั้น เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีความครอบคลุมพื้นที่ศึกษาอย่างเหมาะสม คณะที่ปรึกษาฯ จะทำการใช้รูปแบบของการเก็บข้อมูลหลายรูปแบบเพื่อให้ได้ข้อมูลจากทุกภาคส่วนและในปริมาณที่เพียงพอกับจำนวนประชากร โดยจะใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาในเชิงกว้างและการสัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้โฟกัสกรุ๊ปเพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็นเฉพาะ

ทั้งนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลครั้งนี้มีความคลาดเคลื่อนและขาดความน่าเชื่อถือน้อยที่สุด คณะที่ปรึกษาฯ ได้มีการคัดเลือกทีมเก็บข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยที่ร่วมเป็นพันธมิตรการทำงานวิจัยทั้งนิสิตหญิงและนิสิตชายซึ่งได้รับการฝึกอบรมอย่างดี โดยนิสิตเหล่านี้จะได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงทางการค้าที่ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น รวมทั้งฝึกซ้อมการเก็บข้อมูลหรือฝึกให้มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามถามหรือตอบนอกเหนือจากที่มีในแบบสอบถาม เป็นต้น ทั้งนี้คณะที่ปรึกษาฯ จะใช้กลยุทธ์และใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะลดความคลาดเคลื่อน ความผิดพลาดและยกระดับความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ที่นำข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจวิจัยในครั้งนี้ นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือใช้ในการอ้างอิงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๔.๘ จริยธรรมนักวิจัย การจัดเก็บและการรักษาข้อมูลต่างๆ

เพื่อให้การดำเนินการศึกษาครั้งนี้ถูกต้องและดำเนินการตามมาตรฐานด้านจริยธรรมการวิจัยและเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกสบายใจหรือสะดวกใจในการที่จะให้ข้อมูลกับผู้สำรวจหรือทีมวิจัย รวมถึงบุคคลต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดหาหรือมอบเอกสาร ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยในครั้งนี้กับคณะที่ปรึกษาฯ เนื่องจากในเอกสารปะหน้าของแบบสอบถามและแบบ

สัมภาษณ์เชิงลึกจะระบุว่า “ผลของการเก็บข้อมูลครั้งนี้จะได้รับการปกปิดและเก็บเป็นความลับเพื่อการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น”

ดังนั้น ข้อมูลที่ได้รับและแบบสอบถาม รวมถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้รับการจัดเก็บรักษาเป็นอย่างดี ณ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้ข้อมูลและเอกสารต่างๆ จะได้รับการปกปิดและเก็บรักษาเป็นความลับ โดยคณะที่ปรึกษา จะไม่มีการเปิดเผยรายชื่อผู้หนึ่งผู้ใด หรือบริษัทใดต่อสาธารณะชนเป็นการเฉพาะ เนื่องจากผลการศึกษาในโครงการศึกษา ฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้ที่ใช้ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งจะใช้ผลการศึกษาครั้งนี้เพื่อนำมาจัดทำแนวนโยบายใช้ในการวางแผนหรือการกำหนดท่าทีในการเจรจาต่อรองระหว่างไทยกับคู่เจรจา หรือภาคธุรกิจซึ่งอาจจะใช้ผลการศึกษาเพื่อวางแผนกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจของตน

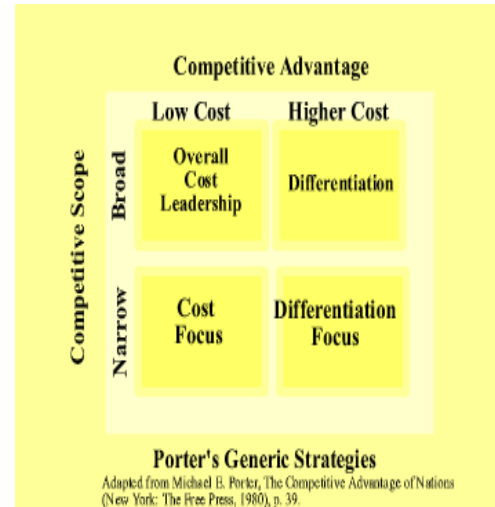
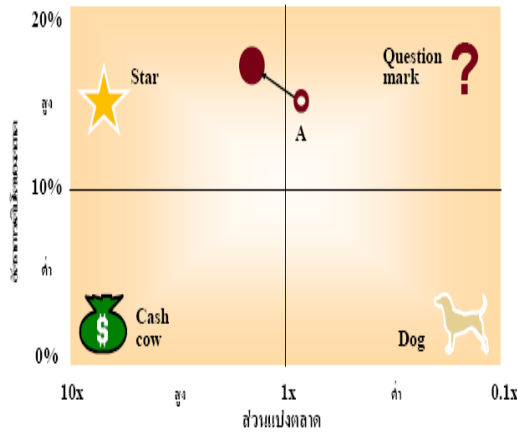
๒.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๕.๑ แบบจำลองการค้าระหว่างประเทศ

เพื่อให้การศึกษานี้มีความถูกต้องเที่ยงตรงและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ได้จริง คณะที่ปรึกษา ได้นำเอาเทคนิคการวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ โดยจะทำการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ อาทิ ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) หรือทฤษฎีความได้เปรียบในการแข่งขันของชาติต่างๆ (Competitive Advantage of Nations) เป็นต้น รวมทั้งจะใช้แนวคิดแบบจำลองแรงกดดันทางการแข่งขัน (๕ Forces Model) (Michael E. Porter, ๑๙๘๕) สำหรับสินค้าสาขาต่างๆ ที่มีการส่งออกของไทยไปยังประเทศคู่ภาคี โดยจะพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของตัวสินค้า รวมทั้งปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐนำผลการศึกษานี้ไปทำการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการต่อไป

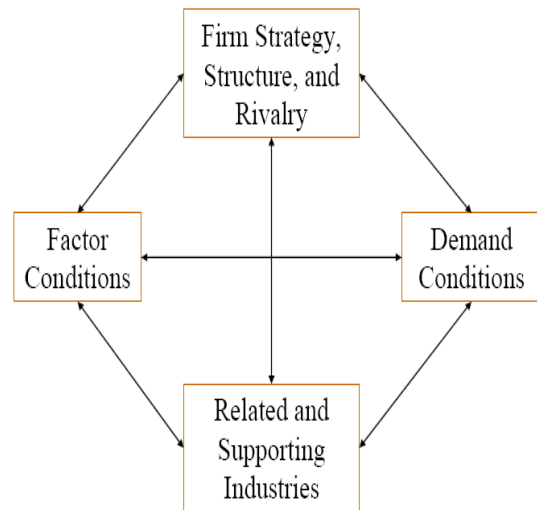
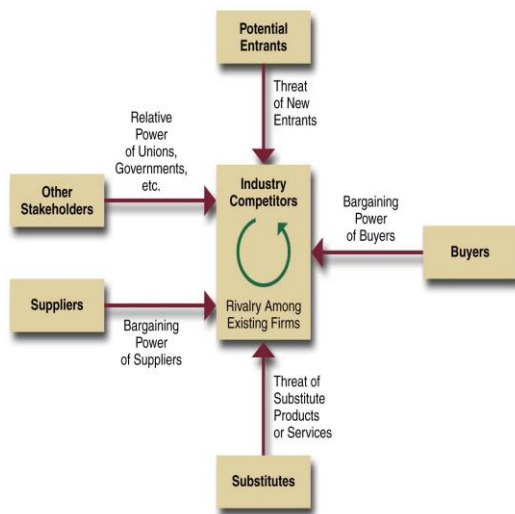
นอกจากนี้จะประยุกต์ใช้ **แนวคิด Generic Strategies** ของนักบริหารและเศรษฐศาสตร์ชื่อดัง ศาสตราจารย์ ไมเคิล อี พอร์เตอร์ (Michael E. Porter, ๑๙๘๐) โดยแนวคิดดังกล่าวจะช่วยในการกำหนดตำแหน่งทางการแข่งขันของสินค้าแต่ละสาขาและแบบจำลอง **Boston Matrix - Product Portfolio Decision** ของ **Boston Consulting Group** ซึ่งจะช่วยระบุว่าสินค้าใดที่มีศักยภาพในการแข่งขันและสินค้าใดไม่สามารถแข่งขันได้ ซึ่งจะทำให้การวางแผนและกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าสาขาเหล่านั้น โดยแนวคิดหรือทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศเหล่านี้จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะการแข่งขันในระดับโลก

Boston Consulting Group growth-share matrix

รูปที่ ๒-๔ แบบจำลอง BCG Matrix
 ที่มา : www.google.co.th,๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๕ แนวคิด Generic Strategies
 ที่มา: www.google.co.th,๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๖ แบบจำลองแรงกดดัน ๕ ประการ
 ที่มา: www.google.co.th,๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๗ แบบจำลอง Porter's Diamond
 ที่มา: www.google.co.th,๒๕๕๙

ส่วนข้อมูลที่ได้รับในเชิงคุณภาพ เช่น ข้อมูลที่รับการสัมภาษณ์จะทำการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค Content Analysis และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ หลังจากนั้นก็นำเอาข้อมูลที่ผ่านมาการสังเคราะห์แล้วมาทำการวิเคราะห์และแปลผล ผลที่ได้รับจะนำมาบูรณาการและทำการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันก่อนที่จะเขียนเป็นรายงานต่อไป

นอกจากนี้คณะที่ปรึกษา จะทำการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อน

จากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มี
ศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว ได้แก่

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่
เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสม จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการ
ผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์
การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็น
ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการ
แก้ปัญหา

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่
สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาส
แตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมา
จากสภาพแวดล้อมภายใน นักการตลาดที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จาก
โอกาสนั้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจาก
สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัด
อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

SWOT ANALYSIS

รูปที่ ๒-๘ แผนภูมิอธิบายการวิเคราะห์แบบ SWOT
ที่มา : www.google.co.th, ๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๘ แสดงแผนภูมิอธิบายการวิเคราะห์แบบ SWOT ซึ่งจะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้
โดยในการวิเคราะห์ดังกล่าวจะเป็นลักษณะ แบบ เมตริกซ์ ซึ่งเมื่อนำปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์มา

หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา อาทิ ในกรณีที่ทราบจุดอ่อนคืออะไร ก็สามารถที่จะปิดจุดอ่อนนั้นได้ เป็นต้น

ขณะที่การศึกษาคำครั้งนี้ คณะที่ปรึกษาฯ จะให้ความสำคัญอย่างมากต่อข้อมูลเชิงคุณภาพโดยจะมีการลงพื้นที่เพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคของผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากผลการศึกษาในโครงการศึกษาฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญต่อความเชื่อมั่นของผู้ที่ใช้ผลจากการศึกษาคำครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งจะใช้ผลการศึกษาคำครั้งนี้เพื่อนำมาจัดทำแนวนโยบายใช้ในการวางแผนหรือการกำหนดท่าทีในการเจรจาต่อรอง ระหว่างไทยกับคู่เจรจา หรือภาคธุรกิจซึ่งอาจจะใช้ผลการศึกษาครั้งนี้เพื่อวางแผนกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจของตน

อย่างไรก็ตาม คณะที่ปรึกษาฯ จะมีการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์เชิงปริมาณเพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปรับลดภาษีลงกับภาคส่วนต่างๆ โดยส่วนต่อไป จะอธิบายถึงเหตุผลของการนำเอาแบบจำลอง GTAP มาใช้เป็นโมเดลหลักของการศึกษาคำครั้งนี้ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยจะพยายามชี้ให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับทั่วไป นอกจากนี้ยังได้อธิบายกรอบแนวคิดและการทำงานของแบบจำลอง GTAP ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษารายงานฉบับนี้มีความเข้าใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

๒.๕.๒ แบบจำลองการวิเคราะห์การค้าโลก (Global Trade Analysis)

จะใช้แบบจำลองหรือโมเดลการวิเคราะห์การค้าโลกหรือ Global Trade Analysis (GTA) ซึ่งได้รับการยอมรับและถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง (Francois, McDonald และ Nordstrom, ๑๙๙๕; Walmsley, ๑๙๙๘; Adams, Horridge, Parmenter และ Zhang ๑๙๙๘; Hertel, Anderson, Francois และ Martin, ๑๙๙๙; ASEAN Secretariat, ๒๐๐๐) ในการวิเคราะห์ในเรื่องเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศที่ครอบคลุมมิติของสาขาเศรษฐศาสตร์และธุรกิจระหว่างประเทศ โดยจะพิจารณาตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและช่วยในการวัดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นของประเทศต่างๆ ในแต่ละสาขาการผลิตจากการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงและเงื่อนไขทางการค้าระหว่างประเทศ

การศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีจะต้องมีการพิจารณาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแปรต่างๆ เช่นระดับราคาสินค้า การนำเข้า-การส่งออก ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้จะต้องเชื่อมโยงผลกระทบของภาคการผลิตเข้ากับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่มิตรประเทศ ขณะที่ปัจจัยต่างๆ จะมีความสัมพันธ์กันและการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ในรูปแบบ General Equilibrium จะช่วยในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาจากความซับซ้อนเช่นนี้ได้ เนื่องจากแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ผลกระทบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีมีอยู่ไม่มากนัก คณะที่ปรึกษาฯ จะนำเสนอแบบจำลองที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างสูงคือแบบจำลองการวิเคราะห์การค้าโลก (Global Trade Analysis (GTA) แบบจำลองนี้ได้รับการพัฒนาโดย Purdue University (USA) และ Monash University (Australia) ซึ่งจะครอบคลุมเขตเศรษฐกิจทั่วโลก ๔๕ เขตและ ๕๐ ภาคการผลิตโดยแต่ละภาคเศรษฐกิจจะมีการเชื่อมโยงกันกับการนำเข้า-การส่งออกและการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ

ปัจจุบันนี้ แบบจำลอง GTA ได้รับการพัฒนาโดยมีการนำเอาเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เพื่อช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถประสานความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ได้มีการศึกษาและงานวิจัยมากมายที่ใช้แบบจำลอง GTA ในการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการขยายตัวทางการค้าและการจัดตั้งเขตการค้าเสรี โดย *Walmsley (๑๙๙๘)* ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการค้าเสรีในกรอบเอเปคโดยใช้แบบจำลอง GTA ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบผลในระยะสั้นและระยะยาวของการเปิดเสรีเอเปค การศึกษาฉบับนี้ครอบคลุม ๑๑ ภูมิภาค ๘ กลุ่มสินค้า ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่าเมื่อมีการลดภาษีในกลุ่มประเทศเอเปคจะส่งผลให้มีความต้องการสินค้าหรือผลผลิตโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งส่งผลให้มีความต้องการปัจจัยการผลิตหรือสินค้าจำพวกทุนเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพิ่มขึ้นในที่สุด

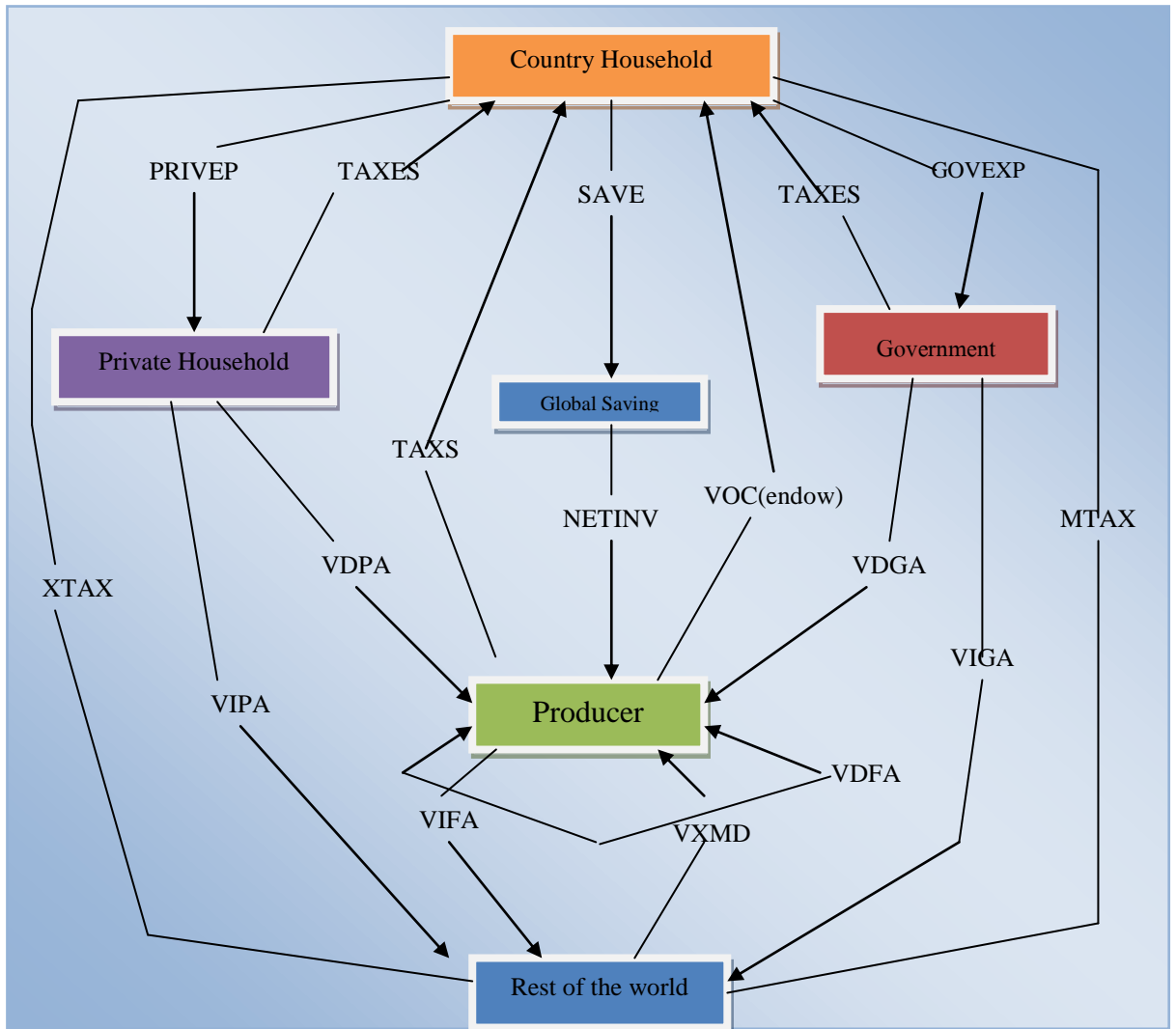
ขณะที่ *Adam, Horridge, Parmenter และ Zhang (๑๙๙๘)* ได้ใช้แบบจำลองนี้ในการศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีเอเปคต่อประเทศจีนโดยแบบจำลองนี้จะช่วยประมาณการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดโลกแล้วใช้การเปลี่ยนแปลงราคาในตลาดโลกป้อนเข้าแบบจำลอง PRCGEM (Computable General Equilibrium Model of the People Republic of China) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่มีภาคเศรษฐกิจต่างๆ ของจีนอย่างละเอียด ผลสรุปได้ว่าผลการเปลี่ยนแปลงในอัตราการการค้าที่ได้จากการค้าระหว่างประเทศมีน้อยกว่าผลกระทบทางตรงจากการลดภาษีในประเทศจีนที่ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ *Adams, Huff, McDougall, Pearson และ Powell (๑๙๙๖)* นำแบบจำลองนี้มาใช้ในการศึกษาผลกระทบในระยะกลางและระยะยาวของการเปิดเสรีเอเปคต่อเศรษฐกิจของออสเตรเลีย โดยผลการศึกษาพบว่ารายได้ประชาชาติในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่ากลุ่มประเทศในเอเชียขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นญี่ปุ่นและอเมริกาเหนือมีรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่ในระยะยาวการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติจะขึ้นอยู่กับการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

Elberhri, Ingco, Hertel และ Pearson (๑๙๙๙) นำแบบจำลองนี้มาใช้ในการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีสินค้าเกษตรภายใต้ข้อผูกพันทางการค้าของแกตต์ โดยยกกรณีศึกษาเป็นสินค้าน้ำตาลและดูผลจากการเปลี่ยนแปลงโควตาภาษีที่มีต่อสินค้าน้ำตาล โดยแบบจำลองนี้ครอบคลุม ๔๕ กลุ่มประเทศและ ๕๐ อุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่าในกรณีของสินค้าน้ำตาล ถ้าผู้ส่งออกมีส่วนแบ่งของ Quota Rent มากผลจากการลดลงของภาษีและการขยายโควตาจะทำให้ทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้าได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น ขณะที่ *Hertel, Anderson, Francois และ Martin (๑๙๙๙)* ใช้แบบจำลองในการศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรและไม่ใช้เกษตรผลการศึกษาพบว่าภายในปี ๒๐๐๕ เมื่อมีการลดภาษีในสินค้าเกษตรจะส่งผลให้ภาคเกษตรได้รับผลประโยชน์ค่อนข้างมากโดยประเทศอุตสาหกรรมจะได้รับประโยชน์มากที่สุดในการเปิดเสรีในตลาดอาหาร และผลที่ได้จากการลดภาษีในภาคอุตสาหกรรมจะมีผลมากกว่าการลดภาษีในภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ *Bayer, Diao และ Yeldan (๒๐๐๐)* ก็ได้ใช้แบบจำลองนี้ในการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการเกษตรต่อประเทศในกลุ่มเมดิเตอร์เรเนียนใต้ ตุรกีและสหภาพยุโรป โดยพบว่าประเทศตุรกีจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าแบบทวิภาคีกับตะวันออกกลางหรือสหภาพยุโรป ขณะที่การปรับลดภาษีจะเป็นการเพิ่มการขาดดุลทางการค้าใน

ภูมิภาคและผลที่ได้รับจากการลดภาษีจะขึ้นอยู่กับตัวแปรทางการเมืองและตัวแปรภายนอกอีกมากมาย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกมากที่ใช้แบบจำลอง GTA เพื่อศึกษาถึงผลกระทบและประโยชน์ของการรวมตัวทางเศรษฐกิจ เช่น Wu (๒๐๐๐) ได้ศึกษาผลกระทบจากการรวมตัวของเศรษฐกิจในเขตประเทศไต้หวัน ฮองกง และ Wang (๒๐๐๐) ทำการวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ของการผลิตและการค้าจากการรวมตัวของเขตเศรษฐกิจในกลุ่มไต้หวัน ฮองกงและจีน ขณะที่ Ballard และ Cheong (๑๙๙๙) ศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีในเขตแปซิฟิกและเขตเอเชียตะวันออกเฉียง ASEAN Secretariat (๒๐๐๐) ก็ได้ใช้แบบจำลอง GTA เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการที่จีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลกต่อประเทศสมาชิกอาเซียน

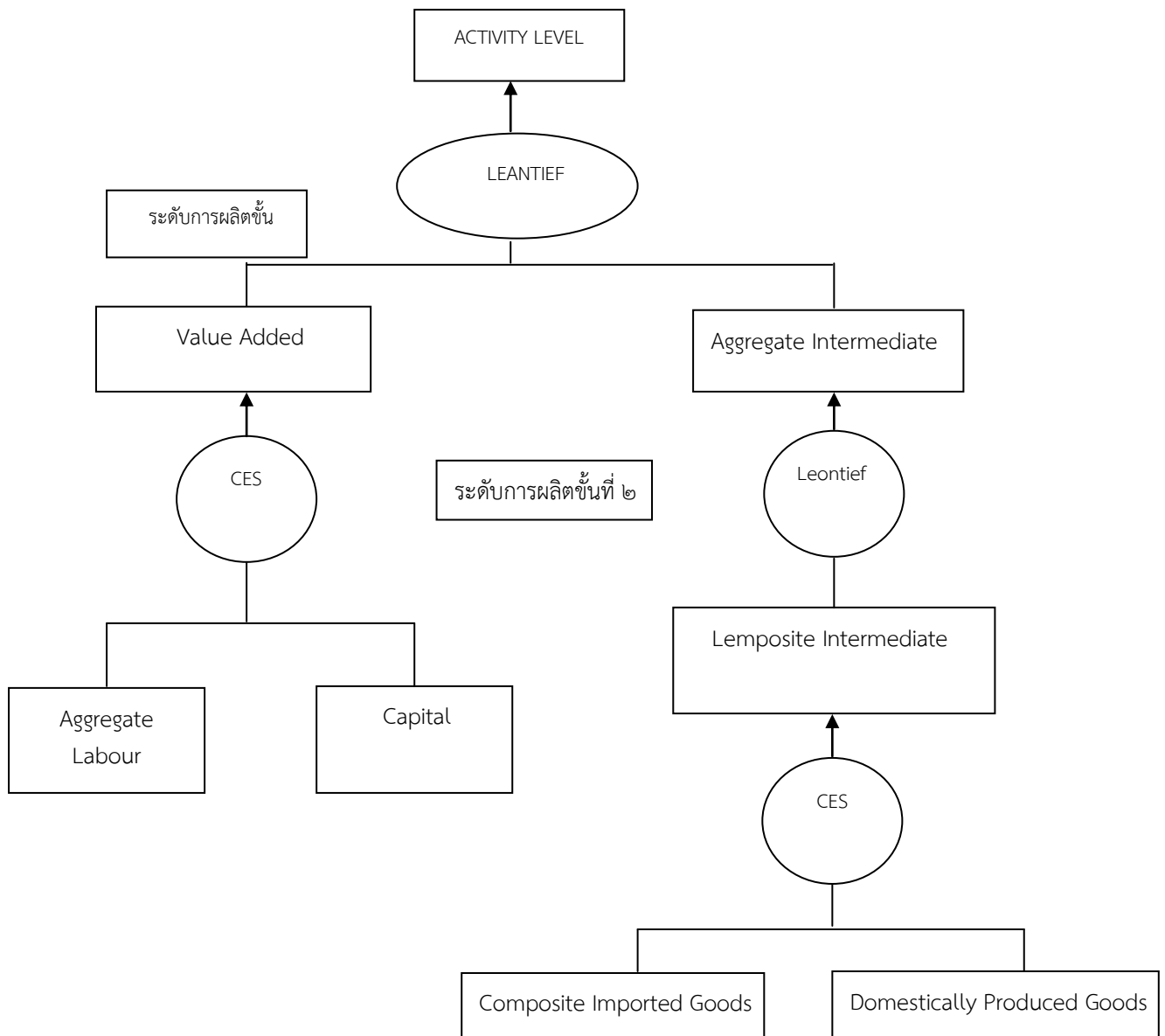
ในส่วนต่อไปจะนำเสนอแบบจำลองการวิเคราะห์การค้าโลก (GTA) อย่างไรก็ตามเนื่องจากแบบจำลองดังกล่าวนี้จะประกอบด้วยโมเดลย่อยหลายโมเดล ในข้อเสนอโครงการศึกษาฯ ใคร่ขอแนะนำเพียงบางโมเดลย่อยเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจภาพรวมของแบบจำลองดังกล่าว ดังรูปซึ่งแสดงโครงสร้างพื้นฐานของแบบจำลองแสดงการไหลเวียนของรายได้ รายจ่ายและการผลิตในประเทศ การค้าระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ นโยบายรัฐบาลของแต่ละประเทศหรือข้อตกลงทางการค้าจะสามารถเข้าไปแทรกแซงส่วนการผลิต การบริโภค การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศและระหว่างประเทศได้ โดย PRIVEXP เป็นการใช้จ่ายของภาคครัวเรือน GOVEXP เป็นการใช้จ่ายของภาครัฐบาล SAVE เป็นการออมของครัวเรือนและ NETINV เป็นเงินออมของครัวเรือนถูกนำไปลงทุนในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนการลงทุนในแต่ละประเทศ

รูปที่ ๒-๙ ระบบเศรษฐกิจหลายประเทศแบบเปิด (Multi Country Open Economy)

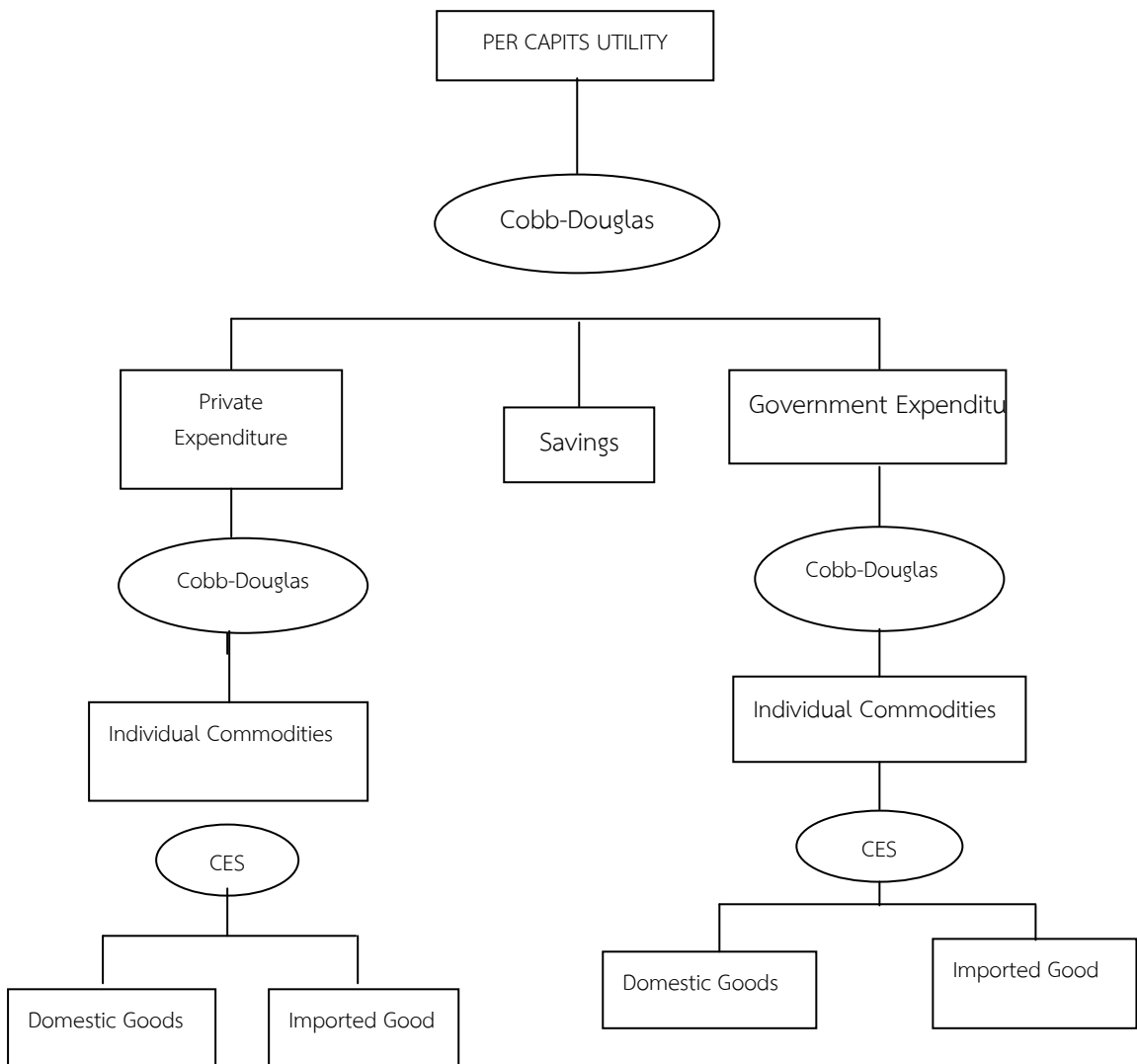
ที่มา : www.google.co.th, ๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๙ แสดงระบบเศรษฐกิจหลายประเทศแบบเปิด ซึ่งจะแบ่งการผลิตเป็นลำดับขั้น โดยระดับการผลิตขั้นที่ ๒ ปัจจัยการผลิตพื้นฐาน (เช่นแรงงาน ทุน) มีการทดแทนกันได้ในระดับหนึ่งโดยมีความยืดหยุ่นของการทดแทนซึ่งมีค่าคงที่ (CES Function)

รูปที่ ๒-๑๐ โครงสร้างการผลิตแบบจำลอง GTA
 ที่มา : www.google.co.th, ๒๕๕๙

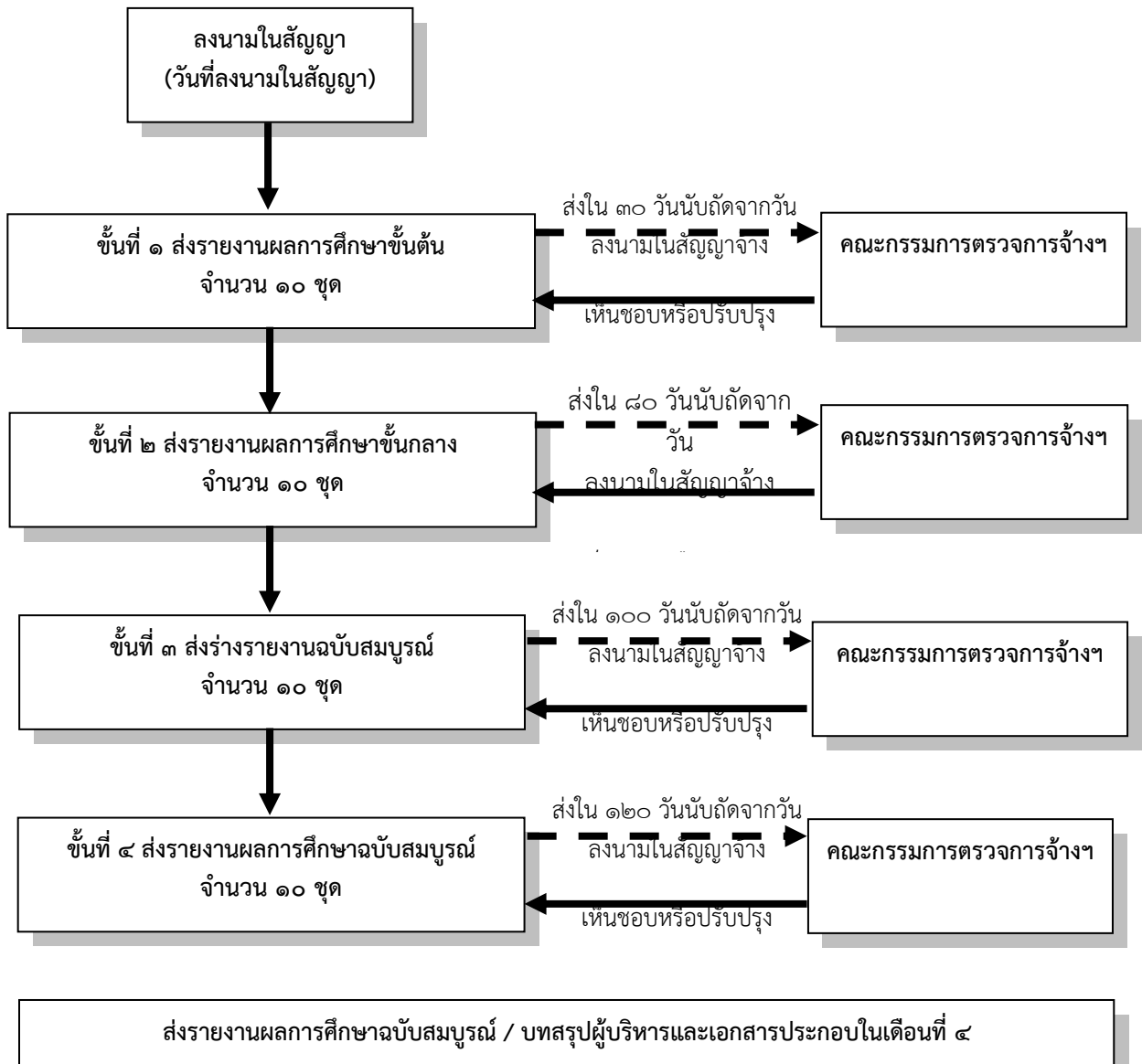
อย่างไรก็ตาม สมมติให้ไม่มีการทดแทนระหว่างสินค้าชั้นกลางที่ใช้ในการผลิตนั่นก็คือสินค้าชั้นกลางแต่ละชนิดที่ใช้ในกระบวนการผลิตจะถูกใช้ในสัดส่วนที่คงที่ (Leontief Production Function) รวมทั้งยังสมมติให้ความยืดหยุ่นของการทดแทนกันระหว่างสินค้านำเข้าและสินค้าที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้ามีค่าคงที่ซึ่งเป็นไปตามสมการการผลิตแบบ CES

รูปที่ ๒-๑๑ โครงสร้างอุปสงค์ของครัวเรือน
 ที่มา : www.google.co.th, ๒๕๕๙

รูปที่ ๒-๑๑ แสดงโครงสร้างอุปสงค์ของครัวเรือนซึ่งก็มีความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นโดยสมมติให้ค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าเป็นแบบ Stone-Geary หรือเรียกทั่วไปว่าเป็นระบบการใช้จ่ายเชิงเส้นตรง (Linear Expenditure System; LES) ทั้งนี้รายจ่ายของครัวเรือนจะถูกแบ่งไปใช้จ่ายเป็นรายจ่ายการผูกพัน (Committed Expenditure) และรายจ่ายอื่นๆ ขณะที่ Composite Goods แต่ละชนิดจะประกอบด้วยสินค้านำเข้าและสินค้าที่ผลิตขึ้นมาเพื่อทดแทนการนำเข้าซึ่งสมมติให้มีค่าความยืดหยุ่นของการทดแทนกันระหว่างสินค้าทั้งสองชนิดนั้นคงที่ (CES Function)

๒.๖ กรอบเวลาและกำหนดส่งมอบงาน

รูปที่ ๒-๑๒ การสรุปขั้นตอนการศึกษาและกรอบเวลาการส่งมอบงาน

๒.๗ การถ่ายทอดความรู้จากงานวิจัยให้แก่บุคลากรของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

หากมหาวิทยาลัยบูรพาได้รับโอกาสจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศให้เป็นผู้ดำเนินการวิจัยในโครงการนี้ มหาวิทยาลัยฯ จะจัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากงานวิจัยให้แก่บุคลากรของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้

๑. เปิดโอกาสให้บุคลากรของกรมฯ เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมโปสเตอร์และการประชุมสอบถามข้อคิดเห็นและข้อมูลจากผู้ประกอบการภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานของต่างประเทศที่อยู่ในไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค โดยจำนวนบุคลากรของกรมฯ ที่เข้าร่วมขึ้นอยู่กับข้อจำกัดด้านงบประมาณและความยินยอมของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐ

๒. ข้อมูลด้านการค้าระหว่างประเทศซึ่งเป็นผลงานวิจัยและการศึกษาที่คณะที่ปรึกษาฯ มีการสั่งซื้อจากหน่วยงานต่างประเทศ

๓. การเข้าร่วมฟังการสัมมนาฯ เพื่อระดมความคิดเห็น

๒.๘ ระยะเวลาการศึกษา

ใช้เวลาในการศึกษา ๔ เดือน ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ นับถัดจากวันลงนามรับใบสั่งจ้างเป็นต้นไป

กิจกรรม	เดือนที่ ๑	เดือนที่ ๒	เดือนที่ ๓	เดือนที่ ๔	หมายเหตุ
๑.ลงนามรับใบสั่งจ้าง					
๒.ศึกษาข้อมูลของไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนและคู่เจรจาที่อยู่ภายใต้ ๑๑ FTAและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง					
๓.ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์)					
๔.ทดลองเบื้องต้น (Pilot Test) และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย					
๕. ส่งมอบรายงานผลการศึกษารายงานขั้นต้นให้กรมเจรจา					
๖. การเก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์/แบบสอบถาม, focus group)					
๗.จัดสัมมนาครั้งที่ ๑ ในภาคเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
๘.วิเคราะห์และแปลผลการศึกษา					
๙.ส่งมอบรายงานผลการศึกษารายงานขั้นกลางให้กรมเจรจา					
๑๐.สรุปผลการสำรวจและจัดทำรายงานการศึกษารายงานฉบับร่าง					
๑๑.จัดสัมมนาใหญ่เพื่อระดมสมองจากผู้เกี่ยวข้องครั้งที่ ๒ ใน กทม.					
๑๒.นำข้อมูลจากการสัมมนามาทำการปรับปรุงและแก้ไขร่างรายงาน					
๑๓. ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้กรมเจรจา					
๑๔.ปรับปรุงและแก้ไขร่างรายงานร่างฉบับสมบูรณ์					
๑๕.เสนอรายงานฉบับสมบูรณ์					
๑๖. ส่งมอบรายงานการศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)ให้กรมเจรจา					

๒.๙ บทสรุป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีกรอบเวลาค่อนข้างจำกัด การศึกษาครั้งนี้ได้วางแผนการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงขอสรุปภาพรวมของการศึกษาภายใต้กรอบการทำงานไว้โดยในเดือนที่ ๑ จะเป็นการทบทวนวรรณกรรม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ขณะเดียวกันก็เตรียมนัดหมายกลุ่มเป้าหมายและการเตรียมงานสำหรับการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (การนัดเข้าไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึกและการโฟกัสกรุ๊ป) ส่วนเดือนที่ ๒ จะเป็นช่วงของการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการจัดสัมมนาครั้งที่ ๑ เพื่อระดมและรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการประมวลและวิเคราะห์ผลการศึกษา ในเดือนที่ ๓ จะเป็นการสรุปผลและการจัดทำร่างรายงานผลการศึกษา รวมทั้งเข้าไปนำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างฯ และทำการนัดหมายกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดสัมมนาครั้งที่ ๒ เพื่อนำเสนอผลการศึกษา เดือนที่ ๔ เป็นการปรับปรุงผลการศึกษาจากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย

ทั้งนี้คณะที่ปรึกษาฯ จะจัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากงานวิจัยให้แก่บุคลากรของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ โดยจะเปิดโอกาสให้บุคลากรของกรมฯ เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมโฟกัสกรุ๊ปและการประชุมสอบถามข้อคิดเห็นและข้อมูลจากผู้ประกอบการภาคเอกชนหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานของต่างประเทศที่อยู่ในไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และการเข้าร่วมฟังการสัมมนาฯ ระดมความคิดเห็นเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายมากที่สุด

การทบทวนกรอบความตกลงการค้าเสรีของไทยและประเทศคู่ภาคี

๓.๑ บทนำ

การค้าระหว่างประเทศกลายเป็นตัวขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย โดยจะเห็นได้จากสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือ GDP ที่สูงถึงร้อยละ ๑๓๘.๓๘ ในปี ๒๕๕๑ และมีแนวโน้มที่จะเติบโตและขยายตัวในอนาคต ขณะที่การเปิดเสรีการค้ากับประเทศคู่ค้าถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในการช่วยให้การค้าระหว่างประเทศมีการเติบโตและขยายตัว ทั้งนี้จนถึงปัจจุบันไทยได้เจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) ไปแล้วหลายความตกลง ทั้งในระดับภูมิภาค เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน และระดับทวิภาคี เช่น ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ และไทย-ญี่ปุ่น ตลอดจนอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เช่น อาเซียน-จีน อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ และอาเซียน-ญี่ปุ่น เป็นต้น

ขณะที่ในแต่ละกรอบความตกลง FTA ที่ไทยได้จัดทำนั้น มีเงื่อนไขในการเปิดตลาดสินค้าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษา เปรียบเทียบรูปแบบของการเปิดตลาดสินค้าในแต่ละรายการในทุกๆ ความตกลงที่ไทยได้จัดทำไปแล้ว รวมทั้งประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสินค้าของไทย เพื่อเตรียมมาตรการรองรับ และใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนแนวทางการเจรจาในอนาคต

ในบทนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้น เกี่ยวกับภาพรวมของกรอบความตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคีทั้ง ๑๑ ฉบับ โดยเนื้อหาของแต่ละความตกลงจะครอบคลุมประเด็นต่างๆ อาทิ ความเป็นมา กรอบการเจรจา กลไกการเจรจา แนวทางการเจรจา และสถานะล่าสุดของแต่ละ FTA เป็นต้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ คณะที่ปรึกษาฯ มุ่งที่จะต่อยอดองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับไทยภายใต้กรอบความตกลงต่างๆ โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาในบทนี้ คือเพื่อทบทวนความเป็นมา เนื้อหา และสาระสำคัญของแต่ละ FTA รวมทั้งระบุประเด็นอื่นๆ ที่สำคัญซึ่งจะต้องนำมาใช้ในการศึกษาต่อยอดและขยายผลในการศึกษาครั้งนี้

๓.๒ ภาพรวมของกรอบความตกลงการค้าเสรีของไทยกับประเทศคู่ภาคี

๓.๒.๑ เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

๓.๒.๑.๑ ความเป็นมา

อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asia Nations: ASEAN) สมาชิกอาเซียนร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรี (AFTA) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ในสมัย ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก กระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างกัน โดยวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนก็เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสมาชิกอาเซียน รวมถึงการสร้างบรรยากาศต่อการลงทุน เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้อาเซียนเป็นฐานในการผลิต นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองของอาเซียน

แน่นอนที่สุดว่า อาเซียนที่มีสมาชิก ๑๐ ประเทศ มีประชากรรวมกันประมาณ ๕๘๐ ล้านคน ย่อมมีขนาดของเศรษฐกิจที่ไม่แพ้ สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น ดังนั้นการรวมตัวทางเศรษฐกิจจึงสร้างอำนาจต่อรองให้กับอาเซียนเป็นอย่างมาก โดยมีสมาชิกแรกเริ่ม ๖ ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ประเทศไทย บรูไน และได้ทำการลงนามปฏิญญากันที่กรุงเทพฯ ฯ ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิก ๑๐ ประเทศ ซึ่งมีสมาชิกที่เพิ่มขึ้น คือ พม่า ลาว เวียดนาม และกัมพูชา

๓.๒.๑.๒ กรอบการเจรจา

อาเซียนมุ่งจะเป็นฐานการผลิตร่วมกันในระดับภูมิภาค จะต้องลดภาษีระหว่างกันให้ได้มากที่สุดก่อน

๓.๒.๑.๓ กลไกการเจรจา

กลไกในการเจรจาการลดภาษีของ AFTA เรียกว่า CEPT (Common Effective Preferential Tariff Scheme) กำหนดให้ประเทศสมาชิกให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรแก่กันในลักษณะต่างตอบแทน กล่าวคือ การที่จะได้สิทธิประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่น สำหรับสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ประเทศสมาชิกนั้นจะต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้าชนิดเดียวกันด้วย ทั้งนี้ CEPT ได้กำหนดให้สินค้าที่ได้รับประโยชน์จากการลดภาษีจะต้องมีสัดส่วนมูลค่าที่เกิดขึ้นในอาเซียน (ASEAN Local Content) อย่างน้อย ๔๐%

๓.๒.๑.๔ แนวทางการเจรจา

แนวทางการเจรจา อาเซียนและจีน รวมทั้งไทย มีกำหนดจะร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะใน ๕ สาขา ได้แก่ เกษตรกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การลงทุน และการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง และความร่วมมือด้านต่างๆ อาทิ ศุลกากร การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา การจัดตั้งศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าและการลงทุน การพัฒนาความตกลงให้มีการยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements : MRA) การดำเนินการตามแผนงานในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน

๓.๒.๑.๕ แผนการเจรจา

สำหรับเป้าหมายของเขตการค้าเสรีอาเซียนคือ การลดภาษีระหว่างสมาชิกให้หมดไป และเมื่ออาเซียนลดภาษีระหว่างกันแล้ว จึงมุ่งเป็นฐานการผลิตร่วมกันทั้งด้านสินค้า บริการและการลงทุน เพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งคล้ายๆกับการรวมตัวของสหภาพยุโรป โดยอาเซียนมีเวทีในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน (ATIGA)

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ATIGA) เป็นความตกลงทางการค้าที่อาเซียนจัดทำร่วมกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ทั้งนี้ข้อตกลง ATIGA จะครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การลดภาษีมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น ซึ่งจะมีการประชุมประมาณ ๓ เดือนครั้ง ในเวทิดังกล่าวเปิดโอกาสในการหารือปัญหาที่สมาชิกอาเซียนประสบ ทั้งใน

ด้านภาษีและอุปสรรคทางการค้าอื่นๆ เพื่อผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหอุปสรรคทางการค้าดังกล่าว ส่วนของประเทศไทยได้ยกปัญหาในกรณีประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นไม่ทำตามข้อตกลงในการลด ภาษีและพยายามผลักดันให้ดำเนินตามที่ได้ตกลงไว้ ซึ่งนอกจากปัญหาทางด้านภาษีแล้ว ยังมีการ ผลักดันให้อาเซียนลดการสร้างกำแพงทางการค้าอื่น เช่น การห้ามการนำเข้าสินค้าบางรายการ หรือ การขออนุญาตนำเข้าซึ่งมีขั้นตอนการขออนุญาตที่ยุ่งยากและซับซ้อน

นอกจากนี้ อาเซียนยังมีเวทีอื่นสำหรับแก้ไขปัญหอุปสรรคการค้าและการลงทุน คือ ASEAN Consultation to Solve Trade and Investment : ACT) ซึ่งสมาชิกอาเซียนสามารถแจ้ง ปัญหาที่ประสบกับประเทศสมาชิกด้วยกันผ่านทางศูนย์ร้องเรียนกลางของสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ของอาเซียน หลังจากนั้นประเทศผู้ถูกกล่าวหาจะต้องแจ้งผลการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวให้สมาชิกทราบ ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกและมีการตรวจสอบโดยฝ่ายเลขาธิการ อาเซียน อย่างไรก็ตามหากการหารือแก้ไขปัญหาระหว่างกันไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกอาเซียน สามารถใช้ช่องทางการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) ระหว่างกันได้

๓.๒.๑.๖ สถานะล่าสุด

ด้านสินค้า ปรับปรุง AFTA CEPT เป็น ATIGA (Asean Trade In Goods Agreement) ยืนยันการลดภาษีนำเข้าที่ตกลงกันภายใต้ CEPT มุ่งลดภาษีสำหรับสมาชิกเดิม และปี ๒๕๕๘ (เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา) และยกเลิกมาตรการ NTBs โดยเร็ว รวมถึงการปรับปรุงกฎว่า ด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า และใช้พิกัดอัตราศุลกากรที่สอดคล้องกัน ยกเว้น สินค้าใน Sensitive List ภาษีไม่ต้องเป็น ๐ % แต่ต้อง <๕% ไทยมี ๔ รายการ (กาแฟ มันฝรั่ง ไม้ตัดดอก มะพร้าวแห้ง) และ สินค้าใน Highly Sensitive List ลดภาษีลงในระดับที่ต้องตกลงกัน มีสินค้า ข้าวของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ น้ำตาลของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

ด้านการบริการ ยกเลิกข้อจำกัดในการประกอบการด้านการค้าบริการในอาเซียน ภายในปี ๒๐๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐)

ด้านการลงทุน มุ่งให้มีการไหลเวียนของเงินทุนที่เสรีมากขึ้น และเพื่อเร่งรัดการเปิด เสรีการค้าสินค้าและบริการให้เห็นผลชัดเจนขึ้น อาเซียนได้มุ่งเน้นประเทศสมาชิกให้ซื้อวัตถุดิบ ขึ้นส่วนที่ผลิตในอาเซียน โดยกำหนดสาขาสินค้า และบริการสำคัญ ๑๑ สาขาที่จะดำเนินการโดย เร่งด่วน ทั้งในด้านการเปิดการค้าเสรี และขยายความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อนำร่องการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจในสาขาดังกล่าวก่อน

๓.๒.๑.๗ การดำเนินการขั้นตอนไป

อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานของอาเซียนว่าด้วย การเชื่อมโยง ระหว่างกันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee – ACCC) เพื่อติดตาม การดำเนินการให้เป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงการช่วยเจรจาจัดสรรทุนจากต่างประเทศคู่เจรจา นอกจากนี้ได้เสนอแนวคิด Connectivity Plus หรือ Connectivity Beyond ASEAN โดยกล่าวถึง ความสำคัญของการเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคต่างๆ อาทิ เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และอื่นๆต่อไป

อาเซียนจะกลายเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ๒๕๑๕ และไทยจะ เป็นส่วนหนึ่งของตลาด และฐานการผลิตร่วมของอาเซียน ภาษีนำเข้าจะเป็นศูนย์ ใน CLMV

ณ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ จะไปทำธุรกิจภาคบริการหรือไปลงทุนในอาเซียนอื่นๆได้อย่างเสรี
ขณะเดียวกัน ไทยจะต้องเปิดเสรี ถึง ๗๐ % ในปี ๒๕๕๘

๓.๒.๒ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA)

๓.๒.๒.๑ ความเป็นมา

อาเซียนกับจีนได้ลงนามกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน
(Framework Agreement on ASEAN -China Comprehensive Economic Cooperation) เมื่อ
วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรี
อาเซียน-จีน ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจต่างๆ และต่อมาทั้งสองฝ่ายได้สามารถสรุปการเจรจาและลงนามในความตกลงด้าน
การค้าสินค้านี้ระหว่างอาเซียน-จีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework
Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the ASEAN and
China) ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุง
เวียงจันทน์ ประเทศลาว ขณะที่การเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-จีนได้เสร็จสิ้นลง
เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ โดยความตกลงนี้ จะมีพันธกรณีหลักที่สำคัญคล้ายคลึงกับ
พันธกรณีต่างๆ ที่มีอยู่ในความตกลงเพื่อการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนที่ไทยจัดทำกับ
ต่างประเทศรวมถึงจีน ทั้งนี้ความตกลงนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม
๒๕๕๒

๓.๒.๒.๒ กรอบการเจรจา

ความตกลงทางเศรษฐกิจ จีนเป็นประเทศคู่เจรจาแรกที่เสนอให้มีการจัดตั้งเขตการค้า
เสรีกับอาเซียนโดยทั้งสองฝ่ายได้ร่วมลงนามกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
(Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation) เมื่อเดือน พ.ย.
๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดเป้าหมายให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน กับประเทศสมาชิกอาเซียนเก่า
(๖ ประเทศ) ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๓ และกับประเทศสมาชิกใหม่ (๔ ประเทศ) ภายในปี ๒๕๕๘
ต่อจากนั้น ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าและกลไกการระงับ ข้อพิพาทในปี
๒๕๔๗ ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการในปี ๒๕๕๐ และความตกลงว่าด้วยการลงทุนในปี ๒๕๕๒
ล่าสุด ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๖ ได้เห็นชอบให้มีการยกระดับความตกลงการค้าเสรี
อาเซียน-จีน (ASEAN-China FTA : ACFTA) เพื่อทำให้เกิดการอำนวยความสะดวกด้านการค้า
การลงทุน และการบริการระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น ๑.๔.๒ การค้าและการลงทุน ในปี ๒๕๕๓ จีนได้
ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ ๑ ของอาเซียน ในขณะที่ อาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับ ๓ ของจีน
รองจากสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ สำหรับการค้าอาเซียน-จีน ในปี ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๓๕๐,๕๐๐ ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๗ จากปี ๒๕๕๕) ๑.๔.๓ สินเชื่อ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน
ครั้งที่ ๑๗ เมื่อเดือน พ.ย. ๒๕๕๗ จีนประกาศให้ ความช่วยเหลือด้วยเงินกู้แบบมีเงื่อนไขผ่อนปรน
(Concessional Loan) จำนวน ๑ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อส่งเสริม ความร่วมมืออาเซียน-จีน
และความช่วยเหลือแบบให้เปล่า (Assistance Gratis) จำนวน ๕๐ ล้านหยวน เพื่อสนับสนุนการ
เป็นประชาคมอาเซียน และอีก ๓ พันล้านหยวน ให้แก่กลุ่ม LDCs ในอาเซียนเพื่อลดช่องว่างด้านการ

พัฒนา ๑.๔.๔ ศูนย์อาเซียน-จีน ที่กรุงปักกิ่ง (www.asean-china-center.org) มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในช่วง การประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ ๑๔ เมื่อเดือน พ.ย. ๒๕๕๔ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน และเป็นศูนย์บริการข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน-จีน โดยไทยได้จัดส่งจนท. ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ฯ วาระ ๓ ปี ในตำแหน่งผู้อำนวยการประจำหน่วยสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๒๕๕๖ ๑.๔.๕ ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

(๑) การจัดตั้งศูนย์ ASEAN-China FTA Business Portal (www.asean-cn.org) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียนกับจีน โดยในส่วนของไทย มีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบหลัก

(๒) การเปิดสำนักงานสาขาของสมาคมส่งเสริมการค้าและเศรษฐกิจอาเซียน-จีน ที่เมืองอู่และ เมืองเวินโจว มณฑลเจ้อเจียง ภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ ๖ ม.ค. ๒๕๕๔ ซึ่งถือเป็นความร่วมมือ ระหว่างภาคเอกชนเป็นครั้งแรก ๑.๔.๖ การจัดงานแสดงสินค้าอาเซียน-จีน (China-ASEAN Expo : CAEXPO) มีขึ้นครั้งแรกในปี ๒๕๔๗ และได้มีการจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีที่นครหนานหนิง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ซึ่งรัฐบาลจีนประสงค์ที่จะส่งเสริมให้เป็นประตูการค้ากับอาเซียน ล่าสุดงาน CAEXPO ครั้งที่ ๑๑ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๖-๑๙ ก.ย. ๒๕๕๗ ภายใต้ หัวข้อ “ร่วมสร้างเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ ๒๑” โดย รอง นรม./รมว.กต. ได้ร่วมกล่าวสุนทรพจน์ในพิธีเปิด งานดังกล่าวในฐานะที่ไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมคู่ขนาน เช่น การประชุม China-ASEAN Business and Investment Summit (CABIS) การประชุม China-ASEAN Industry and Commerce Forum การประชุม ASEAN-China Environmental Cooperation Forum ๒๐๑๔ และการประชุม China-ASEAN Cyberspace Affairs Forum ครั้งที่ ๑ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการจัดงาน CAEXPO ครั้งที่ ๑๒ ในปี ๒๕๕๘ ฝ่ายจีนได้เชิญ ให้ไทยเข้าร่วมงานในฐานะประเทศเกียรติยศ (Country of Honour) และเชิญผู้นำไทยเข้าร่วมด้วย ๑.๔.๗ ด้านการเกษตร อาเซียนและจีนได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชอาเซียน-จีน (ASEAN-China MOU on Strengthening Sanitary and Phytosanitary Cooperation : SPS) เมื่อวันที่ ๒๐ พ.ย. ๒๕๕๐ ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือหลัก ๕ ด้าน คือ การจัดทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล การแลกเปลี่ยนการเยือน การสัมมนา/ฝึกอบรม การทำวิจัยร่วม และการสร้างกลไกเวทีหารือระหว่างภาคี ที่ผ่านมา มีการจัดประชุม รมต.อาเซียน-จีน ด้านการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และการกักกัน และในการประชุม รมต. อาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ (ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry : AMAF) ครั้งที่ ๓๕ ที่ - ๓ - กรุงกัวลาลัมเปอร์มาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒๗ ก.ย. ๒๕๕๖ อาเซียนและจีนได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้าน อาหารและการเกษตร (ASEAN-China MoU on Food and Agriculture Cooperation) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้าน การพัฒนาศักยภาพ การวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารและการเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร

๓.๒.๒.๓ กลไกการเจรจา

ในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างกันนั้น นครหนานหนิงในเขตเศรษฐกิจพิเศษกว่างซีจ้วง ได้จัดงานแสดงสินค้าอาเซียน-จีนในราวเดือนกันยายนของทุกปี เป็นงานขนาดใหญ่ และมีกิจกรรมคู่ขนานมากมาย เพื่อเป็นเวทีให้ภาคธุรกิจของทั้งสองฝ่ายได้มาพบเจอกัน อันจะช่วยขยายตลาดสินค้าจากอาเซียนในจีน ในปี ๒๕๕๘ นี้ จะเป็นการจัดงานครั้งที่ ๑๒ ซึ่งไทยได้รับเชิญให้เข้าร่วมในฐานะประเทศเกียรติยศ และฝ่ายจีนได้เชิญนายกรัฐมนตรีเข้าร่วมงานด้วย สอดคล้องกับความต้องการของไทยที่จะขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับจีนในช่วงการฉลองครบรอบ ๔๐ ปีของความสัมพันธ์ไทย-จีนในปี ๒๕๕๘

๓.๒.๒.๔ แนวทางเจรจา

แนวทางสำหรับการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ

๓.๒.๒.๕ แผนการเจรจา

ไทยในฐานะประธานฝ่ายอาเซียนและประเทศผู้ประสานงาน ได้พยายามผลักดันให้การเจรจากรยะดับ ความตกลงดังกล่าวมีความคืบหน้า ซึ่งหากเจรจาแล้วเสร็จ คาดว่าจะช่วยผลักดันการค้าและการลงทุนระหว่างอาเซียน กับจีนให้เติบโตมากขึ้นได้ ในการพัฒนาความสัมพันธ์นั้น ไทยได้ทำหน้าที่ประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีนนาน ๓ ปี ระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยตั้งเป้าหมายที่จะผลักดัน ๓ เรื่อง ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียน การส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาค และการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ที่ผ่านมา ไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้จีนร่วมมือกับอาเซียนอย่างแข็งขันในเรื่องต่าง ๆ และจะพยายามใช้เวลาที่เหลืออีก ๗ เดือนอย่างสุดความสามารถ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อาเซียน-จีนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๓.๒.๒.๖ สถานะล่าสุด

ปัจจุบันการค้ารวมระหว่างอาเซียนกับจีน ในปี ๒๕๕๘ ช่วง ๘ เดือนแรก (ม.ค.-ส.ค.) มีมูลค่า ๓๐๒.๑ พันล้าน เหรียญสหรัฐ โดยในปี ๒๕๕๗ การค้ารวมสองฝ่ายมีมูลค่า ๔๗๙.๗๘ พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ ของ การค้าอาเซียนทั้งหมด มูลค่าการลงทุนสองฝ่ายในปี ๒๕๕๗ อาเซียนรับการลงทุนโดยตรง (FDI) จากจีนมีมูลค่า ๘.๙ พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ ของมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดของอาเซียน จากมูลค่าการเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับจีนดังกล่าว จึงคาดว่ากรยกระดับความตกลงการค้า เสรีอาเซียน-จีน ครั้งนี้ มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนกับจีนน่าจะบรรลุเป้าหมายการค้าสองฝ่ายที่ผู้นำอาเซียนและจีน ได้ตั้งเป้าไว้ให้ขยายตัวถึง ๑ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๖๓ และให้การลงทุนสองฝ่ายขยายตัวถึง ๑๕๐,๐๐๐ ล้าน เหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๖๔

ในด้านการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน ในปี ๒๕๕๖ มีชาวจีนมาเที่ยวในอาเซียน ๑๒.๒๗ ล้านคน โดยมาไทยมากที่สุดถึง ๔ ล้านคน ด้านการศึกษา มีนักศึกษาจีนเข้ามาเรียนในอาเซียน ๗๐,๐๐๐ คน ส่วนนักศึกษาจากอาเซียนก็นิยมไปเรียนต่อในจีนถึง ๖๘,๔๙๓ คน ในจำนวนนี้เป็นคนไทย ๒๐,๑๐๖ คน ซึ่งมากเป็นอันดับหนึ่ง รัฐบาลจีนยังประกาศให้ทุนการศึกษาแก่อาเซียน ๑๕,๐๐๐ ทุนด้วย ในการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีนให้เข้มแข็ง นายหลี่

เค่อเฉิง นายกรัฐมนตรีจีนได้เสนอสูตร ๒+๗ ซึ่งเน้น ๒ เรื่องหลัก คือ การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน และการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยข้อเสนอ ๗ ข้อ คือ (๑) ส่งเสริมความร่วมมือทางการเมืองให้แน่นแฟ้น (๒) ขยายความร่วมมือด้านความมั่นคง เช่น จัดตั้งกลไกการหารือระหว่างรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน-จีน (๓) ยกกระดับความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน และสนับสนุนการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (๔) ส่งเสริมความเชื่อมโยงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยจีนจะจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชียเพื่อสนับสนุนในเรื่องนี้ (๕) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงินในภูมิภาคเพื่อให้สามารถรับมือกับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก (๖) พัฒนาความร่วมมือทางทะเล และ (๗) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม

๓.๒.๓ ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย (India-Thailand Free Trade Agreement: ITFTA)

ไทยและอินเดียได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรี (FTA) ไทยอินเดีย เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยสาระสำคัญของกรอบความตกลงฯ จะครอบคลุมการเปิดเสรีทั้งในด้านการค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ (รายละเอียดกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย // พิธีสารแก้ไขกรอบความตกลง)

การเร่งลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Scheme: EHS) ไทยและอินเดียได้ยกเลิกภาษีสินค้าจำนวน ๘๒ รายการ เช่น เงาะ ลำไย มังคุด พุเรียน ข้าวสาลี อาหารทะเลกระป๋อง อัญมณีและเครื่องประดับ (พลอยสี) เม็ดพลาสติก เครื่องปรับอากาศ พัดลม ตู้เย็น เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ บอลล์แบร์ และส่วนประกอบของเครื่องยนต์ เป็นต้น (รายการสินค้าภายใต้ Early Harvest Scheme) ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙

สินค้าที่จะได้รับสิทธิการลดภาษีภายใต้ EHS ต้องได้แหล่งกำเนิดของสินค้าตามกฎหมายเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันไว้ คือ สินค้าที่ผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) หรือ สินค้าที่ผลิตในไทยหรืออินเดียโดยมีการนำเข้าวัตถุดิบจากแหล่งอื่นไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงพิกัดศุลกากรในระดับที่กำหนดไว้ (Change in Tariff Classification) และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มของวัสดุในประเทศตามที่กำหนด (Local Value Added Content) (กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าชั่วคราว)

ผู้ส่งออกสามารถขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ภายใต้ Form FTA เพื่อจัดทำคำขอให้ตรวจ/รับรองคุณสมบัติทางด้านแหล่งกำเนิดของสินค้า พร้อมคำรับรองและรายละเอียดต้นทุนการผลิตสินค้า ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศ กำหนด (รายละเอียด www.dft.go.th)

สินค้าส่งออกสำคัญภายใต้ EHS ได้แก่ โพลีคาร์บอเนต เครื่องปรับอากาศที่ประกอบด้วยพัดลม เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ อะลูมิเนียมเจือ ของทำด้วยเหล็ก เป็นต้น สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ กระจุกเกียร์ ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า แท็บและก๊อก เป็นต้น

๓.๒.๓.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาได้ครอบคลุมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในทุกด้าน การเจรจาแบ่งเป็น ๓ ส่วน

๑) การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า :

- ลดและยกเลิกภาษีสินค้าบางส่วน (Early Harvest Scheme: EHS) ๘๒ รายการ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ และลดภาษีเป็น ๐% ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ ครอบคลุมสินค้า เช่น เงาะ มังคุด ทุเรียน ลำไย อาหารทะเลกระป๋อง อัญมณี ส่วนประกอบเครื่องยนต์ พัดลม ตู้เย็น เป็นต้น

- ลด/ยกเลิกภาษีสินค้านอกเหนือจาก Early Harvest Scheme: EHS ภายในปี ๒๕๕๓ โดยแบ่งการลด/ยกเลิกภาษีสินค้าเป็น ๒ ระยะคือ สินค้าทั่วไป (Normal Track) และสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track)

๒) การค้าบริการและการลงทุน : กำหนดให้เจรจาจัดทำความตกลงเปิดเสรีการค้าบริการตั้งแต่ มกราคม ๒๕๔๗-มกราคม ๒๕๔๙ ก่อนที่จะเจรจาเปิดเสรีในสาขาที่ความพร้อมต่อไป

๓) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ : ขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ในสาขาที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยว การก่อสร้าง การสาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเงินและการธนาคาร เป็นต้น

๓.๒.๓.๓ กลไกการเจรจา

ตั้งคณะกรรมการเจรจการค้าเสรีไทย-อินเดีย (India-Thailand Trade Negotiating Committee: TNC) และคณะทำงาน (Working Group) กลุ่มต่างๆ เพื่อเจรจารายละเอียดทางเทคนิคเฉพาะด้าน

๓.๒.๓.๔ แนวทางเจรจา

การเปิดเสรีการค้าสินค้า แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การเร่งลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Program) และการลดภาษีสินค้าทั่วไป

๑) การเร่งลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Scheme: EHS)

ไทยและอินเดียได้ตกลงที่จะทยอยลดภาษีสินค้านรวม ๘๒ รายการ เช่น เงาะ ลำไย มังคุด ทุเรียน ข้าวสาลี อาหารทะเลกระป๋อง อัญมณีและเครื่องประดับ (พลอยสี) เม็ดพลาสติก เครื่องปรับอากาศ พัดลม ตู้เย็น เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ บอลล์แบร์ริง และส่วนประกอบของเครื่องยนต์ เป็นต้น

ทั้งนี้ สินค้าที่จะได้รับสิทธิการลดภาษีภายใต้ (Early Harvest Program) จะต้องได้แหล่งกำเนิดของสินค้าตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันไว้ คือ สินค้าที่ผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained) หรือ สินค้าที่ผลิตในไทยหรืออินเดียโดยมีการนำเข้าวัตถุดิบจากแหล่งอื่นไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงพิกัดศุลกากรในระดับที่กำหนดไว้ (Change in Tariff Classification) และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มของวัสดุในประเทศตามที่กำหนด (Local Value Added Content) ซึ่งจะใช่เป็นการชั่วคราว และจะยกเลิกเมื่อมีการบังคับใช้ RO ฉบับถาวร

๒) การลดภาษีสินค้าทั่วไป

ไทยและอินเดียอยู่ระหว่างการหารือร่างตัวบทความตกลงการค้าสินค้า (Draft Agreement on Trade in Goods) ซึ่งสามารถตกลงกันได้ประเด็นสำคัญส่วนใหญ่ โดยการลดภาษีสินค้านี้จะแบ่งออกเป็นเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสินค้าปกติ (Normal Track) และกลุ่มสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track) ซึ่งในกลุ่มสินค้าปกติ จะแบ่งสินค้าออกเป็นอีก ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่

จะลดภาษีเป็นศูนย์ และกลุ่มที่ไม่ลดภาษีเป็นศูนย์ แต่ลดลงถึงระดับใดระดับหนึ่ง และทั้งสองฝ่ายจะพิจารณาในเรื่องกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าต่อไป โดยคาดว่าจะยึดตามร่างกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าชั่วคราวข้างต้น และกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าชั่วคราวอาเซียน-อินเดีย

สำหรับการเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนนั้น ไทยและอินเดียมีกำหนดจะทยอยเปิดเสรีในรายสาขาที่มีความพร้อมก่อน โดยจะเริ่มต้นเจรจารายละเอียดตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๔๗ และให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมกราคม ๒๕๔๙ โดย โดยประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ มาตรการปกป้องฉุกเฉินมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค Prudential Measures เป็นต้น ส่วนฝ่ายอินเดียให้ความสำคัญในเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคลากร และการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกัน

ส่วนในเรื่องการลงทุน ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย และกฎระเบียบด้านการลงทุน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ และการขยายตัวด้านการลงทุนระหว่างกัน โดยอ้างถึงความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Protection and Promotion Agreement: BIPA) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ และทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่าควรแยกส่วนการเปิดเสรีด้านการลงทุนไว้ต่างหาก

ในส่วนของความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ไทยและอินเดียจะแสวงหาความร่วมมือด้านใหม่ๆ และสร้างกลไกในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เช่น ด้านการประมง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีชีวภาพ การท่องเที่ยว และสาธารณสุข เป็นต้น และสร้างมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากร การพัฒนาการยอมรับมาตรฐานร่วม (Mutual Recognition Arrangement: MRA) และความร่วมมือด้านมาตรการสุขอนามัย อาชีพ เงื่อนไขการนำเข้าสินค้าเงาะ และมังคุดของอินเดีย รวมทั้งการจัดทำ Pest Risk Analysis (PRA) และความร่วมมือทางด้าน Plant Quarantine เพื่อให้สินค้าไทยเข้าสู่ตลาดอินเดียได้สะดวกขึ้น

๓.๒.๓.๕ สถานะล่าสุด

การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า (TNC) ไทย-อินเดีย

๑. เมื่อวันที่ ๑๐-๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มีการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า (TNC) ไทย-อินเดีย ครั้งที่ ๒๗ ณ โรงแรมแลนด์มาร์ค กรุงเทพฯ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒. การค้าสินค้า การเจรจาครั้งนี้ยังไม่มีวี่แววที่เห็นว่าจะบรรลุข้อตกลง ทั้งสองฝ่ายจึงขอให้กลับไปจัดอันดับรายการสินค้าสำคัญที่แต่ละฝ่ายต้องการให้อีกฝ่ายเปิดตลาดเพิ่มเติม (Priority request)

๓. การค้าบริการ การเจรจามีความคืบหน้าไปมาก ทั้งสองฝ่ายแสดงท่าทีที่จะให้ความยืดหยุ่นเพื่อหาข้อสรุปประเด็นค้างคั่งต่างๆ เช่น บทบัญญัติการยอมรับ (Recognition) บทบัญญัติกฎระเบียบภายใน (Domestic Regulations) ข้อยกเว้นด้านความมั่นคง (Security Exceptions) ส่วนประเด็นการรักษาเสถียรภาพด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate Stability) ทั้งสองฝ่ายยังมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน

๔. การลงทุน การเจรจามีความคืบหน้าไปมาก ทั้งสองฝ่ายสามารถหาข้อสรุปในประเด็นต่างๆ รวม ๒๔ ประเด็น จากทั้งหมด ๓๐ ประเด็น ได้แก่ คำจำกัดความ การเวนคืน การให้ความ

คุ้มครองขั้นต่ำ การปฏิเสธรการให้สิทธิประโยชน์ เป็นต้น แต่ยังคงมีประเด็นที่ต้องเจรจาต่อ อาทิ ขอบเขตความตกลง ความเชื่อมโยงกับข้อบออื่น ๆ การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ มาตรการปกป้องชั่วคราว ตารางข้อผูกพัน แผนงานภายใต้ความตกลง

๓.๒.๓.๖ การดำเนินการขั้นต่อไป

๑) สรุปผลการเจรจาการค้าสินค้าส่วนที่เหลือ ซึ่งใกล้บรรลุข้อตกลงแล้ว แต่ต้องรอการยืนยันจากอินเดียในเรื่องการลดภาษีที่ได้ตกลงกันไปแล้ว (อินเดียขอให้ไทยลดภาษีสินค้าบางรายการใน Sensitive List ลงอีก)

๒) ตรวจสอบร่างความตกลงการค้าสินค้าและเอกสารแนบท้าย

๓) สำหรับการค้าบริการและการลงทุน ทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำความตกลงในเรื่องดังกล่าว

๓.๒.๔ ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA)

๓.๒.๔.๑ ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นายกรัฐมนตรีไทยและนายกรัฐมนตรีออสเตรเลียได้ประกาศให้เริ่มการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลง Closer Economic Relations (CER) ซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ทั้งนี้ความตกลง TAFTA ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ โดยกำหนดให้ไทยและออสเตรเลียเริ่มเปิดเสรีการค้าทั้งในด้านสินค้า การบริการ และการลงทุน ระหว่างกัน รวมทั้งร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช่อ้างอิง เช่น มาตรการด้านสุขอนามัยที่เข้มงวดของออสเตรเลีย และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและในสาขาต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า อาทิ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และนโยบายการแข่งขัน เป็นต้น ทั้งนี้ คาดได้ว่า ความตกลงนี้จะส่งผลให้ไทยและออสเตรเลียสามารถขยายการค้าทั้งในด้านสินค้าและบริการ และเพิ่มการลงทุนระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ไทยกับออสเตรเลียมีความสัมพันธ์โดยรวมที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

๓.๒.๔.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาครั้งนี้ครอบคลุมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจทุกด้าน (Comprehensive) การเจรจาแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุน

๒. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจสาขาต่างๆ

สรุปผลความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศไทย-ออสเตรเลีย สรุปผลข้อตกลง ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยออสเตรเลียแล้ว เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย และความตกลง ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การเปิดเสรีการค้าสินค้า ออสเตรเลียเสนอลดภาษีเหลือ ๐% ในวันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ประมาณ ๘๓% ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ ๐% ภายในปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๘ ส่วนไทยเสนอลดภาษีเหลือ ๐% ในวันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ประมาณ ๔๙% ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ ๐% ภายในปี ๒๕๕๓ สำหรับ

สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมบางรายการที่มีความอ่อนไหว เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้า (ออสเตรเลีย) และ เนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย ชา และกาแฟ (ไทย) ภาษีจะเหลือ ๐% ภายใน ๑๐ ๑๕ และ ๒๐ ปี โดยมี มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards) สำหรับสินค้าบางรายการ

๒) การค้าบริการและการลงทุน ออสเตรเลียให้ไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจทุกประเภท ได้ ๑๐๐% ยกเว้น หนังสือพิมพ์ การกระจายเสียง การขนส่งทางอากาศ และท่าอากาศยาน แต่หาก เป็นการลงทุนเกิน ๑๐ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียต้องขออนุญาตก่อน และได้ผ่อนคลายนเงื่อนไขการให้ บุคลากรไทยเข้าไปให้บริการ ส่วนไทยเปิดให้ออสเตรเลียถือหุ้นข้างมากได้ถึง ๖๐% ในปี ๒๕๔๘ สำหรับกิจกรรมย่อยๆ บางประเภท เช่น ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ หอประชุม มารีน่า และเหมืองแร่ เป็นต้น

๓) กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ใช้หลัก

๓.๑) สินค้าที่ผลิตโดยใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly obtained)

๓.๒) การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation)

๓.๓) กำหนดมูลค่าของวัตถุดิบ (Regional Value Content: RVC)

๔) ความร่วมมือ ด้านมาตรการสุขอนามัย โดยจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหา โดยกำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ด้านพิธีการศุลกากร พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายการแข่งขัน

๓.๒.๔.๓ กลไกการเจรจา

ไทยและออสเตรเลียได้จัดตั้งคณะเจรจา และ Expert Groups เพื่อเจรจาใน รายละเอียดเฉพาะเรื่อง

๓.๒.๔.๔ แนวทางเจรจา

ไทยและออสเตรเลียใช้หลักการต่างตอบแทนที่ให้ผลประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายและ สอดคล้องกับกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก นอกจากนี้ จะคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการ พัฒนาทางเศรษฐกิจของไทยและออสเตรเลีย ระยะเวลาในการเปิดเสรีควรเร็วว่าการเปิดเสรีภายใต้ กรอบ APEC แต่สำหรับไทยจะไม่เกินกว่าและเร็วกว่ากรอบความตกลง AFTA และใช้แนวทางการ เจรจาแบบ Requests/Offers ทั้งสินค้าและบริการ

๓.๒.๔.๕ แผนการเจรจา

สำหรับการเปิดเสรีการค้าสินค้า ออสเตรเลียจะลดภาษีเป็น ๐ ทันทีเมื่อความ ตกลงฯ มีผลบังคับใช้ สำหรับสินค้ากว่า ๘๓% ของรายการสินค้าทั้งหมดที่นำเข้าจากไทย เช่น ผัก และผลไม้สด สับประรดกระป๋องและน้ำสับประรด อาหารสำเร็จรูป รถยนต์ขนาดเล็กและรถปิกอัพ อัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น ส่วนรายการสินค้าที่เหลืออีก ๑๗% ออสเตรเลียจะยกเลิกภาษี ภายในปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔ เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก ยางและผลิตภัณฑ์ และสิ่งทอและเสื้อผ้า

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ระยะเวลาที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมภายในประเทศในการ ปรับตัว ไทยและออสเตรเลียได้ตกลงที่จะให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ หรือ Special Safeguard Measures : SSG) สำหรับสินค้าเกษตรที่มีความอ่อนไหวมาก เช่น เนื้อวัวและเนื้อหมู เครื่องในสัตว์อื่นๆ นมและผลิตภัณฑ์นม โดยหากมีการนำเข้าสินค้านี้เกินปริมาณที่กำหนด

(trigger volume) ประเทศผู้นำเข้าสามารถกลับไปขึ้นภาษีที่อัตราเดิมก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ในขณะนั้น โดยใช้อัตราใดที่ต่ำกว่า ซึ่งไทยสามารถใช้มาตรการนี้จนถึงปี ๒๕๕๘/๒๕๖๓

ทั้งนี้ ในการที่ผู้ส่งออกของทั้งสองประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากร ภายใต้ความตกลงนี้ สินค้าจะต้องมีคุณสมบัติของกฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันไว้ในแต่ละรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลัก คือ

๑) สินค้าที่ผ่านการผลิตในประเทศโดยใช้วัตถุดิบภายในทั้งหมด (Wholly Obtained) เช่น สินแร่ สินค้าเกษตรกรรม และสินค้าที่ได้จากสัตว์มีชีวิตในประเทศ

๒) สินค้าที่มีการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) โดยการเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification) เพราะการแปรรูป และการใช้วัตถุดิบภายในไทย/ ออสเตรเลียเป็นสัดส่วนสำคัญในการผลิต (Regional Value Content) ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่ ๔๐% หรือ ๔๕% ของราคาสินค้า

- การขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า
- เงื่อนไขการส่งออกผลไม้สดไปออสเตรเลีย
- กฎและระเบียบการนำเข้าสินค้าอาหารของออสเตรเลีย

๓.๒.๔.๖ การดำเนินการขั้นต่อไป

เสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาต่อเนื่องตามความตกลงฯ

๓.๒.๕ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP)

๓.๒.๕.๑ ความเป็นมา

ในระหว่างการประชุมผู้นำเอเปค ครั้งที่ ๑๑ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๗-๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ผู้นำไทยและนิวซีแลนด์ได้เห็นชอบให้จัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการทำ ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น (CEP) ระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ และเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาในเดือนเมษายน ๒๕๔๗ โดยเริ่มเจรจาจัดทำความตกลงฯ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ และสามารถสรุปผลการเจรจาได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗

ไทย และนิวซีแลนด์มีการลงนามความตกลงฯ ในเดือนเมษายน ๒๕๔๘ เพื่อให้ ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่อง การเปิดตลาดด้านการค้า สินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการค้า เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และนโยบายการแข่งขัน เป็นต้น

๓.๒.๕.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาจะครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจทุกด้าน ทั้งการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการ การลงทุน รวมทั้งความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการค้า (ใช้ความตกลงการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลียเป็นพื้นฐานสำหรับการเจรจา) ซึ่งจากสรุปผลความตกลงรัฐมนตรีพาณิชย์ไทยและนิวซีแลนด์ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ โดยมีผู้นำของทั้งสองประเทศเข้าร่วมเป็นสักขีพยาน เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ความตกลงมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การเปิดเสรีการค้าสินค้า

๑.๑) นิวซีแลนด์ลดภาษีเหลือ ๐% ในวันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ประมาณ ๗๙% ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ ๐% ภายในปี ๑๐ ปี ๒๕๕๘

๑.๒) ไทยลดภาษีเหลือ ๐% ในวันที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ประมาณ ๕๔% ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ ๐% ภายใน ๑๕ ปี ๒๕๖๓ มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ ๒๓ สินค้า และให้โควตาเฉพาะสำหรับนิวซีแลนด์ ๔ สินค้า

๒) การค้าบริการและการลงทุน

๒.๑) นิวซีแลนด์ให้คนไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจทุกประเภทได้ ๑๐๐% ยกเว้น ประมง และหากลงทุนเกินกว่า ๕๐ ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์จะต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการการลงทุนต่างชาติก่อน ส่วนไทยจะเปิดเสรีการลงทุนทางตรงให้คนนิวซีแลนด์ลงทุนได้ ๑๐๐% ในธุรกิจผลิตสินค้าบางประเภทที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน โดยต้องนำเงินมาลงทุนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท อาทิ ธุรกิจผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ซอฟต์แวร์ เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์กระดาษ การแปรรูปอาหารที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นต้น

๓) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ใช้หลัก Wholly-Obtained หรือ Product Specific Rules (กฎการเปลี่ยนพิกัด การเกิดปฏิกิริยาเคมี การกำหนดมูลค่าของวัตถุดิบ Regional Value Content: RVC)

๔) ความร่วมมือด้านการค้า เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านมาตรการสุขอนามัยเป็นการเฉพาะ รวมทั้งความร่วมมือด้านพิธีการศุลกากร พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา และนโยบายการแข่งขัน เป็นต้น

๓.๒.๕.๓ กลไกการเจรจา

ทั้งไทยและนิวซีแลนด์ได้มีการจัดตั้งคณะเจรจา เพื่อประชุมเต็มคณะ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อเจรจาในรายละเอียด

๓.๒.๕.๔ แนวทางเจรจา

ไทยและนิวซีแลนด์เห็นด้วยและตกลงใช้กรอบความตกลง Thailand-Australia Free Trade Agreement (TAFTA) เป็นพื้นฐานสำหรับการเจรจา

สำหรับแนวทางการเปิดเสรีการค้าสินค้านั้น ในภาพรวมไทยได้รับประโยชน์จากการที่นิวซีแลนด์จะมีภาษี ๐ ประมาณ ๗๙% ของรายการสินค้า หรือประมาณ ๘๕% ของมูลค่าการนำเข้าของนิวซีแลนด์จากไทยทันทีที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ โดยสินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ รถปิกอัพ ทุ่นากระบอง เม็ดพลาสติก ของปรุงแต่งจากธัญพืช อัญมณีและเครื่องประดับ กุ้งแช่แข็ง เครื่องใช้ไฟฟ้า แก้วและเครื่องแก้ว เป็นต้น สำหรับสินค้าที่เหลือทั้งหมดจะลดภาษีเป็น ๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยกเว้น สินค้าสิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า ซึ่งนิวซีแลนด์จะค่อยๆ ทยอยลดภาษีเป็น ๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ในทางกลับกันไทยจะลดภาษีเป็น ๐ สำหรับสินค้าที่นำเข้าจากนิวซีแลนด์ประมาณ ๕๔% ของจำนวนรายการทั้งหมด หรือ ๔๙% ของมูลค่านำเข้าทั้งหมดจากนิวซีแลนด์ ทันทีที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ โดยสินค้าสำคัญของนิวซีแลนด์ ได้แก่ อาหารปรุงแต่งสำหรับเลี้ยงทารก ไม้และของทำด้วยไม้ ขนแกะ พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก สัตว์น้ำ กระดาษและของทำด้วยกระดาษ

เครื่องจักร น้ำตาลและของทำจากน้ำตาล ของปรุงแต่งสำหรับบริโภคเช่น วิตามิน และโปรตีน อาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์ และผักพืช ผลไม้ และไทยจะค่อยๆ ทอยลดภาษีเป็น ๐ ภายในปี ๒๕๕๓ อีกประมาณ ๑๐% ของการนำเข้าจากนิวซีแลนด์ ส่วนสินค้าอ่อนไหวของไทย เช่น นมและผลิตภัณฑ์ เนื้อวัว เนื้อหมู หัวหอมและเมล็ด เป็นต้น จะทอยลดภาษีเป็น ๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๓

พร้อมกันนี้ ไทยจะยกเลิกโควตาภาษีสินค้าเกษตร ๑๘ รายการจาก ๒๓ รายการที่ไทยได้ผูกพันไว้ภายใต้ WTO ส่วนที่เหลืออีก ๔ รายการ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม มันฝรั่ง หัวหอม และเมล็ดหัวหอม ไทยได้ระบุปริมาณให้แก่นิวซีแลนด์เป็นการเฉพาะ (Specific Quota) นอกเหนือจากที่กำหนดให้สมาชิก WTO โดยมีสัดส่วนประมาณ ๑๐% ของปริมาณที่ไทยผูกพันไว้ภายใต้ WTO ปี ๒๕๔๗ ส่วนนมผงขาดมันเนยซึ่งเป็นสินค้าอ่อนไหวมากจะไม่มีเปิดโควตาเพิ่มเติมให้แต่อย่างใดในช่วงเวลา ๒๐ ปี ก่อนการเปิดเสรี

นอกจากนั้น ไทยและนิวซีแลนด์ได้ตกลงให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards) สำหรับสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหวเพื่อให้ภาคการผลิตภายในประเทศมีเวลาปรับตัว กล่าวคือ หากมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเกินปริมาณที่กำหนด (Trigger Volume) ประเทศผู้นำเข้าสามารถกลับไปขึ้นภาษีที่อัตราเดิมก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ในขณะนั้น โดยใช้อัตราใดอัตราหนึ่งต่ำกว่า สำหรับไทยได้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษสำหรับสินค้า ๔๑ รายการ ได้แก่ เนื้อวัว เนื้อหมู เครื่องในสัตว์ นมและครีม หางนม เนย ไขมันนม เนยแข็ง บัตเตอร์มิลค์ น้ำผึ้งธรรมชาติ สัมแมนดาริน องุ่นสด และมันฝรั่งแปรรูป และไทยสามารถใช้มาตรการนี้ได้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมอื่นๆ หากมีการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นอันมีสาเหตุเนื่องมาจากการลดภาษีจนทำให้อุตสาหกรรมภายในเสียหายก็สามารถใช้มาตรการปกป้อง (Safeguards) ได้เป็นการชั่วคราว เพื่อให้อุตสาหกรรมภายในมีเวลาปรับตัว

สำหรับกฎในเรื่องแหล่งกำเนิดของสินค้านั้น ในการที่ผู้ส่งออกทั้งสองประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรภายใต้ความ ตกลงนี้ สินค้าจะต้องมีคุณสมบัติของกฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันไว้ในแต่ละรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลักคือ ๑) สินค้าที่ผ่านการผลิตในประเทศโดยใช้วัตถุดิบภายในทั้งหมด (Wholly Obtained) และ ๒) สินค้าที่มีการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) โดยการเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification) เพราะการแปรรูป และการใช้วัตถุดิบภายในไทย/นิวซีแลนด์เป็นส่วนสำคัญในการผลิต (Regional Value Content) ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๔๐ และ ๔๕ ของราคาสินค้า

นอกจากนี้แนวทางการเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุน ทั้งสองฝ่ายจะเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการภายใน ๓ ปี หลังความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ โดยในระหว่างที่ยังไม่มีการเจรจา ทั้งสองฝ่ายจะอำนวยความสะดวกให้คนไทยและนิวซีแลนด์เดินทางไปทำงานและติดต่อธุรกิจในประเทศหนึ่งได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยนิวซีแลนด์จะอนุญาตให้พ่อครัวไทยที่ได้รับวุฒิบัตรจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเข้าไปทำงานได้คราวละ ๓ ปี และต่ออายุได้อีก ๑ ปี โดยมีสัญญาจ้างงาน ส่วนไทยจะอนุญาตให้นักธุรกิจนิวซีแลนด์ที่เข้ามาประชุมและติดต่อกิจการในไทยสามารถยื่นขอ Multiple Entry Visa ณ สถานทูตไทยในต่างประเทศได้ และให้นักธุรกิจเข้ามาประชุมและติดต่อกิจการในไทยได้ไม่เกิน

๙๐ วัน รวมทั้งให้นักลงทุนนิวซีแลนด์ใช้บริการศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงานได้ โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นบริษัทที่มีสินทรัพย์รวมเกินกว่า ๓๐ ล้านบาท

ส่วนในเรื่องการลงทุน นิวซีแลนด์จะให้คนไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจทุกประเภทได้ ๑๐๐% ยกเว้นประมง และหากเป็นการลงทุนที่มีขนาดเกิน ๕๐ ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์ จะต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการการลงทุนต่างชาติก่อน โดยในอนาคตนิวซีแลนด์จะพิจารณาขยายเขตการลงทุนที่ต้องขออนุญาตจาก ๕๐ ล้านดอลลาร์ เป็น ๑๐๐ ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะประโยชน์ต่อคนไทยมากขึ้น ส่วนไทยจะเปิดเสรีการลงทุนทางตรงให้คนนิวซีแลนด์ลงทุนได้ ๑๐๐% ในธุรกิจผลิตสินค้าบางประเภทโดยเฉพาะธุรกิจที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน โดยต้องนำเงินมาลงทุนไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท อาทิ ธุรกิจผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ซอฟต์แวร์ เครื่องจักรผลิตภัณฑ์กระดาษ การแปรรูปอาหารที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายจะให้การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างกันโดยมีสาระสำคัญทำนองเดียวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA)

สำหรับความร่วมมือด้านต่างๆ เกี่ยวกับการค้าอื่นๆ ไทยและนิวซีแลนด์จะร่วมมือกันพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและสนับสนุนให้การค้าระหว่างสองประเทศมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น เช่น พิธีการด้านศุลกากร พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญานโยบายการแข่งขัน โดยจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าระหว่างกัน การจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรทั้งสองประเทศ พร้อมกันนี้ ไทยและนิวซีแลนด์จะจัดตั้งคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหามาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ที่เข้มงวดของนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการส่งออกสินค้าผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ของไทย ทั้งนี้ สินค้าเบื้องต้น (Priority Products) ที่ไทยได้ระบุไว้เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายใน ๒ ปี ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด ขิงสด และทุเรียน

๓.๒.๕.๕ แผนการเจรจา

การเปิดเสรีการค้าสินค้า

นิวซีแลนด์ : ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ นิวซีแลนด์ลดภาษีเป็น ๐ ไปแล้วจำนวน ๘๘.๔๖% ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด ส่วนรายการที่เหลือ ได้แก่ สิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า จัดเป็นสินค้าอ่อนไหว ซึ่งจะลดภาษีเป็น ๐ ในปี ๒๕๕๘

ไทย : ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ ไทยลดภาษีเป็น ๐ ไปแล้วจำนวน ๘๙.๗๒% ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด ส่วนรายการที่เหลือเป็นสินค้าอ่อนไหว เช่น นมและผลิตภัณฑ์ เนื้อวัว เนื้อหมู หัวหอมและเมล็ด สิ่งพิมพ์ Fiberboard Particleboard จะลดภาษีเป็น ๐ ในปี ๒๕๖๓

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ระยะเวลาที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมภายในประเทศในการปรับตัว ไทยและนิวซีแลนด์ได้ตกลงให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguards) สำหรับสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหวเพื่อให้ภาคการผลิตภายในประเทศมีเวลาปรับตัว กล่าวคือ หากมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเกินปริมาณที่กำหนด (Trigger Volume) ประเทศผู้นำเข้าสามารถกลับไปขึ้นภาษีที่อัตราเดิมก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ในขณะนั้น โดยใช้อัตราใดอัตราหนึ่งที่ต่ำกว่า สำหรับไทยได้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษสำหรับสินค้า ๔๑ รายการ ได้แก่ เนื้อวัว เนื้อหมู เครื่องในสัตว์ นม

และครีม หางนม เนย ไขมันนม เนยแข็ง บัตเตอร์มิลค์ น้ำผึ้งธรรมชาติ สัมแมนดาริน องุ่นสด และมันฝรั่งแปรรูป และไทยสามารถใช้มาตรการนี้ได้จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ

พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมอื่นๆ หากมีการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นอันมีสาเหตุเนื่องมาจากการลดภาษีจนทำให้ อุตสาหกรรมภายในเสียหายก็สามารถใช้มาตรการปกป้อง (Safeguards) ได้เป็นการชั่วคราว เพื่อให้อุตสาหกรรมภายในมีเวลาปรับตัว ทั้งนี้ นิวซีแลนด์ไม่มีสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการปกป้องพิเศษ

ในการที่ผู้ส่งออกทั้งสองประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรภายใต้ความ ตกลงนี้ สินค้าจะต้องมีคุณสมบัติของกฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันไว้ ในแต่ละรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลักคือ

๑) สินค้าที่ผ่านการผลิตในประเทศโดยใช้วัตถุดิบภายในทั้งหมด (Wholly Obtained)

๒) สินค้าที่มีการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) โดยการเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification) เพราะการแปรรูป และการใช้วัตถุดิบภายในไทย/นิวซีแลนด์เป็นส่วนสำคัญในการผลิต (Regional Value Content) ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๔๐ และ ๔๕ ของราคาสินค้า

สำหรับความร่วมมือด้านการค้าอื่นๆ ไทย และนิวซีแลนด์จะร่วมมือกันพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและสนับสนุนให้การค้าระหว่างสอง ประเทศมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น เช่น พิธีการด้านศุลกากร พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทริพีสินทางปัญญา นโยบายการแข่งขัน โดยจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าระหว่างกัน การจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรทั้งสองประเทศ พร้อมกันนี้ ไทยและนิวซีแลนด์จะจัดตั้งคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหามาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ที่เข้มงวดของนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการส่งออกสินค้าผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ของไทย ทั้งนี้ สินค้าเบื้องต้น (Priority Products) ที่ไทยได้ระบุไว้เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายใน ๒ ปี ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด ขิงสด และทุเรียน (Side Letter: Product Priorities for SPS Market Access)

๓.๒.๕.๖ สถานะล่าสุด

การประชุมคณะกรรมการร่วม TNZCEP ครั้งที่ ๔

-เมื่อวันที่ ๒๑-๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ นิวซีแลนด์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม คณะกรรมการร่วมความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP Joint Commission Meeting) ครั้งที่ ๔ ณ กรุงเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ โดยไทยและนิวซีแลนด์ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงความตกลง เช่น ขั้นตอนทางศุลกากร สถิติการใช้สิทธิประโยชน์ และข้อมูลด้านการค้าบริการ เป็นต้น

การประชุมเรื่องมาตรการปกป้องพิเศษ

- ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมหารือกับฝ่ายนิวซีแลนด์ ในประเด็นการทบทวน สินค้าเกษตรที่มีมาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard: SSG) ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๖ รายการ ได้แก่ เนื้อโค เครื่องในโค เนย ไขมันเนย เนยแข็งสด เนยแข็งฝอย/ผง เนยแข็งผ่านกรรมวิธี เนยแข็งอื่นๆ มันฝรั่ง

ปรุงแต่งแซ่แข็ง มันฝรั่งปรุงแต่งไม่ได้แช่เย็นแช่แข็ง เนื้อโคใส่เกลือ/แห้ง/รมควัน ผลิตภัณฑ์ที่มีนมเป็นส่วนประกอบ น้ำผึ้ง ไข่/กระเพาะ สัมแมนดารี และองุ่นสด ซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจาและยังไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้

นายกรัฐมนตรีไทยเยือนนิวซีแลนด์

- นายกรัฐมนตรีไทยและนิวซีแลนด์ ได้มีคำแถลงร่วมกัน มีสาระสำคัญเพื่อยืนยันเจตนารมณ์ร่วมเชิงนโยบายที่จะกระชับความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในทุกระดับและในมิติต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน ผู้นำทั้งสองประเทศเห็นร่วมกันที่จะกำหนดเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าการค้ารวมในระยะ ๕ ปี และยืนยันเจตนารมณ์ให้การทบทวนมาตรการปกป้องพิเศษสำหรับสินค้าเกษตร (Special Agricultural Safeguards Measures: SSG) ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๖

- Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership Agreement (TNZCEP)

- Tariff Schedule-Thailand (Cover Sheet)
- Tariff Schedule- Thailand
- Tariff Schedule- New Zealand (Cover Sheet)
- Tariff Schedule- New Zealand
- Tariff Quotas- Thailand (Cover Sheet)
- Tariff Quotas Schedule- Thailand
- Rules of Origin
- Special Safeguards- Thailand
- Investment Schedule- Thailand
- Investment Schedule- New Zealand
- Side Letter: Product Priorities for SPS Market Access
- Side Letter: Temporary Entry for New Zealand Business People in Thailand
- Side Letter: Temporary Employment for Thai Chefs in New Zealand

๓.๒.๖ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

๓.๒.๖.๑ ความเป็นมา

ในระหว่างการประชุม Boao Forum for Asia ณ มณฑลไหหลำ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ ผู้นำของไทยและญี่ปุ่นได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะทำงานพันธมิตรทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Working Group on Japan-Thailand Economic Partnership: JTEP) เพื่อผลักดันความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน รวมทั้งการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ซึ่งหลังจากที่ทั้งสองฝ่ายสามารถร่างรายงานเสนอแนวทางความร่วมมือใน ๒๑ สาขา ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๖ ผู้นำของทั้งสองประเทศจึงได้เห็นชอบให้เริ่มการเจรจาหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Closer Economic Partnership: JTEP) อย่างเป็นทางการ ในระหว่างการประชุม ASEAN-Japan Commemorative Summit

ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ผู้นำทั้งสองได้พบหารือทวิภาคีและเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาอย่างเป็นทางการเพื่อจัดทำความตกลง JTEPA โดยให้เริ่มการประชุมเจรจาครั้งแรกที่ประเทศไทยในต้นปี ๒๕๔๗

๓.๒.๖.๒ กรอบการเจรจา

๑) การเปิดเสรีการค้าสินค้า โดยจะลด/ยกเลิกภาษีมากกว่า ๙๐% ของรายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้า และมีมาตรการปกป้องสองฝ่ายในกรณีที่มีการลด/เลิกภาษีก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

๒) การค้าบริการ ไทยสามารถไปลงทุนเปิดกิจการและทำงานในญี่ปุ่นได้มากขึ้นและง่ายขึ้นในหลายสาขา เช่น บริการด้านดูแลผู้สูงอายุ/ผู้ป่วย บริการสปา บริการโรงแรม บริการร้านอาหาร บริการอยู่ซ่อมรถ เป็นต้น และมีมาตรการปกป้องฉุกเฉินซึ่งจะเริ่มเจรจาใน ๖ เดือนหลัง JTEPA มีผลใช้บังคับ

๓) การลงทุน ให้บริษัทไทย/คนไทยเข้าไปลงทุนในทุกสาขา ยกเว้น อุตสาหกรรมผลิตยา อุตสาหกรรมอวกาศและยานอวกาศ อุตสาหกรรมผลิตน้ำมัน อุตสาหกรรมพลังงาน อุตสาหกรรมกระจายเสียง การทำเหมืองแร่ การประมง การเกษตร ป่าไม้ และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถแก้ไขข้อผูกพันแบบถอยหลังได้ แต่อาจต้องมีการชดเชยหรือปรับข้อผูกพันอื่น เพื่อให้ประโยชน์โดยรวมไม่ลดลง

๔) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ใช้หลัก Wholly-Obtained หรือ เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดศุลกากร หรือ เกณฑ์มูลค่าเพิ่มภายในประเทศ ๔๐% หรือ เกณฑ์กระบวนการผลิต

๕) โครงการความร่วมมือในกรอบ JTEPA ทั้ง ๗ โครงการ ได้แก่ โครงการความร่วมมือเพื่อสนับสนุนโครงการครัวไทยสู่โลก โครงการอนุรักษ์พลังงานโครงการเศรษฐกิจสร้างมูลค่า โครงการหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน โครงการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โครงการอุตสาหกรรมเหล็ก และโครงการสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมยานยนต์

๓.๒.๖.๓ กลไกการเจรจา

ไทยและญี่ปุ่นได้จัดตั้ง Working Group เพื่อเตรียมการสำหรับการเจรจาจัดทำความตกลง JTEP ซึ่งรวมถึงการจัดตั้ง FTA ด้วย โดยกระทรวงพาณิชย์ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในเรื่อง FTA ซึ่งรวมทั้งการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน การส่งเสริมการค้าและการลงทุน การยุติข้อพิพาท ความร่วมมือด้านนโยบายการแข่งขัน และทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น เพื่อเร่งรัดการดำเนินการให้มีความก้าวหน้า

๓.๒.๖.๔ แนวทางเจรจา

ไทยและญี่ปุ่นเห็นด้วยและตกลงจะใช้กรอบความตกลง Japan-Singapore Economic Partnership Agreement (JSEPA) เป็นพื้นฐานในการเจรจาระหว่างไทยและญี่ปุ่น รวมทั้งได้มีการจัดตั้ง FTA จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของ WTO และยอมรับหลักการที่มุ่งให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันและการให้ผลประโยชน์ตอบแทนกัน รวมทั้งให้ความยืดหยุ่นแก่ไทยอันเนื่องมาจากความแตกต่างกันของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และคำนึงถึงสาขาที่มีความอ่อนไหวของแต่ละประเทศ

๓.๒.๖.๕ แผนการเจรจา

ในเบื้องต้นทั้งสองฝ่ายได้แบ่งกลุ่มการเจรจาไว้ทั้งสิ้น ๒๑ กลุ่ม อาทิ การเปิดตลาดสินค้าและบริการ การลงทุนและการเคลื่อนย้ายบุคคล ทรัพย์สินทางปัญญา มาตรการปกป้องทางการค้า พิธีการศุลกากร นโยบายการแข่งขัน กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นต้น โดยแต่ละกลุ่มจะมีผู้นำเจรจา ทั้งนี้ ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจรจา JTEPA อย่างเป็นทางการ ครั้งที่ ๑ ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๖-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องกันในการเจรจา (Framework of the Negotiations) หรือ TOR ของ JTEPA อาทิ หลักการการเจรจา โครงสร้างและขอบเขตการเจรจา ซึ่งรวมเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน และความร่วมมือด้านบวกในสาขาต่างๆ เช่น ความร่วมมือด้านการบริการการเงิน ความร่วมมือด้านการเกษตร ป่าไม้และประมง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การท่องเที่ยว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หลังจากทั้งสองฝ่ายได้เจรจาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการมากกว่า ๑๐ ครั้ง ก็สามารถบรรลุผลการเจรจาอย่างสมบูรณ์เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ และนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศได้ร่วมลงนามความตกลงนี้แล้วเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของทั้งสองประเทศได้ลงนามแถลงการณ์ร่วมความร่วมมือด้านการเกษตร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมได้ลงนามแถลงการณ์ร่วมความร่วมมือ ๗ สาขาด้วย

๓.๒.๖.๖ สถานะล่าสุด

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากญี่ปุ่น (ฉบับที่ ๒)

- ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ รัฐสภามีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาต่อเนื่องภายใต้ JTEPA ทำให้ไทยสามารถเริ่มต้นเจรจาท่อกับญี่ปุ่นในรอบที่ ๒ ได้นับจากนี้เป็นต้นไป

๓.๒.๗ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP)

๓.๒.๗.๑ ความเป็นมา

ผู้นำอาเซียน-ญี่ปุ่น ได้ร่วมลงนามในกรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (Framework for Comprehensive Economic Partnership between ASEAN and Japan) เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย โดยเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งผู้นำทั้ง ๑๑ ประเทศได้แถลงการณ์ถึงความสำเร็จของการเจรจาดังกล่าวในการประชุมสุดยอดอาเซียน ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ และลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑

๓.๒.๗.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาครั้งนี้จะครอบคลุมใน ๔ ประเด็นสำคัญ คือ ๑) การเปิดเสรี (การค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน) ๒) กฎเกณฑ์ทางการค้า (กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า) ๓) การอำนวยความสะดวกทางการค้า (พิธีการศุลกากร การค้าไร้กระดาษ) และ ๔) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ เช่น SMEs, ICT, HR เป็นต้น ขณะที่กรอบความตกลงฯ นี้ครอบคลุมการค้า

สินค้าเป็นหลัก ส่วนการค้าบริการและการลงทุนนั้น ทั้งสองฝ่ายเห็นว่าได้มีการเปิดเสรีเต็มที่ตามความพร้อมของแต่ละประเทศแล้วในความตกลงทวิภาคีระหว่างญี่ปุ่นและสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ จึงได้มีการตกลงในกรอบกว้างๆ โดยไม่มีผลผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุนในกรอบนี้ แต่ผูกพันที่จะเจรจากันต่อไปในอนาคตซึ่งสรุปผลความตกลงฯ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การเปิดเสรีการค้าสินค้า ในส่วนของญี่ปุ่น ญี่ปุ่น สินค้าร้อยละ ๙๖.๗ ของมูลค่านำเข้าจากอาเซียนจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีนำเข้า โดยอัตราภาษีของสินค้านำเข้าร้อยละ ๙๐ ของมูลค่าการนำเข้าจากอาเซียนจะลดเป็น ๐ ทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ

ในส่วนของไทย สินค้าร้อยละ ๙๐ ของมูลค่านำเข้าจากญี่ปุ่นและอาเซียนจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีภายใน ๑๐ ปี โดยอัตราภาษีของสินค้านำเข้าร้อยละ ๔๔.๘๑ ของมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นและอาเซียนจะลดเป็น ๐ ทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ

๒) การค้าบริการและการลงทุน ยังไม่มีการเปิดเสรี แต่ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการค้าบริการและคณะกรรมการการลงทุนภายใน ๑ ปี นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ เพื่อหารือและเจรจากันต่อไป

๓) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

๓.๑) สินค้าที่ผลิตหรือได้มาทั้งหมดจากในประเทศ

๓.๒) กฎทั่วไป (General Rule) สำหรับสินค้าที่นอกเหนือจากสินค้าที่ผลิตหรือได้มาทั้งหมดจากในประเทศและไม่ได้อยู่ใน List ของกฎเฉพาะสินค้าในข้อ (๔) จะถือว่าได้แหล่งกำเนิดก็ต่อเมื่อ มี regional value content (RVC) ๔๐ % หรือ มีการเปลี่ยนแปลงพิกัดในระดับ ๔ หลัก (CTH)

๓.๓) สินค้าที่ผลิตในประเทศภาคี (Entirely produced) โดยนำเข้าวัตถุดิบที่ได้แหล่งกำเนิดจากประเทศภาคีตั้งแต่ ๑ ประเทศขึ้นไป

๓.๔) กฎเฉพาะสินค้า (Product Specific Rules: PSR) มีจำนวนรายการสินค้าทั้งสิ้นประมาณ ๔๐ % ของรายการสินค้าทั้งหมด ได้แก่สินค้าประเภทสิ่งทอ รองเท้า เครื่องหนัง ยานยนต์ เหล็ก เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป เป็นต้น

๔) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ จะส่งเสริมความร่วมมือสำหรับผลประโยชน์ร่วมกันในการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศภาคี ในสาขาความร่วมมือด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการค้า สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ทรัพย์สินทางปัญญา พลังงาน ข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสาร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การท่องเที่ยวและ Hospitality การขนส่งและโลจิสติกส์ เกษตรประมงและป่าไม้ สิ่งแวดล้อม นโยบายการแข่งขัน และสาขาอื่นๆ ตามแต่จะตกลงกัน

๓.๒.๗.๓ กลไกการเจรจา

เพื่อการเจรจาดำเนินการด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งสองฝ่ายได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCCEP) เพื่อหารือเตรียมการสำหรับการเจรจา และจัดตั้งคณะทำงาน ROO เพื่อจัดทำกรอบงาน ROO อาเซียน-ญี่ปุ่น

๓.๒.๗.๔ แนวทางเจรจา

ประเทศคู่ภาคีจะดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของ WTO โดยคำนึงถึงความคืบหน้าในการรวมกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน และการเจรจาทวิภาคีระหว่างญี่ปุ่นกับสมาชิกอาเซียน รวมทั้งให้เกิดความยืดหยุ่นแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนอันเนื่องมาจากความแตกต่างกันของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคำนึงถึงสาขาที่มีความอ่อนไหวของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายได้กำหนดแนวทางในการเจรจาการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าได้มีการกำหนดรูปแบบ (Modality) ในการลดภาษี โดยแบ่งกลุ่มสินค้าที่จะนำมาลดภาษี ดังนี้

(๑) สินค้าลดภาษีปกติ (Normal track) จะต้องลดภาษีลงเป็น ๐ ภายใน ๑๐ ปี สำหรับประเทศญี่ปุ่น มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๙๓ ของมูลค่าการนำเข้าจากอาเซียน และ ร้อยละ ๙๒ ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด และสมาชิกอาเซียนเดิม ๖ ประเทศ (บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย) + เวียดนาม มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๙๐ ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดหรือมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศ สำหรับกลุ่มประเทศ CLM (กัมพูชา ลาวและพม่า) มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๘๕ ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดหรือมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศ

(๒) สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) กำหนดให้ลดภาษีลงเหลือร้อยละ ๐-๕ ใน ๑๐ ปี จำนวนไม่เกินร้อยละ ๓.๘ ของมูลค่าการนำเข้าสำหรับประเทศญี่ปุ่น และของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดสำหรับสมาชิกเดิม ๖ ประเทศของอาเซียน ส่วนเวียดนาม จำนวนไม่เกินร้อยละ ๔ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด และสำหรับกลุ่มประเทศ CLM (กัมพูชา ลาวและพม่า) จำนวนไม่เกินร้อยละ ๘ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด

(๓) สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List) หมายถึงกลุ่มสินค้าที่ยังต้องได้รับการคุ้มครองสูงต่อไป จึงกำหนดให้ลดภาษีลงเหลือไม่เกินร้อยละ ๕๐ ภายใน ๑๐ ปี ๑๕ ปีและ ๑๘ ปี สำหรับญี่ปุ่นและอาเซียนเดิม ๖ ประเทศ เวียดนามและกลุ่มประเทศ CLM ตามลำดับ

(๔) สินค้ายกเว้น (Exclusion List) หมายถึงกลุ่มสินค้าที่จะไม่นำมาลด/ยกเลิกภาษี กำหนดให้ญี่ปุ่นมีรายการสินค้าในกลุ่มนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๑ ของมูลค่าการนำเข้า แต่ไม่ได้รับส่วนสินค้าในกลุ่มนี้สำหรับสมาชิกเดิม ๖ ประเทศของอาเซียน สำหรับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่าและเวียดนาม) มีรายการสินค้าในกลุ่มนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด

ในการเปิดตลาดสินค้าของญี่ปุ่นนั้น สินค้าร้อยละ ๙๐ ของมูลค่าการนำเข้าของญี่ปุ่นจากอาเซียนจะลดภาษีเป็น ๐ ทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ ในขณะที่ไทยไม่ได้เปิดตลาดสินค้าไปมากกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ที่มีผลใช้บังคับแล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ไทยได้รับเพิ่มเติมเมื่อเทียบกับความตกลง JTEPA ได้แก่ การเปิดตลาดสินค้าเพิ่มขึ้น/เร็วขึ้น ๗๑ รายการ คิดเป็นมูลค่า ๕๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯ สินค้าที่สำคัญได้ ผลิตภัณฑ์จากปลา กุ้ง ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ปิโตรเคมี ไม้อัด ไม้แปรรูป เป็นต้น

ยิ่งไปกว่านั้น ยังสามารถสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า รวมถึงประโยชน์จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๔ สาขา เช่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ พลังงาน สารสนเทศและการสื่อสารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นต้น ซึ่งยังเปิดกว้างให้ประเทศภาคีเสนอโครงการดำเนินการความร่วมมือในสาขาดังกล่าวข้างต้นต่อไปอีก รวมทั้งความตกลงนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยปูทางนำไปสู่การจัดทำเขตการค้าเสรีขนาดใหญ่ในระดับภูมิภาคต่อไปเช่น อาเซียน+๓ (จีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้) อาเซียน+๖ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และอินเดีย)

ขณะที่ภายใต้กรอบความตกลงนี้ก็จะก่อให้เกิดเขตการค้าเสรีขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าการค้าระหว่างกันสูงถึง ๑๖๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และก่อให้เกิดเครือข่ายการผลิตขนาดใหญ่ โดยประเทศภาคีสามารถสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าภายในภูมิภาคเพื่อขอรับสิทธิพิเศษทางภาษีที่จะเกิดขึ้นได้ ผลของความตกลงฯ จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายทั้งในด้านการค้าและการลงทุน และส่งเสริมให้อาเซียนเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกสินค้าเทคโนโลยีไปสู่ตลาดโลก

๓.๒.๗.๖ สถานะล่าสุด

ไทยลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ และรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบความตกลงแล้วเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งความตกลง AJCEP มีผลบังคับใช้แล้วกับประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ เวียดนาม ลาว และพม่า เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ บรูไน เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒ และมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ความตกลงได้มีผลบังคับใช้กับไทยแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป โดยเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ สำหรับอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อยู่ระหว่างดำเนินการกระบวนภายในโดยคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบกรอบเจรจาการค้าบริการและการลงทุน ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ และรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๓.๒.๘ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement : AKFTA)

๓.๒.๘.๑ ความเป็นมา

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลีที่ประเทศลาว ครั้งที่ ๘ (The ๘th ASEAN-ROK Summit) เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้นำอาเซียนและเกาหลีเห็นชอบและได้ร่วมลงนามในปฏิญญาร่วมอาเซียน-เกาหลี ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ ระหว่างกัน ซึ่งรวมถึงการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน และให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี ในช่วงต้นปี ๒๕๔๘ และเมื่อ ธ.ค. ๒๕๔๘ อาเซียนและเกาหลีได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและเกาหลีและความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท และต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-เกาหลี ครั้งที่ ๓ เมื่อ พ.ค. ๒๕๔๙ อาเซียน ๙ ประเทศ (ยกเว้นไทย) และเกาหลีได้ลงนามความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า โดยกำหนดให้สรุปผลเจรจาภายใน ๒ ปี (ภายในปี ๒๕๕๑) ทั้งนี้การเจรจาจะครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคอาเซียน-เกาหลี

๓.๒.๘.๒ กรอบการเจรจา

กรอบคลุมการเปิดเสรีในด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยมีการตกลงเรื่องกฎเกณฑ์ทางการค้า การระงับข้อพิพาท และการดำเนินโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ด้วย

๓.๒.๘.๓ กลไกการเจรจา

ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะจัดตั้งคณะเจรจการค้าเสรี (ASEAN-Korea Trade Negotiating Committee: TNC) เป็นเวทีหารือระหว่างอาเซียนและเกาหลี และจัดตั้ง ASEAN Trade Negotiating Group (TNG) เป็นเวทีประชุมหารือระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยมีสิงคโปร์เป็นประธานฝ่ายอาเซียน กำหนดกรอบและเงื่อนไขของการเจรจการค้าเสรีเปิดตลาดสินค้าทั้งในกลุ่มลดภาษีปกติ และกลุ่มสินค้าอ่อนไหว/สินค้าอ่อนไหวสูง รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อยกร่างกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง และความตกลงต่างๆ

๓.๒.๘.๔ แนวทางการเจรจา

แนวทางการเจรจกำหนดกรอบและเงื่อนไขของการเจรจการค้าเสรีเปิดตลาดสินค้าทั้งในกลุ่มลดภาษีปกติ และกลุ่มสินค้าอ่อนไหว/สินค้าอ่อนไหวสูง, จัดตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อยกร่างกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง และความตกลงต่างๆ และจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน (ASEAN-Korea FTA Implementing Committee : AKFTA-IC) เพื่อติดตามและดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี

๓.๒.๘.๕ แผนการเจรจา

จัดตั้งคณะเจรจการค้าเสรี (ASEAN-Korea Trade Negotiating Committee: TNC) เป็นเวทีหารือระหว่างอาเซียนและเกาหลี และจัดตั้ง ASEAN Trade Negotiating Group (TNG) เป็นเวทีประชุมหารือระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยมีสิงคโปร์เป็นประธานฝ่ายอาเซียน

๓.๒.๘.๖ สถานะล่าสุด

การหารืออาเซียน-เกาหลี ทั้งสองฝ่ายยังมีท่าทีแตกต่างกันในเรื่องการเปิดเสรีสินค้าอ่อนไหวเพิ่มเติม โดยจะมีการหารือเรื่องนี้อีกครั้ง ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียนและเกาหลี ซึ่งจะขึ้นในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๓.๒.๘.๗ การดำเนินการในขั้นต่อไป

อาเซียนและเกาหลี จะประชุมคณะกรรมการดำเนินงานความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๙-๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ ประเทศเกาหลี

๓.๒.๙ ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement: AFTA)

๓.๒.๙.๑ ความเป็นมา

วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between ASEAN and India) เพื่อเป็นกรอบ

แนวทางและแผนงานในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-อินเดียที่จะครอบคลุมถึงการเปิดเสรีการค้า
สินค้า การค้าบริการ การลงทุน และกลไกระงับข้อพิพาท รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวก
ทางการค้า โดยเริ่มเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเป็นฉบับแรก

ทั้งสองฝ่ายเริ่มเจรจาความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า และความตกลงว่าด้วยกลไก
ระงับข้อพิพาท ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ซึ่งต่อมา ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ ๗
ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ได้มีลงนามความตกลงดังกล่าวและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดย
กำหนดเป้าหมายให้ความตกลงมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓

ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า ประเทศสมาชิกอาเซียน ๕ ประเทศ (บรูไน
มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ไทย) และอินเดียจะยกเลิกภาษีศุลกากรของสินค้าโดยรวมประมาณร้อยละ
๘๐ ของรายการสินค้าภายในปี ๒๕๕๙ ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม)
จะยกเลิกภาษีภายในปี ๒๕๖๔ ส่วนฟิลิปปินส์และอินเดียจะยกเลิกภาษีภายในปี ๒๕๖๒

ความตกลงดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการส่งเสริมการค้าและการลงทุน
ระหว่างกัน ซึ่งเป็นการสร้างกลไกการค้าและการระงับข้อพิพาทที่อยู่บนพื้นฐานเดียวกัน ทำให้
สามารถคาดการณ์ได้และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการและนักลงทุน

๓.๒.๙.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาจะครอบคลุมการค้าสินค้า บริการ การลงทุน ความร่วมมือทาง
เศรษฐกิจ กลไกการระงับข้อพิพาท และให้ความยืดหยุ่นแก่ CLMV นอกจากนี้ยังรวมถึงการเปิดเสรี
การค้าสินค้า โดยผู้นำทั้งสองฝ่ายได้ตั้งเป้าหมายให้เจรจาแล้วเสร็จภายใน กรกฎาคม ๒๕๕๐ โดยลด
ภาษีสินค้าส่วนใหญ่เป็น ๐% ภายในปี ๒๕๕๔ และล่าสุดภายในปี ๒๕๕๘ และการค้าบริการและการ
ลงทุน ให้เจรจาภายหลังข้อตกลงการค้าสินค้า โดยให้มีการเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนราย
สาขา

๓.๒.๙.๓ กลไกการเจรจา

ทั้งสองฝ่ายได้มีการจัดตั้ง ASEAN Trade Negotiating Group (TNG) เป็นเวที
ประชุมหารือระหว่างสมาชิกอาเซียน และจัดตั้งคณะเจรจการค้าอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India
Trade Negotiating Committee: TNC) เป็นเวทีหารือระหว่างอาเซียน-อินเดีย โดยมีมาเลเซียเป็น
ประธานฝ่ายอาเซียน

๓.๒.๙.๔ แนวทางการเจรจา

ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า ประเทศสมาชิกอาเซียน ๕ ประเทศ (บรูไน มาเลเซีย
อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ไทย) และอินเดียจะยกเลิกภาษีศุลกากรของสินค้าโดยรวมประมาณร้อยละ ๘๐
ของรายการสินค้าภายในปี ๒๕๕๙ ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม) จะ
ยกเลิกภาษีภายในปี ๒๕๖๔ ส่วนฟิลิปปินส์และอินเดียจะยกเลิกภาษีภายในปี ๒๕๖๒

๓.๒.๙.๕ แผนการเจรจา

แผนการเจรจาจะครอบคลุมถึงการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน
และกลไกระงับข้อพิพาท รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยเริ่มเจรจาจัดทำ
ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเป็นฉบับแรก

๓.๒.๙.๖ สถานะล่าสุด

สมาชิกอาเซียน และอินเดีย ลงนามความตกลงการค้าบริการและการลงทุนแล้ว เมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๓.๒.๑๐ ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement : AANZFTA)

๓.๒.๑๐.๑ ความเป็นมา

การเจรจาจัดทำความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN -Australia - New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) ได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว ตกลงให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยก่อนหน้านี้ High-Level Task Force ของอาเซียนได้จัดทำการศึกษา (The Angkor Agenda: Report of the High-Level Task Force on the AFTA-CER Free Trade Area) ซึ่งมีข้อสรุปว่า การจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์นั้นเป็นไปได้และเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกปัจจุบัน

๓.๒.๑๐.๒ กรอบการเจรจา

หัวข้อหลักของการเจรจา ได้แก่ การค้าสินค้า กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การค้าบริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และประเด็นกฎหมายและสถาบัน

๓.๒.๑๐.๓ กลไกการเจรจา

การเจรจาดังนี้มีการจัดตั้งคณะทำงานคือ ASEAN-Australia-New Zealand Trade Negotiating Committee: AANZTNC เป็นคณะทำงานหลักในการเจรจา โดยมีหัวหน้าคณะเจรจาของบรูไนทำหน้าที่ประธานฝ่ายอาเซียน AANZTNC ได้ตั้งคณะทำงานและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการเจรจาในเรื่อง ๑) กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ๒) การค้าบริการ ๓) การลงทุน ๔) ประเด็นกฎหมาย ๕) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ๖) พิธีการศุลกากร ๗) สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ๘) มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และขั้นตอนการประเมินความสอดคล้อง และ ๙) ทรัพย์สินทางปัญญา

๓.๒.๑๐.๔ แนวทางเจรจา

การเจรจาดังนี้เป็นเจรจาแบบ Single Undertaking โดยมีการเจรจาทุกหัวข้อไปพร้อมๆ กันและตกลงยอมรับผลการเจรจาทั้งหมดในคราวเดียว นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายให้มีการเจรจาในสาระสำคัญแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ และดำเนินการเจรจาเพื่อให้สามารถลงนามความตกลงได้ในการประชุม AEM-CER Consultations ในเดือนสิงหาคม ๒๐๐๘ ทั้งนี้การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ได้มีการเจรจาล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ณ ประเทศสิงคโปร์ สามารถสรุปผลการเจรจากันได้เกือบทุกเรื่อง

๓.๒.๑๐.๕ แผนการเจรจา

แผนการเจรจาจะครอบคลุมความตกลงของ AANZFTA โดยเป็นความตกลงที่มีขอบเขตกว้าง โดยครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าเกือบทุกเรื่อง รวมทั้งการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในแขนงต่างๆ

- การค้าสินค้า ครอบคลุมเรื่องการลดภาษี ตลอดจนการยกเลิกการอุดหนุนส่งออกสินค้าเกษตร การเผยแพร่และการบริหารจัดการระเบียบข้อบังคับทางการค้า เป็นต้น

- การค้าบริการ มีพื้นฐานมาจากความตกลง GATS ภายใต้องค์การการค้าโลก โดยกำหนดให้มีการทบทวนข้อผูกพันเฉพาะด้านเป็นระยะๆ

- การลงทุน ประกอบด้วยการเปิดเสรีการลงทุน และการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน โดยในสถานการณ์เปิดเสรีการลงทุน จะมีการจัดทำตารางข้อสงวนให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี

- ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ครอบคลุมเรื่องประเทศภาคีมีความสนใจร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับการค้า หรือการลงทุน และสนับสนุนการปฏิบัติตามความตกลง เช่น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ทรัพย์สินทางปัญญา และการศุลกากร เป็นต้น

๓.๒.๑๐.๖ สถานะล่าสุด

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ให้ความเห็นชอบส่งให้รัฐสภาพิจารณาก่อนลงนาม ซึ่งรัฐสภาให้ความเห็นชอบความตกลงแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ มกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งต่อมารัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ลงนามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์แล้ว ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยการมีผลบังคับใช้ความตกลง ความตกลง AANZFTA (ASEAN - Australia - New Zealand Free Trade Agreement) จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ กับประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บรูไน มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม สำหรับประเทศ กัมพูชา อินโดนีเซีย และลาว ความตกลงจะมีผลบังคับใช้ในอีก ๖๐ วันหลังจากวันที่ให้สัตยาบัน สำหรับไทยมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓

๓.๒.๑๐.๗ การดำเนินการครั้งต่อไป

สำหรับความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement: AANZFTA) หลังจากลงนามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์แล้ว ก็จะดำเนินการตามแผนการเจรจาโดยครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าเกือบทุกเรื่อง รวมทั้งการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในแขนงต่างๆ

๓.๒.๑๑ ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-เปรู (Thai-Peru Free Trade Agreement)

๓.๒.๑๑.๑ ความเป็นมา

ในช่วงการประชุมผู้นำเอเปค ๒๕๔๕ ในเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ณ เมืองลอสคาบอส ประเทศเม็กซิโก ผู้นำไทยกับเปรูได้เห็นชอบให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างกัน จากผลของการศึกษา ทั้งสองฝ่ายจึงได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับเปรู (Framework Agreement on Closer Economic

Partnership between the Republic of Peru and the Kingdom of Thailand) เพื่อใช้เป็น
พื้นฐานในการเจรจาจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี และได้ลงนามกรอบความตกลงนี้อย่างเป็นทางการ
เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๖

๓.๒.๑๑.๒ กรอบการเจรจา

กรอบการเจรจาได้ครอบคลุมการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยมี
เป้าหมายเป็นเขตการค้าเสรีที่สมบูรณ์ในปี ๒๕๕๘ ยกเว้นสินค้าที่มีความอ่อนไหวจะพิจารณาเป็น
รายการไป

๓.๒.๑๑.๓ กลไกการเจรจา

จัดตั้งคณะเจรจการค้าเสรีไทย-เปรู เพื่อเจรจายละเอียด

๓.๒.๑๑.๔ แนวทางเจรจา

ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับเปรู
เป็นพื้นฐานในการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย-เปรู โดยครอบคลุมในเรื่องการค้าสินค้า การค้า
บริการ และการลงทุน ทั้งในด้านความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือด้าน
อื่นๆ ได้แก่ การขนส่งและการท่องเที่ยว

๓.๒.๑๑.๕ แผนการเจรจา

ไทยและเปรูได้เริ่มเจรจาในต้นปี ๒๕๔๗ และเจรจาให้เสร็จภายในกลางปี ๒๕๔๘ มี
ผลบังคับใช้และเป็นเขตการค้าเสรีที่สมบูรณ์ในปี ๒๕๕๘

๓.๒.๑๑.๖ สถานะล่าสุด

อยู่ระหว่างการเจรจาเปิดเสรีการลงทุน และเปิดเสรีเพิ่มเติมด้านบริการ โดยจะ
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ปี ๒๕๕๙

๓.๔ กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าในความตกลงการค้าเสรีแบบพหุภาคีมีเพื่อระบุประเทศที่เป็น
แหล่งกำเนิดของสินค้าที่นำเข้าซึ่งจะได้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในระดับปลอดภาษี หรือระดับต่ำ
ตามข้อผูกพันการลดภาษีในความตกลงนั้นๆ วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการมีกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของ
สินค้าก็เพื่อป้องกันการเกิดการบายเบนทางการค้า (Trade Deflection) หรือการป้องกันประเทศที่
ไม่ได้เป็นสมาชิกความตกลงเข้าสู่ตลาดโดยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเช่นเดียวกับประเทศคู่
สมาชิกได้ การออกแบบกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ไม่เหมาะสมจะสร้างต้นทุนต่อทั้งภาครัฐและ
ภาคเอกชน ตลอดจนสร้างความสับสนให้แก่ผู้ประกอบการ จนอาจกลายเป็นอุปสรรคทางการค้าอย่าง
ใหม่ ซึ่งทำให้การเปิดเสรีการค้าไม่เกิดประโยชน์

ในปัจจุบัน ไทยยังไม่มีกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสำหรับการนำเข้าสินค้าทั่วไป แต่มีกฎว่าด้วย
แหล่งกำเนิดสินค้าภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ซึ่งระบุว่าสินค้าที่จะได้แหล่งกำเนิดจาก
ประเทศจะต้องมีการใช้วัตถุดิบภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ (ยกเว้นสิ่งทอที่ระบุให้ใช้เกณฑ์
การเปลี่ยนพิกัด) ส่วนในความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดได้มีการลง
รายละเอียดเฉพาะในแต่ละสินค้าและมีรายละเอียดครอบคลุมสินค้าส่วนใหญ่ที่มีการตกลงกัน

ซึ่งหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการพิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย คือ เกณฑ์การเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรและการกำหนดสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศ

ผลการวิเคราะห์กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของความตกลงการค้าเสรีฉบับต่างๆ ต่อสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย ๒๕ รายการ พบว่า มีสินค้าจำนวน ๗ รายการซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้ากลุ่มสิ่งทอและยานยนต์ที่อาจไม่ผ่านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย สหรัฐ-ออสเตรเลีย สหรัฐ-สิงคโปร์ และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจญี่ปุ่น-สิงคโปร์ สาเหตุที่ไม่ผ่านมาจากกรณีที่กฎได้กำหนดสัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในประเทศไว้ในระดับเกินกว่าที่ผู้ประกอบการไทยจะสามารถทำการผลิตได้ นอกจากนี้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดที่ซับซ้อนของสิ่งทอจะเพิ่มความยุ่งยากในการปฏิบัติตามของผู้ประกอบการได้

ในการเจรจากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-สหรัฐ และไทย-ญี่ปุ่นนั้น ผู้เจรจาควรพิจารณาเรื่องวิธีในการคำนวณวัตถุดิบและการกำหนดสัดส่วนวัตถุดิบ ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละสินค้า โดยความตกลงการค้าเสรีบางฉบับที่สหรัฐและญี่ปุ่นทำกับประเทศอื่นนั้นมีการกำหนดสัดส่วนวัตถุดิบที่สูงเกินกว่าที่ผู้ประกอบการไทยจะสามารถผลิตให้ได้ แหล่งกำเนิด ในส่วนของสิ่งทอนั้น กฎมีความซับซ้อนมากจนอาจกลายเป็นต้นทุนแก่ผู้ประกอบการไทยในการปฏิบัติตาม โดยจะเห็นว่าในความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐ-ออสเตรเลีย หรือสหรัฐ-สิงคโปร์ กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของสิ่งทอได้แยกเป็นบทออกไปต่างหากจากสินค้ากลุ่มอื่นๆ เนื่องจากกฎมีรายละเอียดปลีกย่อยจำนวนมาก

ทั้งนี้ เห็นได้ว่า การเจรจากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าควรจะเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของปริมาณการค้าระหว่างประเทศคู่เจรจาและควรใช้กฎเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการบายเบนทางการค้า ไม่ใช่ออกกฎเพื่อปกป้องอุตสาหกรรม และควรเจรจาต่อรองให้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดในแต่ละสินค้าของทุกประเทศมีความสอดคล้องกัน เพื่อลดความยุ่งยากและภาระต้นทุนที่อาจจะเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐ แม้ว่าประเทศอย่างสหรัฐและญี่ปุ่นจะมีกรอบการเจรจา กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของตนอยู่ก่อนแล้วก็ตาม

๑.๕ การกำหนดยุทธศาสตร์ในการทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี

รัฐบาลไทยจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์โดยรวมที่มีความสอดคล้องกันในการเจรจาการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับประเทศต่างๆ ทั้งนี้ การกำหนดยุทธศาสตร์ดังกล่าวควรคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ความสอดคล้องระหว่างความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับความตกลงแบบพหุภาคีในองค์การการค้าโลก
๒. ความสอดคล้องระหว่างความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับประเทศต่างๆ
๓. ลำดับความเร่งด่วนในการทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับประเทศคู่ค้าในการศึกษาแต่ละประเทศ
๔. การลดผลกระทบในด้านลบที่อาจเกิดจากการเบี่ยงเบนทางการค้า (trade diversion) และการบายเบนทางการค้า (Trade Deflection)
๕. ยุทธศาสตร์ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังในการทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีโดยรวม

ในด้านความสอดคล้องกับระหว่างความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีกับความตกลงแบบพหุภาคีในองค์การการค้าโลกนั้น มีประเด็นที่ควรพิจารณา ๒ ประเด็นคือ ประเด็นด้านกฎหมายและประเด็นด้านกลยุทธ์ ในส่วนของประเด็นด้านกฎหมายนั้น การทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีจำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับความตกลงต่างๆ ที่มีอยู่ขององค์การการค้าโลก โดยที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้พิจารณาประเด็นด้านกฎหมายต่างๆ และได้ดำเนินการเจรจาให้สอดคล้องกับความตกลงต่างๆ แล้ว ประเด็นด้านกฎหมายจึงไม่เป็นปัญหาที่สำคัญ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาคือการทำความตกลงการค้าเสรีของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ มีทั้งการทำความตกลงกับประเทศพัฒนาแล้วเช่น สหรัฐ ญี่ปุ่น ออสเตรเลียในกรอบของ Article ๒๔ ซึ่งมีขอบเขตในการเปิดเสรีทางการค้าที่ครอบคลุม และการทำความตกลงกับประเทศกำลังพัฒนาเช่น จีน อินเดีย บราซิล และเปรู โดยใช้แนวทางที่เรียกกันว่า Enabling Clause ซึ่งมีขอบเขตในการเปิดเสรีทางการค้าที่จำกัดกว่ามาก ผลก็คือ ความครอบคลุมรายการสินค้าและระยะเวลาในการเปิดเสรีในแต่ละความตกลงอาจมีความไม่สอดคล้องกัน

ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ การลดภาษีศุลกากรและอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรจากการทำความตกลงการค้าเสรีจะมีผลทำให้การคุ้มครองของสินค้าหลายรายการที่อยู่ในรายการเปิดเสรีมีระดับลดต่ำลง อย่างไรก็ตาม หากการเปิดเสรีดังกล่าวไม่ครอบคลุมสินค้าที่เป็นวัตถุดิบและชิ้นส่วน เช่น เหล็ก พลาสติก ซึ่งสินค้าที่มีการเปิดเสรีต้องใช้ สินค้าที่ถูกเปิดเสรีจะมีระดับในการคุ้มครองที่ติดลบ (Negative Protection Rate) ซึ่งหมายถึงการเผชิญกับแรงกดดันจากการแข่งขันในตลาดโลก ในขณะที่มีต้นทุนในการประกอบารสูง การเปิดเสรีทางการค้าจากการทำความตกลงทางการค้าในลักษณะดังกล่าว จึงต้องหนุนเสริมด้วยการเปิดเสรีฝ่ายเดียว (Unilateral) ของประเทศไทย หรือการเปิดเสรีในกรอบของการเข้าสู่ตลาดของสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตร (NAMA) ขององค์การการค้าโลก ในระดับที่ทัดเทียมกัน เพื่อแก้ไขทั้งปัญหาการเปิดเสรีทางการค้าที่ก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องในลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

นอกจากนี้ ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การลดผลกระทบในด้านลบที่อาจเกิดจากการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) และการบ่ายเบนทางการค้า (Trade Deflection) ที่มากับการทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี ในส่วนของการลดผลกระทบจากการเบี่ยงเบนทางการค้านั้น การเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีศุลกากรและอุปสรรคอื่นๆ ให้แก่ประเทศคู่เจรจาทั้งหลายในระดับที่ทัดเทียมกัน ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการเปิดเสรีฝ่ายเดียว หรือการเปิดเสรีในกรอบขององค์การการค้าโลกดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน ส่วนการป้องกันการบ่ายเบนทางการค้านั้น จะสามารถทำได้โดยการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรในระดับที่ไม่สูงเกินกว่าของประเทศคู่เจรจามาก การออกแบบกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีความรัดกุมและกระบวนการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทว่าด้วยกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

๓.๕ บทสรุป

กล่าวโดยสรุป การทำความตกลงการค้าเสรีทวิภาคีกับประเทศต่างๆ พบว่า มีข้อน่าสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ไม่ควรเพิ่มจำนวนประเทศที่ไทยจะเจรจาทำ FTA เพิ่มเติม แต่ควรเน้นการเจรจากับประเทศหลัก ๓ ประเทศ คือ สหรัฐ ญี่ปุ่น และจีนอย่างรอบคอบ เพราะประโยชน์และความเสี่ยงส่วนใหญ่จากการทำความตกลงการค้าเสรีทวิภาคีของไทยจะกระจุกตัวอยู่ใน ๓ ประเทศนี้ การเจรจากับหลายประเทศในเวลาเดียวกันจะทำให้คณะผู้เจรจาไม่สามารถให้ความสำคัญอย่างเพียงพอต่อการเจรจาหลักๆ ได้ ตลอดจนจะทำให้เกิดความสับสนและเพิ่มต้นทุนของผู้ประกอบการจากความตกลงที่แตกต่างกัน

๒. ในการเจรจาเปิดเสรีการค้าสินค้ากับประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐ และญี่ปุ่น ควรเน้นการเจรจาเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) เพราะจะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทยมากกว่าการเจรจาด้านภาษีมาก

๓. กำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าให้เอื้อต่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น ให้ความสอดคล้องกันในระหว่างประเทศคู่ค้าแต่ละแห่งให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีต้นทุนด้านธุรกรรมสูง และไม่ควรรออกแบบกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อกีดกันทางการค้าเพราะจะทำให้เกิดต้นทุนแฝงต่อรัฐและผู้ประกอบการเอง และจะทำให้การเจรจาการค้าเสรีทวิภาคีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

๔. กำหนดยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปโครงสร้างภาษีของประเทศให้ลดความบิดเบือนลง โดยปรับลดภาษีศุลกากรให้อยู่ในระดับเฉลี่ยที่ต่ำลง ใกล้เคียงกับระดับประเทศพัฒนาแล้ว ลดอัตราภาษีต่ำมากอยู่แล้ว (Nuisance Rate) ให้เหลือศูนย์ และปรับลดจำนวนอัตราภาษีศุลกากรให้เหลือน้อยอัตรา โดยเร่งลดภาษีของสินค้าที่อยู่ในระดับสูงเช่น เหล็ก ปิโตรเคมี ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของหลายอุตสาหกรรม เพื่อลดความเสี่ยงในการที่สินค้าบางรายการมีต้นทุนด้านวัตถุดิบและชิ้นส่วนสูง จนเป็นอุปสรรคในการแข่งขัน การดำเนินการดังกล่าวควรดำเนินการทั้งในกรอบของการเจรจาทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคี และหนุนเสริมด้วยการเปิดเสรีแบบฝ่ายเดียวและการเปิดเสรีในกรอบขององค์การการค้าโลก โดยรัฐบาลไทยจำเป็นต้องประกาศแผนแม่บทในการปรับโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อใช้เป็นกรอบหลักในการเจรจาด้านการเปิดเสรีของสินค้าอุตสาหกรรม

๕. ควรเปิดเสรีให้สมดุลทุกภาคส่วนทั้งการค้าสินค้าและภาคบริการโดยเฉพาะบริการพื้นฐานต่างๆ ที่มีการผูกขาดหรือแข่งขันไม่เต็มที่ เช่น ไฟฟ้า โทรคมนาคม ธนาการ ซึ่งสร้างต้นทุนต่อภาคการผลิตและสังคม

๖. ลดผลกระทบด้านลบจากการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า โดยการยืดเวลาออกไปในสาขาที่มีผู้ประกอบการรายย่อย และเกษตรกรในบางสินค้า ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม

๗. นำเอามาตรการอุดหนุนที่เอื้อต่อการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมมาใช้ เช่น อนุญาตให้ผู้ประกอบการหักค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรได้เร็วขึ้น และหันมาใช้กลไกในการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือนการจัดสรรทรัพยากร เช่น การวิจัยและพัฒนา การฝึกอบรมแรงงาน การปรับปรุงกระบวนการผลิต และระบบคุณภาพ

๘. จัดเตรียมกลไกที่สนับสนุนการปรับตัวของแรงงานในอุตสาหกรรมที่ไม่มีความสามารถในการแข่งขันให้เคลื่อนย้ายไปสู่อุตสาหกรรมที่มีการขยายตัว และจัดเตรียมตาข่ายทางสังคม (Social Safety Net) เพื่อรองรับผลกระทบด้านสังคม โดยเฉพาะแรงงาน ผู้ประกอบการรายย่อย และเกษตรกรที่ไม่สามารถปรับตัวสู่อุตสาหกรรมอื่นได้ เช่น การชดเชยการว่างงาน และการอุดหนุนในการรักษาพยาบาล เป็นต้น

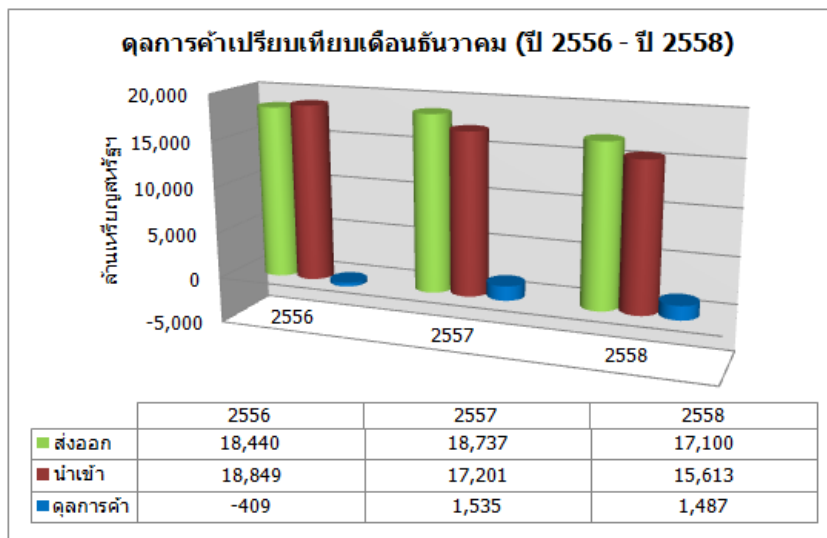
๙. เน้นการมีส่วนร่วมของภาคต่างๆ ในสังคม ทั้งผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ในการเจรจาการค้าเสรี โดยการเปิดเผยข้อมูลให้มากที่สุด

ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศ และสินค้าที่มีศักยภาพ

๔.๑ บทนำ

การค้าระหว่างประเทศทั้งในด้านการส่งออกและการนำเข้ามีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยการส่งออกเป็นวิธีหลักของการนำรายได้เข้าประเทศ ในขณะที่การนำเข้าสินค้าทุนและสินค้าที่เป็นวัตถุดิบเพื่อการผลิตในขั้นต่อไปเป็นวิธีหนึ่งของการเพิ่มศักยภาพในด้านการผลิตและการส่งออกให้มากขึ้น เมื่อการค้าต่างประเทศมีความสำคัญ การเจรจาเพื่อทำข้อตกลงระหว่างประเทศก็ย่อมมีจุดประสงค์หลักเพื่อการขยายตัวของการส่งออกไปสู่ตลาดภายใต้ข้อตกลง การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องทราบว่าสินค้านำเข้าใดบ้างที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน สูงมากเพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่าจะสามารถเจาะตลาดใหม่ได้ และในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะแข่งขันกับสินค้านิตเดียวกัน ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ในบทนี้จะนำเสนอภาพรวมของการค้าระหว่างประเทศ และสินค้าที่มีศักยภาพของประเทศไทย ทั้งในด้านของการนำเข้าและการส่งออก สถานการณ์ในปัจจุบันรวมถึงแนวโน้ม และทิศทางของการค้าระหว่างประเทศของไทย

๔.๒ ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของไทย

รูปที่ ๔-๑ ภาพรวมการค้า

ที่มา : กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิด กรมการค้าต่างประเทศ

๑ ส่งออก ๑๗,๑๐๐.๑ ล้านบาทหรือสหรัฐดอลลาร์ ลดลง -๘.๗๓% ในรูปเงิน บาท มูลค่า ๖๐๙,๓๗๑.๓ ล้านบาท ลดลง -๐.๑๓%

๑ นำเข้า ๑๕,๖๑๒.๙ ล้านบาทหรือสหรัฐดอลลาร์ ลดลง -๙.๒๓% ในรูปเงินบาท มูลค่า ๕๖๒,๘๐๙.๗ ล้านบาท ลดลง -๐.๗๐%

๑ ได้ดุลการค้า ๑,๔๘๗.๒ ล้านบาทหรือสหรัฐดอลลาร์ และในรูปเงินบาทได้ดุล คิดเป็นมูลค่า ๔๖,๕๖๒ ล้านบาท

ตารางที่ ๔-๑ สินค้านำเข้าสำคัญ ๑๐ อันดับแรกของไทย

มูลค่า : ล้านบาท

รายการ		๒๕๕๙/๒๐๑๖
๑	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	๑๑๐,๘๑๕.๖
๒	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	๙๔,๐๘๐.๓
๓	เคมีภัณฑ์	๗๐,๔๒๐.๙
๔	น้ำมันดิบ	๖๑,๙๓๗.๖
๕	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	๕๕,๙๔๕.๙
๖	แผงวงจรไฟฟ้า	๕๐,๔๔๐.๕
๗	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	๕๐,๑๕๙.๒
๘	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๔๐,๕๕๕.๖
๙	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	๓๙,๕๘๓.๖
๑๐	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	๓๘,๒๒๒.๒

ตารางที่ ๔-๒ สินค้าส่งออกสำคัญ ๑๐ อันดับแรกของไทย

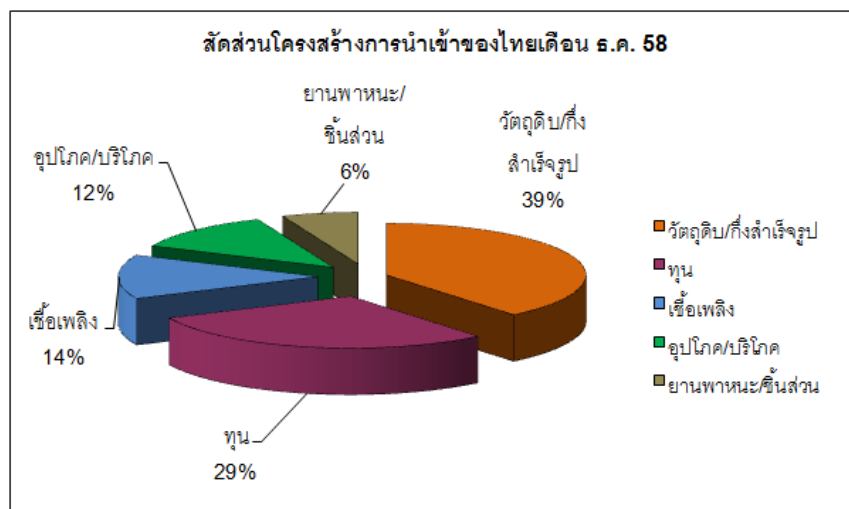
มูลค่า : ล้านบาท

รายการ		๒๕๕๙/๒๐๑๖
๑	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๑๔๘,๙๓๖.๘
๒	อัญมณีและเครื่องประดับ	๑๒๔,๕๖๒.๓
๓	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๙๘,๕๕๘.๑
๔	เม็ดพลาสติก	๔๓,๓๙๗.๓
๕	แผงวงจรไฟฟ้า	๓๙,๓๐๑.๔
๖	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	๓๗,๗๐๑.๑
๗	ผลิตภัณฑ์ยาง	๓๓,๙๒๙.๑
๘	เคมีภัณฑ์	๓๓,๗๕๕.๑
๙	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	๓๐,๖๓๓.๗
๑๐	ข้าว	๒๘,๘๘๖.๐

๔.๓ สินค้านำเข้าของไทย

๔.๓.๑ โครงสร้างการนำเข้าสินค้าของไทย

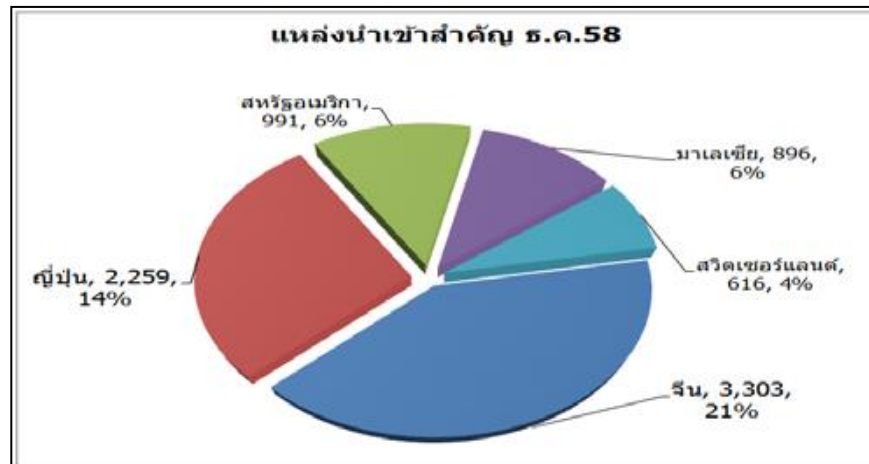
- กลุ่มวัตถุดิบ/กึ่งสำเร็จรูป มีมูลค่า ๖,๐๘๓.๑ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ -๒.๖๙% สาเหตุหลักจากภาคการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศและ การส่งออกยังคงชะงัก
- กลุ่มทุน ๔,๕๓๕.๔ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ -๗.๙๖% จากการนำเข้า เครื่องจักรกล เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบิน ลดลง
- กลุ่มเชื้อเพลิง ๒,๑๔๗.๒ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ -๒๕.๗๓% ตามราคา น้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง
- กลุ่มอุปโภค/บริโภค ๑,๘๗๐.๘ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ -๑๒.๔๙%
- กลุ่มยานพาหนะ/อุปกรณ์ขนส่ง ๙๖๐.๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้น +๑.๒๘% จากการนำเข้ารถยนต์นั่งเพิ่มขึ้น +๒๗% ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ ที่เพิ่มขึ้น +๒%

รูปที่ ๔-๒ สัดส่วนโครงสร้างการนำเข้าของไทยเดือน ธ.ค. ๕๘

ที่มา : กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิด กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๕๙

๔.๓.๒ แหล่งนำเข้าสำคัญ ๕ ประเทศแรกของไทย (มูลค่า : Mil\$, สัดส่วน : %) ๑ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ แหล่งนำเข้าสำคัญ ๕ ประเทศแรกของไทย คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๕๒ ของการนำเข้ารวมทั้งหมด การนำเข้าที่มี อัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น คือ สวิตเซอร์แลนด์(+๑๘๔.๔%) จากการนำเข้า ทองคำ สำหรับประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้าหดตัว ได้แก่ ญี่ปุ่น (-๑๘.๒๗%) สหรัฐอเมริกา (-๒๒.๐๓%) มาเลเซีย(-๑๗.๙๙%) และ จีน (-๔.๕๖%)

รูปที่ ๔-๓ แหล่งนำเข้าสินค้า ธ.ค. ๕๘

ที่มา : กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิด กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๕๙

๑ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ แหล่งนำเข้าสำคัญ ๕ ประเทศแรกของไทย คิดเป็น นสัดส่วนถึงร้อยละ ๕๒ ของการนำเข้ารวมทั้งหมด การนำเข้าที่มี อัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น คือ สวิตเซอร์แลนด์(+๑๘๔.๔%) จากการนำเข้า ทองคำ สำหรับประเทศที่มีมูลค่าการนำเข้า หดตัว ได้แก่ ญี่ปุ่น (-๑๘.๒๗%) สหรัฐอเมริกา(-๒๒.๐๓%) มาเลเซีย(-๑๗.๙๙%) และ จีน (-๔.๕๖%)

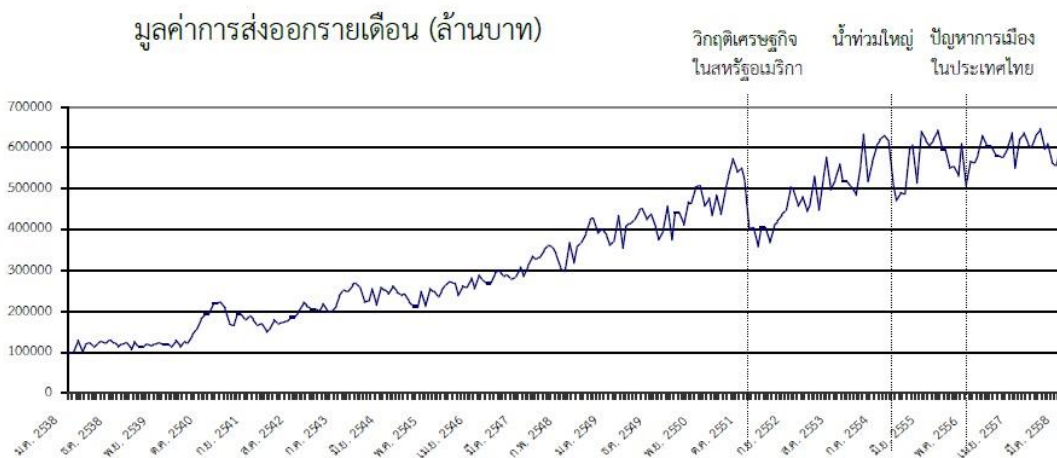
สินค้านำเข้า ๕ อันดับแรกของไทย รายการ มูลค่า(Mil\$) ขยายตัว(%) สัดส่วน(%) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ๑,๕๖๖.๖ -๕.๐๒ ๑๐.๐๓ น้ำมันดิบ ๑,๔๐๔.๒ -๓๐.๗๘ ๘.๙๙ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ ๑,๓๖๐.๗ +๙.๘๐ ๘.๗๒ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ ๑,๑๑๔.๑ +๒๓๗.๗๔ ๗.๑๔ เคมีภัณฑ์ ๙๔๑.๘ -๑๕.๗๗ ๖.๐๓ รวม ๕ รายการ ๖,๓๘๗.๔ +๐.๓๕ ๔๐.๙๑ สินค้าอื่นๆ ๙,๒๒๕.๕ -๑๔.๘๖ ๕๙.๐๙ รวมทั้งหมดทุกสินค้า ๑๕,๖๑๒.๙ -๙.๒๓ ๑๐๐.๐๐ ๑ สินค้านำเข้า ๕ อันดับแรก คิดเป็น นสัดส่วนร้อยละ ๔๑ ของการ นำเข้ารวมทั้งหมด ในจำนวน ๕ รายการดังกล่าวนี้ สินค้าที่นำเข้าเพิ่มขึ้น คือ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี ฯ โดยเฉพาะทองคำ สำหรับน้ำมันดิบยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผล กระทบต่อ สินค้าส่งออกที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันให้มีทิศทางลดลงเช่นกัน ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ และเม็ดพลาสติก

๑. สินค้านำเข้า ๕ อันดับแรก คิดเป็น นสัดส่วนร้อยละ ๔๑ ของการ นำเข้ารวมทั้งหมด ในจำนวน ๕ รายการดังกล่าวนี้ สินค้าที่นำเข้าเพิ่มขึ้น คือ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี ฯ โดยเฉพาะทองคำ สำหรับน้ำมันดิบยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผล กระทบต่อ สินค้าส่งออกที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันให้มีทิศทางลดลงเช่นกัน ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ และเม็ดพลาสติก ๕. สรุปสถานการณ์การนำเข้า

๒. การนำเข้าเดือน ธ.ค.๕๘ ชะลอตัวลงสาเหตุหลักมาจากราคา น้ำมันดิบปรับลดลงถึง -๔๐.๙% เมื่อเทียบกับเดือน ธ.ค.๕๗ ประกอบกับ ในเดือนนี้ภาคการผลิตสำคัญชะลอการผลิต เนื่องจากอยู่ในช่วงวันหยุด เทศกาลทำให้มีการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบลดลง อย่างไรก็ตาม สินค้าทองคำ มีการขยายตัวสูงถึง +๔๐๖.๐% เนื่องจากราคาในตลาดโลกลดลงและอยู่ในช่วงเทศกาลปี ใหม่ความต้องการซื้อทองคำสำหรับเป็นของขวัญจึงให้ มีการซื้อเพิ่มขึ้น

๔.๔ สินค้าส่งออกของไทย

ภาคการส่งออกเป็นภาคที่สำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันการส่งออกของไทยคิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น การใช้จ่ายภาคครัวเรือน การลงทุนภาคธุรกิจ การใช้จ่ายภาครัฐ และการส่งออกสินค้าและบริการสุทธิ (การส่งออกหักลบด้วยการนำเข้า) ในตาราง ๑ แสดงมูลค่าและร้อยละ ต่อ GDP ขององค์ประกอบแต่ละประเภท จะเห็นว่าการส่งออกสินค้าและบริการนั้น เป็นองค์ประกอบ ที่มีมูลค่ามากที่สุดในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘)

รูปภาพที่ ๔-๔ มูลค่าการส่งออกรายเดือน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย , ๒๕๕๘

จะเห็นว่ามูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ หลังวิกฤติต้มยำกุ้ง เนื่องจากประเทศไทยมีการเน้นให้ใช้การส่งออกเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Export-led Growth) อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกนั้นลดลงอย่างรุนแรงใน พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อเกิดวิกฤติการเงินครั้งใหญ่ที่มีต้นกำเนิดจากสหรัฐอเมริกา (Global Financial Crisis) และจากสหภาพยุโรป (Euro Zone Crisis) ในเวลาต่อมา รวมถึงวิกฤติน้ำท่วม และปัญหาการเมืองภายในประเทศไทยเองใน พ.ศ. ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่งผลให้การส่งออกลดลงอย่างมากในช่วงเวลา ดังกล่าว ถึงแม้ว่ามูลค่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้นสู่ระดับเดิมได้ แต่หากพิจารณาแนวโน้ม (Trend) ของการส่งออกจะพบว่า มูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มการเติบโตที่ช้าลงมากหรือไม่เพิ่มขึ้นเลยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดย ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล รองนายกรัฐมนตรีกล่าวว่า มีเพียงภาคการส่งออกเท่านั้นที่ ยังมีปัญหา ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจไทยนั้นเริ่มฟื้นตัวแล้ว (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, ๒๕๕๘) ทุกภาคส่วนจึงพยายามช่วยกระตุ้นการส่งออก ซึ่งหนึ่งในมาตรการสำคัญที่ถูกดำเนินการโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ การเพิ่มมาตรการผ่อนคลายนโยบายการเงินเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘ข) อีกทั้งยังมีการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘

จากร้อยละ ๒ เป็นร้อยละ ๑.๗๕ (สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘) และประกาศ ลดอีกครั้งเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘ จากร้อยละ ๑.๗๕ เป็นร้อยละ ๑.๕ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘ก) การผ่อนคลายเงินทุนเคลื่อนย้ายนั้นจะกระทบค่าเงินบาทได้โดยใช้หลักอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของเงินบาท กล่าวคือ

เมื่อมีความต้องการเงินบาทมากขึ้นเทียบกับความ ต้องการเงินสกุลต่างประเทศ ค่าเงินบาทก็จะแข็งขึ้น ดังนั้น การที่มีเงินลงทุนจากต่างประเทศไหลเข้า มาในประเทศไทยทั้งการลงทุนโดยตรงและการลงทุนในตลาดหุ้นและตลาดตราสารหนี้ นักลงทุน ต่างชาติจะไม่สามารถใช้เงินสกุลต่างประเทศมาซื้อหลักทรัพย์ในประเทศไทยได้โดยตรงแต่ต้องแลก เป็นเงินสกุลบาทก่อน ส่งผลให้ความต้องการเงินบาทเพิ่มสูงขึ้น ค่าของเงินบาทจึงเพิ่มขึ้นหรือ ที่เรียกว่า เงินบาทแข็ง นั่นเอง (สโรกาญจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์, ๒๕๕๕) กล่าวโดยสรุป เมื่อมีเงินทุนไหล เข้ามาในประเทศไทยจะทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้น ในทางกลับกัน เมื่อมีเงินทุนไหลออกจากประเทศ ค่าเงินบาทจะอ่อนค่าลง ดังนั้น การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มการผ่อนคลายเงินทุนเคลื่อนย้าย ในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๐ ประกอบกับการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง อาจทำให้เงินทุนไหล ออกจากประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง โดยนางผ่องเพ็ญ เรืองวิริยฤทธิ์ รองผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย อธิบายว่ามาตรการดังกล่าวจะทำให้เกิดความสมดุลของเงินทุนเคลื่อนย้าย มากขึ้น คือจะทำให้ค่าเงินบาทไม่แข็งค่าหรืออ่อนค่าอยู่ด้านเดียวเป็นเวลานาน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘ค) ปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ ซึ่งการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงจะสามารถทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงได้ เพราะเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลงด้วย นั่นหมายความว่าผลตอบแทนจากการลงทุนในประเทศไทยจะลดลงเมื่อเทียบกับการลงทุนในต่างประเทศ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปลงทุนในประเทศอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เมื่อมีเงินทุนไหลออกจึงทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) การที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงนี้อาจช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ส่งออกไทยได้ เพราะการที่เงินบาทอ่อนค่าลงจะทำให้ราคาสินค้าส่งออกของไทยต่ำลงเมื่อแปลงเป็นเงินสกุลต่างประเทศ ดังนั้น อาจทำให้ความต้องการซื้อสินค้าจากประเทศไทยมากขึ้นได้ อย่างไรก็ตามเงินบาทที่อ่อนค่าลงนี้อาจส่งผลกับการนำเข้าของไทยได้ เพราะจะทำให้ สินค้านำเข้ามีราคาแพงขึ้นเมื่อแปลงเป็นเงินบาท ซึ่งประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าและบริการจาก ต่างประเทศเป็นมูลค่าค่อนข้างสูง โดยคิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของ GDP และสินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่กว่า ร้อยละ ๘๐ เป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบ สินค้าขั้นกลาง และสินค้าทุน

๔.๕ สินค้าส่งออกที่มีศักยภาพในการแข่งขันตลาดโลก

๔.๕.๑ อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอาหาร (สดและแปรรูป)

๑) สถานการณ์ของอุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอาหาร

สินค้าอาหารส่งออกของไทยปี ๒๕๕๘ ในจำนวนสินค้าหลัก ๘ รายการ ได้แก่ ข้าว น้ำตาลทราย ไข่ กุ้ง ปลาทูน่ากระป๋อง สับปะรดกระป๋อง แป้งมันสำปะหลัง และเครื่องปรุงรส พบว่า

- สินค้าส่งออกที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น มี ๓ กลุ่ม คือ น้ำตาลทราย ไข่ และเครื่องปรุงรส

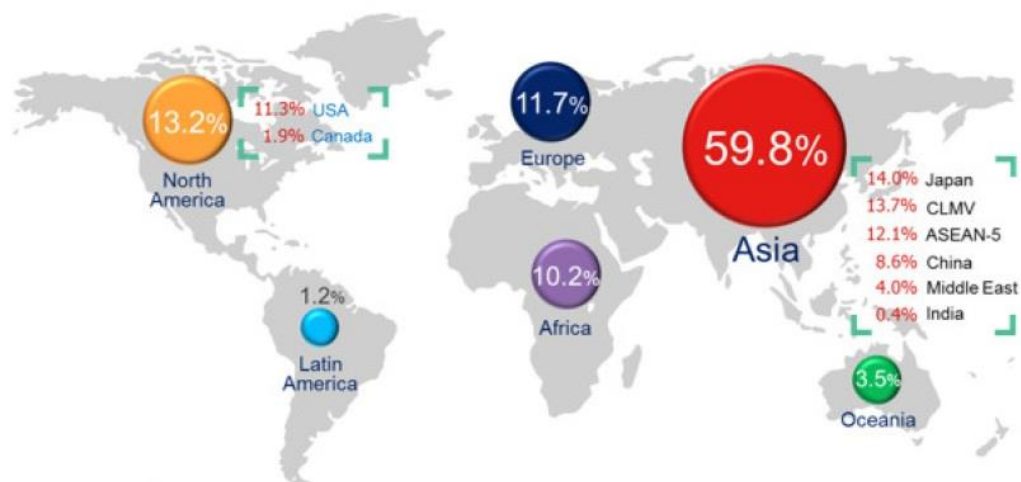
- สินค้าส่งออกที่มีปริมาณขยายตัวเพิ่มขึ้นแต่มูลค่าลดลง คือ กุ้ง สาเหตุเพราะราคากุ้งตกต่ำ
- สินค้าที่มีปริมาณส่งออกลดลงแต่มูลค่าเพิ่มขึ้น คือ สับปะรดกระป๋อง และแป้งมันสำปะหลัง
- สินค้าส่งออกที่มีปริมาณและมูลค่าหดตัวลดลง คือ ข้าว และปลาหูน่ากระป๋อง

รูปที่ ๔-๕ ภาพรวมการค้าอาหารไทยปี, ๒๕๕๘
 ที่มา : ฝ่ายวิจัยและข้อมูล สถาบันอาหาร

๒) ตลาดส่งออกสินค้าอาหารของไทยปี ๒๕๕๘

- ตลาดอาหารของไทยร้อยละ ๕๙.๘ อยู่ในเอเชีย รองลงมาได้แก่ กลุ่มประเทศในอเมริกาเหนือ (๑๓.๒%), ยุโรป (๑๑.๗%) และแอฟริกา (๑๐.๒%) ส่วนตลาดในโอเชียเนียและอเมริกาใต้มีสัดส่วนส่งออกค่อนข้างน้อย
- ตลาดในเอเชียที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น (๑๔.๐%) ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับ ๑ ของไทยในปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ กลุ่มประเทศ CLMV (๑๓.๗%), อาเซียนเดิม (๑๑.๖%), จีน (๘.๖%), ตะวันออกกลาง (๔.๐%) เป็นต้น ส่วนตลาดอินเดียมีสัดส่วนส่งออกน้อย
- ตลาดอาหารในกลุ่มประเทศอเมริกาเหนือส่วนใหญ่ คือ สหรัฐฯ (๑๑.๓%) และแคนาดา (๑.๙%)

รูปภาพที่ ๔-๖ ตลาดส่งออกสินค้าอาหารของไทย ปี, ๒๕๕๘
ที่มา : ฝ่ายวิจัยและข้อมูล สถาบันอาหาร, ๒๕๕๙

๓) แนวโน้มส่งออกอาหารไทยปี ๒๕๕๙

การส่งออกสินค้าอาหารไทยปี ๒๕๕๙ คาดว่าจะมีมูลค่า ๙๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากแผนงาน และโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและ กระตุ้นการลงทุนของภาครัฐ เงินบาทอ่อนค่าเทียบกับเงินสกุลหลัก ต้นทุนการผลิตและขนส่งลดลง ตามราคาน้ำมัน และวัตถุดิบนำเข้า เศรษฐกิจที่ขยายตัวจากการค้าและการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV ส่งผลทำให้มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นส่วนปัจจัยเสี่ยงสำคัญคือเศรษฐกิจโลกมี แนวโน้มชะลอตัว โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าที่มีรายได้หลักจากการส่งออกน้ำมันรวมทั้งสินค้าเกษตร ภัย แล้งทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลงกระทบต่อปริมาณวัตถุดิบของอุตสาหกรรม แปรรูป รายได้เกษตรกรลดลงจากปัญหาราคาสินค้าเกษตร ตกต่ำรวมทั้งภัยแล้ง รวมทั้งปัญหาแรงงานและการ ทำประมงผิดกฎหมาย

แนวโน้มการส่งออกสินค้าอาหารไทยในปี ๒๕๕๙ (สินค้าหลัก) กลุ่มสินค้าที่คาดว่าจะ การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ปริมาณส่งออก)

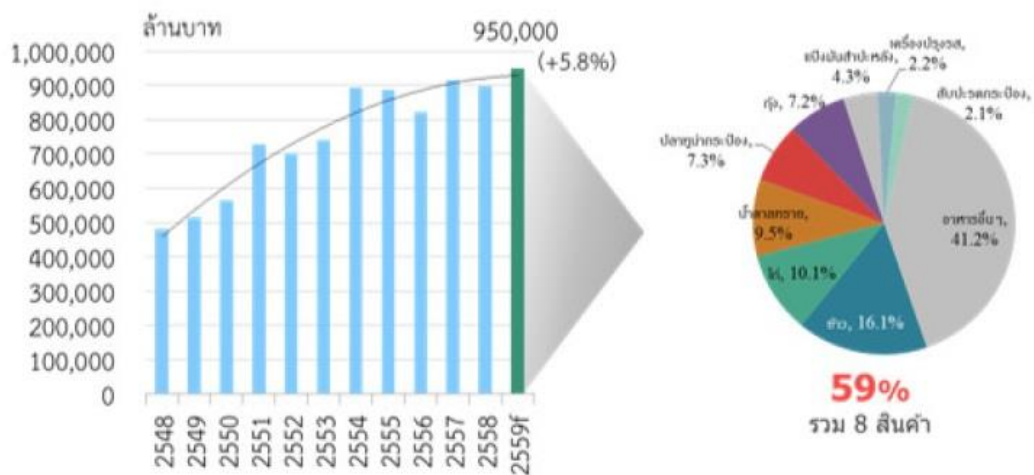
- ไข่ ราคาวัตถุดิบอ่อนตัวตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกส่งผลดีต่อต้นทุนการผลิต รวมถึงประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะญี่ปุ่นมีความต้องการไข่จากไทยต่อเนื่องเพราะยังไม่มั่นใจไข่จาก จีน

- ปลาทูน่ากระป๋อง การส่งออกอาจเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในตลาดรองแถบแอฟริกา เหนือ ส่วนตลาดหลักในสหรัฐฯ และยุโรป การบริโภคยังชะลอตัว ขณะที่ปริมาณวัตถุดิบปลาที่จับก็ ขยายตัวไม่มากนักเนื่องจากราคายังไม่จูงใจ รวมทั้งหลายชาติเริ่มออกมาตรการเข้มงวดในการทำประมง

- กุ้ง ผลผลิตกุ้งไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ประเทศคู่แข่งหลายประเทศ เช่น เวียดนาม อินเดีย กำลังประสบปัญหาโรคระบาด จึงเป็นโอกาสของไทยในการดึงส่วนแบ่งตลาดที่เสียไปกลับคืน มา แต่ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณวัตถุดิบกุ้งว่าจะสามารถเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด โดยในเบื้องต้น

คาดว่าผลผลิตกุ้งไทยจะอยู่ที่ ๓ แสนตัน คิดเป็นปริมาณเพียงครึ่งเดียวของระดับผลผลิตกุ้งที่ไทยเคยผลิตได้

- เครื่องปรุงรส สินค้าคุณภาพดีและมีเอกลักษณ์ รวมทั้งเป็นสินค้าที่มีภูมิคุ้มกันที่ดี เพราะมีตลาดกระจายอยู่ทั่วโลกโดยไม่ได้พึ่งพิงตลาดหนึ่งตลาดใดในสัดส่วนที่มากเกินไป
- สับปะรดกระป๋อง ปริมาณวัตถุดิบสับปะรดโรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากแรงจูงใจด้านราคา โดยในปี ๒๕๕๘ สับปะรดโรงงานมีราคาเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ ๑๐.๓๐ บาทต่อกิโลกรัม สูงเป็นประวัติการณ์จากราคาเฉลี่ยในช่วง ๒๐ ปีก่อนหน้าที่อยู่ในระดับ ๓๔ บาทต่อกิโลกรัมเท่านั้น ซึ่งปริมาณวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้การส่งออกขยายตัว

รูปภาพที่ ๔-๗ แนวโน้มการส่งออกสินค้าอาหารไทยในปี ๒๕๕๙
ที่มา: ฝ่ายวิจัยและข้อมูล สถาบันอาหาร, ๒๕๕๙

กลุ่มสินค้าที่คาดว่าจะการส่งออกมีแนวโน้มลดลง

- ข้าว ภัยแล้งทำให้ผลผลิตข้าวนาปรังของไทยลดลง ทำให้ผู้ส่งออกขาดแคลนข้าวใหม่ในการส่งออก ในขณะที่ฝั่งผู้ซื้อซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาในแถบแอฟริกาที่ยังประสบภาวะเศรษฐกิจทำให้กำลังซื้อชะลอตัว ประกอบกับตลาดข้าวอันดับหนึ่งของไทยคือไนจีเรียตั้งกำแพงภาษีนำเข้าข้าวสูงถึงร้อยละ ๖๐ รวมทั้งมีมาตรการเข้มงวดในการนำเงินดอลลาร์ออกนอกประเทศ ทำให้ผู้ซื้อขาดแคลนเงินดอลลาร์ในการชำระค่าข้าวตลาดข้าวในแอฟริกาโดยเฉพาะไนจีเรียจึงชะลอตัวต่อไป
- น้ำตาลทราย ภัยแล้งทำให้พื้นที่เก็บเกี่ยวอ้อยลดลง รวมทั้งภัยแล้งยังทำให้ระดับความหวานของอ้อยมีแนวโน้มลดลงตามไปด้วย ซึ่งจะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพน้ำตาลที่จะผลิตได้
- แป้งมันสำปะหลัง ประสบปัญหาวัตถุดิบไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงานทำให้ในช่วงที่ผ่านมามีการนำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้านมาแปรรูปมากขึ้นโดยเฉพาะจากประเทศกัมพูชา

๔.๕.๒ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม

๑) ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

การผลิตเส้นใยสิ่งทอ การผลิตผ้าผืน การผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าถัก และการผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าทอ มีการปรับลดลงในไตรมาส ๒/๒๕๕๘ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส ๒ ในปี ๒๕๕๗ ยกเว้นเพียงการผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าทอที่มีการปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก ๙๒.๗๕ เป็น ๙๓.๘๑ คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๔ YoY แนวโน้มการปรับลดลงดังกล่าว ยังคงต่อเนื่องไปในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ พบว่า การผลิตเส้นใยสิ่งทอ การผลิตผ้าผืน และการผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าทอมีการปรับลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี๒๕๕๗ แสดงให้เห็นถึงการชะลอตัวลงของการผลิต เมื่อพิจารณาในรายสาขาอุตสาหกรรม พบว่า การผลิตเส้นใยสิ่งทอมีการปรับเพิ่มขึ้นจากไตรมาส ๒/๒๕๕๘

โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในสาขาเส้นใยสิ่งทอปรับเพิ่มขึ้นจาก ๙๖.๙๓ เป็น ๙๙.๒๗ ซึ่งน่าจะเป็นการปรับเพิ่มขึ้นตามฤดูกาลมากกว่าการฟื้นตัวของอุปสงค์ในตลาด สถานการณ์การผลิตผ้าผืนทรงตัวที่ระดับดัชนีผลผลิต ๘๘.๐๘๘.๕ (๘๘.๔๔ ในไตรมาส ๒ และ ๘๘.๐๘ ในไตรมาส ๓) แสดงให้เห็นว่าการผลิตผ้าผืนมีการปรับลดลงมา เพราะโดยปกติ (ด้วยอิทธิพลของฤดูกาล) ดัชนีผลผลิตควรจะต้องมีการปรับเพิ่มขึ้นในไตรมาสที่ ๓ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ ๒ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๗ ดัชนีผลผลิตสาขาการผลิตผ้าผืนปรับลดลงถึงร้อยละ ๖.๓๒ YoY สาขาการผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าถักเป็นสาขาเดียวที่มีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้นในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ โดยมีดัชนีผลผลิตที่ ๗๘.๙๖ ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๗๔ เทียบกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ อย่างไรก็ตาม การปรับเพิ่มขึ้นนี้ยังไม่ได้เป็นสัญญาณที่จะบ่งชี้ถึงการฟื้นตัวของการผลิต หรือการฟื้นตัวของอุปสงค์ต่อสินค้าในกลุ่มเครื่องแต่งกายจากผ้าถัก เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส ๒/๒๕๕๘ ในปีเดียวกัน พบว่า ดัชนีผลผลิตอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (๗๘.๑๙ ในไตรมาส ๒/๒๕๕๘ และ ๗๘.๙๖ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘) ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ การผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าทอเป็นสาขาการผลิตที่มีการปรับตัวลดลงมากที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม คิดเป็นการปรับลดลงถึงร้อยละ ๑๔.๓๒เปรียบเทียบกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ เป็นการยืนยันว่าการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังอยู่ในสภาวะชะลอตัว ผู้ผลิตส่วนใหญ่จำเป็นต้องปรับลดปริมาณการผลิต หรือชะลอการผลิตลงเพื่อรอการฟื้นตัวของตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ,๒๕๕๙)

ตารางที่ ๔-๓ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๘

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม	ไตรมาส 4/2557	ไตรมาส 4/2558	%YOY
เส้นใยสิ่งทอ	100.94	99.02	-1.90
ผ้าผืน	95.92	86.77	-9.54
เครื่องแต่งกายจากผ้าถัก	77.66	75.11	-3.28
เครื่องแต่งกายจากผ้าทอ	100.98	76.77	-23.98

๒) สถานการณ์การส่งออกและแนวโน้ม

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มลดลงทั้งในไตรมาสที่ ๒/๒๕๕๘ และ ๓/๒๕๕๘ ตามแนวโน้มการชะลอตัวของเศรษฐกิจ โลกและอุปสงค์ในตลาดโลกโดยรวม ปริมาณการส่งออกในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ ยังทรงตัวที่ประมาณ ๑.๗๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจาก ๑.๙๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๗ ไตรมาสเดียวกัน คิดเป็นการปรับลดลงร้อยละ ๘.๕ YoY สัดส่วนการส่งออก สิ่งทอเทียบกับเครื่องนุ่งห่มยังอยู่ในสัดส่วนเดิมคิดเป็นประมาณ ๖๐:๔๐ ตามลำดับ แสดงว่าในแง่ของการเปลี่ยนแปลงของการ ส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นการเปลี่ยนแปลงต่อทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่มาจากปัจจัยที่ กระทบต่อทั้ง ๒ อุตสาหกรรมใกล้เคียงกัน คือเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค (การลดลงของอุปสงค์โดยรวม) มากกว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเฉพาะในอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรืออุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มอันใดอันหนึ่ง

ในไตรมาสที่ ๓/๒๕๕๘ สัดส่วน การส่งออกสิ่งทอต่อเครื่องนุ่งห่มคิดเป็นร้อยละ ๖๒:๓๘ มูลค่าการส่งออกสิ่งทอมากกว่า ๑.๐๙ พันล้านเหรียญฯ ในจำนวนนี้คิด เป็นการส่งออกผ้าฝ้าย เป็นสัดส่วนที่มากที่สุด มูลค่าประมาณ ๐.๓๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และเป็นการส่งออกเส้นด้าย ๐.๒๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยประมาณ สำหรับมูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มคิดเป็นประมาณ ๐.๖๗ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ การ ส่งออกสิ่งทอของไทยปรับลดลงร้อยละ ๗.๙๑ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ เทียบกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ เป็นการลดลงของการส่งออกเส้น ไยร้อยละ ๒.๖๘ การลดลงของการส่งออกเส้นด้ายร้อยละ ๑๑.๑๗ และการลดลงของการส่งออกผ้าฝ้ายร้อยละ ๑๐.๓๔ นอกจากนี้ ยังเป็นการลดลงของการส่งออกเคหะสิ่งทอร้อยละ ๑๕.๕๔ แสดงให้เห็นถึงการปรับลดลงในทุกๆ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากการชะลอ ตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย ในส่วนของการส่งออกเครื่องนุ่งห่มโดยรวมลดลงร้อยละ ๙.๔๕ YoY เป็นการลดลงของการส่งออกเครื่องนุ่งห่มจากผ้าทอร้อยละ ๑๔.๘ และการลดลงจากการส่งออกเครื่องนุ่งห่มจากผ้าถัก ร้อยละ ๖.๕๙ ตามลำดับ

การลดลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนแอของอุปสงค์ในตลาดส่งออกสำคัญ ของไทย ได้แก่ อาเซียน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน จะเห็นว่า การลดลงของการส่งออกในกลุ่มสิ่งทอเป็นการปรับลดลงต่อ เนื่องมาจากในไตรมาส ๒/๒๕๕๘ และมีอัตราการลดลงที่มากขึ้นในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ โดยในกลุ่มเส้นใยที่ไทยมีการส่งออกเส้นใย ประดิษฐ์ในสัดส่วนที่มากที่สุด มีการปรับลดลงร้อยละ ๒.๒๗ YoY ต่อเนื่องจากการปรับลดลงร้อยละ ๖.๖๒ YoY ในไตรมาส ๓/๒๕๕๗ ในกลุ่มเส้นด้าย เป็นการลดลงของการส่งออกเส้นด้ายจากใยประดิษฐ์คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ สวนทางกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ ที่ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๑๖ และในกลุ่มผ้าฝ้าย เป็นการปรับลดลงต่อเนื่องในอัตราร้อยละ ๕.๖๗ และ ๑๐.๓๔ ในไตรมาสที่ ๓/๒๕๕๗ และ ๓/๒๕๕๘ ตามลำดับ เช่นเดียวกันกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ การส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มลดลงร้อยละ ๑.๓๑ และ ๙.๔๕ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๗ และ ๓/๒๕๕๘ ตามลำดับ ซึ่งเป็นการลดลงในอัตราที่สูงขึ้น ทำให้แนวโน้มการส่งออก โดยรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังมีโอกาสจะฟื้นตัวได้ยากในระยะสั้น

ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน กลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อแสวงหาช่องทาง การตลาดใหม่เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคในตลาดส่งออกที่ยังคงมีกำลังซื้อ แนวโน้มการ เศรษฐกิจโลกที่ได้รับผลกระทบจากการลดลงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ได้แก่ ราคาสินค้าเกษตร รา คาน้ำมัน ฯลฯ ทำให้เกิดการหดตัวของอุปสงค์สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในตลาดโลก อีกทั้งผู้ผลิต ยังต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันทางด้านราคา ดังนั้น คาดว่าการ ส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มใน ๒-๓ ไตรมาสต่อไปน่าจะทรงตัว หรือปรับลดลงเล็กน้อยเพราะ ผู้ประกอบการอยู่ในช่วงการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การผลักดันให้เกิดการขยายตัว ของ การส่งออกจึงขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้ประกอบการในการปรับตัวเพื่อเกิดตลาดใหม่ และ มาตรการกระตุ้น เศรษฐกิจของประเทศเศรษฐกิจหลักของโลกและเป็นประเทศคู่ค้าสาคัญของไทย ได้แก่สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ตลาดอาเซียน เองถือได้ว่าเป็นตลาดสาคัญของสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซีย เป็นต้น มีแนวโน้มที่จะมี อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดีจึงเป็นช่องทางหนึ่งผู้ประกอบการอาจจะใช้เพื่อการ แสวงหา ตลาดใหม่เพื่อทดแทนอุปสงค์เดิมที่หายไป (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม , ๒๕๕๙)

ตารางที่ ๔-๔ การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๘

ผลิตภัณฑ์	มูลค่า (ล้านบาท) สหรัฐฯ)		ขยายตัว (%)		Share (%)
	ไตรมาส 4/2557	ไตรมาส 4/2558	ไตรมาส 4/2557	ไตรมาส 4/2558	
สิ่งทอ	1,179.47	1,040.03	2.99	-11.82	61.1
เส้นใย	163.91	150.02	35.78	-8.47	8.8
เส้นใยฝ้าย	1.85	2.10	-10.48	13.75	0.1
เส้นใยประดิษฐ์	155.78	143.20	36.19	-8.08	8.4
เส้นใยจากธรรมชาติอื่นๆ	5.77	4.34	52.19	-24.90	0.3
เส้นใยจากไหม	0.02	0.06	-84.91	243.35	0.0
เส้นใยจากขนสัตว์	0.49	0.33	37.70	-33.46	0.0
เส้นด้าย	281.57	219.28	1.29	-22.12	12.9
เส้นด้ายฝ้าย	52.78	36.38	-17.30	-31.07	2.1
เส้นด้ายจากใยประดิษฐ์	213.63	169.10	5.01	-20.85	9.9
เส้นด้ายจากใยธรรมชาติอื่นๆ	0.01	0.24	-90.16	2,755.49	0.0
เส้นด้ายจากไหม	0.94	0.54	77.78	-43.20	0.0
เส้นด้ายจากขนสัตว์	14.21	13.02	40.53	-8.32	0.8
ผ้าผืน	371.17	332.16	-6.32	-10.51	19.5
ผ้าผืนจากฝ้าย	103.96	92.43	-15.28	-11.09	5.4
ผ้าผืนจากเส้นใยสังเคราะห์	181.30	152.25	-1.03	-16.03	8.9
ผ้าผืนจากใยธรรมชาติอื่นๆ	0.90	1.23	5.11	37.15	0.1
ผ้าผืนจากไหม	2.09	1.25	-2.72	-40.23	0.1
ผ้าผืนจากขนสัตว์	0.74	0.37	185.12	-50.01	0.0
ผ้าดัด	82.17	84.63	-5.59	2.99	5.0
เศษสิ่งทอ	78.03	67.42	-2.34	-13.60	4.0
สิ่งทอเทคนิค	110.61	114.31	1.92	3.34	6.7
สิ่งทออื่นๆ	174.17	156.84	7.61	-9.95	9.2
เครื่องนุ่งห่ม	692.70	663.45	-5.03	-4.22	38.9
เครื่องนุ่งห่มจากผ้าดัด	443.18	446.21	-6.79	0.68	26.2
เครื่องนุ่งห่มจากผ้าทอ	249.52	217.23	-1.72	-12.94	12.8
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	1,872.17	1,703.48	-0.13	-9.01	100.0

๓) สถานการณ์การนำเข้าและแนวโน้ม

การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๘ YoY และเมื่อเทียบกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ ที่ลดลงร้อยละ ๑.๓๔ YoY แสดงว่ามีการหดตัวของ การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยมากขึ้น จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าการนำเข้ารวมคิดเป็น ๑.๑๒ พันล้านบาทสหรัฐฯ ประเทศไทยมีสัดส่วนของการนำเข้าสิ่งทอต่อเครื่องนุ่งห่มประมาณร้อยละ ๘๐:๒๐ คิดเป็นมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๘๙๙ ล้านบาท

สหรัฐฯ และเป็นมูลค่า นำเข้าเครื่องนุ่งห่มประมาณ ๒๒๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ แนวโน้มการนำเข้าที่ลดลงสอดคล้องกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทยที่อัตราการขยายตัวร้อยละ ๒.๙ (ต่ำกว่าที่ประมาณการไว้เดิม) อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ ๔/๒๕๕๘ ต่อเนื่องไตรมาส ๑/๒๕๕๙ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในหลายมาตรการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการในการ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เม็ดเงินจาก มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจึง น่าจะมีส่วนในการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ต่อการนำเข้า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มได้บ้าง อย่างไรก็ตาม ผลของ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจน่าจะมีข้อจำกัดเพราะ เป็นเพียงมาตรการในระยะสั้น ประกอบกับการนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ของไทยส่วนหนึ่งเป็นการ นำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อการส่งออกต่อไป ดังนั้น ถ้าการ ส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มยังถูกกดดันโดยการชะลอตัวของอุปสงค์ในตลาดโลก แนวโน้มการ เพิ่มขึ้นของการนำเข้าสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มก็จะถูกจำกัดด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาการนำเข้าใน กลุ่มสิ่งทอ พบว่า การนำเข้าเส้นใยปรับลดลงกว่า ๒ เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับการลดลงในไตรมาส ๓/๒๕๕๗ คือลดลงร้อยละ ๕.๕๙ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๗ และลดลงร้อยละ ๑๘.๕๓ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ ซึ่งในส่วนนี้เป็นการปรับลดลงของการนำเข้าเส้นใยฝ้ายร้อยละ ๒๐.๓๕ YOY และการ ลดลงของการนำเข้าเส้นใย ประดิษฐ์ร้อยละ ๑๕.๒๒ YOY ในกลุ่มเส้นด้าย มีการนำเข้าลดลงร้อยละ ๑๐.๕๘ YOY ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ สวนทางกับการปรับ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๖๙ YOY ในไตรมาส ๓/๒๕๕๗ มูลค่าการนำเข้าของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเส้นด้ายจากใย ประดิษฐ์ที่ มีการนำเข้าลดลงจาก ๑๖๓.๓๖ เป็น ๑๔๔.๓๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๗ และ ๒๕๕๘ ไตร มาสเดียวกัน ในกลุ่ม ของผ้าผืน มีการนำเข้าลดลงร้อยละ ๔.๗๔ YOY ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ โดยเป็น การลดลงของการนำเข้าผ้าผืนจากเส้นใย สังเคราะห์คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๗ YOY ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ การนำเข้าเครื่องนุ่งห่มปรับเพิ่มขึ้นจากมูลค่านำเข้า ๑๙๘.๘๒ เป็น ๒๒๐.๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใน ไตรมาส ๓/๒๕๕๘ เทียบกับไตรมาส ๓/๒๕๕๗ คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๐๘ YOY เป็นการ นำเข้าเครื่องนุ่งห่มจากผ้าถักเพิ่มขึ้นจาก ๘๒.๗๒ เป็น ๙๗.๔๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการนำเข้า เครื่องนุ่งห่มจากผ้าทอเพิ่มขึ้น จาก ๑๑๖.๑๐ เป็น ๑๒๓.๔๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในไตรมาส ๓/๒๕๕๘ เทียบกับ ๓/๒๕๕๗ คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๗๗ และ ๖.๓๒ YOY ตามลำดับ การเพิ่มขึ้นของการนำเข้าสินค้าในกลุ่มเครื่องนุ่งห่มบ่งชี้ให้เห็นว่าอุปสงค์สำหรับเครื่องนุ่งห่มของ ไทย ยังมีอยู่และเป็นอุปสงค์ที่มีความเฉพาะและมี กาลังซื้อเพียงพอ แม้เศรษฐกิจโดยรวมจะมีการขยายตัว น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้แต่ก็ยังมีอุปสงค์ส หรับสินค้าในกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าการขยายตัวของ อุปสงค์ในกลุ่มนี้น่าจะมีข้อจำกัดด้วยเช่นกันตามปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจ โลกโดยรวมในช่วง ๒-๓ ไตรมาสข้างหน้า คาดการณ์ว่าแนวโน้มการ นำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม น่าจะทรงตัวต่อไปอีกระยะหนึ่งจนกว่าจะเห็นทิศทาง การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของ กาลังซื้อในระบบเศรษฐกิจที่ชัดเจนมากขึ้น

๔.๕.๓ อุตสาหกรรมยานยนต์ และส่วนประกอบ

๑) สถานการณ์อุตสาหกรรมยานยนต์ และส่วนประกอบ

อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย ได้มีการขยายการลงทุนและมุ่งพัฒนา เทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนสามารถผลิตชิ้นส่วนให้มีความ

หลากหลาย ตลอดจนมีคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอยู่ในระดับที่ผู้ผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ระดับโลกยอมรับ ทำให้สามารถส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น ปัจจุบันอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยสร้างงานให้กับแรงงานจำนวนกว่า 100,000 คน มีผู้ผลิต 1,657 ราย และโรงงานรวม 2,237 แห่ง ซึ่งส่วนมากผู้ผลิตดังกล่าวเป็น SMEs และจะกระจุกตัวอยู่ในเขตอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง เช่น สมุทรปราการ ซึ่งพบว่ามีจำนวนของผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบตั้งโรงงานอยู่มากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดระยองและจังหวัดอื่นๆ เช่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เป็นต้น โดยโรงงานดังกล่าวมักตั้งอยู่ใกล้กับโรงงานผลิตรถยนต์ โดยทั่วไปผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ จะมีตลาดในการจัดจำหน่ายชิ้นส่วนอยู่ 2 ตลาดหลัก ได้แก่

๑. ตลาดชิ้นส่วนเพื่อนำไปใช้ประกอบยานยนต์ (Original Equipment Market: OEM) โดยผู้ผลิตต้องผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ป้อนให้กับรถยนต์และจักรยานยนต์รุ่นใหม่ๆ สำหรับค่ายานยนต์ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทยเพื่อประกอบยานยนต์ส่งออกและจำหน่ายในประเทศ ทั้งนี้ความต้องการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ในกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์

๒. ตลาดชิ้นส่วนทดแทนหรืออะไหล่ทดแทน(Replacement Equipment Market : REM) เป็นตลาดชิ้นส่วนอะไหล่เพื่อการทดแทนชิ้นส่วนเดิมที่เสีย หรือสึกหรอตามสภาพการใช้งาน ซึ่งชิ้นส่วนแต่ละชิ้นจะมีอายุการใช้งานที่แตกต่างกัน ผู้ผลิตที่ทำการผลิตเพื่อป้อนให้กับตลาดทดแทนนี้มีทั้งผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จึงทำให้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้นั้นมีคุณภาพที่หลากหลายทั้งอะไหล่แท้ อะไหล่ปลอม และอะไหล่เทียม ซึ่งจะทำการจัดจำหน่ายให้กับศูนย์บริการอะไหล่ของค่ายานยนต์ต่างๆ โดยปกติศูนย์บริการจะมีการจัดเก็บสต็อกอะไหล่ทดแทนไม่มากนัก จะเน้นเก็บเฉพาะอะไหล่ที่ใช้ในการซ่อมยานยนต์บ่อยครั้งขึ้น

ตารางที่ ๔-๕ อุตสาหกรรมยานยนต์ และส่วนประกอบ

ปี	ยอดจำหน่ายรถยนต์ในประเทศ (คัน)	อัตราการเติบโตรถยนต์ในประเทศ (%)	ยอดจำหน่ายรถยนต์ต่างประเทศ (คัน)	อัตราการเติบโตรถยนต์ในต่างประเทศ (%)
2553	786,096	43.2%	896,065	67.3%
2554	796,123	1.3%	735,627	-17.9%
2555	1,436,144	80.4%	1,020,059	38.7%
2556	1,330,680	-7.3%	1,106,634	8.5%
2557	881,883	-33.7%	1,126,081	1.8%

ที่มา : สถาบันยานยนต์, กระทรวงอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาถึงยอดจำหน่ายรถยนต์ทั้งในและต่างประเทศ ปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ พบว่า โดยในปี ๒๕๕๔ เป็นปีที่เกิดอุทกภัยในไทยครั้งใหญ่ และเกิดสึนามิที่ประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้ชิ้นส่วนที่ประกอบในไทยล่าช้า อีกทั้งภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนให้ SMEs ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในไทยมากขึ้น ส่งผลให้มีผู้ประกอบการ SMEs ของญี่ปุ่นเข้ามาในไทยและบริษัทใหญ่ๆ ของญี่ปุ่น

ได้สนับสนุนชิ้นส่วนยานยนต์ต่างๆ จากผู้ประกอบการ SMEs ญี่ปุ่นในไทยทั้งหมด โดยเฉพาะในชั้นตอน Tier ๑ และ Tier ๒ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูงๆ (เป็นการส่งประกอบรถยนต์ไปให้บริษัทรถยนต์โดยตรง) ทำให้ SMEs ไทยจำเป็นต้องทำชิ้นส่วนประกอบ Tier ๓, Tier ๔ ไปให้ผู้ประกอบการ SMEs ญี่ปุ่นแทน ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนัก ได้ราคาต่ำ

ในปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ รัฐบาลมีนโยบายมาตรการรถคันแรก ส่งผลให้เกิดดีมานด์มากผิดปกติ คือมียอดจำหน่ายรถยนต์สูงขึ้นถึงร้อยละ ๙๔.๑ ในปี ๒๕๕๕ โดยนโยบายนี้ครอบคลุมถึง ๒ ปีในปี ๒๕๕๗ มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา เศรษฐกิจไทยยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ประกอบกับหนี้ครัวเรือนสูง และราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ส่งผลให้ยอดจำหน่ายรถยนต์ภายในประเทศลดลง แต่การส่งออกยังคงขยายตัวอยู่ โดยในปีนี้มียอดจำหน่ายรถยนต์รวมทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๑,๑๒๖,๐๘๑ คัน สูงกว่าในปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓๒๕,๘๐๓ คัน ขยายตัวร้อยละ ๑๙.๓๗ (เป็นปีที่มีเศรษฐกิจเป็นปกติและยอดจำหน่ายกระตือรือร้นขึ้นจากฐานการจำหน่ายปี ๒๕๕๒ ต่ำ) แสดงว่า การใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคของภาคเอกชนกระตือรือร้นขึ้นจากการจำหน่ายในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการบริโภคภายในประเทศก็ขยายตัวตามปกติ ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก (สถาบันยานยนต์, กระทรวงอุตสาหกรรม, ๒๕๕๘)

เมื่อพิจารณาถึงรายได้รวมของ SMEs ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ และส่วนประกอบ ปี ๒๕๕๖ จะเห็นว่า มีการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยรายได้รวมส่วนใหญ่จะมาจากการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่นๆ สำหรับยานยนต์ ซึ่งมีรายได้รวมสูงสุด คือ ๑๑๑,๑๖๙.๗๙ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๓๑.๗๕ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๗.๕๓ ต่อรายได้รวมของ SMEs ทั้งหมด ส่วนการผลิตเครื่องยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมสำหรับจักรยานยนต์ มีรายได้รวมมูลค่า ๙,๒๗๘.๖๘ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๓.๐๑ แต่เมื่อพิจารณาตามอัตราการเติบโต พบว่า การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ มีการขยายตัวสูงสุดถึงร้อยละ ๕๘.๑๘

ในปี ๒๕๕๗ SMEs ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์สามารถสร้าง GDP มีมูลค่า ๒๗,๓๐๒.๐ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๐.๘๒ มีมูลค่าการส่งออก ๔๔,๓๖๓.๕๔ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๘.๗๕ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๔๘ ต่อการส่งออกอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์รวมทั้งประเทศ เมื่อมองในรูปดอลลาร์ มีมูลค่า ๑,๓๗๙.๗๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ ๒.๒๒ โดยมีตลาดส่งออกหลักคือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย แอฟริกาใต้ อียิปต์ และญี่ปุ่น รวมกันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๒.๒๐ ในขณะที่ตลาดใหม่ที่มีอัตราขยายตัวสูง ได้แก่ เอกวาดอร์ ร้อยละ ๕๒.๘๔ อียิปต์ ร้อยละ ๕๒.๐๗ ฟิลิปปินส์ ร้อยละ ๔๐.๔๕ และสหรัฐอเมริกา ร้อยละ ๓๓.๗๕ สำหรับโครงสร้างการส่งออกพบว่า สินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดคือ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ร้อยละ ๘๙.๖๓ รองลงมาคือ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถจักรยานยนต์ ร้อยละ ๙.๔๗ ตัวถังรถยนต์ ร้อยละ ๐.๘๓ และแอสซีสี่ที่มีเครื่องยนต์ติดตั้ง ร้อยละ ๐.๐๓ ตามลำดับ

สำหรับในเดือนมกราคม ปี ๒๕๕๘ SMEs สามารถส่งออก มีมูลค่า ๓,๗๗๑.๑๐ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๑๘.๓๑ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๐.๑๘ ต่อการส่งออกอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์รวมทั้งประเทศ เมื่อมองในรูปดอลลาร์ มีมูลค่า ๑๑๕.๔๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ ๑๖.๙๖ จะเห็นว่า ถึงแม้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จะมีการขยายตัวค่อนข้างสูง แต่เริ่มมีสัญญาณเตือนเกี่ยวกับบอริเตอร์ตามยอดคำสั่งซื้อในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยาน

ยนต์ว่า โดยในช่วง ๒ เดือนแรกปีนี้ลดลงกว่าร้อยละ ๔๐ เมื่อเทียบกับปีก่อน เพราะผู้ผลิตรถยนต์จากประเทศญี่ปุ่นที่มีฐานการผลิตในไทยยกเลิกคำสั่งซื้อ แต่หันไปซื้อจากผู้ประกอบการรายย่อยของญี่ปุ่นที่เข้ามาตั้งคลังสต็อกอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในไทย (Nation TV, วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘) ซึ่งน่าจะเกิดจากสาเหตุดังนี้

เศรษฐกิจโลกชะลอตัว โดยเฉพาะเศรษฐกิจยุโรป และญี่ปุ่นอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวช้าๆ ท่ามกลางแรงกดดันของภาวะเงินฝืด ในขณะที่เศรษฐกิจจีนมีแนวโน้มชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๗ และเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมใหม่และภูมิภาคอาเซียนปรับตัวดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา และแรงกดดันจากภาวะเงินเฟ้อลดลง

- เศรษฐกิจไทยชะลอตัวจากหนี้ครัวเรือนสูง และราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง

- มีการหดตัวลง เนื่องจากฐานในปีก่อนสูงตามตีมาตรฐานที่มากผิดปกติจากมาตรการลดค่านแรกในปี ๒๕๕๕ -๒๕๕๖

- SMEs ญี่ปุ่นมีการย้ายฐานมายังประเทศไทยจากการสนับสนุนการลงทุนของภาครัฐ รวมถึงการย้ายฐานจากภัยสินามิที่ญี่ปุ่น อีกทั้งค่าเงินเยนแข็งค่าขึ้นอีกด้วย ส่งผลให้บริษัทยานยนต์ญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศไทยได้หันไปซื้อจากผู้ประกอบการรายย่อยของญี่ปุ่นที่เข้ามาตั้งคลังสต็อกอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในไทย โดยเฉพาะสินค้าที่อยู่ใน Tier ๑ และ Tier ๒ ซึ่งมีมูลค่าสูงแทน SMEs ไทย ส่งผลให้ SMEs ไทยต้องผลิตสินค้าใน Tier ๓ และ Tier ๔ ให้กับผู้ประกอบการรายย่อยของญี่ปุ่นแทน ซึ่งมีมูลค่าต่ำกว่า

- ผู้ผลิตรถยนต์บางราย อาศัยช่องว่างทางกฎหมายของอาฟต้า (AFTA) และผลิตสินค้าในเขตปลอดอากร (Free Zone) เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีนำเข้าและสรรพสามิต โดยดำเนินการ ๒ แนวทาง คือการสวมสิทธิเป็นสินค้าอาฟต้า เพื่อให้ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเป็นร้อยละ ๐ ทั้งๆ ที่สินค้านั้นมีการผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่ผลิตจากประเทศอาเซียนไม่ถึงร้อยละ ๔๐ (Asean content) ของมูลค่าสินค้านั้นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อีกทั้งยังใช้ช่องว่างของกฎหมาย ผลิตสินค้าในเขตปลอดอากร (Free Zone) อาศัยประกาศกรมศุลกากรที่ ๗๒/๒๕๕๐ ในการออกสารสิทธิรับรองถิ่นกำเนิด (Rule of origin) ว่าเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย โดยไม่คำนึงว่ามีการใช้วัตถุดิบและส่วนประกอบในไทยถึงร้อยละ ๔๐ หรือไม่ แล้วนำมาขายในประเทศ ไม่ต้องเสียอากรนำเข้า (หรือเป็นร้อยละ ๐) และยังหลีกเลี่ยงภาษีสรรพสามิต ด้วยการแจ้งราคานำเข้าจากเขตปลอดอากร ให้ราคาต่ำกว่าความเป็นจริงอย่างมาก เพื่อใช้เป็นฐานในการเสียภาษีสรรพสามิตที่ต่ำลง รวมทั้งทำให้สูญเสียรายได้หลายหมื่นล้านบาท ทำให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนฯ ต้องหาหนังสือถึงรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการคลัง และกระทรวงอุตสาหกรรม ให้แก้กฎหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบและไม่เป็นธรรมต่อไป (นายสมพงษ์ เผอญุโขก กรรมการสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย, หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์, ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

๒) สรุปสถานการณ์อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย

๑. ผู้ผลิตอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และส่วนประกอบ จำนวน ๑,๖๕๗ ราย และโรงงานรวม ๒,๒๓๗ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต SMEs ที่ผลิตป้อนโรงงานประกอบรถยนต์ และผลิตอะไหล่ชิ้นส่วนป้อนตลาดทั่วประเทศ

๒. SMEs ในอุตสาหกรรมนี้ ต้องประสบกับภาวะความผันผวนทั้งด้านบวก - ลบ ตลอด ๖ ปีที่ผ่านมา คือ วิกฤตการณ์การเงินโลก (ปี ๒๕๕๒) เกิดสึนามิที่ญี่ปุ่น และอุทกภัยในไทย (ปี ๒๕๕๔) มาตรการลดค่าเงินบาท (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖) เศรษฐกิจโลกและไทยชะลอตัว (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗)

๓. ยอดผลิต ยอดจำหน่าย และรายได้ของอุตสาหกรรมขึ้นส่วนยานยนต์ และส่วนประกอบ จึงขึ้นกับสถานการณ์ตามข้อ ๒ (รายละเอียดตามตารางที่ ๑ - ๒)

๔. หลังสึนามิญี่ปุ่นและค่าเงินเยนแข็งค่า ประกอบกับการสนับสนุนของรัฐบาลญี่ปุ่น ทำให้ SMEs ญี่ปุ่น ย้ายฐานมาไทยมากขึ้น และแย่งตลาดขึ้นส่วนอะไหล่ (Tier ๑ และ Tier ๒) ที่มีมูลค่าสูง ป้อนโรงงานประกอบยานยนต์ไปจาก SMEs ไทยส่วนหนึ่ง โดย SMEs ไทยต้องต้องผลิตขึ้นส่วนๆ ระดับ Tier ๓ และ Tier ๔ ให้กับผู้ประกอบการรายย่อยของญี่ปุ่นแทน ซึ่งมีมูลค่าต่ำกว่า

๕. สถานการณ์ปี ๒๕๕๗ ยอดผลิต และยอดขายตกลง เนื่องจากเศรษฐกิจเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย อยู่ในช่วงชะลอตัว จากการหดตัวของภาคการส่งออก รายได้เกษตรกรตกต่ำ ภาคการท่องเที่ยวยังไม่ฟื้นตัว และภาวะหนี้ครัวเรือนสูง รวมทั้งหมดมาตรการลดค่าเงินบาท

๖. ผู้ผลิตรถยนต์พยายามปรับตัว โดยลดชั่วโมงการทำงาน การหาตลาดส่งออกทดแทนตลาดในประเทศ ซึ่งส่งผลต่อผู้ผลิตขึ้นส่วนอะไหล่ตามมา โดย SMEs ที่ไม่สามารถผลิตขึ้นส่วน อะไหล่ หรืออุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน ก็จะไม่สามารถส่งออกได้

๔.๕.๔ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

๑) ภาพรวมของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นๆ เป็นจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพอร์ซิเจอร์ อาหาร กระดาษ (บรรจุภัณฑ์) เครื่องจักรกล และอุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น และจากภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่มีการฟื้นตัวขึ้นทั้งธุรกิจภาคก่อสร้างและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ บรรจุภัณฑ์ เป็นต้น ทำให้ความต้องการใช้เหล็กในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตเหล็กมีการขยายตัวมากที่สุด รองลงมาคือเหล็กแผ่นเคลือบชนิดอื่นๆ เหล็กแผ่นรีดร้อน รวมทั้งความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศและการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้นทำให้อุตสาหกรรมเหล็กมีการใช้พลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น

๒) สถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมเหล็กกล้า

ปริมาณการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๘ มีประมาณ ๑,๕๓๐,๓๖๖ เมตริกตัน (ไม่รวมผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูป เหล็กแผ่นรีดเย็น เหล็กแผ่นเคลือบ และท่อเหล็กเพื่อไม่ให้เกิดการนับซ้ำ) ลดลง ร้อยละ ๗.๖๖ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี ก่อน และเมื่อพิจารณาในรายผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตลดลงมากที่สุดในช่วงนี้คือ เหล็กทรงแบนลดลง ร้อยละ ๗.๖๐ เนื่องจากตั้ง แต่ช่วงหลังปีใหม่ราคาเหล็กในตลาดโลกได้ลดลง จึงทำให้ผู้ผลิตหยุดซื้อ วัตถุดิบเพื่อรอราคาเหล็กให้นิ่งก่อน นอกจากนี้เป็นผลมาจากสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศที่ยังคงทรงตัวอยู่ โดยเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี ลดลง ร้อยละ ๒๗.๐๐ รองลงมาคือ เหล็กแผ่นรีดร้อน ลดลง ร้อยละ ๑๒.๖๓ เนื่องจากมีผู้ผลิตรายใหญ่ ๑ ราย ได้หยุดโรงงานเพื่อซ่อมบำรุงเครื่องจักรประจำปี เป็นระยะเวลา ๑๐ - ๑๗ วัน ส่งผลให้การผลิตลดลงสำหรับเหล็กทรง

ยาว ลดลง ร้อยละ ๔.๓๑ เนื่องจากโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่จะกระตุ้นการบริโภคหลักทรงยาวซึ่งใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างยังไม่เกิดขึ้น โดยคาดว่าน่าจะอยู่ในช่วงประมาณปลายปี ๒๕๕๘- ๒๕๕๙ และเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่า การผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น เล็กน้อย ละ ร้อยละ ๐.๐๙ โดยผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น มากที่สุด คือ เหล็กทรงยาวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๐๗ แต่เหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๔.๗๔ โดยเหล็กแผ่นรีดร้อน ลดลง ร้อยละ ๘.๓๓ และเหล็กแผ่นเคลือบชนิดอื่นๆ ลดลง ร้อยละ ๓.๑๒ รายละเอียดตามตารางที่ ๑

๓) ความต้องการใช้ในประเทศ

ความต้องการใช้เหล็กในประเทศช่วงไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวนประมาณ ๔,๒๒๖,๐๘๙ เมตริกตัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓.๒ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เหล็กในกลุ่มเหล็กทรงยาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๘ โดยเป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างของภาคเอกชนที่ยังคงมีอยู่เล็กน้อย โดยเหล็กหลอด เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๙.๗ และผลิตภัณฑ์เหล็กในกลุ่มทรงแบน เพิ่มขึ้น เล็กน้อย ร้อยละ ๐.๐๑ โดยเหล็กแผ่นเคลือบโครเมียม เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๙.๙ และเหล็กแผ่นรีดเย็น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๒

๔) การนำเข้า-การส่งออก

๑). การนำเข้า

มูลค่าการนำเข้าเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวนประมาณ ๑,๙๒๖.๒๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยมูลค่าการนำเข้าลดลง ร้อยละ ๖.๖๗ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการนำเข้าลดลงมากที่สุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เหล็กกิ่งสำเร็จรูป ลดลง ร้อยละ ๓๑.๕๔ แต่เหล็กทรงยาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕๘ โดยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น มากในไตรมาสนี้ได้แก่ เหล็กหลอด เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๒.๘๔ เหล็กทรงแบน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๕๑ โดยเหล็กแผ่นรีดเย็น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๗.๕๐ เหล็กแผ่นรีดร้อน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๘๐ แต่ท่อเหล็ก ลดลง ร้อยละ ๑๑.๗๘ และเหล็กแผ่นเคลือบ ลดลง ร้อยละ ๗.๖๓ ขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มูลค่าการนำเข้า ลดลง ร้อยละ ๓.๙๐ โดยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการนำเข้าลดลงมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์เหล็กกิ่งสำเร็จรูป ลดลง ร้อยละ ๑๘.๘๙ เหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๑.๓๒ โดยเหล็กแผ่นรีดร้อน ลดลง ร้อยละ ๗.๓๔ ท่อเหล็ก ลดลง ร้อยละ ๒.๓๙ แต่เหล็กทรงยาวมีมูลค่า การนำเข้า เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐.๘๙ โดยเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๐.๒๘

๒). การส่งออก

มูลค่าการส่งออกเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวนประมาณ ๒๐๔.๗๗ ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ ๑๖.๔๓ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออก ลดลงมากที่สุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เหล็กกิ่งสำเร็จรูป ลดลง ร้อยละ ๗๓.๒๖ โดยผลิตภัณฑ์เหล็กกิ่งสำเร็จรูปชนิดอื่นๆ ลดลง ร้อยละ ๗๔.๓๑สำหรับเหล็กทรงยาว ลดลง ร้อยละ ๔๑.๙๕ โดยเหล็กเส้น ลดลง ร้อยละ ๖๒.๙๓ เหล็กหลอด ลดลงร้อยละ ๓๖.๔๓ เหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๒๒.๖๖ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยเหล็กแผ่นรีดร้อน ลดลง ร้อยละ ๔๙.๗๒ เหล็กแผ่นรีดเย็น ลดลง ร้อยละ ๒๒.๖๑ ขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่า มูลค่าการส่งออก เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๑.๗๙ โดย

ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น มากที่สุดเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เหล็ก กิ่งสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒,๔๖๖.๖๗ เหล็กทรงยาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๒๖ โดยเหล็กกลวด เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๑.๒๒ เหล็กเส้น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕.๒๖ สำหรับเหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๓.๖๓ โดยเหล็กแผ่นรีดร้อนลดลง ร้อยละ ๑๖.๐๑ เหล็กแผ่นเคลือบ ลดลง ร้อยละ ๙.๙๖

๕) สรุปสถานการณ์และแนวโน้มของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

ปริมาณการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญในปี ๒๕๕๘ มีประมาณ ๖,๖๖๒,๓๗๗ เมตริกตัน (ไม่รวมผลิตภัณฑ์เหล็กกิ่งสำเร็จรูป เหล็กแผ่นรีดเย็น เหล็กแผ่นเคลือบและท่อเหล็กเพื่อไม่ให้เกิดการรั่วซึม) ลดลง ร้อยละ ๑.๙๔ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และเมื่อพิจารณาในรายผลิตภัณฑ์พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตที่ลดลงมากที่สุด คือเหล็กแผ่นเคลือบตีบุก และเหล็กแผ่นเคลือบโครเมียม ลดลงร้อยละ ๑๓.๔๔ เหล็กแผ่นรีดร้อน ลดลงร้อยละ ๑๓.๓๘ แต่เหล็กทรงยาว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๕ เนื่องจากเหตุผลทางด้านเทคนิค กล่าวคือวิธีการคำนวณการผลิตเหล็ก กิ่งทรงยาว ส่วนหนึ่งจะนำมาจากข้อมูลการนำเข้าวัตถุดิบของเหล็กทรงยาว (เหล็กแท่งเล็กบิลเล็ท)ซึ่งในช่วง ๓-๔ เดือน ที่ผ่านมามีการนำเข้าเหล็กแท่งเล็กบิลเล็ทเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากราคาเหล็กที่ลดลง ทำให้ผู้ผลิตเหล็กเส้นที่ไม่มีเตาหลอมและใช้วัตถุดิบเหล็กแท่งเล็กบิลเล็ทมารีด นำเข้าวัตถุดิบมากขึ้น) สำหรับการจำหน่ายในประเทศประมาณ ๑๗,๑๑๖,๒๕๑ เมตริกตันลดลง ร้อยละ ๑.๒๘ โดยเหล็กทรงแบนลดลง ร้อยละ ๓.๙๔ แต่เหล็กทรงยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๓ สำหรับมูลค่าการส่งออก ลดลง ร้อยละ ๑๙.๒ มูลค่าการนำเข้า ลดลง ร้อยละ ๑๒.๑๓ คาดการณ์ว่าสถานการณ์เหล็กในปี ๒๕๕๙ ในส่วนการผลิตจะทรงตัว คือ ๖.๖๖ ล้านตัน

โดยความต้องการใช้เหล็กในประเทศอยู่ในช่วง ๐-๓% ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้ความ ต้องการใช้เหล็กสูงขึ้น คือการลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ เนื่องจากการก่อสร้าง ของภาคเอกชนยังคงชะลอตัวอยู่ เนื่องจากผู้บริโภคชะลอการซื้อและลงทุนในภาค อสังหาริมทรัพย์ สำหรับในส่วนของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่คาดการณ์ว่าจะขยายตัวแต่เหล็กที่ใช้ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นเหล็กนำเข้า จึงไม่ส่งผลต่อการผลิตในประเทศ

๔.๕.๕ อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก

๑) สถานการณ์ของอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก

สถานการณ์ราคาน้ำมันและเม็ดพลาสติก ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีราคาอยู่ที่ ๗๖.๗๓ เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ปรับตัวลดลงจากเดือนที่ผ่านมา ๙.๙๙ เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล หรือคิดเป็นอัตราหดตัวที่ร้อยละ ๑๓.๐๑ ซึ่งภาพรวมราคาน้ำมันดิบในปี ๒๕๕๗ เคลื่อนไหวอยู่ในกรอบที่ ๕๕ ถึง ๑๑๑ เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล สำหรับไตรมาสสุดท้ายของปี ๒๕๕๗ ราคาน้ำมันดิบ ปรับลดลงมากเป็นประวัติการณ์ สาเหตุหลักคือ อุปทานน้ำมันดิบที่ล้นตลาด จากการตัดสินใจ คงการผลิตน้ำมันดิบของกลุ่ม OPEC เพื่อรักษา ส่วนแบ่งในตลาดน้ำมันกับ Shale Oil ของสหรัฐ ผนวกกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาเป็นแรงกดดัน จึงส่งผลให้อุปสงค์น้ำมันดิบทั่วโลกลดลง ทั้งนี้ในปี ๒๕๕๘ คาดการณ์ว่าอุปทาน น้ำมันดิบโลกมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากการเพิ่มจำนวนแท่นผลิต Shale Oil ในสหรัฐ ด้านอุปทานน้ำมันดิบในปี ๒๕๕๘ คาดว่าลดลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัว โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว มีแรงกดดันจาก ภาวะเงินฝืดและค่าแรงที่เพิ่มขึ้น ด้านราคาเม็ด LDPE/LLDPE HDPE PET HIPS ABS ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีราคา

เฉลี่ยที่ ๕๔.๕ , ๕๓ , ๔๒ , ๕๗ และ ๖๖.๒๕ ตามลำดับ ซึ่งภาพรวมปรับ ตัวลดลงตาม ทิศทางการ ลดลงของราคาน้ำมัน รวมทั้งในปี ๒๕๕๗ เศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในภาวะซบเซา ส่งผล กระทบให้อุปสงค์หดตัว ซึ่งคาดว่าจะส่งผลไปถึงปี ๒๕๕๘ ทำให้แนวโน้มราคาเม็ดพลาสติกในช่วงต้นปี คงตัวหรือปรับลดต่ำลงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยบวก อย่างเทศกาลตรุษจีนที่จะเป็น แรงกระตุ้นอุปสงค์ของตลาดเม็ดพลาสติกในช่วง ต้นปีได้ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๗ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ BY PLASTICS INSTITUTE OF THAILAND Crude Oil Dubai (USD/Barrel) ที่มา : World Bank / Plastic Intelligence Unit, มกราคม ๒๕๕๘ Resin (Baht/KG.) - ๒ - ISSUE ๓ VOLUME ๑๗ December ๒๐๑๔ สถานการณ์นำเข้า – ส่งออกเม็ดพลาสติก การนำเข้าเดือนพฤศจิกายน ปี ๒๕๕๗ ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ ประเทศไทยมี มูลค่าการนำเข้าเม็ดพลาสติกในกลุ่ม PE, PP, PVC, PS/EPS, ABS/SAN และ PET เท่ากับ ๔,๑๘๕ ล้านบาท ลดจากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ ๑๐.๑๗ โดยมีปริมาณการนำเข้า ๗๑,๑๙๕ ตัน ลด จากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ ๙.๑๔ โดยเม็ดพลาสติก ชนิด LDPE (H.S.๓๙๐๑๑๐) มีมูลค่าการนำเข้า สูงสุดที่ ๗๓๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๑ ของ มูลค่าการนำเข้าเม็ดพลาสติกทั้งหมดและมีปริมาณ การนำเข้า ๑๒,๙๖๕ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๑ ของ ปริมาณการนำเข้าเม็ดพลาสติกทั้งหมด การส่งออกเดือนพฤศจิกายน ปี ๒๕๕๗ ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ ประเทศไทยมี

มูลค่าการส่งออกเม็ดพลาสติกในกลุ่ม PE, PP, PVC, PS/EPS, ABS/SAN และ PET เท่ากับ ๑๗,๙๙๙ ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ ๖.๓๓ ด้านปริมาณการส่งออก ๓๖๔,๓๔๕ ตัน ลดลง จากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ ๓.๓๗ โดยเม็ดพลาสติก ชนิด HDPE (H.S.๓๙๐๑๒๐) มีมูลค่าการส่งออกสูง ที่สุดที่ ๕,๖๕๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๒ ของ มูลค่าการส่งออกเม็ดพลาสติกทั้งหมดและมี ปริมาณการส่งออก ๑๑๔,๐๐๒ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๘ ของปริมาณการส่งออกเม็ดพลาสติก ที่มา : กรมศุลกากร, มกราคม ๒๕๕๘ ที่มา : กรมศุลกากร, มกราคม ๒๕๕๘ - ๓ - ISSUE ๓ VOLUME ๑๗ December ๒๐๑๔ ที่มา : กรมศุลกากร, มกราคม ๒๕๕๘ TOTAL : ๕๐,๔๖๓ MILLION THAI BAHT TOTAL : ๑๙๙,๙๕๗ MILLION THAI BAHT TOTAL : ๑๔,๗๒๘.๘ MILLION THAI BAHT TOTAL : ๕๑,๓๓๐ MILLION THAI BAHT - ๔ - ISSUE ๓ VOLUME ๑๗ December ๒๐๑๔ สถานการณ์การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก สถานการณ์ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ ระดับการผลิต ลดลงจากเดือนตุลาคม โดยมีดัชนีผลผลิตของการ ผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ ๑๖๖.๘๙ จุด ทางด้าน อัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ แปรผันตามทิศทางผลผลิตอุตสาหกรรมด้วย เช่นกัน โดยปรับตัวลดลงไปที่ร้อยละ ๖๔.๒ ซึ่งเมื่อ พิจารณาในภาพรวมแล้ว มีการผลิตผลิตภัณฑ์ พลาสติกลดลง เนื่องจากการ ผ่อนกำลังการผลิต กลับลงมาสู่ระดับปกติ หลังจากในเดือนตุลาคมมี การเร่งระดับการผลิตก่อนถึง เทศกาลและวันหยุด ยาวปลายปี ทิศทางระดับการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกในปี ๒๕๕๘ คาดว่าภาวะธุรกิจจะดีขึ้นจาก ๑) ต้นทุนการ ผลิตลดลง ตามทิศทางราคาน้ำมันดิบและเม็ด พลาสติกลดลงอย่างต่อเนื่อง ๒) ด้านคำสั่งซื้อ จาก สภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ฟื้นตัว และ เศรษฐกิจประเทศคู่ค้า โดยรวมมีการฟื้นตัวอย่าง ช้าๆ การบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผนวกกับการ ผลิตตามเทศกาลช่วงต้นปี อาทิ เทศกาลตรุษจีน ส่งผลหนุ่ยยอดคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกจาก ตลาดปลายทางทั้งภายใน

และภายนอกประเทศมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ ที่มา : ศูนย์สารสนเทศอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม , มกราคม ๒๕๕๘

๒) สถานการณ์น้ำเข้า – ส่งออกเม็ดพลาสติก

๑. การส่งออก

ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก (๓๙๑๖-๓๙๒๖) เท่ากับ ๒๖๐,๓๕๐ ตัน ลดลงร้อยละ ๔.๙๖ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน สินค้าที่มีปริมาณการส่งออก ลดลงได้แก่ หลอดหรือท่อ พลาสติกปูพื้น แผ่นฟิล์ม ฟอยล์และแถบอื่น ๆ เครื่องสุขภัณฑ์ และ เครื่องใช้ในครัวเรือน โดยลดลงร้อยละ ๑๕.๔๘ ๘.๘๗ ๘.๔๗ ๑๕.๔๗ และ ๑๐.๐๒ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน (ตารางที่ ๓) โดยประเทศไทยมีการส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยัง ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. การนำเข้า

ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก (๓๙๑๖-๓๙๒๖) เท่ากับ ๑๕๒,๑๙๓ ตัน ลดลงร้อยละ ๒.๖๐ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน โดยสินค้าที่มีปริมาณการนำเข้า ลดลงได้แก่ ไยยาวเดี่ยว พลาสติกปูพื้น ของที่ใช้สำหรับเครื่องจักรหรือบรรจุสินค้า และเครื่องใช้ในครัวเรือน โดยลดลงร้อยละ ๔.๔๘ ๘.๓๙ ๗.๓๖ และ ๓๐.๑๐ ตามลำดับ (ตารางที่ ๔) โดยประเทศไทยนำเข้า สินค้าดังกล่าวจาก สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา

๓) สรุปและแนวโน้มอุตสาหกรรมพลาสติกปี ๒๕๕๘

อุตสาหกรรมพลาสติกน่าจะได้รับผลกระทบจาก การระงับนำเข้าสินค้าประมงจากไทย ของสหภาพยุโรป (อียู) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบรรจุภัณฑ์พลาสติก การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและประเทศคู่ค้าที่ยังโตต่ำกว่าที่คาดการณ์ และราคาน้ำมันที่เป็นวัตถุดิบตั้ง ต้นของผลิตภัณฑ์พลาสติกยังคงมีความผันผวน

๔.๕.๖ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

๑) สถานการณ์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาที่น่าสนใจ โดยพัฒนาจาก อุตสาหกรรมในครัวเรือน ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ จนปัจจุบัน เป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สามารถหารายได้เข้าประเทศใน ลำดับต้นๆ การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานแก่คนจำนวนมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ทักษะและความประณีต โดยแรงงานไทยเป็นแรงงานที่มีฝีมือและความละเอียดในกระบวนการผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเจียรไนพลอย ประกอบกับการส่งเสริมปัญหาการหลวยมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้ไทยเป็นผู้นำ ด้านการผลิตและส่งออกพลอยที่สำคัญของโลก

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับจ้างผลิตให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ คิด เป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๙๐ และอีกร้อยละ ๑๐ เป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ โดยมีแรงงานในระบบประมาณ ๕-๖ แสนคน ทั้งนี้ ในกลุ่มของ ผู้ประกอบการ SMEs พบว่า อัญมณีและเครื่องประดับจะเป็น ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกเป็นอันดับ ๑ คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๑๓.๖ ของผลิตภัณฑ์ SMEs ที่ไทยส่งออกทั้งหมด โดยในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า การส่งออกสินค้าในกลุ่มอัญมณีและ

เครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) สูง ถึง ๒๖๑,๕๔๘ ล้านบาท จากข้อมูลของ สสว.ยังพบอีกว่า ในกลุ่ม SMEs ที่ประกอบธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับจากแฉกเป็น กิจการขนาดย่อมที่มีขนาดการจ้างงานไม่เกิน ๕๐ คน ซึ่งมีสัดส่วน ประมาณร้อยละ ๗๐ และกิจการขนาดกลางที่มีการจ้างงาน ๕๑-๒๐๐ คน อีกประมาณร้อยละ ๒๕ ของกิจการทั้งหมด ส่วนที่เหลือ อีกร้อยละ ๕ เป็นกิจการขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ยังมีครัวเรือนเจียรไนพลอยขนาดเล็กมากที่ไม่รวมอยู่ทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจึงเป็นอุตสาหกรรมหลักประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

๒) สถานการณ์ในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับของไทย ปี ๒๕๕๘

สำหรับสถานการณ์การค้าอัญมณีและเครื่องประดับของไทย จะพิจารณาจาก ตลาดรองรับที่สำคัญ ๒ ตลาด ได้แก่ ตลาดในประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของปริมาณการผลิตทั้งหมด และตลาด ต่างประเทศ (ตลาดส่งออก) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๘๐ ของปริมาณการผลิตทั้งหมด โดยลักษณะการทำธุรกิจในแต่ละตลาดจะมีความ แตกต่างกัน สามารถอธิบายรายละเอียดและ สถานการณ์ความ เคลื่อนไหวที่สำคัญ ได้ดังนี้

รูปภาพที่ ๔-๘ สถานการณ์ในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับของไทย ,๒๕๕๘
ที่มา : กรมเจรจาการค้า,๒๕๕๙

ตลาดภายในประเทศ (DOMESTIC MARKET) ส่วนใหญ่ลูกค้าภายในประเทศจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้ระดับปานกลางถึงสูง อาทิ กลุ่มเจ้าของกิจการ กลุ่มพนักงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจระดับผู้บริหาร รวมถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพราะเป็นกลุ่มที่มีอำนาจการซื้อสูง

- **เครื่องประดับส่วนใหญ่ที่ได้รับความนิยม** จะอยู่ในกลุ่มของเครื่องประดับอัญมณี เครื่องประดับทองและเงิน อย่างไรก็ตาม พบว่า เครื่องประดับเพชร ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น

- **รูปแบบของเครื่องประดับ** การตัดสินใจซื้อสินค้าขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้บริโภค จึงทำให้รูปแบบของเครื่องประดับที่จำหน่ายภายในประเทศมีความหลากหลายค่อนข้างสูง

- **ช่องทางการตลาด** ผู้ประกอบการในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตและตัวแทนจำหน่ายหรือร้านค้า โดยผู้ผลิตรายใหญ่ส่วนมากจะมีร้านค้าปลีกเป็นของตนเอง และมีตัวแทนจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งแหล่งการค้าที่สำคัญหลักจะอยู่ตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำ และย่านที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติ เช่น ย่านสีลม สุรวงศ์ บางรัก นอกจากนี้ ตลาดการค้าอัญมณีและเครื่องประดับยังอยู่ตามแหล่งผลิตหรือสถานที่ที่มีการชุกชุมอัญมณี อาทิ จังหวัดจันทบุรี เชียงราย ตาก ตราด กาญจนบุรี และกรุงเทพฯ เป็นต้น ในขณะที่การขายผ่านช่องทาง การเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง เช่น การขายผ่านเครือข่ายโทรทัศน์ การขายผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ก็เป็นทางเลือกใหม่ที่ผู้ประกอบการให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น

สำหรับประเด็นความเคลื่อนไหวในประเทศที่น่าจับตามองในปี ๒๕๕๘ พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ในธุรกิจ อัญมณีและเครื่องประดับ ยังคงให้ความสำคัญในการขยายช่องทางการตลาด และหันมาเจาะตลาดในประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางจำหน่ายในรูปแบบของค้าปลีกอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูง โดยสินค้าที่โดดเด่นและน่าสนใจอยู่ในกลุ่มเครื่องประดับเพชร และพลอยร่วง สะท้อนจากมูลค่าการจำหน่ายเพชรและเครื่องประดับเพชรในประเทศที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องปีละไม่ต่ำกว่า ๑๐-๑๕ (YoY) โดยในปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา มีมูลค่าจำหน่ายกว่า ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท อันเป็นผลมาจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประชาชนที่เป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายมีรายได้และความต้องการที่จะบริโภคเพิ่มขึ้น รวมไปถึงการขยายตัวของกลุ่มธุรกิจค้าปลีก อาทิ การขยายสาขาของห้างสรรพสินค้า/ Complex Building/ Hypermarket ด้วยปัจจัยสนับสนุนเหล่านี้ ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับให้ความสนใจในการรุกตลาดค้าปลีกภายในประเทศมากขึ้น ด้วยการเปิดร้านค้าหรือเคาน์เตอร์ รวมถึงผลิตสินค้า (Original Design Manufacturer: ODM) ส่งให้ร้านค้าปลีกทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด

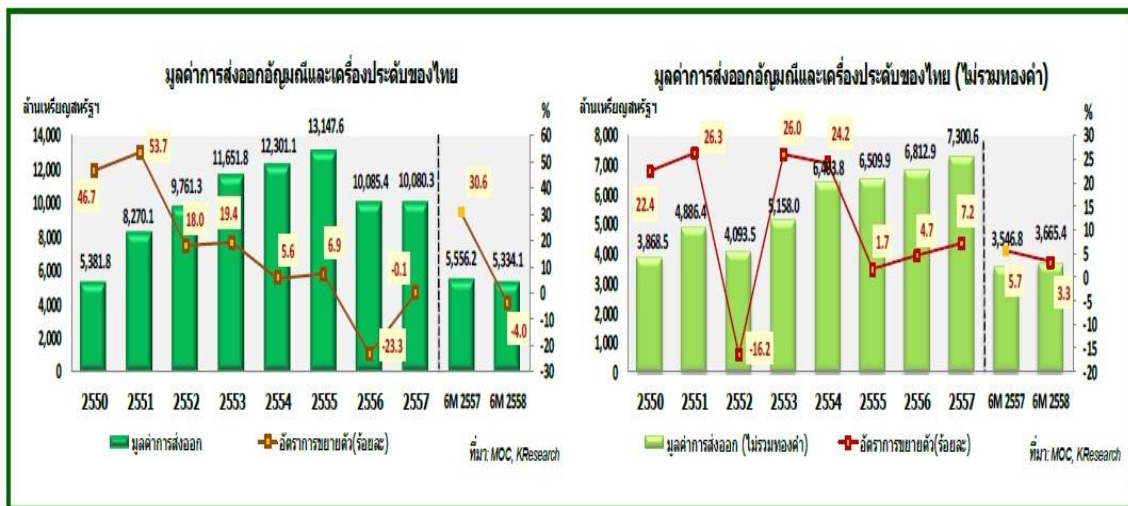
อย่างไรก็ดี ผลจากสถานการณ์เหตุวาระระเบิดในพื้นที่ราชประสงค์ ซึ่งเป็นย่านเศรษฐกิจสำคัญใจกลางเมืองของกรุงเทพฯ ช่วงกลางเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ อาจจะเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยและสร้างความกังวลในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ถือเป็นลูกค้าอีกกลุ่มหนึ่งที่มีศักยภาพสำหรับตลาดในประเทศ ดังนั้น มองไปในช่วงที่เหลือของปี ๒๕๕๘ หากภาครัฐสามารถจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวให้เข้าสู่ภาวะปกติให้เร็วที่สุด และสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว ผ่านมาตรการสนับสนุนต่างๆ รวมไปถึงการเข้าสู่ฤดูท่องเที่ยวในช่วงปลายปี ก็น่าจะเป็นปัจจัยหนุนให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาไทยในช่วงปลายปีทยอยฟื้นตัวดีขึ้น และเอื้อต่อการทำตลาดอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องติดตามสถานการณ์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

ทั้งนี้ สำหรับกลยุทธ์ที่น่าสนใจสำหรับการทำตลาดในประเทศในปีนี้ก็คือ การให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการขาย เพื่อกระตุ้นอารมณ์ความสนใจของลูกค้าเป้าหมาย ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ค่อนข้างจะซบเซา ที่ส่งผลเชื่อมโยงต่อการบริโภคภาคประชาชน อาทิ การให้ส่วนลดแก่ลูกค้า สิทธิประโยชน์ร่วมกับบัตรเครดิต หรือบริการหลังการขาย (ดูแล/ซ่อมแซมเครื่องประดับฟรีตลอดการใช้งาน) เป็นต้น ส่วนในกระบวนการผลิตนั้น ก็พบว่า ส่วนใหญ่หันมาปรับปรุงการบริหารสินค้าคงเหลือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น นำเสนอสินค้าให้ตรงกับความต้องการ

ต้องการของลูกค้าโดยใช้เครื่องมือทางการตลาดมาช่วย การวิจัยทางการตลาดเพื่อศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้า เป็นต้น ซึ่งสามารถช่วยปรับระดับประคองยอดขายในภาวะที่การบริโภคภายในประเทศซบเซาได้ในระดับหนึ่ง

ตลาดส่งออก (EXPORT MARKET) เป็นตลาดหลักที่สำคัญของการค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทย คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ ๘๐ ของผลผลิตทั้งหมด

โดยมีฮ่องกง สหรัฐฯ กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป เป็นตลาดรองรับที่สำคัญ ซึ่งในแต่ละตลาดนิยมใช้อัญมณีและเครื่องประดับแตกต่างกัน แต่สำหรับช่องทางการจำหน่าย และการส่งเสริมการจำหน่ายนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีช่องทางการจำหน่ายที่ผ่านพ่อค้าส่งหรือพ่อค้าปลีกก่อนถึงมือผู้บริโภค ส่วนการส่งเสริมการจำหน่ายจะกระทำโดยการออกงานแสดงสินค้าเป็นหลัก

รูปภาพที่ ๔-๙ มูลค่าการส่งออกเครื่องประดับและอัญมณีไทย
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม , ๒๕๕๙

ประเด็นความเคลื่อนไหวในธุรกิจ พบว่า ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ ภาพรวมการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับหดตัวอยู่ในแดนลบ โดยมีมูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับทั้งสิ้น ๕,๓๓๔.๑ ล้านบาทหรือหดตัวร้อยละ ๔.๐ (YoY) ในขณะที่การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไม่รวมทองคำ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนถึงการเติบโตของภาคการผลิตที่แท้จริงของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ พบว่า ยังสามารถรักษาการขยายตัวอยู่ในแดนบวก โดยมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น ๓,๖๖๕.๔ ล้านบาทหรือขยายตัวร้อยละ ๓.๓ (YoY)

ทั้งนี้ ภาพรวมมูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทย ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ ที่หดตัวอยู่ในแดนลบ เป็นผลมาจากราคาทองคำที่อยู่ในช่วงขาขึ้น ที่ฉุดให้ยอดการส่งออกมีแนวโน้มหดตัว ในขณะที่มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) รักษาอัตราการเติบโตได้ดี ซึ่งแม้ว่าจะชะลอลงจากปีที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นตัวเลขที่ถือว่าไม่เลวร้ายมากนัก หากเทียบกับสินค้าในหมวดอื่นๆ ซึ่งได้รับอานิสงส์จากอุปสงค์ที่มีต่อสินค้าเครื่องประดับที่ทำด้วยทอง

มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับยอดการสั่งซื้อที่เริ่มฟื้นตัวดีขึ้นตามลำดับ ทั้งจากคู่ค้าหลักอย่าง สหรัฐฯ สหภาพยุโรป (บางประเทศ อาทิ เยอรมนี)

นอกจากนี้ กลยุทธ์การปรับตัวของผู้ประกอบการที่หันมากระจายการส่งออก นอกเหนือจากตลาดหลักมากขึ้น ทั้งในส่วนของ การเข้าไปเปิดตลาดส่งออกกับคู่ค้าใหม่ๆ การขยายฐานการผลิต รวมถึงขยายสาขาที่ให้บริการลูกค้า ส่งผลให้ยอดการส่งออกในประเทศเหล่านั้น มีแนวโน้มขยายตัวในทิศทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มประเทศที่มีทิศทางการขยายตัวได้ดีนั้น ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน (อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) กลุ่มตะวันออกกลาง (บางประเทศ อาทิ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กาตาร์ เป็นต้น) รวมถึงตลาดที่ไทยมีข้อตกลงการค้าเสรีด้วย อาทิ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

๔.๕.๗ อุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง

๑) สถานการณ์ของอุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง

อุตสาหกรรมยางพาราเป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราขั้นต้นที่นำเอาน้ำยางสดที่กรีตได้จากต้นยางพารามาแปรรูปให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ยางพาราที่ผลิตได้แบ่งออกได้เป็น ๕ ชนิด ได้แก่

๑. ยางแผ่นรมควัน
๒. ยางแท่ง
๓. ยางเครป
๔. ยางผึ่งแห้ง
๕. น้ำยางข้น

ยางพาราเหล่านี้จะนำไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่น ๆ เช่น ยางยานพาหนะ ประกอบด้วย ยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย ยางรัดของ และท่อต่างๆ เป็นต้น

ผลผลิตยางธรรมชาติประมาณร้อยละ ๗๐ มาจากแหล่งผลิตที่สำคัญ คือ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซียโดยไทยเป็นประเทศที่ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุด ซึ่งเน้นที่การผลิตยางแผ่นรมควันและน้ำยางข้นยางแผ่นที่ไม่สามารถผลิตได้มากที่สุด คือ ยางแผ่นรมควันชั้น ๓ อินโดนีเซียเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่องลงมาเป็นอันดับ ๒ และผลิตยางแท่งมากที่สุดในโลก สำหรับมาเลเซียเป็นประเทศผู้ผลิตอันดับสามของโลกโดยเน้นที่การผลิตยางแท่งเช่นเดียวกับอินโดนีเซีย แต่อย่างไรก็ตามทั้งอินโดนีเซียและมาเลเซียก็มีการผลิตยางแผ่นรมควันแต่ส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นรมควันชั้น๑ในปัจจุบันศักยภาพการผลิตยางธรรมชาติของมาเลเซียเริ่มลดลงเนื่องจากขาดแรงงานและมีการลดพื้นที่การปลูกยางมาปลูกปาล์มน้ำมันแทน และหันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ โดยเน้นการใช้ยางธรรมชาติที่ผลิตได้ในประเทศ ซึ่งปัจจุบันไม่เพียงพอกับความ ต้องการจึงต้องนำเข้าน้ำยางดิบจากประเทศไทยบางส่วน

จากรายงานผลผลิตยางธรรมชาติของโลกในช่วง ๔ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๑-๒๕๔๔) ของ League Management Committee (LMC) ^๑ พบว่าปริมาณการผลิตยางธรรมชาติมีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๐.๕ ต่อปี กล่าวคือ จาก ๖.๘๒๑ ล้านตันในปี ๒๕๔๑ เป็น ๖.๙๗๙ ล้านตันในปี ๒๕๔๔ ซึ่งในปี ๒๕๔๔ มีปริมาณการผลิตยางแทบจะเท่ากับในปี ๒๕๔๓ แม้ว่าในปี ๒๕๔๓ จะมีการผลิตยางมากกว่าปี ๒๕๔๒ ร้อยละ ๒.๒ โดยปริมาณการผลิตยางของ มาเลเซียและอินโดนีเซียลดลงในปี ๒๕๔๒ ขณะที่ไทยและเวียดนามมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจากการ ขยายพื้นที่การเพาะปลูกยาง ซึ่งเวียดนามได้มีแผนพัฒนาการปลูกยางว่าจะขยายพื้นที่ปลูกยางจาก ๑.๘๗๕ ล้านไร่ในปี ๒๕๔๒ เป็น ๔.๓๗๕ ล้านไร่ในปี ๒๕๔๘ ทางด้านมาเลเซียก็กำลังพยายาม หาทางขยายการปลูกยางในประเทศกีนี ทวีปแอฟริกาตะวันตก ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์และต้นทุนถูก กว่าแต่ในปี ๒๕๔๔ ปริมาณการผลิตยางของไทยก็ลดลงขณะที่อินโดนีเซียมีการผลิตยางเพิ่มขึ้นชดเชย

ตารางที่ ๔-๖ ปริมาณการผลิตยางธรรมชาติของโลก

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔
ไทย	๒,๒๕๐	๒,๓๘๒	๒,๖๔๐	๒,๖๑๔
อินโดนีเซีย	๑,๗๓๘	๑,๖๔๐	๑,๖๓๔	๑,๖๘๓
อินเดีย	๕๙๑	๖๒๐	๖๒๗	๖๑๑
มาเลเซีย	๘๘๖	๗๖๘	๖๑๖	๕๕๕
จีน	๔๕๐	๔๖๔	๔๗๘	๔๘๖
เวียดนาม	๒๑๙	๒๓๗	๒๕๘	๒๙๑
อื่นๆ	๖๘๗	๗๒๐	๗๒๗	๗๔๙
ทั้งหมดทั่วโลก	๖,๘๒๑	๖,๘๓๑	๖,๙๘๐	๖,๙๗๙

ที่มา : LMC Commodity Bulletin, ๒๕๕๙

จากรายงานของ LMC พบว่าความต้องการบริโภคยางของโลกในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๑-๒๕๔๔) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๒ กล่าวคือ จาก ๖.๔๙๔ ล้านตันในปี ๒๕๔๐ เป็น ๖.๘๘๙ ล้านตันในปี ๒๕๔๔

ประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นมีการบริโภคยางธรรมชาติในอัตราที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ในขณะที่ประเทศที่กำลังพัฒนาและมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบต่อเนื่องมีการบริโภคยางเพิ่มสูงขึ้น เช่นจีนและอินเดีย ระหว่างปี ๒๕๔๑ ถึงปี ๒๕๔๔ จีนมีการบริโภคยางเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๒๐ ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมรถยนต์ในจีนเติบโตอย่างรวดเร็ว พร้อมกับมีการสร้างทางขึ้นเพื่อการติดต่อระหว่างมณฑล โดยยางธรรมชาติได้ถูกแปรรูปเป็นยางล้อรถยนต์และยางคอสพานของถนนที่สร้างใหม่ในจีน

ตารางที่ ๔-๗ ปริมาณการบริโภคยางธรรมชาติของโลก

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔
สหรัฐอเมริกา	๑,๑๑๕	๑,๑๑๖	๑,๐๘๗	๙๘๓
ญี่ปุ่น	๗๐๘	๗๓๓	๗๕๓	๗๒๙
จีน	๘๖๗	๙๒๐	๑,๐๐๐	๑,๐๗๐
อินเดีย	๕๘๐	๖๑๗	๖๓๘	๖๕๓
อื่นๆ	๓,๒๒๔	๓,๓๒๓	๓,๔๔๒	๓,๔๕๔
ทั้งหมดทั่วโลก	๖,๔๙๔	๖,๗๐๙	๖,๙๒๐	๖,๘๘๙

ที่มา : LMC Commodity Bulletin, ๒๕๕๙

ยางธรรมชาติที่ผลิตได้ในโลกถูกใช้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายชนิด ซึ่งยางธรรมชาติในรูปยางแผ่นรมควันและยางแท่งถึงร้อยละ ๗๐ ที่ผลิตได้ในโลกใช้ผลิตยางรถยนต์ โดยในยางรถยนต์แต่ละชนิดจะมีปริมาณยางธรรมชาติในสัดส่วนที่แตกต่างกันระหว่างร้อยละ ๖ - ๓๖ ของน้ำหนักผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ ๓ ตลาดการใช้ยางเพื่อผลิตยางรถยนต์จึงมีอิทธิพลในการกำหนดราคาของตลาดโลก ซึ่งในการผลิตยางรถยนต์นั้นมีบริษัทขนาดใหญ่ ๓ บริษัทที่สามารถสร้างอิทธิพลโดยการจับมือกันซื้อยางจากส่วนกลาง คือ บริติชสโตน มิซลิน และกู๊ดเยียร์ ซึ่งเข้าข่ายกรณีตลาดของผู้ซื้อ (monopsony market) ส่วนน้ำยางข้นใช้ในการผลิต dipping product ซึ่งที่สำคัญได้แก่ ถุงมือยาง และถุงยางอนามัย ซึ่งในระยะหลังตลาดมีการเติบโตค่อนข้างสูงมาก เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และผู้บริโภคจึงนิยมใช้ผลิตภัณฑ์ถุงมือยางทางการแพทย์และถุงยางอนามัยกันมากขึ้น

ตารางที่ ๔-๘ สัดส่วนของยางธรรมชาติในโครงสร้างล้อยางรถยนต์ประเภทต่างๆ (% โดยน้ำหนัก)

ส่วนประกอบของยางรถยนต์	รถยนต์นั่ง		รถยนต์บรรทุก	
	โครงสร้างธรรมดา	โครงสร้างเรเดียล	โครงสร้างธรรมดา	โครงสร้างเรเดียล
๑. ยางธรรมชาติ	๖	๑๙	๒๙	๓๖
๒. ยางสังเคราะห์	๓๗	๒๕	๒๑	๑๑
๓. เขม่าถ่านดำ	๒๗	๒๕	๒๕	๒๓
๔. สารประกอบเคมี	๑๙	๑๓	๑๑	๗
๕. ผ้าใบ/เส้นยาง	๗	๗	๑๐	๑
๖. เส้นลวดขอบ	๔	๕	๔	๔
๗. โครงสร้างใยเหล็ก	-	๖	-	๑๘
รวม	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

ที่มา : ข้อมูลทางวิชาการยางพารา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๕๙

ในแต่ละปีมีการค้ายางในตลาดโลกประมาณ ๕ ล้านกว่าตัน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๐ ของยางที่ผลิตได้ทั้งหมดของโลก ซึ่งในระยะ ๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) มีการค้ายางเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑.๕ ต่อปี กล่าวคือ จาก ๕.๒๒๑ ล้านตันในปี ๒๕๔๐ เป็น ๕.๔๕๕ ล้านตันในปี ๒๕๔๔ แม้ว่าในปี ๒๕๔๔ ปริมาณการค้ายางของโลกจะลดลงร้อยละ ๔.๓ จากปี ๒๕๔๓ โดยเป็นการค้ายางแท่งมากที่สุด รองลงมาคือ ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางข้น คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ร้อยละ๑๙ และ ร้อยละ๑๐.๗ ตามลำดับ

ปัจจุบันถึงแม้ว่ามาเลเซียจะมีการผลิตยางธรรมชาติลดลงแต่มาเลเซียก็ยังเป็นประเทศที่มีอิทธิพลต่อตลาดยางธรรมชาติของโลก เนื่องจากมาเลเซียได้รับการวางรากฐานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางเป็นอย่างดี ตั้งแต่สมัยยังเป็นอาณานิคมของอังกฤษ โดยมีการพัฒนาคนและการวิจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยางเป็นอย่างดี และส่งคนไปยังประเทศต่างๆทั่วโลกเพื่อศึกษาความเหมาะสมของยางธรรมชาติในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางแต่ละชนิด ทำให้ประเทศที่มีอุตสาหกรรมยางทั่วโลกยอมรับยางธรรมชาติมาตรฐานของมาเลเซีย มากกว่าของประเทศอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมาเลเซียผลิตยางธรรมชาติได้น้อยลงผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางจึงเริ่มมีการปรับตัวเพื่อใช้ยางมาตรฐานของประเทศผู้ส่งออกอื่นๆมากขึ้น

๒) การส่งออกในตลาดโลก

ประเทศผู้ส่งออกยางธรรมชาติที่สำคัญของโลกคือ ไทย ร้อยละ ๔๔.๘ อินโดนีเซีย ร้อยละ ๒๖ มาเลเซีย ร้อยละ ๑๕.๑ รวม ๓ ประเทศมีสัดส่วนการส่งออกถึงร้อยละ ๘๖ ของการส่งออกยางทั้งหมด ซึ่งมีประมาณ ๔.๖ - ๕ ล้านตันต่อปี โดยมีประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญอื่น ๆ คือ ไนจีเรีย ศรีลังกา เวียดนาม กัมพูชา ไลบีเรีย แต่มีบทบาทในตลาดโลกน้อยมากโดยส่วนใหญ่ประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติจะผลิตยางธรรมชาติการส่งออกเป็นหลักมีการใช้ในประเทศเพียงเล็กน้อย ประมาณร้อยละ ๑๐ เท่านั้นยกเว้นสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ในประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้ผลิตหลายประเทศทั้งมาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย ได้ใช้ยางธรรมชาติที่ผลิตได้เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ยางในประเทศมากขึ้น โดยประเทศผู้ส่งออกหลัก ๓ ประเทศ มีการส่งออกยางธรรมชาติในปี ๒๕๔๔ ดังนี้ ไทยส่งออกยางธรรมชาติรวม ๒.๔๕ ล้านตัน เป็นยางแผ่นรมควันจำนวน ๙๘๑,๐๐๐ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๗ ของการค้ายางแผ่นทั่วโลก ยางแท่ง ๘๘๘,๐๐๐ ตัน และน้ำยางข้น ๔๑๐,๕๐๐ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔ ของการค้าน้ำยางข้นทั่วโลก ไทยจึงเป็นผู้ส่งออกยางแผ่นรมควันและน้ำยางข้นมากที่สุดในโลก อินโดนีเซียส่งออกยางธรรมชาติรวม ๑.๔๙ ล้านตัน เป็นยางแท่ง ๑.๓๖ ล้านตัน เป็นประเทศที่ส่งออกยางแท่งมากที่สุดในโลก มากกว่าร้อยละ ๔๕ ของการค้ายางแท่งทั้งหมดของโลก ส่วนมาเลเซียส่งออกยางแท่งเป็นส่วนมาก โดยมีการส่งออกยางแท่ง ๗๑๖,๐๐๐ ตัน มากกว่าร้อยละ ๘๗ ของการค้าส่งออกยางธรรมชาติของมาเลเซียทั้งหมด

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการแข่งขันของประเทศผู้ส่งออกยางพาราทั้ง ๔ ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม จะพบว่าทั้งสี่ประเทศมีการแบ่งตลาดยางพารากันค่อนข้างชัดเจน คือ

ไทยส่วนใหญ่ส่งออกน้ำยางข้น และยางแผ่นรมควัน ซึ่งตลาดหลักคือ ตลาดญี่ปุ่น และจีนที่เทคโนโลยีการผลิตยางรถยนต์(ผลิตภัณฑ์หลักที่ใช้วัตถุดิบยางพารา) ยังนิยมใช้ยางแผ่นรมควันของไทยที่เป็นที่ยอมรับว่ามีความยืดหยุ่นสูง คุณภาพดีและราคาเหมาะสม

มาเลเซีย ส่วนใหญ่ส่งออกยางแท่ง ไปยังยุโรปและอเมริกา ที่นิยมใช้ยางแท่งในการผลิตยางรถยนต์ แต่ในช่วงหลังเริ่มเปลี่ยนมาเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางแทนการส่งออกวัตถุดิบ

อินโดนีเซีย ส่วนใหญ่ผลิตยางแท่งเช่นเดียวกับมาเลเซีย แต่ตลาดหลักอยู่ที่สหรัฐอเมริกา เนื่องจากก๊วยเตี๋ยใช้อินโดนีเซียเป็นแหล่งวัตถุดิบสำคัญ

เวียดนาม ผลิตยางแท่งและน้ำยางข้น ที่มีคุณภาพดีเหมาะกับการผลิตสินค้าที่ต้องการยางคุณภาพดีเช่นท่อยาง หรือยางที่เป็นส่วนประกอบในรถยนต์ การส่งออกส่วนใหญ่ไปยังจีนและสหภาพยุโรป

ซึ่งประเทศผู้ส่งออกยางที่สำคัญแต่ละประเทศมีโครงสร้างการผลิตและการค้าயาธรรมชาติแตกต่างกันไป

๔.๕.๘ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สินค้าเซรามิก

๑) ขอบเขตของผลิตภัณฑ์

อุตสาหกรรมเซรามิกของไทย ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศ และทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ และได้พัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นจนเป็นอุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก

- วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเซรามิก ส่วนใหญ่ได้จากภายในประเทศมากกว่าร้อยละ ๕๐ ได้แก่ ดินขาว ดินดำ ททรายแก้วหรือหินควอทซ์ หินฟันม้าหรือเฟลสปาร์ และวัตถุดิบที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ สีเคลือบและเคมีภัณฑ์

- สินค้าสำคัญที่ผลิตในกลุ่มนี้ ได้แก่ ถ้วยชาม กระเบื้องปูพื้นบุผนัง เครื่องสุขภัณฑ์ของชำระและเครื่องประดับ และลูกถ้วยไฟฟ้า เป็นต้น

- อุตสาหกรรมการผลิตกระเบื้องและเครื่องสุขภัณฑ์ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีสูง ผลิตเพื่อรองรับความต้องการของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศ ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดใหญ่อยู่ในจังหวัดสระบุรี

- อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและของชำระเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานและความสามารถในการออกแบบ ผู้ผลิตกระจายตัวอยู่ในจังหวัดต่างๆ ที่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ เช่น จังหวัดลำปาง เชียงใหม่สมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดกลางและขนาดย่อมการผลิตจะเน้นเพื่อการส่งออก

๒) การส่งออก

การส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกของไทยมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นมาตลอด จากมูลค่า ๔๙๙.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๔๕ เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่า ๕๓๔.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๔๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๙ โดยส่งออกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารทำด้วยเซรามิกมากที่สุด มูลค่า ๑๙๕.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ร้อยละ ๓๖.๖ ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เซรามิกทั้งสิ้น รองลงมา คือ เครื่องสุขภัณฑ์ มูลค่า ๑๐๐.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ ๑๘.๘ กระเบื้องปูพื้นบุผนัง มูลค่า ๗๖.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ ๑๔.๒ และของชำระเครื่องประดับ มูลค่า ๓๕.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ ๖.๗ ผลิตภัณฑ์เซรามิกอื่น ๆ มูลค่า ๑๒๖.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ร้อยละ ๒๓.๖

๓) การนำเข้า

การนำเข้าผลิตภัณฑ์เซรามิกของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จากมูลค่า ๑๙๗.๕ ล้านดอลลาร์ฯ ในปี ๒๕๔๕ เพิ่มเป็นมูลค่า ๒๓๖.๙ ล้านดอลลาร์ฯ ในปี ๒๕๔๖ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๕ ร้อยละ ๑๙.๙ การนำเข้าผลิตภัณฑ์เซรามิกส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาสูง ซึ่งไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ และผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนต่ำกว่าการผลิตในประเทศสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้า ได้แก่ กระเบื้องปูพื้น ปิดผนังและโมเสค มีการนำเข้ามากที่สุดมูลค่า ๒๖.๕ ล้านดอลลาร์ฯ หรือร้อยละ ๑๑.๒ ของมูลค่าการนำเข้าเซรามิกทั้งสิ้น รองลงมาคือเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร มูลค่า ๕.๔ ล้านดอลลาร์ฯ เครื่องสุขภัณฑ์ มูลค่า ๑.๓ ล้านดอลลาร์ฯ ของชำ ร่วยและเครื่องประดับ ๑.๓ ล้านดอลลาร์ฯ (กลุ่มงานวิเคราะห์ผลกระทบการเจรจาสำนักวิชาการด้านวิเคราะห์และประเมินผลการเจรจา, ๒๕๔๗)

๔.๕.๙ อุตสาหกรรมกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ

๑) สถานการณ์ของอุตสาหกรรม กระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ

อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อและกระดาษจัดเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้สามารถเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางสังคม และการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ ปริมาณการบริโภคกระดาษของคนไทยในปี ๒๕๔๘ มีเพียง ๕๐ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในขณะที่ประเทศอื่นในเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน และญี่ปุ่น จะมีอัตราการบริโภคกระดาษที่สูงกว่าประเทศไทย กล่าวคือประเทศเกาหลีใต้มีการบริโภคกระดาษประมาณ ๑๖๙ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในขณะที่ประเทศไทยได้ ไต้หวัน และญี่ปุ่นมีการบริโภคกระดาษประมาณ ๒๐๖ และ ๒๔๑ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีการบริโภคกระดาษต่อคนเป็นจำนวนที่สูงมาก ดังนั้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจึงเป็นตัวกระตุ้นหนึ่งที่สำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการผลิต และการขยายตัวของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจะช่วยส่งผลให้เกิดความต้องการใช้กระดาษและผลิตภัณฑ์ต่างๆจากกระดาษเพิ่มสูงขึ้น

ภาพรวมอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ และกระดาษ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ การผลิตอยู่ในภาวะทรงตัวเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน เนื่องจากการนำเข้ากระดาษราคาถูกจากต่างประเทศ ประกอบกับการส่งออกที่ชะลอตัว ในส่วนการส่งออกภาพรวมมีมูลค่าลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญเติบโตอย่างชะลอตัว สำหรับการนำเข้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน โดยเฉพาะการนำเข้าเยื่อใยยาว จำพวกไม้สน

๒) การส่งออก

๑. เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการส่งออก ๔๐.๙๓ ล้านดอลลาร์ฯ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน พบว่า ลดลง ร้อยละ ๓.๘๘ (ตารางที่ ๒) เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าเติบโตอย่างชะลอตัว เช่น จีน อินโดนีเซีย และ ญี่ปุ่น แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๗.๕๘ จากการส่งออกเยื่อกระดาษรีไซเคิลไปยังสหรัฐฯ เกาหลีใต้ และไต้หวัน เพิ่มขึ้น

๒. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการส่งออก ๔๐๓.๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน พบว่า มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ ๐.๑๒ จากการส่งออกกระดาษกราฟท์ กระดาษแข็งและบรรจุภัณฑ์กระดาษไปยังตลาดบังคลาเทศ มาเลเซีย และเวียดนาม เพิ่มขึ้น แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน พบว่า มูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ ๒.๖๙ เนื่องจากเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น จีน สหภาพยุโรปยังคงฟื้นตัวอย่างช้า ๆ จึงส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย

๓. หนังสือและสิ่งพิมพ์ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการส่งออก ๑๖.๘๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน พบว่า มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๑๑.๘๕ และ ๑๙.๖๖ ตามลำดับ โดยสิ่งพิมพ์ประเภทไปรษณียากร และไปรษณียบัตร มีมูลค่าลดลงมากที่สุด ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความนิยมของสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวถูกแทนที่ด้วยสื่อดิจิทัล ประกอบกับการลดค่าใช้จ่ายสินค้าพิมพ์เพื่อของภาคครัวเรือน

๓) การนำเข้า

๑. เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการนำเข้า ๑๗๑.๒๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๕.๑๐ (ตารางที่ ๓) ซึ่งเป็นการนำเข้าเยื่อใยยาวจำพวกไม้สน จากประเทศแคนาดามากที่สุด ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเยื่อดังกล่าวมีราคาลดลง จูงใจให้ผู้ประกอบการนำเข้ามาสต็อกไว้สำหรับผลิตกระดาษต่อไป นอกจากนี้มูลค่าการนำเข้าในช่วงเดียวกันของปีก่อนค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ทำให้มูลค่าการนำเข้าขยายตัวจากฐานที่ต่ำกว่า แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน พบว่า มีมูลค่าลดลงร้อยละ ๕.๙๙ เนื่องจากมีการนำเข้าวัตถุดิบแล้วในช่วงปลายปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา

๒. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการนำเข้า ๓๘๔.๐๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน ร้อยละ ๓.๒๕ และ ๕.๕๐ตามลำดับ โดยกระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษแข็ง มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ตามความต้องการใช้กระดาษประเภทต่าง ๆ ที่ราคาถูกจากต่างประเทศมากกว่ากระดาษที่ผลิตในประเทศไทย

๓. สิ่งพิมพ์ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๘ มีมูลค่าการนำเข้า ๕๓.๖๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน ร้อยละ ๙.๑๕ และ ๓.๐๐ โดยสิ่งพิมพ์ประเภทวารสารนิตยสาร และไปรษณียบัตร มีมูลค่าลดลง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความนิยมของสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวถูกแทนที่ด้วยสื่อดิจิทัล ประกอบกับการลดค่าใช้จ่ายสินค้าพิมพ์เพื่อของภาคครัวเรือน

๔) สรุปและแนวโน้ม อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ

ภาวะการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษพิมพ์เขียน และกระดาษลูกฟูก ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากความต้องการที่ค่อนข้างทรงตัว ประกอบกับสินค้าคงคลังมีเพียงพอต่อความต้องการ สำหรับกระดาษแข็ง และกระดาษกราฟท์ มีการผลิตเพิ่มขึ้นตามความต้องการบรรจุภัณฑ์ของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ขยายตัว และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน พบว่า เยื่อกระดาษ มีการผลิตเพิ่มขึ้น เล็กน้อย สำหรับกระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง

กระดาษคราฟท์ และกระดาษลูกฟูกมีการผลิตลดลง เป็นผลมาจากแนวโน้มการส่งออก และการบริโภคในประเทศลดลงจากไตรมาสก่อนส่งผลให้ผู้ผลิตชะลอการผลิตกระดาษส่งออกเยื่อกระดาษเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน มีมูลค่าลดลง ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จากการส่งออกเยื่อกระดาษรีไซเคิลไปยัง สหรัฐฯ เกาหลีใต้ และไต้หวัน ในส่วนกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน อยู่ในภาวะทรงตัว แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน มีมูลค่าลดลงจาก

เศรษฐกิจภาพรวมของประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น จีน สหภาพยุโรป ยังคงฟื้นตัวอย่างช้า ๆ จึงส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย สำหรับหนังสือและสิ่งพิมพ์ มีมูลค่าลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความนิยมของสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวถูกแทนที่ด้วยสื่อดิจิทัล ประกอบกับการลดค่าใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยของภาคครัวเรือนลงการนำเข้าเยื่อกระดาษและเศษกระดาษ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยเป็นการนำเข้าเยื่อใยยาวจำพวกไม้สนจากประเทศแคนาดาซึ่งมีราคาถูกลงมาทำการเก็บสต็อกไว้ แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อน มีมูลค่าลดลง เนื่องจากมีการนำเข้าวัตถุดิบแล้วในช่วงปลายปี ๒๕๕๗ สำหรับกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนและไตรมาสก่อน เพื่อตอบสนองความต้องการใช้กระดาษประเภทต่าง ๆ ที่ราคาถูกจากต่างประเทศมากกว่ากระดาษที่ผลิตในประเทศไทย ในส่วนของสิ่งพิมพ์ มีมูลค่าการนำเข้าลดลง จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสก่อน โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร นิตยสาร และไปรษณียบัตร ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความนิยมของสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวถูกแทนที่ด้วยสื่อดิจิทัล ประกอบกับการลดค่าใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยของภาคครัวเรือนลง

๔.๕.๑๐ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีบทบาทในการสร้างรายได้และสร้างงานให้กับประเทศไทยมาโดยตลอด และเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ แม้ว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มูลค่าส่งออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันต้องเผชิญกับการแข่งขันทางการค้าที่เข้มข้นทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ผู้ผลิตไทยจึงต้องปรับตัวและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน

ภาพรวมการผลิตและการส่งออก การผลิต ในปี ๒๕๕๖ ไทยมีการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๙ จากปี ๒๕๕๕ โดยเฉพาะสินค้าเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน แพนคอยล์ยูนิต เครื่องปรับอากาศแบบแยก ส่วนคอนเดนซิ่ง ยูนิต และสายไฟฟ้า การส่งออก ไทยส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าในปี ๒๕๕๖ มูลค่า ๒๒,๕๗๑.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับตัว ลดลงร้อยละ ๑.๑ จากปี ๒๕๕๕ โดยมูลค่าส่งออกหดตัวในตลาดสหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น ร้อยละ ๘.๔ ๕.๖ และ ๑.๑ ตามลำดับ ทั้งนี้ มูลค่าส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ ๑๓ ของ มูลค่าส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ตลาดส่งออกสำคัญ ๕ อันดับแรก ได้แก่ อาเซียน (ร้อยละ ๒๐) ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๔) สหภาพยุโรป (ร้อยละ ๑๓) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๑๒) และจีน (ร้อยละ ๗) กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ (๑) เครื่องปรับอากาศสำหรับที่พักอาศัยและโรงงาน (๒) เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร (๓) กล้อง ถ่ายโทรทัศน์และวิดีโอ (๔) ตู้เย็น

ใช้ตามบ้านเรือน และ (๕) เครื่องคอมพิวเตอร์ของเครื่องทำความเย็น คู่แข่งขันสำคัญในตลาดหลักของไทยเครื่องปรับอากาศแบบติดหน้าต่างหรือติดผนัง ไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ ๑ ในตลาดอินโดนีเซียและอินเดีย และอันดับ ๒ ในตลาดออสเตรเลีย โดยมีคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ จีน มาเลเซีย ใต้หวัน และเกาหลีใต้

ในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญ ไทยและประเทศภาคีได้ลดอัตราภาษีเป็นศูนย์แล้ว ในกรอบอาเซียน-ญี่ปุ่น ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-ออสเตรเลีย และไทย-นิวซีแลนด์ สำหรับ กรอบอาเซียน-ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลดอัตราภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญของ ไทยเป็นศูนย์แล้ว ยกเว้นกัมพูชา และเวียดนามที่ยังคงอัตราภาษีบางรายการที่ร้อยละ ๕ สำหรับกรอบอาเซียน-จีน และอาเซียน-เกาหลีอัตราภาษีของประเทศภาคีเป็นศูนย์แล้ว ขณะที่ไทยจะลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๖๑ สำหรับกรอบ อาเซียน-จีน และปี ๒๕๕๙ ส สำหรับกรอบอาเซียน-เกาหลี ในส่วนของอาเซียน-อินเดีย ไทยลดอัตราภาษีสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่เหลือศูนย์แล้ว ขณะที่อินเดียจัดเครื่องใช้ไฟฟ้าบางรายการเป็นสินค้าอ่อนไหว โดยจะ ลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๖๒ สำหรับกรอบอาเซียน-ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์ ไทยและประเทศภาคีได้ลดอัตราภาษีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญเป็นศูนย์แล้ว ยกเว้นสินค้าบางรายการที่ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์จะลดอัตราภาษีเหลือ ศูนย์ในปี ๒๕๖๓

สถานการณ์การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าช่วงเดือนมกราคมถึง ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยดูจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๙ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของ ปีก่อน โดยเฉพาะสินค้าเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนแพนคอยล์ยูนิต และ เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนคอนเดนซิ่งยูนิต ซึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๘๑ และ ๔.๙๖ ตามลำดับ สำหรับสายไฟฟ้าปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๑ เนื่องจากสายไฟฟ้ามามี การผลิตเพิ่มขึ้นจากความต้องการของอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการวาง โครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก การผลิตสินค้าบางรายการปรับตัวลดลง เช่น กระจกน้ำร้อน มีปริมาณการผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๖ การผลิตลดลงร้อยละ ๑๗.๓๗ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน ของปีก่อน เนื่องจากการปรับตัวของ สินค้าดังกล่าวเป็นดิจิทัล ราคาจึงปรับตัวสูงขึ้น กลุ่มลูกค้าจึงเปลี่ยนแปลงไปสู่ระดับบนและในสถานประกอบการหรือส านักงานมาก ขึ้น ท าให้ผู้บริโภคในตลาดล่างเปลี่ยนมาใช้สินค้าประเภทก้ามี่นำ ไฟฟ้าซึ่งมีราคาถูกกว่า

ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศในช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๖ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้ามีการส่งออกเฉลี่ยปีละ ๒๐,๖๘๕.๖ ล้านดอลลาร์ คิดเป็นอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๒ ต่อปี ขณะเดียวกันมี การนำเข้าเฉลี่ยปีละ ๑๗,๒๒๖.๑ ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๘ ต่อปี โดยไทยได้ดุลการค้าคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๓,๔๕๙.๕ ล้านดอลลาร์ การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าในปี ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๒๒,๕๗๑.๔ ล้านดอลลาร์ ปรับตัวลดลงร้อยละ ๑.๑ จากปี ๒๕๕๕ โดยมีมูลค่าส่งออกหดตัวในตลาดสหรัฐอเมริกา จีน และ ญี่ปุ่น ร้อยละ ๘.๔ ๕.๖ และ ๑.๑ ตามลำดับ ทั้งนี้ มูลค่าส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าคิดเป็น ร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าส่งออกรวม และคิดเป็นร้อยละ ๑๓ ของมูลค่าส่งออกสินค้า อุตสาหกรรม ในปี ๒๕๕๖ ตลาดส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญ ๕ อันดับแรก ได้แก่ อาเซียน (ร้อยละ ๒๐) ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๔) สหภาพยุโรป (ร้อยละ ๑๓) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๑๒) และจีน (ร้อยละ ๗) สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุด ๕

อันดับแรก ได้แก่ เครื่องปรับอากาศสำหรับที่พักอาศัยและโรงงาน เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อ ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร กล้องถ่ายโทรทัศน์และวิดีโอ ตู้เย็นใช้ตามบ้านเรือน และเครื่อง คอมพิวเตอร์เซอร์ ของเครื่องทำ ความเย็น

การนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าในปี ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๑๘,๖๕๑.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง ร้อยละ ๗.๘ จากปี ๒๕๕๕ โดยมูลค่านำเข้าจากตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน หดตัวร้อยละ ๒๗.๕ ๑๐.๔ และ ๕.๑ ตามลำดับ ในปี ๒๕๕๖ แหล่งนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญ ๕ อันดับแรก ได้แก่ จีน (ร้อยละ ๓๔) อาเซียน (ร้อยละ ๒๐) ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๙) สหภาพยุโรป (ร้อยละ ๘) และ สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๔) สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีมูลค่านำเข้าสูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ เครื่อง อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร ส่วนประกอบเครื่องรับโทรทัศน์เทป แม่เหล็กและ งานแม่เหล็ก แผ่น CD สำหรับบันทึกเสียง ภาพ สายไฟ ชุดสายไฟ และ มอเตอร์เล็ก (กำลังไม่เกิน ๗๕๐ W)

๔.๕.๑๑ อุตสาหกรรมข้าวไทย

๑) สถานการณ์การผลิตข้าว

ปัจจุบัน ปี ๒๕๕๘ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมาณการ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๕๘ มีเนื้อที่เพาะปลูกข้าวทั้งหมด ๗๐.๖๑ ล้านไร่ ผลผลิต ๓๒.๖๒ ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ ๔๖๒ กิโลกรัม แยกเป็นฤดูนาปีและนาปรัง ดังนี้ ๑) ฤดูนาปี ปี ๒๕๕๗/๕๘ มีเนื้อที่เพาะปลูก ๖๑.๗๔ ล้าน ไร่ ผลผลิต ๒๑.๑๑ ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ ๔๓๙ กิโลกรัม ๒ โดยเนื้อที่เพาะปลูกลดลง เล็กน้อยจาก ๖๒.๐๘ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๖/๕๗ เป็น ๖๑.๗๔ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๗/๕๘ ลดลงร้อยละ ๐.๕๕ เนื่องจากเกษตรกรที่เคยขยายเนื้อที่เพาะปลูกจากการลงทุนเช่าที่นาเพิ่ม หรือ ปลูกเพิ่มในพื้นที่ ว่างเปล่า ในช่วงที่ราคาข้าวให้ผลตอบแทนสูง แต่ปีนี้คาดว่า เกษตรกรจะลดพื้นที่ดังกล่าวลง จากการ ที่ราคาข้าวมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดเลย หนองบัวลำภู สกลนคร ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน ซึ่งโรงงาน น้ำตาลมี ความต้องการส่งเสริมการปลูกอ้อยโรงงานเพิ่มขึ้น และเกษตรกรเห็นว่าเป็นพืชที่ให้ ผลตอบแทนดี มีแหล่งรับซื้อ แนนอน ส่วนเกษตรกรในภาคใต้เปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมันแทน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมากในเดือนกรกฎาคม ถึงสิงหาคม ๒๕๕๗ เนื่องจากปีนี้ฝนมาล่าช้า และ แล้งช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ ทำให้ต้นข้าวตาย ทำให้บางส่วน ต้องปลูกใหม่ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก ๒๗.๐๙ ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ ๔๓๖ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๖/๕๗ เป็น ๒๗.๑๑ ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ ๔๓๙ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๗/๕๘ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๐๖ และ ๐.๖๙ ตามลำดับ เนื่องจากการดูแลเอาใจใส่ของเกษตรกรและปริมาณน้ำฝนมี เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าว ๒) ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๕๘ มีเนื้อที่เพาะปลูก ๘.๘๗ ล้านไร่ ผลผลิต ๕.๕๒ ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ ๖๒๒ กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลง จากปี ๒๕๕๗ เนื้อที่เพาะปลูก ลดลง ร้อยละ ๔๑.๑๑ (จาก ๑๕.๑๙ ล้านไร่ เป็น ๘.๘๗ ล้านไร่) ผลผลิต ลดลง ร้อยละ ๔๒.๙๘ (จาก ๙.๗๕ เป็น ๕.๕๒ ล้านตัน) ผลผลิตต่อไร่ ลดลง ร้อยละ ๓.๑๒ (จาก ๖๔๒ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๖๒๒ กิโลกรัมต่อไร่) เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ เนื่องจากปริมาณน้ำใน เขื่อนขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่ใช้การได้มีน้อย และไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก กระทบวงเกษตร

และสหกรณ์ได้ออกประกาศงดการส่งน้ำเพื่อการปลูกข้าวนาปรัง ตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘

ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลอง รวม ๒๖ จังหวัด ประกอบกับราคาข้าว มีแนวโน้มลดลง ทำให้เกษตรกรลดเนื้อที่เพาะปลูกลง โดยเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวโพดหวาน เป็นต้น หรือบางพื้นที่ปล่อยว่าง ทั้งนี้ ผลผลิต ออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - ตุลาคม ๒๕๕๘ โดยคาดว่าผลผลิตจะออกสู่ตลาดมาก ในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๕๘ ปริมาณ ๔.๔๓ ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๙ ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด ตามล ดับ ๑.๓ คาดการณ์การผลิตข้าว ปี ๒๕๕๙ ๑) ฤดูนา ปี ๒๕๕๘/๕๙ มีเนื้อที่เพาะปลูก ๖๑.๑๘ ล้านไร่ ผลผลิต ๒๖.๕๘ ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ ๔๓๔ กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่คาดว่าจะลดลงจากปีที่แล้ว เนื้อที่ลดลง ๕๖๐,๔๐๐ ไร่ หรือ ร้อยละ ๐.๙๑ ผลผลิตลดลง ๕๓๐,๒๙๕ ตันข้าวเปลือก หรือร้อยละ ๑.๙๖ ผลผลิตต่อไร่ลดลง ๕ กิโลกรัมต่อ ไร่หรือ ร้อยละ ๑.๑๔ เนื่องจากกรมอุตุนิยมวิทยาคาดว่าปีนี้ฝนจะ มาล่าช้ากว่าปีที่แล้ว คือประมาณครึ่งเดือนหลัง ของเดือนพฤษภาคม และมีปริมาณน้ำฝนน้อยจนถึง ปลายเดือนมิถุนายน ทำให้เกษตรกรต้องปลูกข้าวล่าช้า ซึ่งมีผล ทำให้บางพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังได้เพียง รอบเดียว โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง ประกอบกับราคาข้าวมี ๓ แนวโน้มลดลง เกษตรกรบางส่วนในภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคกลาง จึงปรับเปลี่ยนไป ปลูกพืชอื่น หรือสินค้าเกษตรอื่นขายได้ราคาดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน การเพาะเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากคาดว่าภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ปริมาณ น้ำฝนน้อยในระยะต้นกล้าและระยะแตกกอ ส่งผลต่อการงอกของต้นกล้า การเจริญเติบโต และการสร้างรวงอ่อน นอกจากนั้นยัง เสี่ยงต่อโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ส่งผลให้ภาพรวมทั้ง ประเทศผลผลิตลดลง ๒) ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๕๙ จากการประมาณการอุปทานข้าวที่สอดคล้อง กับ อุปสงค์ เพื่อลดอุปทานข้าวส่วนเกิน ตามโครงการ ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตข้าว ช่วงปี ๒๕๕๘- ๒๕๖๒ คาดว่าจะมีเนื้อที่ปลูกข้าวนาปรัง ๑๔.๗๓ ล้านไร่ ผลผลิต ๑๐.๐๔ ล้านตันข้าวเปลือก และ ผลผลิตต่อ ไร่ ๖๘๒ กิโลกรัม

ทิศทางการผลิตข้าวไทย ปี ๒๕๕๘-๖๒ ยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิตข้าว ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ได้ กำหนดทิศทางการผลิตข้าวไทย ปี ๒๕๕๘-๖๒ โดยมุ่งเน้น ๔ ประเด็น

๑.ด้านปริมาณการผลิตข้าว มุ่งเน้นที่จะรักษา ปริมาณการผลิตข้าวที่สมดุลกับอุปสงค์ โดยลด ปริมาณการผลิตข้าวที่ยังเกินอุปสงค์อยู่จนเหลือปริมาณข้าวที่ผลิตได้ในปี ๒๕๖๒ จำนวนไม่เกิน ๓๓ ล้านตันข้าวเปลือก

๒.ด้านประสิทธิภาพการผลิตข้าว มุ่งเน้นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวทั้งประเทศ โดย กำหนดเป้าหมายในปี ๒๕๖๒ ดังนี้ ๒.๑ ผลผลิตต่อไร่ ทั้งประเทศ ทุกกลุ่มพันธุ์ ไม่ต่ำกว่า ๕๑๖ กิโลกรัมต่อไร่ (เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๑๒ ของค่าเฉลี่ย ปี ๒๕๕๑ -๒๕๕๗ ซึ่งมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๔๖๐ กิโลกรัม) ต้นทุนการผลิต ๔ - ต้นทุนการผลิตต่อไร่ไม่เกินไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท (ลดลงร้อยละ ๑๘ ของปี ๒๕๕๘ มีต้นทุน การผลิตไร่ละ ๔,๘๘๒ บาท - ต้นทุนการผลิตต่อตันไม่เกินตันละ ๗,๗๔๕ บาท (ลดลงร้อยละ ๒๗ ของปี ๒๕๕๘ มีต้นทุน การผลิตไร่ละ ๑๐,๕๘๙ บาท

๓. ด้านคุณภาพข้าว มุ่งเน้นที่จะผลิตข้าวเปลือกที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากแปลงผลิตข้าวที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านตัน

๔. ด้านการพัฒนาชาวนา มุ่งเน้นให้องค์กรชาวนาประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน และ กลุ่มชาวนามีความเข้มแข็งจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ เมื่อสิ้นสุดปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๖๓

ทั้งนี้ ปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่ระหว่างดำเนินเตรียมแผนงานที่จะดำเนินงาน โครงการปรับโครงสร้างการผลิตข้าว เพื่อให้สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ข้าว ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒ กำหนดไว้ ดังนี้

๑. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิตดำเนินการในพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒, S๓) แยกเป็นชาวนา ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ชาวนากลุ่ม ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ โดยรัฐให้การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ สิ้นเชื้ออัตราดอกเบี้ยวอ่อน ปรน เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนซื้อ-ขายเมล็ดพันธุ์ และงบประมาณบางส่วนในการจัดหาเครื่องจักรกลการเกษตร และ ๒) กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแปลงใหญ่ ๓๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๕,๐๐๐ ไร่ รัฐสนับสนุนด้วยการลดราคาจำหน่าย เมล็ดพันธุ์ข้าวร้อยละ ๕๐ ของราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวรวมค่าขนส่งของกรมการข้าวให้ชาวนาที่เข้าร่วม โครงการทุกรายตามพื้นที่ปลูกจริง ในอัตราร้อยละ ๑๕ กิโลกรัม และการตรวจรับรองมาตรฐานข้าว

๒. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตลาดเฉพาะ ดำเนินการในพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒, S๓) โดยจะส่งเสริมให้ชาวนาผลิตข้าว ๓ ชนิด ได้แก่ ข้าว อินทรี ข้าวโภชนาการสูง และข้าว GI ซึ่งถือเป็นข้าวตลาดเฉพาะที่มีมูลค่าสูงกว่าข้าวทั่วไป พร้อมกับการ สนับสนุนงบประมาณบางส่วนเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต และการบริการไถเตรียมพื้นที่ ปลูก และเกี่ยวนวด ในราคา ส่วนลดให้แก่ชาวนา โดยความร่วมมือจากผู้ประกอบการ มีการถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์

๓. โครงการปรับเป็นเกษตรกรรมทางเลือก ดำเนินการในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) โดยส่งเสริมให้ชาวนาหันมาทำกิจกรรมอื่นแทนการปลูก ข้าว เช่น สินค้าเอกลักษณ์ของตนเอง การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ หรือ สินค้าเกษตรปลอดภัย เป็นต้น เพื่อลด ๕ อุปทานข้าว โดยจะต้องเป็นชาวนารายย่อยมีพื้นที่นาไม่เกิน ๑๕ ไร่ เป็นที่นาของตนเองและอยู่นอกเขต ชลประทาน ซึ่งจะได้รับ การสนับสนุนงบประมาณในการปรับพื้นที่ ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการรวมกลุ่ม รวมทั้งประสานขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการจำหน่ายปัจจัยการผลิต การบริการไถเตรียมพื้นที่ ปลูก และเกี่ยวนวด ในราคาส่วนลดให้แก่ชาวนา และสิ้นเชื้ออัตราดอกเบี้ยวอ่อนปรน ๔. โครงการปรับเปลี่ยนเป็นอ้อย ดำเนินการในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (N) แต่เป็นพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒) กับการ ปลูกอ้อย และพื้นที่ปลูกดังกล่าวจะต้องมีรัศมีไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตรจากโรงงานน้ำตาล ซึ่งจากการ วิเคราะห์เบื้องต้น พบว่ามีพื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ๐.๗ ล้านไร่ ใน ๑๑๑ อำเภอ ๑๖ จังหวัด สนับสนุนชาวนาให้รวมกลุ่มเพื่อ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีพลังในการต่อรอง มีการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการ ผลิตอ้อย การวางแผน การจัดการการผลิตตลอดฤดูกาล และการจัดการด้านการตลาด โดยใช้ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.)

การวิเคราะห์นโยบายการค้าและเศรษฐกิจของประเทศคู่ภาคีของไทย

๕.๑ บทนำ

เศรษฐกิจโลกโดยรวมยังคงมีทิศทางฟื้นตัวต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แรงส่งเศรษฐกิจมีแนวโน้มแผ่วลงทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและในภูมิภาคเอเชีย โดยสำหรับเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจตลาดเกิดใหม่ มากกว่าที่เคยประเมินไว้ผ่านช่องทางการส่งออกเป็นหลัก แต่อุปสงค์ในประเทศยังเป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจมีความต่อเนื่องในระยะต่อไป สำหรับ เศรษฐกิจเอเชียได้รับผลกระทบจากทั้งปัจจัยเชิงวัฏจักรที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวล่าช้าออกไป และปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจมากกว่าคาด ทั้งในแง่การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างการค้าโลกและข้อจำกัดเชิงโครงสร้างในประเทศ แรงส่งของเศรษฐกิจไทยมีสัญญาณแผ่วลงในหลายภาคส่วนชัดเจนขึ้น เนื่องจากการส่งออกที่หดตัวส่งผลกระทบมายังเศรษฐกิจในประเทศมากขึ้น ประกอบกับแรงกระตุ้น จากปัจจัยบวกชั่วคราวเริ่มหมดลง ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนชะลอตัว ด้านการลงทุน ภาคเอกชนอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรม แม้การลงทุนในภาคบริการบาง หมวดปรับดีขึ้นบ้าง อาทิภาคโทรคมนาคม อย่างไรก็ตามการลงทุนภาครัฐและการท่องเที่ยว ยังคงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยภาครัฐสามารถเบิกจ่ายได้ดีต่อเนื่อง และเริ่มมีสัญญาณการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวจากหลายประเทศมากขึ้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุน ให้ภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวขยายตัวในระยะต่อไป

ปัจจัยเสี่ยงภายนอกประเทศที่มีผลต่อแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยมาจากการขยายตัวต่ำเกินคาดของตลาดส่งออกหลักที่สำคัญของไทย รวมทั้งมีความผันผวนของราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา แต่ผลจากการเข้าร่วมโครงการ และข้อตกลงความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และทวิภาคี ก็อาจช่วยลดผลกระทบบางอย่างจากปัจจัยภายนอกให้น้อยลงในระยะยาว ปัญหาท้าทายคือ การเร่งยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นทั้งด้านคุณภาพ และการเข้าถึงได้ อีกทั้งยังจำเป็นต้องเร่งผลิต แรงงานที่มีทักษะจำนวนมากเพื่อช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้

๕.๒ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจ และการค้าของจีน

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China : PRC) หรือประเทศจีน ได้ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่โดดเด่นในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจนมีการกล่าวถึงว่าเป็น “โมเดลจีน” ในขณะนี้ เศรษฐกิจจีนได้กลายเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก ทั้งด้านการผลิตการบริโภค การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจจีนสามารถเติบโตและขยายตัวจนมีขนาดเศรษฐกิจ GDP เป็นอันดับ ๒ ของโลกได้อย่างรวดเร็วภายในระยะเวลา ๓๐ กว่าปี นับจากปีที่เริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดติดต่อกับเศรษฐกิจโลกในปี ๑๙๗๙ ตลอดจนบทบาทต่างๆ ที่โดดเด่นของจีนในเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย

ในอดีต ประเทศจีนภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตงเคยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนจากส่วนกลาง (Centrally Planned Economy) และมีการควบคุมจากรัฐอย่างเข้มงวด แต่ปรากฏว่าระบบดังกล่าวได้สร้างปัญหาและมีจุดอ่อนของระบบวางแผนจากส่วนกลางหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาของรัฐวิสาหกิจ เช่น

- รัฐวิสาหกิจในระบบวางแผนฯ จะถูกกำหนดให้ตั้งราคาขายแบบคงที่ตายตัว ในบางกรณีที่ราคาต่ำเกินไปก็จะทำให้เกิดอุปสงค์มากเกินและเกิดปัญหาขาดแคลนสินค้า อีกทั้งผู้ผลิตของรัฐจะขาดแรงจูงใจในการปันส่วนสินค้าให้กับผู้บริโภคที่จะจ่ายให้ในราคาที่สูงกว่า

- ตลาดที่ดำเนินไปโดยวิสาหกิจที่ไม่ใช่ของรัฐต้องดำเนินไปบนกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่เข้มงวดภาคการผลิตถูกควบคุม และการค้าต่างประเทศก็ถูกควบคุมโดยส่วนกลาง การแข่งขันและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างไร้ระบบ และรัฐวิสาหกิจไม่ต้องเผชิญกับแรงกดดันด้านการแข่งขันอย่างแท้จริงเพราะได้รับการโอบอุ้มจากภาครัฐ ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันทั้งในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ จนทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะตื่นตัวและมุ่งพัฒนาภาคการผลิตของรัฐวิสาหกิจเหล่านั้น

- ในระบบวางแผนจากส่วนกลางฯ รัฐวิสาหกิจไม่สามารถกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานของตนได้อัตราค่าจ้างแรงงานก็ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ อัตราค่าจ้างแรงงานจะเพิ่มขึ้นได้ต่อเมื่อผลกำไรของวิสาหกิจเกินระดับที่กำหนดไว้เท่านั้น

๕.๒.๑ สถานการณ์การนำเข้า/การส่งออกของจีน

จีนส่งออกไปยังประเทศคู่ค้า ช่วงเดือนมกราคม – พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เรียงลำดับตามสัดส่วนการส่งออก

ตารางที่ ๕-๑ สถานการณ์การส่งออกของเงินไปยังประเทศคู่ค้า

ลำดับที่	ชื่อประเทศ	มูลค่า (ล้านเหรียญ สหรัฐ)	อัตราการเติบโต(%)	สัดส่วนการส่งออก (%)
๑	สหรัฐอเมริกา	๓๕๙,๔๓๔	๗.๒๙	๑๖.๙๙
๒	ฮ่องกง	๓๒๑,๖๘๒	-๗.๑๒	๑๕.๒
๓	ญี่ปุ่น	๑๓๖,๙๔๘	๐.๓๕	๖.๔๗
๔	เกาหลีใต้	๙๑,๑๘๔	๘.๓๗	๔.๓๑
๕	เยอรมนี	๖๕,๙๒๒	๘.๔๙	๓.๑๒
๖	เนเธอร์แลนด์	๕๘,๙๗๖	๘.๗๗	๒.๗๙
๗	เวียดนาม	๕๖,๑๒๗	๒๙.๐๖	๒.๖๕
๘	สหราชอาณาจักร	๕๑,๘๒๖	๑๓.๓๑	๒.๔๕
๙	อินเดีย	๔๙,๓๖๗	๑๑.๒๑	๒.๓๓
๑๐	รัสเซีย	๔๘,๗๙๔	๙.๔๗	๒.๓๑
๑๘	ไทย	๓๐,๗๕๔	๓.๐๙	๑.๔๕
	ทั่วโลก	๒,๑๑๕,๗๐๙	๕.๖๓	๑๐๐

ที่มา: World Trade Atlas , ๒๕๕๙

เงินนำเข้าจากประเทศคู่ค้า ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เรียงลำดับ
 ตามสัดส่วนการนำเข้า ดังนี้

ตารางที่ ๕-๑ สถานการณ์การส่งออกของเงินไปยังประเทศคู่ค้า (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อประเทศ	มูลค่า (ล้านเหรียญ สหรัฐ)	อัตราการเติบโต (%)	สัดส่วนการส่งออก(%)
๑	เกาหลีใต้	๑๗๓,๒๐๓	๔.๓	๙.๗
๒	ญี่ปุ่น	๑๔๗,๗๙๓	๐.๓๖	๘.๒๘
๓	ไต้หวัน	๑๓๗,๔๔๒	-๔.๑๗	๗.๗
๔	สหรัฐอเมริกา	๑๓๗,๔๐๕	๕.๑๘	๗.๗
๕	เยอรมนี	๙๕,๐๙๖	๑๐.๕๔	๕.๓๓
๖	ออสเตรเลีย	๘๓,๑๗๔	-๐.๑๕	๔.๖๖
๗	มาเลเซีย	๕๐,๐๕๙	-๗.๒๖	๒.๘
๘	บราซิล	๔๙,๐๕๒	-๐.๓๓	๒.๗๕
๙	ซาอุดีอาระเบีย	๔๕,๒๙๓	-๗.๘๒	๒.๕๔
๑๐	แอฟริกาใต้	๓๙,๖๒๕	-๙.๘๗	๒.๒๒
๑๔	ไทย	๓๔,๕๑๗	๐.๔๑	๑.๙๓
	ทั่วโลก	๑,๗๘๕,๒๐๕	๑.๐๒	๑๐๐

ที่มา : World Trade Atlas , ๒๕๕๙

๕.๒.๒ กรอบนโยบายการค้าระหว่างประเทศของจีน

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ในขณะนี้ จีนเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ ๑ ของโลก และในปี ๒๐๑๒ จีนได้แซงหน้าสหรัฐฯ กลายมาเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงที่สุดในโลกสำหรับบทบาทจีนในด้านการค้าระหว่างประเทศ นอกจากการเป็นสมาชิกที่เริ่มมีบทบาทนำในองค์การการค้าโลกแล้ว รัฐบาลจีนได้ให้ความสนใจและเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement : FTA) มากขึ้น

ตั้งแต่ปี ๒๐๐๒ และจนถึงปัจจุบัน จีนได้ลงนามในความตกลงการค้าเสรีหลายฉบับ ดังนี้

๑. ความตกลง Closer Economic Partnership Agreement (CEPA) กับฮ่องกง (๒๙ มิถุนายน ๒๐๐๓)

๒. ความตกลง Closer Economic Partnership Agreement (CEPA) กับมาเก๊า (๑๘ ตุลาคม ๒๐๐๓)

๓. ความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA : ACFTA กับอาเซียน (๒๙ พฤศจิกายน ๒๐๐๔)

๔. ความตกลงการค้าเสรี China-Chile FTA กับชิลี (๑๘ พฤศจิกายน ๒๐๐๕)

๕. ความตกลงการค้าเสรี China-Pakistan FTA กับปากีสถาน (๒๔ พฤศจิกายน ๒๐๐๖)

๖. ความตกลงการค้าเสรี China-New Zealand กับนิวซีแลนด์ (๑ ตุลาคม ๒๐๐๘)

๗. ความตกลงการค้าเสรี China-Singapore กับสิงคโปร์ (๒๓ ตุลาคม ๒๐๐๘)

๘. ความตกลงการค้าเสรี China-Peru กับเปรู (๒๘ เมษายน ๒๐๐๙)

๙. ความตกลงการค้าเสรี China-Costa Rica กับคอสตาริกา (กุมภาพันธ์ ๒๐๑๐)

๑๐. ความตกลงกรอบงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ China-Taiwan ECFA (Economic Cooperation Framework Agreement) กับไต้หวัน (มิถุนายน ๒๐๑๐)

จะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากฮ่องกงและมาเก๊า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจีนในฐานะเขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Region) แล้ว รัฐบาลจีนได้เริ่มกลยุทธ์ด้านการทำความตกลงการค้าเสรี FTA โดยมุ่งเน้นไปที่ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน ซึ่งผู้นำจีนคือ นายกรัฐมนตรีจู่เหอจี้ ได้เป็นผู้เสนอให้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างจีนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN-China FTA) โดยมีเหตุผลจูงใจทั้งด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและการเมือง นอกเหนือจาก FTA ที่ได้ลงนามไปแล้ว จีนยังมีความตกลง FTA อีกจำนวนมากที่อยู่ในขั้นตอนการเจรจากับประเทศและภูมิภาคต่างๆ กว่า ๒๗ ประเทศสำหรับความสัมพันธ์ทางการค้ากับไทย หลังจากที่ได้มีการเปิดตลาดและเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน และภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China FTA : ACFTA) ส่งผลให้การลงทุน และการค้าระหว่างไทย-จีน ขยายตัวมากขึ้น นับตั้งแต่ปี ๒๐๑๐ จีนได้ขยับขึ้นเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๑ และต่อมา ก็ได้กลายเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ ๑ ของไทยเช่นกัน

ที่ผ่านมา ด้วยความเชื่อมโยงของห่วงโซ่การผลิต การขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกของจีนไปยังตลาดโลก มีผลต่อเนื้อให้มีความต้องการสินค้าชั้นกลางจากไทยเพื่อ

เข้าไปรองรับการผลิตเพื่อการส่งออกของจีน เช่น เม็ดพลาสติก เป็นต้นนอกจากนี้ ด้วยโครงสร้างอุตสาหกรรมผลิตของจีนที่เปลี่ยนไปและเศรษฐกิจจีนที่เริ่มปรับตัวดีขึ้น ทำให้สินค้าส่งออกของไทยไปจีนมีการกระจายตัวมากขึ้น เช่น เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง รวมถึงสัญญาการขยายความเป็นเมือง (Urbanization) ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนชุดใหม่ช่วยผลักดันความต้องการในกลุ่มไม้และผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างและผลิตเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าเติบโตไปพร้อมกัน สำหรับสินค้าเกษตรที่ส่งออกไปจีนที่สำคัญ เช่น ยางพารา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง และผลไม้เมืองร้อน

๕.๒.๓ มาตรการด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศของจีน

๕.๒.๓.๑ การออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีน (Outward FDI)

ด้านการออกไปลงทุนในต่างประเทศ (Outward FDI) จีนได้ก้าวกระโดดขึ้นมาเป็นนักลงทุนต่างชาติติดอันดับต้นของโลก จากรายงานกระทรวงพาณิชย์จีน ในปี ๒๐๑๒ มีมูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของจีนโดย รวมอยู่ราว ๘๗,๘๐๐ ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๖ ทำให้จีนกลายเป็นประเทศผู้ลงทุนที่ใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของโลก (รองจากสหรัฐฯ และญี่ปุ่น) โดยที่รัฐบาลจีนเพิ่งจะปรับทิศทางมุ่งออกไปลงทุนในต่างประเทศในช่วงปลายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (๒๐๐๖-๒๐๑๐) โดยเฉพาะในปี ๒๐๐๐ รัฐบาลจีนได้มี “นโยบายเดินออกไป” เพื่อเน้นการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน (Go Global Strategy) และมีมาตรการสนับสนุนต่างๆ ทำให้มีการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากรายงานของกระทรวงพาณิชย์ของจีนและรายงานของ World Investment Report ๒๐๑๓ ในปี ๒๐๑๓ นักลงทุนของจีนได้ออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศทั้งหมด ๕,๐๙๐ รายใน ๑๕๖ ประเทศ และภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลก จากรายงานสถิติการออกไปลงทุนโดยตรงที่มีได้เกี่ยวข้องกับทางการเงิน (Non – Financial Direct Investment) เฉพาะในปี ๒๐๑๓ มีมูลค่า ๙๐๗,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๘ จากปีก่อนหน้า

สำหรับทิศทางและอนาคตการพัฒนาเศรษฐกิจจีนจะเป็นอย่างไรต่อไปสามารถพิจารณาได้จากผลการประชุมคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๐๑๓ โดยประกาศจะมุ่งเน้นบทบาทของกลไกตลาด ในการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศมากยิ่งขึ้นเมื่อย้อนไปดูในช่วงแรกของการปฏิรูปเศรษฐกิจจีน พบว่า กลไกตลาดในระบบเศรษฐกิจจีนเป็นเพียงพื้นฐาน (Basic Role) โดยภาครัฐบาลมีบทบาทแทรกแซงและกำกับควบคุมกลไกตลาด ไม่ว่าจะทั้งทางตรงและทางอ้อม

แกนหลักสำคัญ คือ จะเน้นการทำงานของกลไกตลาด ใช้กลไกตลาดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างจริงจังมากขึ้น โดยเฉพาะการปฏิรูปภาคการเงิน จะใช้กลไกตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนภาคการเงินอย่างมีนัยสำคัญ การเปิดกว้างมากยิ่งขึ้นของภาคการเงินตัวอย่างเช่น จะเปิดกว้างจะให้ภาคเอกชนจัดตั้งสถาบันการเงินต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น ธนาคาร พาณิชยกรรมขนาดเล็ก ไม่ได้มีเฉพาะธนาคารของรัฐหรือเกี่ยวข้องกับรัฐเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการจะเปิดให้มีการออกหุ้น การทำ IPO ได้ง่ายขึ้น ตลอดจนการเปิดให้มีการทำ Direct financing ระบบการเงินโดยตรงเข้ามาสู่ตลาดเงิน ตลาดทุนโดยตรงของจีนได้มากขึ้นทิศทางการปรับนโยบายเพื่อเปิดเสรีมากขึ้นดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นหากต้องการรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนต่อไป เนื่องจากในขณะนี้ กลไกภาคการเงิน

การธนาคารของจีน ยังคงถูกควบคุมโดยภาครัฐอยู่มาก ตัวอย่างเช่น กรณีการควบคุมตลาดหุ้น
ในขณะนี้ ประเทศจีนยังคงแยกตลาดหุ้นออกเป็น ๒ ตลาดย่อยในลักษณะทวิลักษณะ คือ กระดานเอ
และ กระดานบี

๕.๓ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจ และการค้าของประเทศบรูไน

๕.๓.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ

บรูไนถือเป็นประเทศร่ำรวย เพราะมีทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมากมายใน
ประเทศ ปัจจุบันเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับสามในภูมิภาคอาเซียนรองจากอินโดนีเซียและ
มาเลเซีย และเป็นผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติ LNG อันดับสี่ของโลก ทำให้รายได้หลักของประเทศ ๙๐% มา
จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมน้ำมันแล้ว บรูไนยังมี
อุตสาหกรรมอื่นๆอีก เช่น อุตสาหกรรมอาหาร ฮาลาล ที่มีมาตรฐานด้านวัตถุดิบและการปรุงถูกต้อง
ตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม

ปัจจุบันบรูไนกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันเป็นหลักไปสู่โครงสร้าง
เศรษฐกิจที่หลากหลายขึ้น เนื่องจากความท้าทายสำคัญที่ประเทศบรูไนกำลังจะต้องเผชิญในอีกราว
๒๕ ปี นับจากนี้ คือ การหมดลงของน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติซึ่งเปรียบเสมือนขุมทองที่สร้างรายได้
เข้าประเทศมาอย่างยาวนาน ดังนั้น สิ่งที่น่าประหลาดใจและรัฐบาลบรูไนจำเป็นต้องเตรียมรับมืออย่าง
เร่งด่วนเพื่อชดเชยกับรายได้จำนวนมหาศาลที่กำลังจะหายไปในอนาคต คือ การปรับเปลี่ยนและ
ปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น (Economic Diversification)
เพื่อลดการพึ่งพาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติสูงอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบัน และช่วยให้เศรษฐกิจสามารถ
เติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

- สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรอุตสาหกรรม รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้า
เกษตร

- สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ
- ตลาดนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น อาเซียน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย
- ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ อาเซียน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา

สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๖.๒ จากช่วง
เดียวกันของปีก่อน และยังคงขยายตัวต่อเนื่อง โดยเสถียรภาพภายในและภายนอกประเทศยังคง
แข็งแกร่งสามารถรองรับ การขยายตัวในอนาคต สะท้อนได้จากอัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับต่ำ การ
เกินดุลการค้าต่อเนื่องและ การเกินดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในระยะปานกลาง
บรูไนอาจจะเผชิญความเสี่ยงจากค่าเงินที่แข็งค่าขึ้นของค่าเหรียญบรูไน เนื่องจากการเกินดุลบัญชี
เดินสะพัดเป็นระยะ

๕.๓.๑.๑ การค้าระหว่างประเทศ

(๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

รัฐบาลบรูไนตระหนักดีว่าพลังงานที่ครอบครองอยู่นั้นกำลังจะหมดไปในอีกไม่กี่ปี
ข้างหน้า จึงเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยประกาศแผนพัฒนานระยะยาว “วิสัยทัศน์บรูไน ปี
๒๕๗๘” (Wawasan ๒๐๓๕ – Vision Brunei ๒๐๓๕) แผนพัฒนาฉบับนี้แสดงให้เห็นว่าบรูไนให้

ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเศรษฐกิจอื่นนอกจากภาคพลังงานที่ไม่ต้องการพึ่งพาน้ำมันเพียงอย่างเดียว รวมถึงการส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศบรูไนใช้กลไกพหุภาคีทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เสริมสร้างความมั่นคง และผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอาเซียน (ซึ่งถือเป็นเสาหลักของนโยบายต่างประเทศบรูไน) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก การประชุมเอเชีย-ยุโรป กลุ่มประเทศเครือจักรภพ องค์การ การประชุมอิสลามและสหประชาชาติในระดับทวิภาคี บรูไนพยายามเป็นมิตรกับนานาประเทศทั้งในด้านการค้าและการลงทุนเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และยังได้ร่วมเป็นพันธมิตรทางทหารกับประเทศ ต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันประเทศ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และ ๒๕๔๘ สมเด็จพระราชาธิบดีเสด็จเยือนต่างประเทศบ่อยครั้ง เพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศและเพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบรูไนมีนโยบายต่างประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ (ได้แก่ สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น) ประเทศในตะวันออกกลาง รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดในอาเซียน นอกจากนี้ บรูไนได้เสริมบทบาทของตนในภูมิภาคมากขึ้นโดยได้ส่งกองกำลังเข้าสังเกตการณ์ การหยุดยิงระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์และแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (Moro Islamic Liberation Front- MILF) ในมินดาเนา และบรูไนยังได้ร่วมใน Peace-Monitoring Mission ในจังหวัดอาละหัตด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ บรูไนมุ่งเน้นการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศที่นำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ(เช่น จีน) ให้มากขึ้น โดยรัฐบาลบรูไนคาดว่าจีนจะยังคงมีความต้องการพลังงานมากขึ้น รวมทั้งบรูไนจะเป็นทางเลือกที่จีนจะร่วมเป็นพันธมิตรในการสำรวจและพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติกับบรูไนนอกเหนือจากมาเลเซีย ขณะที่สิงคโปร์เล็งเห็นว่าบรูไนเป็นประเทศที่น่าสนใจที่จะเป็นทางเลือกในการหาแหล่งพลังงานสำรองในอนาคตเพิ่มเติมจากการนำเข้ก๊าซธรรมชาติจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย

ในปัจจุบันบรูไนสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศแบบพหุภาคีนิยม (multilateralism) โดยเฉพาะในการดำเนินการของประชาคมระหว่างประเทศภายใต้ “Millennium Goals” และมองว่าปัญหาที่ประเทศต่างๆ กำลังเผชิญอยู่ในโลกปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ด้วย ฉะนั้น การแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของสังคมระหว่างประเทศนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกประเทศ

๒) การค้ากับประเทศไทย

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยกับบรูไนถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นๆโดยอยู่อันดับสุดท้ายในอาเซียน และเป็นอันดับที่ ๕๒ ของทั้งโลกในปี ๒๕๕๗ แต่คาดว่าในระยะข้างหน้า เมื่ออาเซียนก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเอื้อโอกาสทางการลงทุนของธุรกิจไทยในบรูไน ในหลายสาขา อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตปิโตรเคมีขึ้นปลายน้ำต่างๆ ธุรกิจแปรรูปอาหาร โดยเฉพาะ อาหารฮาลาล เนื่องจากปัจจุบันบรูไนต้องพึ่งพานำเข้าสินค้าอาหารพอสมควร ธุรกิจเคมีภัณฑ์ ธุรกิจ บริการอื่นๆ เช่น ธุรกิจก่อสร้าง รวมถึงธุรกิจการผลิตเพื่อส่งออกใน

เขตอุตสาหกรรมส่งออก อันจะเอื้อสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนทางภาษีนักลงทุนต่างชาติ สามารถถือหุ้นในกิจการในประเทศบรูไนได้สูงสุดร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนของผู้ถือหุ้น ขึ้นกับประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม ยกเว้นกิจการด้านความมั่นคงทางอาหารและกิจการที่ต้องใช้ทรัพยากรภายในประเทศ อาทิ เกษตรกรรม ประมง และแปรรูปอาหาร จะต้องมียกเว้นภาษีเงินได้หุ้นด้วยอย่างน้อยร้อยละ ๓๐

ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ประเทศไทยส่งออกข้าวไปยังบรูไนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ โดยมีมูลค่าการส่งออกของแต่ละสินค้ามากกว่าพันล้านบาท ส่วนสินค้าอื่นๆ ที่ส่งออกมีมูลค่าไม่ถึงสองร้อยล้านบาท สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non – Tariff Measures : NTMs) ที่บรูไนยอมรับมาตรฐานสินค้าอาหารฮาลาลของมาเลเซียเท่านั้น แต่บรูไนยังมีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตร ซึ่งการผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอมากนัก ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศจึงถือเป็นโอกาสในการลงทุนของผู้ประกอบการไทยที่ควรอาศัยนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติของรัฐบาลบรูไนที่ให้สิทธิพิเศษหลายประการแก่นักลงทุนต่างชาติ เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษี โดยบรูไนไม่มีการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วน ไม่มีเก็บภาษีส่งออก ภาษีขาย ภาษีการผลิต สำหรับภาษีนิติบุคคลนั้นยังมีการเรียกเก็บอยู่ แต่เป็นการเรียกเก็บจากนิติบุคคลที่เป็นบริษัทเท่านั้น ล่าสุดภาษีนิติบุคคลอัตราใหม่ของบรูไนอยู่ที่ ๑๘.๕% จะส่งผลให้เป็นประเทศที่เก็บอัตราภาษีตามกฎหมายต่ำเป็นลำดับที่ ๒ ในอาเซียน รองจากสิงคโปร์ที่ ๑๗%

๓) การลงทุนจากต่างประเทศ

จุดแข็งของบรูไนคือความมั่งคั่งของทรัพยากรพลังงาน ทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้มหาศาลแก่บรูไน ส่งผลให้นักลงทุนจากต่างชาติโดยเฉพาะผู้เล่นรายใหญ่ในสาขาพลังงานในตลาดโลกต่างเข้าไปดำเนินธุรกิจในประเทศบรูไน อาทิ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ขณะที่ในช่วงระยะหลัง ทางบรูไนมีนโยบายกระจายโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเอกชนมากขึ้น ประกอบกับทางการบรูไนมีแผนพัฒนาเขตอุตสาหกรรมหลายแห่ง อาทิ Sungai Liang Industrial Park (ตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางปิโตรเคมีระดับเวิร์ลคลาส) Palau Muara Besar Project (ตั้งเป้าเป็นท่าเรือน้ำลึกและเขตอุตสาหกรรมส่งออก) ทำให้คาดว่าแนวโน้มการลงทุนจากต่างชาติในบรูไนจะเพิ่มขึ้นในระยะข้างหน้า แม้บรูไนจะเป็นประเทศเล็กและมีประชากรน้อย แต่ชาวบรูไนจัดว่ามีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงเป็นอันดับ ๒ ของอาเซียน จึงเป็นตลาดผู้บริโภคที่มีศักยภาพในการขยายธุรกิจค้าปลีกรองรับความต้องการใช้จ่ายใช้สอยของผู้บริโภค ซึ่งนับเป็นสาขาธุรกิจที่มีสัดส่วนการลงทุนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของบรูไนด้วยเช่นกัน

๕.๔ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศกัมพูชา

กัมพูชามีระบบเศรษฐกิจแบบอาศัยกลไกการตลาด มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติตามราคาตลาดหรือ GDP ปี ๒๕๕๖ ตามตัวเลขของ Asian Development Bank หรือ ADB ประมาณ ๔,๑๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นรายได้ประชากรต่อคนต่อปี หรือ GDP Per Capitary เพียง ๓๑๑.๖ ดอลลาร์สหรัฐ โดยจำแนกเป็นผลผลิตที่มาจากภาคการเกษตรร้อยละ ๓๖.๐ ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ ๒๗.๗ และภาคบริการร้อยละ ๓๖.๒ ทั้งนี้ การบริโภคของภาคเอกชนมี

สัดส่วนสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก กล่าวคือการบริโภคของภาคเอกชนมีสัดส่วนถึงร้อยละ ๘๔.๔ ของ GDP ขณะที่การบริโภคของภาครัฐมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๑๕.๖ และกัมพูชาถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่เปิดกว้างมากประเทศหนึ่ง เนื่องจากมีสัดส่วนของการค้าระหว่างประเทศ (Degree of Openness) ร้อยละ ๑๐๗.๑ ของ GDP เป็นการส่งออกร้อยละ ๔๗.๖ และการนำเข้าร้อยละ ๕๙.๕ ของ GDP จากการศึกษาที่มี GDP ค่อนข้างต่ำหรือ GDP per cap เพียง ๓๑๒ ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้กัมพูชาถูกกำหนดให้เป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาน้อย และมีปัญหาการกระจายรายได้ของประชากร โดยประมาณว่าประชากรในกรุงพนมเปญมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีประมาณ ๑,๑๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ประชากรในกรุงพระสีหนุ และจังหวัดเสียมราฐจะมีรายได้เฉลี่ยใกล้เคียงกันหรือประมาณ ๖๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี และประชากรในจังหวัดอื่นๆ จะมีรายได้ เฉลี่ยแล้วประมาณ ๑๘๐ ดอลลาร์สหรัฐ ต่อคนต่อปี ซึ่งพอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประชากรประมาณร้อยละ ๓๖ มีความเป็นอยู่ภายใต้เส้นความยากจนอย่างยิ่ง (poverty line ; World Bank defined ๑.๐ US\$/Person/Day , Cambodia defined ๐.๕ US\$/P/D) ทั้งนี้ Economic Institute of Cambodia ; EIC ได้เคยเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับเส้นความยากจน ได้ให้ข้อสรุปถึงภาวะค่าครองชีพว่า ค่าใช้จ่ายขั้นต่ำรวมค่าการศึกษาขั้นปฐมและสุขภาพต่อครัวเรือน สำหรับพ่อ แม่ และเด็กอีก ๓ คน จะตกประมาณ ๓๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือนสำหรับผู้อยู่ในเมือง และประมาณ ๑๕๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือนสำหรับผู้อยู่ในชนบท ซึ่งหากเปรียบเทียบ GDP กับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นขั้นต่ำ คนกัมพูชาน่าจะดำรงสถานะติดลบและมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจมาก โดยเฉพาะจากข้อเท็จจริงของตัวเลขดังกล่าวที่เป็นเช่นนี้มาหลายปีแล้ว แต่ระบบเศรษฐกิจของกัมพูชาก็ยังคงดำรงอยู่ด้วยดีและมีการเติบโตที่อัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ต่อปีตลอดระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจาก

(๑) ที่ผ่านมามีโดยเฉพาะในปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๗ มีเงินช่วยเหลือและเงินให้เปล่าทั้งของภาคเอกชนและทางการโอนเข้าประเทศผ่านระบบธนาคารเฉลี่ยปีละ ๔๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการอื่นๆ อีกจำนวนหนึ่ง

(๒) การเป็นสังคมที่ยังคงนิยมใช้เงินสดเป็นสื่อการแลกเปลี่ยนหลัก รวมทั้งอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยวที่ขยายตัวขึ้นมากและรวดเร็ว น่าจะทำให้เศรษฐกิจนอกระบบมีขนาดใหญ่และคงมีบทบาทต่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจโดยรวมมากในระดับหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ EIC เผยแพร่เมื่อ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ที่ว่า เศรษฐกิจนอกระบบของกัมพูชาจ้างงานถึงร้อยละ ๘๕ ของกำลังแรงงาน และให้ผลผลิตถึงร้อยละ ๖๒ ของ GDP [สถิติการเงินและเศรษฐกิจของธนาคารชาติกัมพูชา ณ เดือนธันวาคม ๒๕๔๗ ปริมาณเงิน M๒ มีเพียง ๑,๐๗๖.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ ๒๖ ของ GDP จำแนกเป็นเงินสดที่หมุนเวียนในระบบประมาณ ๒๗๗.๑ เงินฝากกระแสรายวัน ๙.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เงินฝากออมทรัพย์และประจำ จำนวน ๗๘๙.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ] และ

(๓) การเป็นเศรษฐกิจที่เปิดกว้างยอมและมีความนิยมใช้เงินตราสกุลต่างๆ โดยเฉพาะเงินสกุลแข็ง (Hard Currencies) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนตามแต่สถานที่และในโอกาสต่างๆ อาทิ ดอลลาร์สหรัฐเป็นสื่อหลักในธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวในเมือง เงินบาทของไทยเป็นสื่อหลักตามจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับไทย เงินเรียลกกับการซื้อขายของคนในท้องถิ่น ฯลฯ และเป็นสังคมที่

นิยมถือเงินตราสกุลหลักและถือเป็นเงินสดไว้เป็นส่วนใหญ่ น่าจะมีผลให้ขนาดเศรษฐกิจที่แท้จริงใหญ่กว่าที่ ADB ได้คำนวณไว้ [เงินฝากในธนาคาร ณ สิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นเงินสกุลเรียล ๓๓.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นเงินตราสกุลต่างประเทศ ๗๙๔.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ เช็กที่หักล้างบัญชีผ่านสำนักหักบัญชีในปี ๒๕๔๗ เป็นเงินเรียลมีมูลค่าเฉลี่ย ๐.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อวัน และเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐมีมูลค่าเฉลี่ย ๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อวัน คิด ๒๓๖ วันที่มีการหักล้างเช็กผ่านสำนักหักบัญชีเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๑,๓๖๘.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ ๓๓ ของ GDP]

๕.๔.๑ การค้าระหว่างประเทศ

กัมพูชานับแต่มีการลงนามสันติภาพของเขมร ๔ ฝ่าย ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๔ และการเข้ามาจัดระเบียบทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ ก่อนเปลี่ยนผ่านไปสู่คนท้องถิ่นโดยองค์การสหประชาชาติในนาม UNTAC (United Nations Transitional Authorities in Cambodia) ด้วยการจัดการเลือกตั้ง จัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาล เลือกและมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ รวมตลอดจนการยกร่างกระทรวงสามารถประกาศใช้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๖ และถือเป็นวันสิ้นสุดภารกิจที่ UNTAC ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการนั้น ตลอด ๑ ปี ๑๑ เดือน ที่ UNTAC ดำเนินการและใช้งบประมาณไปกว่า ๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้มีส่วนผลักดันให้เศรษฐกิจของกัมพูชาสู่สังคมของการบริโภค และจำเป็นต้องผูกติดกับความช่วยเหลือของต่างชาติมาโดยตลอด ซึ่งคาดว่าจะเป็นอย่างนี้ไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ สามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมาของกัมพูชาโดยคร่าวๆ ได้ ดังนี้

๑. สงครามกลางเมืองในกัมพูชาที่ดำเนินมากว่า ๒๐ ปี ได้ทำลายฐานการผลิตทั้งภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เกือบจะสิ้นเชิง เมื่อกองกำลังและนักวิชาการของ UNTAC เข้ามาก็มุ่งแต่จะรักษาสันติภาพและความปรองดองในชาติตามภารกิจหลักที่ได้รับมอบหมาย ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ถูกกละเลยความสนใจที่จะพัฒนาเตรียมการรองรับภาคเศรษฐกิจต่างๆและความต้องการของประชาชนที่จะมีในเวลาต่อมา โดยในช่วงดังกล่าวมีเพียงการปรับปรุงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ให้ผิวทางเป็นยางแอสฟัลต์จากเมืองท่ากรุงสีหนุ มากรุงพนมเปญ โดยเจตนาหลักขณะนั้น อาจจะเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การดำเนินการของ UNTAC และเจ้าหน้าที่ จากความสามารถขนถ่ายสัมภาระและของกินของใช้ซึ่งเกือบทั้งหมดต้องนำเข้ามาให้เจ้าหน้าที่และประชาชนจับจ่ายใช้สอย อาจจะทำให้ได้ว่าในเวลานั้น ไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักใดๆ นอกจากธุรกิจโรงแรมและบ้านเช่า กับธุรกิจขนาดย่อมในเรื่องอาหารและน้ำดื่ม เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีแต่ภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมหลักของประเทศ

๒. รัฐบาลผสมหลังการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ [วาระ ๕ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ปี ๒๕๓๖ เขมรแดงไม่เข้าร่วมการเลือกตั้ง] และครั้งที่ ๒ [ปี ๒๕๔๑ หลังจากมีการขัดแย้งภายในและมีการนำอาวุธหนักโจมตีกันกลางกรุงพนมเปญในปี ๒๕๔๐] ยังคงต้องมุ่งที่จะสร้างความปรองดองในชาติเป็นหลัก พัฒนาการทางสังคมและเศรษฐกิจด้านต่างๆ ได้ดำเนินการไปภายใต้คำแนะนำของ World Bank , ADB รวมทั้งองค์กรและประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ โดยมีการออกกฎ ระเบียบพื้นฐานต่างๆ รองรับธุรกรรมและความเชื่อมั่นทางด้านเศรษฐกิจ เช่น กฎหมายภาษี กฎหมายจดทะเบียนนิติบุคคล กฎหมายประกันภัย กฎหมายธนาคาร กฎหมายแรงงาน กฎหมายการให้สัมประทาน ฯลฯ ที่มี

ลักษณะเป็นสากล รวมทั้งได้เข้าเป็นสมาชิกองค์กรระดับโลกและระดับภูมิภาคต่างๆ ส่วนการปฏิบัติการด้านการค้าการลงทุนได้ปล่อยให้เป็นการกิจและการตัดสินใจของภาคเอกชนเป็นหลัก รัฐใช้สัมปทาน สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใน [กฎหมายส่งเสริมการลงทุนเริ่มใช้ ปี ๒๕๓๗] และสิทธิประโยชน์ทางด้านโควตาและภาษีจากประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะยุโรปและอเมริกา ฯลฯ เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดการลงทุนทั้งจากภายในซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่อดีตผู้ลี้ภัยหรือลูกหลานที่กลับมาพร้อมความรู้ ประสบการณ์และทุนที่ระดมได้ กักับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการจ้างแรงงานรองรับประชากรวัยทำงานที่กำลังมีเพิ่มมากขึ้น [ผลจาก baby boom หลังปี ๒๕๒๒ ทำให้เกือบครึ่งหนึ่งของประชากรกัมพูชาในปัจจุบันมีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี] ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอจากหลายประเทศได้ย้ายฐานการผลิตมายังกัมพูชาที่มีโควตา สิทธิทางภาษี มีค่าแรงงานต่ำ ให้สิทธิพิเศษอื่นๆ เกิดการจ้างงานนับแสนคน และนำเงินตราเข้าประเทศกว่าร้อยละ ๙๐ ของมูลค่าส่งออก รวมทั้งก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวเนื่องและการก่อสร้างขยายตัวตามมาทั้งที่เป็นผลจากการขยายตัวของประชากร และการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเบาเริ่มมีบทบาทเหนือภาคการเกษตร และเศรษฐกิจของประเทศผูกติดกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกมากขึ้นเป็นลำดับ

๓. การได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมอาเซียนซัมมิตในปี ๒๕๔๕ ซึ่งได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติมเป็นพิเศษจากมิตรประเทศ เพื่อปรับปรุงสาธารณูปโภคต่างๆ รวมทั้ง ถนนและเส้นทางคมนาคมสายต่างๆ โดยเฉพาะในเมืองหลวง ภาพข่าวที่ปรากฏให้เห็นถึงความสงบปลอดภัยและความอลังการของนครวัดซึ่งเป็นมรดกโลกที่บรรพชนได้มอบไว้ ประกอบกับสนามบินพนมเปญและเสียมราฐปรับปรุงจนได้มาตรฐานสากล และการใช้นโยบายเปิดน่านฟ้า (Open Sky Policy) ส่งผลให้การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจขยายตัว ทั้งจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาและประชาชนมีรถยนต์มากขึ้น และนิยมเดินทางไปเที่ยวที่ต่างๆ ภาคบริการได้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจใกล้เคียงกับภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะภายหลังการจัดตั้งรัฐบาลผสมชุดที่ ๓ (ที่ใช้เวลาเกือบ ๑ ปีหลังจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้โดยสันติ) การเข้ามาของนักท่องเที่ยวกว่า ๑ ล้านคนในปี ๒๕๔๗ และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นถึง ๑.๔ ล้านคนในปี ๒๕๔๘ ทำให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเศรษฐกิจและ World Bank พิจารณาตัวเลข ๓ ไตรมาสแรกแล้วคาดว่า GDP ปี ๒๕๔๘จะขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๑ จากปีก่อนหน้า แม้จะต้องได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำมันแพง (ADB คาดเมื่อไตรมาสแรกปี ๒๕๔๘ จะเติบโตเพียงร้อยละ ๒.๓) ทั้งนี้ จากการที่การท่องเที่ยวได้ขยายตัวขึ้นค่อนข้างมาก และเป็นที่ยอมรับได้ว่า จะเป็นตัวผลักดันให้เศรษฐกิจของกัมพูชาขยายตัวต่อไปได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพยายามที่จะให้มีการกำหนดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในกัมพูชาได้ถึง ๔.๐ ล้านคน ในปี ๒๐๑๐ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๓ เศรษฐกิจที่เติบโตมาอย่างต่อเนื่องของกัมพูชา แม้ทางด้านหนึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึง ความสำเร็จของการปล่อยให้ภาคเอกชนทำงานภายใต้กลไกการตลาดเสรี ประกอบกับความช่วยเหลือของนานาชาติที่ให้กับกัมพูชาปีละหลายร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา หากแต่พิจารณาให้ดีแล้ว พบว่า การเติบโตที่เกิดขึ้นมาจากการบริโภคที่ขยายตัวเป็นหลัก โดยปราศจากอุตสาหกรรมต้นน้ำ หรือกลางน้ำที่จะรองรับและทำให้การเติบโตเกิดขึ้นอย่างมั่นคง การก้าวต่อไปข้างหน้าจึงเป็นภารกิจหนักที่ท้าทายรัฐบาลพนมเปญว่า จะจริงจังต่อการพัฒนาอย่างไร เมื่อขนาดตลาดของกัมพูชาโดยตัวเองอาจจะไม่ใหญ่หรือมั่นคงเพียงพอประการหนึ่ง และ

ค่าแรงงานที่ต่ำกว่าอาจไม่สามารถชดเชยอัตราค่าสาธารณูปโภคที่สูงกว่าประเทศอื่นประการหนึ่ง รวมทั้งปัญหาเงินใต้โต๊ะที่มีการพุดกันหนาหู และปัญหาการตีความและบังคับใช้กฎหมายที่เลื่อมล้ำ อาจเป็นอุปสรรคที่ภาคเอกชน โดยเฉพาะต่างชาติให้ความสำคัญจนเลยที่จะสนใจเข้ามาลงทุนในกิจการที่ต้องรอผลตอบแทนในระยะยาว นอกจากนี้ ภาระหนี้สินภาครัฐที่สะสมมาถึงขณะนี้เริ่มเข้าสู่ระยะเวลาที่จะต้องชำระต้นเงินและดอกเบี้ยแล้ว เม็ดเงินที่จะนำมาพัฒนาประเทศส่วนหนึ่งต้องสูญไป นับเป็นการทำทลายความสามารถของรัฐบาลในระยะต่อไปค่อนข้างมาก

๕.๔.๒ ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) การเกษตร

พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ของกัมพูชาเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ข้าวจึงเป็นพืชอาหารและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยสามารถผลิตได้ปีละประมาณ ๔.๒ - ๔.๕ ล้านตันข้าวเปลือก และจากการที่พื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่ขาดระบบชลประทาน การเพาะปลูกมักจะประสบปัญหาน้ำท่วมในหน้าน้ำ และขาดแคลนน้ำหากฝนทิ้งช่วง ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งคือ ปลาน้ำจืด เนื่องจากการมีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายหลักที่ผ่านจากตอนบนมายังตอนใต้ของประเทศก่อนเข้าสู่เขตประเทศเวียดนามและออกทะเลจีนใต้ ประกอบกับมีทะเลสาบ “โตนเลสาบ” ทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกล่าวกันว่าระดับน้ำในหน้าน้ำ จะเพิ่มสูงขึ้นจากระดับน้ำในหน้าแล้งได้ถึง ๑๐ เมตร และจะมีขนาดของอ่างครอบคลุมพื้นที่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร [ประมาณว่าสามารถนำจังหวัดอุบลราชธานีทั้งจังหวัดมาบรรจุได้] เทียบกับขนาดอ่างเพียง ๒,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรในหน้าแล้ง ทำให้ปลาน้ำจืดจากธรรมชาติเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถจับในฤดูหาปลาได้มากถึง ๒๕๐,๐๐๐ - ๒๘๐,๐๐๐ ตันในแต่ละปี สำหรับพืชไร่ที่มีการเพาะปลูกมากและสำคัญได้แก่ มันสำปะหลังมีผลผลิตปีละประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ ตัน ข้าวโพด ๒๕๐,๐๐๐ ตัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒๒๐,๐๐๐ ตัน อ้อย ๑๓๐,๐๐๐ ตัน ถั่วเหลือง ๑๑๐,๐๐๐ ตัน และผักต่างๆ ประมาณ ๑๘๐,๐๐๐ ตัน ทั้งนี้ กัมพูชาได้มีการทำสวนยางพาราขึ้นนับแต่สมัยอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส และยังทำการรื้อสวนเพาะปลูกต่อเนื่อง

ปัจจุบันมีผลผลิตยางแท่งและยางแผ่นปีละ ๓๐,๐๐๐ ตันเศษ ส่วนใหญ่ส่งออกเป็นรายได้ที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของกัมพูชาอีกชนิดหนึ่ง อุตสาหกรรมการลงทุนในกัมพูชาเริ่มต้นจากการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดและสินค้าอุปโภคบริโภคขนาดเล็กและขนาดย่อมกระจายกันไป อุตสาหกรรมจากต่างประเทศที่ชัดเจนเกิดขึ้นภายหลังการประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนเมื่อปี ๒๕๓๗ ได้แก่ การย้ายโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าจำนวนนับร้อยโรงงานมายังประเทศกัมพูชาเพื่อรับสิทธิทางภาษีและโควตาในการส่งออก จนทำให้รายได้จากการส่งออกสิ่งทอเป็นแหล่งนำเงินตราเข้าประเทศคิดเป็นกว่าร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าการส่งออกในแต่ละปี และส่งผลให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ รวมทั้งการบริการและการขนส่งที่เป็นไปเพื่อรองรับตลาดภายในซึ่งส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในส่วนกลาง รัฐบาลเห็นความสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในต่างจังหวัด รัฐบาลโดย The Council for the Development of Cambodia หรือ CDC ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จะพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการให้สิทธิการส่งเสริมการลงทุนในระดับนโยบาย เดิมได้กำหนดให้เฉพาะ The Cambodian Investment Board หรือ CIB เป็นหน่วยปฏิบัติเสมือนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนของกัมพูชา ที่มีลักษณะเป็น one - stop service organization เพียงแห่ง

เดี่ยว ปัจจุบัน CDC ได้กระจายอำนาจโดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถอนุมัติให้การส่งเสริมแก่โครงการลงทุนที่มีมูลค่าไม่เกิน ๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในจังหวัดของตน ในลักษณะ one – stop service organization เช่นเดียวกับ CIB นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีนโยบายที่จะจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐเอง รวมทั้งสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้ง โดยจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน การนำเข้าและส่งออกสินค้าไปประจำเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิธีการต่างๆ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการออกกฎหมายรองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและขั้นตอนเตรียมการด้านงบประมาณและสถานที่

๕.๕ ภาพรวมเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน แต่เนื่องจากจำนวนประชากรที่มาก เป็นอันดับที่ ๔ ของโลก ส่งผลให้รายได้ประชาชาติต่อหัวของอินโดนีเซียค่อนข้างต่ำ อินโดนีเซียจึงยังถูกจัดให้อยู่ในสถานะของประเทศกำลังพัฒนา และแม้ว่าหลังจากปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา เศรษฐกิจของอินโดนีเซียจะสามารถเจริญเติบโตได้ อย่างน่าพอใจและมีเสถียรภาพ แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อภาพรวมของเศรษฐกิจ หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภัยธรรมชาติ (สึนามิ ปี ๒๕๔๗) หรือ ภัยจากการก่อการร้าย (เกาะบาหลี ปี ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๘) นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องอัตราเงินเฟ้อที่สูงมาก ส่งผลให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อที่ลดลงภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประเทศแบบผูกขาด ประเทศอินโดนีเซียได้ปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ภายในประเทศของตนในทุกๆ ด้าน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตให้เกิดขึ้นภายในประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชน นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงนโยบายเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างต่อเนื่องอีกด้วย เพื่อรองรับต่อการพัฒนาของประเทศ และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค นโยบายด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ มุ่งเน้นการขยายตัวของ การบริโภคในประเทศ (Consumption) และการลงทุน (Investment) เป็นปัจจัยหลักสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มีการเจริญเติบโต

เนื่องจากอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีทรัพยากรน้ำมันมากมาย ในอดีตที่ผ่านมาเศรษฐกิจหลัก จึงพึ่งพาการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก แต่หลังจากเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันโลก อินโดนีเซียจึงได้พัฒนาอุตสาหกรรมอื่นๆ ขึ้นมาด้วย เช่น อุตสาหกรรมถลุงน้ำมัน การต่อเรือ ประกอบรถยนต์ และการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นอกจากน้ำมันที่ทำรายได้ให้ประเทศมากที่สุดแล้ว อินโดนีเซียยังมีทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ที่อุดมสมบูรณ์มากมาย โดยเป็นประเทศที่มีป่าไม้มากที่สุด ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ยังมีการทำการเกษตรปลูกพืชแบบขั้นบันได พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ยาสูบ ข้าวโพด เครื่องเทศ (Asean-info, ๒๕๕๖) ปี ๒๕๕๗ คาดว่าเศรษฐกิจของอินโดนีเซียจะเติบโตร้อยละ ๕.๘ – ๖.๒ เนื่องจากนโยบายกระตุ้นการส่งออก และการปรับตัวสูงขึ้นของอุปสงค์ภายในประเทศจากการเลือกตั้ง ส่วนอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่ร้อยละ ๓.๕ – ๕.๕ รัฐบาลอินโดนีเซียมีแผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานกว่า ๓๐ โครงการ มูลค่า ๓๒.๗๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายใต้โครงการดังกล่าวจะครอบคลุม การสร้างเขื่อน ท่าอากาศยาน ทางรถไฟ ท่าเรือ ทางด่วน และโรงไฟฟ้าและมีแผนกระตุ้นการส่งออก โดยการเพิ่มมาตรฐานการผลิตสินค้าอาลาลไปยัง ตะวันออกกลาง (สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชีย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๕.๕.๑ การค้าระหว่างประเทศ

๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

รัฐบาลอินโดนีเซียยังคงมุ่งเน้นการส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ และการลงทุนจากต่างประเทศดำเนินการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๘ (Master Plan for Acceleration and Expansion of Indonesia’s Economic Development : MPmEI) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาแห่งชาติระยะกลางปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ และแผนพัฒนาแห่งชาติระยะยาวปี ๒๕๔๘ – ๒๕๖๘ เพื่อเพิ่มและขยายการพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซียให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความก้าวหน้า รวมทั้งนโยบายการกระจายตลาดไปในภูมิภาคต่างๆ การส่งเสริมการส่งออก การบริโภคภายในประเทศ

การส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ เพื่อสนับสนุนแผน MPmEI โดยการแก้ไขกฎระเบียบด้านการลงทุน การออกมาตรการภาษีเพื่อเอื้อและจูงใจนักลงทุนต่างชาติ และการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยการกำหนดสาขาเป้าหมายที่ให้ความสำคัญและให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหาร ความมั่นคงด้านพลังงาน และส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยอินโดนีเซียตั้งเป้าหมายที่จะก้าวเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นลำดับที่ ๑ ใน ๑๐ ของโลกในปี ๒๕๖๘ และเป็นลำดับที่ ๑ ใน ๖ ในปี ๒๕๙๓ โดยในปี ๒๕๕๕ อินโดนีเซียวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมายในการขยายการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยมุ่งขยายตลาดสินค้าส่งออกให้ได้ถึง ๒๓๐ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวน ๘ ล้านคน เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ในภาคการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจภายในประเทศพร้อมๆ กับการส่งเสริมการลงทุน

รัฐบาลอินโดนีเซียได้แก้ไขกฎระเบียบด้านการค้า เพื่อห้ามการนำเข้า-ส่งออกสินค้าหลายชนิดโดยเฉพาะสินค้าเกษตร ซึ่งเข้าข่ายมาตรการปกป้องการผลิตอุตสาหกรรมและตลาดภายในประเทศ โดยมาตรการดังกล่าวเป็นปัญหาสำหรับผู้นำเข้า และอาจส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของอินโดนีเซียและการบริโภคภายในประเทศ ที่ผ่านมามีการบริโภคภายในขยายตัวเนื่องจากการลงทุนขยายตัว หากการลงทุนชะลอตัวเศรษฐกิจอินโดนีเซียก็จะชะลอตัวไปด้วยอินโดนีเซียตั้งเป้าจะเป็นศูนย์ประมงเชิงพาณิชย์ และยังมีเป้าหมายที่จะรักษาการเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มดิบมากที่สุดในโลก โดยการเพิ่มคุณภาพและผลผลิตปาล์มน้ำมัน อีกทั้งตั้งเป้าจะเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางด้านอาหารและเป็นหนึ่งในครัวโลก รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฎระเบียบการนำเข้าสินค้าพืชสวนเพื่อกีดกันทางการค้า ซึ่งภายหลังจากการออกกฎระเบียบดังกล่าว มีสมาชิกคณะมนตรีว่าด้วยการค้าสินค้า (CTG) ๙ ราย ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และไทย แสดงความกังวลอย่างต่อเนื่องกับมาตรการดังกล่าว โดยได้มีการหยิบยกเรื่องดังกล่าวเข้าหารือในที่ประชุมคณะมนตรีว่าด้วยการค้าสินค้า (CTG) ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ (สำนักอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๒) การค้ากับประเทศไทย

อินโดนีเซีย เป็นตลาดเป้าหมายหลักของไทย เนื่องด้วยประเทศอินโดนีเซียมีประชากรจำนวน ๒๔๔.๔ ล้านคน มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ ๖ สินค้าส่งออกที่สำคัญ

จากไทย ประกอบด้วยสินค้าอุตสาหกรรมยานยนต์ สินค้าอาหารสำเร็จรูปและเครื่องดื่ม วัสดุก่อสร้าง และแพชั่นไลฟ์สไตล์

ปี ๒๕๕๖ (มกราคม-มีนาคม) การค้าระหว่างประเทศไทย-ประเทศอินโดนีเซีย มีมูลค่า ๑๕๕,๙๒๐.๙ ล้านบาท แบ่งเป็นการส่งออก ๘๙,๕๕๘.๙ ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๙๒ การนำเข้า ๖๖,๓๖๒.๐ ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๓๑ ไทยได้เปรียบดุลการค้า ๒๓,๑๖๖.๙ ล้านบาท (ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร)

สินค้านำเข้าจากไทย ได้แก่ รถยนต์และส่วนประกอบรถยนต์ มีมูลค่า ๒๑,๗๐๑.๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ ๒๑.๔๐ รองลงมาได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้า มูลค่า ๗,๒๙๙.๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗๓.๑๓ เม็ดพลาสติก มูลค่า ๖,๙๒๘.๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๑.๓๖ เคมีภัณฑ์ มูลค่า ๖,๖๖๑.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๐๗ น้ำตาลทราย มูลค่า ๖,๒๐๕.๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๓๓.๕๓ ตามลำดับ

สินค้าส่งออกของอินโดนีเซียสู่ไทย ได้แก่ น้ำมันดิบ มูลค่า ๑๐,๔๑๘.๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๔.๗๐ สินแร่โลหะอื่นๆ ๙,๐๙๙.๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๑.๖๑ ถ่านหิน มูลค่า ๕,๘๒๗.๙ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๓๕.๒๒ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ มูลค่า ๕,๖๕๕.๑ ล้านบาท ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์มูลค่า ๔,๙๗๒.๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗๙.๙๖ (ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร)

๓) การลงทุนจากต่างประเทศ

กฎระเบียบใช้เหมือนกันหมดทุกพื้นที่เนื่องจากรัฐบาลกลางเป็นผู้กำกับดูแล และนักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุน ๑๐๐% ได้ในเกือบทุกธุรกิจ สำหรับธุรกิจที่ยกเว้นสามารถลงทุนในรูปแบบ Joint Venture ได้ อินโดนีเซียมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากต้องการให้การลงทุนจากต่างประเทศผลักดันให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยจะเน้นส่งเสริมการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้อินโดนีเซียได้ปรับปรุงกฎหมายการลงทุนและได้ออกกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่โดยสร้างบรรยากาศการลงทุนเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งได้ปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้อินโดนีเซียยังมีการขยายการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศโดยมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการลงทุน ตั้งแต่การเสนอแนะ ดำเนินนโยบาย และส่งเสริมการลงทุน คือ BKPM (Investment Coordinating Board) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี และตำแหน่งประธาน BKPM ก็เป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี

มูลค่าการลงทุนในอินโดนีเซียในปี ๒๕๕๓ สูงกว่าปี ๒๕๕๒ ร้อยละ ๕๔ คิดเป็นมูลค่า ประมาณ ๒.๓ หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๒ ในขณะที่มูลค่าการลงทุนจากภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐.๑ เนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจอินโดนีเซียที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องและทัศนคติเชิงบวกของนักลงทุน ซึ่ง International Credit Rating Agency หลายแห่งได้จัดลำดับความน่าเชื่อถือไว้ที่ระดับที่ดีขึ้น และบริการทางการลงทุนโดย BKPM ซึ่งได้จัดตั้ง one stop investment service center ใน

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนจากภายในประเทศ และจากต่างประเทศในพื้นที่นอกเกาะชวาและบนเกาะชวา ซึ่งเป็นเกาะที่มีการลงทุนมากที่สุด การลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๗๑ ของยอดการลงทุนทั้งหมดหรือ ๑.๗ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่ยอดการลงทุนโดยนักลงทุนภายในประเทศ คิดเป็นมูลค่า ๖.๙ พันล้านเหรียญ สำหรับสัดส่วนการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมที่มาจากนักลงทุนภายในประเทศ ได้แก่ สาขาอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ ๒๗.๑ สาขาการขนส่ง การสื่อสาร และคลังสินค้า ร้อยละ ๒๒.๗ และสาขาโรงงาน พันธุ์พืชและอาหาร ร้อยละ ๑๔.๔ สำหรับสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมที่มาจากนักลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ ด้านขนส่ง การสื่อสาร และคลังสินค้า ร้อยละ ๓๑.๑ โครงการเหมืองแร่ ร้อยละ ๑๓.๘ และโครงการไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา ร้อยละ ๘.๘

ประเทศที่เข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียมากที่สุดปี ๒๕๕๓ ได้แก่ สิงคโปร์ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙ มีมูลค่า ๕.๐๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา คือ สหราชอาณาจักร ร้อยละ ๑๑.๗ คิดเป็นมูลค่า ๑.๘๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และสหรัฐฯ ร้อยละ ๕.๗ คิดเป็นมูลค่า ๙๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับพื้นที่การลงทุนในอินโดนีเซียที่มีการลงทุนมากที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ เขตชวาตะวันตก เขตชวาตะวันออก และเขตกาลิมันตันตะวันออก ในขณะที่เขตการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ ได้แก่ เขตจาการ์ตา เขตชวาตะวันออก เขตชวาตะวันตกตามลำดับ

แนวโน้มการลงทุนในปี ๒๕๕๔ จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ คิดเป็นมูลค่า ๒๔๐ ล้านล้านรูเปียห์ โดยเป็นการลงทุนจากต่างประเทศร้อยละ ๖๕ และการลงทุน ในประเทศ ร้อยละ ๓๕ (กรมส่งเสริมการส่งออก, ๒๕๕๕)

๕.๖ ภาพรวมเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เศรษฐกิจของ สปป.ลาวมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลากว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีแบบตลาดเมื่อปี ๒๕๒๙ เศรษฐกิจ สปป.ลาวขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๖.๒ ต่อปี นับเป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งนี้ปี ๒๕๕๖ เศรษฐกิจ สปป.ลาวมีอัตราการเจริญเติบโต (GDP) สูงถึงร้อยละ ๗.๖ ซึ่งสูงมากกว่าเงินที่มีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ ๗.๕ ในปีเดียวกัน ทว่าเศรษฐกิจ สปป.ลาวประสบกับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในระดับสูงถึงร้อยละ ๒๑.๙ ของ GDP เนื่องจากความต้องการนำเข้าสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น และมีข้อจำกัดด้านศักยภาพการผลิตเพื่อการส่งออก

สปป.ลาวเป็นคู่ค้าสำคัญรายหนึ่งของไทย ไทยได้ดุลการค้ามาโดยตลอด สปป.ลาวส่งออกและนำเข้าสินค้ากับไทยเป็นอันดับหนึ่ง สินค้าหลักที่ สปป.ลาวส่งออก คือ แร่ทองคำ ทองแดง และพลังงานไฟฟ้า ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ น้ำมัน รถยนต์และส่วนประกอบ การส่งออกของอุตสาหกรรมหลักที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของ สปป.ลาว คือ การทำเหมืองแร่และพลังงานไฟฟ้า ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการก่อสร้างเขื่อนเพื่อผลิตไฟฟ้า ทรัพยากรสำคัญของ สปป.ลาว ได้แก่ ไม้ ดีบุก ยิบซั่ม ตะกั่ว หินเกลือ เหล็ก ถ่านหินลิกไนต์ สังกะสี ทองคำ อัญมณี หินอ่อน น้ำมัน กล่าวได้ว่าเศรษฐกิจ สปป.ลาวขับเคลื่อนโดยอาศัยรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI)

ประเด็นที่กำลังได้รับการจับตามองกรณีเศรษฐกิจ สปป.ลาว คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แลกด้วยการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ รัฐบาล สปป.ลาวตระหนักถึงประเด็นดังกล่าว ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรแต่เพียงอย่างเดียว ธุรกิจการท่องเที่ยวและการเกษตรเพื่อการส่งออกจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่รัฐบาล สปป.ลาว ให้ความสำคัญ

๑) ค้าระหว่างประเทศ

(๑) การค้ากับประเทศไทย

สปป.ลาว เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตแดนติดกับประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล (Land Locked Country) แต่ก็มีจุดเชื่อมต่อด้านการคมนาคมกับไทยหลายด้าน โดยผ่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ข้ามแม่น้ำโขงทั้ง ๔ แห่ง ได้แก่ หนองคาย - เวียงจันทน์มุกดาหาร - สะหวันนะเขต นครพนม - คำม่วน และ เชียงของ - ห้วยทราย นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีนโยบายเศรษฐกิจที่ส่งเสริมการลงทุนจากภายในประเทศและจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง

(๒) มูลค่าการค้าโดยรวมระหว่างไทย- สปป.ลาว

มูลค่าการค้าระหว่างไทย- สปป.ลาว โดยรวมระหว่างเดือน มกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมูลค่าสูงถึง ๑๕๙,๐๑๕.๑๘ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าการส่งออกมากถึง ๑๑๗,๔๕๕.๗๘ ล้านบาท และ มูลค่าการนำเข้า ๔๑,๕๕๙.๔๐ ล้านบาท ไทยเกินดุลการค้า ๗๕,๘๕๖.๓๘ ล้านบาท

(๓) มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย- สปป.ลาว

ในช่วงเดือน มกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมูลค่ารวม ๑๓๖,๕๙๔.๑๔ ล้านบาท โดยคิดเป็นมูลค่าการส่งออก ๑๑๒,๑๙๒.๑๙ ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า ๒๔,๔๐๑.๙๕ ล้านบาท ทำให้ไทยเกินดุลการค้าสูงถึง ๘๗,๗๙๐.๒๔ ล้านบาท

๒) มูลค่านำเข้าส่งออกรายจังหวัด

(๑) ด้านการส่งออก

จังหวัดหนองคายมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด ๕๓,๕๓๐.๐๙ ล้านบาท รองลงมา เป็น จังหวัดอุบลราชธานี ๑๓,๘๒๙.๐๒ ล้านบาท จังหวัดมุกดาหาร ๑๕,๑๘๕ ล้านบาท จังหวัด เชียงราย ๑๑,๔๒๑.๐๑ ล้านบาท และ จังหวัดเลย ๗,๙๗๙.๘๐ ล้านบาท

(๒) ด้านการนำเข้า

จังหวัดมุกดาหารมีมูลค่าสูงที่สุด ๒๐,๔๕๘.๔๖ ล้านบาท รองลงมาได้แก่จังหวัดอุบลราชธานี ๑,๔๐๕.๒๔ ล้านบาท จังหวัดหนองคาย ๑,๒๙๘.๗๙ ล้านบาทจังหวัดบึงกาฬ ๕๒๓.๓๖ ล้านบาท และจังหวัดเลย ๓๕๘.๒๘ ล้านบาท

๓) การลงทุนจากต่างประเทศ

นักลงทุนต่างชาติ ให้ความสนใจลงทุนใน สปป.ลาว มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยเกื้อหนุนจากกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับล่าสุดของ สปป.ลาว ปี ๒๕๕๒ ซึ่งมีความเป็นสากลมากขึ้น ประกอบกับสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับจากการที่ สปป.ลาว ได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับล่าสุดขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) และการเข้าสู่ประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี ๒๕๕๘ อย่างไรก็ตามปัจจุบันการ
ลงทุนใน สปป.ลาว ยังมีอุปสรรคอยู่บ้าง โดยเฉพาะระบบสาธารณูปโภคที่ยังไม่เพียงพอ ขณะที่ความ
ต้องการสำนักงาน ที่อยู่อาศัยระดับบน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักลงทุนและ
นักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

โดยเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์ซึ่งถือเป็นใจกลางความเจริญและศูนย์กลาง
การเจรจาติดต่อธุรกิจที่สำคัญของ สปป.ลาว ดังนั้น รัฐบาล สปป.ลาว จึงอนุมัติให้มีการดำเนิน
โครงการ “Vientiane New World” ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างเขตเมืองใหม่ที่เกาะดอนจัน
(Don Chan Island) ริมน้ำโขง ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยรวมเอาสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งมี
ความทันสมัยและเอื้อต่อการทำธุรกิจรวมทั้งที่อยู่อาศัยระดับบนไว้ด้วยกัน อันจะส่งผลให้พื้นที่
ดังกล่าวกลายเป็นแลนด์มาร์คสำคัญอีกแห่งหนึ่งของนครหลวงเวียงจันทน์ในอีก ๖-๘ ปีข้างหน้า

๔) การค้าระหว่างประเทศ

๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ มาเลเซียจะใช้วิธีการเก็บภาษี GST (Goods and
Services Tax) มาใช้โดยกำหนด GST ไว้ในอัตรา ๖% เพื่อทดแทนการเก็บภาษีการขาย และภาษี
การบริการ โดยขอบเขตของ GST คือ เก็บ GST กับสินค้าและบริการในธุรกิจทุกระดับเริ่มจากการ
ผลิต ค่าปลีก ค่าส่งที่ป้อนภายในประเทศและนำเข้าเข้ามาในประเทศ ธุรกิจที่มีผลตอบแทน (turnover)
ต่อปีตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ ริงกิตขึ้นไปจะต้องเสียภาษี GST สินค้าและบริการที่ได้รับการยกเว้นจาก GST
ประกอบด้วย สินค้าบริโภคพื้นฐาน เช่น ข้าว น้ำตาล น้ำมันปรุงอาหาร แป้ง (flour) การซื้อ/เช่าที่อยู่
อาศัย การซื้อ/ขายที่ดินเกษตรกรรม การศึกษา การขนส่งสาธารณะและบริการด้านสุขภาพ (กรม
ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๒) การค้ากับประเทศไทย

ภาพรวมการค้ารวมปี ๒๕๕๖ ไทยเป็นคู่ค้าลำดับที่ ๕ ของมาเลเซีย ในขณะที่
มาเลเซียเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๔ ของไทยในโลก และอันดับที่ ๑ ของไทยในกลุ่มอาเซียน โดยมีมูลค่า
การค้ารวม ๒๖,๒๖๒.๓๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๓ ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของ
ไทย จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออก ๑๓,๐๑๔.๘๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้า
๑๓,๒๔๗.๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามูลค่า ๒๓๒.๕๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์ อุปกรณ์
และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า เม็ด
พลาสติก เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ
และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง

สินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้แก่ เครื่อง
คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ น้ำมันดิบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สื่อบันทึกข้อมูลภาพและเสียง
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

๕) การค้าชายแดนไทย

การค้าชายแดนไทย-มาเลเซียในปี ๒๕๕๖ (ม.ค.-พ.ย.) มีมูลค่า ๔๕๙,๒๑๙.๘๔ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๕๕ มูลค่า ๔๗๗,๙๙๗.๐๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๓ โดยเป็นการส่งออกมูลค่า ๒๖๓,๑๒๒.๖๑ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๖.๔๖ และการนำเข้าจากมาเลเซียมีมูลค่า ๑๙๖,๐๙๗.๒๓ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๐.๓๐ โดยไทยได้ดุลการค้ามูลค่า ๖๗,๐๒๕.๓๘ ล้านบาทสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ ไม้แปรรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้นสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็ก สำหรับคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ๒๕๕๖)

๖) การลงทุนจากต่างประเทศ

ในด้านการลงทุน ประเทศมาเลเซียประสบความสำเร็จอย่างสูงในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนของมาเลเซีย คือ Malaysian Investment Development Authority หรือมีชื่อย่อว่า MIDA โดย MIDA มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนในสาขาการผลิต และสาขาบริการทุกสาขา (ยกเว้นการเงิน และสาธารณูปโภค)

ในปี ๒๕๕๓ MIDA ได้แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการลงทุนแห่งชาติ (National Committee on Investment: NCI) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติใบอนุญาตประกอบการผลิต การได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษี และการได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการอนุมัติในเรื่องเหล่านี้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่แตกต่างกันไป ภายหลัง NCI มีอำนาจในการอนุมัติใบสมัครการขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีได้ทันทีสำหรับใบอนุญาตประกอบการผลิต (Industrial Coordination Act ๑๙๗๕) กำหนดให้กิจการที่เงินทุนจดทะเบียนตั้งแต่ ๒.๕ ล้านบาทขึ้นไป หรือมีพนักงานเต็มเวลาตั้งแต่ ๗๕ คนขึ้นไป ต้องขอใบอนุญาตประกอบการผลิต) NCI สามารถออกใบอนุญาตได้ภายใน ๗ วัน ยกเว้นว่าจะเป็นการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอ่อนไหว ความมั่นคง ความปลอดภัย สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และที่เกี่ยวข้องกับศาสนา รวมถึงโครงการที่อยู่ในเขตซาบารห์ และซาราวัก หรือโครงการที่ต้องขออนุญาตตาม Petroleum Development Act ซึ่ง NCI จะสามารถออกใบอนุญาตได้ภายใน ๔ สัปดาห์

กฎระเบียบที่กำกับดูแลการลงทุนในมาเลเซียทั้งจากในประเทศ และต่างประเทศ ได้แก่ Promotion of Investments Act (PIA) และ Industrial Co-ordination Act (ICA) โดย PIA จะกำหนดกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการจัดตั้งธุรกิจ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางกิจกรรม รวมทั้งการส่งเสริมการส่งออกสำหรับ ICA ที่ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ มีวัตถุประสงค์ที่จะรักษาระดับการพัฒนาและการเติบโตในภาคการผลิตของมาเลเซีย และกำหนดให้กิจการการผลิตขนาดใหญ่ต้องขออนุญาตประกอบการ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๕.๗ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศพม่า

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของเมียนมาร์นั้นถือได้ว่าเป็นการเติบโตอย่างไม่สมดุล กล่าวคือ มีการพึ่งพารายได้จากพลังงานและเกษตรกรรมเป็นหลัก ในส่วนของพลังงานนั้นคงจะเพิ่มขึ้นจากการ

เปิดประเทศ แต่เป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ประชาชนน้อยคนจะได้มีส่วนร่วมและผลพวงก็จะไม่กระจายออกไปโดยทั่ว เว้นแต่การเพิ่มขึ้นของรายได้ของภาครัฐที่จะต้องจัดสรรให้เหมาะสม สำหรับภาคเกษตรนั้นเกษตรกรไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินทำให้ขาดหลักทรัพย์เพื่อนำไปค้ำประกันเพื่อเข้าสู่สินเชื่อ ขณะที่ระบบธนาคารก็ยังคงต้องพัฒนาอีกมาก นอกจากนี้ ก็ยังมีปัญหาด้านการขนส่งและการขาดแคลนปัจจัยการผลิตต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีและความรู้ ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมก็เผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกับภาคการเกษตรและยังต้องเผชิญกับความซับซ้อนของกฎระเบียบราชการ

หลังจากประเทศเมียนมาร์ หันมาใช้นโยบายเปิดประเทศมากขึ้น โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตย นำไปสู่การขยายโอกาสทางธุรกิจที่หลากหลายธุรกิจ และยังเชื่อว่าความต้องการลงทุนในเมียนมาร์จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องไปอีกหลายปีจากนี้ โดยเฉพาะการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นสิ่งแรกที่จะต้องเตรียมความพร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราการขยายตัวการลงทุนจากเอเชียไปสู่เมียนมาร์ที่มีอัตราสูงขึ้น

นอกจากนั้นเมียนมาร์ยังมีทรัพยากรธรรมชาติมหาศาลและยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ อีกทั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญไม่แพ้ไทย ที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างจีน อินเดีย ไทย สามารถเป็นทางออกสู่ทะเลอันดามันให้กับจีนตะวันตกได้ ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาจะมีการ Sanction จากสหรัฐและยุโรป นักลงทุนจีนได้เข้าไปลงทุนในเมียนมาร์อย่างต่อเนื่องในทุกภาคส่วน

๑) แนวโน้มเศรษฐกิจ

หลังจากที่เมียนมาร์มีการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นานาชาติทยอยยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรต่อเมียนมาร์ ดังนั้น เมียนมาร์จึงเริ่มดำเนินนโยบายการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศและบริษัทข้ามชาติ โดยเฉพาะที่ไม่มีท่าที่แทรกแซงกิจการภายในของเมียนมาร์ เช่น จีน รัสเซีย รวมทั้งอาเซียน (ASEAN) ทำให้บริษัทต่างชาติให้ความสนใจลงทุนในเมียนมาร์มากขึ้นเมียนมาร์ได้ประกาศใช้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ โดยอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าลงทุนโครงการได้ ๑๐๐% รวมไปถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีต่างๆ จากการประกาศใช้กฎหมายการลงทุนดังกล่าว คาดว่าจะมีนักลงทุนต่างชาติสนใจเข้าไปลงทุนในเมียนมาร์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี ๒๕๕๗รัฐบาลเมียนมาร์ได้เริ่มออกใบอนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปขยายธุรกิจสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ในโครงการต่างๆ เช่น โครงการธุรกิจโทรคมนาคม (เทเลนอร์และโอเรดู) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษติลาวาโครงการสร้างสนามบินนานาชาติที่เมืองหงษ์สาวดีโครงการพัฒนาไฟฟ้าโดยธนาคารโลกโครงการพัฒนาระบบประปาในย่างกุ้งโรงงานผลิตปูนซีเมนต์โดย บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โครงการด้านพลังงานโดยบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และโครงการพัฒนาระบบรถไฟในเมียนมาร์ เป็นต้น

๒) โอกาสทางเศรษฐกิจ

เมียนมาร์เป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรหนาแน่นประมาณ ๕๖ ล้านคน มีอาณาเขตติดกับจีน อินเดีย บังคลาเทศ ลาว และไทย ทำให้เมียนมาร์เป็นประเทศที่อยู่ท่ามกลางของกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ อีกทั้งมีความได้เปรียบในการติดต่อทางการค้าการส่งออกและนำเข้า รวมทั้งการส่งสินค้าผ่านแดนไปยังประเทศต่างๆ นอกจากนี้เมียนมาร์ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติเหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจเมียนมาร์คาดว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ ๗.๘ ในปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ โดยในปีที่ผ่านมาเมียนมาร์เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๑๖

ของไทย (อันดับที่ ๗ ในกลุ่มประเทศอาเซียน) การส่งออกของไทยไปเมียนมาร์มีมูลค่า ๓,๗๘๘ ล้าน
เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๑ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน

การพัฒนาตลาดของเมียนมาร์ในอนาคตอาจจะพัฒนามากขึ้นจากการเข้าเป็น
สมาชิก AEC และจากขนาดตลาดเมียนมาร์ที่มีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับตลาดของไทย ทำให้ไทย
สามารถใช้เมียนมาร์เป็นประตูระบายสินค้าของไทยสู่ประเทศที่สาม รวมทั้งใช้เมียนมาร์เป็นฐานใน
การผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในอนาคต รวมถึงจากการที่เมียนมาร์เป็นประเทศที่มั่งคั่งไปด้วย
ทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ แผนการเปิดด่านถาวรไทย-เมียนมาร์ที่เพิ่มขึ้นจะเป็นการเพิ่ม
ช่องทางการกระจายสินค้า การค้าชายแดนสู่ตลาดเมียนมาร์ผู้ประกอบการไทยจึงควรเร่งศึกษาความ
เป็นไปได้ในการเข้าไปขยายธุรกิจในเมียนมาร์ซึ่งจะเติบโตได้อีกมากในอนาคต

๓) การค้าระหว่างประเทศ

(๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

เมียนมาร์ได้ดำเนินการปฏิรูปด้านต่างๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เพื่อกลับเข้าสู่ระบบ
การค้าระหว่างประเทศอีกครั้ง หลังจากการดำเนินนโยบายโดยไม่ขึ้นกับเศรษฐกิจโลกมาเป็นเวลา
หลายปี ส่งผลให้การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (Real GDP growth) เพิ่ม
สูงขึ้น โดยประมาณการณ์ว่า มีการขยายตัวที่ร้อยละ ๕.๙ เมื่อปี ๒๕๕๔/๕๕ และร้อยละ ๖.๔ เมื่อปี
๒๕๕๕/๕๖ ณ สิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อประชากร
(per capita GDP) อยู่ที่ประมาณ ๙๐๐ เหรียญสหรัฐ

เมียนมาร์ได้เริ่มการปฏิรูปด้านต่างๆ ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจมหภาคอย่าง
ต่อเนื่อง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ ธนาคารกลางของเมียนมาร์ได้เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยน
คงที่ (Pegged exchange rate) ซึ่งตรึงกับค่าเงินกลางของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Special
Drawing Right หรือ SDR) มาเป็นอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวภายใต้กำกับดูแล (Managed floating
exchange rate) ซึ่งก่อนหน้าการปฏิรูปนี้เมียนมาร์ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา โดยมีอัตรา
แลกเปลี่ยนทางการและอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดที่ไม่เป็นทางการ และจะกำหนดนโยบายการเงินโดย
พิจารณาความจำเป็นในการปรับการขาดดุลด้านการคลัง จึงทำให้อัตราเงินเฟ้อสูง เมื่อวันที่ ๑๑
กรกฎาคม ๒๕๕๖ เมียนมาร์ได้ออกกฎหมายธนาคารกลางฉบับใหม่ เพื่อให้อำนาจธนาคารกลางใน
การดำเนินการที่เป็นอิสระจากกระทรวงการคลังและเพื่อปรับปรุงกลไกเกี่ยวกับธุรกรรมด้านการเงิน

เศรษฐกิจเมียนมาร์มีศักยภาพที่จะเติบโตได้อีกมากเนื่องจากแรงงานยังมีอายุ
น้อยมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากและอยู่ในภูมิภาคที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว
ต่อเนื่องอย่างไรก็ตามเมียนมาร์ยังคงมีอุปสรรคสำคัญในการปรับปรุงเศรษฐกิจให้ทันสมัยการ
ดำเนินการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนและการลดระดับความยากจนซึ่งส่วนหนึ่ง
เนื่องมาจากเมียนมาร์ขาดแคลนความสามารถในการดำเนินการและโครงสร้างพื้นฐาน (คณะผู้แทน
ถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก, ๒๕๕๗)

๑) มูลค่าการค้าโดยรวมระหว่างไทย-พม่า

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-พม่าโดยรวมระหว่างเดือน มกราคม-
พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมูลค่าสูงถึง ๒๓๘,๔๒๔.๖๙ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าการส่งออกมากถึง

๑๒๔,๐๐๐.๑๕ ล้านบาท และ มูลค่าการนำเข้า ๑๑๔,๔๒๔.๕๔ ล้านบาท ไทยเกินดุลการค้า ๙,๕๗๕.๖๑ ล้านบาท ตามลำดับ

๒) มูลค่านำเข้าส่งออกรายจังหวัด

จังหวัดตากจะมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด ๕๔,๒๗๑.๔๐ ล้านบาท รองลงมาเป็น จังหวัดระนอง ๑๖,๖๘๖.๙๖ ล้านบาท จังหวัดเชียงราย ๑๒,๕๖๓.๔๘ ล้านบาท จังหวัดกาญจนบุรี ๑,๓๓๑.๕๑ ล้านบาท และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๗๒.๙๕ ล้านบาท ตามลำดับ

จังหวัดกาญจนบุรีมีมูลค่าสูงสุด ๑๐๓,๐๖๐.๕๗ ล้านบาท รองลงมา เป็น จังหวัดตาก ๒,๖๖๕.๘๘ ล้านบาท จังหวัดระนอง ๑,๔๐๙.๘๔ ล้านบาท จังหวัดเชียงราย ๕๒๘.๔๖ ล้านบาท และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔๕๑.๕๓ ล้านบาท ตามลำดับ (กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๕.๘ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศฟิลิปปินส์

๕.๘.๑ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ หรืออัตราการเติบโตของค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ปี ๒๕๕๖ อยู่ที่ร้อยละ ๗.๒ ส่งผลให้ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับ ๒ ของภูมิภาคเอเชีย (รองจากจีน) ช่วงไตรมาสที่ ๑ - ๓ ของปี ๒๕๕๖ เศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ไตรมาสที่ ๔ มีการปรับตัวลดลงเล็กน้อย มาอยู่ที่ร้อยละ ๖.๕ ทั้งนี้ เป็นผลกระทบมาจากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยนที่ได้สร้างความเสียหายแก่ฟิลิปปินส์อย่างมากในช่วงปลายปี ๒๕๕๖ เป็นผลทำให้การเติบโตด้านการลงทุนภายในประเทศฟิลิปปินส์ยังคงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มธุรกิจที่ยังถูกจับตาว่าจะเป็นปัจจัยหลักในการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับมหภาคโดยรวมของประเทศฟิลิปปินส์ คือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคาร อสังหาริมทรัพย์ และฟื้นฟู/ขยายโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่ที่ถูกทำลายจากพายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยน

ดังนั้นแผนฟื้นฟู Reconstruction Assistance on Yolanda (หรือ RAY) ของรัฐบาลฟิลิปปินส์ปี ๒๕๕๗ กำหนดว่ารัฐต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ คือด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานใหม่แก่ผู้สูญเสียบ้านและที่อยู่อาศัยประมาณ ๑๘๓.๓ พันล้านเปโซ โครงสร้างสาธารณูปโภค ๒๘.๔ พันล้านเปโซ ด้านการศึกษาและบริการดูแลสุขภาพ ๓๗.๔ พันล้านเปโซ ด้านการเกษตร ๑๘.๗ พันล้านเปโซ ด้านการลงทุนภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ ๗๐.๖ พันล้านเปโซ ด้านหน่วยงานบริหารและปกครองท้องถิ่น ๔ พันล้านเปโซ และด้านงานประกันสังคม ๑๘.๔ พันล้านเปโซ

ทั้งนี้ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการฟื้นฟู (RAY) เป็นระยะเวลาทั้งหมด ๔ ปี ซึ่งทางรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณขั้นแรกในปี ๒๕๕๗ ที่ ๓๔.๕ พันล้านเปโซ และในปี ๒๕๕๘ ที่ ๙๐.๖ พันล้านเปโซ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐคาดว่าจะยังคงขาดเงินงบประมาณอีก ๒๓๕.๘ พันล้านเปโซ ในการดำเนินตามแผนงานฟื้นฟู RAY ระยะกลางในช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๖๐

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันเศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์มาจาก ๒ ปัจจัยหลัก ได้แก่ นโยบายการจัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายของภาครัฐ และการเพิ่มอัตราการลงทุนของภาคเอกชน (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา, ๒๕๕๗)

ฟิลิปปินส์มีระบบเศรษฐกิจแบบระบบกสิกรรม โดยประชากรร้อยละ ๖๐ ประกอบอาชีพเกษตรกร อย่างไรก็ตาม สภาพภูมิประเทศที่เป็นหมู่เกาะส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกมีน้อย โดยส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ราบต่ำและเนินเขาที่ปรับให้เป็นขั้นบันไดในบริเวณเกาะลูซอน เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศเกษตรกรรม แต่เนื้อที่ที่ใช้เพาะปลูกมีอย่างจำกัด โดยมักจะทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ราบต่ำและ มีการปรับพื้นที่เนินเขาให้เป็นขั้นบันไดเพื่อปลูกพืช

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือ มะพร้าว อ้อย ป่านอบากา สับปะรด มะม่วง เนื้อสุกร ไข่ เนื้อวัว ปลา

ฟิลิปปินส์ยังมีการส่งออกแร่สำคัญ หลายชนิด ได้แก่ เหล็ก โครไมต์ ทองแดง และเงิน เป็นต้น

อุตสาหกรรมประกอบอุปกรณ์ไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากไม้ แปรรูปอาหาร กลั่นน้ำมันปิโตรเลียม

นอกจากการประกอบอาชีพกสิกรรมแล้ว ประชากรฟิลิปปินส์ยังนิยมประกอบอาชีพในต่างประเทศ ดังนั้นฟิลิปปินส์จึงพึ่งพารายได้จากแรงงานฟิลิปปินส์ในต่างประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศ (สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชีย, ๒๕๕๗)

๕.๘.๒ การค้าระหว่างประเทศ

๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

ฟิลิปปินส์ได้จัดทำแผนในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเป็นทางการภายใต้ชื่อ “Philippine Investments Promotional Plan” (PIPP) และใช้เป็นแผนในการพัฒนาการตลาดในระยะกลางของประเทศ ฟิลิปปินส์ขับเคลื่อนด้วยภาคบริการกว่าครึ่งหนึ่งของ GDP ทำให้ในปี ๒๕๕๘ เมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถบรรลุข้อตกลงการเปิดเสรีภาคบริการได้สำเร็จตามเป้าหมายของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ก็จะช่วยให้การลงทุนในภาคบริการทยอยเข้าสู่ฟิลิปปินส์มากขึ้น โดยกรอบความร่วมมือที่จะเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการและนักลงทุนในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน คือ (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ที่ฟิลิปปินส์เปิดเสรีไป แล้ว ๑๐ สาขาหลักตามกรอบของ WTO เหลือเพียง ๒ สาขา คือ บริการทางการเงิน และบริการด้านการศึกษาที่ยังไม่เปิดเสรีภายใต้กรอบ AFAS (กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๗)

๕.๘.๓ การค้ากับประเทศไทย

ในปี ๒๕๕๖ ฟิลิปปินส์เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๕ ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๑๑ ของไทยกับโลก ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๒-๒๕๕๖) การส่งออกของไทยไปฟิลิปปินส์มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๔,๔๙๐.๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี ๒๕๕๖ ไทยส่งออกไปยังฟิลิปปินส์มีมูลค่า ๕,๐๔๒.๐๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๓.๗๒

สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เครื่องสำอาง สบู่

และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ
ส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ
ผลิตภัณฑ์พลาสติก

ในปี ๒๕๕๖ ฟิลิปปินส์เป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ ๖ ของไทยในอาเซียน และเป็น
ตลาดนำเข้าอันดับที่ ๒๑ ของไทยกับโลก ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๒-๒๕๕๖) การนำเข้าของไทย
จากฟิลิปปินส์มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๒,๔๔๒.๘๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับปี ๒๕๕๖ ไทยมีการนำเข้าจาก
ฟิลิปปินส์มูลค่า ๒,๖๒๗.๓๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๓.๕๕

สินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ อุปกรณ์ยานยนต์ และ
ส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ
ส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ลวดและสายเคเบิล ผลิตภัณฑ์ยาสูบ
เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ (สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
และเอเชีย, ๒๕๕๗)

๕.๘.๔ กฎระเบียบการนำเข้าสินค้า

ฟิลิปปินส์ห้ามนำเข้าสินค้าหลายประเภท ดังนี้

๑. สิ่งทอที่ใช้งานแล้ว
๒. ยางรถยนต์ใช้แล้ว
๓. ของเล่นที่มีลักษณะเหมือนอาวุธหรือระเบิด
๔. ยานพาหนะที่มีพวงมาลัยอยู่ด้านขวา
๕. ผงซักฟอกที่มีส่วนผสมที่ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้
๖. ไดนาไมต์ ดินปืน ระเบิดชนิดต่างๆ รวมถึงชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้อง
๗. สิ่งพิมพ์ที่มีข้อความอาจก่อให้เกิดการจลาจล ความไม่สงบ หรือการต่อต้าน
รัฐบาล รวมถึงการต่อต้านกฎหมายในประเทศหรือมีลักษณะทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคลในประเทศ
๘. สิ่งพิมพ์หรือสื่อลามกอนาจารต่างๆ
๙. ยาเสพติดหรืออุปกรณ์ในการเสพยา
๑๐. อุปกรณ์สำหรับการเล่นพนัน
๑๑. สลากกินแบ่งหรือตั๋วพนัน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลฟิลิปปินส์
๑๒. อาหารและยาที่มีสารปนเปื้อน ซึ่งฝ่าฝืนกฎหมายอาหารและยา เช่น - ผื่น
กัญชา ไบโคเคน เฮโรอีน หรือสารที่มีฤทธิ์ต่อประสาทชนิดอื่นๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก
Dangerous Drugs Board เพื่อใช้ในการแพทย์ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๕)

๕.๘.๕ สิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีพื้นที่จำกัด และมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่น้อย แต่ด้วย
ความที่ได้เปรียบในด้านตำแหน่งที่ตั้งของประเทศ ทำให้สิงคโปร์เป็นผู้กลั่นน้ำมันรายใหญ่อันดับ ๒
รองจากสหรัฐอเมริกา รายได้หลักของสิงคโปร์มาจากการส่งออกน้ำมันและผลิตภัณฑ์ คิดเป็นสัดส่วน
มูลค่าถึง ๒๖% ของมูลค่าสินค้าส่งออกที่ผลิตในประเทศ รองลงมาคือเคมีภัณฑ์ ประมาณ ๑๙.๖%
และ เครื่องใช้ไฟฟ้า ๑๙.๒๐%

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จจากการเปิดเสรีทางการค้า มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และมีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงเท่าๆ กับประเทศใหญ่ ๔ ประเทศในกลุ่ม EU สิงคโปร์ เป็นประเทศที่พึ่งพาการส่งออกสูง มีสัดส่วนของมูลค่าการค้าต่อ GDP สูงที่สุดในโลกคือ ๓ : ๑ ในช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๖ ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจโลกถดถอย เกิดปัญหาความไม่สงบในตะวันออกกลาง การก่อการร้าย และปัญหาการระบาดของโรคซาร์ ทำให้เศรษฐกิจสิงคโปร์เติบโตเพียงเล็กน้อยคือ ๒.๒ และ ๑.๑ เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

อย่างไรก็ดีตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จนกระทั่งปัจจุบัน เศรษฐกิจสิงคโปร์ เติบโตอย่างเกินเป้าหมาย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการกระตุ้นเศรษฐกิจ ดอกเบี้ยต่ำ และการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของอุปสงค์โดยรวม (ทั้งภายในและภายนอกประเทศ) ซึ่งขยายตัวในอัตรา ระดับสูง และส่วนหนึ่งเกิดจากโครงการใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นในสิงคโปร์ เช่น โครงการ Integrated Resort at Marina South ซึ่งเป็นโครงการมูลค่าหลายพันล้านสิงคโปร์ดอลลาร์ด้านปิโตรเคมีของบริษัทเชลล์

๑) เศรษฐกิจของสิงคโปร์

สิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยเป็นประเทศที่มีขนาดเล็กเป็นอันดับที่ ๑๙๒ จาก ๒๖๓ ประเทศในโลก สิงคโปร์เป็นประเทศเล็กๆ ทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติไม่มากนัก แต่เศรษฐกิจของสิงคโปร์กลับเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยความได้เปรียบเรื่องที่ตั้งของประเทศ ทำให้สิงคโปร์กลายเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย และหากวัดจาก GDP สิงคโปร์คือประเทศที่รวยเป็นอันดับ ๕ ของโลก และเป็นอันดับที่ ๑ ในอาเซียน โดยมี GDP ในปี ๒๕๕๗ ที่อัตรา ๕๕,๕๖๘ US\$ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๙)

๒) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเปิด ซึ่งใช้ตลาดนำ โดยเป้าหมายหลักของนโยบายการค้าของสิงคโปร์ คือ การขยายฐานทางเศรษฐกิจให้กับธุรกิจของคนสิงคโปร์ในตลาดต่างประเทศ การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการค้าที่เป็นธรรมและคาดการณ์ล่วงหน้าได้และการลดข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าเกือบทั้งหมด นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังให้ความสำคัญเรื่องความโปร่งใสของกฎระเบียบและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยในปี ๒๕๕๖ สิงคโปร์ได้รับการจัดอันดับโดยองค์กรด้านความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International : TI) ให้เป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดเป็นอันดับ ๕ ของโลก จาก ๑๗๖ ประเทศ รองจากเดนมาร์ก ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ และสวีเดน เป็นอันดับ ๑ ในเอเชีย ซึ่งมีลักษณะเด่นในเรื่องการมีระบบกฎหมายที่เหมาะสม ความสม่ำเสมอในการดำเนินงานตามกฎหมาย และการเข้าถึงข้อมูลและหน่วยงานภาครัฐที่มีความน่าเชื่อถือ ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันสิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่มีความเสรีด้านการค้าและการลงทุน ทั้งยังมีความง่ายในการทำธุรกิจมากที่สุดในโลก

๓) ด้านการค้า

สินค้าสิงคโปร์สนับสนุนระบบการค้าเสรี โดยได้มีการลงนามและอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งในระดับทวิภาคีและภูมิภาค รวม ๑๘ ฉบับ ครอบคลุมประเทศสมาชิก ๒๔ ประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ภายใต้นโยบายการค้าเสรีของสิงคโปร์ ปัจจุบันสิงคโปร์มีภาชีนำเข้าสินค้าเกือบทุกรายการเป็นร้อยละ ๐ (ยกเว้น ๖ รายการ เช่น

เปียร์ และเครื่องต้มแอกฮอลล์) แม้ว่าจะมีการห้ามนำเข้าสินค้าบางรายการด้วยเหตุผลส่วนใหญ่ด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับข้อผูกพันระหว่างประเทศของสิงคโปร์ เช่น หมากฝรั่ง และรถยนต์ใช้แล้วนานกว่า ๓ ปี สำหรับการนำเข้าข้าว สิงคโปร์มีการบริหารจัดการการนำเข้าผ่านการดำเนินยุทธศาสตร์การสำรองข้าวเพื่อตอบสนองความมั่นคงด้านอาหาร โดยมีการใช้มาตรการขอใบอนุญาตนำเข้าจาก International Enterprise Singapore (IE Singapore) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้มีปริมาณข้าวสำรองในปริมาณเทียบเท่ากับ ๒ เดือนของการนำเข้า

๔) การค้ากับประเทศไทย

สิงคโปร์เป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒ ของไทยในอาเซียนรองจากมาเลเซีย และเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๖ ของไทยในโลก รองจากจีน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกาในครึ่งปี ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๖) การค้าระหว่างไทยกับสิงคโปร์ มีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ ๑๗,๑๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ ๑๑.๖ ต่อปี ในปี ๒๕๕๖ (ม.ค.-ธ.ค.) การค้าไทย-สิงคโปร์ มีมูลค่า ๑๙,๔๖๒.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๔.๒๕ โดยไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้า ๓,๐๑๐.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

๕) การส่งออก

ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๖) สิงคโปร์ส่งสินค้ามายังประเทศไทยมีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ ๗,๑๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๖ (ม.ค.-ธ.ค.) มีมูลค่า ๘,๒๒๖.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๕.๐๑ สินค้าส่งออกของสิงคโปร์มาไทยที่สำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า

๖) การนำเข้า

ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๒-๒๕๕๖) การส่งออกของไทยไปสิงคโปร์มีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ ๑๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๖.๘ ต่อปี ในปี ๒๕๕๖ (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยส่งออกไปยังสิงคโปร์มูลค่า ๑๑,๒๓๖.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๓.๗๐ สินค้านำเข้าของสิงคโปร์จากไทยที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน และอัญมณี

๕.๙ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

๕.๙.๑ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจ

นโยบายเศรษฐกิจการค้าของเวียดนามยังคงเป็นไปในทิศทางเดิมเน้นจากการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบาย “โดยเจตนา” เมื่อกว่า ๒๐ ปีที่แล้ว ดังจะเห็นได้จากทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓ ข้อหนึ่งที่ระบุให้สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม เพื่อก้าวสู่ความเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและทันสมัย ภายในปี ๒๕๖๓ เวียดนามมีการปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจแบบเสรีของโลก ทำให้เศรษฐกิจของเวียดนามมีการเจริญเติบโตและมีรูปแบบที่เป็นสากลอย่างมาก การเข้าเป็นสมาชิกของ WTO ทำให้

เวียดนามต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบ กฎหมาย ตลอดจนกลไกภาครัฐ เพื่อเปิดตลาดสินค้าภาคบริการ และการลงทุนในประเทศให้กับประเทศสมาชิก WTO ปี ๒๕๕๗ เศรษฐกิจเวียดนามชะลอตัวลงส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ทั้งผลกระทบจากปัญหาวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป สหรัฐอเมริกา และการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม โดยรัฐบาลเวียดนามมีการควบคุมการผันผวนอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลดองกับเงินสกุลเหรียญสหรัฐฯ ให้อยู่ในระดับ US\$ ๑ ต่อ ๒๐,๘๐๐ – ๒๑,๐๐๐ ดอง เพื่อไม่ให้กระทบต่อเศรษฐกิจและการส่งออกของประเทศ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

(๑) สินค้าส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม

สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โทรศัพท์ มือถือและชิ้นส่วน เครื่องคอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วน รองเท้า น้ำมันดิบตลาดส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม : สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ เยอรมันนี ไทย (อันดับ ๑๐)

(๒) สินค้านำเข้าสำคัญของเวียดนาม:

เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โทรศัพท์ มือถือและชิ้นส่วน ผ้าฝ้ายตลาดนำเข้าสำคัญของเวียดนาม : จีน เกาหลีใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไทย (อันดับ ๗)

๕.๙.๒ การค้าระหว่างประเทศ

(๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้า โดยมีการปรับปรุง และแก้ไขกฎ ระเบียบเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งบริษัทธุรกิจ (Trading Company) โดยอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถจัดตั้งบริษัทโดยจดทะเบียนเป็นเจ้าของได้ ๑๐๐% เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีค่าจ้างแรงงานไม่สูง รัฐบาลเวียดนามยังได้สนับสนุนการลงทุนในประเทศโดยอำนวยความสะดวกและให้สิ่งจูงใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในเขต Industrial Zone และมีการปรับระเบียบการจัดตั้งธุรกิจให้มีความผ่อนคลายมากขึ้น เช่นให้ต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ ๑๐๐% ให้สิทธิประโยชน์ในเรื่องการถือครองที่ดิน ระยะเวลาในการได้รับผ่อนผันชำระค่าภาษี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของการลงทุนที่กำหนดไว้ อีกทั้ง เวียดนามมีแรงงาน (Unskilled labor) จำนวนมาก และค่าจ้างแรงงานถูกกว่าไทย รวมไปถึงการได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจากประเทศพัฒนาแล้ว (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

(๒) การค้ากับประเทศไทย

มูลค่าการค้าโดยรวมระหว่างไทย-เวียดนามโดยรวมระหว่างเดือน มกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมูลค่าสูงถึง ๓๗๕,๒๗๕.๘๐ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าการส่งออกมากถึง ๒๓๐,๖๓๘.๘๑ ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า ๑๔๔,๖๓๖.๙๙ ล้านบาท ไทยเกินดุลการค้า ๑๓๐,๐๓๘.๘๑ ล้านบาท(กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๕๗)

ด้านการส่งออก จังหวัดนครพนมจะมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด ๑๔,๘๒๑.๐๑ ล้านบาท รองลงมาเป็นจังหวัดมุกดาหาร ๔,๐๘๓.๓๙ ล้านบาท จังหวัดบึงกาฬ ๕๒๗.๑๒ ล้านบาท จังหวัดสระแก้ว ๓๗๕.๗๙ ล้านบาท และ จังหวัดหนองคาย ๑๓.๓๗ ล้านบาท ด้านการนำเข้า จังหวัด

นครพนมจะมีมูลค่าการนำเข้าสูงที่สุด ๒๑,๔๘๐.๕๑ ล้านบาท รองลงมาเป็นจังหวัดมุกดาหาร ๑,๕๗๒.๕๔ ล้านบาท จังหวัดบึงกาฬ ๑๓.๘๑ ล้านบาท และ จังหวัดสระแก้ว ๑๑.๗๕ ล้านบาท

๕.๑๐ ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศไทย

๕.๑๐.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๗ ขยายตัวประมาณร้อยละ ๐.๕ และมีแนวโน้มฟื้นตัว ต่อเนื่องอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะกลับมาขยายตัวได้ที่ร้อยละ ๓.๕ ในปี ๒๕๕๘ จากการทยอยฟื้นตัวของการบริโภคที่ได้รับผลดีจากราคาเชื้อเพลิงที่ปรับลดลง และการลงทุนของภาคเอกชนที่จะเพิ่มขึ้นหลังจากที่ทางการได้เร่งอนุมัติโครงการลงทุนต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมา ทั้งนี้ นโยบายการเงินที่ยังผ่อนปรนจะช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนจะได้รับอุปสรรคจากอัตราการใช้กำลังการผลิตที่อยู่ในระดับต่ำอุปสงค์ต่างประเทศที่ยังชะลอตัว และความกังวลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนทางการเมือง ขณะที่การบริโภคภาคเอกชนยังมีข้อจำกัดจากหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูงและสถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการสินค้าไทยในตลาดโลกยังอ่อนแอ อีกทั้งการลงทุนของภาครัฐทำได้ล่าช้ากว่าที่คาด รวมถึงในส่วนของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ได้รับอนุมัติในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปรับลดลงมากในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๕๗ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานยังมีเสถียรภาพ ในระยะต่อไปคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ในระดับต่ำ โดยจะทยอยปรับเพิ่มขึ้นได้บ้างในช่วงปลายปี ๒๕๕๘ ดุลบัญชีเดินสะพัดปรับดีขึ้นจากราคาน้ำมันที่ลดลงในช่วงที่ผ่านมาเป็นสำคัญ และคาดว่า การเกินดุลจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องไปในปี ๒๕๕๘ ทั้งนี้ คาดว่าในระยะต่อไปการนำเข้าจะทยอยฟื้นตัว ขณะที่การส่งออกจะยังขยายตัวได้ในอัตราที่ต่ำทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงในระยะปานกลางเศรษฐกิจไทยอาจขยายตัวได้ต่ำกว่าคาด โดยปัจจัยเสี่ยงภายในประเทศ ได้แก่ ความล่าช้าของนโยบายภาครัฐ อุปสงค์ภาคเอกชนที่อ่อนแอกว่าคาด และความไม่แน่นอนทางการเมือง ในขณะที่ความเสี่ยงจากภายนอกประเทศ ได้แก่ ความผันผวนของตลาดการเงินโลก และการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศพัฒนาแล้วและเศรษฐกิจประเทศตลาดเกิดใหม่ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านบวกจะมาจากการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกที่อาจได้รับผลดีมากกว่าที่คาดไว้จากราคาน้ำมันที่ลดลงมาก

๕.๑๐.๒ การค้าระหว่างประเทศ

๑) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

(๑) เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มองค์ความรู้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาการบริหารจัดการภายในองค์กรปรับโครงสร้างกลไกการสนับสนุนและการขับเคลื่อนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นระบบและมีเอกภาพที่ชัดเจน ทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงินและการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การตลาด และโอกาสในการลงทุนในต่างประเทศ

(๒) ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ซึ่งหมายถึงรวมถึงการผลิต และการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัลทั้งผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์ ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล อุปกรณ์โทรคมนาคมดิจิทัล รองรับการให้บริการของภาคธุรกิจการเงินและธุรกิจบริการอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิง ตลอดจนการใช้ดิจิทัลรองรับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปรับปรุงบทบาท และภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศชาติในเรื่องนี้ และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้ได้อย่างจริงจัง

(๓) พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับ โดยสอดคล้องกับข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่เปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานตลาดโลกได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานการผลิตสินค้าหลายชนิดและธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนขยายฐานการผลิตในประเทศอื่นในอาเซียนมาเป็นเวลานานแล้ว ตลอดจนกลุ่มการผลิตที่ผู้ประกอบการของไทยเตรียมที่จะขยายฐานการผลิตเพิ่มเติมอีกหลายชนิด ซึ่งช่วยให้ประเทศไทยมีฐานการผลิตสินค้าคุณภาพหลากหลายเพื่อขายในตลาดต่างๆ ได้มากขึ้น ทั้งในอาเซียนและในตลาดโลก และเป็นการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าส่งออกหลัก เช่น ฮาร์ดดิสก์และผลิตภัณฑ์จากยางพาราไม่เพิ่มขึ้นก็ลดลงจากปีที่ผ่านมา

๕.๑๑ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของอินเดีย

๕.๑๑.๑ กรอบนโยบายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศของอินเดีย

อินเดียเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product – GDP) (Power Purchasing Parity – PPP) สูงเป็นอันดับ ๓ ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาและจีน แต่ด้วยจำนวนประชากรมหาศาลกว่า ๑.๒ พันล้านคน ทำให้อินเดียยังถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจกำลังพัฒนาที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ (Lower-middle-income economy) ตามการแบ่งกลุ่มประเทศของธนาคารโลกในปีงบประมาณ ๒๕๕๗-๕๘ โดยใช้รายได้มวลรวมประชาชาติ (Gross National Income – GNI) ต่อหัวเป็นเกณฑ์ คือมี GNI ต่อหัวระหว่าง ๑,๐๔๖-๔,๑๒๕ ดอลลาร์สหรัฐ

หากพิจารณาองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจอินเดียที่มีพื้นฐานอยู่บนกิจกรรมในสาขาบริการ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๖ ของ GDP ขณะที่การเกษตรและอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ ๑๗ ของ GDP เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มในช่วงที่ผ่านมาที่อินเดียได้กลายเป็นแหล่งการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางให้บริการ Call Centre และศูนย์กลางด้านไอทีของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การเกษตรยังคงเป็นสาขาที่จ้างงานสูงสุดในระบบเศรษฐกิจถึงประมาณร้อยละ ๕๐ ของแรงงานทั้งประเทศ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการใช้แรงงานร้อยละ ๒๐ และ ๓๐ ตามลำดับ (ตัวเลขปีงบประมาณ ๒๕๕๖-๕๗)

สถานะทางเศรษฐกิจของอินเดียในปัจจุบัน (ปี ๒๕๕๓) ถือว่าอยู่ในช่วงปลายของการชะลอตัว หลังจากที่อัตราการเติบโต GDP ที่เคยสูงสุดในปี ๒๕๕๓ ชะลอตัวลงมาอยู่ในระดับร้อยละ ๕-๖ ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ซึ่งเป็นทั้งตลาดสินค้าและแหล่งเงินทุนที่สำคัญของอินเดีย โดยในช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัวนั้นอินเดียต้องเผชิญกับอุปสรรคในการพัฒนาหลายประการ อาทิ ๑) โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า และสาธารณูปโภคอื่นๆ ๒) การขาดแคลนพลังงาน ๓) ความล่าช้าในการผ่อน คลายกฎระเบียบการค้าการลงทุน และ ๔) อัตราเงินเฟ้อ

อัตราเงินเฟ้อของอินเดียในปี ๒๕๕๓ สูงถึงร้อยละ ๑๒ อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อล่าสุดในปี ๒๕๕๖ ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง (อยู่ที่ร้อยละ ๔.๔ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖) เนื่องจาก ๑) ราคาสินค้าเกษตรที่ลดลง ๒) ราคาสินค้าโลกทั่วไปที่ลดลงโดยเฉพาะน้ำมัน (น้ำมันคิดเป็นร้อยละ ๓๗ ของสินค้านำเข้าทั้งหมด) ๓) สภาวะเศรษฐกิจที่ยังซบเซา และ ๔) การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางอินเดียที่ได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายมาเป็นระยะและมีแนวโน้มที่จะใช้นโยบาย Flexible Inflation Targeting เพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อ

๕.๑๑.๒ มาตรการด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศของอินเดีย

๑) แนวโน้มเศรษฐกิจ

รัฐบาลอินเดียคาดการณ์ว่า การเติบโต GDP ในปี ๒๕๕๗-๕๘ จะยังคงเติบโตอย่างช้าๆ อยู่ที่อัตราร้อยละ ๕.๔-๕.๙ และจะยังคงไม่หือหวาในช่วงต่อไป เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ๑) นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจต้องใช้เวลากว่าสักพักจึงจะเห็นผล ๒) การเติบโตที่ชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนซึ่งจะมีผลต่อการส่งออกของอินเดีย ๓) ธนาคารกลางอินเดียยังไม่สามารถลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจได้เนื่องจากแรงกดดันจากอัตราเงินเฟ้อ และ ๔) ฤดูมรสุมที่ผิดปกติทำให้ผลผลิตผลการเกษตรอาจลดลง

๒) นโยบายส่งเสริมการลงทุน

นโยบายส่งเสริมการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment Policy) ของประเทศอินเดียมีลักษณะที่ค่อนข้างเสรี โดยผ่อนปรนกฎเกณฑ์ ระเบียบ และมาตรการสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้มีการนำเข้าและถ่ายโอนเทคโนโลยีเพิ่มเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ และกระตุ้นให้ธุรกิจของประเทศอินเดียสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลอินเดียชุดใหม่ที่นำโดยนายเรนทรา โมดียังมีแนวโน้มว่าจะเปิดอุตสาหกรรมต่างๆที่ไม่เคยอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนเพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังตั้งใจให้ชาวอินเดียที่มีถิ่นพำนักต่างประเทศ (Non-resident Indians) เข้ามาลงทุนในประเทศอินเดียด้วยการให้สิทธิการถือครองหุ้นสูงกว่านักลงทุนต่างชาติอีกด้วย

๓) ข้อกำหนดในการลงทุนต่างชาติ

การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในประเทศอินเดียจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติว่า ด้วยการจัดการเงินตราต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๙๙ (Foreign Exchange Management Act ๑๙๙๙) ของ รัฐบาลอินเดียควบคู่ไปกับหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่ธนาคารกลางของอินเดียได้กำหนดไว้ใน Notification No. FEMA ๒๐/๒๐๐๐-RB ฉบับลงวันที่ ๓ พฤษภาคม

ค.ศ. ๒๐๐๐ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติดังกล่าวจะมี การทบทวนและปรับปรุงให้เหมาะสมกับ สถานการณ์อยู่เสมอ กล่าวโดยรวมแล้ว นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในกิจการต่างๆในประเทศ อินเดียได้เกือบทุก ประเภทกิจการ โดยมีช่องทางการลงทุน ๒ ช่องทางคือ ๑. แบบอัตโนมัติ (Automatic Route) และ ๒. แบบที่ ต้องขออนุญาต (Government Route) ขึ้นอยู่กับประเภทของ กิจการที่ต้องการลงทุน ในช่องทางแบบอัตโนมัติ นักลงทุนต่างชาติสามารถซื้อหุ้นจากบริษัทอินเดีย หรือเข้ามาลงทุนโดยตรง ได้แต่ต้องแจ้งข้อมูลให้กับธนาคารกลางของอินเดียทราบภายใน ๓๐ วันนับ แต่วันที่ออกหุ้นของบริษัท สำหรับช่องทางแบบที่ต้องขออนุญาต นักลงทุนต่างชาติจะต้องขออนุญาต จากรัฐบาลอินเดียก่อนจึงจะ สามารถดำเนินการได้ โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวคือ คณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุนจากต่างประเทศสังกัดกระทรวงการคลัง ตามปกติแล้ว หากไม่มีการกำหนดไว้ นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนผ่านช่องทางแบบอัตโนมัติและ สามารถถือ ครองหุ้นในสัดส่วนสูงสุดได้ถึงร้อยละ ๑๐๐ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียได้กำหนดประเภทของ กิจการที่นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนผ่านช่องทางแบบที่ต้องขออนุญาตเท่านั้นและได้กำหนด สัดส่วนการถือ หุ้นไว้อย่างจำกัด นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังกำหนดให้กิจการบางประเภทเป็นกิจการ ที่สงวนไว้ไม่ให้นักลงทุน ต่างชาติลงทุน ซึ่งรายละเอียดจะปรากฏในเอกสารแนบที่ใน ๑ บทที่ ๖ และ สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก เว็บไซต์ของกรมนโยบายและส่งเสริมอุตสาหกรรม (Department of Industrial Policy & Promotion)

๕.๑๒ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของนิวซีแลนด์

๕.๑๒.๑ สถานะทางเศรษฐกิจ

นิวซีแลนด์มีสถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงในช่วงปี ๑๙๕๐-๑๙๖๐ อย่างไรก็ตาม ในช่วงทศวรรษ ๑๙๗๐ การส่งออกสินค้า โดยเฉพาะสินค้าเกษตรของนิวซีแลนด์ทำได้ยากขึ้น เนื่องจากการเข้าสู่ตลาดโลกกระทำได้ยากขึ้น ในปี ๑๙๘๔ รัฐบาลได้เปลี่ยนนโยบายมาเน้นการลด อัตราเงินเฟ้อและสร้างสภาพทางการคลังที่มั่นคง รวมทั้งการเปิดตลาดให้สินค้าจากตลาดโลกเข้า มาแข่งขันกับสินค้านิวซีแลนด์ได้โดยไม่มีการแทรกแซงจากรัฐบาล ซึ่งมีผลทำให้เศรษฐกิจของ นิวซีแลนด์ฟื้นตัว และขยายตัวเพิ่มขึ้น ในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๙๐ นิวซีแลนด์มีการขยายตัว ของ GDP เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากเฉลี่ยปีละร้อยละ ๒.๗ เป็นเฉลี่ยปีละมากกว่าร้อยละ ๓ ตั้งแต่ปี ๑๙๙๙ และ ขยายตัวเป็นร้อยละ ๔ ในช่วงปี ๒๐๐๒-๒๐๐๓ การขยายตัวในช่วงนี้เป็นผลจากการ ขยายตัวของผลผลิตทางการเกษตร ราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น อัตราแลกเปลี่ยนที่แข่งขันได้ และตลาดแรงงานที่มีคุณภาพ

นิวซีแลนด์เป็นประเทศขนาดเล็กที่ดำเนินนโยบายการค้าเปิดเสรีทางการค้า เป็นแหล่ง อุตสาหกรรมและธุรกิจภาคบริการ และเน้นการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม นิวซีแลนด์พึ่งพา ภาคการผลิตขั้นต้น (Primary Sector) อาทิ การเกษตร การเหมืองแร่ วัตถุดิบ ทรัพยากรทาง ธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าถึง ครึ่งหนึ่งของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด การส่งออกสินค้าและบริการมี มูลค่าหนึ่งในสามของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวล รวมที่แท้จริง (Real GDP) นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของ พรรค National ที่ชนะการเลือกตั้ง ๓ สมัยในปี ๒๕๕๑ ปี ๒๕๕๔ และล่าสุดในปี ๒๕๕๗ ได้มุ่งเน้น การยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวผ่านการขับเคลื่อน ทางนโยบาย ๕ ประการ ได้แก่

การสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานสากล การบริการสาธารณะที่ดีขึ้น การเร่งบูรณะเมืองโครสต์เซิร์ช และการสร้างเมืองนิวซีแลนด์ปลอดภัย

๕.๑๒.๒ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา นิวซีแลนด์มีการเติบโตที่ดีในภาคบริการ โดยภาคบริการมีส่วนคิดเป็น ๒ ใน ๓ ของ GDP ธุรกิจที่มีการเติบโตสูง ได้แก่ การขนส่งและการสื่อสาร ขณะที่ธุรกิจการท่องเที่ยวและการศึกษาเป็นแหล่งรายได้จากต่างประเทศที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม นิวซีแลนด์มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑ และอัตราการว่างงานลดลง การค้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘ ต่อปีตั้งแต่ปี ๑๙๙๐ ภาคเกษตรกรรมของนิวซีแลนด์ มีส่วนร้อยละ ๔.๙ ของ GDP สินค้าเกษตรที่สำคัญได้แก่ ผลิตภัณฑ์นม เนื้อสัตว์ ขนแกะ แอปเปิ้ล กีวี หัวหอม และผักแปรรูป นอกจากนี้นิวซีแลนด์ยังมีการส่งออกแร่ เชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ป่าไม้ เหมืองแร่และประมงคิดเป็นส่วนร้อยละ ๒.๗ ของ GDP หรือร้อยละ ๑๘ ของมูลค่าการส่งออก

๕.๑๒.๓ มูลค่าการค้าและแนวโน้ม

นิวซีแลนด์มีพื้นฐานทางการค้าขึ้นอยู่กับการค้าระหว่างประเทศ การส่งออกของนิวซีแลนด์มีมูลค่า ๑๕.๔ พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของ GDP ทั้งนี้การส่งออกของนิวซีแลนด์ มีส่วนร้อยละ ๐.๒๒ ของการส่งออกโลก และการนำเข้ามีสัดส่วนร้อยละ ๐.๒๓ ของการนำเข้าโลก อย่างไรก็ตามสินค้าของนิวซีแลนด์กลับมีบทบาทในตลาดโลกค่อนข้างสูง เช่น ผลิตภัณฑ์นมและเนื้อแกะ

ภาคเกษตรกรรมของนิวซีแลนด์คิดเป็นร้อยละ ๕๑ ของการส่งออก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าจำพวกเนื้อแกะ เนื้อวัว และผลิตภัณฑ์นม ตลาดหลักของนิวซีแลนด์ ได้แก่ ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป และ สหรัฐอเมริกา ขณะเดียวกัน นิวซีแลนด์มีการนำเข้าหลักจาก ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป และ สหรัฐอเมริกา โดยปี ๒๐๐๓ การนำเข้าของนิวซีแลนด์มีมูลค่า ๑๖.๘ พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ

๕.๑๒.๔ สินค้าส่งออกและนำเข้าที่สำคัญของนิวซีแลนด์

ออสเตรเลีย: เป็นประเทศคู่ค้าลำดับหนึ่งของนิวซีแลนด์ ในเดือนกันยายน ๒๕๕๖ มูลค่า การค้ารวม ๑๕,๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นร้อยละ ๒๐.๒ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด และร้อยละ ๑๔ ของ การนำเข้าทั้งหมดของนิวซีแลนด์ออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีการลงทุนจากนิวซีแลนด์มากที่สุดและเป็น ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติในนิวซีแลนด์สูงสุดอีกด้วย โดยมูลค่าการลงทุนของนิวซีแลนด์ใน ออสเตรเลีย มีมูลค่า ๔๘,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และออสเตรเลียลงทุนในนิวซีแลนด์ ๑๑,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มีนาคม ๒๕๕๖) สินค้าหลักที่นิวซีแลนด์ส่งออกไปยังออสเตรเลีย ได้แก่ น้ำมันดิบเบา (Light Crude Oil) แร่ ทองคำ ไวน์ ซีส ไม้ซุง รวมทั้งสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด ในขณะที่สินค้านำเข้าจากออสเตรเลีย ได้แก่ น้ำมันดิบหนัก (Heavy Crude Oil) น้ำมันปิโตรเลียม เครื่องยนต์ และอะลูมิเนียมออกไซด์ และสินค้า อุตสาหกรรม และสินค้าบริโภคทั่วไป สาธารณรัฐประชาชนจีน: จีนได้ขึ้นมาเป็นประเทศคู่ค้าลำดับสองของนิวซีแลนด์แทนที่ สหรัฐอเมริกาในปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมาหลังจากการลงทุนในความตกลงการค้าเสรี

นิวซีแลนด์ – จีน และสร้าง มูลค่าการค้ากว่า ๑๖,๑๐๐ ล้านดอลลาร์
เมื่อสิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๕๖ การส่งออกจากนิวซีแลนด์ไปจีน คิดเป็นร้อยละ ๑๘ ของการส่งออก
ทั้งหมด โดยสินค้าส่งออกหลักได้แก่ นมผง เนื้อสัตว์ ไม้ท่อน และสินค้าขั้น พื้นฐานต่าง ๆ และนำเข้า
จากจีนร้อยละ ๑๗.๔ โดยสินค้านำเข้าส่วนใหญ่ได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การ สื่อสาร เสื้อผ้า
และของเล่นเด็ก ความต้องการสินค้าของนิวซีแลนด์โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์จากสัตว์และไม้ท่อน
เพิ่มขึ้น อย่างมากในระยะหลัง ซึ่งส่งผลให้ราคาสูงขึ้น รวมทั้งความต้องการที่สูงขึ้นมากยังเป็น
ตัวกำหนดดัชนีราคา สินค้าส่งออกของนิวซีแลนด์อีกด้วย จากความเจริญทางเศรษฐกิจของจีน รวมทั้ง
ปัจจัยทางด้านประชากร จึงเป็นความคาดหวังของนิวซีแลนด์ในการขยายตลาดตามความต้องการขอ
สินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น

สหรัฐอเมริกา คู่ค้าลำดับที่สามของนิวซีแลนด์ด้วยมูลค่าการค้า ๘,๒๐๐
ล้านเหรียญ เมื่อ สิ้นสุดเดือนกันยายน ๒๕๕๖ การส่งออกถือเป็นร้อยละ ๘.๙ ของการส่งออกทั้งหมด
และการนำเข้าร้อยละ ๙.๒ ของการนำเข้าทั้งหมด โดยมีการนำเข้าขั้นส่วนอากาศยาน เครื่องมือแพทย์
ยานพาหนะ และคอมพิวเตอร์ สินค้าส่งออกสำคัญได้แก่ เนื้อวัว เคซีน (Casein) เนื้อแกะ ไม้ซุง
ซีส และสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด อย่างไรก็ตาม สินค้าจากผลิตภัณฑ์สัตว์จากนิวซีแลนด์จะเจอการ
กำหนดโควตาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว (ยกเว้นออสเตรเลีย) ทำให้จีนและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ
มีแนวโน้มการนำเข้าสูงกว่าสหรัฐฯ ที่มีแนวโน้ม ต่ำลง

ญี่ปุ่น : การค้าระหว่างญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์มีมูลค่า ๕,๖๐๐ ล้านดอลลาร์เมื่อ
สิ้นสุดเดือน กันยายน ๒๕๕๖ นับเป็นคู่ค้าลำดับที่สี่ของนิวซีแลนด์ โดยมีสัดส่วนการนำเข้าและส่งออก
อยู่ประมาณร้อยละ ๖.๑ ของมูลค่าการนำเข้าและส่งออกทั้งหมดของนิวซีแลนด์ตามลำดับ สินค้า
ส่งออกส่วนใหญ่ ได้แก่ อะลูมิเนียม เนื้อไม้ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อาหารทะเล ผักและผลไม้ต่าง ๆ
และนิวซีแลนด์นำเข้ารถยนต์ ปีโตรเลียม และ สินค้าเทคโนโลยี รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ

สาธารณรัฐเกาหลี: คู่ค้าลำดับที่ห้าของนิวซีแลนด์ที่ขึ้นมาแทนที่สหราชอาณาจักร ด้วยมูลค่า การค้า ๓,๓๐๐ ล้านดอลลาร์เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๖

สหภาพยุโรป : แม้ว่าการค้ากับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปแต่ละประเทศ
จะมีมูลค่าน้อยลง อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมกันเป็นสหภาพยุโรปแล้ว นับว่าเป็นคู่ค้าลำดับที่สามของ
นิวซีแลนด์ และเป็นตลาดที่ สำคัญในการส่งออก โดยเฉพาะเนื้อแกะและไวน์ ซึ่งมูลค่ารวมของการ
ส่งออกคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของการ ส่งออกทั้งหมด และนำเข้าในอัตราร้อยละ ๑๖.๕ โดยมีมูลค่ารวม
กว่า ๑๒,๔๐๐ ล้านดอลลาร์หรือประมาณร้อยละ ๑๓.๓ ของมูลค่าการค้าทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
รายได้จากการบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่สามารถสร้าง มูลค่าระหว่างกันได้สูง

ประเทศในเอเชีย : ประเทศคู่ค้าในเอเชียได้มีบทบาทที่สำคัญมากขึ้นต่อ
การค้าของนิวซีแลนด์ ด้วยศักยภาพของความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่มีอัตราการเติบโตสูงกว่า
ประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งประสบ ปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๒๕๕๒ ซึ่งตลาดเอเชีย
ยังคงมีความต้องการในสินค้าของ นิวซีแลนด์ในระดับสูงโดยเฉพาะสินค้าอุปโภคและบริโภค การค้า

โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน รวมทั้งไต้หวัน ฮองกง มีการขยายตัวอย่างมาก ซึ่งประเทศเหล่านี้คือคู่ค้าที่สำคัญ ๒๐ ลำดับแรกในประเทศคู่ค้าของนิวซีแลนด์

ไทยและนิวซีแลนด์ มีมูลค่าการค้าสินค้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าการค้ารวมซึ่ง สินค้าไทยที่ส่งออกไปนิวซีแลนด์ที่สำคัญจะเป็นสินค้าอุตสาหกรรม เช่น รถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องจักร พลาสติก และอาหารทะเลแปรรูปส่วนสินค้านิวซีแลนด์ที่ส่งออกมายังไทยเป็นสินค้าเกษตร และอาหารแปรรูป เช่น ผลิตภัณฑ์นม ธัญพืช ไม้ ผักและผลไม้ จากพื้นฐานโครงสร้างทางเศรษฐกิจของทั้ง ๒ ประเทศ นิวซีแลนด์จะเน้นในการส่งออกสินค้าขั้นต้นและสินค้าขั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ไทยจะเน้นสินค้าอุตสาหกรรม ในด้านสินค้าเกษตรไทยมีสินค้าส่งออกหลัก ได้แก่ น้ำตาล ข้าว ไข่ และผลไม้อบแห้ง ส่วนนิวซีแลนด์จะเน้นการส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ผลไม้เมืองหนาวและผัก

การส่งออกของไทยไปนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๑๙๙๘ ยกเว้นในปี ๒๐๐๐ ที่การส่งออกลดลงร้อยละ ๒ การส่งออกเฉลี่ยระหว่างปี ๑๙๙๘-๒๐๐๓ มีมูลค่า ๒๒๙.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี ๒๐๐๓ มีมูลค่าสูงถึง ๓๓๔.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘ สำหรับการส่งออกของนิวซีแลนด์มาไทยก็มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ในปี ๒๐๐๓ การส่งออกของนิวซีแลนด์มาไทยมีมูลค่ารวม ๒๑๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือคิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ ๑๖ ปัจจุบันนิวซีแลนด์เป็นตลาดส่งออกลำดับที่ ๓๘ และแหล่งนำเข้าเป็นลำดับที่ ๓๗ ของไทย โดยตั้งแต่ปี ๑๙๙๙ ไทยเกินดุลการค้ากับนิวซีแลนด์อย่างต่อเนื่อง

๕.๑๓ ภาพรวมระบบเศรษฐกิจและการค้าของเกาหลีใต้

๕.๑๓.๑ สถานะทางเศรษฐกิจ

ในปี ๒๕๕๕ เกาหลีใต้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ๑,๕๓๘,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับ ๔ ในทวีปเอเชีย และอันดับ ๑๕ ของโลก มีรายได้ประชากรต่อหัวอยู่ที่ ๒๙,๘๓๓ ดอลลาร์สหรัฐ เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ ๒ ลดลงจากร้อยละ ๓.๖ ในปี ๒๕๕๔ โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากวิกฤติเศรษฐกิจเขตยูโร สถานการณ์เศรษฐกิจในสหรัฐฯ และจีน การอ่อนตัวของค่าเงินเยนที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของเกาหลีใต้และการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ จากปัญหาหนี้ในครัวเรือนและการออมที่ลดลง ทั้งนี้ ภาคการส่งออกของเกาหลีใต้ ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๕๗ ของ GDP ถือเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

ในปี ๒๕๕๖ เศรษฐกิจเกาหลีใต้คาดว่าจะฟื้นตัวอย่างช้า ๆ และขยายตัวร้อยละ ๒.๘ ในช่วงครึ่งปีแรกจะขยายตัวร้อยละ ๑.๙ ก่อนจะกลับสู่ภาวะปกติและขยายตัวร้อยละ ๓.๕ ในช่วงครึ่งปีหลัง ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญมาจากภาคการส่งออก (มากกว่าอุปสงค์ภายในประเทศ) โดยยังคงมีปัจจัยเสี่ยงจากผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในยุโรป สหรัฐฯ จีนและค่าเงินเยนที่อ่อนตัวของญี่ปุ่น ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๗ เศรษฐกิจเกาหลีใต้คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ ๓.๘ ทรัพยากรที่สำคัญของเกาหลีใต้ ได้แก่ ถ่านหิน ทังสแตน กราไฟต์ ตะกั่ว อุตสาหกรรมหลักได้แก่การผลิตชิ้นส่วนประกอบ รถยนต์ การต่อเรือ และปิโตรเคมี

๑) การค้าในเกาหลีใต้

ในปี ๒๕๕๕ เกาหลีใต้ส่งออก ๕๔๘,๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ ๑.๓ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ และนำเข้า ๕๑๙,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ ๐.๙ จากปี ๒๕๕๔ แม้จะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก การค้ารวมของเกาหลีใต้มีมูลค่า ๑.๐๖๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าการค้าเกินกว่า ๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ติดต่อกันเป็นปีที่ ๒ ตลาดส่งออกที่สำคัญของเกาหลีใต้ ๕ อันดับแรก ได้แก่ จีน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๕ ของการส่งออกทั้งหมด อาเซียน ร้อยละ ๑๔.๔ (การส่งออกไปยังอาเซียนขยายตัวร้อยละ ๙.๙) สหรัฐฯ ร้อยละ ๑๐.๗ สหภาพยุโรป ร้อยละ ๙ และญี่ปุ่น ร้อยละ ๗.๑ ส่วนตลาดนำเข้าที่สำคัญ ๕ อันดับแรก ได้แก่ ตะวันออกกลาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๔ ของการนำเข้าทั้งหมด จีน ร้อยละ ๑๕.๖ ญี่ปุ่น ร้อยละ ๑๒.๔ อาเซียน ร้อยละ ๑๐ (การนำเข้าจากอาเซียนลดลงร้อยละ ๑.๘) และสหภาพยุโรป ร้อยละ ๙.๗

ในปี ๒๕๕๕ สินค้าส่งออกที่สำคัญของเกาหลีใต้ ๕ อันดับแรก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากน้ำมัน ชิ้นส่วนประกอบ เครื่องจักร ยานยนต์ และปิโตรเคมี ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญของเกาหลีใต้ ๕ อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ชิ้นส่วนประกอบ ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากน้ำมัน และถ่านหิน

สำหรับสถานการณ์ด้านการค้าระหว่างไทย – เกาหลีใต้ ในปี ๒๕๕๕ เกาหลีใต้ส่งออกไปยังประเทศไทย ๘,๒๒๑.๐๘๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๘๑ จากปี ๒๕๕๔ และนำเข้าจาก ปทท. ๕,๓๕๓.๒๔๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ ๑.๑๑ จากปี ๒๕๕๔ เกาหลีใต้ได้ดุลการค้าไทยมูลค่า ๒,๘๖๗.๘๓๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการค้ารวมในปี ๒๕๕๕ คิดเป็น ๑๓,๕๗๔.๓๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ ๒.๑๔ จากปี ๒๕๕๔ ไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๒๐ ของเกาหลีใต้ และเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๕ ของเกาหลีใต้ เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด (การค้าระหว่างเกาหลีใต้กับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด มีมูลค่า ๑๓๑,๑๒๒.๔๔๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นอันดับ ๒ ของการค้าระหว่างประเทศของเกาหลีใต้ทั้งหมด)

๒) การลงทุนในเกาหลีใต้

ในปี ๒๕๕๕ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในเกาหลีใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๙ จากปี ๒๕๕๔ และสถิติสูงสุดที่ ๑๖,๒๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก ๑๓,๖๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๔ ประเทศที่ลงทุนสูงสุดในเกาหลีใต้ ได้แก่ ญี่ปุ่น (การลงทุนขยายตัวร้อยละ ๙๘.๔) สหรัฐฯ (ขยายตัวร้อยละ ๕๔.๙) สหภาพยุโรป (ขยายตัวร้อยละ ๔๖.๖) ในสองกรณีหลังการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็นผลจากการลงนามในความตกลง FTAs

ขณะที่เกาหลีใต้ไปลงทุนในต่างประเทศ ลดลงร้อยละ ๑๔.๓ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ คิดเป็นมูลค่า ๓๙,๐๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี ๒๕๕๔ มีมูลค่า ๔๕,๕๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยส่วนมากเป็นการลงทุนในสาขาการผลิต การก่อสร้าง และการบริการ ในสหรัฐฯ จีน อาเซียน ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และฮ่องกง

สำหรับสถานการณ์ด้านการลงทุนระหว่างไทย – เกาหลีใต้ ในปี ๒๕๕๕ เกาหลีใต้ลงทุนในไทย ๑๕๗ โครงการ มูลค่า ๙๓.๘๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๒๔ หรืออันดับที่ ๒๖ ของการลงทุนในต่างประเทศของเกาหลีใต้ทั้งหมด และเป็นอันดับ ๘ เมื่อเทียบกับ

ลงทุนของเกาหลีใต้ในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด (เกาหลีใต้ลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน ๔,๔๕๓.๙๘๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นอันดับ ๓ ของการลงทุนในต่างประเทศของเกาหลีใต้ทั้งหมด) ส่วนการลงทุนสะสมของเกาหลีใต้ในประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ - ๒๕๕๕ มีทั้งหมด ๑,๘๒๙ โครงการ มูลค่า ๒,๔๔๓.๕๑๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๗๔ หรืออันดับที่ ๒๖ ของการลงทุนในต่างประเทศสะสมของของเกาหลีใต้ทั้งหมดและเป็นอันดับ ๘ ที่เกาหลีใต้ลงทุนสะสมในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด

๓) การค้ารวม

เกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าอันดับ ๑๐ ของไทยโดยในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๑-๒๕๕๓) มี มูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละ ๑๐,๑๔๕.๓๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐและในครึ่งปีแรกของปี๒๕๕๔ (มกราคม-มิถุนายน) การค้ารวมระหว่างไทยกับเกาหลีใต้มีมูลค่า ๖,๕๘๕.๔๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ร้อยละ ๑๔.๐๑

๔) การส่งออก

การนำเข้า : การนำเข้าของไทยจากเกาหลีใต้ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๑-๒๕๕๓) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๖,๗๗๙.๔๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐและในครึ่งปีแรกของปี๒๕๕๔ (มกราคม-มิถุนายน) ไทยนำเข้าจากเกาหลีใต้มูลค่า ๔๑๒๗.๒๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๒๕ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าในช่วงเวลาเดียวกัน สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากเกาหลีใต้ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์โลหะ และเชื้อเพลิงอื่น ๆ ดุลการค้า : ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาโดยตลอดโดยในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓) ขาดดุลการค้า เฉลี่ยปีละ ๓,๔๑๓.๔๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ (ช่วงมกราคม-มิถุนายน) ไทยขาดดุลการค้ากับ เกาหลีใต้คิดเป็นมูลค่า ๒,๑๔๑.๗๐ และ ๑,๖๖๘.๙๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ

ผลการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

๖.๑ บทนำ

บทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ และอภิปรายผลการสำรวจความคิดเห็น และทัศนคติของผู้นำเข้า – ส่งออกเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคของผู้นำเข้า-ส่งออก รวมทั้งนักลงทุนของไทยในการค้า และการลงทุนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ซึ่งโดยภาพรวมผู้ประกอบการของไทยมักจะไม่ค่อยประสบปัญหาในการดำเนินการในฝั่งของไทยมากนัก ส่วนใหญ่มักจะมีปัญหาในฝั่งของประเทศคู่เจรจาต่างๆ ซึ่งโดยภาพรวมผู้ประกอบการของไทยมักจะไม่ค่อยประสบปัญหาในการดำเนินการในฝั่งของไทยมากนัก ส่วนใหญ่มักจะมีปัญหาในฝั่งของประเทศคู่เจรจา โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) ทั้งนี้หลังจากการประเมินสถานการณ์ปัญหาแล้วการศึกษารายนี้ จะทำการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยใน ๑๕ กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพของไทย อาทิ ยางพาราและผลิตภัณฑ์จากยางพารา ยานยนต์และชิ้นส่วน พลาสติกและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไฟฟ้าและอัญมณี และเครื่องประดับ เป็นต้น ที่ทำการส่งออกไปยังประเทศภาคีต่างๆ

ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาว่ากลุ่มสินค้าใดที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสินค้าใดประสบปัญหาบ้างและประเด็นปัญหาด้านใด ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆภายใต้กรอบความตกลงทั้ง ๑๑ ฉบับ

หลังจากนั้นก็จะทำการวิเคราะห์โอกาสที่กลุ่มสินค้านั้นจะเข้าไปลงทุนในตลาดโลกหรือลดอุปสรรคทางการค้ากับประเทศคู่เจรจาต่างๆ รวมทั้งสามารถอำนวยความสะดวกทางการค้ากับต่างประเทศได้โดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์แรงกดดัน ๕ ประการเพื่อศึกษาถึงโอกาสและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรมของไทยเมื่อต้องเข้าตลาดต่างประเทศหลังจากนั้นการศึกษารายนี้จะทำการประเมินผลกระทบและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำกรอบความตกลงต่างๆทั้ง ๑๑ ฉบับรวมทั้งระบุปัญหาและอุปสรรค และมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพและมาตรการหรือแนวทางในการเยียวยาสำหรับกลุ่มสินค้าที่ไม่มีขีดความสามารถในการแข่งขันและได้รับผลกระทบทางลบ รวมทั้งเสนอแนะบทบาทของภาครัฐที่จะเข้าไปช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศ โดยประเทศคู่ภาคีของไทย เพื่อให้ไทยมีการเติบโต และขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าต่อไป

ตารางที่ ๖-๑ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนแบบสอบถามที่แจก	จำนวนที่ตอบกลับ	ร้อยละของการตอบกลับ
ผู้นำเข้าของไทย	๓๕๐	๓๑๒	๘๙.๑
ผู้ส่งออก	๓๕๐	๒๙๕	๘๔.๓
หน่วยงานราชการ	๑๐๐	๗๓	๗๓.๐๐

ตารางที่ ๖-๑ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวางแผนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการสำรวจวิจัยครั้งนี้ได้ทำการแจกแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารระดับสูงหรือระดับกลางของไทยในบริษัทที่มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศคู่ภาคี จำนวน ๓๕๐ ชุดได้รับการตอบกลับ ๓๑๒ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑ นอกจากนี้ยังได้ทำการแจกแบบสอบถามสำหรับผู้ส่งออกของไทยหรือบริษัทตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าในนามของผู้ส่งออกจำนวน ๓๕๐ ชุดได้รับการตอบกลับ ๒๙๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓ และแจกหน่วยงานราชการจำนวน ๑๐๐ ชุดได้รับการตอบกลับจำนวน ๗๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๓

๖.๒ ผลการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้นำเข้า-ส่งออกของไทย

ตารางที่ ๖-๒ ประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทธุรกิจ	ร้อยละ
ผู้ส่งออกไปต่างประเทศ	๔๙.๑
อื่นๆ เช่นตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าไทย ซิปป์ เป็นต้น	๓๘.๒
ผู้นำเข้าจากต่างประเทศ	๑๒.๕
ตัวกลางทางการค้า ให้กับต่างประเทศ	๐.๒
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖.๒ แสดงประเภทธุรกิจของกลุ่มตัวอย่าง โดยผลสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๔๙.๑ เป็นผู้ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ รองลงมาคือ กลุ่มตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าและซิปป์ร้อยละ ๓๘.๒ และกลุ่มผู้นำเข้าร้อยละ ๑๒.๕ จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับแบบสอบถาม ซึ่งใช้เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการของไทยในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

ตารางที่ ๖-๓ จำนวนพนักงานของบริษัท/องค์กรของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนพนักงาน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๕๐ คน	๔๒.๕
มากกว่า ๕๐๐ คน	๒๕.๑
๒๐๑-๕๐๐ คน	๒๐.๑
๕๑-๒๐๐ คน	๑๒.๓
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๓ แสดงจำนวนพนักงานของบริษัทผู้นำเข้า-ส่งออกของไทย โดยผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๔๒.๕ เป็นบริษัทผู้ประกอบการที่มีธุรกิจขนาดเล็กหรือมีพนักงานต่ำกว่า ๕๐ คน รองลงมาคือกลุ่มที่มีพนักงานมากกว่า ๕๐๐ คน ซึ่งมีร้อยละ ๒๕.๑ และกลุ่มที่มีพนักงานจำนวน ๒๐๑-๕๐๐ คน ซึ่งมีร้อยละ ๒๐.๑ ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศส่วนใหญ่มักจะมีขนาดต่างๆ และมีการกระจายตัว

ตารางที่ ๖-๔ ประเภทสินค้า/บริการ

ประเภทสินค้า	ร้อยละ
เครื่องจักรกลและชิ้นส่วน	๑๕
ยางยนต์และชิ้นส่วน	๙.๗
เหล็กและผลิตภัณฑ์	๙.๓
เครื่องคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	๙
ยางพาราและผลิตภัณฑ์	๗.๓
สิ่งทอ/เครื่องนุ่งห่ม	๗
อัญมณี/เครื่องประดับ	๕.๙
ผลไม้	๕.๕
ข้าว	๕.๔
เหล็กและผลิตภัณฑ์	๕.๓
พลาสติกและผลิตภัณฑ์	๕
สินค้าประมง	๔.๒
เคมีภัณฑ์	๔
มันสำปะหลัง	๓.๒
เครื่องเขียน/ของเด็กเล่น	๒.๙
วัสดุก่อสร้าง	๒.๓
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๔ แสดงประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรมของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการกระจายตัวทั่วไปในอุตสาหกรรมต่างๆ เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ต้องการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่างๆ การสำรวจจึงใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแบบสุ่มตัวต่อตัวตามรายนามของทำเนียบบริษัทและสมาคมต่างๆ ของอุตสาหกรรมที่จะศึกษา โดยผลการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๑๕.๐ เป็นเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน รองลงมาได้แก่สินค้าประเภทยางยนต์และชิ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ ๙.๗ เหล็กและผลิตภัณฑ์ร้อยละ ๙.๓ และสิ่งทอและเครื่องคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน ๙.๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๕ ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	๕๔.๓
ผู้บริหารระดับต้น	๒๔.๗
ผู้บริหารระดับกลาง	๒๑.๕
ผู้บริหารระดับสูง	๘.๕
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๕ แสดงตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๔.๓ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ผู้บริหารระดับต้นร้อยละ ๒๔.๗ และผู้บริหารระดับกลางร้อยละ ๒๑.๕ ขณะที่ผู้บริหารระดับสูงที่ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ ๘.๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๖ การใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีในการส่งออก-นำเข้า

การใช้สิทธิประโยชน์	ร้อยละ
มีการใช้สิทธิประโยชน์	๗๓.๒
ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์	๒๖.๘
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๖ แสดงการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีในการส่งออก-นำเข้าพบว่า ผู้ประกอบการมีการใช้สิทธิประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒ ขณะที่ ผู้ประกอบการบางส่วนหรือร้อยละ ๒๖.๘ ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ เหตุผลของการใช้หรือไม่ใช้สิทธิประโยชน์จะถูกอภิปรายในส่วนต่อไป

ตารางที่ ๖-๗ สาเหตุที่ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ในการค้า

เหตุผล	ร้อยละ
สินค้าไม่ได้ถึงกำหนดสินค้า	๓๖.๕
ไม่ทราบข้อมูลการขอใช้สิทธิประโยชน์	๒๗.๓
อื่นๆ	๒๓.๑
ซื้อขายผ่านบริษัทซึ่งอยู่ในประเทศที่สาม	๑๓.๑
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๗ แสดงสาเหตุที่ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ในการค้าต่างประเทศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๖.๕ ระบุว่าสินค้าไม่ได้ถึงกำหนดสินค้า ขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนหรือร้อยละ ๒๗.๓ ระบุว่าไม่ทราบข้อมูลการขอใช้สิทธิประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ ๒๓.๑ ให้เหตุผลอื่นๆ อาทิ มีการนำเข้าเพื่อขายในประเทศ หรือมีปริมาณการนำเข้า-ส่งออก ไม่มาก หรือใช้สิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น BOI ในการลดหย่อนภาษีอยู่แล้ว และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๑๓.๑ มีการซื้อขายผ่านบริษัทซึ่งอยู่ในประเทศที่สาม

ตารางที่ ๖-๘ ประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีศุลกากร

ประเด็น	ร้อยละ
๑. ภาษีนำเข้าสูง	๒๖.๙
๒. ภาษีสรรพสามิต	๑๙.๕
๓. การเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่มีใบเสร็จ	๑๘.๙
๔. การถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้า	๑๘.๔
๕. ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาต	๑๖.๓
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๘ แสดงประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากร พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าประเด็นที่เป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งคือการเสียภาษีนำเข้าสูงร้อยละ ๒๖.๙ รองลงมา ได้แก่ ภาษีสรรพสามิตการถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้าและการเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่มีใบเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๕ และ ๑๘.๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๙ ลำดับของประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีการศุลกากร

อุปสรรคด้านต่างๆ	ลำดับที่ (ร้อยละ)					รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	
๑. ภาษีนำเข้าสูง	๖๕.๙	๓๑.๘	๐	๑.๕	๐.๘	๑๐๐.๐
๒. การถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้า	๔๓.๘	๒๘.๘	๒๕.๕	๑.๓	๐.๖	๑๐๐.๐
๓. ภาษีสรรพสามิต	๒๕.๐	๑.๙	๑๙.๒	๓๕.๖	๑๘.๓	๑๐๐.๐
๔. ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาต	๒๘.๕	๑๕.๐	๔๒.๕	๖.๐	๘.๐	๑๐๐.๐
๕. การเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่มีใบเสร็จ	๑๕.๐	๒๗.๕	๑๒.๕	๒.๕	๔๒.๕	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๙ แสดงการเรียงลำดับประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีการศุลกากรทั้ง ๕ ประเด็นที่ผู้ประกอบการไทยให้ความสำคัญ โดยผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ประเด็นเรื่องภาษีนำเข้าสูง รองลงมาได้แก่ การถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้า ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาต ภาษีสรรพสามิตและภาษีอื่นๆ และการเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่มีใบเสร็จ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๑๐ ประเด็นอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเกี่ยวกับการตีความพิกัดภาษี

ประเด็น	ร้อยละ
๑. การตีความพิกัดภาษี	๒๐.๒
๒. กฎถิ่นกำเนิดสินค้า	๑๕.๕
๓. ความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	๑๕.๓
๔. การประเมินราคาศุลกากร	๑๓.๘
๕. กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออก	๑๐.๘
๖. ข้อกำหนดมาตรฐานสินค้า/มาตรการสุขอนามัย	๑๐.๖
๗. กฎระเบียบของรัฐบาลแต่ละท้องที่/มณฑลแตกต่างกัน	๘.๓
๘. อุปสรรคอื่นๆ	๕.๕
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๑๐ แสดงอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเกี่ยวกับการตีความพิกัดภาษีพบว่าอุปสรรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญ ได้แก่ การตีความพิกัดภาษี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒ รองลงมา ได้แก่ กฎถิ่นกำเนิดสินค้า ร้อยละ ๑๕.๕ ความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ และการประเมินราคาศุลกากร ร้อยละ ๑๓.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๑๑ ลำดับของอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) ที่ผู้ประกอบการไทยประสบอยู่

อุปสรรคด้านต่างๆ	ลำดับที่ (ร้อยละ)							รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	
๑. การตีความพิกัดภาษี	๓๓.๕	๙.๗	๔๖.๖	๕.๒	๔.๔	๐.๒	๐.๔	๑๐๐
๒. กฎถิ่นกำเนิดสินค้า	๖.๖	๕๙.๘	๑๑.๒	๑๐.๔	๑๐.๙	๐.๖	๐.๕	๑๐๐
๓. การประเมินราคาศุลกากร	๕๒.๙	๑๔.๒	๒๓.๗	๗.๗	๐.๙	๐.๖	๐	๑๐๐
๔. ข้อกำหนดมาตรฐานสินค้า/ มาตรการสุขอนามัย	๑.๒	๙.๒	๑๖.๘	๔๘.๘	๑๖.๐	๑.๒	๖.๘	๑๐๐
๕. ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่	๑๒.๕	๑๖.๔	๖.๗	๑๖.๑	๔๗.๘	๐.๓	๐.๒	๑๐๐
๖. กฎระเบียบการขอใบอนุญาต นำเข้า/ส่งออก	๓๖.๘	๒๒.๔	๘.๕	๒๐.๖	๘.๕	๒.๘	๐.๔	๑๐๐
๗. กฎระเบียบของรัฐบาลแต่ละ ท้องถิ่น/มณฑลแตกต่างกัน	๒๙.๒	๑๑.๗	๑๔.๐	๒๓.๔	๑๑.๗	๙.๔	๐.๖	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๑๑ แสดงลำดับของอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีที่ผู้ประกอบการไทยให้ความสำคัญและคิดว่าเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งทำให้ลดขีดความสามารถในการแข่งขันของตน ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการไทยคิดว่าเป็นประเด็นเรื่องการประเมินราคาศุลกากร มีความสำคัญอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ กฎถิ่นกำเนิดสินค้า การตีความพิกัด ข้อกำหนดมาตรฐานสินค้า/มาตรการสุขอนามัย ความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กฎระเบียบของรัฐบาลแต่ละท้องถิ่น/มณฑลแตกต่างกันและกฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออก ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๑๒ การสรุป FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาด

ประเด็น	ร้อยละ
๑. FTA อาเซียน	๓๐
๒. FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น	๒๑
๓. FTA ไทย-ญี่ปุ่น	๒๐
๔. FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	๑๐
๕. FTA อาเซียน-จีน	๕
๖. FTA ไทย-อินเดีย	๔
๗. FTA ไทย-ออสเตรเลีย	๓
๘. FTA อาเซียน-อินเดีย	๓
๙. FTA ไทย-นิวซีแลนด์	๒
๑๐. FTA อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี	๒
๑๑. FTA ไทย-เปรู	-
รวม	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๑๒ แสดงสรุป FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาดพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๓๐.๐ สนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาดเสรีภายใต้กรอบความตกลงอาเซียน รองลงมาได้แก่ FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น, FTA ไทย-ญี่ปุ่น และอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐, ร้อยละ ๒๐.๐ และร้อยละ ๑๐.๐ ตามลำดับ เหตุผลและเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการไทยเสนอแนะให้มีการทบทวนจะถูกนำมาอภิปรายในส่วนตัวไป

ตารางที่ ๖-๑๓ สรุปลำดับ FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนการเปิดตลาด

อุปสรรคด้านต่างๆ	ลำดับที่ (ร้อยละ)					รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	
๑. FTA อาเซียน	๖๕.๙	๓๑.๘	๐	๑.๕	๐.๘	๑๐๐.๐
๒. FTA อาเซียน-จีน	๔๓.๘	๒๘.๘	๒๕.๕	๑.๓	๐.๖	๑๐๐.๐
๓. FTA ไทย-อินเดีย	๒๕.๐	๑.๙	๑๙.๒	๓๕.๖	๑๘.๓	๑๐๐.๐
๔. FTA ไทย-ออสเตรเลีย	๐	๓๗.๕	๓๗.๕	๒๕.๐	๐	๑๐๐.๐
๕. FTA ไทย-นิวซีแลนด์	๐	๒๘.๖	๒๘.๖	๑๔.๓	๒๘.๖	๑๐๐.๐
๖. FTA ไทย-ญี่ปุ่น	๖๔.๓	๑๑.๗	๐.๖	๒๓.๔	๐	๑๐๐.๐
๗. FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น	๒๐.๔	๕๖.๒	๒.๐	๒.๐	๑๙.๔	๑๐๐.๐
๘. FTA อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี	๔.๘	๓๓.๓	๓๐.๒	๓๑.๗	๐	๑๐๐.๐
๙. FTA อาเซียน-อินเดีย	๐	๐	๕๐.๐	๕.๐	๔๕.๐	๑๐๐.๐
๑๐. FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	๔๗.๔	๐	๔๓.๕	๐	๙.๑	๑๐๐.๐
๑๑. FTA ไทย-เปรู	๐	๐	๐	๐	๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๑๓ แสดงลำดับ FTA ที่ผู้ประกอบการไทยสนับสนุนให้มีการทบทวนเปิดตลาดพบว่าผู้ประกอบการไทยให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีเขตการค้าเสรี ASEAN โดยได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ FTA อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี, FTA อาเซียน-อินเดีย, FTA ไทย-อินเดีย, FTA-นิวซีแลนด์ ตามลำดับ รายละเอียดของการอภิปรายจะได้อธิบายไว้ในส่วนตัวไป

ตารางที่ ๖-๑๔ ผลกระทบที่ได้รับภายหลังจากที่ไทยได้ทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าเจรจาต่างๆตั้งแต่ปี ๒๕๔๘

ผลกระทบ	ร้อยละ
ไม่แสดงความคิดเห็น	๓๖.๒
ได้รับผลกระทบเชิงบวก	๒๐.๐
ได้รับผลกระทบด้านบวกและลบพอกัน	๑๖.๙
ไม่ได้รับผลกระทบใดๆ	๑๕.๒
ได้รับผลกระทบเชิงลบ	๑๑.๗
รวม	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๑๔ ผลกระทบที่ได้รับภายหลังจากที่ไทยได้ทำการตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าเจรจาต่างๆ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๖.๒ ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า การเปิด FTA เป็นเรื่องไกลตัว ขณะที่ร้อยละ ๒๐.๐ ได้รับผลกระทบด้านบวก และร้อยละ ๑๖.๙ ได้รับผลกระทบด้านบวกและลบพอกัน อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ ๑๑.๗ ระบุว่าตนเองได้รับผลกระทบเชิงลบ

ตารางที่ ๖-๑๕ การสนับสนุนข้อตกลง FTA ต่างๆ

ประเด็น	ร้อยละ
๑. FTA อาเซียน	๒๐
๒. FTA อาเซียน-จีน	๑๔
๓. FTA ไทย-ญี่ปุ่น	๑๓
๔. FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น	๑๒
๕. FTA อาเซียน-อินเดีย	๘
๖. FTA ไทย-อินเดีย	๗
๗. FTA ไทย-นิวซีแลนด์	๗
๘. FTA อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี	๗
๙. FTA ไทย-ออสเตรเลีย	๕
๑๐. FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	๔
๑๑. FTA ไทย-เปรู	๓
รวม	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๑๕ แสดงสัดส่วนของผู้ประกอบการไทยสนับสนุนการจัดทำข้อตกลง FTA ต่างๆ พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๒๐.๐ สนับสนุนให้มีการจัดทำกรอบความตกลงอาเซียน รองลงมาคือ FTA อาเซียน-จีน, FTA ไทย-ญี่ปุ่น และ FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น ตามลำดับ เมื่อพิจารณา FTA ที่ผู้สนับสนุนให้มีการจัดทำหรือเจรจาเพิ่มเติม น้อยที่สุดคือ FTA ไทย-เปรู

ตารางที่ ๖-๑๖ ประเด็นที่เสนอให้รัฐบาลทบทวนเมื่อมีการสนับสนุนให้ทบทวนการเปิดตลาด

การเปิดตลาดเสนอให้รัฐบาลทบทวน	ร้อยละ
การเรียกเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม	๗๙.๗
อื่นๆ(โปรดระบุ)	๑๒.๔
กฎระเบียบที่มีไข้ภาษี/ค่าธรรมเนียม	๗.๙
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๑๖ ประเด็นที่เสนอให้รัฐบาลทบทวนเมื่อมีการสนับสนุนให้ทบทวนการเปิดตลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๗๙.๗ เสนอให้ทบทวนการเรียกเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการของไทยบางส่วนหรือร้อยละ ๑๒.๔ เสนอว่าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควร

ดำเนินมาตรการเชิงรุกในการปกป้องสินค้าจากประเทศคู่ภาค โดยเฉพาะสินค้าจากจีน รวมทั้งเสนอให้ทบวงมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการ ร้อยละ ๗.๙ เสนอให้ทบวงกฎระเบียบที่มีใช้ภาคี/ค่าธรรมเนียม

ตารางที่ ๖-๑๗ มาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออกสินค้า

ประเด็น	ร้อยละ
๑. การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในไทยและต่างประเทศ	๒๒.๒
๒. การใช้มาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ	๒๐.๑
๓. การให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่อง FTA แก่ผู้ประกอบการ	๑๙.๗
๔. การส่งเสริมเรื่องการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงไทยกับต่างประเทศ	๑๗.๓
๕. การวิจัยตลาดและบริการที่ปรึกษาเพื่อกระตุ้นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ	๑๗.๒
๖. การส่งเสริมด้านอื่นๆ	๓.๕๐
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๑๗ มาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ข้อตกลง FTA ในการส่งออกสินค้า พบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๒๒.๒ ต้องการให้ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในไทยและต่างประเทศ รองลงมาได้แก่ การใช้มาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑ และการให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่อง FTA แก่ผู้ประกอบการ ร้อยละ ๑๙.๗

ตารางที่ ๖-๑๘ ลำดับมาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออกสินค้า

ประเด็น	ลำดับที่ (ร้อยละ)					รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	
๑.การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในไทยและต่างประเทศ	๑๒.๑	๑๒.๖	๑๖.๒	๓๗.๕	๒๑.๖	๑๐๐
๒.การให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่อง FTA แก่ผู้ประกอบการ	๖๗.๗	๑๔.๒	๔.๕	๑๓.๓	๐.๓	๑๐๐
๓.การใช้มาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ	๑๖.๐	๓๘.๓	๒๒.๖	๑๑.๗	๑๑.๔	๑๐๐
๔.การวิจัยตลาดและบริการที่ปรึกษาเพื่อกระตุ้นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ	๘.๖	๒๒.๒	๔๐.๔	๑๘.๗	๑๐.๑	๑๐๐
๕.การส่งเสริมเรื่องการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงไทยกับต่างประเทศ	๔.๘	๑๔.๒	๒๑.๗	๑๑.๔	๔๗.๙	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๑๘ แสดงลำดับมาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออกสินค้า พบว่า ผู้ประกอบการของไทยส่วนใหญ่เห็นว่าลำดับที่หนึ่งนั้น หน่วยงานภาครัฐควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง เรื่อง FTA แก่ผู้ประกอบการ ลำดับรองลงมาคือ ให้มีการใช้มาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าใน ไทยและต่างประเทศ และการส่งเสริมเรื่องการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงไทยกับต่างประเทศ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖-๑๙ มาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA

ประเด็น	ร้อยละ
๑. การให้การสนับสนุนทางการเงิน	๓๕
๒. การเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น	๒๙
๓. การจัดมาตรการบรรณรงค์ใช้สินค้าไทย	๑๖
๔. การให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยและพัฒนา	๑๓
๕. การส่งเสริมด้านอื่นๆ	๗
รวม	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๖-๑๙ มาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๕.๐ ต้องการให้มีมาตรการเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงิน รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๒๙.๐ ต้องการให้มีการเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สินค้าที่นำเข้าจาก ต่างประเทศมากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ ๑๖.๐ ต้องการให้มีการจัดการบรรณรงค์ใช้สินค้าไทย

ตารางที่ ๖-๒๐ ลำดับของมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA

ประเด็น	ลำดับที่ (ร้อยละ)					รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	
๑. การให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยและพัฒนา	๓๗.๓	๓๘.๖	๘.๘	๑๕.๓	๐	๑๐๐
๒. การเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น	๔๑.๘	๑๖.๘	๑๙.๓	๒๒.๑	๐	๑๐๐
๓. การให้การสนับสนุนทางการเงิน	๒๘.๔	๒๒.๒	๔๔.๗	๔.๗	๐	๑๐๐
๔. การจัดมาตรการบรรณรงค์ใช้สินค้าไทย	๑๙.๑	๑๘.๗	๒๐.๕	๔๑.๗	๐	๑๐๐

ตารางที่ ๖-๒๐ มาตรการเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA พบว่าส่วนใหญ่ อันดับหนึ่งหรือร้อยละ ๔๑.๘ อยากให้ภาครัฐมีมาตรการเกี่ยวกับการเก็บภาษีและ ค่าธรรมเนียมแก่สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น รองลงมาคือ การให้ความช่วยเหลือด้านวิจัย และพัฒนา และการให้การสนับสนุนทางการเงินและการจัดมาตรการบรรณรงค์ใช้สินค้าไทย

๖.๓ การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้แยกการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็นสองส่วนหลักๆ โดยส่วนแรกเป็นผลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งถือเป็นข้อเท็จจริง โดยยังมีได้ใส่บทวิเคราะห์หรือการอภิปรายจากคณะที่ปรึกษา ส่วนที่สองเป็นการอภิปรายผลซึ่งได้มีการนำเอาผลการศึกษาด้านต่างๆ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้ามา บูรณาการเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับธุรกิจระหว่างประเทศ โดยพบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๔๙.๑ เป็นผู้ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ รองลงมาคือ กลุ่มตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้า และซีบีพีร้อยละ ๓๘.๒ และกลุ่มผู้นำเข้าร้อยละ ๑๒.๗ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับแบบสอบถาม ซึ่งให้เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการของไทยในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ นอกจากนี้พบว่าผู้ส่งออกรายใหญ่ๆ มักมีแผนกหรือฝ่ายที่ดำเนินพิธีการต่างๆ ด้วยตัวเอง แต่ผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะใช้บริการบริษัทตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าหรือบริษัทตัวแทนออกของ เนื่องจากการนำเข้าจะต้องใช้ความเชี่ยวชาญของซีบีพีไทยในการเคลียร์พิธีการหรือการออกของ

ผลสำรวจยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๔๒.๕ เป็นบริษัทผู้ประกอบการที่มีธุรกิจขนาดเล็กหรือมีพนักงานต่ำกว่า ๕๐ คน รองลงมาคือธุรกิจขนาดใหญ่หรือกลุ่มบริษัทที่มีพนักงานมากกว่า ๕๐๐ คนขึ้นไปซึ่งมีร้อยละ ๒๕.๑ และกลุ่มสุดท้ายคือบริษัทขนาดกลางหรือกลุ่มที่มีพนักงานจำนวน ๒๐๑-๕๐๐ คน ซึ่งมีร้อยละ ๒๐.๑ ตามลำดับ ผลการสำรวจดังกล่าวมีการกระจายตัวสอดคล้องกับรายชื่อของบริษัทผู้นำเข้า-ส่งออกที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ไว้ โดยกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวในทุกอุตสาหกรรมส่งออกหลักที่สำคัญของไทย เนื่องจากมีการส่งแบบสอบถามกระจายไปยังทำเนียบบริษัทที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงพาณิชย์ อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือร้อยละ ๑๕.๐ เป็นบริษัทเครื่องจักรและชิ้นส่วน รองลงมาได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ ๙.๗ ผู้ผลิตเหล็กและผลิตภัณฑ์ร้อยละ ๙.๓ และ

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่หรือร้อยละ ๕๔.๓ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รองลงมาคือผู้บริหารระดับต้นร้อยละ ๒๔.๗ และผู้บริหารระดับกลางร้อยละ ๒๑.๕ ขณะที่ผู้บริหารระดับสูงที่ให้ข้อมูลเพียงร้อยละ ๘.๕ ตามลำดับ โดยผู้บริหารระดับสูงระบุว่าพวกตนจะรู้ในระดับนโยบายหรือการบริหารจัดการ รวมทั้งค่อนข้างยุ่ง ดังนั้น จึงไม่รู้อยู่ละเอียดหรือปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการนำเข้า-ส่งออก ทั้งนี้ผู้บริหารระดับสูงเหล่านี้ได้มอบหมายให้ผู้จัดการฝ่ายหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวทำการกรอกแบบสอบถามหรือให้ข้อมูลกับทางคณะที่ปรึกษา

เมื่อสอบถามผู้ประกอบการของไทยเกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีในการส่งออก-การนำเข้าพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบการค้าเสรีหรือคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒ ทั้งนี้สังเกตเห็นได้ว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ใช้สิทธิประโยชน์มักจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีปริมาณการนำเข้า-ส่งออกปริมาณมากๆ และตลอดทั้งปี ส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมมีการใช้บ้างแต่ไม่มากนัก ขณะที่ผู้ประกอบการอีกส่วนหนึ่งหรือร้อยละ ๒๖.๘ ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบการค้าเสรี โดยเฉพาะขนาดย่อมไม่ค่อยสนใจที่จะใช้สิทธิประโยชน์นี้ เนื่องจากอ้างว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือมีปริมาณการส่งออกหรือนำเข้าจำนวนไม่มากนักและมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ยุ่งยากและเกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

๖.๔ บทสรุป

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าภายหลังจากการเปิดเสรีการค้าสินค้าไทยกับประเทศคู่ภาคีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่ไทยได้จัดทำซึ่งมีผลบังคับตั้ง ๑๑ ฉบับ ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากผลกระทบในระดับที่แตกต่างกัน โดยผู้ส่งออกและนำเข้ารายใหญ่ของไทย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นบริษัทข้ามชาติ จะได้รับอานิสงค์หรือประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้ามากที่สุด โดยเฉพาะกรอบความตกลงที่มีผู้ใช้สิทธิประโยชน์มากๆ อาทิ กรอบความตกลงอาเซียน กรอบความตกลงไทย-ญี่ปุ่น หรืออาเซียน-ญี่ปุ่น กรอบความตกลงอาเซียน-จีน และกรอบความตกลงอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ เป็นต้น โดยผู้ส่งออกเหล่านี้มีการใช้สิทธิประโยชน์อื่นๆ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับตนเอง อาทิ สิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุน (BOI) หรือการใช้เขตปลอดภาษี เป็นต้น

ขณะที่ผู้ส่งออก-นำเข้าขนาดกลางและขนาดย่อม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้าในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะหลายรายแทบไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีการค้าเท่าใดนัก หลายรายไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้าฯ โดยให้เหตุผลต่างๆ อาทิ ปริมาณการส่งออกน้อย ไม่เข้าใจขั้นตอนหรือวิธีการคำนวณ ขั้นตอนยุ่งยากหรือลูกค้าในต่างประเทศไม่ได้รับรองขอซื้อขายในเทอมของ Ex-Work หรือ FOB เป็นต้น ผู้ประกอบการกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้าไปดูแลอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางด้านลบโดยตรงและระดับความรุนแรงของผลกระทบจะขึ้นกับขนาดของธุรกิจ ความพร้อมและความสามารถในการปรับตัวและการแข่งขัน บริษัทเหล่านี้ ถ้าเป็นบริษัทขนาดกลางมักจะเป็นบริษัทร่วมทุนไทยกับต่างชาติ จะมีความสามารถในการปรับตัวที่ดีในระดับหนึ่ง แต่ถ้าเป็นบริษัทขนาดย่อมมักจะเป็นผู้ประกอบการไทย ซึ่งการแก้ไขปัญหาจะเน้นผลในระยะสั้นและการปรับตัวไม่ดี ส่วนบริษัทเหล่านั้นจะได้รับอานิสงค์หรือประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้า ภายใต้กรอบความตกลงที่มีผู้ใช้สิทธิประโยชน์มากๆ อาทิ ๑. กรอบความตกลงอาเซียน ๒. กรอบความตกลงอาเซียน-ญี่ปุ่น ๓. กรอบความตกลงไทย-ญี่ปุ่น และ ๔. กรอบความตกลงอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ เป็นต้น

การศึกษาผลกระทบรายสินค้าภายหลังการเปิดการค้าเสรี

๗.๑ บทนำ

ในการศึกษาติดตามความเคลื่อนไหวของการรวมกลุ่มและ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ และการเงินของภาคเหนือ ซึ่งรวมถึงการเป็นประชาคมอาเซียนที่กำหนดเป้าหมายการรวมกลุ่มอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๐๒๐ โดย ประกอบไปด้วย ๓ เส้าหลักหรือ ๓ ประชาคมย่อย และเส้าหลัก ด้านเศรษฐกิจหรือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC - ASEAN Economic Community) ซึ่งมีข้อตกลงที่จะเร่งรัดเป้าหมายการรวมกลุ่มเป็นปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือ ปี ๒๐๑๕ ย่อมต้องส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจจากที่เคยเป็นในทศวรรษก่อนหน้าอย่างมาก การจะดำรงอยู่ในภาวะแวดล้อม ที่มีการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีการปรับตัว จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ในภาพรวมแล้วการ เป็น AEC ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของภาคเหนืออย่างไร เหมือนหรือต่าง จากภาพของประเทศหรือไม่ และภาคเศรษฐกิจสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค มีศักยภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อประโยชน์ในการเตรียมพร้อม การปรับตัว ตลอดจน การวางกลยุทธ์และแผนงานที่เหมาะสมของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจและธุรกิจ ในบทนี้จะกล่าวถึงการประเมินการประเมินผลกระทบ และศักยภาพกับสาขาสินค้าหลักของไทย เช่น กลุ่มอาหาร (สด และแปรรูป) อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม กลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วน เป็นต้น

๗.๒ การประเมินผลกระทบ และศักยภาพกับสาขาสินค้าของไทย

๗.๒.๑ กลุ่มอาหาร (สด และแปรรูป)

๗.๒.๑.๑ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มอาหาร (สด และแปรรูป)

เป้าหมายการส่งออกปี ๒๕๕๘ จะมี มูลค่า ๓,๘๘๕.๒๗ ล้านดอลลาร์ คิดเป็น อัตราขยายตัวลดลงร้อยละ ๑๕.๐

๑) การส่งออก ม.ค. - พ.ย. ๒๕๕๘

การส่งออกอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้ง สด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป) เดือน มกราคม-พฤศจิกายน ๒๕๕๘ คิดเป็น มูลค่า ๓,๖๙๑.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๑๒.๒๐ เมื่อเทียบกับช่วง เดียวกันของปีที่ผ่านมา สินค้าส่งออก สาคัญในกลุ่มนี้ คือ ปลาทูน่ากระป๋อง มูลค่าส่งออก ๑,๗๙๒.๒๖ ล้านดอลลาร์ฯ ลดลงร้อยละ ๑๖.๙๓ หากพิจารณาถึง ปริมาณการส่งออกอาหารทะเลจะเห็นว่า มีปริมาณการส่งออกรวม ๑,๐๗๔,๗๐๘ ตัน แบ่งเป็น อาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง ปริมาณ ๓๓๖,๔๖๖ ตัน ลดลงร้อยละ ๑๔.๗๑ อาหารทะเลกระป๋อง ปริมาณ ๕๘๑,๘๖๕ ตัน ลดลงร้อยละ ๑๓.๕๓ โดยส่วนใหญ่เป็น ปลาทูน่ากระป๋อง ปริมาณ ๕๐๑,๖๙๙ ตัน ลดลงร้อยละ ๑๖.๙๓ และอาหารทะเล แปรรูป ปริมาณ ๑๕๖,๓๗๖ ตัน ลดลงร้อยละ ๑.๗๔ เมื่อเทียบกับช่วงเวลา เดียวกันของปีที่ผ่านมา

ตลาดหลัก : ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อียิปต์ และแคนาดา รวมกันคิดเป็น สัดส่วน ร้อยละ ๔๘.๒๕

ตลาดอื่นที่มีอัตราการขยายตัวสูง : เปรู ร้อยละ ๔๖.๑๔ ศรีลังกา ร้อยละ ๓๑.๗๗
ซาอุดีอาระเบีย ร้อยละ ๑๐.๑๖ สหราชอาณาจักร ร้อยละ ๕.๖๒ และ ใต้หวัน ร้อยละ ๙.๐๐

๒) จุดแข็งของไทย

๑. ไทยมีศักยภาพสูงในการเป็นผู้ผลิต อาหาร เนื่องจากมีพื้นฐานด้านเกษตร และ
ประมง และมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

๒. คุณภาพสินค้าอาหารทะเลของไทย เป็นที่ยอมรับด้านความสะอาดและ ปลอดภัย
สารพิษ

๓) ปัญหาและอุปสรรค

๑. การขาดแคลนวัตถุดิบ และปริมาณ วัตถุดิบที่จับได้ในประเทศป้อนเข้า โรงงานได้
ไม่สม่ำเสมอ

๒. ปัญหาคุณภาพวัตถุดิบเนื่องจาก ขาดระบบการจัดการด้านการผลิตที่มี
ประสิทธิภาพ

๓. EU ประกาศให้ใบเหลืองการทำประมง IUU แก่ไทย / สหรัฐฯ จัดอันดับ ไทยอยู่
ใน Tier ๓ เป็นปีที่ ๒ ติดต่อกัน / การเสนอข่าวเชิงลบ ส่งผลกระทบต่อความ เชื่อมั่นในสินค้าประมงจากไทย

๔. การขาดแคลนแรงงาน และปัญหา แรงงานผิดกฎหมาย

๕. กฎระเบียบและมาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดขึ้น

๔) กลยุทธ์

๑. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ เพื่อทดแทน
การนำเข้า/ลดต้นทุน

๒. แสวงหาแหล่งวัตถุดิบใหม่

๓. สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ ยอมรับในระดับสากล

๔. ทำความตกลงกับรัฐบาลประเทศ เพื่อนบ้านในการจัดหาแรงงานโดย กำหนด
แนวทางจัดระเบียบแรงงาน ต่างด้าวให้ชัดเจน เพื่อให้ความคุ้มครอง สิทธิและสวัสดิการ ป้องกันการ
หลอกลวง และย้ายงานบ่อย

๕. ส่งเสริมการขยายตลาดในตลาด หลักเดิมและแสวงหาตลาดใหม่

๕) สถานการณ์สำคัญเดือนพฤศจิกายน

๑. กรมศุลกากรและกรมประมงร่วม ลงนามบันทึกข้อตกลง เรื่อง การควบคุม
ตรวจสอบสินค้าสัตว์น้ำนำเข้า ส่งออก และนำเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาประมง IUU

๒. กระทรวงแรงงานเปิดจดทะเบียน แรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล ใน ๒๒
จังหวัดติดชายทะเล เพื่อแก้ปัญหา การขาดแคลนแรงงานประมงทะเล (๒ พ.ย ๒๕๕๘ - ๓๐ ม.ค
๒๕๕๙)

๓. สหภาพยุโรปชะลอการประกาศผล การประเมิน IUU ของไทย โดยมีกำหนด มา
ตรวจประเมินครั้งต่อไปในเดือน มกราคม ๒๕๕๙

ตารางที่ ๗-๑ โครงสร้างราคาอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป) (ร้อยละ)

โครงสร้างราคา (ร้อยละ)		
ในประเทศ	นอกประเทศ	Approximate Margin
๒๐	๘๐	๖๐

ตารางที่ ๗-๒ จำนวนผู้ผลิตในประเทศไทยอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป)

จำนวนผู้ผลิต : ๕๖๐ ราย				
ขนาดเล็ก (คนงานไม่เกิน ๕๐ คน)	ขนาดกลาง (คนงาน ๕๑-๒๐๐ คน)	ขนาดใหญ่ (มากกว่า ๒๐๐ คน)	จำนวนคนงาน (รวมทั้งสิ้น)	สมาชิกกรมฯ
๕๐๕ ราย	๔๓ ราย	๑๒ ราย	๙๘,๕๖๕ คน	๑๒๓ ราย

ตารางที่ ๗-๓ ตลาดส่งออกสำคัญอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป)

ประเทศ	มูลค่า : ล้าน USD		อัตราการขยายตัว : ร้อยละ		สัดส่วน : ร้อยละ	
	๒๕๕๗ (ม.ค.-ธ.ค.)	๒๕๕๘ (ม.ค.-พ.ย.)	๒๕๕๗ (ม.ค.-ธ.ค.)	๒๕๕๘ (ม.ค.-พ.ย.)	๒๕๕๗ (ม.ค.-ธ.ค.)	๒๕๕๘ (ม.ค.-พ.ย.)
๑. ญี่ปุ่น	๗๗๑.๙๑	๖๖๘.๑๑	- ๘.๒๓	- ๖.๗๕	๑๖.๘๙	๑๘.๑๐
๒. สหรัฐอเมริกา	๗๓๒.๔๖	๕๘๔.๓๖	- ๕.๙๙	- ๑๓.๓๓	๑๖.๐๒	๑๕.๘๓
๓. ออสเตรเลีย	๒๙๑.๗๔	๒๒๐.๓๕	- ๗.๑๓	- ๑๖.๐๕	๖.๓๘	๕.๙๗
๔. อียิปต์	๑๗๗.๑๐	๑๕๗.๒๕	๓๐.๙๗	- ๒.๐๓	๓.๘๗	๔.๒๖
๕. แคนาดา	๑๙๒.๐๑	๑๕๐.๘๙	- ๗.๑๙	- ๑๑.๓๖	๔.๒๐	๔.๐๙
๖. อิตาลี	๑๗๑.๑๕	๑๑๘.๕๗	- ๗.๙๔	- ๒๘.๖๒	๓.๗๔	๓.๒๑
๗. ซาอุดีอาระเบีย	๑๐๕.๔๘	๑๐๘.๖๐	- ๑๓.๐๗	๑๐.๑๖	๒.๓๑	๒.๙๔
๘. เกาหลีใต้	๑๑๕.๙๒	๑๐๕.๓๔	๖๘.๘๓	- ๑.๔๖	๒.๕๔	๒.๘๕
๙. จีน	๑๓๘.๖๑	๙๑.๕๙	- ๑๒.๔๐	- ๒๖.๐๗	๓.๐๓	๒.๔๘
๑๐. แอฟริกาใต้	๑๐๕.๑๑	๘๕.๒๔	- ๒๔.๐๒	- ๘.๑๒	๒.๓๐	๒.๓๑
รวม ๑๐ ประเทศ	๒,๘๐๑.๔๙	๒,๒๙๐.๓๓	๕.๐๐	๑๐.๙๖	๖๑.๒๙	๖๒.๐๕
อื่นๆ	๑,๗๖๙.๓๒	๑,๔๐๐.๗๐	๖.๓๕	- ๑๔.๑๖	๓๘.๗๑	๓๗.๙๕
มูลค่ารวม	๔,๕๗๐.๘๑	๓,๖๙๑.๐๐	๕.๕๓	๑๒.๒๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ตลาดที่ไทยส่งออกอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจับป่อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป) มากที่สุดเป็นอันดับที่ ๑ คือ ญี่ปุ่น มีมูลค่าการส่งออก ๗๗๑.๙๑ ล้าน : USD รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา ๗๓๒.๔๖ มูลค่ารวมของการส่งออกรวม ๑๐ ประเทศ คือ ๒,๘๐๑.๔๙ ล้าน : USD

ตารางที่ ๗-๔ ภาวะอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจับป่อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป)

สินค้า	มูลค่า : ล้าน USD		อัตรายายตัว : ร้อยละ		สัดส่วน
	๒๕๕๗ (ม.ค.-ธ.ค.)	๒๕๕๘ (ม.ค.-พ.ย.)	๒๕๕๗ (ม.ค.-ธ.ค.)	๒๕๕๘ (ม.ค.-พ.ย.)	
อาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจับป่อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป)	๔,๕๗๐.๘๑	๓,๖๙๑.๐๑	- ๕.๕๓	- ๑๒.๒๐	๑๐๐.๐๐
๑. ทูน่ากระจับป่อง	๗๓๒.๔๖	๑,๖๒๓.๑๑	-๙.๓๖	- ๑๖.๙๓	๔๘.๕๖
๒. ปลาแปรรูป	๒๙๑.๗๔	๔๕๔.๙๙	-๔.๓๘	๐.๒๐	๑๓.๕๗
๓. ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง	๓๕๔.๑๙	๒๕๕.๗๗	๓.๙๑	- ๒๐.๐๖	๗.๒๙
๔. เนื้อปลาสด แช่เย็น แช่แข็ง	๓๒๐.๘๖	๒๔๓.๗๗	๑๑.๒๙	- ๙.๒๒	๗.๒๗
๕. ปลาสด แช่เย็น แช่แข็ง	๒๒๙.๗๓	๑๕๐.๑๙	๒๐.๒๓	- ๒๒.๖๕	๔.๔๐
๖. กุ้งกระจับป่อง	๑๐๕.๕๙	๑๓๗.๖๙	-๒๖.๙๗	๕๙.๓๙	๔.๑๖
๗. ซาร์ดีนกระจับป่อง	๑๗๐.๕๒	๑๒๘.๑๔	-๒๖.๓๑	-๘.๘๘	๓.๘๒
๘. ปลาแห้ง	๑๑๑.๓๕	๘๒.๙๓	-๒๖.๑๕	-๑๐.๑๔	๒.๔๔
๙. หอย	๘๖.๗๕	๕๕.๕๑	๓๙.๔๙	-๒๓.๔๓	๑.๖๘
๑๐. ปลาหมึกแปรรูป	๕๐.๘๕	๓๗.๓๗	๐.๒๔	-๑๐.๕๒	๑.๑๓

จากตารางที่ ๗-๔ ภาวะอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระจับป่อง และแปรรูป (ไม่รวมกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป) ในปี ๒๕๕๘ พบว่า ทูน่ากระจับป่องมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด ๑,๖๒๓.๑๑ ล้าน : USD รองลงมาคือ ปลาแปรรูป ๔๕๔.๙๙ ล้าน : USD

๖) เป้าหมายการส่งออกปี ๒๕๕๙

มูลค่า ๔,๒๔๑.๔๓ ล้านบาทหรือสหรัฐฯ คิดเป็น อัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

๗) การส่งออก ม.ค. - ก.พ. ๒๕๕๙

การส่งออกอาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋อง และแปรรูป (ไม่รวม กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป) เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คิดเป็น มูลค่า ๕๗๘.๑๕ ล้านบาทหรือสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๑๐.๐๓ เมื่อเทียบกับ ช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สินค้าส่งออกสำคัญในกลุ่มนี้ คือ ทูน่ากระป๋องและแปรรูป มูลค่าส่งออก ๒๙๔.๖๑ ล้านบาทหรือสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๘.๕๙ หากพิจารณาถึงปริมาณการ ส่งออกอาหารทะเลจะเห็นว่าปริมาณ การส่งออกรวม ๑๗๑,๖๖๔ ตัน แบ่งเป็น อาหารทะเลสด แช่เย็น แช่แข็ง ปริมาณ ๕๐,๘๕๙ ตัน ลดลงร้อยละ ๒๒.๗๗ อาหารทะเลกระป๋อง ปริมาณ ๙๘,๘๐๕ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๔ โดยส่วนใหญ่เป็น ทูน่ากระป๋อง ปริมาณ ๘๖,๕๖๒ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๗ และ อาหารทะเลแปรรูป ปริมาณ ๒๒,๐๐๐ ตัน ลดลงร้อยละ ๒๐.๔๖ เมื่อเทียบกับ ช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

๘) ตลาดหลัก ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อียิปต์ และแคนาดา รวมกันคิดเป็น สัดส่วน ร้อยละ ๕๒.๑๘

๙) ตลาดอื่นที่มีอัตราการขยายตัวสูง : อาร์เจนตินา ร้อยละ ๒๐๙.๕๘ อิสราเอล ร้อยละ ๕๑.๑๒ ศรีลังกา ร้อยละ ๓๐.๔๖ และ ฮังการี ร้อยละ ๒.๒๑

๑๐) จุดแข็งของไทย

๑. ไทยมีศักยภาพสูงในการเป็นผู้ผลิต อาหาร เนื่องจากมีพื้นฐานด้านเกษตร และประมง และมีเทคโนโลยีการผลิตที่ ทันสมัยมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
๒. คุณภาพอาหารทะเลของไทยเป็นที่ ยอมรับด้านความสะอาด/ปลอดภัย
๓. ท่าเรือที่ตั้งในการขนส่งสินค้า

๑๑) ปัญหาและอุปสรรค

๑. การขาดแคลนวัตถุดิบ และปริมาณ วัตถุดิบที่จับได้ในประเทศป้อนเข้า โรงงานได้ไม่สม่ำเสมอ
๒. ปัญหาคุณภาพวัตถุดิบเนื่องจาก ขาดระบบการจัดการด้านการผลิตที่มีประสิทธิภาพ
๓. EU ประกาศให้ใบเหลืองการท า ประมง IUU แก่ไทย / สหรัฐฯ จัดอันดับ ไทยอยู่ใน Tier ๓ / การเสนอข่าวเชิงลบ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในสินค้าประมง จากไทย
๔. การขาดแคลนแรงงาน และปัญหา แรงงานผิดกฎหมาย
๕. กฎระเบียบและมาตรการกีดกัน ทางการค้าที่เข้มงวดขึ้น

๑๒) กลยุทธ์

๑. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ เพื่อทดแทนการนำเข้า/ลดต้นทุน
๒. แสวงหาแหล่งวัตถุดิบใหม่
๓. สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ ยอมรับในระดับสากล

๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์ อุตสาหกรรมประมงและต่อเนื่องของ ไทยในเชิงสร้างสรรค์และเป็นเชิงบวก มากกว่าการนำเสนอข้อมูลในเชิงการ แก้วขาว

๕. ทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการจัดหาแรงงานโดยกำหนดแนวทาง จัดระเบียบแรงงานต่างด้าวให้ชัดเจน

๑๓) สถานการณ์สำคัญ เดือนกุมภาพันธ์ สหรัฐอเมริกายกเว้นกฎหมายทาง การค้าฉบับใหม่ ที่เพิ่มความเข้มข้น ของบทบัญญัติเกี่ยวกับสินค้าที่จะนำเข้าไปยังสหรัฐ ในประเด็นต่างๆ อาทิ

๑. การตรวจสอบย้อนกลับอาหารทะเล (กระบวนการผลิต รวมถึง การทำประมงทะเล และ ประมงในฟาร์มเลี้ยง)

๒. การตรวจสอบข้อมูลฉลากสินค้า

๓. ความมีจริยธรรมทางการค้า

๔. การใช้แรงงานที่เป็นธรรม

๗.๒.๒ สถานการณ์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม

๗.๒.๒.๑ สถานการณ์ของ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม

การผลิตผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นใยเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวของการผลิตเส้นใยสังเคราะห์แต่ในส่วนของเส้นด้ายผลิตลดลงตามการผลิตในกลุ่มผ้าผืนที่ลดลง ส่วนกลุ่มเครื่องนุ่งห่มลดลงทั้งในกลุ่มเสื้อผ้าถักและเสื้อผ้าทอ

๑. การผลิต

ผลิตภัณฑ์กลุ่มสิ่งทอ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน การผลิตผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นใยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๙ จากการขยายตัวของการผลิตเส้นใยสังเคราะห์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๗ แต่ในส่วนของเส้นด้ายผลิตลดลง ร้อยละ ๘.๗ ตามการผลิตในกลุ่มของผ้าผืนที่ลดลง ร้อยละ ๑๔.๒

ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปลดลงร้อยละ ๒๑.๕ ซึ่งเป็นการผลิตลดลงทั้งในกลุ่มเสื้อผ้าถักและเสื้อผ้าทอ ตามคำสั่งซื้อภายในและต่างประเทศประกอบกับการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากจีน กัมพูชา เวียดนาม และบังคลาเทศ

๒. การจำหน่าย

ปริมาณการจำหน่ายประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นใยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๑ ในขณะที่กลุ่มผ้าผืน และเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีปริมาณการจำหน่ายลดลงร้อยละ ๘.๓ และ ๖.๑ ตามลำดับ ตามความต้องการผลิตที่ปรับลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลให้ประชาชนชะลอการใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย

การส่งออก เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มูลค่าการส่งออกสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มในภาพรวมลดลง ร้อยละ ๓.๘ แบ่งเป็นกลุ่มสิ่งทอเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ ๐.๓ ได้แก่ด้ายเส้นใยประดิษฐ์ เคหะสิ่งทอ เส้นใยประดิษฐ์ และสิ่งทออื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕ ๕.๕ ๖.๒ และ ๖.๑ ตามลำดับ จากความต้องการในตลาดคู่ค้าเพิ่มขึ้น ได้แก่เวียดนาม ตุรกี ปากีสถาน และบังคลาเทศ เป็นต้น ในส่วนผลิตภัณฑ์ผ้าผืน มีมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ ๕.๒ ในตลาดเวียดนาม เมียนมาร์ สปป.ลาว บังคลาเทศ และสหรัฐอเมริกา กลุ่มเครื่องนุ่งห่มลดลง ร้อยละ ๑๐.๘ โดยเฉพาะกลุ่มเสื้อผ้า

สำเร็จรูปลดลง จากคำสั่งซื้อในตลาดอาเซียน สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ยกเว้นตลาดญี่ปุ่นที่ยังขยายตัวเพิ่มขึ้น ในประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปผลิตจากฝ้าย

๓. แนวโน้ม

คาดว่า การผลิตในกลุ่มเส้นใยสิ่งทอจะขยายตัวต่อเนื่องจากเดือนที่ผ่านมา สำหรับการส่งออก คาดว่า จะขยายตัวได้ในส่วนเส้นใยสังเคราะห์ ในส่วนกลุ่มเสื้อผ้าสำเร็จรูป คาดว่า จะชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ส่วนการนำเข้าผลิตภัณฑ์กลุ่มสิ่งทอ คาดว่าเส้นใยสิ่งทอ ฝ้ายฝืน จะนำเข้าเพิ่มขึ้นจากจีน กัมพูชา เวียดนาม และบังคลาเทศ ในกลุ่มเสื้อเชิ้ต / เบลาส์สตรี และเด็ทหญิง แจ็กเก็ต ชุดชั้นใน และเสื้อคลุม และกางเกง/กระโปรงทั้งบุรุษ และสตรี

ตารางที่ ๗-๕ ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ผลิตภัณฑ์	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-ต.ค.	
ผลิตเส้นใยประดิษฐ์	๘๗.๖๔	๗๓.๘๓	๗๓.๗๖	๗๗.๗๓	๗๓.๓๘	๗๐.๔๖	๗๐.๔๐	๗๒.๓๓	๗๔.๕๐	๗๒.๗๖	๗๒.๖๘
YOY(%)	๔.๑๓	-๑๕.๗๖	-๒๔.๔๐	-๘.๓๓	-๒๒.๑๒	-๖.๒๙	-๔.๕๕	-๖.๙๕	๑.๕๒	๓.๒๗	-๑.๕๕
QOQ(%)	-	-	-๑.๙๑	๕.๓๘	-๕.๕๙	-๓.๙๘	-๐.๐๘	๒.๗๓	๓.๐๐	-๒.๓๓	-
การจัดเตรียมและ การปั่นเส้นใยสิ่งทอ	๑๒๐.๔๗	๑๑๑.๖๓	๑๑๗.๘๔	๑๐๐.๕๕	๑๑๒.๑๖	๑๑๕.๙๖	๑๒๐.๑๙	๑๐๙.๓๙	๑๑๖.๔๐	๑๑๖.๒๐	๑๑๖.๑๗
YOY(%)	๑๕.๐๙	-๗.๓๔	๐.๑๒	-๑๕.๓๙	-๑๐.๕๙	-๓.๒๗	๑.๙๙	๘.๗๙	๓.๗๘	๐.๒๑	๔.๐๗
QOQ(%)	-	-	-๑.๗๐	-๑๔.๖๗	๑๑.๕๕	๓.๓๙	๓.๖๔	-๘.๙๙	๖.๔๒	-๐.๑๗	-
การทอสิ่งทอ (ฝ้ายฝืน)	๑๐๒.๕๓	๑๐๒.๔๔	๑๐๓.๑๘	๑๐๐.๐๖	๑๐๑.๑๒	๑๐๕.๔๑	๑๐๑.๗๕	๙๒.๗๐	๙๒.๓๙	๙๖.๒๑	๙๖.๔๑
YOY(%)	๕.๐๖	-๐.๐๙	๑.๒๗	๑.๘๗	-๔.๓๖	๑.๐๘	-๑.๓๙	-๗.๓๕	-๘.๖๔	-๘.๗๒	-๕.๘๙
QOQ(%)	-	-	-๑.๐๕	-๓.๐๓	๑.๐๖	๔.๒๓	-๓.๔๗	-๘.๘๙	-๐.๓๔	๔.๑๔	-
เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ผ้าถัก)	๘๘.๔๐	๘๘.๑๓	๘๙.๑๖	๙๒.๑๗	๘๓.๓๙	๘๗.๘๑	๑๐๔.๔๙	๙๔.๕๒	๙๒.๐๕	๙๖.๙๓	๙๖.๗๕
YOY(%)	-๔.๙๙	-๐.๓๑	-๗.๒๓	๑.๖๖	-๕.๐๒	๑๑.๐๙	๑๗.๒๐	๒.๕๕	๑๐.๓๘	๑๐.๓๙	๙.๗๘
QOQ(%)	-	-	๑๒.๗๙	๓.๓๘	-๙.๕๒	๕.๓๐	๑๙.๐๐	-๙.๕๔	-๒.๖๑	๕.๓๐	-
เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ผ้าทอ)	๘๙.๘๕	๙๗.๙๓	๙๙.๑๙	๙๔.๑๔	๙๕.๑๑	๑๐๓.๒๙	๙๙.๕๔	๙๕.๕๓	๘๖.๗๘	๙๓.๑๗	๙๓.๔๔
YOY(%)	-๗.๔๗	๙.๐๐	๑๒.๐๑	๙.๒๖	๒.๖๗	๑๒.๒๒	๐.๓๕	๑.๔๗	-๘.๗๖	-๙.๘๐	-๔.๕๙
QOQ(%)	-	-	๗.๗๖	-๕.๐๘	๑.๐๒	๘.๖๑	-๓.๖๔	-๔.๐๓	-๙.๑๖	๗.๓๗	-

จากตารางที่ ๗-๕ ตัวเลขการเปลี่ยนแปลงดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ผ้าถัก) มีอัตราเพิ่มขึ้นละ ร้อยละ ๙๖.๗๕ รองลงมาคือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ผ้าทอ) ร้อยละ ๙๓.๔๔ ส่วนที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงคือ การทอสิ่งทอ (ฝ้ายฝืน) ลดลง - ๕.๘๙

ตารางที่ ๗-๕ ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ) (หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-ต.ค.	
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	๗,๔๘๒.๕๙	๗,๔๕๙.๘๑	๑,๘๑๘.๕๐	๑,๙๐๐.๖๘	๑,๙๐๑.๑๔	๑,๘๖๙.๕๒	๑,๖๙๙.๘๘	๑,๗๓๓.๖๓	๑,๗๓๓.๕๘	๕,๗๓๙.๑๕	๖,๘๙๖.๑๓
YOY(%)	๓.๖๑	-๐.๓๐	-๑.๒๓	๐.๙๐	-๐.๓๗	-๐.๕๓	-๖.๕๒	-๘.๗๙	-๘.๘๑	-๘.๑๘	-๗.๕๖
QOQ(%)	-	-	-๑.๖๗	๔.๕๒	๐.๐๒	-๓.๒๔	-๗.๕๙	๑.๙๙	-๐.๐๐	-	-
๑. กลุ่มสิ่งทอ	๔,๖๐๙.๐๘	๔,๖๐๒.๕๔	๑,๑๑๑.๘๖	๑,๑๖๕.๒๗	๑,๑๖๙.๓๗	๑,๑๕๖.๐๖	๑,๐๔๕.๒๘	๑,๐๕๔.๘๒	๑,๐๗๒.๐๘	๓,๕๓๔.๘๙	๔,๒๔๗.๗๓
YOY(%)	๗.๘๙	-๐.๑๔	-๒.๔๓	-๐.๗๘	๐.๓๒	๒.๓๖	-๕.๙๙	-๙.๔๘	-๘.๓๒	-๘.๓๒	-๗.๗๑
QOQ(%)	-	-	-๑.๕๖	๔.๘๐	๐.๓๕	-๑.๑๔	-๙.๕๘	๐.๙๑	๑.๖๔	-	-
๑.๑ ผ้าฝ้ายและด้าย (ผ้าฝ้าย)	๒,๕๒๕.๒๖	๒,๔๕๙.๓๗	๖๑๕.๒๑	๖๒๓.๗๒	๖๑๒.๗๕	๖๐๗.๖๙	๕๕๓.๕๐	๕๔๑.๗๓	๕๕๖.๐๑	๑,๘๔๑.๔๔	๒,๒๑๒.๙๘
YOY(%)	๙.๘๕	-๒.๖๑	-๐.๙๙	-๑.๒๓	-๓.๖๘	-๔.๔๙	-๑๐.๐๓	-๑๓.๑๔	-๙.๒๖	-๑๐.๙๗	-๑๐.๐๒
QOQ(%)	-	-	-๓.๓๑	๑.๓๘	-๑.๗๖	-๐.๘๓	-๘.๙๒	-๒.๑๓	๒.๖๔	-	-
๑.๑.๑ ผ้าฝ้าย	๑,๕๙๖.๔๒	๑,๕๒๒.๐๑	๓๗๔.๔๕	๓๙๒.๘๑	๓๗๔.๙๑	๓๗๙.๘๔	๓๖๓.๐๓	๓๔๒.๒๖	๓๓๘.๔๗	๑,๑๗๐.๒๓	๑,๔๐๖.๓๔
YOY(%)	๙.๐๒	-๔.๖๖	-๔.๓๐	-๒.๑๗	-๕.๘๖	-๖.๓๐	-๓.๐๕	-๑๒.๘๗	-๙.๗๒	-๘.๓๖	-๗.๖๐
QOQ(%)	-	-	-๗.๖๓	๔.๙๐	-๔.๕๖	๑.๓๒	-๔.๔๓	-๕.๗๒	-๑.๑๑	-	-
๑.๑.๒ ด้าย และเส้นใย	๙๒๘.๘๔	๙๓๗.๓๖	๒๔๐.๗๖	๒๓๐.๙๑	๒๓๗.๘๔	๒๒๗.๘๕	๑๙๐.๔๗	๑๙๙.๔๗	๒๑๗.๕๕	๖๗๑.๒๑	๘๐๖.๖๔
YOY(%)	๑๑.๓๓	๐.๙๒	๔.๖๔	๐.๔๑	-๐.๐๓	-๑.๓๑	-๒๐.๘๙	-๑๓.๖๒	-๘.๕๓	-๑๕.๑๙	-๑๓.๙๕
QOQ(%)	-	-	๔.๒๘	-๔.๐๙	๓.๐๐	-๔.๒๐	-๑๖.๔๑	๔.๗๓	๙.๐๖	-	-

ตารางที่ ๗-๕ ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
เคหะสิ่งทอ	๓๑๐.๐๐	๓๑๑.๑๗	๗๕.๒๔	๗๗.๑๐	๘๐.๕๗	๗๘.๒๘	๖๕.๘๗	๗๐.๔๓	๖๗.๙๓	๒๒๗.๕๒	๒๗๓.๖๐
YOY(%)	๕.๘๐	๐.๓๘	-๓.๖๓	๘.๖๐	-๐.๑๖	-๒.๔๔	-๑๒.๔๕	-๘.๖๕	-๑๕.๖๙	-๑๒.๗๓	-๑๒.๐๘
QOQ(%)	-	-	-๖.๒๓	๒.๔๗	๔.๕๐	-๒.๘๔	-๑๕.๘๕	๖.๙๒	-๓.๕๕	-	-
เสื่อยใยประดิษฐ์	๗๖๔.๙๙	๗๕๓.๓๕	๑๖๗.๘๓	๑๙๖.๗๐	๑๙๔.๔๗	๑๙๔.๓๔	๑๗๙.๓๘	๑๗๙.๘๙	๑๘๒.๔๕	๖๐๐.๑๔	๗๒๐.๘๙
YOY(%)	-๑.๒๗	-๑.๕๒	-๑๙.๔๑	-๔.๙๓	-๒.๓๒	๒๘.๙๑	๖.๘๘	-๘.๕๕	-๖.๑๘	-๔.๓๙	-๔.๓๑
QOQ(%)	-	-	๑๑.๓๒	๑๗.๒๐	-๑.๑๔	-๐.๐๖	-๗.๗๐	๐.๒๙	๑.๔๒	-	-
ผ้าปักและผ้าลูกไม้	๑๖๓.๕๘	๑๖๗.๔๓	๓๗.๑๕	๔๒.๗๘	๔๓.๒๙	๔๔.๒๑	๓๗.๘๔	๔๑.๖๓	๓๘.๖๓	๑๓๒.๘๘	๑๕๙.๗๓
YOY(%)	๖.๓๙	๒.๓๕	๐.๒๕	๓.๒๗	๒.๑๖	๓.๔๙	๑.๘๔	-๒.๖๗	-๑๐.๗๖	-๔.๒๙	-๔.๖๐
QOQ(%)	-	-	-๑๓.๐๒	๑๕.๑๔	๑.๒๐	๒.๑๒	-๑๔.๔๑	๑๐.๐๔	-๗.๒๒	-	-
ตาข่ายจับปลา	๑๑๓.๙๑	๑๒๔.๓๑	๒๗.๖๑	๒๙.๕๔	๓๔.๗๕	๓๒.๔๑	๒๗.๔๑	๒๘.๒๒	๒๘.๔๒	๙๒.๔๖	๑๑๑.๔๒
YOY(%)	๖.๒๗	๙.๑๓	๙.๗๙	๑๑.๕๒	๑๗.๙๑	-๑.๑๙	-๐.๗๓	-๔.๔๕	-๑๘.๒๑	-๑๐.๐๘	-๑๐.๓๗
QOQ(%)	-	-	๑๕.๘๒	๖.๙๗	๑๗.๖๖	-๖.๗๓	-๑๕.๔๔	๒.๙๗	๐.๗๒	-	-
ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ	๑๐.๕๕	๑๑.๐๖	๒.๘๗	๒.๔๖	๓.๐๒	๒.๗๑	๒.๓๙	๒.๓๑	๓.๒๙	๘.๙๓	๑๐.๗๑
YOY(%)	๐.๗๖	๔.๘๕	๗.๒๔	-๓.๕๔	-๒.๕๒	๒๑.๘๗	-๑๖.๘๑	-๖.๑๓	๘.๘๓	-๔.๗๓	-๓.๒๐
QOQ(%)	-	-	๒๙.๒๐	-๑๔.๓๑	๒๒.๖๗	-๑๐.๒๗	-๑๑.๘๐	-๓.๓๑	๔๒.๒๒	-	-

ตารางที่ ๗-๕ ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
ผ้าแบบสำหรับตัดเสื้อฯ	๘๖.๑๔	๙๒.๗๓	๑๙.๖๑	๒๕.๑๓	๒๔.๐๕	๒๓.๙๕	๒๕.๕๘	๒๒.๑๖	๒๔.๐๔	๗๙.๐๘	๙๕.๐๖
YOY(%)	๐.๓๑	๗.๖๕	๓๐.๒๐	-๒๐.๑๑	๑๔.๑๐	๒๙.๑๓	๓๐.๔๕	-๑๑.๘๑	-๐.๐๒	๒.๙๑	๒.๕๑
QOQ(%)	-	-	๕.๗๐	๒๘.๑๘	-๔.๓๒	-๐.๓๙	๖.๗๗	-๑๓.๓๕	๘.๔๘	-	-
สิ่งทออื่นๆ	๖๓๔.๖๕	๖๘๓.๑๒	๑๖๖.๓๔	๑๖๗.๘๔	๑๗๖.๔๘	๑๗๒.๔๖	๑๕๓.๓๒	๑๖๘.๔๔	๑๗๑.๓๑	๕๕๒.๔๖	๖๖๓.๓๔
YOY(%)	๑๕.๗๙	๗.๖๔	๙.๔๗	๒.๘๖	๑๔.๘๖	๓.๙๗	-๗.๘๓	๐.๓๖	-๒.๙๓	-๓.๒๘	-๒.๙๐
QOQ(%)	-	-	๐.๒๗	๐.๙๐	๕.๑๕	-๒.๒๘	-๑๑.๑๐	๙.๘๖	๑.๗๐	-	-
๒. กลุ่มเครื่องนุ่งห่ม	๒,๘๗๓.๕๑	๒,๘๕๗.๒๗	๗๐๖.๖๔	๗๓๕.๔๑	๗๓๑.๗๖	๖๘๓.๔๖	๖๕๔.๖๑	๖๗๘.๘๐	๖๖๑.๔๙	๒,๒๐๔.๒๕	๒,๖๔๘.๓๙
YOY(%)	-๒.๕๘	-๐.๕๖	๐.๗๒	๓.๖๘	-๑.๔๗	-๕.๐๗	-๗.๓๖	-๗.๗๐	-๙.๖๐	-๗.๙๖	-๗.๓๑
QOQ(%)	-	-	-๑.๘๕	๔.๐๗	-๐.๕๐	-๖.๖๐	-๔.๒๒	๓.๗๐	-๒.๕๕	-	-
๑) เสื้อผ้าสำเร็จรูป	๒,๔๘๗.๒๖	๒,๔๗๒.๐๓	๖๐๙.๙๑	๖๓๘.๗๖	๖๓๕.๗๒	๕๘๗.๖๕	๕๖๓.๕๘	๕๙๑.๒๑	๕๗๓.๐๓	๑,๙๐๘.๑๕	๒,๒๙๒.๓๐
YOY(%)	-๑.๘๘	-๐.๖๑	๑.๘๒	๔.๑๔	-๑.๔๒	-๖.๗๒	-๗.๕๙	-๗.๔๔	-๙.๘๖	-๗.๙๗	-๗.๒๗
QOQ(%)	-	-	-๓.๑๙	๔.๗๓	-๐.๔๘	-๗.๕๖	-๔.๐๙	๔.๙๐	-๓.๐๗	-	-
๒) เครื่องยกทรง รัด ทรงฯ	๒๖๑.๕๘	๒๖๐.๘๘	๖๙.๐๗	๖๕.๘๖	๖๒.๘๓	๖๓.๑๓	๖๑.๑๗	๕๖.๘๕	๕๓.๙๖	๑๙๐.๑๗	๒๒๘.๙๖
YOY(%)	-๑๑.๔๖	-๐.๒๗	-๕.๒๓	-๐.๑๗	-๑.๗๕	๗.๔๐	-๑๑.๔๓	-๑๓.๖๗	-๑๔.๑๒	-๑๒.๗๒	-๑๒.๒๔
QOQ(%)	-	-	๑๗.๔๙	-๔.๖๕	-๔.๖๐	๐.๔๙	-๓.๑๑	-๗.๐๖	-๕.๐๙	-	-

ตารางที่ ๗-๕ ดัชนีการส่งสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
๓) ถุงเท้าและถุงน่อง	๑๐๗.๖๙	๑๐๗.๒๘๗๙	๒๓.๕๓	๒๖.๖๙	๒๘.๗๗	๒๘.๓๐	๒๕.๘๙	๒๖.๙๑	๒๙.๕๔	๙๒.๐๘	๑๑๐.๔๘
YOY(%)	๖.๒๙	-๐.๓๘	-๖.๐๓	๒.๐๙	-๒.๔๙	๔.๗๙	๑๐.๐๑	๐.๘๓	๒.๗๐	๓.๑๘	๒.๙๘
QOQ(%)	-	-	-๑๒.๘๖	๑๓.๔๒	๗.๗๘	-๑.๖๓	-๘.๕๒	๓.๙๖	๙.๗๘	-	-
๔) ถุงมือผ้า	๑๖.๙๗	๑๗.๐๗๑๙	๔.๑๓	๔.๑๑	๔.๔๕	๔.๓๘	๓.๙๖	๓.๘๔	๔.๙๖	๑๓.๘๕	๑๓.๘๕
YOY(%)	-๕.๐๑	๐.๖๒	-๑๐.๕๕	๗.๑๐	๒.๙๙	๔.๕๘	-๔.๑๓	-๖.๖๖	๑๑.๕๒	-๒.๘๗	-๒.๔๘
QOQ(%)	-	-	-๑.๓๙	-๐.๕๔	๘.๓๓	-๑.๕๗	-๙.๖๐	-๓.๑๖	๒๙.๔๒	-	-

ตารางที่ ๗-๖ มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	๔,๗๓๕.๔๔	๔,๗๐๐.๙๒	๑,๑๕๘.๐๑	๑,๑๘๙.๖๑	๑,๑๙๓.๓๕	๑,๑๕๙.๙๔	๑,๑๓๓.๔๑	๑,๑๒๒.๑๔	๑,๑๑๘.๓๑	๓,๗๓๒.๘๓	๔,๔๗๙.๒๓
YOY(%)	-๔.๐๐	-๐.๗๓	-๐.๑๗	-๑.๘๖	-๑.๓๓	๐.๕๓	-๒.๑๒	-๕.๖๗	-๖.๒๙	-๕.๖๗	-๔.๗๒
QOQ(%)	-	-	๐.๓๗	๒.๗๓	๐.๓๑	-๒.๘๐	-๒.๒๙	-๐.๙๙	-๐.๓๔	-	-
กลุ่มสิ่งทอ	๔,๑๔๓.๑๐	๔,๐๓๙.๗๓	๙๘๔.๑๑	๑,๐๔๑.๒๖	๑,๐๑๘.๘๕	๙๙๕.๕๑	๙๔๗.๔๗	๙๖๒.๑๕	๙๒๖.๘๔	๓,๑๓๗.๗๓	๓,๗๖๖.๕๕
YOY(%)	-๕.๖๐	-๒.๔๙	-๑.๙๔	-๓.๔๑	-๒.๗๗	-๑.๗๘	-๓.๗๒	-๗.๖๐	-๙.๐๓	-๗.๘๓	-๖.๗๖
QOQ(%)	-	-	-๒.๙๑	๕.๘๑	-๒.๑๕	-๒.๒๙	-๔.๘๓	๑.๕๕	-๓.๖๗	-	-
กลุ่มสิ่งทอ	๔,๑๔๓.๑๐	๔,๐๓๙.๗๓	๙๘๔.๑๑	๑,๐๔๑.๒๖	๑,๐๑๘.๘๕	๙๙๕.๕๑	๙๔๗.๔๗	๙๖๒.๑๕	๙๒๖.๘๔	๓,๑๓๗.๗๓	๓,๗๖๖.๕๕
YOY(%)	-๕.๖๐	-๒.๔๙	-๑.๙๔	-๓.๔๑	-๒.๗๗	-๑.๗๘	-๓.๗๒	-๗.๖๐	-๙.๐๓	-๗.๘๓	-๖.๗๖
QOQ(%)	-	-	-๒.๙๑	๕.๘๑	-๒.๑๕	-๒.๒๙	-๔.๘๓	๑.๕๕	-๓.๖๗	-	-
๑. ด้ายและเส้นใย	๒,๐๐๐.๓๗	๑,๘๘๙.๕๐	๔๖๕.๘๘	๕๐๒.๐๒	๔๘๑.๗๑	๔๓๙.๘๙	๔๓๐.๘๐	๔๓๓.๒๘	๔๑๓.๗๖	๑,๔๐๑.๑๕	๑,๖๘๑.๙๐
YOY(%)	-๗.๐๕	-๕.๕๔	-๕.๘๘	-๓.๗๖	-๔.๕๐	-๘.๒๓	-๗.๕๓	-๑๓.๖๙	-๑๔.๑๑	-๑๒.๙๓	-๑๐.๙๙
QOQ(%)	-	-	-๒.๘๑	๗.๗๖	-๔.๐๔	-๘.๖๘	-๒.๐๗	๐.๕๘	-๔.๕๑	-	-
๑.๑) เส้นใยใช้ในการทอ	๙๘๒.๙๗	๙๒๖.๖๙	๒๓๕.๒๕	๒๕๒.๔๗	๒๓๖.๑๔	๒๐๒.๘๓	๑๙๒.๙๑	๒๐๖.๔๘	๑๙๒.๓๘	๖๔๖.๘๒	๗๗๖.๖๘
YOY(%)	-๕.๙๙	-๕.๗๓	-๑.๕๑	๑.๑๓	-๕.๕๘	-๑๗.๐๐	-๑๘.๐๐	-๑๘.๒๒	-๑๘.๕๓	-๑๘.๙๓	-๑๖.๑๙
QOQ(%)	-	-	-๓.๗๔	๗.๓๒	-๖.๔๗	-๑๔.๑๑	-๔.๘๙	๗.๐๓	-๖.๘๓	-	-

ตารางที่ ๗-๖ มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-ต.ค.	
๑.๒) ด้ายทอผ้าฯ	๗๔๐.๐๘	๗๖๙.๘๐	๑๗๘.๕๕	๒๐๓.๒๕	๑๙๗.๖๕	๑๙๐.๓๕	๑๙๒.๔๔	๑๗๗.๕๘	๑๗๗.๑๖	๖๐๐.๘๔	๗๒๑.๓๑
YOY(%)	-๖.๖๐	๔.๐๒	-๑.๗๓	๑.๒๑	๕.๑๗	๑๒.๒๓	๗.๗๘	-๑๒.๖๓	-๑๐.๓๖	-๗.๒๐	-๖.๓๐
QOQ(%)	-	-	๕.๒๗	๑๓.๘๓	-๒.๗๖	-๓.๖๙	๑.๑๐	-๗.๗๒	-๐.๒๔	-	-
กลุ่มสิ่งทอ											
YOY(%)											
QOQ(%)											
๑.๓) วัสดุทออื่น ๆ	๒๗๗.๓๓	๑๙๓.๐๑	๕๒.๐๘	๔๖.๓๐	๔๗.๙๒	๔๖.๗๑	๔๕.๔๕	๔๙.๒๒	๔๔.๒๒	๑๕๓.๔๙	๑๘๓.๙๑
YOY(%)	-๑๑.๗๒	-๓๐.๔๐	-๓๐.๐๒	-๓๔.๙๕	-๒๗.๘๑	-๒๘.๕๒	-๑๒.๗๓	๖.๓๑	-๗.๗๓	-๖.๓๕	-๔.๗๒
QOQ(%)	-	-	๒๐.๓๑	-๑๑.๑๐	๓.๕๑	-๒.๕๒	-๒.๗๐	๘.๓๐	-๑๐.๑๖	-	-
๒. ผ้าฝ้าย	๑,๗๓๘.๙๖	๑,๗๒๗.๙๕	๔๒๑.๙๙	๔๔๓.๓๖	๔๓๑.๙๐	๔๓๐.๗๐	๔๑๐.๐๙	๔๒๕.๕๗	๔๑๐.๑๒	๑,๓๘๔.๗๑	๑,๖๖๑.๕๖
YOY(%)	-๕.๓๗	-๐.๖๓	๐.๕๖	-๑.๕๑	-๑.๐๖	-๐.๔๕	-๒.๘๒	-๔.๐๑	-๕.๐๔	-๔.๕๖	-๓.๘๔
QOQ(%)	-	-	-๒.๔๖	๕.๐๖	-๒.๕๘	-๐.๒๘	-๔.๗๘	๓.๗๗	-๓.๖๓	-	-
๓. ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ	๔๐๓.๗๖	๔๒๒.๒๙	๙๖.๒๔	๙๕.๘๙	๑๐๕.๒๔	๑๒๔.๙๓	๑๐๖.๕๗	๑๐๓.๒๙	๑๐๒.๙๖	๓๕๑.๘๗	๔๒๓.๐๙
YOY(%)	๑.๑๖	๔.๕๙	๘.๑๑	-๙.๗๓	-๑.๕๖	๒๒.๙๓	๑๐.๗๔	๗.๗๒	-๒.๑๗	๒.๑๘	๐.๑๙
QOQ(%)	-	-	-๕.๓๐	-๐.๓๖	๙.๗๕	๑๘.๗๑	-๑๔.๖๙	-๓.๐๘	-๐.๓๒	-	-

ตารางที่ ๗-๖ มูลค่าการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
กลุ่มเครื่องนุ่งห่ม	๕๙๒.๓๔	๖๖๑.๑๘	๑๗๓.๙๐	๑๔๘.๓๕	๑๗๔.๕๐	๑๖๔.๔๓	๑๘๕.๙๔	๑๖๐.๐๐	๑๙๑.๔๗	๕๙๕.๑๐	๗๑๒.๖๘
YOY(%)	๘.๘๗	๑๑.๖๒	๑๑.๑๙	๑๐.๕๙	๗.๙๘	๑๗.๒๙	๖.๙๒	๗.๘๕	๙.๗๒	๗.๖๕	๗.๗๙
QOQ(%)	-	-	๒๔.๐๕	-๑๔.๗๐	๑๗.๖๓	-๕.๗๗	๑๓.๐๘	-๑๓.๙๕	๑๙.๖๗	-	-
๑. เสื้อ อีผ้าสำเร็จรูป	๕๙๒.๓๔	๖๖๑.๑๘	๑๗๓.๙๐	๑๔๘.๓๕	๑๗๔.๕๐	๑๖๔.๔๓	๑๘๕.๙๔	๑๖๐.๐๐	๑๙๑.๔๗	๕๙๕.๑๐	๗๑๒.๖๘
YOY(%)	๘.๘๗	๑๑.๖๒	๑๑.๑๙	๑๐.๕๙	๗.๙๘	๑๗.๒๙	๖.๙๒	๗.๘๕	๙.๗๒	๗.๖๕	๗.๗๙
QOQ(%)	-	-	๒๔.๐๕	-๑๔.๗๐	๑๗.๖๓	-๕.๗๗	๑๓.๐๘	-๑๓.๙๕	๑๙.๖๗	-	-

๗.๒.๓ กลุ่มรถยนต์และชิ้นส่วน

๗.๒.๓.๑ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วนของไทย

อุตสาหกรรมรถยนต์ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ขยายตัวเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๘ เนื่องจากมีการเปิดตัวรถยนต์รุ่นใหม่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ประกอบกับผู้ประกอบการบางราย เร่งการผลิตรถยนต์กระบะ ๑ ตัน เพื่อรองรับวันหยุดต่อเนื่องในช่วงเทศกาลสงกรานต์ อย่างไรก็ตามตลาดในประเทศและตลาดส่งออกยังคงชะลอตัว ซึ่งเป็นไปตามสภาพเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจในประเทศ

๑. การผลิตรถยนต์

จำนวน ๑๙๒,๘๑๑ คัน เพิ่มขึ้นจากเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการผลิต ๑๗๘,๒๑๗ คัน ร้อยละ ๘.๑๙ โดยเป็นการปรับเพิ่มขึ้นของการผลิตรถยนต์กระบะ ๑ ตันและอนุพันธ์และรถยนต์เพื่อการพาณิชย์

๒. การจำหน่ายรถยนต์

จำนวน ๗๒,๖๔๖ คัน ลดลงจากเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการจำหน่าย ๗๔,๑๑๗ คัน ร้อยละ ๑.๙๘ โดยเป็นการปรับลดลงของการจำหน่ายรถยนต์นั่ง และรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ แต่มีการจำหน่ายรถยนต์กระบะ ๑ ตัน และรถยนต์ PPV รวมกับ SUV เพิ่มขึ้น

๓. แนวโน้ม

ภาวะอุตสาหกรรมรถยนต์ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ คาดว่าจะขยายตัวเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเมษายน ๒๕๕๘ ประเมินการว่าจะมีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศร้อยละ ๓๘ และส่งออกร้อยละ ๖๒

๗.๒.๓.๒ รถจักรยานยนต์

อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ชะลอตัวเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นการลดลงของตลาดในประเทศและตลาดส่งออก

๑. การผลิตรถจักรยานยนต์

จำนวน ๑๕๑,๓๑๓ คัน ลดลงจากเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการผลิต ๑๗๔,๓๗๓ คัน ร้อยละ ๑๓.๙๓ โดยเป็นการปรับลดลงของการผลิตรถจักรยานยนต์แบบอเนกประสงค์

๒. การจำหน่ายรถจักรยานยนต์

จำนวน ๑๕๕,๑๘๓ คัน ลดลงจากเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการจำหน่าย ๑๘๓,๙๗๗ คัน ร้อยละ ๑๕.๖๕ โดยเป็นการปรับลดลงของการจำหน่ายรถจักรยานยนต์แบบครอบครัว และแบบสกูตเตอร์

๓. การส่งออกจักรยานยนต์สำเร็จรูป (CBU)

จำนวน ๒๘,๐๓๑ คัน ลดลงจากเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งมีการส่งออก ๓๙,๓๐๕ คัน ร้อยละ ๒๘.๖๘ คัน โดยเป็นการปรับลดลงจากการส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น และมาเลเซีย

๔. แนวโน้ม

ภาวะอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ คาดว่าจะชะลอตัวเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเมษายน ๒๕๕๘ สำหรับการผลิตรถจักรยานยนต์ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ประเมินการที่จะมีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศร้อยละ ๗๐ และส่งออกร้อยละ ๓๐

ตารางที่ ๗-๗ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วนของไทย

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ก.-พ.ค.	
รถยนต์	๒,๔๕๗,๐๕๗	๑,๘๘๐,๐๐๗	๕๑๗,๔๙๒	๔๓๔,๖๑๓	๔๕๖,๔๓๕	๔๗๑,๔๖๗	๕๒๓,๗๗๕	๔๑๐,๗๑๑	๔๙๖,๕๐๘	๑,๔๓๐,๙๙๔	๑,๙๕๐,๐๐๐
YOY(%)	๐.๑๔	-๒๓.๔๙	-๒๘.๒๘	-๒๙.๘๔	-๒๒.๕๕	-๑๐.๕๑	๑.๒๑	-๕.๕๐	๘.๗๘	-๘.๗๖	๓.๗๒
QOQ(%)	-	-	-๑.๗๗	-๑๖.๐๒	๔.๘๘	๓.๒๙	๑๑.๐๙	-๒๑.๕๙	๒๐.๘๙	-	-
รถยนต์นั่ง	๑,๐๗๑,๐๗๖	๗๔๒,๖๗๘	๒๐๕,๐๔๑	๑๖๖,๕๓๗	๑๗๗,๑๘๐	๑๙๓,๙๒๐	๒๐๙,๔๒๙	๑๘๔,๘๔๓	๑๙๑,๒๓๒	๕๘๕,๕๐๔	-
YOY(%)	๑๑.๘๕	-๓๐.๖๖	-๓๗.๐๘	-๓๗.๔๔	-๓๑.๕๒	-๑๑.๙๕	๒.๑๔	๑๐.๙๙	๗.๙๓	-๔.๖๘	-
QOQ(%)	-	-	-๖.๙๐	-๑๘.๗๘	๖.๐๒	๙.๔๕	๘.๐๐	-๑๑.๗๔	๓.๔๖	-	-
รถยนต์ปิกอัพ ๑ ตัน และอนุพันธ์	๑,๓๓๒,๙๑๓	๑,๑๑๔,๗๗๘	๓๐๖,๔๓๒	๒๖๔,๘๐๕	๒๗๔,๐๖๖	๒๖๙,๔๗๕	๓๐๖,๕๙๖	๒๑๘,๐๔๐	๒๙๕,๘๓๗	๘๒๐,๔๗๓	-
YOY(%)	-๘.๒๒	-๑๖.๓๗	-๑๙.๗๗	-๒๑.๖๔	-๑๓.๑๓	-๙.๔๓	๐.๐๕	-๑๗.๖๖	๗.๙๔	-๑๒.๔๖	-
QOQ(%)	-	-	๒.๙๙	-๑๓.๕๘	๓.๕๐	-๑.๖๘	๑๓.๗๘	-๒๘.๘๘	๓๕.๖๘	-	-
รถยนต์เพื่อการ พาณิชย์อื่นๆ	๕๓,๐๖๘	๒๒,๕๕๑	๖,๐๑๙	๓,๒๗๑	๕,๑๘๙	๘,๐๗๒	๗,๗๕๐	๗,๘๒๘	๙,๔๓๙	๒๕,๐๑๗	-
YOY(%)	๒๑.๐๔	-๕๗.๕๑	-๕๕.๙๙	-๗๘.๕๗	-๖๕.๕๕	-๑๐.๙๕	๒๘.๗๖	๑๓๙.๓๒	๘๑.๙๐	๔๘.๘๒	-
QOQ(%)	-	-	-๓๓.๖๐	-๔๕.๖๖	๕๘.๖๔	๕๕.๕๖	-๓.๙๙	๑.๐๑	๒๐.๕๘	-	-

ตารางที่ ๗-๗ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วนของไทย (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-พ.ค.	
รถจักรยานยนต์	๒,๒๑๘,๖๒๕	๑,๘๔๒,๗๐๘	๔๘๘,๓๘๑	๔๖๙,๖๐๔	๔๒๖,๖๐๗	๔๕๘,๑๑๖	๕๓๖,๙๐๓	๔๓๓,๕๖๔	๔๐๕,๓๙๔	๑,๕๒๑,๑๔๐	๑,๘๕๘,๐๐๐
YOY(%)	-๑๔.๘๗	-๑๖.๙๔	-๑๖.๙๑	-๒๒.๖๑	-๒๒.๗๖	-๒.๘๘	๙.๙๔	-๗.๖๗	-๔.๙๗	-๑.๒๒	๐.๘๓
QOQ(%)	-	-	๓.๕๓	-๓.๘๔	-๙.๑๖	๗.๓๙	๑๗.๒๐	-๑๙.๒๕	-๖.๕๐	-	-
รถจักรยานยนต์แบบ ครบครัน	๑,๘๗๒,๑๗๔	๑,๔๘๓,๙๙๓	๓๙๔,๒๔๑	๓๘๐,๗๕๗	๓๔๒,๔๒๔	๓๖๖,๕๗๑	๔๒๓,๖๒๓	๓๔๓,๔๒๒	๓๓๐,๖๕๑	๑,๒๑๒,๓๔๙	-
YOY(%)	-๒๐.๒๙	-๒๐.๗๓	-๒๐.๘๓	-๒๖.๖๘	-๒๖.๒๔	-๖.๑๗	๗.๔๕	-๙.๘๑	-๓.๔๔	-๒.๕๙	-
QOQ(%)	-	-	๐.๙๑	-๓.๔๒	-๑๐.๐๗	๗.๐๕	๑๕.๕๖	-๑๘.๙๓	-๓.๗๒	-	-
รถจักรยานยนต์แบบ สปอร์ต	๓๔๖,๔๕๑	๓๕๘,๗๑๕	๙๔,๑๔๐	๘๘,๘๕๗	๘๔,๑๘๓	๙๑,๕๔๕	๑๑๓,๒๘๐	๙๐,๑๔๒	๗๔,๗๔๓	๓๐๘,๗๙๑	-
YOY(%)	๓๔.๕๓	๓.๕๔	๔.๘๓	๑.๔๙	-๔.๔๐	๑๒.๙๕	๒๐.๓๓	๑.๔๖	-๑๑.๒๑	๔.๕๑	-
QOQ(%)	-	-	๑๖.๑๕	-๕.๖๒	-๕.๒๕	๘.๗๕	๒๓.๗๔	-๒๐.๔๓	-๑๗.๐๘	-	-

ตารางที่ ๗-๘ การจำหน่ายยานยนต์ในประเทศไทย

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ก.-พ.ก.	
รถยนต์	๑,๓๒๖,๐๕๕	๘๘๑,๕๗๒	๒๒๔,๑๗๑	๒๑๖,๗๔๐	๒๐๗,๒๓๙	๒๓๓,๔๒๒	๑๙๗,๗๘๗	๑๗๑,๓๒๒	๑๘๔,๗๒๓	๕๕๓,๘๓๒	๗๕๐,๐๐๐
YOY(%)	-๖.๙๘	-๓๓.๕๒	-๔๕.๔๐	-๓๓.๕๑	-๒๙.๓๙	-๒๑.๑๕	-๑๑.๗๗	-๒๐.๙๖	-๑๐.๘๖	-๒๒.๙๗	-๑๔.๙๒
QOQ(%)	-	-	-๒๕.๒๘	-๓.๓๑	-๔.๓๘	๑๒.๖๓	-๑๕.๒๗	-๑๓.๓๘	๗.๘๒	-	-
รถยนต์นั่ง	๖๒๗,๕๗๑	๓๖๙,๖๐๒	๙๐,๒๘๖	๙๓,๔๓๔	๘๙,๗๔๓	๙๖,๑๓๙	๗๘,๙๗๐	๗๙,๐๓๕	๖๗,๖๐๐	๒๑๔,๔๖๒	-
YOY(%)	-๕.๖๖	-๔๑.๑๑	-๕๕.๘๑	-๓๗.๑๔	-๓๘.๔๕	-๒๗.๙๑	-๑๒.๕๓	-๑๕.๔๑	-๒๕.๖๗	-๒๙.๓๗	-
QOQ(%)	-	-	-๓๒.๓๐	๓.๔๙	-๓.๙๕	๗.๑๓	-๑๗.๘๖	๐.๐๘	-๑๔.๔๗	-	-
รถยนต์ปีกอ๊อฟ ๑ ตันและ อนุพันธ์	๕๒๘,๘๖๔	๓๗๒,๑๘๒	๙๖,๙๖๘	๘๘,๘๗๒	๘๖,๗๕๒	๙๙,๕๙๐	๘๔,๘๓๐	๗๘,๘๐๕	๗๙,๑๔๖	๒๓๕,๓๙๓	-
YOY(%)	-๑๐.๓๐	-๒๙.๖๓	-๓๙.๐๕	-๓๔.๙๕	-๒๑.๑๖	-๑๙.๑๒	-๑๒.๕๒	-๑๑.๓๓	-๘.๗๗	-๒๒.๓๙	-
QOQ(%)	-	-	-๒๑.๒๕	-๘.๓๕	-๒.๓๙	๑๔.๘๐	-๑๔.๘๒	-๗.๑๐	๐.๔๓	-	-
รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ อื่นๆ	๗๘,๐๒๑	๔๙,๖๑๔	๑๑,๕๒๘	๑๑,๗๓๔	๑๒,๓๕๗	๑๓,๙๙๕	๑๑,๙๔๐	๑๒,๐๙๖	๑๐,๔๒๑	๓๔,๑๗๑	-
YOY(%)	๓.๓๗	-๓๖.๔๑	-๔๖.๗๔	-๔๓.๑๖	-๓๗.๐๙	-๑๓.๐๒	๓.๕๗	๓.๐๙	-๑๕.๖๗	-๑๔.๕๔	-
QOQ(%)	-	-	-๒๘.๓๕	๑.๗๙	๕.๓๑	๑๓.๒๖	-๑๔.๖๘	๑.๓๑	-๑๓.๘๕	-	-
รถยนต์ PPV (รวมSUV)	๙๑,๕๙๙	๙๐,๑๗๔	๒๕,๓๘๙	๒๒,๗๐๐	๑๘,๓๘๗	๒๓,๖๙๘	๒๒,๐๔๗	๒๒,๑๘๘	๒๗,๕๕๖	๖๙,๘๐๖	-
YOY(%)	-๓.๗๕	-๑.๕๖	-๑๕.๕๔	๑๓.๒๐	๒.๐๓	๑.๐๐	-๑๓.๑๖	-๒.๒๖	๔๙.๘๗	-๓.๑๘	-
QOQ(%)	-	-	๘.๒๐	-๑๐.๕๙	-๑๙.๐๐	๒๘.๘๘	-๖.๙๗	๐.๖๔	๒๔.๑๙	-	-

ตารางที่ ๗-๘ การจำหน่ายยานยนต์ในประเทศไทย (ต่อ)

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-ต.ค.	
รถจักรยานยนต์	๒,๐๐๔,๔๙๖	๑,๗๐๑,๕๓๕	๔๓๑,๗๙๘	๔๔๕,๙๕๓	๔๔๖,๘๕๗	๓๗๖,๙๒๗	๔๗๘,๙๔๕	๔๒๓,๗๗๗	๓๗๓,๕๓๑	๑,๓๙๔,๗๖๙	๑,๖๖๓,๐๐๐
YOY(%)	-๕.๙๐	-๑๕.๑๑	-๒๑.๓๖	-๑๘.๗๖	-๙.๒๐	-๙.๐๔	๑๐.๙๒	-๕.๙๗	-๑๖.๔๑	-๕.๕๐	-๒.๒๖
QOQ(%)	-	-	๔.๒๐	๓.๒๘	๐.๒๐	-๑๕.๖๕	๒๗.๐๗	-๑๑.๕๒	-๑๑.๘๖	-	-
รถจักรยานยนต์แบบ ครอบครัว	๙๖๑,๗๐๖	๘๖๑,๗๘๑	๒๑๗,๐๒๐	๒๒๔,๖๕๗	๒๒๘,๔๐๘	๑๙๑,๖๙๖	๒๔๑,๙๕๓	๒๑๒,๗๕๙	๑๘๗,๕๖๗	๗๐๒,๑๗๙	-
YOY(%)	-๒.๗๗	-๑๐.๓๙	-๑๗.๗๗	-๑๓.๕๕	-๒.๙๗	-๕.๓๕	๑๑.๔๙	-๕.๓๐	-๑๗.๘๘	-๕.๙๘	-
QOQ(%)	-	-	๗.๑๖	๓.๕๒	๑.๖๗	-๑๖.๐๗	๒๖.๒๒	-๑๒.๐๗	-๑๑.๘๔	-	-
รถจักรยานยนต์ แบบสกูตเตอร์	๘๘๙,๐๓๕	๖๕๐,๗๐๕	๑๗๐,๐๙๙	๑๗๒,๘๗๑	๑๖๖,๔๙๑	๑๘๑,๒๔๔	๑๗๑,๕๘๖	๑๕๒,๓๕๗	๑๓๘,๒๖๐	๕๐๕,๘๘๙	-
YOY(%)	-๑๖.๓๒	-๒๖.๘๑	-๓๒.๒๖	-๓๐.๖๓	-๒๒.๔๙	-๑๘.๘๐	๐.๘๗	-๑๑.๘๗	-๑๖.๙๖	-๙.๘๑	-
QOQ(%)	-	-	-๒.๒๑	๑.๖๓	-๓.๖๙	-๑๕.๑๖	๒๒.๔๘	-๑๑.๒๑	-๙.๒๕	-	-
รถจักรยานยนต์แบบ สปอร์ต	๑๕๓,๗๕๕	๑๘๙,๐๔๙	๔๔,๖๗๙	๔๘,๔๒๕	๕๑,๙๕๘	๔๓,๙๘๗	๖๕,๓๙๖	๕๘,๖๖๑	๔๗,๗๐๔	๑๘๖,๗๐๑	-
YOY(%)	๙๕.๘๗	๒๒.๙๕	๓๑.๒๒	๒๑.๕๐	๒๓.๙๘	๑๕.๙๔	๔๖.๓๗	๒๑.๑๔	-๘.๑๙	๑๖.๒๓	-
QOQ(%)	-	-	๑๗.๗๖	๘.๓๙	๗.๓๐	-๑๕.๓๔	๔๘.๖๗	-๑๐.๓๐	-๑๘.๖๘	-	-

ตารางที่ ๗-๙ ตารางการส่งออกยานยนต์

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ค.-ก.ค.	
รถยนต์ (CBU) (คัน)	๑,๑๒๘,๑๕๒	๑,๑๒๘,๑๐๒	๒๙๑,๕๐๙	๒๖๘,๕๓๘	๒๗๘,๙๐๕	๒๘๙,๑๕๐	๓๒๘,๒๓๒	๒๔๗,๘๔๑	๓๒๙,๒๙๓	๑,๐๑๖,๕๙๕	๑,๒๐๐,๐๐๐
YOY(%)	๑๐.๒๗	๐.๐๐	๑.๒๕	๖.๒๗	-๙.๐๗	๒.๙๗	๑๒.๖๐	-๗.๗๑	๑๘.๐๗	๙.๐๓	๖.๓๗
QOQ(%)	-	-	๓.๘๑	-๗.๘๘	๓.๘๖	๓.๖๗	๑๓.๕๒	-๒๔.๔๙	๓๒.๘๖	-	-
มูลค่า(ล้านบาท) รถยนต์	๕๑๒,๑๘๖.๓๙	๕๒๗,๔๒๓.๔๓	๑๓๖,๓๓๖.๑๒	๑๒๘,๒๘๔.๓๐	๑๓๑,๕๕๘.๑๐	๑๓๑,๒๔๕.๑๒	๑๔๖,๘๘๔.๙๔	๑๑๗,๘๐๑.๕๕	๑๖๖,๘๕๗.๑๙	๔๙๑,๕๑๙.๙๗	-
YOY(%)	๔.๙๓	๒.๙๗	๗.๔๓	๑๐.๖๓	-๖.๕๖	๒.๑๒	๗.๗๔	-๘.๑๗	๒๖.๘๓	๑๑.๖๗	-
QOQ(%)	-	-	๖.๐๙	-๕.๙๑	๒.๕๕	-๐.๒๔	๑๑.๙๒	-๑๙.๘๐	๔๑.๖๔	-	-
ส่วนประกอบและ อุปกรณ์รถยนต์ (OME)(ล้านบาท)	๑๙๐,๒๘๒.๗๕	๑๙๘,๓๐๐.๓๓	๕๑,๑๖๒.๗๖	๔๘,๕๒๖.๔๐	๕๐,๑๗๔.๙๐	๔๘,๔๓๖.๒๗	๔๘,๒๗๑.๖๓	๔๗,๔๒๖.๖๐	๕๐,๒๙๔.๑๘	๑๖๐,๖๘๗.๒๖	-
YOY(%)	๑๒.๙๐	๔.๒๑	๑๕.๓๙	๕.๒๒	-๑.๕๕	-๐.๘๗	-๕.๖๕	-๒.๒๗	๐.๒๔	-๒.๘๘	-
QOQ(%)	-	-	๔.๗๑	-๕.๑๕	๓.๔๐	-๓.๔๗	-๐.๓๔	-๑.๗๕	๖.๐๕	-	-
เครื่องยนต์ (ล้าน บาท)	๒๘,๓๕๓.๘๗	๓๑,๕๙๐.๔๖	๗,๙๘๔.๖๖	๗,๖๓๗.๘๓	๗,๗๑๐.๘๐	๘,๒๕๗.๑๗	๗,๑๙๙.๗๕	๖,๙๓๒.๐๐	๘,๒๔๑.๒๑	๒๔,๙๖๓.๓๓	-
YOY(%)	๕.๐๕	๑๑.๔๑	๑๒.๙๗	๒๑.๙๑	๘.๗๘	๔.๑๐	-๙.๘๓	-๙.๒๔	๖.๘๘	-๔.๐๖	-
QOQ(%)	-	-	๐.๖๖	-๔.๓๔	๐.๙๖	๗.๐๙	-๑๒.๘๑	-๓.๗๒	๑๘.๘๙	-	-
ชิ้นส่วนอะไหล่ รถยนต์ (ล้านบาท)	๑๙,๗๑๕.๒๗	๒๒,๑๓๕.๗๑	๕,๑๔๘.๘๗	๕,๔๑๓.๐๐	๕,๕๒๐.๒๙	๖,๐๕๒.๕๕	๕,๒๙๔.๐๘	๕,๕๕๕.๐๓	๖,๓๗๑.๘๘	๑๙,๒๒๘.๙๕	-
YOY(%)	-๑.๙๙	๑๒.๒๗	๒๓.๖๑	๑๘.๒๓	-๑.๙๑	๑๓.๒๖	๒.๘๒	๒.๖๒	๑๕.๔๓	๔.๑๖	-
QOQ(%)	-	-	-๓.๖๕	๕.๑๓	๑.๙๘	๙.๖๔	-๑๒.๕๓	๔.๙๓	๑๔.๗๐	-	-

ตารางที่ ๗-๑๐ การนำเข้ายานยนต์

ชื่อสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑-๕๗	Q๒-๕๗	Q๓-๕๗	Q๔-๕๗	Q๑-๕๘	Q๒-๕๘	Q๓-๕๘	ม.ก.-ต.ก.	
รถยนต์นั่ง	๑,๒๖๘.๓๘	๑,๒๐๙.๔๕	๓๙๑.๗๘	๓๓๑.๔๙	๒๗๐.๒๗	๒๑๕.๙๑	๒๑๗.๓๗	๒๖๗.๑๘	๑๘๖.๘๑	๗๖๑.๑๕	-
YOY(%)	-๙.๔๖	-๔.๖๕	๒๒.๙๐	๑๑.๖๖	-๑๒.๓๒	-๓๗.๔๑	-๔๔.๕๒	-๑๙.๔๐	-๓๐.๘๘	-๒๙.๖๕	-
QOQ(%)	-	-	๑๓.๕๗	-๑๕.๓๙	-๑๘.๔๗	-๒๐.๑๑	๐.๖๘	๒๒.๙๑	-๓๐.๐๘	-	-
รถยนต์โดยสารและ รถบรรทุก	๖๓๔.๘๒	๔๙๓.๓๖	๑๑๔.๖๒	๙๙.๐๘	๑๑๐.๗๗	๑๖๘.๘๙	๑๕๓.๗๙	๘๓.๑๙	๖๖.๐๖	๓๒๗.๑๐	-
YOY(%)	-๓๒.๕๑	-๒๒.๒๘	-๔๕.๕๒	-๑๙.๓๖	-๒๕.๒๗	๑๐.๑๔	๓๔.๑๗	-๑๖.๐๕	-๔๐.๓๖	-๑๙.๔๘	-
QOQ(%)	-	-	-๒๕.๒๕	-๑๓.๕๖	๑๑.๘๘	๕๒.๑๗	-๘.๙๕	-๔๕.๙๑	-๒๐.๕๙	-	-
ส่วนประกอบและ อุปกรณ์	๑๑,๙๑๒.๔๘	๙,๐๖๑.๖๐	๒,๓๖๐.๗๗	๒,๑๖๖.๙๑	๒,๒๔๗.๖๐	๒,๒๘๖.๓๒	๒,๒๙๐.๖๐	๒,๑๗๖.๓๔	๒,๘๓๖.๙๖	๘,๒๙๕.๑๓	-
YOY(%)	-๕.๒๙	-๒๓.๙๓	-๓๑.๑๒	-๒๙.๘๑	-๒๑.๕๙	-๙.๖๙	-๒.๙๗	๐.๔๔	๒๖.๒๒	๙.๙๓	-
QOQ(%)	-	-	-๖.๗๕	-๘.๒๑	๓.๗๒	๑.๗๒	๐.๑๙	-๔.๙๙	๓๐.๓๕	-	-
รถจักรยานยนต์	๑๖๘.๕๔	๑๔๘.๖๕	๒๖.๙๖	๓๘.๗๒	๓๙.๑๒	๔๓.๘๔	๔๘.๐๕	๕๓.๓๖	๕๔.๒๓	๑๗๗.๘๗	-
YOY(%)	๓๑.๒๖	-๑๑.๘๐	-๕๘.๐๒	-๓๒.๖๕	๖๗.๓๙	๘๖.๗๙	๗๘.๒๙	๓๗.๘๑	๓๘.๖๒	๔๕.๗๘	-
QOQ(%)	-	-	๑๔.๘๗	๔๓.๖๔	๑.๐๔	๑๒.๐๗	๙.๕๘	๑๑.๐๕	๑.๖๓	-	-
ส่วนประกอบและ อุปกรณ์รถ จักรยานยนต์ และ รถจักรยาน	๕๙๐.๓๗	๕๒๔.๔๙	๑๓๘.๕๘	๑๑๕.๕๖	๑๒๕.๕๖	๑๔๔.๘๐	๑๕๔.๖๔	๑๒๕.๕๒	๑๒๑.๒๒	๔๔๓.๒๑	-
YOY(%)	๗.๔๘	-๑๑.๑๖	-๑๙.๗๗	-๒๑.๕๔	-๑๐.๐๔	๑๐.๗๒	๓.๖๐	๔.๓๖	-๓.๔๖	-๐.๔๕	-
QOQ(%)	-	-	๕.๙๖	-๑๖.๖๑	๘.๖๕	๑๕.๓๒	๖.๘๐	-๑๘.๘๓	-๓.๔๓	-	-

๗.๒.๔ กลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์ของไทย

๗.๒.๔.๑ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์ของไทย

สมาคมเหล็กและเหล็กกล้าโลก (World Steel) ได้เปิดเผยตัวเลขคาดการณ์ความต้องการใช้เหล็กโลกในปี ๒๐๑๖ ว่าหดตัว ร้อยละ ๐.๘ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ในปี ๒๐๑๗ คาดการณ์ว่าจะขยายตัวขึ้น ร้อยละ ๐.๔ โดย World Steel คาดว่าในปี ๒๐๑๖ นี้ อุตสาหกรรมเหล็กจะต้องเผชิญกับความต้องการใช้เหล็กของจีนที่มีแนวโน้มหดตัวลง สำหรับในภูมิภาคอื่นๆ เช่น NAFTA และ EU ความต้องการใช้ยังคงทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าในปี ๒๐๑๗ ความต้องการใช้เหล็กทั่วโลกจะฟื้นตัวขึ้น ยกเว้นความต้องการใช้เหล็กในตลาดจีนที่ยังลดลงอยู่

๑. การผลิต

สถานการณ์การผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในเดือนนี้มีค่า ๑๒๒.๙๓ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ร้อยละ ๔.๔๙ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีสาเหตุดังนี้

ดัชนีผลผลิตในกลุ่มเหล็กทรงแบน ลดลงร้อยละ ๓.๒๔ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเหล็กแผ่นเคลือบโครเมียม ลดลง ร้อยละ ๑๘.๙๘ และแผ่นเคลือบดีบุก ลดลง ร้อยละ ๑๖.๙๒ แต่เหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดม้วน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๑.๘๔ และจากข้อมูลของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย พบว่า ความต้องการใช้ในประเทศส่วนใดส่วนของเหล็กทรงแบนมีจำนวน ๙๖๕,๙๐๒ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๙ โดยเหล็กแผ่นหนารีดร้อน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘๑.๙ และเหล็กแผ่นบางรีดร้อน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๕ ในส่วนของการนำเข้า พบว่า การนำเข้าเหล็กทรงแบน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗.๐ โดยโครงสร้างชนิดขึ้นรูปเย็น เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑,๙๓๓.๓ เหล็กแผ่นหนารีดร้อน Aloy Steel เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗๐.๑ สำหรับการส่งออก พบว่า การส่งออกเหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๑๑.๒ โดยเหล็กแผ่นบางรีดร้อน ลดลง ร้อยละ ๙๓.๕ และเหล็กแผ่นหนารีดร้อน Aloy Steel ลดลง ร้อยละ ๖๖.๗

ดัชนีผลผลิตในกลุ่มเหล็กทรงยาวลดลง ร้อยละ ๗.๙๙ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเหล็กเส้น ขี้อ้อย ลดลง ร้อยละ ๑๐.๒๔ และลวดเหล็ก แรงดึงสูง ลดลง ร้อยละ ๖.๗๙ และจากข้อมูลของสถาบันเหล็ก และเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย พบว่า ความต้องการใช้ในประเทศในส่วนของเหล็กทรงยาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๖.๒ โดยเหล็กเส้น และเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๔.๒ แต่เหล็กลวด ลดลง ร้อยละ ๘.๖ สำหรับการนำเข้า ลดลงร้อยละ ๖.๓ โดยเหล็กเส้น Stainless Steel ลดลงร้อยละ ๕๑.๑ และท่อเหล็กไร้ตะเข็บ ลดลง ร้อยละ ๓๒.๖ สำหรับการส่งออก เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๙.๒ โดยเหล็กลวด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๘.๑ และเหล็กโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน Alloy Steel เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๓.๘

๒. ราคาเหล็ก

จากข้อมูลดัชนีราคาเหล็กต่างประเทศของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย พบว่า การเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาเหล็ก (FOB) โดยเฉลี่ยที่สำคัญ ในตลาด CIS ณ ท่าท่าเล (Black Sea) ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ เทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน พบว่า ผลิตภัณฑ์เหล็กส่วนใหญ่ มีการปรับตัวที่เพิ่มขึ้น เช่น เหล็กแท่งแบนเพิ่มขึ้น จาก ๗๓.๒๕ เป็น ๗๘.๓๗ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๙๙ เหล็กแท่งเล็ก Billet เพิ่มขึ้นจาก ๘๖.๓๕ เป็น ๘๙.๔๑ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๔ เหล็กแผ่นรีดร้อนเพิ่มขึ้นจาก ๗๗.๙๔ เป็น ๘๐ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๖๔ แต่เหล็กแผ่นรีดเย็น ลดลงจาก ๘๕.๙๘ เป็น ๘๓.๑๗ ลดลง ร้อยละ ๓.๒๗ และเหล็กเส้นที่มีดัชนีราคาที่ทรงตัว คือ ร้อยละ ๘๒.๙๗

๓. แนวโน้ม

สถานการณ์การผลิตเหล็กของไทยในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน คาดว่าการผลิตเหล็กโดยรวมจะขยายตัวขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากที่ผ่านมาราคาเหล็กมีทิศทางลดลง จึงทำให้ผู้ซื้อชะลอการซื้อซึ่งปัจจุบันราคาเหล็กเริ่มนิ่งแล้ว ส่งผลให้ผู้สั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้การผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ ๗-๑๑ ปริมาณการผลิตอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ (หน่วย : เมตริกตัน)

ผลิตภัณฑ์	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ก.-ค.ค.	
ผลิตเหล็กสำเร็จรูป	๓,๕๗๘,๗๔๘	๔,๐๖๗,๓๒๖	๙๐๗,๔๙๙	๑,๐๑๔,๔๕๓	๑,๑๕๔,๗๖๒	๙๙๐,๖๑๒	๑,๐๑๑,๘๘๕	๙๔๑,๔๘๕	๙๔๖,๙๒๗	๓,๑๘๐,๕๙๘	๓,๘๑๖,๗๑๘
YoY (%)	-๑.๗๒	๑๓.๖๕	๑.๓๑	๑๐.๖๗	๒๕.๐๑	๑๗.๕๗	๑๑.๕๐	-๗.๑๙	-๑๘.๐๐	-๖.๒๖	-๖.๑๖
QoQ (%)			๗.๗๐	๑๑.๗๙	๑๓.๘๓	-๑๔.๒๒	๒.๑๕	-๖.๙๖	๐.๕๘		
เหล็กทรงยาว (Long product)	๓,๙๕๘,๙๘๒	๓,๙๓๙,๓๑๙	๙๙๐,๕๖๔	๙๓๘,๔๕๘	๑,๑๑๖,๗๒๑	๘๙๓,๕๗๖	๙๔๗,๘๓๐	๙๖๒,๓๒๑	๑,๓๔๐,๐๗๓	๓,๔๙๓,๓๖๙๒	๔,๑๘๙,๖๔๓
YoY (%)	-๒.๒๖	-๒.๒๖	-๐.๕๐	-๑๓.๐๗	๑๓.๖๙	-๒.๕๓	-๔.๓๑	๒.๕๔	๒๐.๐๐	.๗๐	๖.๓๕
QoQ (%)			๑๙.๕๕	-๕.๒๖	๑๙.๐๐	-๑๙.๙๘	๖.๐๗	๑.๕๓	๓๙.๒๕		
เหล็กทรงแบน (Flat product)	๕,๕๑๖,๖๑๕	๕,๖๔๖,๒๗๒	๑,๓๖๙,๒๑๒	๑,๔๕๕,๙๐๗	๑,๔๘๘,๗๒๖	๑,๓๓๖,๔๒๗	๑,๒๖๙,๒๖๘	๑,๔๖๐,๐๒๒	๑,๓๖๐,๙๘๕	๔,๕๒๖,๘๒๓	๕,๔๓๒,๑๘๘
YoY (%)	-๑.๗๖	๒.๓๕	-๑๓.๑๗	๑๖.๑๗	๑๐.๒๖	-๐.๒๙	-๗.๓๐	๐.๒๘	-๘.๕๘	-๔.๐๖	-๓.๗๙
QoQ (%)			๒.๔๖	๖.๓๓	๒.๒๕	-๑๐.๕๐	-๔.๗๔	๑๕.๐๓	-๖.๗๘		
เหล็กแผ่นรีดร้อน (Hot rolled flat)	๒,๘๘๕,๙๘๐	๒,๘๘๕,๖๘๕	๖๖๖,๗๕๙	๗๕๒,๐๗๑	๘๐๐,๓๘๒	๖๓๕,๔๗๓	๕๕๒,๕๓๖	๖๙๖,๕๑๐	๕๘๙,๙๑๑	๒,๐๖๐,๖๑๒	๒,๔๗๒,๗๓๔
YoY (%)	-๒.๘๒	-๑.๐๘	-๒๕.๔๓	๒๓.๙๒	๑๔.๓๖	-๗.๒๔	-๑๒.๖๓	-๗.๓๙	-๒๖.๓๐	-๑๓.๖๑	-๑๓.๓๘
QoQ (%)			-๒.๖๗	๑๒.๘๐	๖.๕๒	-๒๐.๖๐	-๘.๓๓	๑๙.๕๗	-๑๕.๓๐		
เหล็กแผ่นรีดเย็น (Cold rolled flat)	๑,๗๐๐,๙๐๔	๑,๗๖๔,๕๖๐	๔๓๘,๐๒๐	๕๕๒,๑๕๒	๕๓๓,๑๕๘	๔๕๑,๒๓๐	๔๓๗,๓๘๖	๔๐๙,๙๐๔	๔๑๑,๔๔๔	๑,๓๙๕,๗๒๙	๑,๖๗๔,๘๗๕
YoY (%)	-๓.๑๑	๔.๓๓	๒.๐๔	๙.๐๕	๐.๕๕	๕.๘๗	-๐.๑๔	-๙.๓๔	-๕.๐๑	-๕.๔๘	-๕.๖๒
QoQ (%)			๒.๗๗	๓.๒๓	-๔.๒๐	๔.๑๗	-๓.๐๗	-๖.๒๘	๐.๓๘		
เหล็กแผ่นเคลือบ (Coated Steel)	๙๒๙,๗๓๑	๑,๐๑๗,๐๒๗	๒๖๔,๔๓๓	๒๕๑,๖๘๔	๒๕๕,๑๘๖	๒๕๕,๗๒๔	๒๔๙,๓๔๖	๓๕๓,๖๐๘	๓๕๙,๖๓๐	๑,๐๗๐,๔๘๒	๑,๒๘๔,๕๗๘
YoY (%)	๔.๔๗	๙.๓๙	๔.๓๒	๘.๖๒	๑๖.๒๖	๙.๑๘	-๕.๗๑	๔๐.๕๐	๔๐.๙๓	๒๔.๙๕	๒๖.๓๑
QoQ (%)			๑๗.๕๐	-๔.๘๒	๑.๓๗	๑.๗๑	-๓.๗๑	๔๑.๘๑	๑.๗๐		
เหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี	๒๑๕,๕๓๑	๒๖๖,๔๘๐	๗๘,๐๖๒	๖๙,๐๑๗	๖๒,๓๓๙	๕๗,๐๖๒	๕๖,๙๘๘	๑๘๙,๕๑๕	๒๐๖,๔๓๙	๕๕๔,๕๑๕	๖๑๗,๒๘๘
YoY (%)	-๕.๖๒	๒๓.๖๔	๓๔.๕๔	๓๒.๕๐	๑๖.๙๗	๙.๔๗	-๒๗.๐๐	๑๗๔.๕๙	๒๓๓.๑๖	๑๒๓.๓๙	๑๓๑.๖๕
QoQ (%)			๔๙.๗๖	-๑๑.๕๙	-๙.๖๘	-๘.๔๗	-๐.๑๓	๒๓๒.๕๕	๘.๙๓		
เหล็กแผ่นเคลือบดีบุก (Tin plate)	๓๙๕,๗๐๙	๔๒๖,๗๕๘	๑๐๑,๘๓๒	๑๐๙,๕๕๙	๑๑๑,๐๓๗	๑๐๔,๓๓๐	๑๑๐,๖๕๘	๙๕,๐๓๖	๗๙,๘๕๑	๓๐๗,๘๕๓	๓๖๙,๔๑๒
YoY (%)	๑๒.๓๓	๗.๘๕	-๔.๖๓	๑.๑๕	๑๔.๗๘	๒๔.๓๘	๘.๖๗	-๑๓.๒๖	-๒๘.๐๙	-๑๔.๐๙	-๑๓.๔๔
QoQ (%)			๒๑.๔๐	๗.๕๙	๑.๓๕	-๖.๐๔	๖.๐๗	-๑๔.๑๒	-๑๕.๙๘		
เหล็กแผ่นเคลือบโครเมียม (Tin free)	๓๑๘,๔๙๑	๓๒๓,๗๘๙	๘๕,๕๓๙	๗๓,๑๐๘	๘๑,๘๐๐	๘๕,๓๓๒	๘๙,๗๐๐	๖๙,๐๕๗	๗๓,๓๔๐	๒๔๘,๒๒๔	๒๘๗,๘๖๙
YoY (%)	๒.๙๖	๑.๖๖	-๔.๖๗	-๕.๕๓	๑๗.๗๗	-๕.๒๙	-๓.๓๖	-๕.๕๔	-๑๐.๓๕	-๗.๔๒	-๘.๐๑
QoQ (%)			-๕.๐๖	-๑๓.๕๒	๑๑.๙๐	๓.๐๘	-๓.๑๒	-๑๕.๔๗	๖.๒๐		

ตารางที่ ๗-๑๑ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ(ต่อ)

product	sub-product	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘					๒๕๕๘*
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	Q๑-Q๓	ม.ค.-พ.ค.	
Semi-finished products		๖.๐๗	๓.๕๗	๒.๘๘	๐.๕๗	๐.๐๙	๐.๐๓	๐.๗๒	๑.๗๒	๐.๑๗	๑.๘๙	๒.๐๒	๒.๔๒
YoY (%)		-๘๐.๓๕	-๔๑.๑๙	-๕๐.๐๙	๕๓๓.๓๓	-๔๗.๐๖	-๒๕.๐๐	-๗๓.๒๖	๒๐๑.๗๕	๘๗.๑๘	-๔๖.๖๕	-๔๑.๔๕	-๓๒.๑๐
QoQ (%)				๗,๑๐๐.๐๐	-๘๐.๒๑	-๘๔.๒๑	-๖๖.๖๗	๒,๔๖๖.๖๗	๑๓๘.๘๙	-๙๐.๒๑			
	Billet	๐.๑๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๕
YoY (%)		-๙๘.๕๘	-๑๐๐.๐๐	-	-	-๑๐๐.๐๐	-๑๐๐.๐๐	-๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๒,๑๗๐.๕๐	๑๐๐.๐๐
QoQ (%)				-๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐	-๑๐๒.๓๒			
	Slab	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๒	๐.๐๓
YoY (%)		-	-	-	-	-	-	-	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑,๖๔๑.๑๐	๑๐๐.๐๐
QoQ (%)		-	-	-	-	-	-	-	๐.๐๐	๘๙๘.๐๗			
	All others semi	๕.๙๗	๓.๕๗	๒.๘๘	๐.๕๗	๐.๐๙	๐.๐๓	๐.๗๒	๐.๙๖	๐.๑๕	๑.๘๓	๑.๙๖	๒.๓๕
YoY (%)		-๗๕.๔๒	-๔๐.๒๐	-๕๐.๐๙	๕๓๓.๓๓	๑๒.๕๐	๐.๐๐	-๗๔.๓๑	๖๘.๔๒	๖๙.๒๕	-๔๘.๒๔	-๔๓.๑๐	-๓๔.๐๗
QoQ (%)				๙,๕๐๐.๐๐	-๘๐.๒๑	-๘๔.๒๑	-๖๖.๖๗	๒,๓๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-๘๔.๑๓			
Long product		๔๒๖.๑๗	๓๗๕.๓๕	๑๐๘.๕๗	๑๑๖.๔๘	๙๐.๙๙	๕๙.๓๑	๖๒.๗๘	๑๓๑.๙๗	๖๗.๐๖	๑๙๙.๐๓	๒๑๕.๓๒	๒๕๘.๓๙
YoY (%)		-๑.๓๙	-๑๑.๙๒	-๖.๑๕	-๖.๐๕	๒๔.๐๓	-๔๗.๕๘	-๔๑.๙๕	๑๓.๓๐	-๒๖.๓๐	-๓๗.๐๒	-๓๕.๘๕	-๓๑.๑๖
QoQ (%)				-๔.๐๔	๗.๒๙	-๒๑.๘๘	-๓๔.๘๒	๖.๒๖	๑๑๐.๒๐	-๔๙.๑๘			
	Bar	๑๔๕.๑๖	๑๒๔.๔๙	๔๑.๓๕	๔๓.๑๐	๒๖.๗๔	๑๓.๓๐	๑๕.๓๑	๒๐.๗๘	๒๑.๗๖	๕๗.๘๕	๖๒.๗๓	๗๕.๒๘
YoY (%)		๔๔.๓๑	-๑๔.๒๔	๑๘.๓๘	-๑๓.๐๓	๑๕.๒๑	-๖๔.๕๐	-๖๒.๙๓	-๕๑.๗๙	-๑๘.๖๒	-๔๗.๙๗	-๔๕.๑๒	-๓๙.๕๓
QoQ (%)				๑๐.๓๘	๔.๒๓	-๓๗.๙๖	-๕๐.๒๖	๑๕.๒๖	๓๕.๗๓	๔.๗๒			
	HR section (H/L)	๒๖๘.๖๙	๒๔๒.๒๖	๖๔.๓๑	๗๒.๑๑	๖๒.๑๔	๔๔.๗๐	๔๕.๖๒	๔๖.๖๘	๔๔.๖๗	๑๓๖.๙๗	๑๔๘.๐๓	๑๗๗.๖๔
YoY (%)		-๑๒.๐๗	-๙.๘๔	-๑๕.๘๔	-๐.๐๖	๒๗.๓๖	-๓๘.๒๑	-๒๘.๗๒	-๓๔.๓๖	-๒๘.๑๒	-๓๐.๖๗	-๓๐.๗๐	-๒๖.๖๗
QoQ (%)				-๑๑.๑๐	๑๐.๕๗	-๑๒.๖๑	-๒๘.๐๗	๒.๕๕	๒.๓๒	-๔.๓๑			
	Wire rod (LC/HC)	๑๒.๓๒	๘.๖๐	๒.๙๑	๒.๒๗	๒.๑๑	๑.๓๑	๑.๘๕	๑.๗๓	๐.๖๓	๔.๒๑	๔.๕๖	๕.๔๗
YoY (%)		-๕๒.๖๕	-๓๐.๑๙	-๓๓.๑๐	-๓๐.๕๘	๕๕.๑๕	-๖๐.๗๘	-๓๖.๔๓	-๒๓.๗๙	-๖๙.๙๑	-๔๒.๑๘	-๔๑.๐๕	-๓๖.๔๓
QoQ (%)				-๑๒.๘๗	-๒๑.๙๙	-๗.๐๕	-๓๗.๙๑	๔๑.๒๒	-๖.๔๙	-๖๓.๓๐			

ตารางที่ ๗-๑๑ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ (ต่อ)

Flat product		๓๐๓.๓๐	๒๘๗.๕๑	๗๗.๕๓	๗๘.๓๒	๖๙.๔๔	๖๒.๒๒	๕๙.๗๔	๑๒๔.๑๙	๕๓.๗๐	๑๗๗.๘๘	๑๙๗.๖๔	๒๓๗.๑๗
YoY (%)		-๑๕.๐๐	-๕.๒๑	๒๒.๕๐	๒.๘๙	-๘.๖๐	-๒๙.๒๓	-๒๒.๖๖	๕๘.๕๖	-๒๒.๖๖	-๒๑.๐๔	-๑๘.๘๔	-๑๗.๕๑
QoQ (%)				-๑๑.๘๒	๑.๐๒	-๑๑.๓๔	-๑๐.๔๐	-๓.๖๓	๑๐๗.๘๘	-๕๖.๗๕			
Hot rolled flat products		๒๙.๓๙	๒๑.๗๗	๗.๒๐	๖.๓๔	๓.๙๒	๔.๓๑	๓.๕๘	๖.๗๕	๑.๗๗	๘.๕๑	๘.๙๐	๑๐.๖๘
YoY (%)		๒.๗๓	-๒๕.๙๓	๑๖๙.๖๖	-๒๕.๔๑	-๕๓.๖๖	-๕๕.๘๔	-๔๙.๗๒	๖.๓๙	-๕๕.๙๒	-๕๑.๒๘	-๕๓.๑๙	-๕๐.๙๔
QoQ (%)				-๒๖.๒๓	-๑๑.๙๔	-๓๘.๑๗	๙.๙๕	-๑๖.๐๑	๘๘.๔๒	-๗๓.๘๐			
	HR plate	๒.๙๐	๕.๓๗	๑.๒๐	๑.๗๕	๐.๘๗	๑.๕๕	๑.๒๑	๐.๖๙	๐.๔๐	๒.๓๐	๒.๓๗	๒.๘๙
YoY (%)		-๗๓.๗๘	๘๕.๑๗	๓๑.๘๗	๒๔๓.๑๔	๓๘.๑๐	๘๒.๓๕	๓.๓๓	-๖๐.๕๗	-๕๓.๗๖	-๓๙.๗๓	-๕๑.๑๓	-๔๗.๑๓
QoQ (%)				๔๑.๑๘	๔๕.๘๓	-๕๐.๒๙	๗๘.๑๖	-๒๐.๐๐	-๔๒.๙๘	-๔๑.๗๐			
product	sub-product	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*	
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	Q๑-Q๓	ม.ก.-พ.ค.	
	HR sheet	๒๕.๔๑	๑๕.๒๙	๕.๘๕	๔.๒๗	๒.๕๗	๒.๖๐	๒.๒๕	๒.๓๔	๑.๒๐	๕.๗๙	๖.๐๗	๗.๒๘
	YoY (%)	๙๗.๕๙	-๓๙.๘๓	๒๔๖.๑๕	-๔๔.๔๗	-๖๕.๓๒	-๖๙.๘๔	-๖๑.๓๗	-๔๕.๒๐	-๕๓.๔๙	-๕๔.๔๑	-๕๓.๘๓	-๕๒.๓๗
	QoQ (%)			-๓๒.๑๓	-๒๗.๐๑	-๓๙.๘๑	๑.๑๗	-๑๓.๐๘	๔.๐๐	-๔๘.๙๑			
	HR sheet P&O	๑.๐๘	๑.๑๑	๐.๑๕	๐.๓๒	๐.๔๘	๐.๑๖	๐.๑๒	๐.๑๓	๐.๑๗	๐.๔๒	๐.๔๗	๐.๕๖
	YoY (%)	-๗๖.๙๗	๒.๗๘	๑๑๔.๒๙	๖.๖๗	๑๔.๒๙	-๔๔.๘๓	-๒๐.๐๐	-๕๙.๓๘	-๖๔.๗๒	-๕๕.๘๖	-๕๔.๘๐	-๔๙.๖๒
	QoQ (%)			-๔๘.๒๘	๑๑๓.๓๓	๕๐.๐๐	-๖๖.๖๗	-๒๕.๐๐	๘.๓๓	๓๐.๒๕			
Cold rolled flat products		๑๘๔.๘๔	๑๕๙.๑๐	๔๓.๑๓	๔๑.๑๖	๔๒.๔๐	๓๒.๔๑	๓๓.๒๗	๗๑.๖๗	๓๓.๕๘	๑๐๕.๑๕	๑๑๗.๒๘	๑๔๐.๗๔
YoY (%)		-๑๓.๐๕	-๑๓.๙๓	๑๙.๓๑	-๓.๕๕	-๑๘.๖๓	-๓๙.๙๓	-๒๒.๖๑	๗๔.๑๔	-๒๑.๐๔	-๑๗.๐๐	-๑๔.๐๘	-๑๑.๕๔
QoQ (%)				-๒๐.๐๖	-๔.๕๗	๓.๐๑	-๒๓.๕๖	๒.๙๙	๑๑๕.๔๓	-๕๓.๒๙			
	CR carbon steel	๔๙.๕๒	๒๘.๒๕	๑๒.๗๒	๕.๗๒	๖.๒๘	๓.๕๓	๕.๕๐	๓.๖๖	๓.๗๖	๑๒.๙๒	๑๓.๗๒	๑๖.๔๖
YoY (%)		๓๔.๔๙	-๔๒.๙๕	๖๑.๐๑	-๕๐.๙๙	-๖๗.๓๑	-๖๗.๑๓	-๕๖.๗๖	-๓๖.๐๑	-๔๐.๐๙	-๔๗.๗๓	-๔๕.๓๙	-๔๑.๗๓
QoQ (%)				๑๘.๔๔	-๕๕.๐๓	๙.๗๙	-๔๓.๗๙	๕๕.๘๑	-๓๓.๕๕	๒.๗๙			
	CR Stainless steel	๑๓๕.๓๒	๑๓๐.๘๕	๓๐.๔๑	๓๕.๔๔	๓๖.๑๒	๒๘.๘๘	๒๗.๗๗	๓๔.๗๔	๒๙.๗๒	๙๒.๒๓	๑๐๓.๕๖	๑๒๔.๒๗
YoY (%)		-๒๓.๐๑	-๓.๓๐	๗.๖๕	๑๔.๔๗	๙.๗๙	-๓๓.๑๖	-๘.๓๒	-๑.๙๘	-๑๗.๗๓	-๙.๕๕	-๗.๐๑	-๕.๐๓
QoQ (%)				-๒๙.๖๒	๑๖.๕๔	๑.๙๒	-๒๐.๐๔	-๓.๔๖	๒๕.๑๐	-๑๔.๖๖			

ตารางที่ ๗-๑๑ มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ (ต่อ)

Coated steel YoY (%) QoQ (%)	Galv.sheet (HDG) YoY (%) QoQ (%)	๘๙.๐๗	๑๐๖.๖๔	๒๗.๒๐	๓๐.๘๒	๒๓.๑๒	๒๕.๕๐	๒๒.๘๙	๔๕.๗๗	๑๘.๔๖	๖๔.๒๓	๗๑.๔๖	๘๕.๗๕
		-๒๒.๘๖	๑๙.๗๓	๑๑.๑๖	๒๓.๓๓	๕๐.๑๓	๕.๓๓	-๑๕.๕๙	๔๘.๔๙	-๒๐.๑๖	-๒๐.๘๔	-๑๘.๘๐	-๑๙.๕๙
		๒๖.๗๘	๓๐.๘๓	๑๒.๓๕	๑๓.๓๑	-๒๒.๙๘	๑๐.๒๙	-๙.๙๖	๙๙.๙๙	-๕๙.๖๗			
		-๔๕.๐๑	๑๕.๑๒	๒๕.๓๑	๑๙.๓๓	๙๐.๑๖	-๒๓.๙๑	-๒๒.๗๔	๕.๐๐	๘.๘๘	๒๓.๑๘	๒๔.๖๘	๒๙.๖๒
		๑๔.๗๘	๑๗.๔๔	๔.๕๗	๕.๘๖	-๔๙.๕๗	๒๘.๒๓	๔๓.๗๘	๑๓.๗๘	-๔๗.๘๙			
		๒๗๕.๑๓	๑๘.๐๐	๘๕.๗๗	๑๔๓.๑๕	-๒.๙๕	-๕๓.๓๘	-๒๖.๒๖	-๗๓.๓๘	-๕๕.๗๐	๖.๙๗	๙.๕๑	๑๑.๔๑
				-๑๑.๖๑	๒๘.๒๓	-๒๑.๕๐	-๔๗.๖๑	๓๙.๘๓	-๕๓.๗๑	๓๐.๖๓			
				๓.๕๐	๔.๐๒	๐.๘๙	๐.๙๑	๑.๐๔	๑.๑๘	๐.๙๙	๐.๗๖	๒.๙๓	๓.๐๙
Tin plate YoY (%) QoQ (%)	Tin free YoY (%) QoQ (%)	-๒๖.๔๗	๑๔.๘๖	๓๙.๐๖	-๑.๐๙	๓๐.๐๐	๓.๕๑	๓๑.๔๖	๘.๗๙	-๒๖.๖๑	๓.๒๘	-๐.๔๕	-๗.๗๓
				-๒๑.๙๓	๒.๒๕	๑๘.๒๙	๑๓.๔๖	-๐.๘๕	-๑๖.๑๐	-๒๒.๙๐			
		๐.๗๓	๐.๖๔	๐.๒๕	๐.๑๘	๐.๒๐	๐.๐๑	๐.๑๕	๐.๑๔	๐.๐๕	๐.๓๔	๐.๓๗	๐.๔๕
		-๓๘.๑๔	-๑๒.๓๓	๔.๑๗	-๑๐.๐๐	๒๕.๐๐	-๙๒.๓๑	-๔๐.๐๐	-๒๒.๒๒	-๗๕.๓๘	-๔๖.๑๕	-๔๐.๙๗	-๓๐.๑๘
Other coated steel YoY (%) QoQ (%)	Other coated steel YoY (%) QoQ (%)	๔๒.๒๘	๕๓.๗๑	๑๐.๔๕	๑๔.๖๗	๑๒.๖๔	๑๕.๙๕	๖๐.๓๐	๖.๗๙	๑๐.๕๓	๑๐.๘๐	๓๓.๘๐	๔๐.๕๖
		-๒๔.๑๒	๒๔.๑๐	-๑๕.๑๘	๖.๖๙	๗๔.๑๐	๒๐.๓๐	-๖.๗๙	-๒๘.๒๒	-๑๖.๓๔	-๑๘.๔๒	-๑๙.๐๕	-๒๔.๔๘
				๕.๐๓									
Pipe YoY (%) QoQ (%)	Pipe - Seamless YoY (%) QoQ (%)	๒๗๙.๙๖	๒๓๐.๙๖	๕๖.๐๖	๕๕.๙๘	๗๒.๓๕	๔๖.๕๗	๘๐.๗๑	๑๕๑.๗๐	๒๘.๐๘	๑๗๙.๗๘	๑๘๘.๗๓	๒๒๖.๔๘
		-๓๐.๗๖	-๑๗.๕๐	-๒๐.๓๔	-๓๘.๑๔	๒๗.๘๕	-๒๕.๕๐	๔๔.๕๒	๑๗๑.๐๐	-๖๑.๑๘	-๒.๕๐	-๓.๗๘	-๑.๙๔
		๑๐๖.๘๑	๑๐๕.๗๓	๒๑.๑๘	๒๙.๐๕	๓๖.๕๒	๑๘.๙๘	๓๐.๒๑	๒๘.๘๘	-๐.๖๙	๖๗.๘๒	๗๑.๒๘	๘๕.๕๓
		-๓.๕๔	-๑.๐๑	๙.๕๑	๓๔.๙๙	๒๒.๖๕	-๔๗.๑๘	๔๓.๘๘	-๐.๖๙	-๗๖.๐๒	-๒๑.๘๓	-๒๐.๑๗	-๑๙.๑๑
Pipe - Welded YoY (%) QoQ (%)	Pipe - Welded YoY (%) QoQ (%)	๑๗๓.๑๕	๑๒๕.๒๓	๓๔.๘๘	๒๖.๙๓	๓๕.๘๓	๒๗.๕๙	๕๐.๕๐	๔๒.๑๔	๑๙.๓๓	๑๑๑.๙๗	๑๑๗.๔๕	๑๔๐.๙๕
		-๔๑.๐๓	-๒๗.๖๘	-๓๑.๖๕	-๖๐.๙๕	๓๔.๘๕	๓.๘๐	๔๕.๑๕	๕๖.๘๘	-๔๖.๐๖	๑๔๖.๖๗	๙.๙๒	๑๒.๕๕
				๓๑.๒๓									
รวม YoY (%) QoQ (%)	รวม YoY (%) QoQ (%)	๑,๐๑๕.๕๐	๘๗๗.๓๙	๒๔๕.๐๔	๒๕๑.๓๕	๒๓๗.๘๗	๑๖๘.๑๓	๒๐๓.๙๕	๔๐๙.๕๘	๑๔๙.๐๒	๕๕๘.๕๙	๖๐๓.๗๑	๗๒๖.๔๕
		-๑๗.๐๕	-๑๑.๖๓	-๓.๙๕	-๑๓.๕๓	๑๒.๙๙	-๓๖.๒๒	-๑๖.๔๓	๖๒.๙๕	-๓๖.๐๑	-๒๓.๔๐	-๒๒.๔๘	-๑๙.๒๗

ตารางที่ ๗-๑๒ มูลค่าการนำเข้าอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ

product	sub-product	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ก.-ค.ก.	
Semi-finished products		๑,๙๐๕.๒๙	๑,๖๑๙.๘๐	๔๒๙.๔๒	๓๓๘.๕๖	๔๘๙.๓๘	๓๖๒.๔๔	๒๙๓.๙๘	๒๔๘.๑๘	๔๒๒.๐๑	๑๐๐๒.๔๐	๑,๒๒๖.๘๘
	YoY (%)	-๒๑.๕๖	-๑๔.๙๘	-๒๕.๘๖	-๓๙.๖๒	๕๐.๖๒	-๑๗.๗๒	-๓๓.๕๔	-๒๖.๗๐	-๑๓.๗๗	-๒๗.๒๐	-๒๔.๒๖
	QoQ (%)			-๒.๕๒	-๒๑.๑๖	๔๔.๕๕	-๒๕.๙๔	-๑๘.๕๙	-๑๕.๕๘	๗๐.๐๔		
	Billet	๔๘๙.๔๓	๕๕๕.๘๐	๑๖๓.๐๘	๑๑๕.๐๔	๑๗๕.๐๙	๑๐๕.๕๙	๑๐๓.๕๑	๑๔๒.๐๒	๒๑๑.๗๖	๔๘๑.๗๑	๕๗๘.๐๕
	YoY (%)	-๒๘.๕๖	๑๔.๑๗	-๒.๓๓	-๒๖.๓๐	๒๒๓.๔๖	-๕.๙๒	-๓๖.๕๓	๒๓.๔๖	๒๐.๙๔	-๕.๖๖	๓.๔๕
	QoQ (%)			๔๕.๓๐	-๒๙.๔๖	๕๒.๒๐	-๓๙.๖๙	-๑.๙๗	๓๗.๒๑	๔๙.๑๐		
	Slab	๑,๒๕๓.๑๕	๘๙๔.๕๑	๒๔๓.๘๙	๑๖๔.๗๗	๒๕๘.๗๑	๒๒๗.๑๔	๑๓๔.๘๐	๗๑.๑๔	๑๓๔.๔๐	๓๖๗.๗๑	๔๔๑.๒๕
	YoY (%)	-๒๒.๔๕	-๒๘.๖๒	-๓๓.๔๒	-๕๑.๓๘	๗.๙๗	-๒๖.๓๔	-๔๔.๗๓	-๕๖.๘๒	-๔๘.๐๕	-๕๐.๒๙	-๕๐.๖๗
QoQ (%)			-๒๐.๙๐	-๓๒.๔๔	๕๗.๐๑	-๑๒.๒๐	-๔๐.๖๕	-๔๗.๒๒	๘๙.๙๑			
All others semi	๑๖๒.๗๑	๑๖๖.๔๙	๒๒.๔๕	๕๘.๗๕	๕๕.๕๘	๒๙.๗๑	๕๕.๖๗	๓๕.๐๑	๗๕.๘๕	๑๗๒.๙๘	๒๐๗.๕๗	
YoY (%)	๒๗.๐๕	๒.๓๒	-๕๑.๑๑	-๑๐.๖๒	๗๘.๔๓	๔๙.๒๒	๑๔๗.๙๗	-๔๐.๔๑	๓๖.๔๗	๑๒.๓๕๘	๒๔.๖๘	
QoQ (%)			๑๒.๗๖	๑๖๑.๖๙	-๕.๔๐	-๔๖.๕๕	๘๗.๙๘	-๓๗.๑๑	๑๑๖.๖๔			
Long product		๕๒๗.๕๑	๕๐๓.๕๙	๑๒๓.๑๖	๑๒๖.๕๗	๑๓๙.๙๓	๑๑๓.๙๓	๑๒๖.๓๔	๑๑๐.๓๓	๑๑๔.๐๑	๓๘๖.๓๗	๔๖๓.๖๔
	YoY (%)	-๑๔.๓๗	-๔.๕๓	-๑๗.๕๖	-๕.๖๙	๑๓.๐๐	-๕.๑๑	๒.๕๘	-๑๒.๘๓	-๑๘.๕๒	-๑๑.๓๐	-๗.๙๓
	QoQ (%)			๒.๕๗	๒.๗๗	๑๐.๕๖	-๑๘.๕๘	๑๐.๘๙	-๑๒.๖๗	๓.๓๔		
	Bar	๒๕๘.๓๓	๒๔๙.๗๓	๕๙.๙๔	๖๑.๖๑	๖๙.๖๖	๕๕.๗๒	๕๕.๐๙	๕๒.๒๒	๕๕.๔๗	๑๘๒.๐๓	๒๑๘.๔๓
	YoY (%)	-๑๖.๙๔	-๔.๔๙	-๒๔.๘๑	-๙.๔๕	๒๒.๖๖	๓.๓๐	-๑.๔๒	-๑๕.๒๔	-๒๐.๑๔	-๑๔.๒๐	-๑๑.๔๗
	QoQ (%)			๑๑.๑๒	๒.๗๙	๑๒.๗๔	-๑๙.๗๘	๖.๐๕	-๑๑.๖๓	๖.๒๓		
	HR section (H/L)	๔๒.๓๖	๓๖.๙๖	๑๐.๘๘	๗.๓๒	๑๓.๓๑	๕.๔๕	๘.๑๙	๕.๑๕	๕.๕๔	๒๐.๙๐	๒๕.๐๘
	YoY (%)	๗๑.๐๘	-๑๒.๗๕	๓๕.๔๙	๐.๕๕	๑.๑๔	-๖๐.๗๖	-๒๔.๗๒	-๒๙.๖๙	-๕๘.๔๑	-๓๘.๑๐	-๓๒.๑๔
	QoQ (%)			-๒๒.๖๗	-๓๒.๗๒	๘๑.๘๓	-๕๙.๐๕	๕๐.๒๘	-๓๗.๑๖	๗.๕๕		
	Wire rod (LC/HC)	๒๒๖.๘๒	๒๑๙.๙๐	๕๒.๓๔	๕๗.๖๔	๕๗.๑๖	๕๒.๗๖	๕๕.๐๖	๕๒.๙๖	๕๓.๐๑	๑๘๓.๔๔	๒๒๐.๑๓
	YoY (%)	-๑๙.๐๘	-๑๙.๐๘	-๑๕.๑๐	-๒.๑๒	๕.๗๗	๑.๐๐	๑๒.๘๔	-๘.๑๒	-๗.๒๗	-๓.๒๙	๐.๑๐
	QoQ (%)			๐.๑๙	๑๐.๑๓	-๐.๘๓	-๗.๗๐	๑๑.๙๔	-๑๐.๓๒	๐.๐๘		

ตารางที่ ๗-๑๒ มูลค่าการนำเข้าอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ (ต่อ)

Flat product		๖๙๖๘.๙๐	๕๓๒๓.๐๑	๑๒๙๘.๖๒	๑๒๗๒.๗๙	๑๔๑๕.๗๕	๑๓๑๘.๒๕	๑๑๘๒.๓๖	๑๒๑๙.๐๐	๗๐๙๐.๐๓	๔๐๙๐.๐๓	๔๙๐๘.๐๔
YoY (%)		๙.๒๔	-๒๓.๖๒	-๒๖.๘๘	-๒๙.๖๙	-๓๔.๐๘	๑.๕๑	-๗.๑๐	-๑๓.๙๐	-๘.๒๖	-๘.๒๖	-๗.๘๐
QoQ (%)				๕.๑๖	-๑.๙๙	๑๑.๒๓	-๑.๓๒	-๑๐.๓๑	๓.๑๐			
Hot rolled flat products		๓๑๕๒.๐๕	๑๘๖๐.๓๘	๔๓๐.๒๓	๔๔๘.๙๖	๔๘๙.๙๗	๔๕๕.๑๘	๓๖๗.๓๘	๔๓๗.๙๓	๑๓๘๔.๗๙	๑๓๘๔.๗๙	๑๖๖๑.๗๕
YoY (%)		๔๕.๙๒	-๔๐.๙๘	-๓๘.๙๐	-๔๐.๘๐	-๖๒.๓๑	๕.๘๐	-๑๘.๑๗	-๑๐.๖๒	-๑๐.๔๖	-๑๐.๔๖	-๑๐.๖๘
QoQ (%)				๑๐.๔๖	๔.๓๕	๙.๑๓	-๗.๓๔	-๑๙.๒๙	๑๙.๒๐	๒๒.๑๕	๘๕.๕๙	๑๐๒.๗๑
	HR plate	๑๐๐๕.๗๔	๑๔๒.๕๘	๓๗.๖๘	๔๓.๒๑	๓๗.๕๕	๒๔.๑๔	๒๔.๘๗	๓๔.๐๑	-๔๑.๐๒	-๓๔.๑๖	-๒๗.๙๖
	YoY (%)	๕๔๓.๑๘	-๘๕.๘๒	-๓๓.๕๐	-๘.๙๒	-๙๕.๗๖	๕๑.๕๔	-๓๔.๐๐	-๒๑.๒๙	-๓๔.๘๙	-๓๔.๑๖	-๒๗.๙๖
	QoQ (%)			๑๓๖.๕๓	๑๔.๖๘	-๑๓.๑๐	-๓๕.๗๑	๓.๐๒	๓๖.๗๖	๒๒๙.๘๔		
product	sub-product	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ก.-พ.ค.	
HR sheet		๑๒๔๕.๓๗	๑๔๒.๕๘	๓๗.๖๘	๔๓.๒๑	๓๗.๕๕	๒๔.๑๔	๒๔.๘๗	๓๔.๐๑	๒๒.๑๕	๘๕.๕๙	๑๐๒.๗๑
	YoY (%)	๓๖.๑๓	-๘๕.๘๒	-๓๓.๕๐	-๘.๙๒	-๙๕.๗๖	๕๑.๕๔	-๓๔.๐๐	-๒๑.๒๙	-๔๑.๐๒	-๓๔.๑๖	-๒๗.๙๖
	QoQ (%)			๑๓๖.๕๓	๑๔.๖๘	-๑๓.๑๐	-๓๕.๗๑	๓.๐๒	๓๖.๗๖	-๓๔.๘๙		
	HR sheet P&O	๙๐๐.๙๔	๙๓๕.๑๘	๒๐๘.๐๑	๒๐๘.๖๐	๒๔๕.๒๗	๒๗๓.๓๐	๒๔๕.๙๒	๑๔๘.๗๗	๒๒๙.๘๔	๖๗๙.๗๙	๘๑๕.๗๕
YoY (%)	-๒๐.๗๙	-๒๔.๙๑	-๔๔.๖๖	-๕๕.๒๓	๑๗.๘๗	๔๓.๗๘	๑๖.๓๐	-๒๘.๖๘	-๖.๒๙	-๑๐.๑๘	-๑๒.๗๗	
QoQ (%)			๙.๔๓	๐.๒๘	๑๗.๕๘	๑๑.๔๓	-๑๑.๔๘	-๓๘.๕๑	๕๔.๕๐			
Cold rolled flat products		๑๐๒๗.๓๐	๑๐๓๔.๑๑	๒๔๒.๕๐	๒๕๑.๗๘	๒๗๙.๘๖	๒๕๙.๙๗	๒๘๔.๙๔	๒๒๙.๙๖	๒๓๓.๒๙	๘๒๗.๓๖	๙๙๒.๘๓
	YoY (%)	-๑๕.๕๖	๐.๖๖	-๑๙.๔๑	-๑๖.๑๘	๒๖.๘๘	๒๖.๕๔	๑๗.๕๐	-๘.๖๗	-๑๖.๖๔	-๓.๕๔	-๓.๙๙
	QoQ (%)			๑๘.๐๔	๓.๘๓	๑๑.๑๕	-๗.๑๑	๙.๖๐	-๑๙.๒๙	๑.๔๕		
	CR carbon steel	๖๕๐.๗๓	๖๖๗.๑๗	๑๕๖.๕๗	๑๖๔.๐๘	๑๘๓.๖๔	๑๖๒.๘๘	๑๙๓.๑๓	๑๓๗.๖๓	๑๓๔.๗๔	๕๑๖.๙๘	๖๒๐.๓๘
YoY (%)	-๑๕.๘๔	๒.๕๓	-๑๙.๑๑	-๑๔.๑๔	๓๘.๑๕	๒๒.๓๕	๒๓.๓๕	-๑๖.๑๒	-๒๖.๖๓	-๖.๙๘	-๗.๐๑	
QoQ (%)			๑๗.๖๑	๔.๘๐	๑๑.๙๒	-๑๑.๓๐	๑๘.๓๕	-๒๘.๗๔	-๒.๑๐			
CR Stainless steel	๓๗๖.๕๗	๓๖๖.๙๔	๘๕.๙๓	๘๗.๗๐	๙๖.๒๒	๙๗.๐๙	๙๖.๘๑	๙๒.๓๓	๙๘.๕๕	๓๑๐.๓๘	๓๗๒.๔๖	
YoY (%)	-๑๕.๐๙	-๒.๕๖	-๑๙.๙๘	-๑๙.๗๕	๙.๗๙	๓๔.๒๗	๖.๘๔	๕.๒๘	๒.๕๑	๒.๖๑	๑.๕๐	
QoQ (%)			๑๘.๘๔	๒.๐๖	๙.๗๑	๐.๙๐	-๕.๔๔	๐.๕๗	๖.๗๓			

ตารางที่ ๗-๑๒ มูลค่าการนำเข้าอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าที่สำคัญ (ต่อ)

product	sub-product	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๗				๒๕๕๘
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ก.ค.	
Pipe YoY (%) QoQ (%)	Pipe – Seamless YoY (%) QoQ (%) Pipe - Welded YoY (%) QoQ (%)	๗๘๘.๒๙	๘๖๘.๐๗	๒๑๑.๗๖	๑๙๙.๓๓	๒๖๔.๗๐	๑๙๒.๒๘	๑๘๗.๖๙	๑๗๔.๐๖	๑๗๕.๗๑	๕๘๙.๓๕	๗๐๗.๒๒
		-๑๙.๓๕	๑๐.๖๘	-๔.๒๐	-๒.๕๕	๗๑.๑๘	-๕.๗๗	-๑๑.๗๘	-๑๒.๒๔	-๓๓.๖๒	-๑๙.๘๕	-๑๘.๕๓
		๕๐๘.๐๙	๕๙๗.๕๖	๔.๒๗	-๖.๗๘	๓๓.๔๖	-๒๗.๓๖	-๒.๓๙	-๗.๒๖	๐.๙๕	๓๙๘.๗๑	๔๗๘.๔๕
		-๑๔.๘๙	๑๗.๕๙	๑๔๓.๗๓	๑๓๙.๒๑	๑๘๔.๘๗	๑๒๙.๖๕	๑๓๓.๕๕	๑๑๕.๑๘	๑๑๗.๒๓	๓๙๘.๗๑	๔๗๘.๔๕
		๓.๕๒	-๑.๒๖	๑๙.๒๘	๗๒.๘๒	-๖.๖๒	-๗.๐๘	-๑๗.๒๖	-๓๖.๕๙	-๒๑.๕๕	-๒๑.๕๕	-๑๙.๙๒
		๒๗๖.๒๐	๒๗๐.๖๑	๖๙.๐๓	๕๙.๑๒	๓๒.๘๐	-๒๙.๘๗	๓.๐๑	-๑๓.๗๖	๑.๗๘	๑๙๐.๖๓	๒๒๘.๗๖
-๒๖.๔๔	-๒.๐๒	-๙.๗๐	-๓๑.๙๐	๖๗.๕๐	-๓.๙๖	-๒๑.๕๗	-๐.๔๐	-๒๖.๗๔	-๑๖.๐๕	-๑๕.๔๖		
๕.๘๖	-๑๔.๓๖	๓๕.๐๓	-๒๑.๕๕	-๑๓.๕๖	๘.๗๖	-๐.๖๘						
Coated steel YoY (%) QoQ (%)	Galv.sheet (HDG) YoY (%) QoQ (%) Galv.sheet (EG) YoY (%) QoQ (%) Tin plate YoY (%) QoQ (%) Tin free YoY (%) QoQ (%) Other coated steel YoY (%) QoQ (%)	๒๗๘๙.๕๕	๒๔๒๘.๕๒	๖๒๕.๘๙	๕๗๕.๐๕	๖๔๕.๙๒	๕๘๕.๖๖	๕๗๘.๑๓	๕๘๕.๐๓	๕๘๗.๗๘	๑๘๗๗.๘๘	๒๒๕๓.๔๖
		-๕.๕๗	-๑๒.๙๔	-๑๘.๘๓	-๒๓.๘๗	๓.๐๐	-๘.๖๕	-๗.๖๓	๒.๒๗	-๑๕.๑๙	-๘.๕๘	-๗.๒๑
		๑๖๓๙.๙๑	๑๓๑๐.๒๘	๓๔๘.๕๘	๓๒๗.๘๑	๓๓๗.๐๙	๓๐๐.๘๐	๒๙๗.๓๔	๒๘๕.๑๖	๒๖๗.๖๕	๙๓๒.๙๙	๑๑๙.๕๙
		-๙.๐๕	-๒๐.๑๐	-๒๖.๑๐	-๒๗.๙๒	-๖.๔๒	-๑๖.๑๗	-๑๑.๗๐	-๑๑.๗๐	-๒๐.๖๐	-๑๗.๐๗	-๑๘.๕๕
		๑๒๙.๕๑	๑๓๐.๗๗	๓๔.๕๑	๓๐.๘๕	๓๔.๙๒	๓๐.๔๙	๓๙.๐๘	๓๒.๗๘	๓๐.๘๘	๑๑๒.๖๘	๑๓๕.๒๒
		-๑๒.๖๗	๐.๙๗	๑.๕๓	-๑๕.๔๓	๒๖.๓๔	-๒.๙๐	๑๓.๒๔	๖.๒๔	-๑๒.๗๑	๑.๐๙	๓.๔๐
		๑๕๖.๑๔	๑๕๕.๒๙	๓๓.๙๒	๓๓.๘๔	๔๔.๐๖	๔๓.๔๗	๔๓.๑๔	๓๙.๙๒	๓๙.๗๗	๑๓๓.๙๓	๑๖๐.๗๒
		-๓๐.๔๒	-๐.๕๔	-๓๓.๙๖	-๐.๐๓	๑๒.๕๗	๓๖.๗๔	๒๗.๑๘	๑๗.๙๘	-๙.๗๔	๗.๖๕	๓.๕๐
		๖.๗๐	-๐.๒๔	๓๐.๒๐	-๑.๓๔	-๐.๗๖	-๐.๗๖	-๐.๗๖	-๐.๗๖	-๐.๗๖	-๐.๗๖	-๐.๗๖
		๓๗.๖๑	๓๕.๙๐	๖๐.๒	๕.๑๕๘	๕.๒๖๕	๑๐.๖๗	๑๕.๐๖	๑๕.๙๕	๑๓.๖๘	๑๑.๙๕	๔๖.๙๔
		-๔๕.๕๕	-๔.๕๕	-๕.๐๕	-๕.๒๐๐	๕.๖๕	๑๐.๗๗	๑๖.๖๕	๑๖.๖๕	๑๖.๖๕	๑๒.๐๐	๗๗.๘๕
		๘๑.๓๔	-๑๔.๕๕	๑๐.๗๗	-๑๔.๕๕	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗	๑๐.๗๗
๘๖๖.๓๘	๗๙๖.๒๘	๒๐๒.๘๖	๑๗๘.๔๐	๒๑๙.๑๘	๑๙๕.๘๘	๑๙๕.๘๘	๑๙๕.๘๘	๒๑๑.๖๘	๑๙๗.๙๓	๖๕๑.๓๔		
๑๖.๔๘	-๓.๖๔	๐.๙๖	-๑๙.๓๒	๑๓.๔๙	๒๒.๖๕	๒๒.๖๕	๒๒.๖๕	๒๒.๖๕	๒๒.๖๕	๒๒.๖๕		
๓.๙๕	-๑๒.๐๖	๒๒.๘๕	-๑๒.๐๖	๒๒.๘๕	-๑๒.๐๖	-๑๒.๐๖	-๑๒.๐๖	-๑๒.๐๖	-๑๒.๐๖	-๑๒.๐๖		

๗.๒.๕ กลุ่มพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก

๗.๒.๕.๑ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มพลาสติกของไทย

สถานการณ์การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ประจำเดือนกันยายน ๒๕๕๘ ดัชนีผลผลิตของการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC:๒๕๒๐) อยู่ที่ ๑๕๙.๕๑ จุด ลดระดับขึ้นจากเดือนสิงหาคม ๔.๕๑ จุดทางด้านอัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือน กันยายน ๒๕๕๘ แปรผันตามทิศทางผลผลิต อุตสาหกรรมด้วยเช่นกัน โดยปรับตัวลดลงอยู่ที่ ร้อยละ ๖๓.๒๒ ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมของปี ๒๕๕๘ แล้วฐานของดัชนีผลผลิตของการผลิต ผลิตภัณฑ์พลาสติกเฉลี่ย ๙ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ อยู่ต่ำกว่าช่วงเดียวกันเมื่อเทียบกับปีก่อนเล็กน้อย ขณะที่ดัชนีผลผลิตของการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ในไตรมาสที่ ๓/๒๕๕๘ ลดระดับลงอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยกระทบภาคการผลิตหลักมาจากภาวะ กำลังซื้อซบเซาทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นไตรมาส ๔/๒๕๕๘ ยังคงคาดการณ์ว่าจะมีเพิ่มระดับการผลิตเพื่อ เตรียมการสต็อกสินค้าทดแทนการลดระดับการผลิตลงในช่วงวันหยุดปลายปี แนวโน้มภาพรวม ของค่าเฉลี่ยดัชนีผลผลิตของการผลิตผลิตภัณฑ์ พลาสติกทั้งปีมีโอกาสต่ำกว่าหรือระดับเมื่อ เทียบกับตัวเลขค่าเฉลี่ยดัชนีผลผลิตฯของปีก่อน

๑. การส่งออก

ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘ ประเทศไทยมี มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกเท่ากับ ๑๑,๒๕๘ ล้านบาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่าน มาร้อยละ ๑๑.๐๔ โดยผลิตภัณฑ์พลาสติกในกลุ่มบรรจุภัณฑ์ (H.S.๓๙๒๓) มีมูลค่าการส่งออก ๓,๓๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๖ ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกรวมประจำเดือน รองลงมาคือผลิตภัณฑ์พลาสติกในกลุ่มพลาสติก อื่นๆ (H.S.๓๙๒๖) ที่มีมูลค่าส่งออก ๒,๖๓๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๓ ของมูลค่าการส่งออก ผลิตภัณฑ์พลาสติกรวมประจำเดือน ในเดือนมกราคม ๒๕๕๙ มีมูลค่าการส่งออก ๕๗๔.๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ หดตัว ร้อยละ ๑๖.๑ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน มีปริมาณ ๔๕๓.๑ ล้านกิโลกรัม หดตัวร้อยละ ๕.๐ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน จากการส่งออกไปจีน อาเซียน และญี่ปุ่นที่หดตัวต่อเนื่อง

๒. การนำเข้า

ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘ ประเทศไทยมี มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกเท่ากับ ๑๑,๙๑๕ ล้านบาท ปรับตัวลดลงจากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ ๑.๐๖ โดยผลิตภัณฑ์พลาสติกในกลุ่มอื่นๆ (H.S.๓๙๒๖) มีมูลค่าการนำเข้า ๕,๓๐๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๕๑ ของมูลค่าการนำเข้า ผลิตภัณฑ์พลาสติกรวมประจำเดือน รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์พลาสติกในกลุ่มฟิล์มพลาสติก (H.S.๓๙๒๐) ที่มีมูลค่านำเข้า ๑,๕๓๓ ล้านบาท คิด เป็นร้อยละ ๑๒.๘๑ ของมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ พลาสติกรวมประจำเดือน

๓. แนวโน้ม

แนวโน้มในปี ๒๕๕๙ คาดว่าเศรษฐกิจโลกที่เริ่มขยายตัวกลับมาใหม่ อัตราการบริโภค สินค้าภาคอุตสาหกรรมทั้งอเมริกา ยุโรปและเอเชีย รวมทั้งกลุ่ม AEC ได้เปิดเขตการค้าเสรีด้วยกัน ทำให้ ตลาดมีศักยภาพ และมีทิศทางกลับมาฟื้นตัวใหม่และเติบโตต่อได้ต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗-๑๓ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก (หน่วย : ตัน)

HS Code	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				ม.ค.-ธ.ค.	๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓			
๓๙๑๖	ใยยาวเดี่ยว	๔๖๒๘	๘๑๘๙.๑๔	๔๑๐๘.๖๑	๒๗๘๕.๑๔	๖๖๑.๔๖	๖๓๓.๙๓	๖๗๗	๑๐๐๙	๘๓๖	๒๗๔๗	๓๒๙๖
	YOY (%)	๑๑๕.๖๙	๗๖.๙๔	๑๒๔๘.๓๒	๒๐๑.๘๒	๑๒.๒๕	-๗๗.๔๔	-๘๓.๕๒	-๗๕.๔๔	๒๖.๓๘	-๖๔.๕๘	-๑๔๘.๔๒
	QoQ (%)	N/A	N/A	๔๖.๑๖	-๓๒.๒๑	-๗๖.๒๕	-๔.๑๖	๖.๗๙	๔๙.๐๓	-๑๗.๑๔	-	-
๓๙๑๗	หลอดหรือท่อ	๒๗.๓๘๘	๓๕๐๘๑.๙๖	๘๑๖๗.๘๓	๘๘๖๒.๒๓	๗๔๘๒.๕๕	๑๐๕๖๙.๕๕	๘๙๓๓	๙๑๓๘	๑๐๑๘๑	๓๐๗๙๐	๓๖๙๔๘
	YOY (%)	-๖.๘๒	๒๘.๐๙	๘.๙๑	๓๐.๖๙	๑๓.๙๗	๖๑.๕๔	๙.๓๗	๑๑.๘๘	๓๐.๐๖	๑๓.๕๘	๕.๐๕
	QoQ (%)	N/A	N/A	๒๔.๘๓	๘.๕๐	-๑๕.๕๗	๔๑.๒๕	-๑๕.๔๘	๒.๒๙	๑๑.๔๑	-	-
๓๙๑๘	พลาสติกปูพื้น	๘๖๕๓๑	๖๗๖๓๕.๙๒	๑๗๗๕๕.๗๗	๑๗๑๑๔.๕๓	๑๗๘๐๘.๑๓	๑๔๙๕๗.๔๙	๑๓๖๓๐	๑๕๑๐๕	๑๔๔๔๙	๔๗๒๕๕	๕๖๗๐๖
	YOY (%)	-๑.๗๔	-๒๑.๘๓	-๒๑.๖๙	-๒๔.๔๓	-๑๘.๓๗	-๒๒.๘๕	-๒๓.๒๓	-๑๔.๙๒	-๑๘.๘๖	-๑๙.๒๐	-๑๙.๒๗
	QoQ (%)	N/A	N/A	-๘.๔๒	-๓.๖๑	๔.๐๕	-๑๖.๐๑	-๘.๘๗	๑๐.๘๒	-๔.๓๔	-	-
๓๙๑๙	แผ่น แผ่นบาง ฟิล์ม พอยล์ และแถบอื่นๆ ชนิดยึดติดในตัว	๑๙๖๘๘	๒๒๙๓๒.๖๐	๕๓๒๘.๔๕	๕๘๖๖.๑๔	๕๙๒๐.๙๕	๕๘๑๗.๐๖	๕๓๒๔	๕๒๗๓	๕๘๔๗	๑๘๕๗๕	๒๒๒๙๐
	YOY (%)	๔.๖๓%	๑๖.๔๘	๙.๗๕	๑๐.๑๖	๒๘.๘๖	๑๘.๓๙	-๐.๐๘	-๑.๐๔	-๑.๒๔	-๓.๔๘	-๒.๘๘
	QoQ (%)	N/A	N/A	๘.๔๕	๑๐.๐๙	๐.๙๓	-๑.๗๕	๘.๔๗	-๐.๙๕	๑๐.๘๘	-	-
๓๙๒๐	แผ่น แผ่นบาง ฟิล์ม พอยล์ และแถบอื่นๆ ที่ไม่เป็นแบบ เซลลูลาร์	๓๒๒๒๒๗	๓๔๗๘๗๐.๖๑	๘๒๕๕๒.๕๙	๘๘๐๘๕.๘๗	๙๒๒๔๙.๑๗	๘๔๙๘๒.๘๙	๗๘.๒๕๑	๙๐๓๑๐	๙๑๔๖๙	๒๘๖๘๙๗	๓๔๔๒๗๖
	YOY (%)	๑๒.๘๔	๗.๙๕	๑๕.๔๑	๑๖.๔๓	๑.๔๘	๑.๐๑	-๕.๒๑	๙.๓๙	-๐.๘๔	-๒.๒๗	-๑.๐๔
	QoQ (%)	N/A	N/A	-๑.๘๘	๖.๗๐	๔.๗๓	-๗.๘๗	-๗.๙๒	๑๕.๔๑	๑.๒๘	-	-

ตารางที่ ๗-๑๓ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก (หน่วย : ตัน)(ต่อ)

HS Code	HS Code	๒๕๕๗						๒๕๕๘				๒๕๕๘*
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘			ม.ค.-มิ.ย.	
				Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓		
๓๙๒๒	เครื่องสุขภัณฑ์	๑,๕๘๑	๑๙๗๗.๖๘	๔๖๒.๔๗	๕๘๓.๑๖	๔๓๖.๓๔	๔๙๕.๗๑	๔๑๙	๕๒๐	๔๘๔	๑๖๑๑	๑๙๓๓
	YOY (%)	๖.๑๔	๒๕.๐๙	๓๐.๕๑	๔๕.๕๑	๓๗.๖๗	-๒.๖๖	-๙.๓๙	๑๒.๔๓	๑๐.๙๒	-๒.๐๗	-๒.๓๐
	QoQ (%)	N/A	N/A	N/A	๒๖.๐๙	-๒๕.๑๘	๑๓.๖๐	-๑๕.๔๗	๒๔.๑๐	-๖.๙๒	-	-
๓๙๒๓	ของที่ใช้ลำเลียงหรือบรรจุสินค้า	๓๗๗,๒๓๓	๔๒๒.๘๘๕.๐๓	๑๐๑๘๒๕.๘๖	๙๖๕๕๕.๕๙	๑๒๔๗๐๓.๐๕	๙๙๘๑๐.๕๓	๙๗๗๐๖	๙๖๑๓๔	๑๐๑๔๕๓	๓๓๐๙๒๕	๓๙๗๑๑๐
	YOY (%)	๕.๕๗	๑๒.๑๐	๑๓.๓๘	๙.๐๙	๒๖.๗๖	-๐.๗๓	-๔.๐๔	-๕.๕๘	-๑๘.๖๔	-๗.๗๖	-๖.๔๙
	QoQ (%)	N/A	N/A	๑.๒๗	-๕.๑๗	๒๙.๑๕	-๑๙.๙๖	-๒.๑๐	-๑.๖๐	๕.๕๓	-	-
๓๙๒๔	เครื่องใช้ในครัวเรือน	๕๔๐๗๗	๕๕.๐๓๙.๘๒	๑๓๒๙๙.๕๐	๑๔.๑๐๒.๗๐	๑๓๙๖๕.๓๘	๑๓๖๗๒.๒๔	๑๒.๓๐๑	๑๓๕๙๖	๑๓๑๐๒	๔๓๕๒๐	๕๒๒๒๔
	YOY (%)	๑.๑๑	๑.๗๘	๒.๑๓	๙.๑๕	-๒.๐๘	-๑.๔๕	-๗.๕๑	๒.๒๒	-๖.๑๘	-๕.๘๔	-๕.๓๙
	QoQ (%)	N/A	N/A	-๔.๑๔	๖.๐๓	-๐.๙๗	-๒.๐๙	-๑๐.๐๒	๑๐.๕๒	-๓.๖๓	-	-
๓๙๒๕	เครื่องประกอบของอาหาร	๗๔๖๖	๗๖๕๖.๓๔	๒๑๑๘.๖๗	๑๙๕๖.๗๙	๑๖๖๑.๔๘	๑๙๑๙.๔๐	๒๒๓๘	๒๒๓๑	๑๘๙๒	๖๘๘๖๓	๘๒๖๐
	YOY (%)	๑๐.๑๗	๒.๕๔	๕.๗๑	๔.๔๘	๔.๑๙	-๓.๗๔	๕.๖๓	๕.๓๐	๑๓.๘๗	๗.๘๙	๘๒๖๐
	QoQ (%)	N/A	N/A	๖.๒๕	-๗.๖๔	-๑๕.๐๙	๑๕.๕๒	๑๖.๕๙	-๐.๓๑	-๑๕.๑๙	-	-
๓๙๒๖	ของอื่นๆ ทำด้วยพลาสติก	๑๐๙.๗๐๑	๑๑๒๕๐๖.๔๗	๒๗๕๘๗.๕๓	๒๗๕๔๑.๔๒	๒๘๘๓๗.๔๔	๒๘๕๔๐.๐๘	๒๘๙๗๕	๒๘๐๕๘	๒๗๙๒๘	๙๓๗๓๒	๑๑๒๔๗๘
	YOY (%)	๐.๖๓	๒.๕๕	๐.๒๘%	๑.๗๒	๓.๗๗	๘.๒๑	๕.๐๒	๑.๗๐	-๓.๑๕	-๐.๒๒	-๐.๒๒
	QoQ (%)	N/A	N/A	๔.๕๙	-๐.๑๖	๔.๗๑	๑.๐๓	๑.๕๒	-๓.๑๖	-๐.๔๖	-	-
	รวม	๑๐๕๗.๘๓๔	๑๑๓๓๔๑๔.๐๒	๒๗๖๐๑๖.๙๔	๒๗๖๒๗๔.๑๑	๓๐๗๖๖๙.๐๑	๒๗๓๙๕๓.๙๖	๒๖๐๓๕๐	๒๗๓๓๑๘	๒๘๑๐๙๗	๙๐๔๙๕๒	๑๐๘๕๙๔๒

ตารางที่ ๗-๑๔ ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก (หน่วย : ตัน)

HS Code	2556	2557	2557				2558				ม.ก.-ต.ก.	2558*
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3			
3906	ใยยาวเดี่ยว	๖๓๓๙.๓๙	๗๖๖๑.๔๓	๑,๗๖๒.๓๕	๑๙๔๖.๖๘	๒๐๙๕.๐๗	๑๘๕๗.๓๓	๑.๗๗๔	๒๒๕๙	๒๓๑๓	๗๑๕๒	๘๕๘๒
	YOY (%)	๒๑.๗๔	๒๐.๘๕	๑๖.๒๖	๓๐.๖๗	๓๐.๐๑	๗.๘๓	๐.๖๖	๒๘.๑๘	๑๐.๔๐	๑๐.๕๘	๑๐.๗๓
	QoQ (%)	N/A	N/A	๒.๓๒	๑๐.๔๖	๗.๖๒	-๑๑.๓๔	-๔.๔๘	๒๗.๓๓	๒.๓๙	-	-
3907	หลอดหรือท่อ	๒๓๖๒๓.๑๘	๒๘๙๑๔.๑๒	๗,๕๙๑.๓๘	๗๔๓๘.๔๑	๖๔๙๓.๑๘	๗๓๙๑.๑๕	๘๓๙๓	๙๓๙๓	๗๒๙๒	๒๗๖๔๓	๓๓๑๗๒
	YOY (%)	๗.๗๘	๒๒.๓๙	๔๔.๕๔	๒๐.๖๑	๑๓.๙๕	๑๓.๖๑	๑๐.๕๕	๒๓.๗๓	๑๒.๓๐	๑๓.๔๓	๑๒.๘๓
	QoQ (%)	N/A	N/A	๑๖.๖๘	-๒.๐๑	-๑๒.๗๑	๑๓.๘๒	๑๓.๕๕	๑๑.๙๑	-๒๒.๓๖	-	-
3908	พลาสติกปูพื้น	๑๗๐๘๗.๖๖	๑๙๔๐๓.๑๑	๔,๐๗๒.๒๑	๔๗๕๕.๓๐	๔๖๑๐.๙๖	๕๙๖๔.๖๔	๕๔๖๔	๖๐๘๔	๖๖๖๐	๒๐๕๑๕	๒๔๖๑๘
	YOY (%)	๒๙.๙๖	๑๓.๕๕	๔๖.๕๗	๑๗.๘๑	-๘.๑๒	๑๓.๕๑	๓๔.๑๗	๔๙.๔๐	๔๔.๔๓	๒๔.๕๐	๒๑.๑๘
	QoQ (%)	N/A	N/A	-๒๒.๕๑	๑๖.๗๗	-๓.๐๔	๒๙.๓๕	-๘.๓๙	๑๑.๓๔	๙.๔๖	-	-
3909	แผ่น แผ่นบาง พิล์ม พอยล์ และแถบอื่นๆ ชนิดยึดติดในตัว	๓๙๔๖๒.๗๕	๔๔๔๗๐.๒๖	๑๐๐๔๖.๖๓	๑๑๗๒๔.๕๖	๑๑๓๔๒.๘๓	๑๑๓๕๖.๒๔	๑๑๔๕๙	๑๒๑๑๓	๑๑๓๐๒	๓๘๔๖๖	๔๖๑๕๙
	YOY (%)	๘.๖๐	๑๒.๖๘	๗.๘๓	๑๖.๙๔	๑.๗๘	๒๖.๕๑	๑๔.๐๕	๒๐.๕๖	-๐.๓๕	๓.๕๗	๓.๖๕
	QoQ (%)	N/A	N/A	๑๑.๙๒	๑๖.๗๐	-๓.๒๖	๐.๑๑	๐.๙๐	๕.๗๐	-๖.๖๙	-	-
3920	แผ่น แผ่นบาง พิล์ม พอยล์ และแถบอื่นๆ ที่ไม่เป็นแบบเซลลูลาร์	๑๒๙๓๘๙.๑๑	๑๓๐๔๑๖.๗	๓๐๓๙๒.๕๙	๓๒๗๗๙.๙๖	๓๕๒๖๑.๓๑	๓๑๙๘๒.๘๔	๓๕๕๒๔	๓๘๕๕๒	๓๔๓๙๔	๑๒๐๓๔๗	๑๔๔๔๑๖
	YOY (%)	๐.๘๖	๐.๗๙	-๔.๘๕	-๒.๖๔	๓.๙๗	๗.๑๐	๑๖.๘๘	๒๖.๘๔	-๒.๔๕	๘.๗๖	๙.๖๙
	QoQ (%)	N/A	N/A	๑.๗๗	๗.๘๕	๗๓๕๗	-๙.๒๙	๑๑.๐๗	๘.๕๒	-๑๐.๗๘	-	-

ตารางที่ ๗-๑๔ ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก (หน่วย : ตัน)(ต่อ)

HS Code	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				ม.ค.-ต.ค.	๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓			
๓๙๒๒ เครื่องสุขภัณฑ์	๔๓๗๓	๑๙๗๗.๖๘	๑๑๖๕.๐๙	๑๓๙๔.๔๒	๑๔๒๙.๒๔	๑๔๗๖.๔๔	๑๕๐๐	๑๖๖๓	๑๓๑๑	๔๘๘๙	๕๘๖๗	
YOY (%)	๑๙.๓๙	๒๕.๐๙	๔๒.๐๗	๒๕.๔๒	๒๑.๓๑	๑๖.๘๖	๒๘.๗๔	๔๒.๗๓	-๘.๒๗	๙.๖๐	๖.๘๔	
QoQ (%)	N/A	N/A	-๗.๗๗	๑๙.๖๘	๒.๕๐	๓.๓๐	๑.๕๙	๑๐.๘๖	-๒๑.๑๖	-	-	
๓๙๒๓ ของที่ใช้ล้างหรือบรรจุสินค้า	๑๐๖๐๗๙.๐๔	๔๒๒.๘๙๕.๐๓	๒๘๐๓๓.๖๗	๒๗๖๔๖.๖๔	๒๗๓๙๓.๙๗	๒๘๓๓๖.๒๑	๒๖๒๗๖	๒๗๓๘๒	๒๗๑๙๐	๘๙๙๖๓	๑๐๗๙๕๖	
YOY (%)	-๔.๖๗	๕.๐๕	๒.๖๕	๗.๑๖	๔.๒๑	๖.๓๐	-๖.๒๖	-๒.๓๒	-๐.๗๔	-๒.๘๑	-๓.๒๒	
QoQ (%)	N/A	N/A	๕.๐๕	-๑.๓๘	-๐.๙๑	๓.๕๔	-๗.๓๖	๔.๒๐	-๐.๗๐	-	-	
๓๙๒๔ เครื่องใช้ในครัวเรือน	๒๓๘๙๒.๒๙	๒๕๗๙๑.๘๗	๕๓๑๕.๒๓	๖๗๗๑.๔๖	๖๖๒๙.๙๒	๗๐๗๕.๒๖	๔๙๔๕	๖๐๖๙	๕๘๙๘	๑๘๙๕๕	๒๒๗๔๖	
YOY (%)	-๔.๖๗	๗.๙๕	-๗.๐๒	๑๐.๙๑	๗.๒๒	๒๐.๑๘	-๖.๙๖	๑๔.๑๘	-๑๑.๐๓	-๑๑.๒๑	-๑๓.๓๙	
QoQ (%)	N/A	N/A	-๙.๗๑	๒๗.๓๙	-๒.๐๙	๖.๗๑	-๓๐.๑๐	๒๒.๗๓	-๒.๘๑	-	-	
๓๙๒๕ เครื่องประกอบของอาหาร	๑๕๔๗๑.๓๕	๑๔๘๕๙.๘๕	๓๑๒๑.๑๕	๓๘๑๐.๖๔	๔๐๒๘.๕๕	๓๘๙๙.๕๑	๔๐๔๓	๔๒๗๗	๕๕๙๙	๑๕๔๒๒	๑๘๕๐๖	
YOY (%)	๕.๒๙	-๓.๙๕	-๓.๑๗	-๔.๖๙	-๑๑.๕๔	๕.๕๒	๒๙.๕๓	๓๗.๐๓	๓๖.๕๐	๒๐.๖๘	๑๙.๗๐	
QoQ (%)	N/A	N/A	-๑๕.๕๓	๒๒.๐๙	๕.๗๒	-๓.๒๐	๓.๖๗	๕.๗๘	๒๘.๕๗	-	-	
๓๙๒๖ ของอื่นๆ ทำด้วยพลาสติก	๑๑๗๐๓๘.๐๓	๑๒๑๓๐๕.๕๒	๒๘๕๖๕.๙๙	๒๙๖๒๘.๔๔	๒๙๖๖๖.๖๒	๓๓๔๔๔.๔๗	๒๙๖๔๙	๒๙๗๑๗	๒๙๘๑๙	๙๙.๑๖๓	๑๑๘๙๙๖	
YOY (%)	๑.๒๔	๓.๖๔	-๐.๓๙	๐.๐๕	๒.๒๖	๑๒.๔๘	๓.๗๙	๔.๐๒	๐.๕๑	๐.๑๗	-๑.๙๔	
QoQ (%)	N/A	N/A	-๓.๙	๓.๗๑	๐.๑๓	๑๒.๗๓	-๑๑.๓๔	๐.๒๒	๐.๓๔	-	-	
รวม	๕๕๓๐๑๗.๑๐	๕๙๗๑๑๙.๐๗	๑๔๐๔๙๘.๗๖	๑๔๘๒๕๗.๓๑	๑๕๒๐๙๒.๙๔	๑๕๖๒๗๐.๐๖	๑๕๒.๑๙๓	๑๕๘๙๓๑	๑๕๕๔๙๑	๕๑๘๕๖๖	๖๒๒๒๗๙	
YOY (%)	๒.๑๓	๗.๙๗	๕.๙๖	๖.๓๘	๖.๙๐	๑๒.๕๘	๘.๓๒	๑๓.๑๑	๒.๒๓	๔.๖๗	๔.๐๔	
QoQ (%)	N/A	N/A	๑.๒๒	๕.๕๒	๒.๕๙	๒.๗๔	-๒.๖๐	๔.๔๒	-๒.๑๖	-	-	

๗.๒.๖ กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ

๗.๒.๖.๑ สถานการณ์ปัจจุบันของกลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับของไทย

ภาพรวมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับปี ๒๕๕๘ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน คาดว่าการผลิตจะเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๔๓ ตามคำสั่งซื้อโดยเฉพาะเครื่องประดับแท้ อาทิ สร้อย แหวน จี้ และ ต่างหู จากตลาดหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฮองกง เยอรมนี จีน และสหรัฐอเมริกาบริติชเวิลด์ ประกอบกับมี การผลิตเพื่อทดแทนการส่งออกสินค้าจากสต็อกด้านการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับโดยรวม คาดว่า จะมีมูลค่าการส่งออก ๑๑,๔๐๕.๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๑๔ เนื่องจากมูลค่า การส่งออกทองคำยังไม่ขึ้นรูปเพิ่มขึ้นสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน แต่หากไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้น รูป การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ คาดว่า จะมีมูลค่า ๗,๓๗๘.๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยับตัวเพียง ร้อยละ ๑.๐๖ โดยยังมีฮองกง สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญ

๑. การผลิต

การผลิตและการจำหน่าย จากตัวเลขประมาณการภาพรวมปี ๒๕๕๘ คาดว่า การผลิตเครื่องเพชร พลอย และ รูปพรรณและของที่เกี่ยวข้องกัน ปี ๒๕๕๘ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน (ตารางที่ ๑) ดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๔๓ ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวของสหรัฐอเมริกา เยอรมนี เบลเยียม และความต้องการของตลาด ทำให้มีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเครื่องประดับแท้ อาทิ สร้อย แหวน จี้ และต่างหู จากตลาดหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฮองกง เยอรมนี จีน และสหรัฐอเมริกาบริติชเวิลด์ ส่งผลให้ ดัชนีส่งสินค้าหรือดัชนีการจำหน่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๒.๕๒ ขณะเดียวกันดัชนีสินค้าสำเร็จรูปคงคลังมี แนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕.๔๗เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการสต็อกสินค้าเพื่อทดแทนการส่งออกในช่วง ที่ผ่านมา และเพื่อรองรับความต้องการสำหรับเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ในช่วงปลายปี

๒. การส่งออก

จากตัวเลขประมาณการภาพรวมปี ๒๕๕๘ (ตารางที่ ๒) คาดว่า การส่งออกอัญมณี และ เครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้นรูป) จะมีมูลค่า ๗,๓๗๘.๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๐๖ โดยสินค้าที่มีผลทำให้มูลค่าการส่งออกขยายตัว ได้แก่ พลอย ไข่มุก และเครื่องประดับแท้ทำด้วย โลหะมีค่าอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๕๔ ๕.๕๑และ๘.๒๔ตามลำดับ โดยมีแรงหนุนจากความต้องการซื้อ สินค้าสำหรับเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ในช่วงปลายปีโดยเฉพาะตลาดส่งออกหลัก อาทิ ฮองกง สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ซึ่งอยู่ในภาวะฟื้นตัวทางเศรษฐกิจแม้จะในอัตราที่ไม่รวดเร็วมากนัก แต่ผู้บริโภคต่างเริ่มมีความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจของประเทศทั้งนี้ หากรวมทองคำยังไม่ขึ้นรูปจะทำให้ มูลค่าการส่งออกในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๑๔เนื่องจากการส่งออกทองคำยังไม่ขึ้นรูปมีมูลค่าสูงถึง ๔,๐๒๗.๑๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๔.๘๘จากปี ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นผลจากราคาทองคำเฉลี่ยใน ตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นมากจากปีก่อน ทำให้มีการสั่งซื้อเพื่อเก็งกำไรและถือครองไว้ ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ฮองกง สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกาโดยมีสินค้าส่งออกสำคัญในแต่ละตลาด ดังนี้

- ตลาดฮ่องกง ได้แก่ ทองคำยังไม่ขึ้นรูป เพชร พลอย และเครื่องประดับแท้ทำด้วยทอง
- ตลาดสวิตเซอร์แลนด์ ได้แก่ ทองคำยังไม่ขึ้นรูปและเครื่องประดับแท้ทำด้วยทอง
- ตลาดสหรัฐอเมริกา ได้แก่ เครื่องประดับแท้ทำด้วยทอง และทำด้วยเงิน เพชร และ พลอย

๓. การนำเข้า

จากตัวเลขประมาณการภาพรวมปี ๒๕๕๘ (ตารางที่ ๓) คาดว่า การนำเข้าเครื่องเพชร พลอย อัญมณี และเงินแท่ง (ไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้นรูป) จะมีมูลค่า ๒,๘๐๘.๒๘ ล้านบาท ลดลง ร้อยละ ๓.๕๙ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัว โดยวัตถุดิบที่มีผลต่อมูลค่า การนำเข้าเพื่อการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่ เพชร แพลทินัม รวมทั้งโลหะมีค่าและโลหะอื่น ๆ ลดลง ร้อยละ ๙.๕๐๑๗.๗๓ และ ๑๒.๘๘ ตามลำดับ เนื่องจากการผลิตเครื่องประดับแท้ที่ทำด้วยวัตถุดิบ ดังกล่าวลดลง ตามคำสั่งซื้อสินค้าที่ลดลงสำหรับมูลค่าการนำเข้าเครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ ในภาพรวม คาดว่า จะลดลง ร้อยละ ๙.๒๔ จากปี ๒๕๕๗ เนื่องจากการ นำเข้าทองคำยังไม่ขึ้นรูปมีมูลค่าลดลง ร้อยละ ๑๑.๑๐ เนื่องจากราคาทองคำในตลาดโลกเฉลี่ยยังคงปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อน

ตารางที่ ๗-๑๕ ดัชนีการผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ และของที่เกี่ยวข้อง

ดัชนี	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ต.ค.	
ผลผลิตอุตสาหกรรม	๑๓๘.๑๐	๑๖๘.๓๕	๑๕๖.๕๙	๑๘๑.๗๕	๑๙๐.๖๙	๑๔๔.๓๓	๑๖๒.๕๖	๒๐๙.๙๔	๑๙๓.๙๑	๑๙๒.๓๒	๑๙๐.๙๖
YOY (%)	๒๓.๙๐	๒๑.๙๑	๓๓.๐๕	๓๕.๗๓	๒๔.๒๗	-๒.๐๐	๓.๘๑	๑๕.๕๑	๑.๖๙	๙.๕๙	๑๓.๔๓
QoQ (%)	-	-	๖.๒๙	๑๖.๐๖	๕.๙๒	-๒๔.๒๙	๑๒.๖๐	๒๙.๑๔	-๗.๖๔	-	-
สิ่งสินค้า	๑๓๑.๒๖	๑๕๖.๒๓	๑๒๒.๔๙	๑๑๗.๘๔	๑๓๗.๒๔	๘๙.๔๙	๑๐๔.๐๙	๑๔๘.๐๙	๑๕๕.๙๖	๑๗๗.๐๐	๑๗๕.๗๙
YOY (%)	๒๐.๖๔	๑๙.๐๒	๒๖.๖๘	๓๖.๘๖	๓๔.๘๑	-๐.๑๓	-๑๕.๐๒	๒๕.๖๗	๑๓.๖๔	๘.๘๔	๑๒.๕๒
QoQ (%)	-	-	-	-๓.๗๙	๑๖.๔๖	-๓๔.๗๙	๑๖.๓๒	๔๒.๒๖	๕.๓๒	-	-
สินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	๙๓.๕๕	๑๑๖.๗๖	๑๒๒.๔๙	๑๑๗.๘๔	๑๓๗.๒๔	๘๙.๔๙	๑๐๔.๐๙	๑๔๘.๐๙	๑๕๕.๙๖	๑๓๕.๘๒	๑๓๔.๘๒
YOY (%)	-๑๐.๓๐	๒๔.๘๒	๒๖.๖๘	๓๖.๘๖	๓๔.๘๑	-๐.๑๓	-๑๕.๐๕	๒๕.๖๗	๑๓.๖๔	๑๑.๒๒	๑๕.๔๗
QoQ (%)	-	-	๓๖.๗๐	-๓.๗๙	๑๖.๔๖	-๓๔.๗๙	๑๖.๓๒	๔๒.๒๖	๕.๓๒	-	-

ตารางที่ ๗-๑๖ มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ (หน่วย : ล้านบาทสหรัฐ*)

การส่งออก	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ต.ค.	
อัญมณีและเครื่องประดับ	๑๐๐๘๕.๓๗	๑๐๐๘๐.๓๔	๑๘๓๓.๑๕	๑๗๑๓.๕๖	๑๙๓๙.๒๒	๑๘๑๔.๗๔	๑๙๒๑.๖๕	๑๗๔๓.๗๖	๑๙๒๑.๐๖	๙๕๔๔.๐๙	๑๑๔๐๕.๒๖
YOY (%)	-๒๓.๒๙	-๐.๐๕	๕๕.๕๒	๙.๔๙	-๓๙.๙๕	๗.๑๒	-๙.๖๗	๒.๘๒	๔๘.๗๔	๑๕๒.๕๐	๑๓.๑๔
QoQ (%)	-	-	๓๙.๕๙	-๑๖.๘๓	-๑๒.๙๔	๕.๙๘	๑๗.๗๑	-๕.๓๓	๒๕.๙๔	-	-
๑. อัญมณี	๒๔๔๘.๗๓	๒๗๘๔.๕๕	๓๐๓๓.๓๐	๑๗๑๓.๕๖	๒๑๙๖.๔๖	๒๓๒๗.๗๒	๒๗๔๐.๐๕	๒๕๙๔.๐๘	๓๒๖๗.๑๐	๒๔๕๔.๘๑	๒๙๒๙.๖๐
YOY (%)	๑๕๓๗๓	๑๓.๗๑	๑๖.๖๔	๙.๔๙	๘.๕๔	๑๑.๔๖	๘.๔๑	-๒.๓๒	๓.๒๘	๒.๔๗	๕.๒๑
QoQ (%)	-	-	๓๗.๒๕	-๑๖.๘๓	๔.๗๙	-๑๙.๕๕	๓๓.๕๐	-๑๓.๒๓	๑๐.๘๑	-	-
(๑) เพชร	๑๖๗๕.๓๙	๑๘๕๒.๙๓	๗๓๕.๗๘	๒๕๒๒.๘๖	๗๔๒.๖๑	๕๙๗.๕๑	๗๙๗.๖๙	๖๙๒.๑๙	๗๖๖.๙๙	๑๕๑๘.๗๙	๑๘๑๘.๐๒
YOY (%)	๑๒.๒๔	๑๐.๖๐	๑๕.๕๙	๑๘.๕๗	๐.๑๘	๘.๑๔	-๔.๑๖	-๑๐.๒๗	๒.๓๑	-๓.๗๔	-๑.๘๘
QoQ (%)	-	-	๒๕.๗๖	-๓.๖๙	-๖.๕๖	-๘.๖๘	๑๑.๔๕	-๕.๖๕	๖.๕๔	-	-
(๒) พลอย	๗๕๗.๐๒	๙๑๗.๑๘	๔๘๖.๔๔	๗๐๘.๖๖	๔๕๘.๐๓	๔๑๘.๒๘	๔๖๖.๑๙	๔๓๙.๑๙	๔๖๘.๖๓	๙๒๓.๒๔	๑๐๙๖.๓๕
YOY (%)	๒๓.๘๒	๒๑.๑๖	๑๙.๑๘	๑๙.๔๐	๒๔.๗๐	๒๒.๓๕	๓๓.๐๗	๓๓.๐๗	๕.๘๒	๑๔.๖๙	๑๙.๕๔
QoQ (%)	-	-	๖๙.๔๘	๐.๗๗	๒๘.๒๑	-๓๖.๕๓	๘๔.๓๒	๘๔.๓๒	๑๘.๐๑	-	-
(๓) ไข่มุก	๑๖.๓๑	๑๔.๔๔	๒๔๔.๘๒	๔๙๐.๑๘	๒๗๘.๔๔	๑๗๖.๗๔	๓๒๕.๗๗	๓๒๕.๗๗	๒๙๔.๖๕	๑๒.๗๘	๑๕.๒๔
YOY (%)	๓๘.๐๕	-๑๑.๔๘	-๐.๑๔	๑๘.๑๓	๖๕.๕๑	-๔๘.๔๒	๒๖.๙๕	๒๖.๙๕	-๓๙.๔๖	-๑.๓๕	๕.๕๑
QoQ (%)	-	-	-๖.๔๘	-๑๑.๒๙	๓๗๑.๔๓	-๕๙.๔๕	๑๓๐.๑๘	๑๓๐.๑๘	๓๙.๔๘	-	-
๒. เครื่องประดับที่แท้จริง	๓๗๒๕.๔๐	๓๘๕๓.๖๒	๔.๕๑	๑.๓๐	๖.๑๔	๒.๙๙	๕.๗๓	๕.๗๓	๓.๗๒	๓๑๗๐.๓๖	๓๘๐๐.๕๑
YOY (%)	-๑.๑๑	๓.๔๔	-๒.๕๕	-๒.๕๔	๑.๗๑	๑๗.๗๕	๒.๒๕	๒.๒๕	-๔.๓๓	-๑.๐๙	-๑.๓๘
QoQ (%)	-	-	๕.๙๐	-๑๐.๗๖	๒๓.๔๔	๐.๙๓	-๘.๐๔	-๘.๐๔	๑๐.๗๘	-	-

ตารางที่ ๗-๑๖ มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ (หน่วย : ล้านบาทสหรัฐ) (ต่อ)

การส่งออก	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ต.ค.	
(๒) ทำด้วยทอง	๑,๙๓๗.๒๖	๑,๘๙๙.๘๕	๓๘๗.๙๓	๓๖๑.๓๔	๔๕๖.๕๔	๔๘๘.๑๙	๓๗๑.๓๗	๓๙๘.๑๒	๔๐๓.๓๐	๑,๕๙๘.๙๖	๑,๙๑๕.๔๗
YOY (%)	-๖.๒๗	-๑.๙๓	-๘.๙๔	-๕.๔๙	-๘.๑๑	๑๙.๖๖	๓.๖๙	๓.๘๗	๐.๒๓	๑.๔๗	๐.๘๒
QoQ (%)	-	-	๒๑.๙๐	-๑๔.๑๑	๑๗.๔๒	-๒.๖๖	๕.๖๓	-๑๓.๙๗	๑๓.๓๐	-	-
(๓) ทำด้วยโลหะมีค่าอื่นๆ	๑๘๔.๔๘	๒๕๙.๗๗	๔๙๓.๖๐	๔๒๓.๙๔	๔๙๗.๗๗	๔๘๔.๕๔	๕๑๑.๘๒	๔๔๐.๓๓	๔๙๘.๙๑	๒๓๕.๒๗	๒๘๑.๑๘
YOY (%)	๑.๙๙	๔๐.๘๑	๒๗.๗๐	๑.๖๕	๗๖.๙๕	๖๓.๓๑	๓๔.๐๘	๔.๐๙	๙.๒๒	๗.๘๑	๘.๒๔
QoQ (%)	-	-	๓๑.๕๔	-๘.๒๕	๕๒.๑๒	-๑๑.๐๔	๗.๙๙	-๒๘.๗๗	๕๙.๖๒	-	-
๓. เครื่องประดับอัญมณีเทียม	๓๖๒.๓๗	๔๐๖.๕๐	๕๗.๐๓	๕๒.๓๓	๗๙.๖๐	๗๐.๘๑	๗๖.๔๗	๕๕.๔๗	๘๖.๙๔	๓๓๓.๔๗	๔๐๑.๓๕
YOY (%)	-๓.๓๗	๑๒.๑๘	-๐.๐๖	๑๑.๑๔	๑๗.๓๗	๑๘.๙๙	๑๘.๘๗	๖.๐๖	-๖.๕๗	๑.๓๕	-๑.๒๗
QoQ (%)	-	-	-๑๓.๒๐	๒.๐๐	๑๘.๖๖	๑๓.๒๖	-๑๓.๒๙	-๘.๙๙	๔.๕๓	-	-
๔. อัญมณีสังเคราะห์	๑๓๙.๘๔	๑๑๘.๔๐	๘๘.๓๔	๙๐.๑๑	๑๐๖.๙๓	๑๒๑.๑๑	๑๐๕.๐๒	๙๕.๕๗	๙๙.๙๐	๙๓.๑๕	๑๑๑.๓๗
YOY (%)	๑๗.๒๙	-๑๕.๓๓	๑๑.๒๑	-๘.๗๓	-๒๘.๘๔	-๓๐.๘๘	-๒๘.๗๓	-๘.๖๐	๑๗.๖๔	-๙.๓๗	-๕.๙๔
QoQ (%)	-	-	-๕.๓๔	-๑๓.๒๕	-๑๖.๗๔	๑.๐๙	-๒.๓๙	๑๑.๒๖	๗.๑๗	-	-
๕. ทองคำยังไม่ได้ขึ้นรูป	๓๒๗๒.๕๑	๒๗๗๙.๖๖	๓๕.๖๖	๓๐.๙๔	๒๕.๗๖	๒๖.๐๔	๒๕.๔๒	๒๘.๒๘	๓๐.๓๐	๓๓๗๙.๑๐	๔๐๒๗.๑๖
YOY (%)	-๕๐.๗๐	-๑๕.๐๖	๔๙๓.๓๕	๑๖.๒๙	-๘๕.๖๗	-๑๑.๓๘	-๓๑.๘๑	๕.๐๗	๔๒๓.๒๖	๔๔.๙๙	๔๔.๘๘
QoQ (%)	-	-	๑๐๗.๓๒	-๓๒.๕๗	-๖๘.๒๑	๙๙.๔๒	๕๙.๕๔	๓.๙๐	๕๘.๓๐	-	-
๖. โลหะมีค่าและของที่หุ้มด้วยโลหะมีค่าอื่นๆ	๑๓๖.๕๒	๑๓๗.๖๐	๑๒๐๐.๑๔	๘๐๙.๒๙	๒๕๗.๒๔	๕๑๒.๙๘	๘๑๘.๔๐	๘๕๐.๓๒	๑๓๕๖.๐๔	๑๑๓.๒๑	๑๓๕.๒๗
YOY (%)	๒.๙๑	๐.๘๐	๓.๐๙	๒๗.๕๒	-๑๒.๑๐	-๑๗.๙๖	-๒.๗๐	-๒๔.๗๗	๑๕.๗๐	-๕.๗๑	-๑.๗๐
QoQ (%)	-	-	๗.๖๒	๓๒.๘๘	-๓๕.๑๐	-๑๑.๖๐	๒๗.๖๒	๒.๗๕	-๐.๑๙	-	-

ตารางที่ ๗-๑๖ มูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ (ต่อ) (หน่วย : ล้านบาทเหรียญสหรัฐฯ)

การส่งออก	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ต.ค.	
อัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้นรูป)	๖๘๑๒.๘๖	๗๓๐๐.๖๗	๓๔.๘๑	๔๖.๒๕	๓๐.๐๒	๒๖.๕๓	๓๓.๘๖	๓๔.๘๐	๓๔.๗๓	๖๑๖๔.๙๙	๗๓๗๘.๑๐
YOY (%)	๔.๖๕	๗.๑๖	๔.๘๖	๖.๕๔	๔.๑๔	๑๓.๘๔	๔.๘๓	๑.๗๖	-๐.๙๔	๐.๒๐	๑.๐๖
QoQ (%)	-	-	๑๔.๙๙	-๖.๕๒	๑๓.๑๗	-๖.๔๒	๕.๘๙	-๙.๒๖	๑๐.๑๗	-	-

ตารางที่ ๗-๑๗ มูลค่าการนำเข้าเครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ (หน่วย : ล้านบาทสหรัฐ)

การนำเข้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				ม.ค.-ต.ค.	๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓			
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ	๑๗๘๒๓.๖๓	๘๘๗๐.๒๘	๑๖๙๖.๓๕	๒๑๐๑.๙๖	๒๘๕๒.๔๙	๒๒๑๙.๔๘	๒๗๙๕.๗๕	๑๔๐๙.๗๐	๒๑๕๐.๐๒	๖๗๑๐.๑๓	๘๐๕๐.๔๑	
YOY (%)	๑๒.๗๗	-๕๐.๒๓	-๗๗.๑๗	-๔๔.๕๘	-๑๘.๖๓	-๒๘.๓๒	๖๔.๘๑	-๓๒.๙๓	-๒๔.๖๓	-๗.๒๓	-๙.๒๔	
QoQ (%)	-	-	-๔๕.๒๒	๒๓.๙๑	๓๕.๗๑	-๒๒.๑๙	๒๕.๙๖	-๔๙.๕๘	๕๒.๕๒	-	-	
๑. เพชร	๑๓๖๐.๓๐	๙๗๖.๕๒	๒๗๘.๓๓	๒๕๓.๒๕	๒๕๕.๙๐	๑๘๙.๐๕	๒๐๘.๗๔	๒๑๕.๐๐	๒๑๕.๐๐	๗๔๐.๒๑	๘๘๓.๗๕	
YOY (%)	-๒๙.๗๙	-๒๘.๒๑	-๕๓.๘๗	-๑๐.๘๕	-๑๒.๕๗	๔.๘๘	-๒๕.๐๐	-๑๕.๑๐	-๔.๔๕	-๑๔.๖๗	-๙.๕๐	
QoQ (%)	-	-	๕๔.๔๑	-๙.๐๑	๑.๐๕	-๒๖.๑๒	๑๐.๔๑	๓.๐๐	๑๓.๗๒	-	-	
๒. พลอย	๓๓๘.๑๕	๓๖๘.๗๘	๗๗.๕๘	๙๐.๖๔	๑๓๐.๖๙	๖๙.๘๖	๑๓๖.๒๑	๗๖.๒๙	๑๐๗.๙๕	๓๔๐.๒๗	๔๐๕.๐๔	
YOY (%)	๒.๔๔	๙.๐๖	-๓๕.๓๓	๔๑.๑๕	๓๑.๖๓	๒๗.๗๙	๗๕.๕๘	-๑๕.๘๔	-๑๗.๔๐	๔.๒๗	๙.๘๓	
QoQ (%)	-	-	๔๑.๙๐	๑๖.๘๔	๔๔.๑๘	-๔๖.๕๔	๙๔.๙๗	-๔๓.๙๙	๔๑.๕๐	-	-	
๓. อัญมณีสังเคราะห์	๑๒๑.๑๒	๑๓๒.๙๘	๓๓.๑๗	๓๓.๑๑	๓๔.๙๗	๓๑.๗๒	๒๙.๕๘	๓๑.๒๓	๓๗.๗๙	๑๑๑.๐๙	๑๓๒.๙๓	
YOY (%)	๑๘.๖๒	๙.๗๘	๑๖.๓๒	๑๙.๐๗	๑๖.๔๔	-๘.๗๖	-๑๐.๘๓	-๕.๗๐	๘.๐๔	-๒.๐๘	-๐.๐๔	
QoQ (%)	-	-	-๔.๕๖	-๐.๑๘	๕.๖๑	-๙.๓๑	-๖.๗๓	๕.๕๘	๒๑.๐๐	-	-	
๔. ไข่มุก	๒๓.๖๓	๒๓.๒๗	๖.๒๙	๕.๐๘	๘.๔๙	๓.๔๑	๘.๘๓	๓.๘๖	๑๐.๔๑	๒๕.๑๐	๒๙.๗๑	
YOY (%)	๒๒.๓๘	-๑.๕๒	-๐.๖๕	๒.๔๕	๓๔.๐๔	-๔๓.๒๒	๔๐.๔๒	-๒๔.๐๔	๒๒.๖๖	๑๗.๙๖	๒๗.๗๐	
QoQ (%)	-	-	๔.๖๘	-๑๙.๒๐	๖๗.๑๖	-๕๙.๘๔	๑๕๘.๘๖	-๕๖.๒๙	๑๖๙.๙๒	-	-	
๕. ทองคำ	๑๕๐๕๖.๕๕	๖๖๑๒.๔๗	๑๑๑๑.๒๖	๑๕๔๕.๘๐	๒๒๐๗.๕๑	๑๗๔๗.๙๐	๒๒๒๓.๘๗	๙๐๑.๑๑	๑๕๗๕.๘๒	๔๘๙๐.๒๘	๕๘๗๘.๔๓	
YOY (%)	๒๑.๖๓	-๕๖.๐๘	-๘๒.๕๐	-๕๑.๘๕	-๒๒.๑๘	-๓๔.๒๖	๑๐๐.๑๒	-๔๑.๗๑	-๒๘.๖๒	-๖.๘๕	-๑๑.๑๐	
QoQ (%)	-	-	-๕๘.๒๐	๓๙.๑๐	๔๒.๘๑	-๒๐.๘๒	๒๗.๒๓	-๕๙.๔๘	๗๔.๘๘	-	-	
๖. เงิน	๗๔๔.๑๔	๕๖๖.๗๘	๑๔๕.๐๑	๑๒๓.๒๔	๑๖๖.๔๙	๑๓๒.๐๓	๑๔๐.๘๖	๑๔๔.๖๙	๑๓๔.๙๐	๕๖๘๓๑๖	๕๕๘.๐๘	
YOY (%)	-๑๗.๐๕	-๒๓.๘๓	-๔๖.๗๖	-๒๐.๙๐	-๑๓.๖๘	๗.๒๘	-๒.๗๙	๑๗.๔๑	-๑๘.๙๗	-๕.๕๒	-๑.๕๔	
QoQ (%)	-	-	๑๗.๘๓	-๑๕.๐๑	๓๕.๐๙	-๒๐.๗๐	๖.๗๖	๒.๖๕	-๖.๗๗	-	-	

ตารางที่ ๗-๑๗ มูลค่าการนำเข้าเครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ (ต่อ) (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

การนำเข้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๗				๒๕๕๘				๒๕๕๘*
			Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	Q๑	Q๒	Q๓	ม.ค.-ต.ค.	
๗. แพลทินัม	๕๓.๗๗	๕๔.๐๒	๑๔.๒๑	๑๓.๓๒	๑๕.๗๕	๑๐.๗๔	๑๔.๗๓	๑๐.๕๙	๘.๘๖	๓๗.๑๖	๔๔.๔๔
YOY (%)	๑.๔๖	๐.๔๗	๑.๒๘	-๖.๖๔	๑๕.๗๑	-๙.๔๕	๓.๖๕	-๒๐.๕๑	-๔๘.๗๓	-๒๑.๓๘	-๑๗.๗๓
QoQ (%)	-	-	๑๙.๘๓	-๖.๒๙	๑๘.๒๖	-๓๑.๘๒	๓๗.๑๖	-๒๘.๑๓	-๑๖.๒๙	-	-
๘. โลหะมีค่า และโลหะอื่นๆ	๑๒๕.๙๘	๑๓๕.๔๖	๓๐.๕๐	๓๗.๕๒	๓๒.๖๙	๓๔.๗๖	๓๒.๘๓	๒๖.๙๔	๒๙.๗๘	๙๗.๘๖	๑๑๘.๐๒
YOY (%)	๔๔.๓๔	๗.๕๓	-๙.๐๓	๑๙.๖๔	-๔.๑๗	๒๘.๘๒	๗.๖๕	-๒๘.๒๐	-๘.๙๑	-๑๒.๓๓	-๑๒.๘๘
QoQ (%)	-	-	๑๓.๐๒	๒๓.๐๒	-๑๒.๘๗	๖.๓๓	-๕.๕๕	-๑๗.๙๖	๑๐.๕๕	-	-
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง (ไม่รวมทองคำยังไม่ขึ้นรูป)	๓๔๖๓.๖๐	๒๙๑๒.๘๖	๗๔๓.๖๖	๗๐๙.๗๖	๘๑๘.๗๕	๖๔๐.๖๙	๗๔๘.๘๓	๖๖๐.๒๘	๗๔๘.๑๗	๒๓๕๐.๒๐	๒๘๐๘.๒๘
YOY (%)	-๑๙.๔๘	-๑๕.๙๐	-๔๑.๐๖	-๕.๐๑	-๕.๖๖	๙.๑๖	๐.๗๐	-๖.๙๗	-๘.๖๒	-๖.๙๔	-๓.๕๙
QoQ (%)	-	-	๒๖.๗๑	-๔.๕๖	๑๕.๓๖	-๒๑.๗๕	๑๖.๘๘	-๑๑.๘๓	๑๓.๓๑	-	-
เครื่องประดับอัญมณี	๖๙๖.๕๒	๖๕๕.๐๖	๑๕๘.๕๗	๑๕๓.๖๐	๑๗๓.๗๖	๑๖๙.๑๒	๑๗๖.๙๖	๑๕๑.๖๙	๑๗๓.๙๖	๕๓๐.๓๕	๖๓๖.๒๙
YOY (%)	-๒๐.๔๑	-๕.๙๕	-๑๓.๖๔	-๖.๗๐	-๑๒.๖๔	๑๓.๒๖	๑๑.๕๙	-๑.๒๕	๐.๑๑	-๒.๒๕	-๒.๘๖
QoQ (%)	-	-	๖.๒๐	-๓.๑๔	๑๓.๑๓	-๒.๖๗	๔.๖๓	-๑๔.๒๘	๑๔.๖๙	-	-
๑. เครื่องประดับอัญมณีแท้	๖๔๒.๙๒	๕๙๐.๗๕	๑๔๔.๙๒	๑๓๘.๘๒	๑๕๑.๗๗	๑๕๕.๒๓	๑๖๑.๔๓	๑๓๘.๙๗	๑๖๐.๑๙	๔๘๔.๙๒	๕๘๑.๗๖
YOY (%)	-๒๒.๕๒	-๘.๑๑	-๑๔.๖๐	-๙.๙๑	-๑๗.๔๗	๑๔.๗๘	๑๑.๓๙	๐.๑๑	๕.๕๕	-๐.๕๑	-๑.๕๒
QoQ (%)	-	-	๗.๑๖	-๔.๒๑	๙.๓๓	๒.๒๘	๓.๙๙	-๑๓.๙๑	๑๕.๒๗	-	-
๒. เครื่องประดับอัญมณีเทียม	๕๓.๖๐	๖๔.๓๑	๑๓.๖๕	๑๔.๗๘	๒๒.๐๐	๑๓.๘๙	๑๕.๓๓	๑๒.๗๒	๑๓.๗๗	๔๕.๔๓	๕๕.๕๕
YOY (%)	๑๘.๑๕	๑๙.๙๘	-๒.๐๑	๓๙.๓๕	๔๖.๗๑	-๑.๓๔	๑๓.๗๙	-๑๓.๙๕	-๓๗.๓๙	-๑๗.๖๖	-๑๕.๑๙
QoQ (%)	-	-	-๓.๐๒	๘.๒๗	๔๘.๘๓	-๓๖.๘๗	๑๑.๘๕	-๑๘.๑๒	๘.๒๙	-	-

๗.๓ บทสรุป

ผลกระทบและโอกาสของการมีความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ภายใต้กรอบ FTA ต่างๆ ของภาคอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบันนั้น จะมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของ เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศคู่เจรจา และยุทธศาสตร์ในการวางภาคอุตสาหกรรมในการ เจรจว่าเป็นอย่างไร ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการทำ FTA ก็คือ การลดอุปสรรคทางการค้าระหว่าง กัน โดยการลดอัตราภาษีศุลกากร และการขจัดอุปสรรคทางการค้าต่างๆ ที่ไม่ใช่ภาษี นอกจากนี้ ยัง รวมไปถึงความร่วมมือและการสร้างโอกาสการลงทุนระหว่างกัน และการใช้ประเทศคู่สัญญาเป็น แหล่งหรือประตูในการขยายตลาดสินค้าตนเอง ประเด็นสำคัญที่ภาคอุตสาหกรรมกำลังเผชิญอยู่ก็คือ

๑. โครงสร้างภาษีศุลกากรของไทยในสินค้าต่างๆ ค่อนข้างจะสูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่เจรจา ต่างๆ ที่กำลังเจรจาและจะเจรจา โดยอัตราเฉลี่ยของไทยเท่ากับร้อยละ ๑๐ ในขณะที่อัตราเฉลี่ยภาษี ศุลกากรของประเทศคู่เจรจาของไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำกว่ามาก เช่น จีนที่มีอัตราเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ ๗ ส่วนญี่ปุ่นเท่ากับร้อยละ ๒.๕ และออสเตรเลียกับสหรัฐอเมริกา เท่ากับร้อยละ ๒.๕ และ ๓ ตามลำดับ จะมีเพียงประเทศอินเดียเท่านั้นที่มีอัตราภาษีศุลกากรค่อนข้างจะสูงกว่าของไทย คือ ประมาณร้อยละ ๑๗ ดังนั้น เมื่อเจรจาในส่วนของการลดภาษีศุลกากรแล้วอุตสาหกรรมไทยมักจะต้อง ลดในอัตราเฉลี่ยที่มากกว่าประเทศคู่เจรจา และอัตราภาษีศุลกากรของประเทศคู่เจรจาในปัจจุบันก็ไม่ สูงมากจนเป็นอุปสรรคของการส่งออกหรือบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยใน ประเทศคู่เจรจา อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญก็คือ รายการสินค้าอุตสาหกรรมที่เจรจาลดอัตราภาษี ศุลกากรระหว่างกันนั้น คงจะต้องพิจารณาในรายละเอียดแต่ละรายการเป็นสำคัญ เพราะถึงแม้ว่า อัตราภาษีศุลกากรของประเทศคู่เจรจาจะอยู่ในอัตราต่ำ แต่ในบางรายการอัตราภาษีศุลกากรของ ประเทศคู่เจรจายังอยู่ในระดับสูง เช่น รถปิกอัพของสหรัฐอเมริกา หรือรายการสิ่งทอของออสเตรเลีย ที่สูงถึงกว่าร้อยละ ๒๐ และนอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นๆ ประกอบ

๒. ประเทศคู่เจรจาที่มีกฎเกณฑ์การกำหนดมาตรการต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าสินค้าไทย ในตลาดนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็ด้านมาตรฐานที่สูงกว่าสากลทั่วไป หรือมีกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยากทำ ให้ต้นทุนการนำเข้าสูงเกินความจำเป็น ประเด็นเหล่านี้จะต้องมีการเจรจาและผูกโยงกับประเด็นอื่นๆ ด้วย เช่น การลดภาษีศุลกากร การอำนวยความสะดวกในการลงทุน หรือพิธีศุลกากร หรือประเด็น อื่นๆ ที่ไทยจะต้องเป็นฝ่ายให้มากกว่า แนวทางออกมาในรูปของความร่วมมือเพื่อยกระดับมาตรฐาน สินค้าไทยในอนาคตหรือเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และอื่นๆ เพื่อให้ สินค้าไทยสามารถเข้าสู่ตลาดคู่แข่งได้สะดวกและในมาตรฐานระดับสากลทั่วไป จากการศึกษาของ Ando-Fujii (๒๐๐๓) ที่คำนวณผลการใช้การมาตรการกีดกันทางการค้าที่ใช้ภาษีศุลกากร (NTM/NTB) ออกมาในรูปภาษีศุลกากร (Tariff Equivalence) จะพบว่าอัตราการกีดกันทางการค้าที่ มิใช่ภาษีศุลกากรของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนามาก โดยประเทศ พัฒนาทั้งหลายถึงแม้จะกำหนดมาตรการกีดกันในภาคอุตสาหกรรมน้อยกว่าภาคเกษตรกรรม แต่ก็อยู่ใน อัตราที่สูงกว่าประเทศที่กำลังพัฒนามาก และลักษณะการใช้ประเภทของมาตรการก็มีความ แตกต่างกันอย่างออกไป โดยประเทศกำลังพัฒนาจะเน้นการใช้มาตรการทางด้านมาตรฐานและคุณภาพ สินค้านำเข้าและการสนับสนุน เป็นสำคัญ ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาจะเป็นการใช้มาตรการ

ควบคุมการนำเข้า และกระบวนการนำเข้าที่ยุ่งยาก สำหรับประเทศไทยนั้น มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากรเมื่อคิดย้อนกลับเป็นอัตราภาษีศุลกากรจะสูงมาก โดยในภาคอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ ๙ และภาคเกษตรกรรมร้อยละ ๑๑๔ และเมื่อเทียบกับประเทศคู่เจรจาที่สำคัญของไทย เช่น ญี่ปุ่นหรือสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนของอัตราการค้ากีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีในภาคอุตสาหกรรมสูงถึงร้อยละ ๓๙ และ ๙๙ ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมสูงร้อยละ ๑๓๕ และ ๗๗ ตามลำดับ

๓. การลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ประเทศคู่เจรจามีความชำนาญจะเรียกร้องความสะดวกและเปิดให้เข้าประเทศสะดวกและง่ายขึ้น โดยเฉพาะด้านการลงทุน ประเทศเหล่านั้นจะมองไทยเป็นประตูในการระบายสินค้าไปสู่อาเซียน และประเทศอื่นๆ ที่ไทยทำความตกลงการค้าเสรีด้วย ดังนั้น ประโยชน์ที่ไทยได้รับจะต้องมากกว่าการได้เงินทุนเข้ามาและการจ้างงานเท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี การบริหาร และการตลาดจากการลงทุนเหล่านี้ เพื่อใช้เป็นบันไดให้กับอุตสาหกรรมไทยสู่ตลาดโลก

การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ของสินค้าไทยภายใต้พลวัตการค้าโลก

๘.๑ บทนำ

การแข่งขันทางการค้าถือเป็นนโยบายทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มประเทศที่เปิดเสรีทางการค้า โดยยึดหลักให้ผู้ประกอบการหลายรายสามารถจำหน่ายสินค้าประเภทเดียวกันได้ในราคาและคุณภาพที่แตกต่างกันตามกลไกตลาด อันเป็นวิธีการหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่เป็นผู้บริโภคซึ่งจะสามารถเลือกซื้อสินค้าได้อย่างมีคุณภาพและในราคาที่ถูกลง

อย่างไรก็ดี แม้จะมีแนวคิดในการเปิดให้มีการแข่งขันทางการค้าเป็นไปอย่างเสรีก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็ยังพบปัญหาว่ามีการผูกขาดทางการค้าโดยกลุ่มผู้ประกอบการบางกลุ่ม หลายประเทศที่เป็นรัฐทุนนิยมที่มีบทบาทมากในตลาดการค้าโลกจึงได้มีการออกกฎหมายป้องกันการผูกขาดทางการค้าขึ้นมาบังคับใช้ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศสหราชอาณาจักร หรือแม้แต่ในประเทศที่ไม่ได้มีบทบาทมากในตลาดการค้าโลกก็ตาม ก็มีการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันเพื่อควบคุมกลไกตลาดในประเทศให้มีความสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจโลก

ในบทนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์การวิเคราะห์ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย ผลกระทบต่างๆที่เกิดจาก AEC ที่มีต่อสินค้าหลักที่สำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยสินค้าทางด้านอุตสาหกรรม เครื่องจักรกลการเกษตร อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ และอุตสาหกรรมยานยนต์การวิเคราะห์ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยแยกตามกลุ่มสินค้าสำคัญหลักๆ คือ

๘.๒ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้า

๘.๒.๑ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

๘.๒.๑.๑ ผลกระทบ ต่อผู้ประกอบการ

(๑) วัตถุประสงค์ การผลิต ต้นทุนการผลิต และมาตรฐาน

๑) เทคโนโลยีการผลิตและมาตรฐานของไทยอยู่ในระดับแนวหน้าของอาเซียน
๒) ต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับสูงเนื่องจากต้นทุนที่เกิดจากทางภาครัฐ เช่น ภาษีค่าแรงขั้นต่ำรวมถึงการใช้เหล็กภายในประเทศยังเป็นสาเหตุให้ ต้นทุนการผลิตยังมีสัดส่วนสูงกว่าต้นทุนอื่นๆ

๓) วัตถุประสงค์ของไทยมีราคาแพงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน

๔) การผลิตให้ได้มาตรฐานของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงมากทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นไม่สามารถแข่งขันกับประเทศจีนได้

(๒) แรงงานภายในประเทศและการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ

๑) SMEs ไทยยังไม่สามารถขยายการผลิตได้เนื่องจากไม่มีแรงงาน

๒) ทักษะฝีมือของแรงงานในการทำงานกับอุตสาหกรรมนี้ไม่มีความน่าสนใจหรือทัดเทียมกับอุตสาหกรรมอื่น

- ผลิต สูงขึ้น
- ๓) มีการรวมตัวกันในคลัสเตอร์เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ
 - ๔) ขาดแรงงานที่มีฝีมือ เมื่อต้องมีการฝึกแรงงานต่างด้าวก็ทำให้ต้นทุนการผลิต สูงขึ้น
 - ๕) แรงงานมีค่านิยมที่จะเลือกทำงานในบริษัทที่มั่นคง
 - ๖) แรงงานที่มีทักษะอาจถูกดึงตัวไปทำงานที่ต่างประเทศ
 - (๓) ตลาด สินค้า และลูกค้า
 - ๑) ผู้ประกอบการจะแข่งขันได้ ต้องมีการเน้นเรื่องบริการหลังการขาย
 - (๔) อัตราภาษี ระเบียบพิธีการศุลกากร
 - ๑) ภาษีนำเข้าวัตถุดิบรวมแล้วสูงกว่าการนำเข้าเครื่องจักรสำเร็จจากต่างประเทศ
 - (๕) อื่นๆ
 - ๑) ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศเวียดนาม มีแรงงานที่มีความสามารถเทียบเท่ากับประเทศไทย แต่วิศวกรของไทยไม่ชอบ เข้ามาทำงานที่เป็น SMEs
 - ๒) มีการจัดตั้งสถาบันปวส. และ ปวช. เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรม

ตารางที่ ๘-๑ การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
วัตถุดิบ การผลิต แรงงาน ต้นทุน และมาตรฐาน	ต้นทุนการผลิตสามารถแข่งขันได้	ต้นทุนวัตถุดิบสูง เช่น เหล็กการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานนั้นต้องใช้ต้นทุนที่สูง
แรงงาน	แรงงานเพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพ	ต้นทุนแรงงาน และขาดแคลนแรงงานที่ศนคติของแรงงานที่ต้องการทำงานในองค์กรใหญ่มากกว่า SMEs
อัตราภาษี ระเบียบ พิธีการศุลกากร	ไม่มีภาษีนำเข้าวัตถุดิบ	ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ เพราะรวมแล้วสูงกว่าการนำเข้าเครื่องจักรสำเร็จจากต่างประเทศ

ตารางที่ ๘-๒ การวิเคราะห์ SWOT อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

<p>จุดแข็ง (Strengths)</p>	<p>๑. ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ปริมาณการผลิตอาหารในประเทศมีมากเพียงพอที่จะสามารถส่งออกขายต่างประเทศได้ โดยเฉพาะปลาหมึก</p> <p>๒. อาหารไทยมีความหลากหลายทั้งชนิดและประเภทอาหาร อันเนื่องมาจากความแตกต่างของภูมินิเวศทำให้ได้ผลิตภัณฑ์นานาชนิด</p> <p>๓. อาหารไทยเป็นอาหารสุขภาพ เนื่องจากมีองค์ประกอบของสมุนไพรหลายชนิดและส่วนประกอบหลายอย่างที่มีคุณภาพทางอาหารสูง</p> <p>๔. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารไทยรายใหญ่มีศักยภาพในการพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐานระดับสากลเพื่อการแข่งขันในตลาดโลกเสรีได้</p>
<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p>	<p>๑. ยังไม่มีแผนการจัดการและดูแลความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>๒. มีหน่วยงานจำนวนมากในการกำกับดูแลระบบอาหารไทย โดยขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงาน ยึดติดกับกรอบภาระหน้าที่ และไม่มีระบบวางแผนร่วมกัน</p> <p>๓. การดำเนินงานตามแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับอาหารทุกแผนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องด้วยมีหน่วยงานเกี่ยวข้องจำนวนมาก ต่างมีแผนงานโครงการที่ซ้ำซ้อนไม่ต่อเชื่อมกัน ไม่สามารถรวมเป็นเครือข่ายระหว่างองค์กรเอกชนและองค์กรประชาชน</p> <p>๔. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในระบบอาหารยังไม่เกิดผลอย่างจริงจัง มีช่องว่างและความซ้ำซ้อนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน</p>
<p>โอกาส (Opportunities)</p>	<p>๑. ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศต่างๆต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันทางการค้า ทำให้ผู้ผลิตอาหารต้องมีความระมัดระวังเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผลิตได้ตามมาตรฐาน</p> <p>๒. กระแสความตื่นตัวในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก</p> <p>๓. การกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุน ให้ความสำคัญกับธุรกิจอาหารของรัฐบาล เช่น ผ่านธุรกิจท่องเที่ยว นโยบายเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารมุ่งสู่การเป็นครัวโลก นโยบายส่งเสริมธุรกิจอาหารให้ขยายรูปแบบจัดจ้านร้านอาหารและภัตตาคาร ส่งเสริมการส่งออกสินค้าอาหารฮาลาล ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้เข้มแข็ง</p> <p>๔. มีหน่วยงานที่มีศักยภาพในการสนับสนุนงบประมาณการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับระบบอาหาร</p>
<p>อุปสรรค (Threats)</p>	<p>๑. ทุนธรรมชาติพื้นฐานเริ่มมีจำกัดและมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ประชากรเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้เกิดภาวะความไม่สมดุลของปริมาณอาหารกับจำนวนประชากรในอนาคต</p> <p>๒. การใช้เทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอาหารที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยมุ่งเพื่อการเพิ่มผลผลิตอาหารจำนวนมาก ทำให้ความหลากหลายทางธรรมชาติลดลง</p> <p>๓. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งมุ่งเน้นระบบการค้าแบบตลาดเสรี ทำให้มีภาวะการแข่งขันสูง</p>

ตารางที่ ๘-๓ ตารางวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
โอกาส (Opportunities)	การทำตลาดในประเทศอาเซียน โดยเฉพาะประเทศ CLMV และ อินโดนีเซีย	การรวมกลุ่มเป็น คลัสเตอร์ เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต (W) รวมถึง การทำตลาดต่างประเทศร่วมกัน
อุปสรรค	การร่วมลงทุนกับประเทศใน อาเซียน (S) เพื่อโอกาสในการ พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ (T)	- การทบทวนแก้ไข กฎและระเบียบเช่น มาตรฐานต่างๆ สำหรับสินค้าส่งออก เพื่อให้ผลิตสินค้าเกรดรองที่จะนำมา แข่งขันกับสินค้าจีนและตอบสนองกำลังซื้อ ในระดับที่ต่ำลง (W+T) - การสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง เช่น ลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ความช่วยเหลือเรื่อง การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาใน ต่างประเทศ ฯลฯ (T) เพื่อให้สามารถ แข่งขันด้านราคาได้ (W)

๘.๒.๒ กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

๘.๒.๒.๑ ผลกระทบ ต่อผู้ประกอบการ

(๑) วัตถุดิบ การผลิต ต้นทุนการผลิต และมาตรฐาน

๑) วัตถุดิบ และวิธีการผลิตมีความหลากหลายขึ้น

๒) ลดต้นทุนการผลิตโดยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่ค่าแรงถูกกว่า

เช่น ประเทศเวียดนาม พม่า

(๒) แรงงานภายในประเทศและการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ

๑) มีการพัฒนาฝีมือแรงงานอยู่ตลอดเวลา เมื่อแรงงานลดก็ไม่กระทบยอดขาย

ส่งออก

๒) สามารถใช้แรงงานราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้านได้

๓) ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวในระบบจำนวนมากกว่าแรงงานในระบบเกือบ

๒ เท่า จึงกลายเป็นปัญหาว่าจะทำอย่างไรให้แรงงานนอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบเต็มรูปแบบ

๔) ขาดแคลนแรงงานประเภทช่างตัดเย็บในประเทศอย่างหนัก

๕) มีปริมาณงานเสียร้อยละ ๒๐ ของผลผลิตทั้งหมด สื่อว่าคุณภาพของ

แรงงานยังไม่ดีเท่าที่ควร ผู้ประกอบการจึงควรรหาทางลดของเสียที่เกิดขึ้นในระบบผลิต

(๓) ตลาด สินค้า และลูกค้า

๑) สินค้าหลักของไทยมีน้อยชนิด

๒) การตลาดในอาเซียนทำได้ยาก หรือทำได้แค่เพียง OEM ไปขายในอาเซียนเท่านั้น แต่การกระทำของ OEM เป็นอุปสรรคอยู่มากต่อโรงงานขนาดเล็ก โดยเฉพาะการพยายามพัฒนาสินค้าตามยุคสมัยและความนิยม

(๔) การลงทุนในประเทศ และต่างประเทศ

๑) ต่างชาติเริ่มทยอยย้ายฐานการลงทุนออกจากประเทศจีน เพราะไม่ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น จึงเป็นโอกาสของประเทศในกลุ่มอาเซียน

๒) แหล่งผลิตในทวีปอเมริกามีต้นทุนสูงชันกว่าสิทธิประโยชน์ภานำเข้าจาก NAFTA ดังนั้นนักลงทุนจึงเริ่มย้ายฐานการผลิตมายังอาเซียน

(๕) อุตสาหกรรมสนับสนุนและโลจิสติกส์

๑) ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบเทียบในเรื่องอุตสาหกรรมสนับสนุนที่ครบวงจร

(๖) อัตราภาษี ระเบียบพิธีการศุลกากร

๑) ได้สิทธิประโยชน์นำเข้าของประเทศเพื่อนบ้านในการส่งสินค้าไปขายยังยุโรปและสหรัฐอเมริกา

๒) มีมาตรการป้องกันसानปนเปื้อนในเสื้อผ้าเด็ก โดยประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ริเริ่ม และมีบางประเทศในยุโรปประกาศตามมา ซึ่งสินค้าไทยได้มาตรฐานสามารถส่งออกได้

ตารางที่ ๘-๔ การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานภาพในปัจจุบัน
วัตถุดิบ การผลิต แรงงาน ต้นทุน และมาตรฐาน	ต้นทุนการผลิตสามารถแข่งขันได้	นโยบายค่าแรงงาน ๓๐๐ บาทต่อวัน
แรงงาน	แรงงานเพียงพอต่อความต้องการ และมีคุณภาพ	ต้นทุนแรงงานสูงและขาดแคลน แรงงาน
การลงทุน	ย้ายฐานการลงทุนไปกลุ่มประเทศ CLMV	ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนามมีแรงงาน ราคาถูกกว่า ไทย
การตลาด การขาย และ ลูกค้า	ยุโรปและทั่วโลก ประเทศในอาเซียน	- แนวโน้มการย้ายฐานการผลิต เครื่องนุ่งห่มมายังอาเซียนของ ผู้ผลิตเสื้อผ้าระดับโลก - ผู้ประกอบการเริ่มปรับตัวจาก การรับจ้างผลิต (OEM) ไปเป็น การสร้างตราสินค้า (OBM)
อัตราภาษี ระเบียบ พิธีการ ศุลกากร	สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ ประเทศ CLMV	มีการใช้สิทธิประโยชน์ในการส่ง สินค้าไปขายยังยุโรป และ สหรัฐอเมริกา

ตารางที่ ๘-๕ การวิเคราะห์ SWOT Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

<p>จุดแข็ง (Strengths)</p>	<p>๑. มาตรฐานการผลิตและมีมือแรงงานไทยดีกว่าประเทศอื่นในอาเซียน แรงงานฝีมือทักษะสูง พัฒนาฝีมือได้เร็ว มีคุณภาพการผลิต ความประณีต และสามารถทำรูปแบบที่ตลาดต้องการได้</p> <p>๒. ไทยมีห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมครบถ้วน ทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ</p> <p>๓. ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้ ประสบการณ์ ความพร้อมมากกว่าประเทศอื่นในอาเซียน</p> <p>๔. ความเชื่อมั่นในคุณภาพ มาตรฐานการผลิต แรงงาน และสิ่งแวดล้อมของไทยมีภาพลักษณ์ดีในตลาดโลก</p>
<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p>	<p>๑. ต้นทุนแรงงานสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน</p> <p>๒. การขาดแคลนแรงงาน</p> <p>๓. ต้นทุนการขนส่ง และโลจิสติกส์สูง ขาดระบบการขนส่งทางราง</p> <p>๔. ผลกระทบด้านราคาสินค้าที่มีการนำเข้าจากอาเซียนด้วยกันซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่า</p> <p>๕. ผู้ประกอบการยังไม่มีตราสินค้าเป็นของตนเอง ขาดการออกแบบพัฒนา</p> <p>๖. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ</p>
<p>โอกาส (Opportunities)</p>	<p>๑. ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนมีต้นทุนแรงงานต่ำกว่าไทย</p> <p>๒. ไทยตั้งอยู่ศูนย์กลางของแหลมอินโดจีน</p> <p>๓. ใช้ CLMV เป็นฐานการส่งออกไปนอก AEC เพื่อประโยชน์จากสถานะ Least Developed Countries: LDC₅</p> <p>๔. การรับและแบ่งงานตามความถนัดในสายโซ่อุปทาน (Supply & Value Chain) มีความร่วมมือในการผลิตร่วมกันและใช้ชิ้นส่วนต่างๆ ในการประกอบร่วมกัน โดยใช้จุดแข็งของแต่ละประเทศ</p>
<p>อุปสรรค (Threats)</p>	<p>๑. ประเทศอื่นในอาเซียนก็ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน</p> <p>๒. มีการแข่งขันมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ</p>

ตารางที่ ๘-๖ การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานภาพในปัจจุบัน
โอกาส (Opportunities)	<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงกับประเทศในอาเซียน การรับ และแบ่งงานตามความถนัดในสายโซ่อุปทาน (Supply & Value Chain) ความร่วมมือในการผลิตร่วมกันเพื่อเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร และตอบสนองความต้องการของตลาดโลก - เป็นศูนย์กลางการผลิตสิ่งทอในอาเซียน จากความน่าเชื่อถือมาตรฐานการผลิตและสิ่งแวดล้อม(S) ซึ่งไทยตั้งอยู่กลางแหลมอินโดจีน (O) 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มเป็น คลัสเตอร์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีการผลิต (W) รวมถึงการทำตลาดต่างประเทศร่วมกัน - การรวมกลุ่มเป็น Cluster เพื่อเสริมสร้างและแก้ปัญหาสายโซ่อุปทาน รวมถึงเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่างๆในอุตสาหกรรม (W+O)
อุปสรรค (Threats)	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือกับประเทศในอาเซียนเพื่อรับงานจากประเทศอื่นๆนอกอาเซียน(S+T) - สนับสนุนเงินลงทุน SMEs เพื่อการลงทุน นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างตราสินค้า และการออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่า (W+T) - กำหนดมาตรการปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศที่มีใช้ภาษี (NTB) (W+T)

๘.๒.๓ กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

๘.๒.๓.๑ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

(๑) วัตถุดิบ การผลิต ต้นทุนการผลิต และมาตรฐาน

- ๑) ผู้ประกอบการสามารถนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศได้
 - ๒) เฟอร์นิเจอร์ของไทยถือว่ามีความคุณภาพที่ได้มาตรฐานโลก (Consistency & Reliability) จาก ความเชื่อถือของผู้บริโภคจากประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น
 - ๓) เกิดการแข่งขันภายในประเทศขึ้นเมื่อมีนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ราคาถูกประเทศเวียดนามและจีนเข้ามาภายในประเทศ
 - ๔) ประเทศพม่าสามารถผลิตไม้ยางพาราได้ ทำให้เกิดคู่แข่งทั้งผู้ผลิตน้ำยางและไม้ยางพารา
 - ๕) แรงงานต่างด้าวสามารถนำทักษะในกระบวนการผลิตไม้ยางพารากลับไปขยายผลต่อใน ประเทศบ้านเกิดได้
- (๒) ตลาด สินค้า และลูกค้า

เกิดความร่วมมือกันของผู้ประกอบการเพื่อให้สมาชิก Asian Furniture Industry Council ของแต่ละประเทศผลักดันภาครัฐของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งผลให้ประเทศในอาเซียนนำเข้าสินค้าเฟอร์นิเจอร์ระดับ High-end จากประเทศไทย

ตารางที่ ๘-๗ การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
วัตถุดิบ การผลิต แรงงาน ต้นทุน และมาตรฐาน	ต้นทุนการผลิตสามารถ แข่งขันได้	นโยบายค่าแรงงาน ๓๐๐ บาทต่อวัน วัตถุดิบในประเทศเริ่มขาด แคลนและคุณภาพลดลง
การตลาด การขาย และ ลูกค้า	- ยุโรปและทั่วโลก - ประเทศในอาเซียน	ผู้ประกอบการขาดการทำ การตลาดเชิงรุกและสร้าง ความแตกต่างในสินค้า
อัตราภาษี ระเบียบ พิธีการ ศุลกากร	ย้ายฐานการลงทุนไปกลุ่ม ประเทศ CLMV	ผู้ประกอบการขาดการทำ การตลาดเชิงรุกและสร้าง ความแตกต่างในสินค้า

ตารางที่ ๘-๘ การวิเคราะห์ SWOT อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none">๑. อุตสาหกรรมไม้ยางพารา ไม้สักป่าปลูก มีความพร้อมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ๒. แหล่งวัตถุดิบธรรมชาติในประเทศไทยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม๓. การรวมเป็น Cluster ที่มีประสิทธิภาพ
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none">๑. ผู้ประกอบการไทยยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการตลาด รวมถึงการทำตลาด ต่างประเทศระดับโลก และทำการตลาดเชิงรุกและสร้างตราสินค้าอย่างจริงจัง๒. ขาดการลงทุนและการวิจัยพัฒนาด้านการออกแบบ๓. ขาดแคลนนักออกแบบทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพในการออกแบบให้เหมาะสมกับตลาดสากล หรือตลาดแต่ละประเทศ รวมทั้งยังไม่สามารถออกแบบเชิงพาณิชย์ได้ดีพอ๔. อุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting Industry) เช่น ไม้ Veneer เหล็ก ผ้า หนัง Fitting กระดาษ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงยังจำเป็นต้องพึ่งการนำเข้า ทำให้ความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกลดลง๕. ต้นทุนรวมอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ เช่น ค่าแรงงาน ค่าวัตถุดิบ ค่าโซลฮุย ของประเทศไทยสูงกว่าคู่แข่งมาก เช่น ประเทศจีน เวียดนาม มาเลเซีย
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none">๑. ภาพลักษณ์ของสินค้าไทยที่ดี ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มในสายตาของผู้ซื้อต่างประเทศ๒. อุปสงค์ของตลาดอาเซียน เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการก่อสร้างเอื้อแก่การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ของไทย
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none">๑. ความไม่แน่นอนของความต้องการของตลาดที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ในแต่ละแถบภูมิภาค๒. มีคู่แข่งรายใหม่ๆในอาเซียนเข้ามาในตลาดโลก ซึ่งเวียดนามเริ่มก้าวมาเป็นคู่แข่งสำคัญ๓. ราคาวัตถุดิบผันผวนสูงตามกลไกตลาดและขาดแคลนในบางครั้ง เนื่องจากวัตถุดิบขึ้นอยู่กับ ฤดูกาล อีกทั้งผู้ผลิตวัตถุดิบหลายรายหันไปส่งออกให้ประเทศเพื่อนบ้านที่ให้ราคาสูงกว่าได้ จึงมีอำนาจในการต่อรอง

ตารางที่ ๘-๙ การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
โอกาส (Opportunities)	-มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ด้านแหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์ -การเชื่อมโยงกับประเทศในอาเซียนการ รับและแบ่งงานตามความถนัดในสายโซ่ อุปทาน (Supply & Value Chain) ความร่วมมือในการผลิตร่วมกันเพื่อเป็น อุตสาหกรรมที่ครบวงจรและตอบสนอง ความต้องการของตลาดโลก (S+O) -นำเข้าไม้จากประเทศเพื่อนบ้าน (O) มา แปรรูป (S)	เจาะตลาดใหม่ในอาเซียนที่มีอัตรา การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ การก่อสร้างดี รวมทั้งปรับปรุง คุณภาพและภาพลักษณ์ให้ดียิ่งขึ้น
อุปสรรค (Threats)	-การร่วมมือกับประเทศในอาเซียนเพื่อรับ งานจากประเทศอื่นนอกอาเซียน(S+T) -สนับสนุนเงินลงทุน SMEs เพื่อการ ลงทุน นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้	- สร้างตราสินค้า และการ ออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่า (W+T)

๘.๒.๔ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

๘.๒.๔.๑ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

(๑) วัตถุประสงค์ การผลิต ต้นทุนการผลิต และมาตรฐาน

๑. มีการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมยางล้อซึ่งประเทศอินโดนีเซีย
และมาเลเซียกำลังร่วมกำหนดมาตรฐาน ASEAN Mark หรือ ASEAN Standard สำหรับยางล้อ

๒. คู่แข่งสำคัญคือประเทศพม่าและลาวซึ่งสามารถผลิตไม้ยางพารา
และน้ำยางได้เช่นกัน

๓. แรงงานต่างด้าวสามารถนำทักษะในกระบวนการผลิตไม้ยางพารา
กลับไปขยายผลต่อในประเทศบ้านเกิดได้

๔. ประเทศคู่แข่งเช่น ประเทศอินโดนีเซีย มีอุตสาหกรรมยางล้อที่มีผู้ผลิต
รายใหญ่ในระดับโลกเข้าไปประกอบธุรกิจ และในอนาคตประเทศเวียดนามอาจเป็นคู่แข่งกับประเทศ
ไทยเนื่องจากผู้ประกอบการยางล้อเป็นรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ แต่ยังมีขาดเทคโนโลยีและไฟฟ้า ทำให้
อาจต้องใช้เวลาในการพัฒนา

๕. ผลิตภัณฑ์บางประเภทที่มีคุณภาพในการผลิตต่ำ อาจไม่สามารถ
แข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นได้

๖. ผู้ผลิตยางล้อสัญชาติไทยยังมีความรู้และมีเทคโนโลยีน้อยมาก เมื่อเทียบกับ Big๓ และ Big ๕

ตารางที่ ๘-๑๐ การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
โอกาส (Opportunities)	-การค้นคว้าวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับยางธรรมชาติ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมล้อและถูงมือ (S+O)	การเชื่อมโยงกับประเทศในอาเซียนในการรับและแบ่งงานตามความถนัดในสายโซ่อุปทาน (Supply & Value Chain) ความร่วมมือในการผลิตร่วมกันเพื่อเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจรและตอบสนองความต้องการของตลาดโลก (W+O)
อุปสรรค (Threats)	-การร่วมมือกับประเทศในอาเซียนเพื่อรับงานจากประเทศอื่นๆนอกอาเซียน(S+T) -สนับสนุนเงินลงทุน SMEs เพื่อการลงทุน นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้	- สร้างตราสินค้า และการออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับผลิตภัณฑ์ (W+T) - ทบทวนกฎหมายให้บังคับใช้กับผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศด้วย (W) เพื่อปกป้องสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานเข้ามาในประเทศไทย

ตารางที่ ๘-๑๑ การวิเคราะห์ SWOT Analysis กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

จุดแข็ง (Strengths)	<ol style="list-style-type: none">1. ไทยปลูกยางและส่งออกวัตถุดิบยางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก2. ไทยมีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันสูงในเรื่องการผลิตและการแปรรูปยางพารา โดยเฉพาะยางแผ่นรมควัน ซึ่งไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลก ต่อมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี
จุดอ่อน (Weaknesses)	<ol style="list-style-type: none">1. ต้นทุนน้ำยางของไทยอยู่ในระดับสูง เนื่องจากโครงสร้างการปลูกยางของไทยเป็นเกษตรกรรายย่อย จึงมีต้นทุนการรวบรวมวัตถุดิบและค่าขนส่งสูง2. ระบบโลจิสติกส์ในการส่งออกของไทยเสียเปรียบคู่แข่งสำคัญอย่างประเทศมาเลเซีย3. เทคโนโลยีการผลิตยังล้าหลังกว่าคู่แข่งประเทศมาเลเซีย4. ขาดความพร้อมด้านอุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น แม่พิมพ์แบบจุ่ม อะไหล่เครื่องจักร ซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศ5. ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และคุณค่าของยางธรรมชาติ6. กฎหมายถุงมือยางของไทยมีความเข้มงวด และบังคับใช้ให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในไทยเท่านั้น
โอกาส (Opportunities)	<ol style="list-style-type: none">1. แนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ของอาเซียน จีน และอินเดีย ส่งผลให้มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น ช่วยทดแทนความต้องการใช้ยางพาราของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ที่ยังมีความผันผวนตามภาวะทางเศรษฐกิจ2. การตื่นตัวและให้ความสำคัญในการป้องกันรักษาสุขภาพทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคครัวเรือน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคสายพันธุ์ใหม่ๆ เช่น ไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ เป็นต้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมถุงมือยางมีการเติบโตดี
อุปสรรค (Threats)	<ol style="list-style-type: none">1. ราคายางพารามีความผันผวนสูง และราคามีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงกว่าราคายางสังเคราะห์2. ผู้ผลิตยางรถยนต์พยายามคิดค้นเทคโนโลยีการพัฒนายางสังเคราะห์ให้มีคุณสมบัติทดแทนยางธรรมชาติได้มากขึ้น เนื่องจากราคายางธรรมชาติมีความผันผวนสูงกว่าราคายางสังเคราะห์มาก ประกอบกับอุปทานยางสังเคราะห์สามารถตอบสนองอุปสงค์ได้ รวดเร็วกว่ายางธรรมชาติ3. การแข่งขันรุนแรงขึ้น มีผู้ผลิตรายใหม่เกิดขึ้น4. การนำเข้าสินค้าไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ

ตารางที่ ๘-๑๒ การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
วัตถุดิบ การผลิต แรงงาน ต้นทุน และมาตรฐาน	๑. การเพิ่มมูลค่าและคุณค่า ผลิตภัณฑ์ยาง ๒. มาตรฐานอุตสาหกรรม ยางล้อของอาเซียน	๑. ไทยส่งออกวัตถุดิบประเภท ยางมากที่สุดในโลก ๒. ประเทศอินโดนีเซียและ มาเลเซียกำลังร่วมกันกำหนด มาตรฐาน ASEAN Mark หรือ ASEAN Standard สำหรับยาง ล้อ

๘.๒.๕ กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์

๘.๒.๕.๑ ผลกระทบของ AEC ต่อผู้ประกอบการ

(๑) วัตถุดิบ การผลิต ต้นทุนการผลิต และมาตรฐาน

๑) ไทยมีมาตรฐานที่เชื่อถือได้จากการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมต้นน้ำ
และปลายน้ำ ทั้งด้านผู้ผลิต เทคโนโลยีและเจ้าของตราสินค้าที่มีระเบียบในการผลิตค่อนข้างรัดกุม

๒) มีอุปสรรคเรื่องการปกป้ององค์ความรู้ (Know-How) ในการผลิตจาก
ผู้ผลิตยานยนต์รายใหญ่ ทำให้โอกาสในการขยายตัวของผู้ประกอบการ รวมถึงมีความเสี่ยงจากการถูก
ควบคุมรวมโดยบริษัทขนาดใหญ่ในญี่ปุ่น

๓) จากกด้านผลิตจำนวนมากทำให้เกิด Economies of Scale ซึ่งส่งผล
ดีต่อผู้ผลิตยานยนต์ที่จะได้ต้นทุนที่ต่ำแต่ในทางกลับกันกลับทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยไม่สามารถ
แข่งขันด้านราคาได้

(๒) แรงงานภายในประเทศและการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ

๑) ลักษณะธุรกิจชิ้นส่วนยานยนต์กับวิถีการดำเนินชีวิตของแรงงานที่มี
คุณภาพมีความแตกต่างกันจึงทำให้ขาดแคลนบุคลากรคุณภาพเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมนี้

๒) ได้รับผลกระทบจากการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ ในระยะสั้นนั้นจะทำให้ต้นทุน
ค่าจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๐

(๓) การลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๑) การเปิดเสรีจะส่งผลให้ประเทศอื่นๆมาลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ใน
ประเทศไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีอุตสาหกรรมสนับสนุนจำนวนมาก

๒) SMEs ที่ต้องการขยายกิจการเข้ามาในประเทศไทยจะเกิดข้อจำกัดด้าน
แหล่งเงินทุน เนื่องจาก BOI ได้ให้สิทธิในการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการลงทุนเกิน
๒๐๐ ล้านบาท

(๔) ตลาด สินค้า และลูกค้า

๑) ผู้ประกอบการไทยไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับสินค้าจากประเทศจีน
๒) ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการผลิตชิ้นส่วนมายาวนาน ประกอบกับการเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุน จึงต้องกลายเป็นผู้ผลิตลำดับที่ ๒ หรือ ๓ มาโดยตลอด ทำให้ความสามารถในการสร้างตราสินค้านั้นน้อย

(๕) อัตราภาษี ระเบียบ และพิธีศุลกากร

๑) สมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมกับสมาคมกลุ่ม ยังไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎระเบียบ ภาษี และผลกระทบของ AEC ต่อผู้ประกอบการ

(๖) อื่นๆ

๑) ในขณะที่ตลาดรถยนต์มีผู้ประกอบการรายใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่น Cherry Tata แต่สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ของไทยยังไม่มี Know-How มากพอที่จะใช้ประโยชน์จากโอกาสนี้

๒) วัสดุในการผลิตบางชิ้นยังต้องพึ่งการนำเข้าสินค้าเนื่องจากในต่างประเทศมีศักยภาพการผลิตที่สูงกว่า ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเสียภาษีในการนำเข้าบางรายการ

๓) บริษัทรถยนต์ มองว่า ATIGA เป็นอุปสรรคซึ่งเป็นการปรับปรุงจาก CEPT From D เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานสินค้า และทดสอบระบบชิ้นส่วนยานยนต์ ทำให้แต่ละประเทศในอาเซียนยอมรับผลการทดสอบ ซึ่งกันและกันภายในอาเซียนนั้น

ตารางที่ ๘-๑๓ การวิเคราะห์ Gap Analysis กลุ่มชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
วัตถุประสงค์การผลิต แรงงานต้นทุน และมาตรฐาน	๑. มาตรฐานอาเซียน ๒. เทคโนโลยีการผลิตมีการพัฒนา	๑. มาตรฐานไทยเป็นที่ยอมรับของผู้ผลิตรายอื่นของประเทศญี่ปุ่น ๒. การผลิตเพื่อการส่งออกมีเพิ่มมากขึ้น ตลาดในไทยเพียงอย่างเดียวมีขนาดเล็กมาก จำเป็นต้องผลิตเพื่อการส่งออก ๓. ผู้ประกอบการมองเห็นโอกาสในตลาดหลังการขาย เช่น สภาพปัจจุบัน แบตเตอรี่ รถยนต์ ยาง ฯลฯ ๔. เทคโนโลยียังอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากการปกป้ององค์ความรู้ (Know-How) ในการผลิตรายใหญ่ ซึ่งมีการควบคุมแบบผู้แข่งขันน้อยราย
แรงงานในประเทศและการเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ	๑. แรงงานมีคุณภาพและเพียงพอ	๑. ผลกระทบจากค่าแรงขั้นต่ำ ทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ และเกิดการตลาดคลอนแรงงานทุกระดับ
การลงทุนทั้งในและต่างประเทศ	๑. SMEs สามารถขยายฐานการผลิตไปต่างประเทศได้ ๒. ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้น	๑. SMEs มีอุปสรรคด้านทุน อัตราดอกเบี้ย และภาษีเป็นต้น ๒. ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมสนับสนุนจำนวนมาก และตลาดภายในประเทศไม่ใหญ่เพียงพอ
ตลาดสินค้า และลูกค้า	๑. พัฒนาจาก OEM เป็น OBM ได้มีตราสินค้าเป็นของตนเอง ๒. การผลิตชิ้นส่วนทดแทนเพื่อเพิ่มมูลค่า	๑. การแข่งขันด้านราคาจากจีน และอินเดีย ๒. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็น Second Tier และ Third Tier จึงทำให้ต้องพึ่งพาคำสั่งซื้อ คำสั่งผลิต จากเจ้าของสินค้านำรถยนต์ต่างๆเป็นหลัก

ตารางที่ ๘-๑๔ การวิเคราะห์ SWOT Analysis กลุ่มชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์

<p>จุดแข็ง (Strengths)</p>	<p>๑. ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยมีความชำนาญสูงในการผลิต แรงงานมีประสบการณ์และความชำนาญในอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี</p> <p>๒. อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนของไทยมีอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เข้มแข็ง มีเครือข่ายผู้ผลิตชิ้นส่วนตั้มน้ำขนาดกลางและเล็กจำนวนมาก เช่น แม่พิมพ์ การขึ้นรูปโลหะ พลาสติก</p> <p>๓. ชิ้นส่วนยานยนต์ไทยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เช่น ISO ๙๐๐๐, ISO ๑๔๐๐๐, QS ๙๐๐๐ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก</p> <p>๔. บริษัทผู้ผลิตยานยนต์ เช่น ญี่ปุ่น มีมาตรฐานการผลิตขนาดใหญ่ในประเทศไทย และลงทุนโครงการใหญ่จำนวนมาก</p>
<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p>	<p>๑. การพึ่งพาวัตถุดิบ และเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศ ต้นทุนวัตถุดิบคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงราวๆ ร้อยละ ๕๐-๖๐ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยเฉพาะเหล็ก</p> <p>๒. ผู้ประกอบการทำการรับจ้างผลิต (OEM) เป็นส่วนใหญ่ซึ่งไม่มีการทำการตลาด และไม่มีการสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>๓. ผู้ประกอบการไทยนั้นมีจำนวนมากแต่ขาดการเชื่อมโยงกัน อีกทั้งมีข้อจำกัดด้านภาษา ทำให้ผู้ผลิตรายอื่นต่างๆในไทยเลือกซื้อชิ้นส่วนและส่วนประกอบผ่านตัวแทนบริษัทชาตินั้นๆ เป็นส่วนใหญ่</p> <p>๔. ขาดหน่วยงานทดสอบและออกใบรับรองคุณภาพชิ้นส่วนยานยนต์ส่งออก ทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากการส่งชิ้นส่วนยานยนต์ไปตรวจสอบมาตรฐานที่ประเทศได้หวั่นและอินเดีย</p>
<p>โอกาส (Opportunities)</p>	<p>๑. ตลาดในกลุ่มประเทศ CLMV มีโอกาสสูงซึ่งไทยได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์และการขนส่งทางบก</p> <p>๒. ความต้องการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ประเภทอะไหล่ทดแทน (REM) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากยอดจำหน่ายรถยนต์ที่เพิ่มขึ้น</p>
<p>อุปสรรค (Threats)</p>	<p>๑. ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ต่างชาติที่ตั้งฐานการผลิตในไทยมีแนวโน้มย้ายฐานการผลิตไปประเทศอื่นในอาเซียน เพื่อแสวงหาความเป็นได้เปรียบ ด้านต้นทุนการผลิต และตลาดโดยเฉพาะต้นทุนค่าจ้างแรงงานและค่าวัตถุดิบ</p> <p>๒. ต้นทุนการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์มีแนวโน้มปรับสูงขึ้นตามราคาเหล็ก พลาสติก และยางพารา</p> <p>๓. การแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงจากคู่แข่งสำคัญนอกอาเซียน เช่น ประเทศจีนและเม็กซิโก</p> <p>๔. นโยบายการลงทุน การผลิต และการตลาดถูกกำหนดจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ</p> <p>๕. ในการจัดซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตชิ้นส่วนรายย่อยที่เป็นบริษัทคนไทยมักได้รับการพิจารณาเป็นลำดับรองจากผู้ผลิตชิ้นส่วนของชาตินั้นๆ ที่ตั้งในประเทศไทย ทำให้ผู้ผลิตไทยทำการแข่งขันในตลาดโลก</p>

ตารางที่ ๘-๑๕ การวิเคราะห์ TOW Matrix กลุ่มชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์

รายละเอียด	เป้าหมาย	สถานการณ์ในปัจจุบัน
โอกาส (Opportunities)	<p>๑. เป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ของอาเซียนจากความชำนาญและมาตรฐานในการผลิต</p> <p>๒. ขยายตลาดไปประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศ CLMV</p>	<p>๑. สร้างตราสินค้า และการออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับผลิตภัณฑ์ (W+T)</p> <p>๒. ก่อสร้างระบบเชื่อมโยงแบบเครือข่าย (W) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ลดต้นทุนและทำการตลาดต่างประเทศ (O)</p>
อุปสรรค (Threats)	<p>๑. ขยายหรือย้ายฐานการผลิตไปประเทศในอาเซียน (S) ตามบริษัทแม่ (T) เพื่อประโยชน์ด้านต้นทุน วัตถุดิบ แรงงาน ตลาด โลจิสติกส์ ฯลฯ รวมถึงสิทธิพิเศษในการส่งออกของประเทศ CLMV เป็นต้น</p> <p>๒. การรวมกลุ่มในสายโซ่อุปทาน (S) เพื่อสร้างตรารถยนต์ไทย โดยการร่วมทุนกับเจ้าของเทคโนโลยีต่างประเทศ</p> <p>๓. สร้างแรงจูงใจและบรรยากาศการลงทุนกลุ่มยานยนต์จากต่างประเทศให้มากขึ้น (T) เพื่อเป็นฐานการผลิตของอาเซียน (S)</p>	<p>๑. ส่งเสริมการใช้ภาษาที่สอง เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น</p> <p>๒. เพิ่มหน่วยงานทดสอบและออกใบรับรองคุณภาพชิ้นส่วนยานยนต์ให้มากขึ้น (W) เพื่อสร้างมาตรฐานในอาเซียน (T)</p> <p>๓. กำหนดมาตรการป้องกันสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน(W)เข้ามาในประเทศ</p>

๘.๓ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยแยกตามกลุ่มสินค้าสำคัญหลัก

๘.๓.๑ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเครื่องนุ่งห่ม (HS ๖๐-๖๓)

อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันมาเป็นเวลานานโดยสินค้าเครื่องนุ่งห่มของไทยมีมูลค่าการส่งออกในช่วง ๕ เดือนแรกของปี ๒๕๕๙ (ม.ค - พ.ค.) มีมูลค่า ๙๙๔.๓๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๘.๘๗ เนื่องจากเศรษฐกิจของตลาดส่งออกหลักที่ชะลอตัว และการปรับขึ้นอัตราภาษีเพื่อชดเชยภาระทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวของญี่ปุ่น รวมถึงการที่ไทยถูกสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ทำให้ผู้ซื้อในตลาดหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป หันไปนำเข้าสินค้าจากประเทศคู่แข่งสำคัญของไทย ได้แก่ เวียดนาม อินโดนีเซีย เมียนมาร์ และบังคลาเทศ ซึ่งคู่แข่งเหล่านี้ยังคง

ได้รับสิทธิ GSP มีแหล่งแรงงานที่มีค่าแรงถูก ทำให้ได้เปรียบไทยในด้านต้นทุนการผลิต และการตั้ง
ราคา

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อสินค้าบางประเทศในสหภาพยุโรปสามารถยอมรับได้ในราคา
สินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นได้ เช่น เบลเยียม และอิตาลี เนื่องจากผู้ซื้อในประเทศดังกล่าว ยังคงให้
ความสำคัญกับสินค้าที่มีคุณภาพระดับกลางและมีรูปแบบที่ทันสมัย โดยเฉพาะสินค้าที่มีแบรนด์
สินค้าที่เน้นในเรื่องของสิ่งแวดล้อม นวัตกรรม และสินค้าที่คุณสมบัติพิเศษ เป็นต้น

ทั้งนี้ สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออกไปยังตลาดอื่นที่มีศักยภาพ เช่น จีน ฮองกง และ
อิตาลี อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๖๐ ๘.๑๔ และ ๘.๐๔ ตามลำดับ ซึ่งประเทศไทยยังมี
ตลาดส่งออกหลักในการทำการค้ากับต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เบลเยียม เยอรมนี และ
ฝรั่งเศส รวมกันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๒.๕๔ และมีตลาดใหม่ที่มีอัตราการขยายตัวสูง : สวีเดน
ขยายตัวร้อยละ ๑๒.๖๗ โดยมีการดำเนินกิจกรรมทางการค้า ดังตารางต่อไปนี้

จากข้อมูลดังกล่าวประเทศไทยมีจุดแข็งในการแข่งขันกับต่างประเทศ ดังนี้

๑. ผู้ประกอบการมีความชำนาญ และประสบการณ์ที่ยาวนาน ทำให้เป็นที่เชื่อมั่น
ของกลุ่มผู้ซื้อ/ผู้นำเข้าต่างประเทศ

๒. ปัจจุบันไทยเป็นศูนย์กลางในการเข้ามาแสวงหาวัตถุดิบเพื่อนำไปตัดเย็บที่ประเทศ
กัมพูชา ลาว และเมียนมาร์

๓. สินค้าส่วนใหญ่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก และมีการออกแบบ/พัฒนา
รูปแบบสินค้า (Design) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความทันสมัยและตรงกับความต้องการของตลาด

๔. มีแรงงานที่มีฝีมือที่สามารถผลิตสินค้าได้ประณีต

แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังเผชิญปัญหาอุปสรรคในการแข่งขันของสินค้าเครื่อง
นุ่งห่มกับต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจาก

๑. การขาดแคลนจำนวนแรงงานและแรงงานฝีมือในอุตสาหกรรม การผลิต
เครื่องนุ่งห่ม

๒. ต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งในบางประเทศ โดยเฉพาะต้นทุน
ค่าแรงงาน เช่น จีน อินเดีย อินโดนีเซีย กัมพูชา และบังคลาเทศ

๓. ราคาสินค้าที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานที่สูง
และมีความน่าเชื่อถือในการให้บริการ

ดังนั้นประเทศไทยจึงมีกลยุทธ์ในด้านการค้าเพื่อแข่งขันกับประเทศคู่แข่งเพื่อส่งเสริมให้
ประเทศไทยเป็นผู้นำทางด้านกลุ่มสินค้าเครื่องนุ่งห่ม ดังนี้

๑. สนับสนุนให้มีแรงงานฝีมือเข้าสู่อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มมากขึ้น

๒. สร้างความเชื่อมโยงในอุตสาหกรรม (Supply Chain) โดยพยายามรวมกลุ่มเป็น
Cluster ซึ่งรวมกลุ่มผู้ผลิตผ้าผืน ด้ายและเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบภายในประเทศมากขึ้น

๓. เน้นการผลิตสิ่งทอที่มีมูลค่าเพิ่มมุ่งผลิตสินค้าที่มีความได้เปรียบ เช่น สินค้าที่มี
เทคนิค ดีไซน์ ไม่ควรเน้นการรับจ้างผลิตเพียงอย่างเดียว

๔. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนไปลงทุนและทำธุรกิจในต่างประเทศ (Internationalization)

๕. การเข้าร่วม TPP และการเจรจาเขตการค้าเสรี Thai-Eu

๖. การใช้ประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

๗. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มโดยการใช้ระบบ Industry ๔.๐ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารกับเครื่องจักรและระบบในลักษณะ industrial automation และ automation

๘.๓.๒ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้านานยนต์และชิ้นส่วน (HS๘๗)

อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในไทยมีการพัฒนาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยหลักที่สนับสนุนการพัฒนาคือการเข้ามาลงทุนของบริษัทข้ามชาติในอุตสาหกรรมยานยนต์ ทั้งจากประเทศญี่ปุ่น เกาหลี อเมริกา และทางกลุ่มยุโรป โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๗ นักลงทุนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยสัดส่วนที่สูงและมากกว่าประเทศคู่แข่งอย่าง อินโดนีเซียค่อนข้างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าไทยเป็นฐานการลงทุนหลักในอุตสาหกรรมยานยนต์ของภูมิภาคอาเซียน

ในปี ๒๕๕๘ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประมาณการว่าการผลิตรถยนต์ในประเทศ น่าจะอยู่ที่ประมาณ ๑.๑๕ ถึง ๒ ล้านคัน หรือคิดเป็นการขยายตัวในรอบร้อยละ ๔ ถึง ๖ จากปีที่แล้วที่อยู่ ๑.๘๘ ล้านคัน โดยการผลิตรถยนต์เพื่อส่งออกคาดว่าจะ ขยายตัวได้ในปีนี้ในช่วง ๑.๑๕ ถึง ๑.๑๙ ล้านคัน ที่แม้ว่าจะลดลงจาก ๑.๒ ล้านคัน ที่หลายฝ่ายเคยประมาณการกันในช่วงก่อนหน้านี้นี้ เนื่องจากต้องเผชิญกับแรงกดดันจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของประเทศผู้นำเข้าหลัก อย่างไรก็ตามด้วยอัตราการขยายตัวของส่งออกที่ราวร้อยละ ๒ ถึง ๗ นี้ ก็น่าจะเป็นแรงขับเคลื่อนเดียวที่สำคัญต่อการผลิตรถยนต์ในปีนี้ได้ ชดเชยกับตลาดในประเทศที่เผชิญกับภาวะการหดตัวที่รุนแรง ต่อเนื่องจากปีที่แล้ว ส่งผลให้การผลิตชิ้นส่วน OEM สำหรับ การนำไปประกอบรถยนต์ในประเทศปีนี้ มีแนวโน้มขยายตัวด้วยเช่นเดียวกัน

ส่วนทิศทางการผลิตรถยนต์ ในประเทศปี ๒๕๕๙ นั้น คาดว่าอาจจะ ยังต้องเผชิญภาวะเสี่ยงจากราคา สินค้าเกษตรตกต่ำ และปัญหาหนี้เสีย ที่ยังคงอยู่ในระดับสูงซึ่งอาจจะมากกดดันต่อการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินอยู่ ซึ่งในกรณีเลวร้าย หากตลาดรถยนต์ในประเทศไม่มีการขยายตัว ก็อาจมีความเป็นไปได้ว่าการผลิตรถยนต์ในปีหน้า อาจจะทำได้เพียง ๒ ล้านคันต้นๆ โดยทั้งนี้ทั้งนั้น คาดหวังว่าในส่วนของการส่งออกน่าจะทำได้ดีขึ้นกว่าในปีนี้ โดยเฉพาะเมื่อค่าเงินบาทมีทิศทางที่อ่อนตัวลง และรถยนต์ส่งออกจากไทยสามารถทำตัวเลขยอดขายได้ดีมากขึ้นในตลาดส่งออกใหม่ และหลังผู้ผลิตพยายามเพิ่มสัดส่วนการผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้น ซึ่งถ้าหากตลาดในประเทศสามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้ และการส่งออกสามารถทำได้ในระดับดี ก็อาจทำให้การผลิต รถยนต์ในปี ๒๕๕๙ มีโอกาสแตะระดับ ๒.๑ ล้านคัน

ทว่าในทางกลับกัน การส่งออกชิ้นส่วน OEM ของไทยไปยังต่างประเทศ โดยรวมแล้วกลับมีทิศทางที่หดตัวลงในปี นี้ โดยจากการรายงานของสถาบันยานยนต์ในช่วง ๕ เดือนแรกที่ผ่าน มาของปี ๒๕๕๘ มูลค่าการส่งออกชิ้นส่วน OEM ของ ไทยหดตัวร้อยละ ๕ เหลือ ๗๘,๗๕๐ ล้านบาท จาก ๘๓,๐๐๖ ล้านบาทในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งหากทิศทางการส่งออก ดำเนินต่อไปเช่นนี้จนถึงสิ้นปี ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าการส่งออกชิ้นส่วน OEM ไปยังต่างประเทศอาจหดตัวลงกว่าร้อยละ ๔.๕ ในปีนี้ หรือคิดเป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ ๑.๘๙ แสนล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้วที่อยู่ที่ ๑.๙๘ แสนล้านบาท และ จะเป็นการหดตัวครั้งแรกในรอบ ๔ ปีโดยสาเหตุของการปรับลดลงนั้นมา จากการส่งออกไปอินโดนีเซียที่ลดลงเป็นหลัก ทั้งนี้ เนื่องจากการขยายการลงทุนของนักลงทุนญี่ปุ่นที่ ไปยังอินโดนีเซียมากขึ้น ทั้งในส่วนของประกอบรถยนต์และการผลิต ชิ้นส่วนรถยนต์ ทำให้ความ จำเป็นในการนำเข้าจากไทยลดลง นอกจากนี้ปริมาณการผลิตรถยนต์ที่ลดลงในอินโดนีเซียในปี นี้ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากกลุ่มประเภทชิ้นส่วน OEM ที่ส่งออกไปนั้น พบว่าเป็น การหดตัวของมูลค่าการ ส่งออกชิ้นส่วนประกอบ โดยในช่วง ๕ เดือนแรกนี้ หดตัวลงกว่าร้อยละ ๔๕.๘ ขณะที่มูลค่าการส่งออกชิ้นส่วนตัวถัง กลับ ขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๑๒๒.๗ ในช่วงเดียวกัน ซึ่งทิศทางการส่งออกชิ้นส่วนตัวถังน่าจะมีความโน้มเตบโตดีต่อเนื่อง ขณะที่การส่งออกชิ้นส่วนประกอบ แม้ว่าอาจจะไม่มีจำนวนมากดังเช่นอดีต แต่ก็น่าจะไม่หดตัวลงไปจากสถานการณ์ปัจจุบันมากนัก เนื่องจากตลาดส่งออกอื่นที่เป็นตลาดหลักของชิ้นส่วนประกอบนั้นก็ยังมีทิศทางที่ขยายตัวดี เช่น มาเลเซีย อินเดียน บราซิล และ ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัทผลิตชิ้นส่วนจาก ต่างประเทศที่มาลงทุนในไทย

ในส่วนสถานการณ์การส่งออกชิ้นส่วน REM ไปยังต่างประเทศนั้น ในช่วง ๕ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ มีแนวโน้มขยายตัวดี ที่ร้อยละ ๓.๓ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ ๘.๘ พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันในปีก่อนที่มีมูลค่าส่งออก ๘.๕ พันล้านบาท ซึ่งหากทิศทางการส่งออก ชิ้นส่วนขยายตัวเช่นนี้ต่อไปจนถึงสิ้นปี ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่ามูลค่าการส่งออก ชิ้นส่วน REM ทั้ง ปี ๒๕๕๘ น่าจะมีมูลค่าประมาณ ๒.๑ หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๔ จากมูลค่าการส่งออกที่ ๒ หมื่นล้านบาทในปีก่อน โดยตลาดใหม่ เช่น สหรัฐฯ และแอฟริกาใต้ ที่ไทยเปิดตลาดการส่งออก รถยนต์ไปได้มากขึ้น ทำให้ความต้องการ ชิ้นส่วนอะไหล่สูงขึ้นไปตาม ซึ่งทิศทางดังกล่าวจะดำเนินไป ต่อเนื่อง หลังจากไทยมีแนวโน้มที่จะผลักดันให้มีการส่งออกรถยนต์ ไปต่างประเทศมากขึ้นอยู่ตลอด ระยะเวลาที่ผ่านมา

๘.๓.๓ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเหล็กและผลิตภัณฑ์ (HS๗๓)

อุตสาหกรรมเหล็กของไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีเหล็กในส่วนต้นน้ำ (โรงถลุงเหล็ก) ทำให้ต้องใช้การนำเข้าเศษเหล็กมาหลอมเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิต นอกจากนี้อุตสาหกรรมเหล็กของ ไทยยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยีในการผลิตจากต่างประเทศ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ประเทศไทยยังไม่

สามารถผลิตเหล็กที่มีคุณภาพสูงได้เนื่องจากไม่มีเหล็กต้นน้ำที่มีคุณภาพดีที่ได้จากการถลุงเหล็กเป็น
ข้อจำกัด

โดยในปี ๒๕๕๘ การบริโภคเหล็กของไทยมีปริมาณ ๑.๔๕ ล้าน ตัน ลดลงร้อยละ ๔.๖๑ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน การผลิตมีปริมาณ ๐.๕๕ ล้านตัน ลดลงร้อยละ ๑๔.๐๖ การส่งออกมีมูลค่า ๔๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๔๒.๘๖ การนำเข้า ๕๙๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๒๗.๓๔ เนื่องจากภาพรวมสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศที่ยังคงชะลอตัวอยู่ จึงทำให้กำลังซื้อของภาคเอกชนลดลง และเมื่อพิจารณาการลดลงของการผลิตกับการบริโภคจะเห็นว่า การผลิตลดลงมากกว่า เนื่องจากการนำเข้าเหล็กจากประเทศจีนซึ่งปัจจุบันประสบปัญหา over supply ส่งสินค้ามายังประเทศต่างๆ ของโลก แต่เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้า พบว่ามีทิศทางที่ลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากราคาเหล็กในตลาดโลกที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการบริโภคเหล็กทรงแบน ลดลง ร้อยละ ๕.๘๙ โดยเหล็กเคลือบโครเมียม (Tin free) ลดลงร้อยละ ๕๒.๐๘ และเหล็กแผ่นเคลือบดีบุก (Tin plate) ลดลงร้อยละ ๒๙.๖๒ เนื่องจากอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์กระป๋องประสบปัญหา เช่น สับปะรด กระป๋อง ประสบปัญหาภัยแล้งจึงขาดแคลนวัตถุดิบ ในขณะที่ผู้นำกระป๋องประสบปัญหาเนื่องจากการส่งออกไปยังตลาดหลัก คือ สหรัฐอเมริกาที่ลดลง รวมทั้งมีการบริโภคเหล็กทรงยาวลดลงร้อยละ ๒.๘๙ โดยเหล็กหลอด ลดลง ๖.๔๔%, เหล็กเส้นและเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ การบริโภคลดลง ๕.๖๕% เนื่องจากสถานการณ์อุตสาหกรรมก่อสร้างชะลอตัว ประกอบกับการแข่งขันกับเหล็ก ราคาถูกจากประเทศจีน ส่งผลให้ผู้ผลิตในประเทศไม่สามารถแข่งขันได้ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม)

อุตสาหกรรมเหล็กในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ๒๕๕๘ คาดว่า จะได้รับอานิสงค์จากที่ภาครัฐออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น โดยเฉพาะการกระตุ้น การลงทุนในโครงการขนาดเล็กทั่วประเทศ และมาตรการกระตุ้นภาค อสังหาริมทรัพย์โดยการให้สินเชื่อ การลดค่าธรรมเนียมการโอน น่าจะช่วยสร้างความคึกคักให้กับตลาดได้มากขึ้นกว่าในช่วง ๓ ไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๘ สำหรับเหล็กทรงแบนซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมยานยนต์น่าจะขยายตัวตามการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์โดยเฉพาะการผลิตเพื่อการส่งออก เนื่องจากการส่งออกกระทบชะงักไปยังตลาดตะวันออกกลางดีขึ้น และการส่งออกรถอีโคคาร์ไปยังตลาดยุโรปและอเมริกาเหนือได้มากขึ้น (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘)

ในภาพรวมสำหรับผลิตภัณฑ์เหล็กพบว่าไทยอยู่ในฐานะ ผู้นำเข้าสุทธิ ในพิกัด ๗๒ โดยมีการขาดดุลการค้ากว่า ๘๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯในปี ๒๐๐๓ และอยู่ในฐานะผู้ส่งออกสุทธิในพิกัด ๗๓ โดยเกินดุลการค้ามูลค่า ๓๒.๔๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯในปี ๒๐๐๓ ในขณะที่ประเทศออสเตรเลียมีการผลิตเหล็กที่ครบวงจรและมีความทันสมัย นอกจากนี้ยังมีการลงทุนโดยตรงจากประเทศออสเตรเลียในรูปของบริษัท บลูสโคปสตีล จำกัด และ บลูสโคปไอสจ จำกัด ในอุตสาหกรรมเหล็กจะพิจารณาทั้งการส่งออกและการนำเข้าของไทย โดยการส่งออกจะพิจารณาพิกัด HS ๗๒ และ ๗๓ ในด้านการนำเข้าจะพิจารณาพิกัด HS ๗๒๐๔ และ ๗๒๐๘

ปัจจุบันประเทศไทยส่งออกเหล็กพิกัด HS ๗๒ และ ๗๓ ไปออสเตรเลียมีสัดส่วนมูลค่าคิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘ และร้อยละ ๔.๓๙ ตามลำดับ โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าลำดับต้นๆ ได้แก่ พิกัด ๗๒๑๖ มุม รูปทรงและหน้าตัดรูปต่างๆ ทำด้วยเหล็กกล้าไม่เจือ พิกัด ๗๒๑๕ ท่อนและเส้นอื่นๆ ทำด้วยเหล็กกล้าไม่เจือ พิกัด ๗๒๑๙ ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กกล้าไม่เป็สนิมมีความกว้างตั้งแต่ ๖๐๐ มิลลิเมตรขึ้นไป พิกัด ๗๓๐๖ หลอดหรือท่อ และ โพรไฟล์กลวงอื่นๆ พิกัด ๗๓๑๔ ของที่มีลักษณะแบบผ้า ตะแกรง ตาข่าย และรั้วที่ทำด้วยลวดเหล็ก หรือลวดเหล็กกล้า เป็นต้น

เมื่อเปิดเขตการค้าเสรีกับออสเตรเลียแล้ว ด้านการส่งออกของไทย ออสเตรเลียลดภาษีให้ไทยเหลือร้อยละ ๐ ในปี ๒๐๐๕ ในทุกพิกัดสินค้า ในส่วนของมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีนั้น ออสเตรเลียกำหนดให้สินค้าไทยต้องได้ตามกฎหมายที่ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งสินค้าเหล็กใช้วิธี Substantial Transformation คือ การเปลี่ยนพิกัดสินค้าเมื่อมีการส่งออก นอกจากนี้ยังมีมาตรการ Safeguard in Process และ Import Monitoring & Licensing in Process โดยในปัจจุบัน ออสเตรเลียจะไม่ยอมรับวิธีการ temp coil คือ การนำเหล็กร้อนจุ่มน้ำเพื่อให้เหล็กแข็งตัวทันที นอกจากนี้ในการส่งออกเหล็กไปยังออสเตรเลียจะต้องมีใบรับรองมาตรฐานเช่นเดียวกับการกำหนดมาตรฐานของประเทศคู่ค้าสำคัญอื่นๆ ของไทย

ในส่วนของผลกระทบด้านการส่งออกเหล็กไปออสเตรเลียนั้น จากการคำนวณโดยพิจารณาสินค้าที่ไทยส่งออกไปออสเตรเลียในพิกัดตัวอย่างคือ พิกัด HS ๗๒๑๖, ๗๒๑๙, ๗๓๐๖ และ ๗๓๑๔ ซึ่งมีความสำคัญทางการค้าในอันดับต้น พบว่าการลดภาษีจะทำให้มีปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จากทัศนะของผู้ประกอบการสินค้าเหล็ก การเจรจาเรื่องกฎเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าได้ผลเป็นอย่างดีมีปัญหาเพียงชนิดเดียวคือพิกัด HS ๗๒๑๗ ซึ่งถือว่ากระทบต่ออุตสาหกรรมน้อย ในภาพรวมจึงไม่ถึงว่ามีผลเสียต่ออุตสาหกรรมเหล็ก อาจเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการเห็นว่ายังไม่สามารถบอกผลกระทบของมาตรการภาษีได้ชัดเจนทั้งนี้ต้องขึ้นกับมาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีอีกด้วย ซึ่งหากเราไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่ออสเตรเลียกำหนดได้ก็จะเป็นอุปสรรคในการส่งสินค้าไปยังออสเตรเลีย นอกจากนี้ ออสเตรเลียก็ไม่ใช่ทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลกผลกระทบด้านการส่งออกจึงไม่สูงมากนัก ด้านการนำเข้า HS ๗๒๐๔ เศษและของที่ใช้ไม่ได้จำพวกเหล็ก และ ๗๒๐๘ ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้าไม่เจือ มีความกว้างตั้งแต่ ๖๐๐ มิลลิเมตรขึ้นไปได้จากการรีดร้อนไม่หุ้มติดของ ไทยจากออสเตรเลียเป็นสัดส่วนที่ไม่สูงนักคือประมาณร้อยละ ๖ และ ร้อยละ ๑.๗๒ ของมูลค่าการนำเข้าตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังมีการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบคือพิกัด ๗๒๐๗ (slab) ร้อยละ ๕.๓๔ โดยเมื่อเปิดเขตการค้าเสรีกับออสเตรเลียแล้วไทยได้มีการลดภาษีให้ออสเตรเลียให้เหลืออัตราร้อยละ ๐ แต่ไม่ได้ลดลงทันทีในทุกสินค้า จะมีสินค้าเหล็กบางชนิดที่ยืดระยะเวลาการลดภาษีออกไปโดยได้จัดให้อยู่ในกลุ่มสินค้าที่อ่อนไหว (Sensitive list) ซึ่งจะมีพิกัดสินค้านี้คือ HS ๗๒๐๘ , ๗๒๐๙ , ๗๒๑๐ , ๗๒๑๑ , ๗๒๑๒ , ๗๒๑๖ , ๗๓๐๑ และ ๗๓๐๖

การศึกษาผลกระทบการปรับลดภาษีจากแบบจำลองพบว่า ในพิกัด HS ๗๒๐๔ พบราคามีได้เป็นปัจจัยที่กำหนดปริมาณการนำเข้าจากออสเตรเลีย ส่วนการนำเข้าของไทยพิกัด HS

๗๒๐๘ เมื่อลดอัตราภาษีและจะทำให้มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผลกระทบในส่วน
ของทัศนะของผู้ประกอบการมีดังนี้คือ ปัจจุบันไทยเน้นการนำเข้าผลผลิตเหล็กขั้นต้นซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบ
เนื่องจากไม่สามารถผลิตเองได้ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ ๗๒๐๘ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทับซ้อนกับผลิตภัณฑ์ของ
ไทย การเปิดการค้าเสรีอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ที่เคยได้รับการปกป้องกระทบกระเทือนซึ่งรวมไปถึง
ผลิตภัณฑ์เหล็กชนิดอื่นๆ ดังนั้นจึงมองไม่เห็นประโยชน์ของการลดภาษีต่ออุตสาหกรรมของไทย
อย่างไรก็ตามความสำเร็จจากการต่อรองโดยใช้หลักการกำหนดรายการสินค้าอ่อนไหวได้ช่วยชะลอ
ปัญหา และเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมได้ปรับตัว นอกจากนี้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
ออสเตรเลียไม่ได้มีนโยบายเข้ามาเพื่อเจาะตลาดไทย ดังนั้นความกังวลจึงไม่มากเท่าหากเทียบกับการ
เปิดเขตการค้าเสรีกับจีน อินเดีย และญี่ปุ่น

สำหรับข้อเสนอแนะของอุตสาหกรรมเหล็กคือ การลดภาษีมีผลต่อผู้ผลิตเหล็ก
ภายในประเทศในอนาคตอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องเร่งพัฒนาแนวทางการผลิตทั้งในด้าน
การลดต้นทุนและการสร้างความแตกต่างในสินค้าในระหว่างที่ได้รับการผ่อนปรนมาตรการภาษี
นอกจากนี้โรงงานต้องพัฒนาการผลิตเพื่อให้ได้มาตรฐานในระดับเดียวกับที่ตลาดกำหนด

๘.๓.๔ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าพลาสติก (HS๓๙๔)

ในภาพรวมอุตสาหกรรมพลาสติกมีมูลค่าการส่งออกและนำเข้าเป็นจำนวนมาก โดย
ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกและนำเข้าพลาสติก (รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก) เป็นอันดับหนึ่งใน
ในกลุ่มประเทศอาเซียนและเป็น ๑ ใน ๑๐ ของภูมิภาคเอเชียมี ปริมาณการส่งออกสูงกว่าปริมาณ
การนำเข้า โดยผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทบรรจุภัณฑ์(Packaging) มียอดคำสั่งซื้อจาก ประเทศ
เวียดนาม สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดงานแสดงสินค้า นานาชาติด้านอุตสาหกรรม
พลาสติก อีกทั้งชิ้นส่วนพลาสติกมียอดขายในประเทศเพิ่มขึ้นจากความต้องการของอุตสาหกรรมการ
ผลิตรถจักรยานยนต์ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘)

การส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยในปี ๒๕๕๘ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า มูลค่า
การส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกจะหดตัวราวร้อยละ ๑.๙ จากปี ๒๕๕๗ คิดเป็นมูลค่าประมาณ
๑๒๐,๒๒๐ ล้านบาท เนื่องจากราคาน้ำมันที่ลดต่ำลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาผลิตภัณฑ์พลาสติกลดลง
ประกอบกับเศรษฐกิจคู่ค้าสำคัญชะลอตัว โดยเฉพาะญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ส่งผลให้กำลัง
ซื้อในตลาดส่งออกดังกล่าวอ่อนแอ

โดยกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่น่าจะหดตัวและส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออก
ผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยรวมมากที่สุด คือ กลุ่มแผ่นพลาสติก ฟิล์ม พอยล์ หรือแถบที่ทำด้วยพลาสติก
และกลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติก เพราะเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีสัดส่วนการส่งออกมากที่สุด โดยมีสัดส่วน
การส่งออกเป็นร้อยละ ๓๔.๙ และร้อยละ ๒๙.๗ ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด
โดยมีญี่ปุ่นและอินโดนีเซียเป็นตลาดส่งออกหลัก ซึ่งเป็นตลาดที่กำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว
ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ขณะที่ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำด้วยพลาสติก อาทิเช่น อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน
อุปกรณ์ติดตั้งสำหรับเฟอร์นิเจอร์ เครื่องแต่งกายที่ใช้ป้องกันรังสีหรือสารเคมี รวมถึงถุงมือพลาสติก

เป็นต้น น่าจะยังขยายตัวได้ดี เนื่องจากไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งรายสำคัญอย่างจีน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีความแข็งแรง การออกแบบที่สร้างสรรค์และสวยงาม รวมถึงมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน และน่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยพยุงมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยรวมไม่ให้ทรุดตัวลงไปแรง

ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า ในปี ๒๕๕๙ มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกน่าจะฟื้นตัวดีขึ้น จากการทยอยฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ประกอบกับความต้องการผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยในประเทศกลุ่ม CLMV ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมูลค่าพลาสติกไม่น่าจะถูกแรงกดดันจากการทรุดตัวแรงของราคาน้ำมันในตลาดโลกเหมือนปี ๒๕๕๘ ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องให้ผู้ผลิตมีแรงจูงใจในการเพิ่มกำลังการผลิตมากขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวดังกล่าวส่วนหนึ่งยังมาจากผลของฐานที่คาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำในปี ๒๕๕๘ ส่งผลให้ในปี ๒๕๕๙ มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทย คาดว่า จะขยายตัวในกรอบร้อยละ ๒.๓ - ๔.๐ จากปี ๒๕๕๘ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๑๒๒,๙๘๐ - ๑๒๕,๐๓๐ ล้านบาท

๘.๓.๕ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ (HS๗๑)

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาที่น่าสนใจ โดยพัฒนาจาก อุตสาหกรรมในครัวเรือน ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ จนปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สามารถทำรายได้เข้าประเทศในระดับต้นๆ การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานแก่คนจำนวนมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ทักษะและความประณีต โดยแรงงานไทยเป็นแรงงานที่มีฝีมือและความละเอียดในกระบวนการผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเจียรไนพลอย ประกอบกับการส่งสมมุติปัญหาการหุงพลอยมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้ไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกพลอยที่สำคัญของโลก

สำหรับการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในต่างประเทศ ซึ่งเป็นตลาดรองรับสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญ พบว่า หากพิจารณา

การแข่งขันด้านการค้า ผู้ประกอบการยังต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดโลก โดยเฉพาะการแข่งขันด้านราคากับประเทศผู้ผลิตที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรหรือวัตถุดิบที่มีอยู่ภายในประเทศอย่างจีนและอินเดีย ครองส่วนแบ่งตลาดในตลาดคู่ค้าเดียวกับไทยอย่างสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ซึ่งหากผู้ประกอบการใช้กลยุทธ์การ แข่งขันทางด้านราคาในการช่วงชิงเพื่อให้ได้คำสั่งซื้อ จะส่งผลทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกมีกำไรหรือส่วนเกินทางการตลาดลดลงมาก อย่างไรก็ตามหากมองในแง่ดีการแข่งขันทำให้ผู้ผลิตต้องพยายามปรับตัว โดยเฉพาะทางด้านการปรับปรุงคุณภาพและรูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า และพัฒนาสินค้าเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดคู่ค้ามากขึ้น

ส่วนในแง่ของการผลิต ผู้ประกอบการยังคงประสบกับข้อจำกัดทางด้านการขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ โดยเฉพาะ ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการออกแบบ (Design) รวมไปถึง

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีแนวโน้มปรับขึ้นอีกในระยะข้างหน้า อาจส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการให้เพิ่มสูงขึ้นได้

การส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ ในปี ๒๕๕๘ น่าจะมีมูลค่าอยู่ที่ระดับ ๗,๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือขยายตัวร้อยละ ๔.๐ (YoY) หลังครึ่งปีแรก เติบโตร้อยละ ๓.๓ (YoY) โดยตลาดที่เป็นความหวังและมีแนวโน้ม เติบโตได้ดีในปี ๒๕๕๘ ได้แก่ ตลาดหลักอย่างสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปบางประเทศ อาทิ เยอรมนี โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูงและ/หรือไม่ อ่อนไหวมากนักต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ รวมไปถึง กลุ่มผู้บริโภคที่มองอัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าเพื่อการลงทุน นอกจากนี้ ในตลาดศักยภาพใหม่ๆ อย่าง ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) ประเทศในแถบตะวันออกกลาง (สหรัฐฯอาหรับเอมิเรตส์ กาตาร์) รวมถึงตลาดที่ไทยมีข้อตกลงการค้าเสรีด้วย อาทิ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ซึ่งในระยะหลังผู้ประกอบการไทยให้ ความสนใจเข้าไปเจาะตลาดมากขึ้น ทั้งในส่วนของ การเข้าไปเปิดตลาดส่งออกกับคู่ค้าใหม่ๆ การขยายฐานการผลิต รวมถึง ขยายสาขาที่ให้บริการลูกค้า ซึ่งการรุกตลาดในรูปแบบใหม่ๆ สามารถทำให้อุดการส่งออกในประเทศเหล่านั้น มีแนวโน้มขยายตัวในทิศทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง

โดยสินค้าที่ได้รับคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่องยังอยู่ในกลุ่มของเครื่องประดับแท้ (ที่ทำจากเงินและทอง) รวมถึงอัญมณีในกลุ่มพลอย ซึ่งเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการทำตลาดสูงจากความเชี่ยวชาญและมีชื่อเสียงด้านการขึ้นรูปเครื่องประดับด้วยมือ การหุง/เผาและเจียรในพลอย รวมถึงการประกอบตัวเรือนที่ประณีต ซึ่งเป็นที่ยอมรับของทั่วโลก ทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในตัวสินค้าได้เป็นอย่างดีและยังคงแข่งขันในตลาดได้โดยเฉพาะในตลาดระดับกลางขึ้นไป

สำหรับแนวโน้มธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับในปี ๒๕๕๙ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยมองว่า จากสัญญาณทาง เศรษฐกิจคู่ค้าหลักโดยเฉพาะสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปในบางประเทศได้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ น่าจะส่งผลให้ภาพรวม การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) ของไทยไปยังตลาดโลกยังมีโอกาสขยายตัวต่อไปได้แต่คงไม่ใช่ในอัตรา ที่สูงท่ามกลางเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความเปราะบางสูง โดยคาดว่าจะมีมูลค่าประมาณ ๗,๘๐๐-๗,๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวประมาณร้อยละ ๓.๐-๕.๐ (YoY) อย่างไรก็ตาม สิ่งผู้ประกอบการจะต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่ ตัวเลขเศรษฐกิจ ของประเทศคู่ค้าที่สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงทิศทางการบริโภคของประชาชนได้ ไม่ว่าจะเป็นอัตราการว่างงานและภาพรวมยอด ค่าปลีก รวมไปถึงพลวัตหรือเทรนด์ผู้บริโภคในแต่ละตลาดที่สำคัญ ทั้งในกลุ่มตลาดเดิมและตลาดใหม่ที่เข้าไปขยายตลาด นอกจากนี้ ควรเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของอุปสรรคทางการค้าและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากคู่ค้าสำคัญเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะกดดันต่อทิศทางการค้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

๘.๓.๖ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้ายางพาราและผลิตภัณฑ์ (HS๔๐)

ประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นผู้นำในการส่งออกสินค้ากลุ่มยางพาราธรรมชาติ ๓ อันดับแรกของโลก โดยมีมูลค่าการส่งออกยางพาราในปี ๒๕๕๕ รวมกัน ๑๐% ของ

มูลค่าการส่งออกอย่างพารา โลก (ไทย ๕% อินโดนีเซีย ๔% มาเลเซีย ๑%) ๘๙% เป็นผลิตภัณฑ์
อย่างพาราอื่นๆ ใน ๓ ประเทศผู้ส่งออกสินค้ากลุ่มอย่างพาราหลักของอาเซียน ประเทศไทยและ
อินโดนีเซีย เน้นการส่งออกอย่าง ธรรมชาติ มาเลเซียเน้นการส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยาง
ปี ๒๕๕๕ มูลค่าการส่งออกอย่างธรรมชาติ จากประเทศในกลุ่มอาเซียน มีมูลค่ารวม ๖๗๒.๕ พันล้าน
ดอลลาร์ สหรัฐ โดยไทยส่งออกมูลค่า ๒๗๐.๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซีย ๒๔๔.๔ พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย ๗๙.๑ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และประเทศอื่นๆ ๗๘.๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
ในปี ๒๕๕๕ ประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าในหมวดอย่างพารา
ดังนี้ ประเทศไทยส่งออกอย่างธรรม ๘.๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้าอย่างสังเคราะห์ ๑.๔ พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย ส่งออกเครื่องแต่งกายและของใช้ที่ทำจากยาง ๓.๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
นำเข้าอย่างธรรมชาติ ๒.๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซีย ส่งออกอย่างธรรมชาติ ๗.๙ พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าอย่างสังเคราะห์ ๐.๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การส่งออกอย่างแปรรูปขั้นต้นของไทย ประกอบด้วย ยางแผ่น ยาง
แท่ง น้ำยางข้น และยางพาราอื่นๆ โดยใน ปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออกประมาณ
๕,๑๘๗.๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปีก่อน ปรับตัวลดลงร้อยละ ๑๓.๘๔ ซึ่งแม้ว่าปริมาณ
การส่งออกอย่างแปรรูปขั้นต้นจะเพิ่มขึ้น แต่ราคายางปรับตัวลดลงมาก จึงทำให้มูลค่าการส่งออกลดลง
ตามไปด้วย โดยตลาดส่งออกอย่างพาราที่สำคัญ คือ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา
สำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง ประกอบด้วย ยางยานพาหนะ ถุงมือยาง/ถุงมือตรวจ ยางรัดของ
หลอดและท่อ สายพานลำเลียงและส่งกำลัง ผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในทางเภสัชกรรม ยางวัลคาไนซ์ และ
ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ โดย ปี ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออกรวม ๖,๙๐๐.๐๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
เมื่อเทียบกับปีก่อน ปรับตัวลดลงร้อยละ ๑๓.๘๒ โดยในส่วนของยางยานพาหนะที่ชะลอตัวลง
เล็กน้อยในช่วงต้นปีเริ่มปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากความต้องการของตลาดหลักที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา
และญี่ปุ่นปรับตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่การส่งออกถุงมือยาง/ถุงมือตรวจปรับตัวลดลงจากปีก่อน เนื่องจาก
ความต้องการของตลาดหลัก คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ชะลอตัวลง ซึ่งส่วนหนึ่งมา
จากการถูกตัด GSP จากสหภาพยุโรป ทำให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง
ที่สำคัญไป ในส่วนของผลิตภัณฑ์ยางคอมพาวด์ มีมูลค่าการส่งออกปรับตัวลดลง เนื่องจากจีนซึ่งเป็น
ตลาดส่งออกยางคอมพาวด์ของไทย ได้ออกประกาศปรับปรุงมาตรฐาน การผลิตยางคอมพาวด์ โดยให้
ใช้ยางธรรมชาติในการผลิตได้ไม่เกินร้อยละ ๘๘ และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๑๒ ให้เป็นส่วนผสมของ
เขม่าดำ (Carbon Black) และสารเคมีอื่นๆ แทนสัดส่วนการผลิตเดิมที่มียางธรรมชาติไม่เกินร้อยละ
๙๕.๐๐ - ๙๙.๕๐ จึงส่งผลให้บริษัทผลิตยางล้อในจีนเริ่มกังวลต่อการนำเข้ายางคอมพาวด์จากไทย
๑,๑๑๓.๘๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับปีก่อน ปรับตัวลดลงร้อยละ ๒.๕๖ อย่างไรก็ตาม มีการ
นำเข้าผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้นในส่วนของยางรถยนต์ และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๘.๓.๗ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเครื่องกล (HS๘๔)

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำที่ผลิตเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อ
การใช้งานของอุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วยลักษณะดังกล่าวทำให้รัฐบาลหลายประเทศกำหนดอัตราภาษี

นำเข้าเครื่องจักรกลในอัตราต่ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมปลายน้ำต่างๆ เช่นในกรณีของญี่ปุ่นซึ่งกำหนดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักรกลเท่ากับ ร้อยละ ๐ และเกาหลีใต้ซึ่งกำหนดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักรกลเท่ากับ ร้อยละ ๐-๘

ในภาพรวมทั้งอุตสาหกรรมแล้ว เมื่อพิจารณาจากค่า RCA พบว่า เครื่องจักรกลเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยไม่มีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเชิงต้นทุน และในเชิงการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากผู้ประกอบการในไทยส่วนใหญ่มีลักษณะการประกอบกรในรูปแบบของผู้แทนจำหน่าย และไม่มีแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนาเนื่องจากภาครัฐมิได้กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาลงในรายละเอียดจะพบว่าในอุตสาหกรรมนี้ ประกอบด้วยทั้งกลุ่มสินค้าที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันอย่างค่อนข้างชัดเจน กลุ่มสินค้าที่ไทยมีแนวโน้มมีความสามารถในการแข่งขัน กลุ่มสินค้าที่ไทยไม่มีความสามารถในการแข่งขัน และกลุ่มสินค้าที่รูปแบบความสามารถในการแข่งขันผันผวน ซึ่งในแต่ละกลุ่มภาครัฐก็ควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไป โดยต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการในสินค้ากลุ่มต่างๆ ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลเอง และผลต่ออุตสาหกรรมปลายน้ำที่ต้องใช้เครื่องจักรกลเป็นปัจจัยการผลิตด้วย

โดยหากภาครัฐต้องการส่งเสริมการพัฒนาในกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกลที่มีความสามารถหรือมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการแข่งขัน ก็ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกันตั้งแต่การกำหนดโครงสร้างภาษี มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้ประกอบการในประเทศ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลภายในอุตสาหกรรมผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรมฝีมือแรงงานของภาครัฐในการพัฒนาหลักสูตร จัดการแข่งขันเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์เครื่องจักรกลก็เป็นมาตรการสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้สินค้ามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งจากกลุ่มลูกค้าภายในประเทศและต่างประเทศ

๘.๓.๘ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้ากระดาษและเยื่อกระดาษ (HS ๔๗, HS ๔๘)

อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ กระดาษ และสิ่งพิมพ์ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๙ มีดัชนีผลผลิตเยื่อกระดาษ และกระดาษในภาพรวมเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนและไตรมาสที่ผ่านมาเป็นผลจากความต้องการภายในประเทศของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เพิ่มขึ้นตามการบริโภคในประเทศที่ขยายตัว สำหรับการส่งออกเยื่อกระดาษ และหนังสือและสิ่งพิมพ์เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยตลาดส่งออกเยื่อกระดาษที่สำคัญ ได้แก่ ฝรั่งเศส ส่วนกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ มีมูลค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสที่ผ่านมาอาจเป็นผลจากการขยายกำลังการผลิตของโรงงานกระดาษต่างชาติในเวียดนาม ส่งผลให้คำสั่งซื้อมายังไทยลดลง ส่วนการนำเข้าเยื่อกระดาษและเศษกระดาษ และกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ มีมูลค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน จากการเลือกใช้

สินค้าภายในประเทศมากขึ้นด้านการนำเข้าสิ่งพิมพ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จากการนำเข้าธนบัตร (ที่ยังไม่ใช่เป็นเงินตรา) และหนังสือเรียนตำราเรียน ส่วนสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น เช่น โป้รชิว ภาพถ่าย อยู่ในภาวะทรงตัว

ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๙ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน พบว่าเยื่อกระดาษกระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง และกระดาษคราฟท์มีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๘๔ ๒.๙๕ ๒๕.๓๘ และ ๒.๘๓ โดยเป็นการผลิตเพื่อรองรับความต้องการภายในประเทศของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องสำอาง ซึ่งมีการบริโภคขยายตัวในช่วงไตรมาส ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำหรับกระดาษลูกฟูก มีดัชนีผลผลิตลดลง ร้อยละ ๕.๑๙ เนื่องจากปริมาตรสินค้าคงคลังเพียงพอต่อความต้องการ

เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา เยื่อกระดาษ กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษคราฟท์ มีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘๖ ๘.๒๔ และ ๒.๖๒ ตามลำดับ เนื่องจากการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการบรรจุภัณฑ์กระดาษเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่วนกระดาษแข็ง และกระดาษลูกฟูกลดลง ร้อยละ ๓.๔๐ และ ๓.๘๔ ตามลำดับ เป็นผลมาจากคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้า เช่น เวียดนาม ลดลง

ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๙ ไม่มีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษที่ขออนุญาตประกอบกิจการขยายและยกเลิกกิจการ สำหรับโรงงานผลิตกระดาษและบรรจุภัณฑ์กระดาษ มีการจดทะเบียนประกอบกิจการจำนวน ๗ แห่ง (โรงงานขนาดเล็ก) ขยายกิจการ ๑ แห่ง (โรงงานขนาดกลาง) และยกเลิกกิจการ ๘ แห่ง (โรงงานขนาดเล็ก) ในส่วนโรงงานประเภทโรงพิมพ์มีการขออนุญาตประกอบกิจการจำนวน ๑๐ แห่ง (โดยแบ่งเป็นโรงงานขนาดเล็ก ๑ แห่ง ขนาดกลาง ๒ แห่ง และขนาดใหญ่ ๗ แห่ง) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการขยายตัวเพื่อต่อรองรับการพิมพ์ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มีแนวโน้มขยายตัวในอนาคต

ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๕๙ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน พบว่า เยื่อกระดาษกระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง และกระดาษคราฟท์มีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับความต้องการภายในประเทศของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เพิ่มขึ้นตามการบริโภคที่ขยายตัว สำหรับกระดาษลูกฟูก มีดัชนีผลผลิตลดลง เนื่องจากสินค้าคงคลังเพียงพอต่อความต้องการ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่า เยื่อกระดาษ กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษคราฟท์ มีดัชนีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากความต้องการบรรจุภัณฑ์ กระดาษ ส่วนกระดาษแข็ง และกระดาษลูกฟูก ลดลง ร้อยละ เป็นผลมาจากคำสั่งซื้อประเทศคู่ค้าลดลง

การส่งออก เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสที่ผ่านมา พบว่าเยื่อกระดาษ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกเยื่อกระดาษไปยังโรงงานผลิตกระดาษรายใหญ่ของไทยในฝรั่งเศส ส่วนกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ มีมูลค่าการส่งออกลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการขยายกำลังการผลิตของโรงงานกระดาษต่างชาติในเวียดนามส่งผลให้คำสั่งซื้อมายังไทยลดลง สำหรับหนังสือและสิ่งพิมพ์เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน พบว่า เพิ่มขึ้นจากการส่งออก

สิ่งพิมพ์ประเภทโฆษณาทางการค้า แค็ตตาล็อกและรูปเล่มเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม รวมถึงการส่งออกสต็อกเกอร์รอยสักไปยังจีนซึ่งได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นตั้งแต่ช่วงปี แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าลดลง จากการส่งออกรูปภาพ ภาพดีไซน์ ภาพถ่าย และหนังสือวารสารและนิตยสาร ไปยังตลาดญี่ปุ่น ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงชะงัก

การนำเข้า เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าเยื่อกระดาษและเศษกระดาษ ลดลงเนื่องจากการผลิตภายในประเทศมีความหลากหลาย และเพียงพอต่อความต้องการ ส่วนสิ่งพิมพ์พบว่า เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และไตรมาสที่ผ่านมา จากการนำเข้าธนบัตร (ที่ยังไม่ใช่เป็นเงินตรา) และหนังสือเรียน ตำราเรียน สำหรับกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน แต่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา จากการนำเข้ากระดาษพิมพ์เขียน เนื่องจากความต้องการเพื่อรองรับการเปิดภาคเรียนของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเดือนพฤษภาคม

๘.๔ การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันรายประเทศ

๘.๔.๑ เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

ก่อนที่ผู้ประกอบการไทยจะออกไปรุกตลาดต่างประเทศ ผู้ประกอบการ SMEs ควรทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของประเทศในกลุ่มอาเซียนว่า ความน่าสนใจที่จะเข้าไปลงทุนในแต่ละประเทศ เพื่อประกอบการพิจารณาตลาดเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับแผนขยายธุรกิจต่อไป รวมถึงการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้า ซึ่งทางศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้สรุปข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้ผู้ประกอบการที่สนใจจะออกไปเจาะตลาดอาเซียนใช้ประกอบการตัดสินใจ

๘.๔.๑.๑ พฤติกรรมของผู้บริโภคในตลาดอาเซียน

ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย เป็นกลุ่มประเทศที่มีกำลังซื้อค่อนข้างสูง นิยมเลือกซื้อสินค้าแบรนด์เนม สินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าหรูหรามากขึ้น วัฒนธรรมไลฟ์ สไตล์ทางตะวันตกมีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นสิงคโปร์มีพฤติกรรมอ่อนไหวต่อกระแสนิยมและแฟชั่นในตลาดโลกสูง และค่อนข้างให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพมาก นิยมรับประทานอาหารเสริมเพื่อบำรุงร่างกาย เครื่องดื่มในกลุ่ม Functional Food และที่สำคัญมีการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกอย่างต่อเนื่อง อาทิ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ดังนั้น ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของผู้ประกอบการไทยอาจจะเป็นในลักษณะ ของการเข้าพื้นที่ในห้างสรรพสินค้า หรือการตั้งซูเปอร์มาร์เก็ตจำหน่ายสินค้าตามชุมชนต่าง ๆ แต่ค่าเช่าจะมีราคาที่สูง และต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง

คนส่วนใหญ่ยังค่อนข้างอ่อนไหวกับราคาสินค้า ทำให้ไม่ค่อยนิยมสินค้านำเข้าที่มีราคาแพงหรือสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ราคาสูง อีกทั้งยังมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอาหารค่อนข้างสูง โดยพฤติกรรมการซื้อสินค้าอาหารหันมานิยมซื้ออาหารสำเร็จรูป อาหารพร้อมปรุง และอาหารพร้อมรับประทานที่เก็บไว้ได้นานมากขึ้น นอกจากนี้อาหารสไตล์ตะวันตกได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นมาก

โดยเฉพาะอาหารฟาสต์ฟู้ดที่เข้ามาในรูปแบบธุรกิจแฟรนไชส์ รับช่องทางการค้าของผู้ประกอบการไทยในอินโดนีเซียและเวียดนามอาจเป็นการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม เพราะพฤติกรรมของผู้บริโภคส่วนใหญ่จะนิยมซื้อสินค้าตามร้านค้าปลีกย่อยมากกว่า แต่ช่องทาง Modern Trade ก็เริ่มมีบทบาทมากขึ้น

ประเทศเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ส่วนใหญ่ยังมีกำลังซื้อไม่สูงนัก การตัดสินใจซื้อส่วนใหญ่เน้นพิจารณาจากประโยชน์ของสินค้าเป็นสำคัญ และมักซื้อเท่าที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยรุ่นชาวลาว พบว่า แพ้ทันสมัยใหม่เขามามีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าค่อนข้างมาก โดยเฉพาะสินค้าด้านเครื่องแต่งกายและการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ ทั้ง ๓ ยังมีรสนิยมคล้ายคลึงกับไทย จากประเพณีและวัฒนธรรม และพรมแดนที่อยู่ติดกันนิยมเลียนแบบการบริโภคสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ของไทย ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังเน้นบริโภคสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวัน ขณะที่สินค้าฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกยังได้รับความนิยมในวงจำกัด เฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้สูง / นักการเมือง สำหรับช่องทางการค้าของผู้ประกอบการไทยในกลุ่มนี้ น่าจะเป็นลักษณะของร้านค้าปลีกย่อยที่เป็นตัวแทนจำหน่าย เพราะผู้บริโภคนิยมซื้อสินค้าผ่านตัวแทนจำหน่าย หรือการเข้าไปเช่าพื้นที่ขายผ่านช่องทาง Modern Trade ก็เริ่มน่าสนใจ เพราะผู้บริโภคเริ่มมีพฤติกรรมซื้อสินค้าผ่านทาง Modern Trade มากขึ้น ในขณะที่บางสินค้าก็อาจนิยมซื้อขายโดยตรงเลย เช่น เครื่องสำอาง อาหารเสริม เป็นต้น

ผู้ประกอบการธุรกิจไทยมีโอกาสที่จะได้ประโยชน์หลายด้านจากการเปิดเสรีในอาเซียน การขยายตลาดสินค้าในอาเซียน ซึ่งถือเป็นตลาดที่สำคัญสำหรับสินค้าส่งออกของไทยอยู่แล้ว ดังนั้น การที่ผู้ประกอบการไทยจะเข้าไปแสวงหาโอกาสทางธุรกิจประเทศในอาเซียนนั้น ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องทราบข้อได้เปรียบเสียเปรียบของเราและประเทศในกลุ่มอาเซียนให้ดีก่อน เพื่อจะได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมเสริมความแข็งแกร่งของธุรกิจเพื่อรุกตลาด หรือแก้ไขจุดอ่อนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจมีความพร้อมในการดำเนินธุรกิจภายใต้แรงกดดันด้านการแข่งขันในตลาดที่มากขึ้นในตลาดอาเซียนได้

๘.๔.๑.๒ ความพร้อมของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ทั่วโลกกำลังจับตามอง ซึ่งประเทศไทยเองควรต้องรู้จักใช้ประโยชน์จากยุคสมัยแห่งเอเชียให้เต็มประสิทธิภาพ แนวทางหนึ่งที่จะผลักดันการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยได้อย่างเต็มที่ คือการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดขนาดใหญ่ได้มากขึ้น

ตารางที่ ๘-๑๖ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศไทย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. ไทยตั้งอยู่ตรงกลางของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ได้เปรียบในเรื่องศูนย์กลางต่าง ๆ เช่น การคมนาคมทางบก ทางอากาศ การค้า การลงทุน หรือ ศูนย์แสดงสินค้า</p> <p>๒. ไทยมีจุดเด่นเรื่องการท่องเที่ยวและบริการที่ดี และราคาไม่แพง ประกอบกับคนไทยมีความเป็นมิตร</p> <p>๓. ไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมด้านยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ สามารถต่อยอดด้านการลงทุนหรือวิจัยได้</p> <p>๔. สถาบันการเงินของไทยมีความมั่นคง นักลงทุนสามารถระดมทุนจากสถาบันการเงินของไทยได้อย่างมั่นใจและรัฐบาลมีแนวโน้มในการเปิดเสรีภาคการเงินอีกด้วย</p> <p>๕. ไทยมีความสามารถด้านการแพทย์ที่ดีและราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับประเทศ AEC เช่น สิงคโปร์</p>	<p>๑. ไทยมีปัญหาเรื่องเสถียรภาพทางการเมืองที่ไม่มีความแน่นอน มีปัญหาด้านความคิดทางการเมืองภายในประเทศ และยังมีปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยบริเวณจังหวัดชายแดนใต้</p> <p>๒. ไทยยังคงมีปัญหาเรื่องละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่รุนแรงและไม่จริงจัง โดยเฉพาะเรื่อง เพลง ภาพยนตร์ ซอฟต์แวร์ต่างๆ</p> <p>๓. ปัญหาการจราจรในเมืองหลวงที่ติดขัด และบริเวณเมืองใหญ่ตามจังหวัดใหญ่ก็เริ่มมีปัญหการจราจรเช่นกัน</p> <p>๔. ประชาชนชาวไทยยังด้อยความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ที่จะเป็นภาษากลางในการสื่อสารเมื่อ AEC เริ่มดำเนินการ</p>
โอกาส	อุปสรรค
<ul style="list-style-type: none"> - ไทยมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะการลงทุนที่นำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีการสร้างนวัตกรรม การพัฒนาทักษะบุคลากร - ไทยเปิดเสรีทางการค้าอย่างเปิดกว้างไม่มีการปิดกั้น - การลงทุนที่ได้รับการสนับสนุนจาก BOI ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องการถือหุ้นของต่างชาติ ไม่กำหนดสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศ และไม่จำกัดปริมาณส่งออก และยังมีสิทธิพิเศษอื่นๆ ที่ปรับสอดคล้องกับ WTO - BOI สนับสนุนอุตสาหกรรมหลักของไทยหลายสาขา คือ การเกษตร พลังงานทางเลือก ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ICT แพชั่น บันเทิง สุขภาพ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการเกษตร - ภาคบริการบางสาขาของไทย เช่น การแพทย์ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและได้มาตรฐานในราคาไม่แพง สามารถต่อยอดได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันด้านค่าแรงที่ต่ำกว่าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การผลิตที่ใช้แรงงานเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อาจจะถูกย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าแรงถูกกว่า เช่น ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม ผู้ประกอบการต้องปรับตัวเพื่อรองรับ - ภาษาอังกฤษของประชาชนไทยที่ทำธุรกิจขนาดกลางขึ้นไปต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ มิฉะนั้นแรงงานต่างชาติที่ใช้ทักษะภาษาอังกฤษจะเข้ามาแย่งงาน

๘.๔.๒ ประเทศบรูไน

๘.๔.๒.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศบรูไน หรือ รัฐบรูไนดารุสซาลาม ได้สมญานามว่าเป็นไข่มุกแห่งทะเลจีนใต้ เนื่องจากเป็นแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวและธรรมชาติที่สวยงามอุดมสมบูรณ์ มีตลาดสินค้าปลอดภาษี เป็นประเทศที่มีตลาดเปิดแบบเสรี ภายใต้การดูแลของรัฐ รายได้หลักของประเทศมาจากน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติมีมูลค่ากว่าร้อยละ ๙๐ นับเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับที่ ๓ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากอินโดนีเซีย และมาเลเซีย สินค้านำเข้าส่วนใหญ่จากสิงคโปร์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา โดยเป็นสินค้าประเภท เครื่องจักรอุตสาหกรรม รถยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และสินค้า เกษตร มีเมืองหลวงชื่อ บันดาร์ เสรี เบกาวัน มีจำนวนประชากร ๔.๒ แสนคน ใช้ภาษามาเลย์เป็น ภาษาราชการ รองลงมาเป็นอังกฤษ และจีน ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย โดยมีการส่งออกน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียมกลั่น เสื้อผ้าเป็นหลัก ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์การขนส่ง อาหาร เคมีภัณฑ์

๘.๔.๒.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศบรูไน มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ๔๖,๘๙๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ ๑ อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ ๑.๘ รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี ๒๘,๙๖๗ ดอลลาร์สหรัฐฯ (ปี ๒๕๕๘) รายได้หลักมาจากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติถึงกว่าร้อยละ ๙๐ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมน้ำมัน ประเทศบรูไนมีการผลิตอาหาร และเครื่องมือการผลิตเสื้อผ้า เพื่อ ส่งออกไปยังกลุ่มประเทศยุโรปและอเมริกา ทางรัฐบาลส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการแปรรูปอาหารและผลิตเครื่องตีพิมพ์ เสื้อผ้า และสิ่งทอ แต่การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากมีอุปสรรค ต่าง ๆ อาทิ การขาดช่างฝีมือแรงงาน ตลาดเล็ก ความไม่กระตือรือร้นของข้าราชการ การห้าม ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของที่ดิน รวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้ต่างชาติมาลงทุน

ปัจจุบัน บรูไนพยายามเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันเป็นหลักไปสู่โครงสร้าง เศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยรัฐบาลได้ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมีบทบาท รวมถึงการส่งเสริมการลงทุนกับต่างประเทศและมีมาตรการเปิดเสรีด้านการค้าและสร้างบรรยากาศที่ เอื้ออำนวยต่อการลงทุนนอกจากนี้ บรูไนยังมีนโยบายพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการค้าและ ท่องเที่ยว และเป็นตลาดการขนถ่ายสินค้าที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นเป้าหมายประการหนึ่งของโครงการความร่วมมือของกลุ่ม Brunei – Malaysia – Philippines – East Growth Area (BIMP-EAGA)

ตารางที่ ๘-๑๗ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศบรูไน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. เป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติสูงอันดับ ๒ ของอาเซียน และอันดับ ๒๖ ของโลก</p> <p>๒. มีกำลังซื้อสูง และมีความมั่นคงทางการเมือง และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคการค้าปลีกและการค้าส่ง การก่อสร้าง และการขนส่งคมนาคม เป็นตัวส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และรัฐบาลพยายามที่จะผลักดันให้มีโครงการต่างๆ เกิดขึ้น</p> <p>๓. รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมั่นคง เน้นการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>๔. สิทธิพิเศษแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนในด้าน การลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ ๐-๕</p>	<p>๑. ตลาดมีขนาดเล็ก เนื่องจากมีประชากรเพียงแค่ ๔ แสนคน</p> <p>๒. ขั้นตอนและกระบวนการสั่งซื้อและขนส่งสินค้ามีความไม่คล่องตัว โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชาวสิงคโปร์ร่วมลงทุนอยู่ด้วย การนำเข้ามักจะขึ้นอยู่กับนักธุรกิจสิงคโปร์ ซึ่งต้องมีการขนส่งผ่านทางสิงคโปร์ก่อน</p> <p>๓. ข้อจำกัดทางการค้าที่เคร่งครัดมาก เกี่ยวกับการกำหนดข้อบังคับในการนำเข้าสินค้าประเภทอาหาร ซึ่งจะต้องเป็นอาหารฮาลาลเท่านั้น โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ได้แก่ เนื้อโค กระบือ แพะ แกะ และไก่</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. ประเทศต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรหลายรายการ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ เช่น ข้าว ผัก และผลไม้ต่างๆ รวมถึงเนื้อสัตว์</p> <p>๒. รัฐบาลมีนโยบายในการสนับสนุนด้าน สาธารณูปโภคพื้นฐาน อุปกรณ์ และการทำตลาด รวมถึงการให้กู้ยืมเงินทุนเพื่อการลงทุน และงดเว้นภาษี</p>	<p>๑. ขาดช่างฝีมือแรงงาน</p> <p>๒. ความไม่กระตือรือร้นของข้าราชการ</p> <p>๓. การห้ามชาวต่างชาติเป็นเจ้าของที่ดิน รวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยให้ต่างชาติมาลงทุน</p> <p>๔. เรือที่บรรทุกสินค้าไปบรูไนมีสินค้าเฉพาะเที่ยวขาไป แต่ไม่มีสินค้าในเที่ยวขากลับ ทำให้ต้นทุนการขนส่งสินค้าเพิ่มสูงขึ้น</p>

๘.๔.๒.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

การค้า การลงทุนในบรูไนฯ ส่วนใหญ่ถูกครอบครองโดยชาวจีนมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งมาตั้งรกรากในบรูไนอยู่ก่อนและมีเครือข่ายทางธุรกิจที่เหนียวแน่น ทำให้การเจาะตลาดการค้าการลงทุนของนักธุรกิจไทยทำได้ยากขึ้น แม้สินค้าต่างๆ ในบรูไน ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ แต่ตลาดบรูไนเป็นตลาดขนาดเล็กมาก กำลังซื้อมีจำกัด ขนชั้นกลาง (เชื้อสายมาเลย์) ซึ่งส่วนใหญ่รับราชการ จะมีรายได้น้อยและพึ่งพาเงินกู้จากธนาคารในการซื้อหาสินค้าฟุ่มเฟือย ส่วนชนชั้นสูงนิยมซื้อสินค้าที่ทันสมัยจากต่างประเทศ นอกจากนี้สินค้าจากประเทศจีน ซึ่งเดิมสินค้าจีนมีคุณภาพต่ำ ราคาถูก ไม่เป็นที่นิยม แต่ในปัจจุบันสินค้าจีนได้รับการพัฒนาปรับปรุงไปมาก และยัง

มีราคาต่ำกว่าสินค้าไทย นอกจากนี้ สินค้าบางอย่างมีการนำเข้าผ่านมาเลเซียและสิงคโปร์ และราคาถูกกว่าสินค้านำเข้าตรงจากไทย

ประเทศไทยและบรูไนมีความร่วมมือกันครอบคลุมหลายสาขา อาทิ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ด้านพลังงาน ด้านแรงงาน ด้านการศึกษา รวมไปถึงความร่วมมือตามกรอบอาเซียน ซึ่งบรูไนจะดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี ๒๕๕๖ การร่วมมือกันระหว่างไทยและบรูไนเป็นการใช้ "จุดแข็ง" ของแต่ละฝ่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น กรณีอุตสาหกรรมฮาลาล มีการทำข้อเสนอโครงการร่วมกันเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารของแต่ละประเทศ บรูไนสามารถใช้ไทยเป็นฐานการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม ด้วยความที่ไทยมีผลิตผลทางการเกษตรมาก มีชื่อเสียงในเรื่องผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอุตสาหกรรมฮาลาลระดับโลก อีกทั้งยังมีแรงงานทั้งประเภทแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ แต่บรูไนขาดแคลนแรงงานจึงต้องจ้างแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมาก ขณะที่ฝ่ายไทยนั้นช่วยถ่ายทอดความเชี่ยวชาญทางการเกษตร เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ รวมไปถึงการปศุสัตว์และการประมง

๘.๔.๓ ประเทศกัมพูชา

๘.๔.๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

กัมพูชากำหนดนโยบายมุ่งการพัฒนาทางการเกษตร การท่องเที่ยว และมีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ มีเมืองหลวงคือ กรุงพนมเปญ ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็น อังกฤษ ฝรั่งเศสเวียดนาม และจีน มีจำนวนประชากร ๑๔ ล้านคน ประกอบด้วย ชาวเขมร ๙๔% จีน ๔% และอื่นๆ ๒% นับถือศาสนาพุทธ (เถรวาท) เป็นหลัก มีระบบการปกครองเป็นประชาธิปไตยแบบ รัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ

๘.๔.๓.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศกัมพูชาเป็นหนึ่งในประเทศที่ยากจนที่สุดในโลก นโยบายการค้าของกัมพูชามี เป้าหมายคือ การพัฒนาการค้าเพื่อลดความยากจนภายในประเทศเป็นหลัก โดยทศวรรษที่ผ่านมา กัมพูชามีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศค่อนข้างมากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญสองประการ คือกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก ASEAN/AFTA และกระบวนการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ปี ๒๕๕๘ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ๑๑.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ ๔.๘ รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี ๘๐๕ เหรียญสหรัฐอัตราเงินเฟ้อร้อยละ ๕.๓ และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โครงสร้างอาชีพหลักของชาวกัมพูชาคือ ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๗๐ ภาคบริการ ร้อยละ ๑๗ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๘ และภาคก่อสร้าง ร้อยละ ๕

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าเกษตรกรรม อาทิ ยางพารา ข้าว ผลิตภัณฑ์ปลา ข้าวโพด ถั่วเหลืองใบยาสูบ และผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์สินค้าอุตสาหกรรม อาทิ เสื้อผ้า สิ่งทอแล เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า โดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่กัมพูชาส่งออกมากที่สุด มีมูลค่ากว่า ๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ รองลงมาเป็นเวียดนามและไทย ตามลำดับ ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่

ผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผ้าฝ้ายรจกัรยานยนต์และส่วนประกอบ สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว น้ำตาลทราย และผลิตภัณฑ์ยาง โดยส่วนใหญ่นำเข้ามาจาก เวียดนาม จีน ไทย ฮองกง สินค้าทุกรายการที่นำเข้าประเภทกัมพูชาต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๑๐ ของราคา นำเข้า และสินค้าแต่ละประเภทต้องชำระภาษีในอัตราที่แตกต่างกัน ประเทศกัมพูชาได้ออกกฎหมาย ส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้สิทธิประโยชน์และความมั่นคงแก่นักลงทุนที่จะถือครองสิทธิในทรัพย์สินต่าง ๆ (ยกเว้นกรรมสิทธิ์ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งผู้ถือครองได้ต้องเป็นบุคคลสัญชาติกัมพูชาเท่านั้น ต่างตัวสามารถใช้สิทธิโดยการเช่าหรือสัมปทาน) และให้หลักประกันว่า ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับ การปฏิบัติเท่าเทียมกับคนในชาติและจะไม่ถูกบังคับจากนโยบายกำหนดราคาสินค้าและบริการหากมี การใช้บังคับ รวมทั้ง สามารถซื้อและโอนเงินตราต่างประเทศไม่ว่าจะเพื่อชำระสินค้าหรือจ่ายกำไร ตามระบบธนาคาร

ตารางที่ ๘-๑๘ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศกัมพูชา

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะน้ำป่าไม้แร่ชนิดต่างๆ</p> <p>๒. ค่าจ้างแรงงานต่ำสุดในอาเซียน</p> <p>๓. รัฐบาลส่งเสริมนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ได้ค่อนข้างเสรี</p> <p>๔. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม</p> <p>๕. ชาวกัมพูชาในบางจังหวัดสามารถพูดภาษาไทยได้ และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไทย</p> <p>๖. ค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับต่ำ เอื้อต่อการทำธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นธุรกิจที่ใช้แรงงาน</p> <p>๗. มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรีและเปิดกว้างเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกันในภูมิภาค</p>	<p>๑. ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ต้นทุนสาธารณูปโภคอย่างน้ำ ไฟฟ้า และการสื่อสารค่อนข้างสูง</p> <p>๒. ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ</p> <p>๓. ประเด็นขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชาอาจบั่นทอนโอกาสการขยายการค้า-การลงทุนระหว่างกันในอนาคต</p> <p>๔. การค้าชายแดนระหว่างผู้ส่งออกไทยกับกัมพูชาส่วนใหญ่ทำการค้าที่ไม่มีการทำสัญญาและไม่ผ่านระบบธนาคาร</p> <p>๕. มีกฎหมายหลายฉบับที่ขาดความชัดเจน เช่น รัฐบาลกัมพูชายังขาดการออกกฎหมายสำคัญเพื่อควบคุมและตรวจสอบการลงทุน และยังมี การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบบ่อยครั้ง</p> <p>๖. การนำเข้าสินค้าทุกประเภทของกัมพูชาจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ ๑๐ ในทันที และไม่สามารถชดเชยในภายหลังจากการจำหน่ายสินค้า และถ้าค้าขายสินค้าผ่านด่านชายแดน ต้องเสียค่าใช้จ่ายนอกระบบสูง</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. มีทรัพยากรและสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เอื้อต่อการลงทุนในธุรกิจโรงไฟฟ้าและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง</p> <p>๒. ส่วนใหญ่ยอมรับการชำระค่าสินค้าเป็นเงินบาท</p> <p>๓. ศักยภาพของตลาดขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจากสถานการณ์ทางการเมืองเริ่มมีเสถียรภาพ การขยายตัวในการลงทุนจากต่างประเทศ การดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ หลายโครงการและผลจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่เริ่มฟื้นตัว</p>	<p>๑. อัตราค่ากระแสไฟฟ้าสูง เนื่องจากไม่สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศต้องนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>๒. ค่าขนส่งสินค้ามีราคาสูงเพราะระบบการคมนาคมและสาธารณูปโภคยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้การขนส่งสินค้าใช้เวลานานและเกิดการชำรุดเสียหายของสินค้า</p> <p>๓. แรงงานชาวกัมพูชายังมีคุณภาพต่ำ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานขาดทักษะเรียนรู้ค่อนข้างล่าช้า</p> <p>๔. ระบบการเงิน การธนาคาร และศาลไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ</p> <p>๕. ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ และยังต้องการความช่วยเหลือเพื่อบูรณะประเทศ ทำให้กัมพูชาต้องพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก</p> <p>๖. กัมพูชาใช้มาตรการปกป้องทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี</p>

๘.๔.๓.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

ปัจจัยที่สนับสนุนการลงทุนในประเทศกัมพูชา มีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน อาทิ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของกัมพูชา เป็นปัจจัยสนับสนุนด้านการขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงกับต่างประเทศได้สะดวก กัมพูชามี Export Processing Zone ซึ่งสามารถเชื่อมโยงการค้ากับชายแดนของประเทศไทยกับ ๓ เขตเศรษฐกิจของกัมพูชา คือ เกาะกง ปอยเปต และโพลิน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเข้ากับท่าเรือแหลมฉบังและการขนส่งสินค้าทางบกเข้าสู่คันทัน เวียดนาม ลาว พม่า ได้ด้วย

เนื่องจากประเทศกัมพูชาจัดเป็นประเทศด้อยพัฒนา จึงได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรหรือGSP จากประเทศต่างๆ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สแกนดิเนเวีย แคนาดา และออสเตรเลีย สินค้าส่งออกของกัมพูชาจึงได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากร ซึ่งเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสำหรับผู้ส่งออกสินค้าจากกัมพูชา

นอกจากนั้น กัมพูชามีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะป่าไม้ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุและสัตว์น้ำ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ล้วนแต่เป็นวัตถุดิบที่สำคัญซึ่งใช้ในการผลิตสินค้า อัตราค่าจ้างแรงงานในกัมพูชายังอยู่ในระดับต่ำและมีจำนวนแรงงานมาก ทำให้ผู้ลงทุนสามารถผลิตสินค้าได้โดยมีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่งและรัฐบาลกัมพูชาให้การสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ มีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ อำนวยความสะดวกและให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริม สำหรับโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาล ผู้ลงทุนในกัมพูชาสามารถโอนเงินไปต่างประเทศได้อย่างเสรี รัฐบาลกัมพูชาให้การรับประกันกับนักลงทุนต่างชาติที่จะไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีดิสคริมิเนชันของเอกชนเป็นของรัฐ หรือกำหนดราคาสินค้าและบริการ

๘.๔.๔ ประเทศอินโดนีเซีย

๘.๔.๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศอินโดนีเซีย เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีจำนวนหมู่เกาะมากกว่า ๑๗,๕๐๐ เกาะ ตั้งอยู่ระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย ใหญ่กว่าประเทศไทย ๑๐ เท่า มีประชากรกว่า ๒๔๐ ล้านคน ซึ่งมากเป็นอันดับ ๑ ของอาเซียน มีเมืองหลวงชื่อว่า จาการ์ตา ใช้ภาษา Bahasa Indonesia หรือภาษาอินโดนีเซีย เป็นภาษาราชการ ประชากรประกอบด้วยชนพื้นเมืองหลายกลุ่ม มีภาษามากกว่า ๕๘๓ ภาษา ร้อยละ ๖๑ อาศัยอยู่บนเกาะชวา นับถือศาสนาอิสลาม ๘๗%, คริสต์ ๑๐% มีระบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร ภาคการผลิตที่สำคัญแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ภาคบริการ ภาคหัตถอุตสาหกรรมภาคเกษตรกรรม และเหมืองแร่ นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าทางเศรษฐกิจสมบูรณ์เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ดีบุก ทองแดง แร่เหล็ก เป็นต้น

๘.๔.๔.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศอินโดนีเซียมีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๔ มีการขยายตัวของ GDP ร้อยละ ๖.๒ แม้ที่ผ่านมาการขยายตัวของ GDP จะลดลงบ้างในบางปี แต่รายได้ต่อหัวของประชากรชาวอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๕๘ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๔,๓๗๙.๖ เหรียญสหรัฐฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ขณะที่อัตราเงินเฟ้อมีอยู่ที่ระดับร้อยละ ๖.๕ และอัตราว่างงานร้อยละ ๘.๑ ซึ่งไม่แตกต่างจากช่วงเวลาที่ผ่านมามากนัก

มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย ในปี ๒๕๕๘ พบว่ามีมูลค่าการค้ารวมกัน ๑๓,๐๒๔.๓๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งไทยได้ดุลการค้าอินโดนีเซียมูลค่า ๑,๖๖๘.๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๒.๔๘ จากปี ที่ผ่านมา และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี สินค้าที่ไทยส่งออกไปอินโดนีเซีย อาทิเช่น ส่วนประกอบและชิ้นส่วนยานยนต์ น้ำตาลทราย เม็ดพลาสติก เครื่องจักร และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนสินค้าที่อินโดนีเซียส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง (เป็นผู้ผลิตอันดับ ๑๗ ของโลก) และเป็นผู้ส่งออกก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) รายใหญ่ที่สุดในโลก น้ำมันปรุงอาหาร ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แร่ธาตุ และยางพารา โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ อาเซียน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐ และจีน อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีระบบการค้าเสรี ทั้งการค้าในประเทศและการค้าระหว่างประเทศอย่างไรก็ดี อินโดนีเซียมีการห้าม การควบคุม การจำกัดทางการค้ากับสินค้าบางรายการ ซึ่งเป็นไปตามกฎระเบียบของกระทรวงการค้า ส่วนสินค้านำเข้านั้น อาจเป็นสินค้าที่สามารถนำเข้ามาได้โดยผู้นำเข้าประเภทผู้ผลิต (Producing Importer: IP) หรือผู้นำเข้าจดทะเบียน (Register Importer: IT) และยังมีสินค้านำเข้าบางประเภทที่ห้ามนำเข้า สำหรับสินค้านำเข้าที่ไม่อยู่ในรายการห้ามนำเข้าหรือรายการสินค้าควบคุมจะสามารถนำเข้ามาได้โดยผู้นำเข้าทั่วไปที่มีใบอนุญาตนำเข้า (Import License) หรือมีเลขทะเบียนนำเข้า

ตารางที่ ๘-๑๙ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศอินโดนีเซีย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอาเซียนด้วยกัน โดยมีประชากรมากถึง ๒๔๐ ล้านคน หรือเกือบร้อยละ ๕๐ ของประชากรทั้งหมดในอาเซียนที่มีประชากรรวมกว่า ๖๐๐ ล้านคน หรือเป็นอันดับ ๔ ของโลก</p> <p>๒. มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย โดยเฉพาะ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ โลหะต่าง ๆ</p> <p>๓. มีท่าเรือขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วไปและการขนส่งสินค้าทางเรือใช้เวลา ๕-๗ วัน จากประเทศไทย</p> <p>๔. ระบบธนาคารค่อนข้างแข็งแกร่ง</p>	<p>๑. ที่ตั้งเป็นเกาะและกระจายตัวสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควรโดยเฉพาะการคมนาคมและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ประเด็นที่น่าสนใจของประเทศอินโดนีเซียคือการลงทุนส่วนใหญ่เน้นใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก</p> <p>๒. ขาดการใช้เทคโนโลยีในการผลิต</p> <p>๓. การให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนของอินโดนีเซียยังค่อนข้างน้อย</p> <p>๔. ประเทศอินโดนีเซียมีห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาสินค้ามีจำนวนน้อยและคุณภาพไม่ดีมากนัก ทำให้สินค้าเกิดความเสียหายได้โดยเฉพาะสินค้าประเภทผักและผลไม้ เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศในเขตร้อน</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. อินโดนีเซียเรียกเก็บภาษีนำเข้าจากไทยในอัตราค่อนข้างต่ำ</p> <p>๒. ชาวอินโดนีเซียนิยมซื้ออาหารรับประทานและนิยมซื้อสินค้าประเภทอาหารเป็นของฝากแก่กัน</p>	<p>๑. มาตรการทางการค้าในรูปแบบที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers)</p> <p>๒. สภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นเกาะทำให้การขนส่งสินค้ามีความจำกัดอยู่ที่การขนส่งทางเรือเป็นหลัก สินค้าเกษตรอาจเกิดความเสียหายได้</p> <p>๓. ท่าเรือของประเทศอินโดนีเซียยังขาดมาตรฐานในระดับสากล</p>

๘.๔.๔.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

รัฐกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุน เช่น มาตรการจูงใจด้านภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย และการยกเว้นภาษีระหว่างช่วงเวลา ๘ ปี แรกของการดำเนินกิจการ ให้แก่กิจการในอุตสาหกรรมบุกเบิก (การขนส่งทางน้ำและทางอากาศและอุตสาหกรรมเกษตร) อย่างไรก็ตาม การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการยึดกับนโยบายคุ้มครองอุตสาหกรรมของบางรัฐบาลท้องถิ่น ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการส่งเสริมการลงทุนในอินโดนีเซีย นอกจากนี้รัฐบาลอินโดนีเซียไม่ส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ธุรกิจการพนัน การจราจรทางอากาศ เรือดำน้ำและคลื่นความถี่วิทยุ

รัฐบาลอินโดนีเซียให้ผู้ประกอบการไทยได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้าโดยตรงจาก ประเทศอินโดนีเซีย ภายใต้ข้อตกลง CEPT ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกลดกำแพงภาษีการค้าระหว่าง กันลงเหลือร้อยละ ๐ ถึงร้อยละ ๕ โดยอัตราภาษีดังกล่าวโดยเฉลี่ย ต่ำกว่าอัตรา MFN Tariff ซึ่ง ประเทศอินโดนีเซียใช้จัดเก็บจากสินค้านำเข้าจากประเทศอื่น ๆ นอกภูมิภาค

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีความได้เปรียบด้านภาษี ประเทศอินโดนีเซียยังคง มีการใช้มาตรการทางการค้าในรูปแบบที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers) เช่น มาตรการด้านคุณภาพ สินค้า อีกทั้งยังมีขั้นตอนการนำเข้าสินค้าที่ยุ่งยาก และมีการคอร์รัปชันในระบบราชการ อันจะ ก่อให้เกิดต้นทุนต่อผู้ทำการค้า ดังนั้น ในการทำการค้ากับอินโดนีเซีย ผู้ประกอบการควรเตรียมการใน การดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆให้พร้อม รวมถึงทำความเข้าใจต่อระเบียบข้อบังคับต่างๆ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งขั้นตอนทางพิธีการศุลกากร และเงื่อนไขการขออนุญาตสำหรับสินค้าแต่ละประเภท นอกจากนี้ การติดต่อกระชับความสัมพันธ์ทางธุรกิจโดยตรงก็เป็นสิ่งสำคัญในการทำการค้ากับ ประเทศอินโดนีเซียเช่นเดียวกัน

๘.๔.๕ ประเทศลาว

๘.๔.๕.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

รัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีความสัมพันธ์อันดีทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และสังคมวัฒนธรรม ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีน เป็นประเทศที่มีพื้นที่ ไม่มีทางออกสู่ทะเล ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ๕ ประเทศ ได้แก่ จีน ไทย เมียนมาร์ เวียดนาม และกัมพูชา เมืองหลวง คือ นครหลวงเวียงจันทน์ เขตการปกครองแบ่งเป็น ๑๖ เขต กับ ๑ เขต ปกครองพิเศษ ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาราชการ ประชากรประกอบด้วย ชาวลาวลุ่ม ๖๘%, ลาวเทิง ๒๒%, ลาวสูง ๙% รวมประมาณ ๖๘ คนเผ่า นับถือศาสนาพุทธ ๗๕% นับถือผี ๑๖% มีระบบการ ปกครองเป็นแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (ทางการลาวใช้คำว่า ระบบประชาธิปไตยประชาชน) ใช้สกุล เงิน “กีบ” (อัตราแลกเปลี่ยน ๒๖๐ กีบ เท่ากับ ๑ บาท)

๘.๔.๕.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศลาว มีแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเติบโตจาก ประเทศคู่ค้าสำคัญอย่าง ลาว จีน ไทย เวียดนาม ด้วยภาคการผลิตการเกษตร ป่าไม้ สินค้าส่งออกที่ สำคัญของ สปป.ลาว เข้าสู่ประเทศไทยนั้นได้แก่ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและพลาสติก คิดเป็น มูลค่า ๓๕๔.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๙๑ จากปี ๒๕๕๐ รองลงมาได้แก่เชื้อเพลิง อื่นๆ มีมูลค่า ๑๐๙.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๓.๓๔ จากปีที่ผ่านมา ส่วนสินค้าที่มี อัตราการขยายตัวในปี ๒๕๕๑ มากที่สุด ได้แก่ รถยนต์นั่ง โดยมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ ๑,๙๑๕.๘๖ จากปีที่ผ่านมา

สินค้าที่ สปป.ลาว นำเข้าที่จากประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป มีมูลค่า ถึง ๓๙๕.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๓.๔๖ ของปี ที่ผ่านมา รองลงมา ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ มีมูลค่า ๑๘๗.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕.๕๒ จากปี ที่ผ่าน

มา สำหรับสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าขยายมากที่สุดจากปี ๒๕๕๐ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม โดยมีมูลค่า ๒๒.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑,๓๗๐.๕๗ จากปีที่ผ่านมา

ตารางที่ ๘-๒๐ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศลาว

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. ท่าเลที่ตั้งของประเทศลาวตั้งอยู่ท่ามกลางประเทศเศรษฐกิจที่กำลังฟื้นตัว และมีพรมแดนติดกับจีน(๑,๕๐๐ ล้านคน) ไทย (๖๕ ล้านคน) เวียดนาม (๘๓ล้านคน) และกัมพูชา (๑๓ ล้านคน) เฉพาะรอยตะเข็บบริเวณชายแดนมีประชากร ประมาณ ๒๐๐ล้านคน เป็นตลาดขนาดใหญ่ จึงมีความได้เปรียบเป็นประตูสู่จีน เวียดนาม และไทย</p> <p>๒. เป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ทางด้านชีวภาพ ด้านพลังงานไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติ เหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมในอนาคต- มีท่าเรือขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วไปและการขนส่งสินค้าทางเรือใช้เวลา ๕-๗ วัน จากประเทศไทย</p> <p>๓.เนื่องจากลาวเป็น ๑ ใน ๑๐ ประเทศที่ยากจนที่สุดในโลก จึงทำให้ลาวได้รับการช่วยเหลือจากต่างประเทศในหลาย ๆ ด้าน</p> <p>๔.เป็นแหล่งแรงงานราคาถูก จึงเหมาะสำหรับเป็นฐานการผลิตให้แก่ประเทศอื่น ๆ</p>	<p>๑.ประเทศต่าง ๆ ให้ความทุนทางการศึกษาแก่ สปป. ลาว จำนวนมาก (เนื่องจากมองว่าเป็นประเทศที่ยากจนและด้อยโอกาส) จึงทำให้ประชากรมีความรู้ทางด้านภาษาที่หลากหลายกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้-ขาดการใช้เทคโนโลยีในการผลิต</p> <p>๒.เงินกีบของลาวขาดเสถียรภาพ (แกว่งขึ้น- ลง) ทำให้ยากต่อการวางแผนด้านการตลาดและการลงทุนข้อกฎหมายต่าง ๆ ของ สปป. ลาว เป็นกฎหมายเชิงคุ้มครองมากกว่าเชิงส่งเสริม และขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย จึงทำให้ไม่คล่องตัวต่อการลงทุน</p> <p>๓.ขาดระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน และขาดระบบการจัดการที่ดี</p> <p>๔.ขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน และไม่มี การนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>๕.แรงงานส่วนใหญ่ของลาวเป็นแรงงานไร้ฝีมือ</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. ลาวได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (MFN) จากสหรัฐอเมริกา และได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร (GSP) จากสหรัฐอเมริกาและยุโรป</p> <p>๒. ลาวได้รับสถานะ Normal Trade Relations (NTR) จากสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลให้การส่งออกสินค้าของลาวไปสหรัฐฯ มีภาษีลดลง อาทิ สิ่งทอไหม ภาษีลดลงจาก ร้อยละ ๙๐ เหลือร้อยละ ๐.๘ สินค้าหัตถกรรมจากร้อยละ ๔๕ - ๖๐ เหลือร้อยละ ๐</p> <p>๓.ประเทศต่าง ๆ ให้ความทุนทางการศึกษาแก่ สปป. ลาว จำนวนมาก (เนื่องจากมองว่าเป็นประเทศที่ยากจนและด้อยโอกาส) จึงทำให้ประชากรมีความรู้ทางด้านภาษาที่หลากหลายกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้</p>	<p>๑.ภาพลักษณ์ของลาวในสายตานักธุรกิจ และนักลงทุนต่างชาติไม่ดีโดยนักลงทุนส่วนใหญ่มองว่าตลาดลาวมีขนาดเล็ก และมีกำลังซื้อต่ำ</p> <p>๒.โครงสร้างพื้นฐานของประเทศยังไม่ได้รับการพัฒนา จึงไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าไปลงทุนในลาวมากนัก</p>

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีความสัมพันธ์อันดีทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และสังคมวัฒนธรรม จากการศึกษาพบว่าในปี ๒๕๕๘ การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย และสปป.ลาว มีมูลค่ามากกว่า ๘๗,๑๙๐ ล้านบาท เป็น

การส่งสินค้าออกไปขาย คิดเป็นมูลค่า ๖๔,๑๑๗ ล้านบาท และนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาว ๒๓,๐๗๓ ล้านบาท นอกจากนี้ในไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๔ การค้าชายแดนไทย-ลาวมีมูลค่า ๒๖,๗๗๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๓ ในช่วงเวลาเดียวกัน ๑๘.๔ ล้านบาท ซึ่งมีจุดผ่านแดนที่สำคัญคือ บริเวณจังหวัดเชียงราย น่าน เลย นครพนม มุกดาหาร และหนองคาย

นโยบายการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศของรัฐบาล สปป.ลาว ในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยเฉพาะการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล DDFI กำหนดให้ผู้ประกอบการที่เข้าไปตั้งโรงงานในลาว รวมทั้งพื้นที่ทางเหนือซึ่งส่วนใหญ่ขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๗ ปี หลังจากนั้นจึงเสียภาษีในอัตราร้อยละ ๑๐ เทียบกับอัตรากฎหมายร้อยละ ๓๕ ทั้งนี้ นักลงทุนที่สนใจเข้าไปลงทุนในพื้นที่ทางภาคเหนือของลาวต้องยื่นคำร้องขออนุญาตลงทุนพร้อมทั้งเอกสารการลงทุนและบทวิพากษ์เศรษฐกิจแสดงผลวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน รวมทั้งแผนธุรกิจโดยละเอียดต่อผู้ปกครองของแขวงที่ต้องการเข้าไปลงทุน โดยผู้ปกครองแขวงส่วนใหญ่ที่มีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุนวงเงินไม่เกิน ๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ยกเว้นแขวงหลวงพระบาง ซึ่งเป็น ๑ ใน ๔ แขวงใหญ่ นอกเหนือจากแขวงจำปาสัก แขวงสะหวันนะเขต และนครหลวงเวียงจันทน์ ที่ผู้ปกครองแขวงมีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุนวงเงินลงทุน ๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สปป.ลาวได้แบ่งเขตการส่งเสริมการลงทุนออกเป็น ๓ เขต ประกอบด้วย ๑) กิจการที่ได้รับการส่งเสริมสูงสุด (เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนและภูมิภาคส่วนใหญ่ยังทุรกันดาร) ๒) กิจการที่ได้รับการส่งเสริมปานกลาง (เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนและภูมิภาคส่วนใหญ่ไม่ทุรกันดารเท่าเขต ๑) และ ๓) กิจการที่ได้รับการส่งเสริมต่ำสุด (เป็นเขตที่มีโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ-สังคมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมแก่นักลงทุน) สำหรับประเภทการลงทุนที่มีศักยภาพและควรส่งเสริมให้มีการลงทุนได้แก่ ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน หรือโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ ธุรกิจด้านการโรงแรม ท่องเที่ยวและสปา ธุรกิจประกอบรถบรรทุก การเพาะปลูกสินค้าเกษตรกรรมเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรเพื่อการส่งออก สินค้าหัตถกรรมที่ผลิตจากไม้ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่สปป.ลาวได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) จากประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า อัญมณีและเครื่องประดับ

๘.๔.๖ ประเทศมาเลเซีย

๘.๔.๖.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศมาเลเซีย แบ่งเป็น ๒ ส่วน โดยมีทะเลจีนใต้กั้น ส่วนแรกเป็นคาบสมุทรมลายู ติดกับประเทศไทยและสิงคโปร์ อีกส่วนอยู่ทางเหนือของเกาะบอร์เนียว ติดกับอินโดนีเซียและบรูไน มีเมืองหลวง คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาราชการ คือ ภาษามลายู รองลงมาเป็นอังกฤษและจีนมีประชากรประมาณ ๒๘.๙ ล้านคน ประกอบด้วย ชาวมาเลย์ ๔๐% จีน ๓๓% อินเดีย ๑๐% ชนพื้นเมืองเกาะบอร์เนียว ๑๐% ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ๖๐% พุทธ

๑๙% และคริสต์ ๑๑% มีระบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ใช้สกุลเงินเป็นริงกิต (๐.๑๐๑๔ ริงกิต เท่ากับ ๑ บาท) ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่พึ่งพาเหมืองแร่ และการส่งออกสินค้าเกษตร เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ซุง และดีบุก และมีรายได้หลักมาจากการผลิตสินค้าและบริการโดยเฉพาะยางพารา และปาล์มน้ำมัน มีการพัฒนามากขึ้น ทำให้ภายในประเทศมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น

๘.๔.๖.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศมาเลเซียมีการเติบโตแบบชะลอตัวลง โดยในปี ๒๕๕๘ มีการขยายตัวของ GDP ร้อยละ ๕.๑ ลดลงจากปีที่ผ่านมา รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรชาวมาเลเซีย ในปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๖,๗๗๐.๒๔ เหรียญสหรัฐฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่สูงมากนัก ขณะที่อัตราเงินเฟ้อมีอยู่ที่ระดับร้อยละ ๓.๒ และอัตรารว่างงานร้อยละ ๓.๑ ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก

การค้ารวมของมาเลเซีย ปี ๒๕๕๔ มีมูลค่า ๔๐๙,๒๘๔ ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๖๖ เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว โดยมาเลเซียมีการส่งออกเป็นมูลค่า ๒๒๔,๐๔๗.๘๗ ล้านดอลลาร์ และนำเข้ามีมูลค่า ๑๘๕,๒๓๖.๑๓ ล้านดอลลาร์ สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปาล์มน้ำมันเชื้อเพลิง LNG ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม น้ำมันดิบ เครื่องจักรกล ไม้ ยางพารา เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ชิ้นส่วนยานพาหนะ และอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น ส่วนมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างมาเลเซียและไทย ปี พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๓ มีมูลค่ารวม ๔๔๑,๘๒๒.๐๐ ล้านบาท ๓๘๗,๒๙๖.๙๙ ล้านบาท และ ๔๙๗,๕๘๙.๙๙ ล้านบาท ตามลำดับ โดยประเทศไทยนำเข้าจากประเทศมาเลเซียเป็นมูลค่า ๑๖๙,๗๘๒.๘๑ ล้านบาท ๑๖๐,๔๐๔.๕๐ ล้านบาท และ ๑๗๗,๑๘๖.๑๕ ล้านบาท ตามลำดับ และประเทศไทยส่งสินค้าออกไปยังประเทศมาเลเซียเป็นมูลค่า ๒๗๒,๐๓๙.๑๙ ล้านบาท ๒๒๖,๘๙๒.๔๙ ล้านบาท และ ๓๒๐,๔๐๓.๘๔ ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ ๘-๒๑ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศมาเลเซีย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี อยู่ในอันดับ ๓ ของอาเซียนมีปริมาณสำรองน้ำมันมากเป็นอันดับ ๓ และก๊าซธรรมชาติมากเป็นอันดับ ๒ ของเอเชียแปซิฟิกในระบบโครงสร้างพื้นฐานครบวงจร แรงงานมีทักษะ</p> <p>๒. อุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมัน อุตสาหกรรม Bio-diesel เป็นอุตสาหกรรมที่มีระดับการผลิตเพื่อการส่งออกที่สูง และยังมี การส่งเสริมด้านวิจัยและพัฒนาตัวสินค้าให้เกิดความหลากหลาย เช่น การผลิตน้ำมันปาล์มชนิดผง เป็นต้น</p> <p>๓. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ที่มีส่วนในการปรับปรุงและยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมี platform ที่สำคัญ คือ Cyber Jaya</p> <p>๔. การยกระดับของมาเลเซีย ในการเป็นศูนย์กลางด้านฮาลาลของโลก และ การวางมาตรฐานสากลสำหรับการกำหนดตราฮาลาล MS ๑๕๐๐ :๒๐๐๔ ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่ดีสำหรับมาเลเซีย รวมทั้งความน่าเชื่อถือของการเป็นประเทศมุสลิม สามารถเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศ</p> <p>๕. การจัดการด้าน Logistics แบบครบวงจร ช่วยสร้างความสะดวกสบายแก่ผู้นำเข้าและส่งออก มาเลเซียพยายามลดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบสินค้าและการกำหนดคุณภาพ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ลูกค้าในการใช้บริการ Logistics</p>	<p>๑. มาเลเซียเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยธรรมชาติและวัตถุดิบ แต่จำเป็นต้องนำเข้าสินค้าบางรายการที่มีการผลิตไม่เพียงพอต่อปริมาณความต้องการของตลาดภายในประเทศ เช่น ยางพาราและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก เป็นต้น-เงินก๊ีบของลาวขาดเสถียรภาพ (แกว่งขึ้น- ลง) ทำให้ยากต่อการวางแผนด้านการตลาดและการลงทุน</p> <p>๒. การลงทุนในมาเลเซีย ต้องใช้ต้นทุนที่สูงกว่าประเทศอื่นๆ เมื่อเทียบกับในภูมิภาคเดียวกัน จึงส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติเปลี่ยนมาลงทุน ในประเทศที่ต้นทุนต่ำ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุดิบและแรงงาน อาทิ เวียดนาม ไทย และอินโดนีเซีย</p> <p>๓. สินค้าอาหารที่ผลิตในมาเลเซีย ยังมีจำกัดและน้อยมาก จำเป็นที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อเกิดความหลากหลายและสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้ผลิตภายในประเทศ</p> <p>๔. ธุรกิจการท่องเที่ยวของมาเลเซีย ยังคงจำกัดในวงแคบ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศไทย</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. การพัฒนาการเชื่อมโยงทางอินเทอร์เน็ต(Internet exchange projects) ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ต</p> <p>๒. มาเลเซียพยายามทุกในการเจรจากับบริษัทต่างชาติในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมรถยนต์ เพื่อปรับปรุง ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างของรถยนต์ เนื่องจากภาวะการแข่งขันที่ค่อนข้างสูงและการขยายตัวที่น้อยลง</p> <p>๓. มาเลเซียสามารถสร้างตลาดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประเทศอาหรับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศมุสลิมได้แล้ว แต่ กระนั้น ได้มีความพยายามเปิดตลาดแห่งใหม่ ซึ่งมีเป้าหมายในทวีปแอฟริกา</p>	<p>๑. การแข่งขันของตลาดรถยนต์แห่งชาติมาเลเซีย Proton และ รถยนต์ต่างชาติ ซึ่งมีคุณภาพที่ดีกว่าส่งผลให้ยอดขายของรถยนต์แห่งชาติมีจำนวนลดลง</p> <p>๒. รัฐบาลสร้างนโยบายกีดกันภาษีการขายที่ค่อนข้างสูง สินค้าบางรายการไม่สามารถส่งออกไปยังมาเลเซียได้อย่างเต็มที่</p> <p>๓. คู่แข่งรายใหม่ของมาเลเซียด้านเทคโนโลยีอย่างเวียดนาม ได้รับความไว้วางใจจากนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากต้นทุนที่ค่อนข้างถูก อีกทั้งการศึกษาที่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ</p>

๘.๔.๖.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

สิ่งจูงใจที่สำคัญสำหรับส่งเสริมการลงทุนในสาขาการผลิตคือ Pioneer Status (สถานภาพการเป็นผู้ริเริ่ม) หรือ Investment Tax Allowance (การผ่อนปรนภาษีการลงทุน) การคัดเลือกบริษัทเพื่อรับสิ่งจูงใจดังกล่าวยึดหลัก ตามลำดับก่อนหลังมูลค่าเพิ่ม เทคโนโลยีการเชื่อมโยงทางอุตสาหกรรม ประเภทการลงทุนที่มีสิทธิได้รับ Pioneer Status หรือ Investment Tax Allowance เช่น การผลิตสินค้า/กิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริม การขยายกิจการเข้าไปในเขตส่งเสริมการลงทุนการผลิตสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง โครงการทางยุทธศาสตร์ บริษัทขนาดเล็กและขนาดกลาง การเชื่อมโยงด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเครื่องจักรและเครื่องมือ การใช้ประโยชน์จาก Oil Palm Biomass เป็นต้น สำหรับบริษัทที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับการยกเว้นภาษีร้อยละ ๑๐๐ ของค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนทั้งหมด ภายในระยะเวลา ๕ ปี การลดหย่อนนี้สามารถลดภาษีได้ถึงร้อยละ ๑๐๐ ของรายได้พึงประเมินโครงการทั้งหมดที่สมัครเข้าร่วมก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๐๑๐ จะได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าว

๘.๔.๗ ประเทศสาธารณแห่งสหภาพรัฐเมียนมาร์

๘.๔.๗.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศเมียนมาร์ (Myanmar) มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า ประเทศสาธารณแห่งสหภาพรัฐเมียนมาร์ (Republic of the Union of Myanmar) ซึ่งมีพรมแดนติดกับ ๕ ประเทศ ได้แก่ จีน อินเดีย บังกลาเทศ ไทย และลาว มีเมืองหลวง คือ เมืองเนปีดอ (Naypyidaw) ใช้ภาษาพม่าเป็นภาษาราชการ มีประชากรจำนวน ๖๐ ล้านคน ประกอบด้วยเผ่าพันธุ์ ๗ รัฐ ๗ มณฑล มีเชื้อชาติหลักๆ ประกอบด้วย พม่า ๖๘%, ไทยใหญ่ ๘%, กระเหรี่ยง ๗%, ยะไข่ ๔% จีน ๓% มอญ ๒% อินเดีย ๒% ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ๙๐% คริสต์ ๕% และอิสลาม ๓.๘% เมียนมาร์เป็นประเทศกำลังพัฒนา และมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลในเกณฑ์ต่ำ อาชีพหลักของ ประชาชนในประเทศ จะเป็นการเกษตรกร เช่น การปลูกข้าวเจ้า อ้อย และพืชเมืองร้อน การทำเหมืองแร่ การทำป่าไม้ อุตสาหกรรม ใช้สกุลเงินเป็นจ๊าด (๒๐ จ๊าด เท่ากับ ๑ บาท)

๘.๔.๗.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศเมียนมาร์ มีการเติบโตแบบขยายตัวอย่างต่อเนื่องหลังจากนโยบายเปิดประเทศ โดยในปี ๒๕๕๘ มีการขยายตัวของ GDP จำนวน ๒๘,๗๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรชาวเมียนมาร์ในปี ๒๕๕๓ ประมาณ ๔๖๙ เหรียญสหรัฐฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่สูงมากนัก ขณะที่อัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ระดับร้อยละ ๘.๒ และอัตรารว่างงานร้อยละ ๘.๐ ซึ่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง

มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศ ๑๙,๙๗๗ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เมียนมาร์นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเป็นอันดับหนึ่ง และมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ สิงคโปร์ และไทย สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าจำพวกเครื่องจักรกล อุปกรณ์ขนส่ง วัตถุดิบการผลิต เป็นต้น สินค้า

นำเข้าเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ ภายหลังจากพายุธุรกิจพัดผ่านในเขตตอนใต้ของพม่า

ประเทศไทยเป็นแหล่งส่งออกที่สำคัญของเมียนมาร์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๔๔.๗ ของการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ อินเดีย สหภาพยุโรป จีน ญี่ปุ่น ส่วนการส่งออกให้แก่สหรัฐอเมริกาเริ่มลดน้อยลงตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เนื่องจากการคว่ำบาตรสินค้าจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า โดยสินค้าส่งออกสำคัญของพม่าได้แก่ สินค้าเกษตร และสินค้าทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ก๊าซ ไม้สัก เมล็ดพืช ข้าว ก๊าซธรรมชาติและผลิตภัณฑ์จากประมง รวมทั้งการส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้า

ตารางที่ ๘-๒๒ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศสาธารณแห่งสหภาพรัฐเมียนมาร์

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. ประเทศเมียนมาร์มีทรัพยากรจำนวนมากและมีคุณภาพ เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ แร่โลหะ อัญมณี ทรัพยากรทางทะเล ไม้เนื้อแข็งและไม้สักส่งผลให้พม่ามีความได้เปรียบด้านปัจจัยการผลิต</p> <p>๒.สภาพภูมิประเทศและอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเกษตรกรรม หากได้รับการพัฒนาที่ดีจะสามารถให้ผลผลิตต่อพื้นที่ในปริมาณที่สูง</p> <p>๓.เมียนมาร์มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงการขนส่งกับต่างประเทศได้สะดวกโดยเฉพาะจีน และอินเดียพื้นฐาน ซึ่งมี platform ที่สำคัญ คือ Cyber Jaya</p> <p>๔.แรงงานภายในประเทศมีค่าจ้างแรงงานต่ำเหมาะสมสำหรับการลงทุนอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงาน</p>	<p>๑. เมียนมาร์มีมาตรการกีดกันทางการค้า เช่น การจำกัดการนำเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า</p> <p>๒. ระบบการคมนาคมและสาธารณูปโภคยังไม่มีประสิทธิภาพและขาดแคลน ทำให้การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมเป็นไปอย่างล่าช้า</p> <p>๓. แรงงานในประเทศยังไร้ฝีมือ ถูกจำกัดด้วยระเบียบทางการค้า ถูกคว่ำบาตรด้านการค้า</p> <p>๔. ความไม่แน่นอนทางการเมืองและนโยบายระบบราชการมีการคอร์รัปชันสูง</p> <p>๕. ประชากรจำนวนมาก แต่ยังมีกำลังซื้อต่ำ</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. นโยบายเปิดประเทศของรัฐบาลเมียนมาร์ ทำให้หลายประเทศสนใจที่เข้ามาทำการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้น</p> <p>๒. นโยบายภาครัฐที่มีการส่งเสริมการลงทุนในสาขาผลิตต่างๆ โดยพยายามลดบทบาทภาครัฐในการดำเนินการผลิตผ่านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งเปิดเสรีในการลงทุนมากขึ้น เช่น ธุรกิจเหมืองแร่ การขนส่ง</p> <p>๓. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเมืองภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน อาจส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาการเมืองในเมียนมาร์ในทิศทางที่ดีขึ้น</p>	<p>๑. ปัญหาชนกลุ่มน้อยตามชายแดนไทย-พม่า ทำให้รัฐบาลเมียนมาร์เกิดความไม่ไว้วางใจต่อรัฐบาลไทย</p> <p>๒. ปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลเมียนมาร์กับชนกลุ่มน้อย ทำให้ไม่มีความปลอดภัยตามชายแดนไทย - เมียนมาร์</p> <p>๓. ประเทศเมียนมาร์มีการกำหนดมาตรการต่างๆ เช่น การนำเข้าสินค้า ต้องใช้เงินที่ได้จากการส่งออก (Export Earning)</p> <p>๔. การค้าการลงทุนจากประเทศตะวันตกอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ ทำให้ถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหรัฐอเมริกา รวมถึงการตัดสิทธิพิเศษทางการค้าในสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมจากยุโรปตั้งแต่ปี ๒๕๔๐</p> <p>๕. นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการลงทุนขนาดใหญ่บางโครงการมีความไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลง</p> <p>๕๓ ข้อตกลงเกี่ยวกับการลงทุนโดยขาดเหตุผลรองรับ</p> <p>๖. การปิดด่านค้าชายชายแดนบ่อย ทำให้สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งไปยังพม่าได้อย่างต่อเนื่อง</p>

นโยบายประตูตะวันตกกำลังจะเปิดเส้นทางการค้าใหม่ของไทยเข้าสู่เมียนมาร์มากขึ้นด้วยการเพิ่มด่านถาวรจุดผ่านแดนและการเปิดใช้เส้นทางการค้าใหม่ให้มากขึ้นซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าและการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ รวมทั้ง รองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี๒๕๕๘ ซึ่งหมายความว่า ในอนาคตอันใกล้นี้ ประเทศในอาเซียน ๑๐ ประเทศ ซึ่งรวมทั้งไทยกับเมียนมาร์ด้วย จะมีลักษณะการค้าขายระหว่างกันที่ไม่มีภาษีศุลกากร เฉกเช่นเดียวกับสหภาพยุโรป

รูปแบบการลงทุนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเมียนมาร์มี ๒ รูปแบบ คือ การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้นร้อยละ๑๐๐ และการร่วมลงทุน แบ่งเป็น การร่วมลงทุนกับรัฐบาลเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติสามารถเจรจาขอร่วมลงทุนกับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลเมียนมาร์ในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ ของมูลค่าเงินลงทุนรวม โดยต้องทำโครงการยื่นเสนอต่อ FIC และการร่วมลงทุนกับเอกชนเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ เช่นเดียวกัน

รัฐบาลเมียนมาร์อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะที่เป็น BOT (Build Operate and Transfer) ในธุรกิจโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ ส่วนการลงทุนที่เป็น PSC (Production Sharing Contract) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนเฉพาะด้านการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติออกมาใช้ประโยชน์เท่านั้นปัจจุบันผู้ประกอบการเมียนมาร์สนใจสินค้าไทยมากขึ้น เนื่องจากเชื่อมั่นทั้งราคาและคุณภาพ ซึ่งพม่าเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพรองรับสินค้า และมีแนวโน้มนำเข้าสินค้าจากไทยแทนจากจีน ผู้ประกอบการไทยต้องสร้างตราสินค้าเพื่อสร้างความแตกต่างและจดจำสินค้าได้ง่าย พม่ามีการย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่กรุงเนปี ดอร์ ซึ่งต้องการวัสดุก่อสร้างเพื่อสร้างถนน อาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมถึงบริการรับเหมาก่อสร้างจำนวนมาก ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์จะจัดโรดโชว์ในกลุ่มสินค้านี้ เพื่อการเจาะตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดคณะผู้แทนการค้าระดับสูงและผู้ประกอบการทั้ง ๒ ฝ่ายให้เจรจาการค้า และจัดงานแสดงสินค้าไทยในเมียนมาร์

๘.๔.๘ ประเทศฟิลิปปินส์

๘.๔.๘.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นประเทศอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย ลักษณะภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะ มีที่ราบ มีภูเขาและภูเขาไฟเป็นจำนวนมาก มีเมืองหลวงคือกรุงมะนิลา ภาษาที่ใช้เป็นภาษาฟิลิปปินส์ และภาษาอังกฤษ เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็น สเปน, จีนฮกเกี้ยน, จีนแต้จิ๋ว ฟิลิปปินส์มีภาษาประจำชาติคือ ภาษาตากาล็อก มีประชากรจำนวน ๙๓ ล้านคน ประกอบด้วย มาเลย์ ๔๐% จีน๓๓% อินเดียน ๑๐%ชนพื้นเมืองเกาะบอร์เนียว ๑๐% นับถือศาสนาคริสต์โรมันคาทอลิก ๘๓% คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์, อิสลาม ๕% มีระบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประเทศฟิลิปปินส์พบปัญหาความยากจน เป็นปัญหาที่มีมายาวนาน และมีการกระจายรายได้โดยไม่เท่าเทียมกัน รายได้ส่วนใหญ่มาจากการส่งรายได้ของคนฟิลิปปินส์ที่ออกไปทำงานในต่างประเทศ และยังประสบปัญหาราคาน้ำมันแพง มีสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน เหล็ก ชิ้นส่วนประกอบรถยนต์

๘.๔.๘.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศฟิลิปปินส์ มีการขยายตัวของ GDP ปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๗.๓ สูงที่สุดตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีและมีการส่งเสริมลงทุนที่สูงขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๒,๐๐๗ เหรียญสหรัฐฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่สูงมากนัก และมีอัตราการว่างงานร้อยละ ๗.๑ ลดลงจากปี ๒๕๕๒ ที่ร้อยละ ๑๐.๑ ซึ่งเป็นอัตราการว่างงานที่สูงสุด ในช่วงหลายปี ที่ผ่านมา ฟิลิปปินส์ขาดดุลการค้ามาโดยตลอด จากสถิติของทางการฟิลิปปินส์พบว่าปี ๒๕๕๘ มูลค่าส่งออกของฟิลิปปินส์รวม ๕๑.๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๓.๗๑ จากปี ๒๕๕๗ สินค้าส่งออกที่สำคัญ คือ อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ไม้แกะสลัก และเฟอร์นิเจอร์ไม้ น้ำมันมะพร้าว เป็นต้น ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่นสหรัฐอเมริกา จีน และฮ่องกง ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันเชื้อเพลิง โทรคมนาคมและไฟฟ้า ข้าว เป็นต้น ประเทศฟิลิปปินส์มีการนำเข้าที่สูงกว่าส่งออก ทำให้ส่วนใหญ่ขาดดุลการค้า แต่มีแนวโน้มลดลงในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

ตารางที่ ๘-๒๓ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศฟิลิปปินส์

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. เป็นตลาดที่มีศักยภาพในด้านปริมาณ เนื่องจากมีประชากรจำนวนมาก อันดับ ๑๒ ของโลกคือจำนวน ๑๐๐ ล้านคน</p> <p>๒. แรงงานทั่วไปมีความรู้สื่อสารภาษาอังกฤษและด้าน IT ได้ดี</p> <p>๓. มีการส่งคนออกไปทำงานต่างประเทศ และนำรายได้เข้าประเทศปีละกว่า ๗,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของคนในประเทศดีขึ้น และมีกำลังซื้อมากขึ้น และเป็นสิ่งดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ หากมีการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน</p> <p>๔. ทรัพยากรธรรมชาติที่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น สัตว์น้ำ ทรัพยากรแร่พื้นที่การเกษตรทางภาคใต้</p>	<p>๑. มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบราชการอยู่เสมอกฎระเบียบเข้มงวดและหลายขั้นตอน</p> <p>๒. มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงสูงในทุกระดับ แม้แต่การเสนอขายสินค้าให้กับบริษัทห้างร้านใหญ่ๆก็ต้องจ่ายเบี้ยร้ายรายทาง</p> <p>๓. สภาพแรงงานแข็งแกร่งและมีบทบาทมาก ทำให้ค่าจ้างแรงงานสูง และมีการเรียกร้องค่าแรงเพิ่มเสมอผู้ประกอบ การหลบเลี่ยงปัญหาโดยจ้างคนงานต่ำกว่า๖เดือน เพื่อมิให้สามารถเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานได้ ทำให้คนงานไม่มีความชำนาญ</p> <p>๔. ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการจับตัวเรียกค่าไถ่ ทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างชาติไม่เข้ามาเที่ยวในประเทศ ทั้งๆที่มีธรรมชาติสวยงาม โดยเฉพาะทะเลทางตอนใต้ของประเทศซึ่งเป็นที่ชื่องสมของนักท่องเที่ยว</p> <p>๕. สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมีไม่เพียงพอ ไฟฟ้าดับบ่อย เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ไม่สามารถรองรับการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมได้เต็มที่</p> <p>๖. ประชากรมีลักษณะนิสัยค่อนข้างเฉื่อยชา ทำงานไม่ละเอียดรอบคอบ และไม่ซื่อสัตย์ ธรรมเนียมการให้/รับเงินทิป ทำให้ทุกคนหวังว่าจะต้องได้รับสิ่งตอบแทนทุกครั้งที่ทำอะไรสักอย่างแม้จะเป็นงานในหน้าที่</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. ไทยสามารถแลกเปลี่ยนสินค้าสำเร็จรูป เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป เป็นการลดต้นทุนการผลิตเนื่องจากสินค้า IT มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเร็วมาก</p> <p>๒. จากการใช้ประชากรมากทำให้เป็นตลาดที่คุ้มกับการเจาะเข้าไป เนื่องจากจะขายได้ในปริมาณมาก</p>	<p>๑. มีการใช้อุปสรรคด้านการค้าที่มีใช้ภาษี (NTB) หลายประการ</p> <p>๒. ใช้ทรัพยากรบุคคลในฟิลิปปินส์ที่มีความได้เปรียบด้านภาษาให้เป็นประโยชน์ด้านการค้าการลงทุนให้มากขึ้น</p> <p>๒. สร้างเครือข่ายกระจายสินค้าไทยให้มีจำนวนมากขึ้น</p> <p>๓. ส่งเสริมให้มีการสร้างตราสินค้าไทย (BrandLoyalty) ในตลาดโดยการเปิดสาขาหรือใช้ระบบ Franchise สินค้าไทยในฟิลิปปินส์</p>

๘.๔.๘.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

ประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการรู้หนังสือสูงถึงร้อยละ ๙๔.๖ ทำให้ผู้ประกอบการต่างชาติไม่เกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับชาวฟิลิปปินส์ นอกจากนั้น ที่ตั้งของฟิลิปปินส์ถือว่าเป็น

จุดยุทธศาสตร์ที่ดีสำหรับการขนส่ง โดยเฉพาะการขนส่งทางอากาศจากเมืองมะนิลาไปยังเมืองหลวงต่างๆของประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน โดยเฉลี่ยแล้วใช้เวลาเพียง ๔ ชั่วโมง มีระบบสาธารณสุขปลอดภัยของประเทศเพียบพร้อม ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศมีมาก โดยเฉพาะทองแดง ซึ่งฟิลิปปินส์เป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังเป็นแหล่งของสัตว์น้ำกว่า ๒,๑๔๕ ชนิดนอกจากนี้ความสวยงามของเกาะต่างๆ ยังสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนหย่อนใจ

สำหรับต้นทุนการทำธุรกิจต่ำ ค่าแรงโดยทั่วไปต่ำกว่า ๑ ใน ๕ ของค่าแรงในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนอัตราค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าเช่าในประเทศฟิลิปปินส์โดยเฉลี่ยแล้วต่ำกว่าอัตราดังกล่าวในประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณร้อยละ ๕๐ ดังนั้น บริษัทต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในฟิลิปปินส์จึงสามารถประหยัดต้นทุนการดำเนินธุรกิจประมาณร้อยละ ๑๕ ถึง ๓๐ โดยรัฐบาลอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถครอบครองกิจการได้ในภาคธุรกิจส่วนใหญ่ เว้นแต่ธุรกิจบางประเภท ในหมวดกิจการที่ห้ามชาวต่างชาติลงทุน (Foreign Investments Negative Lists: FINL) ซึ่งแบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ ธุรกิจที่จำกัดไว้เพื่อชาวฟิลิปปินส์ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ชาวต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน ธุรกิจเกี่ยวกับการเป็นผู้ฝึกสอนวิชาแขนงต่างๆ หรือธุรกิจเกี่ยวกับการทำเหมืองขนาดเล็ก เป็นต้น และธุรกิจที่จำกัดความเป็นเจ้าของของนักลงทุนต่างประเทศ เพราะธุรกิจดังกล่าวมีผลกระทบต่อสาธารณสุขในด้านสุขภาพหรือด้านศีลธรรม หรืออาจจะมีผลกระทบต่อบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางซึ่งได้รับการดูแลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์

นอกจากนั้น กฎระเบียบต่างๆ ในภาคการธนาคาร ประกันภัย การขนส่งสื่อสาร และอุตสาหกรรมพลังงานอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน ประกอบกับมีนโยบายจูงใจด้านภาษี เช่น บริษัทที่ตั้งอยู่ใน Special Economic Zones จะถูกจัดเก็บภาษีเพียงอัตราร้อยละ ๕ เท่านั้น

๘.๔.๙ ประเทศสิงคโปร์

๘.๔.๙.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศสิงคโปร์มีภูมิประเทศเป็นเกาะจำนวน ๖๓ เกาะ ประสบความสำเร็จจากการเปิดเสรีทางการค้า และมีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงเท่ากับกลุ่มประเทศในยุโรป มีเมืองหลวง คือ สิงคโปร์ ใช้ภาษามาเลย์เป็นภาษาราชการ รองลงมาคือ ภาษาจีนกลาง ส่งเสริมให้พูดได้ ๒ ภาษาคือ จีนกลาง และให้ใช้อังกฤษ เพื่อติดต่อกิจการและชีวิตประจำวัน มีประชากรจำนวน ๕.๐๘ ล้านคน ประกอบด้วยชาวจีน ๗๖.๕% มาเลย์ ๑๓.๘% อินเดีย ๘.๑% ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ๔๒.๕% อิสลาม ๑๔.๙% คริสต์ ๑๔.๕% ฮินดู ๔% และไม่นับถือศาสนา ๒๕% มีระบบการปกครองเป็นแบบสาธารณรัฐ (ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีสภาเดี่ยว) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ใช้เงินดอลลาร์สิงคโปร์เป็นสกุลหลัก (อัตราแลกเปลี่ยน ๑ ดอลลาร์สิงคโปร์ เท่ากับ ๒๕ บาท)

๘.๔.๙.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมโดยมีความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนและมีระบบเศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นพื้นฐานสิงคโปร์เป็นประเทศที่เปิดรับการลงทุนจากต่างชาติในเกือบทุกๆ อุตสาหกรรม ยกเว้นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ, สาธารณสุข หรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคม ภาคธุรกิจที่ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์, การขนส่งและกระจายสินค้า (Logistics), สารเคมี (Chemical), การติดต่อสื่อสาร และ ยาและเวชภัณฑ์ นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีการส่งเสริมเขตเศรษฐกิจอีกหลายแห่งเพื่อจูงใจนักลงทุนต่างชาติ ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือ เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เกาะบินตันและเกาะปาดัม เป็นต้น

ดังนั้น ทำให้ประเทศสิงคโปร์ มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ GDP ปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๑๔.๕ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจาก มีนโยบายในการส่งเสริมให้ไปลงทุนในต่างประเทศ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ R&D มีอัตราเงินเฟ้อที่ร้อยละ ๓.๐- ๔.๐ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศสิงคโปร์เป็นตลาดคู่ค้าสำคัญของประเทศไทย โดยการคำนวณของประเทศสิงคโปร์ในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๖๖๑,๕๗๘.๗๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๖๗ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ซาอุดีอาระเบีย ไทย และอินเดียสินค้านำเข้าหลัก ได้แก่ Mineral Fuels, Crude Petroleum, อาหารและเครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์ เหล็ก/เหล็กกล้า และเครื่องสร้างกระแสไฟฟ้า และเนื่องจากประเทศสิงคโปร์ไม่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ การส่งออกต่อ (Re-Export) ของสินค้าต่าง ๆ อาทิ สินค้าปิโตรเลียม อาหารและเครื่องดื่ม เกษษภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและโทรคมนาคม เครื่องจักรยนต์ ซึ่งประเทศที่ส่งออก ได้แก่ มาเลเซีย สหภาพยุโรป ฮองกง จีน อินโดนีเซียสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ไต้หวัน และไทย

ตารางที่ ๘-๒๔ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศสิงคโปร์

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑.รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงสุดของอาเซียนและติดอันดับ ๑๕ ของโลก การเมืองมีเสถียรภาพ เป็นศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ แรงงานมีทักษะสูง ชำนาญด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลและธุรกิจ มีที่ตั้งเอื้ออำนวยต่อการเป็นศูนย์กลางเดินเรือ</p> <p>๒.นโยบายการค้าตลาดเสรี ไม่มีการเรียกเก็บภาษีนำเข้า(ยกเว้นสินค้า ๔ รายการ คือ ๑. เครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ ๒. บุหรี่และยาสูบ ๓. น้ำมันปิโตรเลียม และ ๔. รถยนต์/รถจักรยานยนต์) มีแต่การเก็บภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) ร้อยละ ๕</p> <p>๓.เป็นแหล่งกระจายสินค้าไทยไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก</p> <p>๔.มีระบบ Logistics ที่มีประสิทธิภาพ และมีความพร้อม ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.ผู้ประกอบการของสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็น Trading Firm ที่นำเข้าสินค้าจากทั่วโลก สามารถเป็นฐานกระจายสินค้าไทยไปในภูมิภาคและทั่วโลก</p>	<p>๑.ตลาดผู้บริโภคมีขนาดเล็กเพียง ๕.๐๘ ล้านคน ทำให้</p> <p>ส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยต้องแข่งขันกับประเทศคู่ค้าสำคัญๆ อาทิ มาเลเซีย จีน อินโดนีเซีย และในอนาคตคือ อินเดีย และจีน</p> <p>๒.พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบและขาดแคลนแรงงานระดับล่าง</p> <p>๓.ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจค่อนข้างสูงประเด็นที่น่าสนใจของประเทศสิงคโปร์ คือ พยายามขยายโครงสร้างเศรษฐกิจมายังภาคบริการมากขึ้นเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกสินค้า</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. รัฐบาลสิงคโปร์ดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ๆ มีการจ้างงานมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ เสริมสร้างความหลากหลายให้กับภาคการผลิตต่างๆ และภาคบริการ</p> <p>๒. สิงคโปร์มีนโยบาย Regionalization คือ จะทำการค้าและการลงทุนกับประเทศในเอเชียมากขึ้น</p> <p>๓. สิงคโปร์มีความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากรบุคคล บริหารจัดการธุรกิจ เป็นตลาดเทคโนโลยีของเอเชียแห่งหนึ่ง มีจุดเด่นเรื่องทำเลที่ตั้งทำให้เป็นเมืองท่าที่สำคัญของโลก</p>	<p>๑.การแข่งขันสูงมาก โดยเฉพาะสินค้าจากจีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย</p>

๘.๔.๙.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

สินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีความน่าสนใจจากชาวสิงคโปร์ เนื่องจาก เป็นสินค้าที่ได้รับ การยอมรับในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่นิยม แม้ว่าราคาจะสูงกว่าแหล่งผลิตจากประเทศอื่น

สินค้านำเข้าจากประเทศไทยประกอบด้วย แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนประกอบและเครื่องใช้ในสำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนประกอบยานยนต์ ข้าวและอาหารทะเลสด/แช่แข็ง ผัก/ผลไม้ และสินค้า OTOP ประเภทของใช้ในครัวเรือนที่ทำด้วยไม้ ของประดับตกแต่งบ้าน ดอกไม้ประดิษฐ์ และ ผลิตภัณฑ์ป่าที่ทำจากสมุนไพร นอกจากนี้สินค้าดังกล่าวจะใช้บริโภคในสิงคโปร์แล้วยังนำไปส่งออกอีกต่อ (Re-Export) ธุรกิจที่ได้รับความสนใจนอกจากสินค้า ได้แก่ ธุรกิจภาคบริการ อาทิ อาหารไทย นวดแผนไทย

ประเทศสิงคโปร์เปิดเสรีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในอุตสาหกรรมการผลิต โทรคมนาคม และการเงินการธนาคาร และจำกัดการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์ โดยไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติถือหุ้นเกินร้อยละ ๔๙ ของเงินลงทุนทั้งหมด ไม่อนุญาตให้บริษัทต่างชาติและนักกฎหมายชาวต่างชาติทำกิจการในประเทศสิงคโปร์อีกทั้งยังห้ามมิให้บริษัทต่างชาติลงทุนในรัฐวิสาหกิจ และกิจการการบิน สิ่งจูงใจด้านการลงทุน ประกอบด้วยสิทธิพิเศษด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๕-๑๕ ในขณะที่อัตรากปกติคือ ร้อยละ ๒๒ นอกจากนี้ ยังมีการผ่อนปรนการเก็บภาษีจากค่าลิขสิทธิ์ อีกทั้งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การพัฒนาบุคลากร และการวิจัยพัฒนา ชาวต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบคอนโดมิเนียม ชาวต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เป็นประชากรของประเทศสามารถเป็นเจ้าของบ้านและที่ดินซึ่งจัดสรรโดยองค์กรของรัฐ ทั้งนี้ชาวต่างชาติที่ต้องการซื้อที่ดินที่รัฐบาลไม่ได้จัดสรรจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานรัฐ

๘.๔.๑๐ ประเทศเวียดนาม

๘.๔.๑๐.๑ ข้อมูลพื้นฐานประเทศ

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่ ๓๓๑,๑๕๐ ตารางกิโลเมตร ลักษณะพื้นที่แคบและยาวเป็นรูปตัว S โดย ๓ ใน ๔ ของพื้นที่เป็นป่าไม้และภูเขา มีเมืองหลวง คือ กรุงฮานอย อยู่ทางตอนเหนือ และมีเมืองโฮจิมินห์ เป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญอยู่ทางตอนใต้ ซึ่งเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการ และมีท่าเรือ Saigon Port ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาราชการ มีประชากรจำนวน ๘๗.๓ ล้านคน เป็นอันดับที่ ๑๓ ของโลก ประกอบด้วยชาวเวียดนาม ๘๐% เขมร ๑๐% นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ๗๐% คริสต์ ๑๕% ระบบการปกครองเป็นแบบระบบสังคมนิยม โดยพรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองเดียว มีสินค้าส่งออกที่สำคัญคือ สินค้าประเภทสิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และยังเป็นประเทศที่ดึงดูดนักลงทุนเป็นอย่างมาก เพราะว่ามีประชากรจำนวนมาก และค่าจ้างแรงงานต่ำ อีกทั้งชาวเวียดนาม ยังมีอุปนิสัยขยันอีกด้วย ใช้เงิน ด่ง เป็นสกุลหลัก (อัตราแลกเปลี่ยนประมาณ ๗๐๐ ด่ง เท่ากับ ๑ บาท)

๘.๔.๑๐.๒ แนวโน้มเศรษฐกิจและตลาด

ประเทศเวียดนาม มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ GDP ปี๒๕๕๘ มีมูลค่า ๑๐๔.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือร้อยละ ๖.๗๘ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี ที่ผ่าน โดยภาคบริการมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง และภาคการเกษตร ตามลำดับ รายได้ประชาชาติเฉลี่ย ๑,๒๖๘ เหรียญสหรัฐฯ

สนับสนุนนโยบายการเปิดการค้าเสรี โดยรัฐบาลปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศ ทำให้การค้าระหว่างประเทศขยายตัวต่อเนื่อง มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของเวียดนามในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๕๖,๙๙๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๕ และมีการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกร้อยละ ๒๖.๔ และมูลค่านำเข้าร้อยละ ๒๑.๒

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า น้ำมันดิบ อาหารทะเล ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ไม้แลผลิตภัณฑ์จากไม้ เป็นต้น โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น จีนเกาหลีใต้ มาเลเซีย ไต้หวัน และสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรและชิ้นส่วน เหล็กและเหล็กกล้า น้ำมันสำเร็จรูป ผ้าฝ้าย ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ เม็ดพลาสติก เป็นต้น โดยมีประเทศที่นำเข้าสำคัญ ได้แก่ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหภาพยุโรป ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย

การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าเป็นผลจากการส่งออกน้ำมันดิบที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการส่งออกสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกด้านการนำเข้า มีอัตราการเพิ่มขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และเหล็กกล้า เป็นสำคัญ แต่ที่ผ่านมาประเทศเวียดนามประสบปัญหาการขาดดุลการค้าสูง เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับที่สูง ร้อยละ ๑๑.๗๕ ส่งผลให้ราคาสินค้าส่งออกมีราคาสูง ทำให้สูญเสียโอกาสขาดในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งในตลาดโลก โดยในปี ๒๕๕๔ รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศ เพื่อลดการนำเข้าสินค้าและลดปัญหาการขาดดุลดังกล่าวลง

ตารางที่ ๘-๒๕ การวิเคราะห์ SWOT ของประเทศเวียดนาม

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>๑. การเมืองมีเสถียรภาพ นโยบายต่างๆ ได้รับการสานต่ออย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งเสริมและการลงทุนจากต่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลยังรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน</p> <p>๒. ประชากรมีคุณภาพและกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ค่าจ้างแรงงานต่ำและประชากรที่อยู่ในวัยทำงานสูงถึงร้อยละ ๕๔ ของจำนวนประชากรทั้งหมด</p> <p>๓. มีทรัพยากรธรรมชาติมาก ชายฝั่งทะเลระยะทางยาวถึง ๓,๒๖๐ กิโลเมตร อุดมไปด้วยอาหารทะเล น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ</p> <p>๔. นักลงทุนได้รับยกเว้นภาษีเป็นเวลา ๔ ปี นับจากปีที่มีการลงทุน และเสียภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตรากำหนดที่ได้รับการส่งเสริมเป็นเวลา ๗ ปี หลังจากนั้นเสียภาษีในอัตรากึ่งที่ได้รับการส่งเสริมจนถึงปีที่ ๑๕ แล้วจึงเสียภาษีในอัตรากำหนดร้อยละ ๒๕ ตั้งแต่ปีที่ ๑๖ เป็นต้นไป</p>	<p>๑. กฎหมายฉบับต่างๆ ของประเทศเวียดนามยังขาดความชัดเจน และต้องอาศัยการตีความ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง</p> <p>๒. ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ยังไม่พร้อมและเพียงพอโดยเฉพาะกระแสไฟฟ้าที่ปรากฏว่าในปัจจุบันมีการขาดแคลนอยู่บ่อยครั้ง</p> <p>๓. ต้นทุนการลงทุนทั้งที่ดินและค่าเช่าสำนักงานอยู่ในอัตรากำหนดสูงมาก โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่และเมืองใหม่</p> <p>๔. ประเทศเวียดนามมีลักษณะที่แคบและยาว ประกอบกับการคมนาคมขนส่งยังไม่สะดวก อาจจะเป็นผลทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์สูงและใช้เวลานานรวมทั้งทำให้เกิดความแตกต่างกันมากในด้านสังคม วิถีชีวิตระหว่างภาคต่างๆ โดยเฉพาะทางเหนือและทางใต้</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. เป็นตลาดขนาดใหญ่และมีศักยภาพ เนื่องจากเวียดนามมีประชากรมากถึง ๘๖.๖ ล้านคน และอำนาจซื้อของชาวเวียดนามก็มีแนวโน้มสูงขึ้น</p> <p>๒. ประชาชนมีพฤติกรรมในการจับจ่ายใช้สอยตามความพอใจสูงกว่าความต้องการพื้นฐานมากขึ้น</p> <p>๓. ความหลากหลายของสินค้าในตลาดเวียดนามยังมีน้อย แสดงให้เห็นถึงช่องทางธุรกิจ และลงทุน</p> <p>๔. ค่าแรงงานถูก โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานอยู่ระหว่างเดือนละ ๕๐-๖๒ ดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ ๑,๗๕๐-๒,๑๗๐ บาท) เนื่องจากประชากรเวียดนามมีมาก ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ประกอบกับชาวเวียดนามมีลักษณะเด่น</p> <p>ด้านความขยัน และความอดทน</p> <p>๕. เวียดนามมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศ และการส่งออกในประเทศมากขึ้น ซึ่งความต้องการนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าในปริมาณสูง</p> <p>๖. เวียดนามเป็นประเทศเปิดใหม่ และมีมรดกโลกถึง ๔ แห่ง เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว จากต่างประเทศ</p>	<p>๑. ระบบคมนาคมขนส่งในปัจจุบันไม่สะดวกและมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง</p> <p>๒. กำลังซื้อของประชากรส่วนใหญ่ในเวียดนามอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นในเมืองใหญ่ อาทิ นครโฮจิมินห์ และกรุงฮานอย</p> <p>๓. กฎระเบียบด้านการค้ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง สร้างความสับสนให้ผู้ประกอบการอยู่เสมอ</p> <p>๔. อัตรากำหนดนำเข้าโดยทั่วไปของเวียดนามยังอยู่ระดับสูง โดยเฉพาะสินค้าที่เวียดนามสามารถผลิตเองได้ อาทิ สินค้าอุปโภคบริโภค เสื้อผ้าสำเร็จรูปและอัญมณีสำเร็จรูป เรียกเก็บภาษีนำเข้าเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๓๐ - ๔๐</p> <p>๕. ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าไทยและการปลอมแปลงสินค้ายังมีอยู่เป็นจำนวนมาก</p> <p>๖. ปัญหาหลักของค่าขายตามแนวชายแดนของเวียดนาม</p> <p>กับประเทศเพื่อนบ้าน (สปป.ลาว กัมพูชา และจีน)</p>

๘.๔.๑๐.๓ ความยาก-ง่ายในการทำธุรกิจ

ประเทศเวียดนามเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่น่าสนใจและมีศักยภาพ ด้วยจำนวนประชากรราว ๘๕ ล้านคนซึ่งมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นผลจากเศรษฐกิจเวียดนามเติบโตในระดับสูงเฉลี่ยร้อยละ ๘ ต่อปีในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๗ เศรษฐกิจขยายตัวถึงร้อยละ ๘.๕ นับว่าสูงสุดในรอบ ๑๑ ปี ทำให้ประชากรเวียดนามมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ขยายตัวสูงขึ้นจาก ๔๘๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๖ เป็นราว ๘๑๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๗ ปัจจุบันชาวเวียดนามนิยมใช้สินค้าอุปโภคบริโภคของไทยมากขึ้น เนื่องจากสินค้าไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาชาวเวียดนามประกอบกับตามข้อผูกพันการเข้าเป็นสมาชิก WTO เวียดนามต้องเปิดเสรีธุรกิจจัดจำหน่ายทั้งค้าปลีกและค้าส่งตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๗ ทำให้ไทยมีโอกาสขยายตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคในเวียดนามได้อีกมากสำหรับการลงทุน ประเทศเวียดนามยกระดับเขตส่งเสริมการลงทุน ทั้งเขตนิคมอุตสาหกรรม (Industrial Zones : IZs) และเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zones : EPZs) บริเวณนครโฮจิมินห์ ไฮฟองและฮานอย ที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดอัตราภาษีที่ต่ำเป็นพิเศษ นอกจากนี้ กฎหมายการลงทุนของเวียดนามค่อนข้างชัดเจนและเอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน โดยรัฐบาลส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติและยืนยันที่จะไม่ยึดกิจการ เป็นของรัฐรวมทั้งอนุญาตให้ส่งเงินทุนและกำไรกลับประเทศได้ โดยรัฐจะไม่เก็บภาษีเครื่องจักรอุปกรณ์ และวัสดุก่อสร้างที่นำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้าส่งออก นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยใช้ระบบ "เสร็จสิ้นในขั้นตอนเดียว" (One – Stop Service) เพื่อให้การอนุญาตลงทุนเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเร่งแก้ปัญหาความล่าช้าเกี่ยวกับการขออนุญาตลงทุน เช่น การขอใช้ที่ดิน การขอจัดเตรียมที่ดิน

๘.๕ บทสรุป

ไทยถือเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตอุตสาหกรรมดีกว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ การที่ภาชนะนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนถูกลด/ยกเลิกไปเป็นการเพิ่มโอกาสในการผลิตและขยายตลาดส่งออกสำหรับสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการส่งออกสูง ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน ยางพาราแท่ง/ยางแผ่นรมควัน ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ข้าว (อินโดนีเซียผูกพันภาษีข้าวภายใต้ WTO 160 % แต่ผูกพันภายใต้อาเซียน 25%) อาหารสำเร็จรูป (อาหารกระป๋อง) น้ำตาลทราย ที่อินโดนีเซียจะลดเหลือร้อยละ 5-10 และฟิลิปปินส์จะลดเหลือ 5% ในปี 2015 (2558)

นอกจากนี้ การลดภาษีจะทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้บริโภคมีทางเลือกการบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น และสามารถซื้อสินค้าได้ในราคา ที่ต่ำลง ได้แก่ ปลาทะเล (สดแช่เย็น/แช่แข็ง) รถยนต์นั่ง 1500-2000 ซีซี โทรศัพท์มือถือ เครื่องปรับอากาศแบบติดตั้งหน้าต่างหรือผนัง คอมพิวเตอร์ พัฒลม

2. สินค้าที่ผู้ประกอบการสามารถนำเข้ามาประกอบการผลิตภาษีที่ต่ำลง เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สิ่งปรุงแต่งที่ทำจากมอลต์ กระจุกเกียร์ และคลัช มอเตอร์ไฟฟ้าและเครื่องกำเนิดไฟฟ้าแผง

สวิตช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า โพลีเอซิทิลและโพลิเมอร์ในชั้นปฐม สไตรีน หม้อแปลงไฟฟ้า ขนาดไม่เกิน 1 เควีเอ ทุกระสอบ กล่องหีบเพื่อใช้ในการขนส่งสินค้า ตะปู สลัก เกลียวตะขอและของ อื่นๆ ที่ทำจากเหล็กหรือเหล็กกล้าหรืออลูมิเนียม ลวดไฟฟ้าทำด้วยทองแดง สายไฟจุดระเบิดใน รถยนต์

ภายหลังปี ๒๕๕๘ ที่อาเซียนบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ความ เปลี่ยนแปลงที่น่าจะเห็นได้ชัดเจน คือ การที่อาเซียนจะสามารถรวมกันเป็นตลาดและฐานการผลิต เดียวกัน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ รวมถึงปัจจัยการผลิตต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ อย่างเสรี ภายใต้กรอบกฎเกณฑ์ กติกาที่ตกลงกัน จะช่วยขยายการค้าสินค้าในอาเซียนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออก / นำเข้าระหว่างกัน

(๑) อัตราภาษี ๐

(๒) อำนวยความสะดวก ลดขั้นตอน

(๓) Self Certification (การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง AFTA Council รับรองแผนการดำเนินการให้เริ่มใช้ วันที่ ๑ มกราคม ๒๐๑๒

(๔) ASEAN Trade Repository (แหล่งเก็บรักษาข้อมูลการค้าอาเซียน) เช่น อัตราภาษี NTBs กฎแหล่งกำเนิด กฎระเบียบทางการค้า

ด้วยต้นทุนทางการเงินที่ลดลง เนื่องจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีขึ้น และระบบ การเงินที่ปรับปรุงดีขึ้น ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือที่เสรีขึ้น ทำให้ อาเซียนเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น เนื่องจากช่วยให้การบริหารจัดการแรงงานมีความ ยืดหยุ่นมากขึ้นบรรยากาศทางการค้าและการลงทุนจะเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น ด้วยการลดข้อจำกัด กฎระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคทางการค้า การลงทุน การดึงดูดการลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศ (FDI) ซึ่งน่าจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก การรวมตัวเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีประชากร ๕๘๐ ล้าน คน GDP มากกว่า ๑.๕ ล้านล้าน USD ลงทุนผลิตในประเทศหนึ่ง สามารถส่งขายได้ทั่วภูมิภาค การ ดำเนินมาตรการตามกรอบความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA) ซึ่งเป็นความตกลงฉบับใหม่ ของอาเซียน ที่จะครอบคลุมขอบเขตของการลงทุนในด้านต่างๆ (การเปิดเสรี การคุ้มครองการลงทุน และการส่งเสริม/อำนวยความสะดวกด้านการลงทุน) และสามารถเลือกใช้จุดแข็งของแต่ละประเทศ ให้เกิดประโยชน์

เนื่องจากความหลากหลายและศักยภาพของแต่ละประเทศ มีเส้นทางคมนาคมขนส่ง เชื่อมโยงกันหมดในภูมิภาคช่วยลดต้นทุนทาง Logistic ภายในภูมิภาคนำไปสู่ความสามารถในการ แข่งขันที่ดีขึ้น มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกที่เสมอภาคยิ่งขึ้นลดช่องว่างระหว่าง กัน ทำให้กำลังซื้อของประเทศเพื่อนบ้านดีขึ้น เป็นโอกาสให้ไทยขยายการส่งออกและขยายการลงทุน การเชื่อมโยงกับประเทศภายนอก โดยเฉพาะประเทศคู่เจรจาต่างๆ ของอาเซียน (+๖) อาเซียนจะเป็น ภูมิภาคเปิด โดยการขยายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจออกไปภายนอกโดยเฉพาะการทำ FTA กับ ประเทศภายนอกภูมิภาค จะเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน ที่สำคัญจะได้ประโยชน์ จาก “ASEAN One Voice” ที่จะสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจให้กับอาเซียน

สรุปผลและข้อเสนอแนะสำหรับการเจรจา และมาตรการรองรับผลกระทบจากการเจรจา

๙.๑ บทนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการกำหนดท่าทีในการเจรจาการค้าเสรีกับประเทศอื่นๆในอนาคต รวมไปถึงการทบทวนการเจรจาการค้ากับประเทศที่ได้ลงนามและบังคับใช้ไปแล้ว รวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการเจรจาและข้อเสนอแนะมาตรการรองรับผลกระทบจากการเจรจาเพื่อเป็นการช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการไทย

๙.๒ สถานะทางการค้าจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีต่างๆ

จากการที่ได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่าผลจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีฯ นั้นได้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างกันทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นในส่วนนี้จึงได้เปรียบเทียบมูลค่าการค้าของไทยทั้งในช่วงก่อนและหลังจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีฯ นั้นได้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างกันทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นในส่วนนี้จึงได้เปรียบเทียบมูลค่าการค้าของไทยทั้งในช่วงก่อนและหลังการจัดทำความตกลงการค้าเสรีฯกับประเทศต่างๆเหล่า เพื่อจะสามารถจำแนกผลที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นแล้วแต่ละประเทศยังได้ออกมาตรการต่างๆ ในหลายรูปแบบที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย ทำให้อุปสรรคต่อการค้าระหว่างกัน ดังนั้นในหัวข้อนี้จึงได้วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นในด้านการค้าทั้งการนำเข้าและส่งออก และในหัวข้อที่ยังไม่ได้รวบรวมมาตรการที่มีใช้ภาษีของแต่ละประเทศ เพื่อที่กรมเจรจาประเทศต่างๆในอนาคต เพื่อปรับลดมาตรการที่มีใช้ภาษี หรือการเจรจาเพื่อปรับปรุงขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการค้า เพื่อให้ผู้ประกอบการไทย สามารถขยายตลาดได้และสามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดของสถานะการค้าและมาตรการที่มีใช้ภาษีของแต่ละประเทศดังนี้

ตารางที่ ๙-๑ เปรียบเทียบมูลค่าการค้า (ส่งออก) ของไทยกับประเทศ ๒๕๕๘

เดือน	๒๕๕๘					
	ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า	
	(ล้านบาท)	(ล้านPr\$)	(ล้านบาท)	(ล้านPr\$)	(ล้านบาท)	(ล้านPr\$)
มกราคม	๕๖๓,๑๗๗.๗	๑๗,๒๔๗.๔	๕๘๓,๒๖๖.๗	๑๗,๖๕๗.๘	-๒๐,๐๘๙.๐	-๔๑๐.๔
กุมภาพันธ์	๕๕๘,๑๓๒.๙	๑๗,๒๒๔.๘	๕๕๒,๐๖๕.๐	๑๖,๘๓๙.๓	๖,๐๖๗.๙	๓๘๕.๕
มีนาคม	๖๑๐,๗๒๔.๔	๑๘,๘๗๘.๔	๕๖๘,๓๘๙.๙	๑๗,๓๖๓.๔	๔๒,๓๖๑.๕	๑,๕๑๕.๐
ม.ค.- มี.ค.	๑,๗๓๒,๐๓๕.๐	๕๓,๓๕๐.๗	๑,๗๐๓,๗๒๑.๖	๕๑,๘๖๐.๖	๒๘,๓๑๓.๔	๑,๔๙๐.๑
เมษายน	๕๔๘,๓๑๖.๔	๑๖,๘๙๖.๐	๕๗๒,๒๘๓.๕	๑๗,๔๒๓.๓	-๒๓,๙๖๗.๒	-๕๒๗.๔
พฤษภาคม	๕๙๒,๔๖๐.๓	๑๘,๔๒๖.๙	๕๒๐,๕๗๐.๕	๑๖,๐๐๐.๒	๗๑,๘๘๙.๘	๒,๔๒๖.๗
มิถุนายน	๖๐๓,๒๙๗.๑	๑๘,๑๕๙.๐	๖๐๕,๑๘๙.๘	๑๘,๐๐๑.๓	-๑,๘๙๒.๘	๑๕๗.๗
เม.ย. - มิ.ย.	๑,๗๔๔,๐๗๓.๗	๕๓,๔๘๑.๘	๑,๖๙๘,๐๔๓.๘	๕๑,๔๒๔.๘	๔๖,๐๒๙.๙	๒,๐๕๗.๐
กรกฎาคม	๖๐๘,๕๘๘.๖	๑๘,๒๐๖.๒	๕๙๐,๒๑๐.๗	๑๗,๔๕๒.๐	๑๘,๓๓๗.๙	๓๕๔.๒
สิงหาคม	๖๐๘,๕๘๘.๖	๑๗,๖๖๘.๘	๕๘๖,๔๕๙.๕	๑๖,๙๔๗.๙	๑๗,๖๔๐.๗	๗๒๐.๘
กันยายน	๖๖๕,๕๘๘.๘	๑๘,๘๑๕.๙	๕๗๓,๑๗๘.๓	๑๖,๐๒๑.๘	๙๒,๕๑๐.๕	๒,๗๙๔.๑
ก.ค. - ก.ย.	๑,๘๗๘,๕๒๓.๖	๕๔,๖๙๐.๙	๑,๗๘๙,๘๔๘.๕	๕๐,๔๒๑.๘	๑๒๘,๖๗๕.๑	๔,๒๖๙.๑
ตุลาคม	๖๖๑,๑๓๙.๔	๑๘,๕๖๖.๒	๕๙๓,๑๓๑.๒	๑๖,๔๖๕.๓	๖๗,๙๖๘.๒	๒,๑๐๐.๙
พฤศจิกายน	๖๐๒,๐๑๗.๘	๑๗,๑๖๒.๘	๕๙๘,๔๘๓.๕	๑๖,๘๖๗.๖	๓,๕๓๔.๓	๒๙๕.๑
ธันวาคม	๖๐๙,๓๗๑.๓	๑๗,๑๐๐.๑	๕๖๒,๘๐๙.๗	๑๕,๖๑๒.๙	๔๖,๕๖๑.๕	๑,๔๘๗.๒
ต.ค. - ธ.ค.	๑,๘๗๒,๕๒๘.๕	๕๒,๘๒๙.๐	๑,๗๕๔,๔๖๔.๕	๔๘,๙๔๕.๘	๑๑๘,๐๖๔.๐	๓,๘๘๓.๒

ตารางที่ ๙-๒ เปรียบเทียบมูลค่าการค้า ของประเทศคู่ค้าต่างๆของไทยกับโลก (หน่วย : ล้าน US\$)

ประเทศ	โลก								
	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม
จีน	๑,๙๔๙,๓๐๐	๒,๒๑๐,๖๖๒	๔,๑๕๙,๙๖๓	๑,๙๖๓,๑๐๕	๒,๓๔๓,๒๒๒	๔,๓๐๖,๓๒๗	๑,๖๐๑,๗๖๑	๒,๒๘๐,๕๕๑	๓,๘๘๒,๓๑๒
อินเดีย	๔๖๗,๙๕๐	๓๑๕,๑๔๗	๗๘๓,๐๙๘	๔๖๑,๓๖๓	๓๒๑,๗๔๐	๗๘๓,๑๐๒	๓๙๑,๖๕๔	๒๖๖,๗๑๑	๖๕๘,๓๖๕
ญี่ปุ่น	๘๓๒,๖๒๘	๗๑๔,๘๖๖	๑,๕๔๗,๔๙๔	๘๑๒,๙๕๔	๖๙๐,๘๒๔	๑,๕๐๓,๗๗๘	๖๔๘,๕๙๖	๖๒๕,๐๔๐	๑,๒๗๓,๖๓๖
เกาหลีใต้	๕๑๕,๕๘๖	๕๕๙,๖๓๒	๑,๐๗๕,๒๑๘	๕๒๕,๕๑๕	๕๗๒,๖๖๕	๑,๐๙๘,๑๘๐	๔๓๖,๔๙๙	๕๒๖,๗๕๗	๙๖๓,๒๕๕
เปรู	๑๔๑	๔๑,๙๑๙	๘๕,๕๘๙	๙๑	๓๘,๓๘๕	๘๐,๗๓๑	๖๗	๓๓,๓๑๑	๗๑,๒๗๐
ชิลี	๗๑,๕๗๘	๗๖,๒๙๑	๑๔๗,๘๖๙	๖๕,๔๒๓	๗๔,๒๑๐	๑๓๙,๖๓๓	๕๖,๙๖๔	๖๒,๐๔๒	๑๑๙,๐๐๖
ออสเตรเลีย	๒๓๒,๑๔๓	๒๕๒,๖๔๕	๔๘๔,๗๘๘	๒๒๗,๔๘๑	๒๓๙,๙๙๒	๔๖๗,๔๗๒	๒๐๐,๓๔๔	๑๘๗,๖๘๙	๓๘๘,๐๓๓
นิวซีแลนด์	๓๗,๖๓๕	๓๙,๔๔๔	๗๗,๐๗๙	๔๐,๔๑๒	๔๑,๖๑๗	๘๒,๐๒๙	๓๔,๗๒๖	๓๔,๓๕๙	๖๙,๐๘๖
สหรัฐอเมริกา	๒,๒๖๘,๓๗๐	๑,๕๗๘,๔๓๙	๓,๘๔๖,๘๐๙	๒,๓๔๗,๖๘๕	๑,๖๒๐,๕๓๒	๓,๙๖๘,๒๑๗	๒,๒๕๑,๖๖๔	๑,๕๐๔,๕๙๗	๓,๗๕๖,๒๖๑
สหภาพยุโรป	๒,๒๓๘,๓๖๕	๒,๓๑๕,๒๓๒	๔,๕๕๓,๕๙๖	๒,๒๕๐,๒๓๖	๒,๒๗๑,๖๑๒	๔,๕๒๑,๘๔๘	๑,๙๑๘,๗๐๙	๑,๙๙๖,๔๗๗	๓,๙๑๕,๑๘๖

ตารางที่ ๙-๓ เปรียบเทียบมูลค่าการค้า ของประเทศคู่ค้าต่างๆมายังประเทศไทย (หน่วย : ล้าน US\$)

ประเทศ	ไทย								
	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม
จีน	๓๘,๑๐๗	๓๒,๗๓๔	๗๐,๘๔๑	๓๘,๒๐๙	๓๔,๓๑๑	๗๒,๕๒๐	๓๗,๒๑๓	๓๘,๒๙๖	๗๕,๕๐๙
อินเดีย	๕,๔๕๓	๓,๙๐๖	๙,๓๕๙	๕,๗๐๖	๓,๔๙๔	๙,๒๐๑	๕,๖๖๐	๓,๑๓๖	๘,๗๙๖
ญี่ปุ่น	๒๒,๐๓๓	๓๕,๙๙๙	๕๘,๐๓๓	๒๑,๗๖๕	๓๑,๓๙๕	๕๓,๑๖๐	๒๐,๔๑๙	๒๗,๙๙๕	๔๘,๔๑๔
เกาหลีใต้	๕,๒๓๑	๘,๐๗๒	๑๓,๓๐๓	๕,๓๔๕	๗,๕๙๙	๑๒,๙๔๔	๔,๘๕๔	๖,๓๖๒	๑๑,๒๑๖
เปรู	๖๕๓	๔๓,๖๗๐	๗๙๕	๖๐๑	๔๒,๓๔๖	๖๙๒	๖๒๒	๓๗,๙๕๙	๖๘๙
ชิลี	๗๒๙	๒๔๔	๙๗๔	๗๓๗	๒๘๙	๑,๐๒๖	๖๗๖	๒๒๙	๙๐๕
ออสเตรเลีย	๑๐,๙๙๗	๒๓๒,๑๔๓	๑๕,๗๘๐	๙,๘๑๕	๒๒๗,๔๘๑	๑๔,๔๖๑	๑๐,๑๖๙	๒๐๐,๓๔๔	๑๓,๔๒๕
นิวซีแลนด์	๑,๒๙๗	๕๗๗	๑,๘๗๔	๑,๓๙๓	๖๕๖	๒,๐๕๐	๑,๔๕๒	๕๔๕	๑,๙๙๗
สหรัฐอเมริกา	๒๖,๑๖๙	๑๑,๗๙๗	๓๗,๙๖๖	๒๗,๑๒๓	๑๑,๘๑๐	๓๘,๙๓๒	๒๘,๕๙๕	๑๑,๒๔๗	๓๙,๘๔๒
สหภาพยุโรป	๒๒,๔๖๖	๑๙,๓๕๙	๔๑,๘๒๕	๒๔,๓๖๗	๑๖,๒๗๘	๔๐,๖๔๕	๒๑,๕๖๖	๑๔,๕๕๖	๓๖,๑๒๓

ตารางที่ ๙-๔ เปรียบเทียบมูลค่าการค้า ของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าต่างๆ (หน่วย: ล้าน US\$)

ประเทศ	๒๕๕๖			๒๕๕๗			๒๕๕๘		
	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม	นำเข้า	ส่งออก	รวม
โลก	๒๕๐,๔๐๖.๘	๒๒๘,๕๐๔.๙	๔๗๘,๙๑๑.๗	๒๒๗,๗๔๘.๔	๒๒๗,๕๒๓.๕	๔๕๕,๒๗๑.๙	๒๐๒,๖๕๔.๑	๒๑๔,๓๗๕.๑	๔๑๗,๐๒๙.๓
จีน	๓๗,๗๒๗.๒	๒๗,๒๓๒.๗	๖๔,๙๕๙.๙	๓๘,๔๙๘.๓	๒๕,๐๘๔.๔	๖๓,๕๘๒.๗	๔๑,๐๖๕.๘	๒๓,๗๔๒.๑	๖๔,๘๐๗.๙
อินเดีย	๓,๕๐๔.๓	๕,๑๘๑.๘	๘,๖๘๖.๒	๓,๐๓๙.๕	๕,๖๑๔.๘	๘,๖๕๔.๓	๒,๖๒๘.๔	๕,๒๙๕.๙	๗,๙๒๔.๓
ญี่ปุ่น	๔๑,๐๘๓.๐	๒๒,๒๓๕.๓	๖๓,๓๑๘.๓	๓๕,๕๐๖.๖	๒๑,๗๔๐.๘	๕๗,๒๔๗.๔	๓๑,๒๓๕.๙	๒๐,๐๗๕.๙	๕๑,๓๑๑.๘
เกาหลีใต้	๙,๐๖๗.๕	๔,๕๘๘.๒	๑๓,๖๕๕.๘	๘,๕๔๗.๕	๔,๕๒๐.๑	๑๓,๐๖๗.๕	๗,๐๓๙.๒	๔,๑๐๔.๗	๑๑,๑๔๓.๙
เปรู	๑๔๓.๕	๔๙๐.๗	๖๓๔.๒	๑๑๒.๒	๔๖๗.๗	๕๗๙.๙	๘๘.๗	๔๖๙.๐	๕๖๘.๗
ชิลี	๒๖๗.๑	๖๑๙.๑	๘๘๖.๒	๓๑๘.๘	๖๔๒.๓	๙๖๑.๑	๒๘๒.๗	๖๑๒.๒	๘๙๔.๙
ออสเตรเลีย	๓๙๐.๖	๒๒๒.๙	๖๑๓.๕	๔๒๔.๐	๒๒๓.๘	๖๔๗.๘	๓๕๘.๘	๒๓๒.๑	๕๙๐.๙
นิวซีแลนด์	๖๑๘.๕	๑,๑๖๐.๙	๑,๗๗๙.๔	๗๖๑.๑	๑,๒๓๗.๒	๑,๙๙๘.๓	๕๙๓.๘	๑,๓๒๓.๒	๑,๙๑๗.๐
สหรัฐอเมริกา	๑๔,๖๒๙.๑	๒๒,๙๕๓.๐	๓๗,๕๘๒.๑	๑๔,๕๗๙.๖	๒๓,๘๙๑.๖	๓๘,๔๗๑.๒	๑๓,๘๖๓.๖	๒๔,๐๕๗.๙	๓๗,๙๒๑.๕
สหภาพยุโรป	๒๒,๐๑๓.๒	๒๒,๓๘๘.๐	๔๔,๔๐๑.๒	๑๙,๔๕๙.๑	๒๓,๓๔๒.๔	๔๒,๘๐๑.๕	๑๘,๐๘๕.๖	๒๑,๙๕๐.๒	๔๐,๐๓๕.๘

๙.๓ ออสเตรเลีย

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย มีผลใช้บังคับกับไทยตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ และ ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ มีผลใช้บังคับกับไทยวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๓.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปออสเตรเลียมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จาก ๒๒๒.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเป็น ๒๓๒.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิด เป็นการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๓ โดยที่ประเทศออสเตรเลียส่งออกไปประเทศไทยมีแนวโน้ม ลดลงจากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๒๓๒,๑๔๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๙ มูลค่าการ ส่งออกเท่ากับ ๒๐๐,๓๔๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการลดลงคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๐ สินค้าที่มีการ ส่งออกไปออสเตรเลียเตรียมมากที่สุด ได้แก่ ปลาทูนา/ปลาสดแช่แข็ง/ปลาโบนิตปรุงแต่ง ข้าว อาหาร สุนัข หรือแมว (เช่น ปลากระป๋อง เป็นต้น) อาหารปรุงแต่งอื่น ๆ ซอส/ของปรุงแต่งสำหรับทำซอส/ของ ผสมที่ใช้ปรุงรส (เช่น ผงปรุงรส น้ำปลา น้ำมันหอย ซอสพริก เครื่องแกงสำเร็จรูป เป็นต้น) กุ้งปรุง แต่ง กุ้งอื่นๆ แช่แข็ง (เช่น กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว กุ้งก้ามกราม เป็นต้น) น้ำผักผลไม้อื่นๆ (เช่น น้ำแอปเปิ้ล เคอร์แรนต์ เป็นต้น) ปลาปรุงแต่ง ชนิดบด และเพสเทรี/เค้ก/ขนมจำพวกเบอร์เกอร์อื่นๆ หลอดยา (แคปซูล) แป้งแผ่น ทาจากข้าว (เช่น ไข่เมี่ยง)

๙.๓.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากออสเตรเลียมีการหดตัวลง แต่ไม่ มากนัก จาก ๓๙๐.๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเป็น ๓๕๘.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ อัตราการลดลงคิดเป็นร้อยละ ๘.๑๔ โดยที่ประเทศออสเตรเลียนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่า ลดลงจาก ๑๐,๙๙๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และ ๑๐,๑๖๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการลดลง ร้อยละ ๗.๕๒ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ ได้แก่ ข้าวสาลีอื่นๆ (เช่น เมสลิน) สิ่งสกัดจากมอลต์ รวมทั้งอาหารปรุง แต่งที่ทำจากแป้ง /เมล็ดหัก/แป้งหยาบจากสตาร์ชหรือสิ่งสกัดจากมอลต์ มอลต์ ไม่ได้คั่ว นม ผงขาดมันเนย ข้าวสาลีคั่วรมควัน เนื้อสัตว์จำพวกโคกระบือไม่มีกระดูกแช่แข็ง ไชมันและ น้ำมันอื่นๆ ที่ได้จากนม (เช่น มันเนย เป็นต้น) เนื้อสัตว์ส่วนอื่นของสัตว์ที่ปน/ทำเป็นเพเลตซึ่งไม่ เหมาะสำหรับมนุษย์บริโภค เนยแข็งอื่นๆ ไขมันอื่นๆ ที่ทำจาก อนุสนด รวมถึงไขมันที่เติมแอลกอฮอล์ (นอกจากสปาร์กลิงไวน์)

๙.๓.๓ มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของออสเตรเลีย

๙.๓.๓.๑ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ (SPS) สำหรับสินค้า ประเภทต่างๆ ที่จะต้องได้รับการตรวจปล่อยจาก AQIS ในทุกๆ Consignment หรือใบรับรอง สุขอนามัย หรือ ใบอนุญาตนำเข้า เช่น ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว กัญชง ข้าว อาหารทะเลสด ปลาทูนา กระป๋อง กุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้ง อาหารสัตว์บรรจุกระป๋อง ลำไย มังคุด สับปะรด ลิ้นจี่ ทุเรียน ผัก ผลไม้ แช่แข็ง มันสำปะหลัง เครื่องเทศ บรรจุภัณฑ์ไม้ สินค้าที่ทำจากไม้หรือดิน สารเคมีประเภทสารอินทรีย์

๙.๓.๓.๒ อุปสรรคทางเทคนิค (TBT) ที่มีหลายลักษณะหรือมีสินค้าหลายชนิดที่ ส่งผลกระทบต่อการค้าดำเนินงานของผู้ประกอบการ เช่น

๑) การติดฉลากในสินค้าประเภทสินค้า เช่น ผัก ผลไม้ ถั่ว อาหารทะเลสด หรือแปรรูป

๒) สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปจะต้องได้รับมาตรฐานที่ออสเตรเลียกำหนด และผ่านการทดสอบและได้รับฉลากรับรองมาตรฐาน

๓) มาตรการต่างๆ ที่ใช้สำหรับการนำเข้ารถจักรยานยนต์

๔) มาตรฐานสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ที่บังคับให้ปฏิบัติ (Mandatory Standards) เช่น (Safety Standards) กำหนดมาตรฐานที่ใช้บังคับกับสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต หากใช้ไม่ถูกต้อง และมาตรฐานการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค (Information Standards)

๕) สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต้องผ่านการทดสอบในการใช้งาน เช่น ทดสอบการติดไฟ การป้องกันรังสีเอ็กซ์เรย์ ทดสอบความทนทานต่อการถูกตัดเลื่อย หรือการป้องกันแสงแดด ซึ่งเป็นมาตรฐานของออสเตรเลีย

๖) สินค้ายานยนต์และชิ้นส่วน ที่จะต้องผ่านมาตรฐานรถยนต์ของออสเตรเลีย Australia Standards (AS) และมาตรฐานรถยนต์ต่อสิ่งแวดล้อม The Australian Design Rules (ADR) และต้องทำตาม Australian Certification System ด้วย

๖.๑ การปรับปรุงกฎ ระเบียบด้านอาหาร (ทั้งธุรกิจค้าส่ง-ปลีก และการนำเข้าอาหาร) โดย AQIS โดยเจรจาลดขั้นตอน และระยะเวลาในการตรวจสอบ และการออกใบอนุญาตให้มีความรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น

๖.๒ ธุรกิจแต่งผมในออสเตรเลีย ควรกำหนดมาตรฐานใบอนุญาตให้เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกันในแต่ละรัฐ เพื่อความสะดวกในการลงทุนหรือทำงานของผู้ประกอบการ

๙.๔ จีน

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน มีผลใช้บังคับกับการเปิดตลาดการค้าผัก ผลไม้ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และมีผลใช้บังคับกับสินค้าทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นมา ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๔.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปจีนมีอัตราการลดลง จาก ๒๗,๒๓๒.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเป็น ๒๓,๗๔๒.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ ๑๒.๘๑ โดยที่ประเทศจีนส่งออกไปประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๓๒,๗๓๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี ๒๕๕๙ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๓๘,๒๙๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๗.๐ สินค้าที่ไทยมีการส่งออกไปจีนมากที่สุด ได้แก่ ได้แก่ มันสำปะหลัง สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง ข้าว ทุเรียนสด น้ำตาลที่ได้จากอ้อย น้ำตาลอื่น ๆ (เช่น น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลก้อน น้ำตาลละเอียด เป็นต้น) ผลไม้แห้งอื่น ๆ (เช่น ลำไย เงาะ น้อยหน่า และลิ้นจี่ เป็นต้น) อาหารปรุงแต่งอื่น ๆ (เช่น สิ่งสกัด/หัวเชื้อของกาแฟ ชา ยีสต์ ซอส ซุป ซุปข้น ไอศกรีม เป็นต้น) ปลาป่นและที่ทำเป็นเฟลลิต ปลาหย้า

๙.๔.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากจีนมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น จาก ๓๗,๗๒๗.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นเป็น ๔๑,๐๖๕.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ อัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๘.๘๕ โดยที่ประเทศจีนนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่า

ลดลงจาก ๓๘,๑๐๗ ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และ เป็น ๓๗,๒๑๓ ล้านเหรียญสหรัฐในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการลดลงร้อยละ ๗.๕๒ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก อัญมณี เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น

๙.๔.๓ มาตรการที่มีใช้ภาษีของจีน มีสินค้าบางรายการที่ไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการต่างๆ ของจีน รวมถึงการที่ผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออก จะต้องขอใบอนุญาตต่างๆ จากจีน ที่ต้องใช้เอกสารประกอบการพิจารณาและใช้ขั้นตอนหรือระยะเวลา นาน นอกจากนี้ยังมีมาตรการต่างๆ ที่จีน นำมาใช้กับประเทศต่างๆ เช่น

๙.๔.๓.๑ มาตรการจำกัดการนำเข้า หรือโควตาภาษี เช่น ข้าวสาลี ข้าวโพด ข้าว น้ำตาล น้ำมันถั่วเหลือง เป็นต้น

๙.๔.๓.๒ มาตรการขออนุญาตนำเข้า โดยมีสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า เช่น

๑. ผัก ผลไม้สด โดยใช้เวลาในการพิจารณา ๓๐ วัน และใบอนุญาตมีอายุเพียง ๖ เดือน

๒. สินค้ารายการเงาะ จะต้องมีการขออนุญาตนำเข้า และต้องมีใบรับรองปลอดศัตรูพืช

๓. การขออนุญาตนำเข้าอย่างพาราที่ต้องมีเงื่อนไขหลายประการ

๔. สินค้าอีก ๓ประเภท (๘๓ รายการ HS ๘ หลัก) ที่ต้องขออนุญาตและต้องมีหนังสือการตรวจสอบมาตรฐาน ที่ควรจะเจรจาเพื่อปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาการขออนุญาตนำเข้าจีน

๕. ยารักษาโรค ยาสมุนไพร ปุ๋ยเคมี เครื่องสำอาง ที่จะต้องมีหนังสือรับรองการนำเข้าจากหน่วยงานที่จีนกำหนด

๖. ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ กระจาดและผลิตภัณฑ์กระจาด เส้นใย เม็ดพลาสติกโพลีเมอร์ ซึ่งเป็นสินค้าที่จะต้องขอใบอนุญาตจากจีนและต้องมีหนังสือรับรองการตรวจสอบมาตรฐาน หรือเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมปริมาณการนำเข้า

๗. อัญมณีและเครื่องประดับ ที่กำหนดให้ธนาคารกลางจีนเป็นผู้กำกับดูแลการซื้อขาย

๘. เหล็กและเหล็กกล้า หรือเหล็กเส้น หรือ สแตนเลส หรือท่อเหล็กหรือ ตะกั่ว หรืออลูมิเนียม เป็นสินค้าที่ถูกควบคุมปริมาณนำเข้า ที่ต้องขออนุญาตจากหน่วยงานเฉพาะเป็นกรณีๆ และต้องจดทะเบียนกับหน่วยงานเฉพาะของจีน ซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙.๔.๓.๓ มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค (TBT) เช่น

๑) มาตรฐาน CCC Mark (China Compulsory Certification) สำหรับสินค้า อุตสาหกรรม ซึ่งต้องใช้เอกสารจำนวนมากและมีขั้นตอนที่ใช้เวลานาน

๒) การกำหนดมาตรฐานการผลิตและจำหน่ายกระเบื้องเซรามิก

๓) การกำหนดมาตรการประหยัดพลังงานสำหรับบ้านที่อยู่อาศัย

- ๔) การห้ามและจำกัดการใช้สารอันตรายหรือสารต้องห้ามในการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์
- ๕) ยานยนต์ ผู้นำเข้าจะต้องขอใบอนุญาตจากจีน มีหนังสือรับรอง คุณภาพสินค้าและเครื่องหมายความปลอดภัย มีหนังสือตรวจสอบมาตรฐาน
- ๖) ของเล่น ผู้นำเข้าจะต้องขอใบอนุญาตนำเข้า มีหนังสือรับรองการตรวจสอบมาตรฐานและมีมาตรฐาน CCC Mark

๙.๔.๓.๔ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ ที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดหลายประการ สำหรับสินค้าประเภทต่างๆ เช่น

- ๑) ผักและผลไม้ตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของ AQSIQ (The State General Administration for Quality Supervision and Inspection and Quarantine of PRC)
- ๒) มะม่วง สับปะรด กล้วย ลิ้นจี่และทุเรียน ต้องเป็นสวนที่จดทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ปราศจากแมลงวันผลไม้ ต้องมีใบอนุญาตนำเข้า มีใบรับรองปลอดศัตรูพืช และต้องติดฉลากโดยมีข้อความตามที่จีนกำหนด และไม่มีสารต่างๆ ในลำไยและลิ้นจี่เกินที่กำหนด
- ๓) ลำไย ต้องมีสวนที่จดทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ปราศจากแมลงวันผลไม้ ต้องมีใบอนุญาตนำเข้า มีใบรับรองศัตรูพืช และต้องติดฉลาก โดยข้อความตามที่จีนกำหนด
- ๔) ยาและเวชภัณฑ์ องค์กรอาหารและยาของจีน (State Food and Drug Administration: SFDA) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการผลิต GMP และต้องได้รับการรับรองดังกล่าวด้วย
- ๕) ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ที่จะต้องได้ใบรับรองถึง ๓ ชนิด คือ การตรวจสอบความปลอดภัยและคุณภาพ ใบรับรองการนำเข้าผลิตภัณฑ์ และใบรับรองฉลากผลิตภัณฑ์
- ๖) วัสดุหีบห่อที่ทำจากกระดาษ เยื่อกระดาษ หรือไม้ที่จะต้องเป็นไปตาม ISPM
- ๗) สัตว์น้ำเพื่อการบริโภคจะต้องมาจากฟาร์มที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง และมีใบรับรองสุขอนามัยจากกรมประมงด้วย
- ๘) สินค้า GMO_s ที่จะต้องมีการควบคุมการผลิตอย่างเข้มงวด และได้รับอนุมัติจาก Agriculture Department ทั้งในระดับรัฐและระดับมณฑล
- ๙) เครื่องดื่ม นม อาหารบำรุงร่างกาย เครื่องปรุงแต่งอาหาร ัญญาหาร ถั่ว สุรา เห็ด ผลไม้ อาหารกระป๋อง ที่จะต้องผ่านเกณฑ์การตรวจสอบของหน่วยงาน SAIC ทั้ง ๖ ด้าน เช่น การตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการทั้งผู้ผลิตและผู้นำเข้า การตรวจสอบคุณภาพสินค้า การตรวจสอบภาชนะหีบห่อ การตรวจสอบตราสัญลักษณ์และการโฆษณาสินค้า การตรวจสอบตลาด และการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสาร
- ๑๐) การติดฉลากอาหารประเภทต่างๆ ตามมาตรฐานของ AQSIQ

- ๑๑) การตรวจสอบ กักกัน และควบคุมการนำเข้าและส่งออกอาหาร สัตว์ และสารปรุงแต่งอาหารสัตว์
- ๑๒) รองเท้าหนังที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัย
- ๑๓) การติดตามฉลากบรรจุภัณฑ์และหีบห่อสำหรับสินค้าอาหารทุก ชนิด โดยมีการควบคุมฉลากของสินค้าอาหารจากสำนักงานควบคุมการนำเข้าและการส่งออก สินค้าของจีน และยังคงใช้เอกสารในการยื่นขอหนังสือรับรองอีกหลายรายการ และยังคง ต้อง แสดงหนังสือรับรอง การตรวจสอบเอกสารเพิ่มเติมในอาหารของประเทศที่ส่งออกด้วย

๙.๕ อินเดีย

ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย ซึ่งมีการใช้บังคับกับการยกเลิกสินค้ากลุ่ม EHS ๘๒ รายการแล้ว เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๗ และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย ซึ่งมีผลบังคับใช้ กับไทยเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๕.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปอินเดียมีการขยายตัวจาก ๕,๑๘๑.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มเป็น ๕,๒๕๕.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิด เป็นการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๒๐ ต่อปี โดยที่ประเทศอินเดียส่งออกไปประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง จากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๓,๙๐๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี ๒๕๕๘ มูลค่าการส่งออก ลดลงเท่ากับ ๓,๑๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการขยายตัวลดลงเป็นร้อยละ ๑๙.๗๑ โดยมีสินค้า ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติก ยางและของทำด้วยยาง อัญมณี เหล็กและ เหล็กกล้า อลูมิเนียมและของทำด้วยอลูมิเนียม เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ เป็นต้น

๙.๕.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากจีนมีอัตราการขยายตัวลดลงจาก ๓,๕๐๔.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ ลดลงเป็น ๒,๖๒๘.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ อัตรา การลดลงร้อยละ ๒๔.๙๙ โดยที่ประเทศอินเดียนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก ๓,๔๕๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มขึ้น เป็น ๕,๖๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๘ มี อัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๖ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ อาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์ เชื้อเพลิง เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด ฝ้ายอัญมณี เหล็กและเหล็กกล้า ทองแดงและของทำด้วย ทองแดง เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ เป็นต้น

๙.๕.๓ มาตรการที่มีใช้ภาษีของอินเดีย

๙.๕.๓.๑ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ ที่จะต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์และข้อกำหนดหลายประการ สำหรับการนำเข้าสินค้าประเภทต่างๆ เช่น ต้องมีหนังสือ รับรองผลวิเคราะห์สินค้าอาหารจากประเทศต้นทาง และผ่านการตรวจสอบโดย Department of Food Processing และต้องผ่านการตรวจสอบของกรมศุลกากร ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของ The Prevention of Food Adulteration Act ที่จะต้องมีการตรวจสอบหลายด้าน เช่น

- ๑) การตรวจสอบเรื่องอายุสินค้า

๒) การนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ จะต้องขออนุญาตนำเข้าตามมาตรฐานสุขอนามัยและต้องได้รับใบรับรองการตรวจสอบโรคก่อนส่งสินค้า และจะสามารถส่งได้ในเมืองที่กำหนดที่มีสถานบริการตรวจสัตว์และออกใบอนุญาตตั้งอยู่เท่านั้น

๓) การนำเข้าสินค้าเกษตร ต้องมีใบอนุญาตตามมาตรฐานสุขอนามัย และต้องมีการตรวจสอบสินค้าเกษตรก่อนการนำเข้าโดยมีรายละเอียดปลีกย่อยตามสินค้าแต่ละประเภท เช่น ผัก ผลไม้ น้ำแร่ สิ่งทอ วัสดุห่อหุ้มสินค้า เป็นต้น

๙.๕.๓.๒ มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค เป็นมาตรการที่ทำให้เกิดผลกระทบไม่รุนแรงมากนัก แต่เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการไทยในระดับปานกลาง เช่น

๑) ที่ใช้ในการคัดแยกเกรดและจัดทำเครื่องหมาย สำหรับสินค้าประเภทผักผลไม้ ที่สามารถคัดแยกเป็น ๓ ชนิด โดยการระบุขนาด น้ำหนักและคุณสมบัติอื่นๆ

๒) การกำหนดมาตรฐานการบรรจุหีบห่อและตามมาตรฐานของน้ำหนักและมาตรวัด ที่จะต้องระบุข้อมูลต่างๆ และมาตรฐานตามที่กำหนด

๓) สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จะต้องไม่มีสารย้อมผ้าที่เป็นอันตรายปนเปื้อน และต้องผ่านการทดสอบสารปนเปื้อนและรับรองจากหน่วยงานของผู้ส่งออก

๙.๕.๓.๓ มาตรการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้สินค้ามากกว่า ๑๕ รายการที่จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานจาก BIS (Bureau of Indian Standards) เช่น สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ ยางพลาสติก แป้งมัน นม เหล็ก เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์ สินค้าเกษตร อาหาร ผลิตภัณฑ์ทำจากหนัง ผลิตภัณฑ์ทำจากไม้ ผลิตภัณฑ์ทำจากกระดาษและเยื่อกระดาษ โดยจะต้องมีการลงทะเบียน และการนำเข้า-ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามกฎพิเศษที่ควบคุมโดยกระทรวงสาธารณสุขและ VIS ซึ่งมีกฎเกณฑ์ที่ยุ่งยาก

๙.๕.๓.๔ มาตรการควบคุมสินค้านำเข้า ซึ่งกำหนดรายการสินค้าห้ามนำเข้า เช่น ไข่ และผลิตภัณฑ์จาก ไข่ สัตว์ปีก เนื้อหมู สัตว์เคี้ยวเอื้อง เป็นต้น หรือสินค้าควบคุมการนำเข้าภายใต้เงื่อนไขพิเศษ เช่น

๑) กากชา ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ Tea Waste

๒) ไบยาสูบ ต้องปิดฉลากเตือนว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพและต้องได้รับมาตรฐานสุขอนามัยว่าปราศจากโรค และมีหนังสือรับรองพิเศษ เป็นต้น

๓) หินอ่อน ที่จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่กำหนดและกำหนดราคาขั้นต่ำตามที่รัฐกำหนด และต้องใช้ในกิจกรรมโรงแรม ที่ผ่านการพิจารณาจากกระทรวงการท่องเที่ยว

๔) น้ำตาลจะต้องจดทะเบียนผู้นำเข้าไว้กับหน่วยงานที่กำหนด

๙.๕.๓.๕ มาตรการจำกัดปริมาณนำเข้า โดยการนำเหล็กบางประเภท เศษเหล็ก ที่จะต้องกำหนดราคาขั้นต่ำต่อปริมาณสินค้า ทำให้เป็นอุปสรรคสำหรับผู้ส่งออกสินค้าเหล็กไปอินเดีย

๙.๕.๓.๖ มาตรการด้านใบอนุญาตนำเข้า เช่น สินค้ารายการ หินอ่อน สินค้าเกษตรขั้นปฐม พืช จะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า ซึ่งการออกใบอนุญาตมีการเข้มงวดมาก หรือการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ที่จะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดของ Meat Food Product Order ก่อนการนำเข้า

๙.๕.๓.๗ มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีอื่นๆ เช่น มาตรการควบคุมสินค้านำเข้า
มาตรการจำกัดปริมาณนำเข้า มาตรการด้านใบอนุญาตนำเข้า เป็นต้น

๙.๖ ญี่ปุ่น

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น มีผลใช้บังคับไทยเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นมานั้น ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๖.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นมีการลดลง จาก ๒๒,๒๓๕.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และลดลงเป็น ๒๐,๐๗๕.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๗๖ ต่อปี โดยที่ประเทศญี่ปุ่นส่งออกไปประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๓๕,๙๙๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี ๒๕๕๘ มูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ ๒๗,๙๙๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการขยายตัวลดลงเป็นร้อยละ ๒๒.๒๓ ได้แก่ ปลาและของปรุงแต่งจากเนื้อปลา เชื้อเพลิง พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก ยางและของทำด้วยยาง เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ เป็นต้น

๙.๖.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นมีอัตราการนำเข้าลดลง จาก ๔๑,๐๘๓.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๓๑,๒๓๕.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๒ ต่อปี โดยที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่าลดลงจาก ๒๒,๐๓๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และลดลง เป็น ๒๐,๔๑๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการลดลงร้อยละ ๗.๓๒ การนำเข้าที่สำคัญได้แก่ เคมีภัณฑ์ พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า ของทำด้วยเหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์ที่ใช้ตรวจสอบหรือถ่ายรูปหรือทัศนศาสตร์ เป็นต้น

๙.๖.๓ มาตรการที่มีใช้ภาษีของญี่ปุ่น ญี่ปุ่นมีการห้ามการนำเข้าและจำกัดปริมาณการนำเข้าสำหรับสินค้าบางรายการเท่านั้น แต่ก็มีบางรายการที่ต้องมีใบอนุญาต เพื่อความปลอดภัยของชาติ ความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภค โดยมีรายละเอียดในแต่ละมาตรการ ดังนี้

๙.๖.๓.๑ รายการสินค้าที่มีโควตานำเข้า โดยสินค้าในรายการนี้จะนำเข้าได้ก็ต่อเมื่อได้ยื่นขอโควตานำเข้าต่อรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม เช่น รายการสินค้าที่ไม่เปิดเสรี (ปลาที่จับตามแนวชายฝั่งญี่ปุ่น หอยเชลล์ เ็นหอย และหมึกทุกชนิด และพืชและสัตว์ตามสนธิสัญญาอซิงตัน รวมทั้งผลิตภัณฑ์แปรรูป)

๙.๖.๓.๒ รายการสินค้าที่ต้องมีหนังสืออนุญาตนำเข้า หรือรายการสินค้าที่ต้องยื่นยันการนำเข้าล่วงหน้า ซึ่งเป็นไปตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรือการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่ถูกคว่ำบาตรทางการค้า เป็นต้น

๙.๖.๓.๓ มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค ซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น

๑) การเปิดฉลากที่จะต้องมียละเอียดของสินค้าในรายการต่างๆ ตามที่กำหนด สำหรับสินค้าแต่ละรายการ เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องดื่ม ผักสด ผลไม้สด ผลไม้กระป๋อง

อาหารทะเลสดหรือแช่แข็งหรือแปรรูป ข้าว เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

๒) ฉลากอาหารในระดับต่างๆ เช่น Jas Mark สำหรับสินค้าอาหารที่ได้มาตรฐานทั่วไป (คุณภาพ วัตถุประสงค์ ส่วนประกอบ) หรือ Specific JAS Mark สำหรับสินค้าอาหารที่ได้มาตรฐานพิเศษ (แหล่งผลิตและการแปรรูปอาหารที่พิเศษ) Organic JAS Mark สำหรับสินค้าอาหารที่ได้มาตรฐาน Organic (การเพาะปลูกที่ไม่ใช้ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมี)

๓) การติด PSE Mark สำหรับของเล่นที่มีมอเตอร์หรือใช้ไฟฟ้า

๔) สินค้าอุตสาหกรรม สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม จะต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้า โดยจะได้รับใบกำกับและเครื่องหมายรับรองคุณภาพสินค้า เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรม JIS Mark มาตรฐานด้านความปลอดภัย (SG) มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม (ECO) และเครื่องนุ่งห่มที่ใช้สารเคมี ห้ามนำเข้าประเภทต่างๆที่กำหนด

๕) การควบคุมสารเคมีอันตรายสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์ ตู้เย็น และเครื่องซักผ้า

๖) โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยหน่วยงานที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น และต้องมีสำเนาใบรับรองของโรงงานมาพร้อมกับการนำเข้า

๗) สินค้ารถยนต์และส่วนประกอบและอุปกรณ์ต่างๆ จะต้องได้มาตรฐาน UNECE (The United Nation Economic Commission for Europe) หรือ มาตรฐานตามระเบียบ Type Approval Test Procedures (TRIAS) และ Japanese Industrial Standards (JIS)

๙.๖.๓.๔ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ ที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดหลายประการ โดยจะมีการตรวจสอบและให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่หน่วยกักกันการนำเข้า และจากเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สาธารณสุขสำหรับการจัดจำหน่ายสินค้านำเข้า

๑) รายการสินค้าที่ต้องผ่านด่านกักกัน เช่น นม กระจุก ไช้ เนื้อหรือเครื่องในสัตว์ เนื้อของสัตว์ปีก เนื้อกระต่าย หนังสัตว์ ผลไม้ดิบ แช่แข็งหรือตากแห้ง ถั่ว ธัญพืช เครื่องเทศ แต่ก็มีรายการสินค้าที่ได้รับการยกเว้น คือ สินค้าปศุสัตว์บรรจุกระป๋องที่ฆ่าเชื้อด้วยความร้อน

๒) รายการสินค้าที่ห้ามนำเข้า ได้แก่ สินค้าที่มีดินติดตามมาด้วย หรือผลไม้ดิบจากบางพื้นที่

๓) ผลไม้ทำชนิดที่ห้ามนำเข้าจากไทย ยกเว้น ทูเรียน มะพร้าวอ่อน กล้วยดิบ สับปะรด ส่วนของพืชตระกูลแตงและมันเทศที่อยู่ใต้ดิน มะม่วง แก้วมังกร มะละกอ เป็นต้น

๔) ทูเรียน จะต้องมิใช่ใบอนุ ญาตินำเข้าและใบรับรองปลอดศัตรูพืช

๕) มังคุด จะต้องมิใช่ใบอนุ ญาตินำเข้าที่ออกโดย AQIS จะต้องมาจากสวนและโรงงานบรรจุที่ได้ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ผ่านการรมด้วย BM และใบอนุ ญาตินำเข้าและใบรับรองปลอดศัตรูพืช

๖) เมล็ดพืชสำหรับปลูก (แตงโม ข้าวโพด) ที่จะต้องตรวจสอบก่อนการนำเข้า และต้องมีใบรับรองจากกรมวิชาการเกษตร

๗) ผลไม้ที่นำเข้าได้แต่มีเงื่อนไขต้องผ่านการอบน้ำจากโรงงานที่ได้รับ การรับรองจากญี่ปุ่น เช่น มังคุด มะม่วง

๘) รายการสัตว์และผลิตภัณฑ์ที่ห้ามนำเข้าจากไทย เช่น วัว หมู และสัตว์ เท้าก๊ีบ สัตว์ปีก ไข่ หนัง กระดูก ฟางข้าว อ้อย ยกเว้นสัตว์ปีก ไก่ เป็ด เนื้อหมู หนัง เครื่องในแปรรูป ที่มาจากโรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากญี่ปุ่นเท่านั้น

๙) การตรวจสอบสารเคมีมีตกค้างทางการเกษตรสำหรับสินค้าเกษตรและ อาหารประเภทต่างๆ ที่จะต้องอ้างอิงตามค่ามาตรฐานจากญี่ปุ่นเท่านั้น

๑๐) การกำหนดสารอาหารระดับใช้ ๑๒๕ ชนิด ในอาหารทุกชนิด

๑๑) การกำหนดมาตรฐานสินค้า เช่น ผลไม้กระป๋อง ให้มีคุณภาพในระบบ HACCP อาหารทะเลแปรรูปที่จำเป็นต้องมีใบรับรองสุขอนามัยจากหน่วยงานของรัฐบาลไทยที่ผ่านการ เห็นชอบจากรัฐบาลญี่ปุ่น หรือสินค้าบางรายการที่ญี่ปุ่นอนุญาตให้นำเข้าจากโรงงานของไทยผ่านการ ตรวจสอบแล้วจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมงเท่านั้น

๑๒) ลูกอม ขนมขบเคี้ยว ที่จะต้องมีใบรับรองสุขอนามัยและผลการ ทดสอบ

๑๓) เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม จะต้องไม่มีการนำเข้าสินค้าที่ใช้สารอันตรายตาม ประเภทของสินค้าแต่ละรายการ

๑๔) ยาและเภสัชภัณฑ์/เครื่องสำอาง จะต้องมีการใบรับรองและหรือ ใบอนุญาตการผลิต การนำเข้าและจำหน่ายตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด

๑๕) ของเด็กเล่น จะต้องไม่มีส่วนผสมของโลหะหนัก สารหนู และสารที่ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพเด็ก โดยมีมาตรฐานตามต่างๆ ที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

๙.๗ เกาหลีใต้

ความตกลงการค้าเสรีเขียน-สาธารณรัฐเกาหลี มีผลใช้บังคับไทยเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมานั้น ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๗.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปเกาหลีใต้มีอัตราการส่งออกลดลง จาก ๔,๕๘๘.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และลดลงเป็น ๔,๑๐๔.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นอัตราการส่งออกลดลงตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๕๓ ต่อปี โดยที่ประเทศเกาหลีใต้ส่งออกไป ประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๘,๐๗๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และใน ปี ๒๕๕๘ มูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ ๖,๓๖๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการส่งออกลดลงเป็นร้อยละ ๒๑.๑๘ ได้แก่ ปลาและของปรุงแต่งจากเนื้อปลา เชื้อเพลิง พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก ยางและ ของทำด้วยยาง เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ เป็นต้น

๙.๗.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากเกาหลีใต้มีอัตราการนำเข้าลดลง จาก ๙,๐๖๗.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๗,๐๓๙.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็น

อัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๒๒.๓๗ ต่อปี โดยที่ประเทศเกาหลีได้นำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่าลดลงจาก ๕,๒๓๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และลดลง เป็น ๔,๘๕๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการลดลงร้อยละ ๗.๒๐ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า ทองแดง เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น

๙.๗.๓ มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของเกาหลีใต้

๙.๗.๓.๑ มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค เช่น

- ๑) การปิดฉลากสินค้าตามรายละเอียดและภาษาตามที่กำหนด
- ๒) การปิดฉลากตามมาตรฐานปศุสัตว์ โดยมีรายละเอียดต่างๆ ตามที่กำหนดสำหรับสินค้าเกษตร GMO (ถั่วเหลือง ถั่วถั่ว งา ข้าวโพด มันฝรั่ง) จะต้องขออนุญาตนำเข้า ปิดฉลากและใบรับรองความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมและยื่นเอกสารต่างๆ เป็นจำนวนมาก Nation Agricultural Product Quality Management Service: NAQS
- ๓) สินค้าอินทรีย์หรือสินค้าประมงแช่เย็น แช่แข็ง กระทบหรือแปรรูป จะต้องปิดฉลากและมีรายละเอียดต่างๆ ตามมาตรฐานที่กำหนด
- ๔) สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องผ่านการทดสอบความปลอดภัยและประทับตรา EK Mark ที่ออกโดย Agency for Technology and Standards (ATS) Korea Testing Laboratory (KTL) Korea Electric Institute (KETI) EMC Research Institute (ERI)

๙.๗.๓.๒ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น

- ๑) มันท่ำปะหลังอัดเม็ด ที่สามารถขนถ่ายที่ทำเรือได้ ๒ แห่ง และห้ามการนำเข้าปูนซีเมนต์
- ๒) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการปิดฉลาก Eco Labeling ตามความสมัครใจและมาตรฐานสินค้าต้องเป็นไปตาม KOECO กำหนด

๙.๗.๓.๓ มาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ เช่น

- ๑) สินค้า รายการทุเรียน กลัวยดิบ มะพร้าว มะม่วง ที่จะต้องมาจากแหล่งที่กรมวิชาการเกษตรระบุ ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชจากกรมวิชาการเกษตร โดยเฉพาะมะม่วงต้องได้รับการตรวจสอบตั้งแต่การปลูก ถึงการอบไอน้ำ โดยเจ้าหน้าที่ KFDA ที่จะเดินทางมาตรวจในช่วงเดือน พฤศจิกายนถึงมิถุนายนทุกปี
- ๒) เนื้อวัวและเนื้อหมูแช่แข็ง ที่ต้องผ่านการตรวจสอบ และใช้เอกสารประกอบจำนวนมาก เช่น การตรวจสอบ และรับรองรายงานจากสำนักสุขอนามัยสัตว์ของเกาหลี ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยที่ออกโดยกรมปศุสัตว์ของไทย ต้องแจ้งสำนักงาน NVRAS ก่อนการนำเข้า เมื่อสินค้านำเข้าต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ NVRAS มีเอกสารระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าในประเทศ และผ่านการตรวจกักกันสินค้าปศุสัตว์ ณ ด่านนำเข้า (ตรวจสอบสุขอนามัย ตรวจสอบความถูกต้องของใบรับรอง ตรวจสอบสภาพในตู้คอนเทนเนอร์ ตรวจสอบทางเคมี ตรวจสอบสารตกค้าง)
- ๓) เนื้อไก่ปรุงสุก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก ไช้ และผลิตภัณฑ์จากไข่ ต้องตรวจสอบและรับรองโรงงานจากสำนักสุขอนามัยสัตว์ของเกาหลี ต้องผ่านการฆ่าเชื้อด้วยความร้อน

ต้องแจ้งการนำเข้าต่อ KFDA ที่กำหนดมาตรฐานไว้ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยที่ออกโดยกรมปศุสัตว์
ของไทย

๔) สินค้าประมงแช่แข็ง แช่เย็น กระป๋อง และแปรรูป ต้องผลิตจากโรงงาน
ที่อยู่ในรายชื่อที่กรมประมงได้ตรวจสอบและรับรอง และได้แจ้งต่อ MIFMAF และต้องมีใบรับรอง
สุขอนามัยจากกรมประมงของไทยที่ระบุหมายเลขโรงงาน และต้องผ่านการตรวจสอบการตกค้างโดย
KFDA

๕) น้ำตาลทราย ที่ต้องขออนุญาตนำเข้าและต้องผ่านการตรวจสอบสาร
ปนเปื้อนและตกค้างโดย KFDA

๖) ดอกกล้วยไม้ ต้องผ่านการตรวจสอบโรคและแมลงเพลี้ยอย่างเข้มงวด

๗) พืชสมุนไพรสด ต้องมีใบรับรองการตรวจสอบสารตกค้าง ต้องมี
ใบรับรองสุขอนามัยโรคและแมลงจากกรมวิชาการเกษตรของไทย และจาก KFDA

๘) อาหารทุกชนิด ต้องแจ้งการนำเข้าต่อ KFDA และต้องผ่านการรับรอง
จากหน่วยงานที่กำหนด จึงจะสามารถติดโลโก้ Organic/Bio/Eco ได้

๙) ยาและเภสัชภัณฑ์ ต้องแจ้งการทดสอบโดย KFDA และมีเอกสารรับรอง
การผลิตและจำหน่ายจากไทย

๑๐) วัสดุบรรจุภัณฑ์จากไม้ ที่จะต้องแสดงใบรับรองสุขอนามัยที่ออกโดย
กรมวิชาการเกษตร ณ ด้านตรวจกักกันพืช ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาป้องกันโรคพืชระหว่างประเทศ

๑๑) ลำไยแห้ง ต้องขออนุญาตจากสมาคมเภสัชกรรมเกาหลี เนื่องจากเป็น
สมุนไพร และต้องใช้เป็นส่วนผสมของยาเท่านั้น

๑๒) ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น มันสำปะหลังต้อง
ใช้สำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ สิ่งทอ กาวและเภสัชภัณฑ์เท่านั้น และยางธรรมชาติต้องใช้สำหรับ
อุตสาหกรรมเท่านั้น

๑๓) การกำหนดโควตาข้าวตามระบบ MMA และกำหนดมาตรฐานข้าว
ตามมาตรฐานข้าวสหรัฐ

อย่างไรก็ดีเกาหลีใต้ยังคงมีมาตรการทางภาษีอื่นๆ ที่เรียกว่า ภาษีปรับปรุง
ที่นำมาใช้กับสินค้านำเข้าที่อยู่ในอัตราสูง เช่น ผักและผลไม้กระป๋อง (ร้อยละ ๓๐-๕๐) น้ำตาลทราย
สำเร็จรูป (ร้อยละ ๕๐) ดอกกล้วยไม้ (ร้อยละ ๒๕) กล้วยและทุเรียน (ร้อยละ ๓๐) และยังมีภาษีที่
ปรับปรุงและถูกเรียกเก็บเพิ่มขึ้นมากกว่าภาษีปกติเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ เช่น

๙.๘ นิวซีแลนด์

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑
กรกฎาคม ๒๕๔๘ และความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ มีผลใช้
บังคับกับไทยวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ส่งผลต่อการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดตลาด ดังนี้

๙.๘.๑ ด้านการส่งออก พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปนิวซีแลนด์มีอัตราการส่งออกขยาย
ตัวเพิ่มขึ้น จาก ๑,๑๖๐.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๓๒๓.๒ ล้านดอลลาร์

สหรัฐ ในปี ๒๕๔๘ คิดเป็นอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๓.๙๘ ต่อปี โดยที่ประเทศนิวซีแลนด์ส่งออกไปประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกลดลงจากปี ๒๕๕๖ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ ๕๗๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี ๒๕๕๘ มูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ ๕๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการส่งออกลดลงเป็นร้อยละ ๕.๕๔ โดยมีสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ ของปรุงแต่งจากเนื้อปลา เนื้อเป็ด เครื่องสำอาง พลาสติกและของทำด้วยพลาสติก เหล็กและเหล็กกล้า ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ เป็นต้น

๙.๘.๒ ด้านการนำเข้า พบว่ามูลค่าการนำเข้าของไทยจากเกาหลีใต้มีอัตราการนำเข้าลดลงจาก ๖๑๘.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ เป็น ๕๓๓.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ คิดเป็นอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๓.๙๙ ต่อปี โดยที่ประเทศเกาหลีใต้นำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมีมูลค่าลดลงจาก ๑,๒๙๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๖ และลดลง เป็น ๑,๔๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ มีอัตราการลดลงร้อยละ ๑๑.๙๕ โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นม ของปรุงแต่งจากธัญพืช ไม้และของทำด้วยไม้ เยื่อไม้ กระดาษหรือกระดาษแข็ง ขนแกะ เป็นต้น

๙.๘.๓ มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของนิวซีแลนด์

๙.๘.๓.๑ มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค ของนิวซีแลนด์นั้น มีหลายลักษณะทั้งแบบการบังคับและการสมัครใจเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค ในด้านการลดผลกระทบและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น

๑) สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ต้องผ่านการทดสอบในการใช้งาน เช่น ทดสอบการติดไฟ การป้องกันรังสีเอ็กซ์เรย์ ทดสอบความทนทานต่อการถูกตัดเลื่อย หรือการป้องกันแสงแดด ซึ่งเป็นมาตรฐานของนิวซีแลนด์

๒) ผลิตภัณฑ์กระดาษและเครื่องเขียน เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสารสีเพอร์นิเจอร์ และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยิปซัม เป็นต้น ที่ต้องปิดฉลากสิ่งแวดล้อม และได้รับ Certificate License ด้วย

๙.๘.๓.๒ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ มีสินค้าหลายประการ เช่น

๑) ข้าว ที่จะต้องมีใบรับรองสุขอนามัย หรือถ้าไม่มีใบรับรองก็ต้องถูกตรวจ ณ จุดตรวจขาเข้าและต้องรมยาด้วย

๒) อาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกแล้ว ต้องมีฉลาก และมีกระบวนการที่กำหนดและมีเอกสารต่างๆ เป็นต้นฉบับ

๓) ผลไม้ (ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง สับปะรด มังคุด ขิง) ที่กำหนดให้มีการตรวจสอบเพื่อปลอดจากแมลง ศัตรูพืชและโรคก่อนการส่งออก และต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืช และสินค้าดังกล่าวต้องผ่านตามกระบวนการตามที่กำหนด และ ณ จุดตรวจขาเข้า จะมีการตรวจเอกสารทุกครั้ง (กรณีมะม่วงและสับปะรดมาจากความตกลง ๒ ฝ่าย)

๔) ผลิตภัณฑ์จากพืช ผัก (ข้าวโพด แป้งข้าวโพด แป้งข้าวเจ้า แป้งมันสำปะหลัง สมุนไพรแห้ง เครื่องเทศ น้ำตาล สาคุ เต้าหู้) ก่อนการส่งออกต้องมีใบรับรองสุขอนามัยจาก

กรมวิชาการเกษตร และมีเอกสารแสดงรายละเอียดสินค้า และ ณ จุดตรวจขาเข้า จะต้องมีการตรวจ
ปล่อยสินค้าพร้อมแสดงเอกสารทั้งหมด

๕) บรรจุภัณฑ์ไม่ต้องผ่านกระบวนการตามอนุสัญญาอารักขาพืชระหว่าง
ประเทศ กำหนดและต้องมีใบรับรองสุขอนามัยแสดงรายละเอียดการกำจัดศัตรูพืชจากกรมวิชาการ
เกษตรของไทยด้วย

๙.๙ ข้อเสนอแนะในการเจรจาและแนวทางการเจรจาในอนาคต

๙.๙.๑ ข้อเสนอแนะโดยทั่วไปในการเจรจากับประเทศต่างๆ

ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา กระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทนฝ่ายไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้
เจรจานั้น ได้ดำเนินการในหลายแนวทางอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้การเจรจาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิด
ประโยชน์สูงสุด จึงควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเจรจา ได้แก่

๙.๙.๑.๑ ก่อนถึงขั้นตอนการเจรจา ควรกำหนดให้มีขั้นตอนการประชุมร่วมกับ
สมาคมหรือสถาบันหรือกลุ่มผู้ประกอบการในแต่ละสาขา (ทั้งสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม)
เพื่อตกลงทำความเข้าใจร่วมกันถึงแนวทางการดำเนิน แนวโน้มของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทใน
ภาพรวมในระยะกลางและระยะยาว รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้กันและกัน เพื่อให้ผู้แทนการเจรจา
และผู้ประกอบการมีความเข้าใจด้านการเปิดเสรีการค้าให้ถูกต้องตรงกัน เนื่องจากผลการเปิดการค้า
เสรีในภาพรวมของประเทศนั้น อาจส่งผลดีและผลเสียในแต่ละอุตสาหกรรม ในแต่ละกรอบการ
เจรจา ในระดับต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาผลกระทบและผลดีที่เกิดขึ้นในภาพรวมของทั้งประเทศ
เป็นสำคัญ

๙.๙.๑.๒ การศึกษาเตรียมข้อมูลของประเทศคู่เจรจา การจัดเรียงลำดับความสำคัญ
ตามต้องการหรือการป้องกันของคู่เจรจาเพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการเจรจาแลกเปลี่ยนข้อตกลงในแต่ละ
กรณี รวมถึงการจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ ที่ประเทศคู่เจรจาได้ให้แก่ประเทศ
อื่นๆ ที่อาจจะนำมาเป็นเงื่อนไขในการเจรจาให้ไทยสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ไม่ด้อยไปกว่าประเทศ
อื่นๆ และไม่ทำให้ไทยเสียเปรียบ

๙.๙.๑.๓ การกำหนดคณะผู้แทนผู้ที่มีขีดชอบหรือทำหน้าที่ในการเจรจากับแต่ละ
ประเทศนั้น ควรจะต้องให้มีบุคลากรหลายระดับ และคณะผู้แทนจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้มีความเข้าใจในการเจรจากับคู่เจรจาอย่างถ่องแท้ และควรต้องมีการถ่ายทอดความรู้
ประสบการณ์ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการเจรจาในอนาคตด้วย

๙.๙.๑.๔ การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเจรจาระหว่างประเทศ การคัดเลือกผู้ที่มี
ความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาในการติดต่อสื่อสาร การเจรจา รวมถึงการฝึกอบรมให้ผู้ที่มีอำนาจ
หน้าที่ในการเจรจาเปิดการค้าเสรีกับประเทศใดๆ นั้น จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณีของคู่เจรจาเป็นอย่างดี

๙.๙.๑.๕ การใช้ช่องทางการติดต่ออื่น เช่น ด้านทูตเพื่อโน้มน้าว ทำความเข้าใจผู้ที่มี
อิทธิพลต่อการค้าประเทศนั้นๆ หรือผู้ประกอบการต่างๆ ในประเทศคู่เจรจาให้เห็นถึงโอกาสและ

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยผลักดันให้ประเทศคู่เจรจาสนับสนุนและดำเนินการตามข้อเสนอฝ่ายไทย

๙.๙.๒ การกำหนดกรอบเจรจาการค้า

ทิศทางการเจรจาเปิดการค้าเสรีของไทยในอนาคตนั้น ควรที่จะพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศและสวัสดิการของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งมีประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกำหนดกรอบการเจรจาในอนาคต ดังนี้

๙.๙.๒.๑ การเจรจาเปิดตลาดเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับความตกลงขององค์การการค้าโลกในบทบัญญัติต่างๆ และเปิดตลาดไม่เกินกรอบที่กฎหมายกำหนด และไม่เกินกว่าที่ไทยผูกพันการเปิดตลาดการค้า สินค้า บริการและการลงทุนไว้ในเวทีอาเซียน

๙.๙.๒.๒ การจัดความตกลง FTA ควรทำในกรอบกว้าง (Comprehensive) ครอบคลุมการเปิดเสรีทั้งด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน โดยเฉพาะการเจรจามาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Measure: NTM) ที่มีแนวโน้มที่ประเทศต่างๆ นำมาใช้เพื่อปกป้องผู้ประกอบการในประเทศของตนเองมากขึ้น

๙.๙.๒.๓ การจัดความตกลง FTA ต้องมีความยืดหยุ่น (Flexibility) สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศคู่เจรจาเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย พร้อมกับยึดหลักการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Reciprocity) และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงสถานะของไทยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้มีเวลาในการปรับตัวนานกว่า หรือมีภาระผูกพันน้อยกว่า

๙.๙.๒.๔ การเจรจาต่อรองแลกเปลี่ยนในสินค้า บริการ การเจรจามาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี เช่น มาตรการด้านพิธีการศุลกากร การขอใบอนุญาตต่างๆ มาตรการที่สร้างอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ กำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้า มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม การใช้มาตรการด้านการปกป้องและเยียวยา และมาตรการโควตา เป็นต้น โดยให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ไทยและผู้ประกอบการไทย

๙.๙.๒.๕ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกประเทศหรือกลุ่มประเทศที่จะดำเนินการเจรจาการค้าเสรีด้วย โดยอาศัยหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น

- ประเทศที่มีศักยภาพทางการค้าเป็นสำคัญ หรือมีประสิทธิภาพการผลิตอย่างแท้จริง ที่มีโอกาสในการสร้างการค้า มากกว่าการเบี่ยงเบนทางการค้าที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศ
- ประเทศที่มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศกับไทยในระดับที่เหมาะสม ไม่น้อยจนเกินไปและการค้าระหว่างประเทศนั้นมีผลต่อภาวะเศรษฐกิจของไทยอย่างสำคัญ
- ประเทศที่มีแนวโน้มที่ดี หรือมีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจต่อไทย เช่น BRIC₅ (Brazil, Russia, India, China) ที่คาดว่าจะเปิดตลาดใหม่ที่ทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต หรือสหภาพยุโรป เป็นต้น

๙.๙.๒.๖ กำหนดกรอบการเจรจาให้ผู้ประกอบการไทยมีภูมิคุ้มกัน โดยให้รัฐพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี ด้านการเงิน ด้านการตลาด การให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อการส่งออก กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเครือข่ายอาชีพรากหญ้า

และผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์และการพร้อมรับการเปิดตลาดการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙.๙.๒.๗ ทบทวนกรณีศึกษาที่ไทยได้ดำเนินการเจรจาและหรือเปิดเสรีการค้ากับประเทศใดๆ แล้วแต่ก็ยังมีมูลค่าการค้าระหว่างกันในระดับน้อยมาก ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีการค้า ว่าประเทศจะได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าต่อต้นทุนในการปรับตัวของผู้ประกอบการในประเทศหรือไม่ ทั้งนี้มาตรการความช่วยเหลือต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่รับได้ให้การช่วยเหลือเพื่อลดผลกระทบนั้น ล้วนเป็นต้นเหตุของประเทศที่เกิดขึ้น หรือคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่ไทยได้รับหรือมูลค่าที่ไทยสามารถลดภาษีนำเข้าได้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกประเทศที่ไทยจะดำเนินการเจรจาด้วยในอนาคต หรืออาจจะทบทวนการเจรจาที่ไทยกำลังดำเนินการเจรจากับประเทศใดๆ ในปัจจุบันก็ได้

๙.๙.๒.๘ ควรคำนึงถึงหรือให้น้ำหนักในการเจรจาเปิดการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ใน “แนวตั้ง” มากกว่า “แนวระนาบ” หรือเป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นในภาพรวมของทั้งประเทศจากการเจรจการค้าเสรีกับประเทศที่ได้ลงนามและมีผลบังคับใช้แล้วในด้านต่างๆ รวมถึงการทบทวนสิทธิประโยชน์ที่ไทยได้รับ เงื่อนไขการเจรจาให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศเป็นสิ่งสำคัญ โดยอาจจะเป็นการยืดระยะเวลาการเดินทางเจรจาเปิดการค้าเสรีกับประเทศอื่นๆ ให้มากขึ้นไปอีก ซึ่งในระหว่างนั้นควรติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ อย่างต่อเนื่องอีกกระยะหนึ่ง เนื่องจากสิทธิประโยชน์บางรายการได้เริ่มมีผลบังคับใช้ไม่มากนัก และผู้ประกอบการยังใช้สิทธิประโยชน์ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อีกทั้งในปัจจุบันนี้มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ที่ไทยได้เปิดเสรีการค้าแล้วนั้นคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๕๒ ของการค้าระหว่างประเทศของไทย และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงไทยยังพอที่จะสามารถปรับท่าทีในการเจรจการค้าเสรีกับประเทศอื่นๆ ที่จะมียุทธศาสตร์ผูกพันในอนาคตได้

๙.๙.๒.๙ การเจรจากำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้านั้น ควรกำหนดให้เป็นการเอื้ออำนวยด้านการค้าให้มีความสอดคล้องกันกับประเทศคู่ค้าให้มากที่สุด และควรหลีกเลี่ยงการกำหนดกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่ทำให้ผู้ประกอบการมีภาระต้นทุนสูงขึ้น

๙.๙.๒.๑๐ การกำหนดกระบวนการตรวจสอบสินค้าหรือการออกใบอนุญาตของแต่ละหน่วยงานให้มีความชัดเจนและแน่นอน รวมถึงการประเมินราคาของศุลกากร และการตีความพิกัดภาษี ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อความสะดวกและเป็นธรรมแก่ผู้ส่งออกไทยและยังเป็นการลดอุปสรรคที่มีใช้ภาษีได้

๙.๙.๒.๑๑ ควรกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบของการเปิดเสรีต่ออุตสาหกรรมภายใน เช่น การต่อต้านการทุ่มตลาด มาตรการคุ้มครอง เป็นต้น ซึ่งการกำหนดมาตรการต่างๆ จะต้องนำมาใช้อย่างเหมาะสม เช่น การกำหนดมาตรการป้องกัน (Safeguards) ใช้สำหรับสินค้าหรือบริการที่มีการนำเข้าเพิ่มสูงมากขึ้น โดยมีราคาต่ำกว่าราคาตลาด ซึ่งทำให้เกิดการเบี่ยงเบนราคา ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตสินค้าและการค้าภายในประเทศเป็นอย่างมาก หรือการกำหนดมาตรการอุดหนุน (Subsidies) ใช้สำหรับสินค้านำเข้าที่ต้องการความช่วยเหลือและต้องการระยะเวลาในการปรับตัว แต่ทั้งนี้ระยะเวลาในการปรับตัวนั้นจะต้องกำหนดกรอบระยะเวลาของการผ่อนปรนและ

มาตรการของการอุดหนุนให้ชัดเจน และการยกเว้นการเปิดตลาด (Exemption) จะใช้สำหรับสินค้าบางรายการที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ รวมทั้งกำหนดกลไกการยุติข้อพิพาททางกาค้าอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้การกำหนดมาตรการต่างๆ นั้นเพื่อเป็นการลดผลกระทบและรักษาผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ

๙.๙.๒.๑๒ การกำหนดระยะเวลาการบดอัดตราภาษีนำเข้าที่จะเริ่มบังคับใช้ เพื่อให้ผู้ประกอบการในสาขานั้นๆ ได้มีระยะเวลาในการปรับตัว ซึ่งหากผู้ประกอบการไทยมีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศคู่เจรจาได้ ก็อาจกำหนดระยะเวลาไม่นานมากนัก แต่หากผู้ประกอบการไทยไม่มีศักยภาพในการแข่งขัน แต่เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทยและเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อื่นๆ ก็อาจจะยืดระยะเวลาการบังคับใช้การลดอัตราภาษีออกไปอีก

๙.๑๐ ข้อเสนอแนะและมาตรการรองรับผลกระทบ

ประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงจากแนวทางของการเจรจาการค้าเสรีได้อีกต่อไป เนื่องจากกระแสการเปิดเสรีการค้าระหว่างกันของประเทศต่างๆ นั้นมีแนวโน้มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายเสรีทั้งเงินทุน แรงงาน สินค้า บริการ และเทคโนโลยี การค้ามีแนวโน้มขยายตัวและมุ่งเปิดเสรีมากขึ้น มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับทวิภาคทั่วไป มาตรการที่มีใช้ภายในจะถูกลำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้ามากขึ้น เช่น มาตรการสุขอนามัย (SPS) และมาตรการ AD/CVD/SG เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการต่างๆ ของไทยก็เช่นเดียวกันที่จะต้องได้รับผลกระทบจากการมาตรการดังกล่าวที่เป็นมาจากการเปิดเสรีการค้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นทั้งภาคเอกชนและหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐก็จำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือแก่เอกชนในรูปแบบต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการ ในแต่ละรายสินค้า ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง และในทางปฏิบัติแล้วหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องก็ได้ดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งสามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๙.๑๐.๑ มาตรการรองรับผลกระทบของผู้ประกอบการภาคเอกชน

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงแนวทางในภาพรวมของภาคการผลิตสินค้า ภาคการบริการและการลงทุนของภาคเอกชน ว่ามีแนวทางในการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ หรือเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ปัญหาและอุปสรรคของการค้าสินค้า (ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๑ เดือน - ๑๒ เดือน) และระยะยาว (ใช้ระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๑ ปี) เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับผู้ประกอบการเอกชนของไทย ได้ดังนี้

๙.๑๐.๑.๑ มาตรการรองรับผลกระทบของผู้ประกอบการเอกชนระยะสั้น

๑) การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการในลักษณะเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เป็นลักษณะเครือข่ายและพันธมิตรทางธุรกิจให้มีความเหนียวแน่น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน สร้างอำนาจการต่อรองให้มากขึ้น

๒) การค้นคว้าหาความรู้ แบ่งปันข้อมูลจากผู้ประกอบการอื่นๆ ติดตามข่าวสาร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในตลาดของตนเองหรือจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้

ได้รับประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจมากที่สุด พร้อมทั้งการศึกษา วิเคราะห์แนวทางการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๓) การเตรียมความพร้อมของธุรกิจให้มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วทั้งในเชิงรับและเชิงรุก เช่น การหาแนวทางในการดำเนินการตามมาตรการที่มีใช้ภายในระยะเวลาที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนด การเตรียมความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มจะสำคัญและมีบทบาทต่อการค้ามากขึ้น การศึกษาแนวทางการกระจายความเสี่ยงด้านการค้า การศึกษาแนวทางการลดต้นทุนหรือการนำโลจิสติกส์เข้ามาใช้เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เป็นต้น

๔) การเสนอและเตรียมข้อมูลให้ภาครัฐจัดแบ่งกลุ่มหรือการกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำของผู้ประกอบการในด้านต่างๆ ทั้งการค้าสินค้า การบริการและการลงทุน เพื่อเป็นการคัดกรองผู้ที่มีความรู้ มีศักยภาพและความสามารถที่เหมาะสมเข้ามาดำเนินธุรกิจให้มีความเป็นมืออาชีพในระดับสากล

๙.๑๐.๑.๒ มาตรการรองรับผลกระทบของผู้ประกอบการเอกชนระยะยาว

๑) เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งสามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น

๒) การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการผลิต การบริหารจัดการ การจัดซื้อ กาส่งมอบสินค้า และการกระจายสินค้า ตลอดจนส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศ

๓) การสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับความสามารถในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการวิจัยพัฒนา การใช้เทคโนโลยีที่ดีมาช่วยยกระดับมาตรฐานการผลิต นำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้นำเข้า

๔) การปรับโครงสร้างการดำเนินงานด้านธุรกิจ การปรับปรุง ขอบเขตอำนาจหน้าที่ โครงสร้างการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวมากขึ้น

๕) ผู้ประกอบการภาคเอกชนต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพการแข่งขัน โดยการแสวงหาโอกาสหรือแนวทางการเข้าร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการในประเทศต่างๆ ทั้งในด้านการค้าสินค้า การบริการและการลงทุนหรือทำนองตรงข้ามที่เชิญชวนผู้ประกอบการมาร่วมลงทุนในไทย ในลักษณะการหาเครือข่ายพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจ เพื่อลดอุปสรรคของผู้ประกอบการไทยในการส่งออก และช่วยสร้างโอกาสในการขยายตลาดการส่งออกในต่างประเทศ และเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสินค้าและบริการของไทยที่มีศักยภาพ

๖) ผู้ประกอบการไทยควรดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งแนวโน้มในอนาคตมาตรการทั้ง ๒ ส่วนดังกล่าวนี้ จะเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการค้า การบริการและการลงทุนมากขึ้น หากผู้ประกอบการไทยมีความพร้อมมากกว่า ก็อาจจะสามารถนำมาเป็นกลไกเพื่อสร้างความได้เปรียบให้แก่ผู้ประกอบการไทยในเวทีการค้าโลกได้

๙.๑๐.๑.๓ มาตรการรองรับผลกระทบของรัฐ

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานต่างๆ จากภาครัฐของไทยเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีการค้า โดยใช้มาตรการต่างๆตามความเหมาะสม ที่จะสามารถแบ่งมาตรการได้เป็น ๒ ระยะ คือ ระยะสั้น (ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๑ เดือน - ๑๒ เดือน) และระยะยาว (ใช้ระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๑ ปี) ดังนี้

๙.๑๐.๑.๔ มาตรการรองรับผลกระทบของรัฐระยะสั้น

๑) หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ในแต่ละประเทศ ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม บริการและการลงทุนประเภทต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทยแล้ว ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์จึงควรปรับปรุงวิธีการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวนี้ให้เป็นหมวดหมู่และให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว อีกทั้งควรเพิ่มการวิจัยตลาดเชิงลึก การพัฒนาของสินค้าหรือบริการประเภทต่างๆ ด้วยและต้องกำหนดช่องทางหรือแนวทางในการเผยแพร่ข้อมูล ต่อผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้ทราบโดยเร็ว

๒) Marketing Intelligence แม้ว่าหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ของไทยในจีนได้รวบรวมข้อมูลการค้า การลงทุนต่างๆ ไว้แล้ว แต่ที่ผู้ประกอบการยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้อย่างสะดวกและยากแก่การค้นหา

๓) การจัดงาน Business Matching หรืองานแสดงสินค้า (Exhibition) เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยและต่างประเทศได้มีโอกาสได้พบปะกัน เพื่อสร้างโอกาสในการเริ่มหรือขยายธุรกิจในสาขาต่างๆ ที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน โดยการวางแผนและเตรียมการจัดงานในประเทศต่างๆ เช่น งานแสดงสินค้า เสื้อผ้า สิ่งทอ งานแสดงสินค้าพลาสติก งานแสดงสินค้าอาหาร และผลิตภัณฑ์ งานแสดงสินค้าเซรามิก งานแสดงสินค้าเครื่องไฟฟ้า หรืองานแสดงสินค้าเครื่องจักรกล เป็นต้น

๔) ภาครัฐ (กระทรวงแรงงานหรือกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ควรให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้า เช่น

- การว่างงาน โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือในด้านการฝึกอบรม สร้างอาชีพอื่นๆ ตามความเหมาะสมหรือความถนัด โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือในด้านกรฝึกอบรม สร้างอาชีพอื่นๆ ตามความเหมาะสมหรือความถนัด โดยให้เงินสนับสนุนเพิ่มเติมผ่านกองทุนสงเคราะห์การว่างงาน กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันพัฒนาฝีมืออาชีพ สถาบันอื่นๆ ที่เปิดสอนอบรมหลักสูตรระยะสั้น

- การสนับสนุนช่วยเหลือให้ทำงานในสาขาอาชีพอื่น เช่น ภาคบริการ หรือภาคเกษตรกรรม หรือภาคอุตสาหกรรม หรือดำเนินธุรกิจประเภท SMEs เป็นต้น

๕) การเจรจาการค้าระหว่างประเทศควรทบทวนการเจรจากับแต่ละประเทศเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช การตรวจสอบสินค้า การขอใบอนุญาต การปรับปรุงระบบและลดขั้นตอนพิธีการทางศุลกากร การตีความพิกัดศุลกากร กฎถิ่นกำเนิดสินค้า การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าธรรมเนียม เป็นต้น เพื่อให้จีนปรับปรุง

กฎ ระเบียบภายในประเทศให้มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ภาคเอกชน หรือการเจรจาในระดับแต่ละมณฑลเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด หรือหากมีความจำเป็นเฉพาะในแต่ละมณฑลก็ควรกำหนดมาตรฐานหรือขั้นตอนต่างๆ ให้ชัดเจนและแน่นอน เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการ

๖) ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (เช่น ด้านตรวจพืช องค์การอาหารและยา การอารักขาแห่งประเทศไทยหรือกรมการขนส่งทางบก) ควรมีการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดหรือการเก็บค่าธรรมเนียม การขอใบอนุญาตต่างๆ หรือการใช้มาตรการต่างๆ เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เพื่อใช้เป็นมาตรการตอบโต้กีดกันการค้าของประเทศต่างๆ เนื่องจากแต่ละประเทศแม้ว่าจะลดอัตราภาษีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีมาตรการที่มีใช้ภาษี มาเพื่อปกป้องสินค้าของตนเองจากสินค้าของคู่แข่งจากต่างประเทศ

๗) การจัดเวทีให้นักลงทุนหรือผู้ประกอบการและผู้แทนภาครัฐมีโอกาสพบปะสังสรรค์กันในวาระต่างๆ ที่ไม่เป็นทางการ (เช่น การกำหนดพบปะหารือหรือทานอาหารร่วมกันกับผู้ประกอบการสาขาต่างๆ เป็นประจำหมุนเวียนกันไปตามความเหมาะสม) เพื่อเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นที่หลากหลายมุมมอง หรือการสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้ผู้แทนภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการเจรจาจะมีโอกาสได้รับข้อมูลเชิงลึกโดยตรงที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการเจรจาในอนาคต

๘) แม้ว่ากระทรวงพาณิชย์ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การสิทธิประโยชน์จากการค้าเสรีให้ผู้ประกอบการมาอย่างต่อเนื่อง แต่จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ประกอบการยังไม่มี ความเข้าใจและยังไม่ทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ เท่าที่ควร ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์จึงควรดำเนินการ ดังนี้

๘.๑ การจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจเคลื่อนที่เร็ว ที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในด้านการใช้สิทธิประโยชน์ในสาขาต่างๆ เข้าไปบรรยายอบรม ตอบข้อซักถามในพื้นที่ผู้ประกอบการโดยตรง หรือการติดต่อผ่านสมาคมหรือกลุ่มผู้ประกอบการนั้นๆ

๘.๒ การเปิดหลักสูตรการอบรมระยะสั้น ๑-๒ วัน สำหรับผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม ทั้งสินค้า บริการและการลงทุนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ โดยหมุนเวียนกันไปตามความต้องการ แต่ทั้งนี้จะต้องประชาสัมพันธ์โครงการนี้ให้แก่ผู้ประกอบการอย่างทั่วถึงเป็นการล่วงหน้า

๘.๓ การให้ความรู้ด้านช่องทางในการกระจายสินค้าในประเทศต่างๆ หรือการเผยแพร่ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการตลาดและความรู้ด้านลูกค้าในแต่ละตลาดเป้าหมาย รวมทั้งการฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในแต่ละประเทศให้มากขึ้นและติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ

๘.๔ เพิ่มจำนวนบุคลากรและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้สิทธิภายใต้ความตกลงการค้าเสรีรอบต่างๆ ที่มีผลบังคับใช้ เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกได้อย่างทั่วถึง

๙) นำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้งานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้นำเข้า เพื่อให้สินค้านี้มีคุณภาพและช่วยลดต้นทุนการผลิต

๑๐) การออกมาตรการทางภาษีและมาตรการทางการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ เช่น การขอความร่วมมือสถาบันการเงิน หรือการที่ภาครัฐ (โดยกระทรวงพาณิชย์) จัดสรรเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยพิเศษ ให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการ มีสภาพคล่อง หรือเพื่อใช้ในการขยายความสามารถการผลิตหรือความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกอบการหรืออุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเช่นนี้

๑๑) กระทรวงพาณิชย์ควรขยายระยะเวลาการให้บริการสายด่วนทางโทรศัพท์ เพื่อให้บริการคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการในด้านการใช้สิทธิประโยชน์หรือการประกอบการเพื่อการส่งออก

๙.๑๐.๑.๕ มาตรการรองรับผลกระทบของรัฐบาลระยะยาว

๑) การส่งเสริมการส่งออกเป็นแกนนำให้ผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและบริการในไทยและต่างประเทศ ซึ่งได้มีการจัดเป็นประจำอยู่แล้ว และควรดำเนินการในลักษณะนี้ต่อไปยังประเทศที่มีศักยภาพอื่นๆ ด้วย และจากการสัมภาษณ์ ทราบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการได้รับความช่วยเหลือในลักษณะนี้มาก ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์จึงควรให้การสนับสนุน ช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มีโอกาสหรือได้รับสิทธิในการเข้าร่วมแสดงสินค้าในงานต่างๆ โดยควรจัดสรรโควตาให้เหมาะสมหรือเปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการขนาดกลางมากขึ้น

๒) การกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือโดยการแก้ไขในระดับโครงสร้างนโยบายเพื่อให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ เช่น การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับปรุงพัฒนาพันธ์พืช ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและสาขาบริการที่ไทยมีศักยภาพ เป็นต้น

๓) การจัดตั้งกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือและปรับตัวแก่ผู้ประกอบการต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปิดการค้าเสรี ที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือ/เยียวยา กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบหรือคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า โดยในปัจจุบันนี้ มีหน่วยงานภาครัฐรับผิดชอบและดำเนินการอยู่แล้ว

๓.๑ กระทรวงพาณิชย์ รับผิดชอบ โครงการให้ความช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า (กองทุน FTA)

๓.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (กองทุนปรับโครงสร้าง)

๓.๓ กระทรวงอุตสาหกรรมยังได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตผลของภาคอุตสาหกรรม

ถึงแม้ว่าจากการสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ประกอบการบางส่วน ไม่ต้องการความช่วยเหลือในลักษณะนี้ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากการให้ความช่วยเหลือผ่านกองทุนฯ ยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ดังนั้นภาครัฐอาจจะพิจารณาปรับเปลี่ยนเงื่อนไขของการได้รับความช่วยเหลือให้มีความเหมาะสม ยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการทุกภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบอย่างทั่วถึง

๔) การตั้งคณะทำงานเพื่อติดตาม ประเมิน ตรวจสอบ ประสิทธิภาพของ การให้ความช่วยเหลือจากกองทุนฯ หลังจากการรับความช่วยเหลือไปแล้ว ว่าประสบความสำเร็จ หรือไม่ เพียงใด เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือจากกองทุนอย่างเหมาะสมต่อไป

๕) ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (องค์การอาหารและยาหรือสำนักมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) ควรกำหนดมาตรฐานสินค้าทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่จำเป็น เพื่อ ปกป้องผู้ผลิตและผู้บริโภคภายในประเทศ ทั้งนี้จะต้องพิจารณาไม่ให้เกิดกระทบต่อการผลิตและการ ส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการไทยด้วย

รวมถึงสถาบันหรือสมาคมในแต่ละสาขาของภาคการค้าบริการและการ ลงทุน (ด้านการท่องเที่ยว ด้านการขนส่ง ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร และด้านการศึกษา) ควร กำหนดมาตรฐานหรือคุณสมบัติขั้นต่ำของบุคลากรที่จะเข้ามาประกอบการ เพื่อเป็นกลไกที่ใช้คัดกรอง บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาประกอบการอย่างแท้จริง

๖) การปรับปรุงกฎ ระเบียบภายในประเทศให้มีความสะดวก รวดเร็วมาก ขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ภาคเอกชน เช่น ปรับปรุงระบบและลดขั้นตอนพิธีการ ทางศุลกากร และปรับลดกฎ ระเบียบ ขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ เป็นต้น

๗) รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายให้มีความชัดเจน ดำเนินการอย่างจริงจัง และต้องมีความต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอ โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการใน ระดับกระทรวงจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่ละโครงการเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้ อย่างเป็นรูปธรรมและกำหนดกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อไป รวมถึงการจัดสรร งบประมาณที่เพียงพอสำหรับการลงทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และให้ภาครัฐและเอกชน สามารถ “ก้าวเด่น” ไปพร้อมๆ กันได้ เช่น

๑) กระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับกระทรวงพลังงานกำหนด นโยบายรถยนต์ประหยัดพลังงานของอุตสาหกรรมรถยนต์ (Eco Car) เพื่อประโยชน์สำหรับ อุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมรถยนต์

๒) กระทรวงเกษตรฯ กำหนดนโยบายก้าวสู่ครัวโลก หรือนโยบาย เป็นศูนย์กลางอาหารโลก เพื่อให้ผู้ประกอบการเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมอาหารสามารถดำเนิน กลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกันได้

๓) กระทรวงการท่องเที่ยวฯ กำหนดนโยบายกรุงเทพ ศูนย์กลาง แพชั่น เพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอ

รัฐบาลควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งปรับปรุง ภาพลักษณ์ที่ดีในด้านการค้า บริการ การลงทุน และต้องเร่งสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุน สร้าง บรรยากาศทางการเมืองให้มีเสถียรภาพเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบการในไทยมากขึ้น

๘) กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงแรงงานและกระทรวง อุตสาหกรรมควรร่วมกันเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร แรงงานให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะในสาขาที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้มี ความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานนี้

จำต้องที่จะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ให้มีการถ่ายทอดและสั่งสมประสบการณ์ในระดับต่างๆ เพื่อให้มีความเข้าใจในรูปแบบ ทิศทางการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงในสาขาอาชีพอื่นๆ เช่น

๑) การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมแรงงานมีฝีมือในสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเพื่อเป็นการรองรับการค้าและบริการในด้านการศึกษาเช่นกัน

๒) การศึกษาด้านภาษา วัฒนธรรม ด้านพฤติกรรม การตลาด เพื่อประโยชน์ในด้านการค้าบริการและการลงทุน

๓) การวางแผน เตรียมความพร้อมของบุคลากรทั้งในระดับแรงงาน และระดับบริหารในสาขาต่างๆ

๔) ส่งเสริมให้ทำการวิจัย พัฒนาในตลาดต่างประเทศที่มีศักยภาพรวมถึง การสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในด้านสิทธิประโยชน์ โอกาสทางการค้า การลงทุนหรือการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ แสวงหาโอกาส ลู่ทางที่ดีและเหมาะสมในการเข้าไปเริ่มหรือขยายการค้าในต่างประเทศ รวมถึงการหาสาเหตุที่มีการนำเข้าสินค้าจากไทยลดลง แล้วมาเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการไทย เพื่อจะได้ปรับตัวได้อย่างทันทั่วถึง ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ในทางปฏิบัตินั้น ยังเป็นลักษณะต่างคนต่างทำเฉพาะในส่วนของตนเอง และกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ขาดการรวบรวม ประสานให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจในภาพรวมได้อย่างชัดเจน เพื่อจะได้นำไปต่อยอดทางธุรกิจได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์ควรกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (กรมศุลกากร, กระทรวงเกษตรฯ, กระทรวงอุตสาหกรรม) ทั้งนี้หน่วยงานดังกล่าวจะต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นอย่างใกล้ชิด เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ และต้องปรับปรุงวิธีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๑๐) การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการด้านต่างๆ ของไทย ที่เกี่ยวข้องกับ การค้า การลงทุนของไทย โดยกระทรวงพาณิชย์จะต้องกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง ข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการจัดรูปแบบหมวดหมู่ หรือการค้นหา ให้มีความสะดวกและรวดเร็วในการใช้งาน เช่น การรวบรวมหรือลงทะเบียนรายชื่อผู้ประกอบการใน สาขาต่างๆ เพื่อนำมาจัดกลุ่มประเภทสินค้าหรือบริการ การจัดเรียงสถานที่ประกอบการ จัดเรียงตาม ประเทศคู่ค้า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการติดต่อ แวะสถานงาน หรืออาจจะใช้เป็นช่องทางในการแจ้งข้อมูล ประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ผู้ประกอบการให้ทราบได้อีกทางหนึ่ง

๑๑) สนับสนุนการศึกษาหรือการวิจัยเพื่อสืบค้นข้อมูลทั้งจาก ผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศถึงความต้องการหรือแนวโน้ม ทิศทางการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในแต่ละสาขาเป็นประจำ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและบริการ เพื่อที่จะให้ทราบข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ กำหนดทิศทางการพัฒนาให้แก่ผู้ประกอบการไทยให้ สามารถผลิตสินค้าและบริการ ได้โดยตรงตามความต้องการของตลาดโลกได้เป็นอย่างดี อันเป็นการ สร้างจุดแข็งให้แก่ผู้ประกอบการไทย

๑๒) กระทรวงคมนาคมควรพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าในรูปแบบต่างๆ (ทางถนน ทางน้ำ ทางราง) ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

๑๓) การกำหนดกลยุทธ์ให้ไทยเป็นศูนย์กลางประชาคมอาเซียน ที่สามารถเคลื่อนย้ายวัตถุดิบหรือสินค้าภายในกลุ่มอาเซียน และสามารถดำเนินธุรกิจ ผลิตสินค้า และให้บริการได้โดยเสรี ซึ่งไทยต้องแข่งชิงความได้เปรียบโดยการเตรียมพร้อมและแสวงหาโอกาสให้เร็วที่สุด โดยให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการ เพื่อรองรับและสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ที่เกื้อหนุนต่อการตัดสินใจเลือกไทยเป็น “ฐานการผลิต” ที่เหมาะสมที่สุด “ในอาเซียน” เช่น

- การปรับปรุง ขอบเขต อำนาจหน้าที่ โครงสร้างการดำเนินงานของรัฐบาล เพื่อช่วยให้เอกชนสามารถจัดตั้งและดำเนินธุรกิจได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

- การขยายเวลาการยกเว้นระดับภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือภาษีนำเข้าวัตถุดิบหรือการนำเข้าอุปกรณ์เครื่องจักร หากใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต หรือใช้เงินลงทุนมากกว่าที่กำหนด หรือการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

- การจำกัดการถ่ายโอนรายได้ออกนอกประเทศ เพื่อใช้ลงทุนเพิ่มเติม

- การปรับปรุงสัดส่วนจำนวนบุคลากรในระดับบริหารชาวไทยต่อต่างชาติ

- การให้สิทธิประโยชน์เพิ่ม ในกรณีที่มีนักลงทุนต่างชาติร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการไทยหรือการส่งออกมีประวัติดีและมีมูลค่าสูง

- การปรับปรุงโครงสร้างภาษีอุตสาหกรรมต้นน้ำให้ต่ำกว่าอุตสาหกรรมปลายน้ำ เพื่อส่งเสริมการลงทุนที่เกี่ยวข้องและเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมให้ เป็นคลัสเตอร์

๙.๑๑ บทสรุป

ในบทนี้ได้กล่าวถึงสถานะการค้าของไทย โดยการเปรียบเทียบมูลค่าการค้าในช่วงก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ ซึ่งพบว่าภายหลังจากการเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ แล้วนั้น ไทยจะมีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นกับทุกประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศออสเตรเลีย จีน อินเดีย เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ แม้ว่าในบางประเทศจะมีมูลค่าการค้าไม่สูงมากนัก แต่ก็ถือได้ว่าการค้าของไทยกับประเทศที่ได้เปิดเสรีการค้าไปแล้วนั้นมีการขยายตัวมากกว่าการค้ากับประเทศที่ไม่ได้เปิดเสรีการค้า ยกเว้นเพียงญี่ปุ่นประเทศเดียว ที่แม้มูลค่าการค้าจะยังคงเพิ่มขึ้น แต่มีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ลดลง

การที่ไทยได้เปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ แล้วเป็นผลให้ลดอัตราภาษีลง แต่ในทางปฏิบัติแล้วแต่ละประเทศนั้นยังคงนำเอามาตรการต่างๆ ที่มีโทษเข้ามาใช้อยู่ในหลายลักษณะ เช่น มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ สินค้าที่มีโควตานำเข้า มาตรการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการปกป้องผู้ประกอบการในประเทศของตนเอง ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการของไทยก็ยังคงได้รับผลกระทบ และเป็นอุปสรรคต่อการค้าของไทย รวมไปถึงการ

แข่งขันด้านการส่งออกกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะจากกลุ่มอาเซียนที่จะได้รับสิทธิประโยชน์เดียวกัน หรือใกล้เคียงกันด้วย ดังนั้นกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จึงควรนำข้อมูลการค้าที่ไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีในแต่ละประเทศมาเป็นหัวข้อในการเจรจาทบทวนกับประเทศนั้นๆ ในโอกาสต่อไป

นอกจากนี้ได้กำหนดกรอบการเจรจาโดยให้สอดคล้องกับกับความตกลงขององค์การการค้าโลกและเปิดตลาดไม่เกินรอบที่กฎหมายกำหนด และควรทำในกรอบกว้าง (Comprehensive) ครอบคลุมการเปิดเสรีทั้งด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน โดยเฉพาะการเจรจามาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี และควรให้น้ำหนักในการทบทวนสิทธิประโยชน์ที่ไทยได้รับ เงื่อนไขการเจรจา และการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการในสาขาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มากกว่าการเพิ่มจำนวนประเทศที่ไทยจะเจรจาเปิดการค้าเสรีเพิ่มเติม

คณะที่ปรึกษาฯ ได้เสนอแนะมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งแก่ภาคเอกชนและภาครัฐ ในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้ดำรงอยู่ในตลาดโลกต่อไป และการเสนอมาตรการลดผลกระทบ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการหรืออุตสาหกรรมที่พอจะสามารถแข่งขันได้หรือไม่สามารถแข่งขันได้ ให้มีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์

“สรุปรายงานผลการวิเคราะห์และประเมินผลประโยชน์และผลกระทบที่ไทยได้รับจากการ จัดทำ FTA ไทย EFTA”. ปีที่สี่ปี 2558

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์ “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-นิวซีแลนด์”. ปีที่สี่ปี 2558

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์ “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-อินเดีย”. ปีที่สี่ปี 2558

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์ “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น”. 2558
ปีที่สี่ปี 2558

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์ “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-นิวซีแลนด์”. 2558

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2553).*ความตกลงการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น*. วันที่ ดัชนีข้อมูล 1 ธันวาคม ปีที่สี่ปี 2558, เข้าถึงได้จาก

http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Portals/0FACTBOOK_japan.pdf

กระทรวงต่างประเทศ “ข้อมูลเศรษฐกิจการค้าและมาตรการทางการค้าขอประเทศจีน”. 2557

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557).*ความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย*. วันที่ ดัชนีข้อมูล 1 ธันวาคม ปีที่สี่ปี 2558, เข้าถึงได้

จาก

http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Portals/0FACTBOOK_india.pdf

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557).*ความตกลงการค้าเสรีไทย-เปรู*. วันที่ 1 ธันวาคม ปีที่สี่ปี 2558, เข้าถึงได้

จาก

http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Portals/0FACTBOOK_Peru.pdf

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557).*ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย*. วันที่ 1 ธันวาคม ปีที่สี่ปี 2558, เข้าถึงได้

จาก

http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Portals/0FACTBOOK_Australia.pdf

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557). *เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน*. วันที่ค้นข้อมูล 1 ธันวาคม ปีที่สืบค้น 2558, เข้าถึงได้จาก

http://www.thaifta.com/trade/public/factbook_cn.pdf

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557). *โครงการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบต่อประเทศไทยจากการทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศญี่ปุ่น*. ข้อมูลประเทศต่างๆ. วันที่ค้นข้อมูล 15 มกราคม ปีที่สืบค้น 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กระทรวงการต่างประเทศ.(2558). *ข้อมูลประเทศต่างๆ*. วันที่ค้นข้อมูล 25 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.mfa.go.th/web/478.php>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558). *โครงการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบ ต่อประเทศไทยจากการทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดียและไทย-อินเดีย*. วันที่ค้นข้อมูล 25 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558). *โครงการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบ ต่อประเทศไทยจากการทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์*. วันที่ค้นข้อมูล 25 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2558). รายงานการศึกษานับสมบูรณ์ (Final Report) *โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบต่อประเทศไทยจากความตกลงการค้าบริการและการลงทุนในกรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย*. วันที่ค้นข้อมูล ค้นข้อมูล

25 มกราคม 2559.เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.

(2558). *Australia-Thailand Free Trade Agreement Joint Scoping Study*. วันที่ค้นข้อมูล 10 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558). *โครงการศึกษาผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย โดยคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มิถุนายน 2547*. วันที่ค้นข้อมูล 10 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2548). *FTA รายประเทศ*. วันที่ค้นข้อมูล

ค้นข้อมูล 10 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/FYAbyCounty/tabid/53/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558). *สถานการเจรจาล่าสุด*. วันที่ค้นข้อมูล

ค้นข้อมูล 10 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.

(2558). *ยุทธศาสตร์เขตการค้าเสรี*. วันที่ค้น ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/FYAbyCounty/tabid/53/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558). *ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทย กับ ASEAN-Australia-New Zealand*. วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทยกับ ASEAN-India.*วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทยกับ ASEAN-Japan.*วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทย กับ Australia.*วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทย กับ China.*วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรีของไทย กับ India.*วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 1 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรี*

ของไทย กับ Japan. วันที่ค้นข้อมูล ข้อมูล 12 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรี*

ของไทย กับ New Zealand. วันที่ค้นข้อมูล 12 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2559).*ความคืบหน้าเขตการค้าเสรี*

ของไทย กับ Peru. วันที่ค้นข้อมูล 12 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/thaifta/Home/NegoLastStatus/tabid/117/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2557).*เขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน (ASEAN – China Free Trade Agreement).* วันที่ค้นข้อมูล 12 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/di/4/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).*ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี*

อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia- New Zealand Free Trade Area: AANAFTA). วันที่สืบค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/di/32/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์.(2558).ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี

ของไทยกับ ASEAN-India. วันที่สืบค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/di/32/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.(2558).เขตการค้าเสรีอาเซียน – สาธารณรัฐเกาหลี(ASEAN – Korea Free Trade Agreement) วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/id/37/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.(2557).เขตการค้าเสรีอาเซียน – สาธารณรัฐเกาหลี(ASEAN – Korea Free Trade Agreement) วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/id/37/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ .(2557).ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP). วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/id/37/mid/480/usemastercontainer/true/default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.(2558).ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทาง เศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ไทย-เปรู. วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559,, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTAbyCountry/tabid/53/Ctl/detail/id/26/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.(2559).ความตกลง
หุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด

ไทย-ญี่ปุ่น(Japan-Thailand Economic Partnership
Agreement: JTEPA)วันที่ค้นข้อมูล 20 มีนาคม 2559,เข้า
ถึงได้จาก

[http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/
FTABycountry/tabid/53/Ctl/detail/id/25/mid/
480/usemas tercontainer/true/Default.aspx](http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTABycountry/tabid/53/Ctl/detail/id/25/mid/480/usemas%20tercontainer/true/Default.aspx)

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.(2553).เขตการค้า
เสรี ไทย- อินเดีย(India- Thailand Free Trade
Area :ITFTA)วันที่ค้นข้อมูล 20 กันยายน 2553,เข้าถึงได้จาก

[http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/
FTABycountry/tabid/53/Ctl/detail/id/23/mid/
480/usemas tercontainer/true/Default.aspx](http://www.thaifta.com/ThaiFTA/Home/FTABycountry/tabid/53/Ctl/detail/id/23/mid/480/usemas%20tercontainer/true/Default.aspx)

ความตกลงเขตการค้าอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี,กรมเจรจาการค้า
ระหว่างประเทศ กระทรวง พาณิชย์
ณัฐวุฒิ ลักษณาปัญญากุล (2549) จุดอ่อนและความน่าเชื่อถือของแบบ
จำลองการเปิดเสรีทางการค้า.

งานวิจัยย่อยตามโครงการ FTA digest ลำดับที่ 5,สถาบันวิจัย
เพื่อการพัฒนาประเทศไทย กรุงเทพฯ

รังสรรค์ ณะพรพันธ์ (2549), ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย :
รายงานและบทวิเคราะห์ โครงการ WTO Watch (จับกระแสดังกล่าว
การค้าโลก), กรุงเทพฯ, ประสิทธิ์ เอกบุตร (2544) กฎหมายระหว่าง
ประเทศ : สนธิสัญญา เล่ม 1, สำนักพิมพ์วิญญูชน, กรุงเทพฯ

สนเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะฯ (2549) ประสบการณ์ของการเปิด
เสรีทางการค้าในต่างประเทศ :

รายงานศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ : รายงานศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์.
โครงการการมีส่วนร่วม ของ ประชาชนและกลไกในการลดผลกระทบด้าน
ลบจากการทำความตกลงการค้าเสรี, มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา
ประเทศไทย, กรุงเทพฯ อักษรศรี พานิชสาสน์ (2549)

การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของ
จีน : ความเป็นไปได้ โอกาส อุปสรรค, วิทยานิพนธ์ (ปร.ด)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ

สรุปสาระสำคัญของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น, กรม
เจรจาการค้าระหว่าง ประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สรุปสาระสำคัญของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-อินเดีย, กรม
เจรจาการค้าระหว่าง ประเทศ กระทรวงพาณิชย์สรุปสาระความตกลง
เพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน- ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์, กรมเจรจา
การค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, โครงการศึกษาผลกระทบจากการทำ FTA
สำหรับภาคเกษตรกรรม. วันที่ค้นข้อมูล 20 กันยายน 2553,
เข้าถึงได้จาก [http://www.journal.eco.ku.ac.th/journal.php?
lang=thai&form\[module\]=&form\[submodul
e\]=&page=18](http://www.journal.eco.ku.ac.th/journal.php?lang=thai&form[module]=&form[submodule]=&page=18)

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

Al Abed ,Ibrahim, Paula Vine,and Peter
Hellyer,editors

“United Arab Emirates Yearbook” Trident
Press, London. 2005

Al Omari,Khalid “Property Ownership Law Boosts
Abu Dhabi Investment Climate, Economy
Today” issue 14-19. 2005

Ali ayer, Xinshen Dia and Erinc Yeldan (2000) An
Intertemporal, Multi-region General Equilibrium
APEC Electronic Individual Action Plan (e-IAP), “IAP
Study Report Chile 2004”. 2004,
<http://www.apec-iap.org/>

Arab News (2005), “Saudi-Thai ties getting
stronger, 27 May”

[http://www.arabnews.com/?
page=1&season=0&articcle=64447&d=27&m
=5&y=2005](http://www.arabnews.com/?page=1&season=0&articcle=64447&d=27&m=5&y=2005)

Australia-Thailand Free Trade Agreement (2004)
Australia-Thailand Free Trade Agreement,
Canberra.

Baicker, Katherine and M. Marit Rehavi. (2004) Policy Watch: Trade Adjustment Assistance, Journal of Bangkok Post (2002), "Saudi-Thai ties with Riyadh urged to boost job market", 31 January.

www.thailabour.org/news/0202131SaudiArabiaJobs.html

Bhagwati, J (1993) Regionalism and Multilateralism: An overview, in J. De Melo and A. Panagariya

Bilaterals.org (2005), "Free trade agreement between EU and GCC imminent".

http://www.bilaterals.org/article.php3?id_article=3154

Choi Taewook. (2004) Promoting a Northeast Asia Economic Integration Policy, Korea Focus, May-April, 2004, vol. 12, on 2.

Dunkley, G. (2004) Free Trade; Myth, Reality and Alternatives. Bangkok: White Lotus Co., Ltd.

Economic Perspectives, vol. 18, on 2, pp. 239-255. (eds). New Dimensions in Regional Integration, Center for Economic Policy Research, Cambridge University Press, Cambridge.

Francois, J.F. and Roland-Holst, D.W. (1996) Trade Policy, Scale Economic, and Imperfect Competition in Applied Models.

Jeffrey A. Frankel. (1997) Regional Trading Blocs: in the world economic system, institute for Mark Bacchetta and Marion Jansen (2003) Adjusting to Trade Liberalization: The Role of Policy, Institutions and WTO Disciplines, WTO Publications, France.

Neil, V. (1990) The Economics of Trade Protection, Cambridge University Press, Cambridge.
Reduction Partnership between the World Bank and TDRI, October, Standard and Poor's (2006)

<http://www2.standarandnpoors.com/servlet/stattekkite?pagename=sp/Page/FixedIncomeMainPg&r=1&1=EN&b=2>

Thai Customs Department (2005), "Import-export Control", www.dti.gov.za

Tourism Authority of Thailand (2006), "Tourism statistics"

http://www2.tat.or.th/stat/wed/static_indx.php

Transparency International (2005), "Corruption Index 2005".

http://www.transparency.org/policy_and_research/surveys_indices/cpi/2005

United Nations Development Programme (2006), "HDR-Statistics-Get data".

<http://hdr.undp.org/statistics/data/>

<http://Minerals.usgs.gov/minerals/pubs/country/>

**แบบสอบถามสำหรับผู้นำเข้า-ส่งออกของไทย
การศึกษา ผลของการเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงการค้า
เสรีต่างๆ ของไทย**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

1.1 ชื่อ

กิจการ.....
.....

1.2 จำนวนพนักงาน ต่ำกว่า 50 คน 51-200 คน 201-500 คน มากกว่า 500 คน

1.3 ประเภทกิจการของท่าน

ส่งออก (ไปประเทศ.....) นำเข้า (จากประเทศ.....)

ตัวกลางทางการค้า/โลจิสติกส์ (ให้กับประเทศ.....) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

1.4 สินค้าที่ประเภทกิจการของท่านผลิต/จำหน่าย (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

สินค้าเกษตร

ยางพาราและผลิตภัณฑ์ มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ข้าว

สินค้าประมง ผลไม้ อื่น ๆ (โปรด

ระบุ).....

สินค้าอุตสาหกรรม

เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรและชิ้นส่วน

เครื่องคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน

เหล็กและผลิตภัณฑ์ ยานยนต์และชิ้นส่วน เคมีภัณฑ์

พลาสติกและผลิตภัณฑ์ สิ่งทอ/เครื่องนุ่งห่ม วัสดุ

ก่อสร้าง

อัญมณี/เครื่องประดับ เครื่องเขียน/ของเด็กเล่น อื่น ๆ

(โปรดระบุ).....

1.5 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

1.6 กิจการของท่านมีการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี ในการส่งออก/นำเข้าหรือไม่ (การใช้

สิทธิประโยชน์จะต้องใช้ใบรับรองถิ่นกำเนิดจากกรมการค้าต่างประเทศ
อาทิ FORM D และ FORM E
เป็นต้น)

มีการใช้สิทธิประโยชน์ ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์

1.7 หากกิจกรรมของท่านมีการค้าขายกับประเทศคู่ภาคี แต่ไม่มีการใช้สิทธิ
ประโยชน์ เหตุผลของท่านคือ

ไม่ทราบข้อมูลของการใช้สิทธิประโยชน์ สินค้าไม่ได้ถิ่นกำเนิด
สินค้า

ซื้อขายผ่านบริษัทซึ่งอยู่ในประเทศที่สาม อื่น ๆ (โปรด
ระบุ).....

ส่วนที่2 อุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ท่านเลือก (อาจจะมากกว่า
หนึ่งข้อ)

2.1 บริษัทของท่านได้รับผลกระทบจาก FTA ไทยกับประเทศ/ภูมิภาคใด
(โปรดเรียงลำดับจากมากไปหา

น้อย โดยใส่หมายเลข 1 หากท่านทำธุรกรรมภายใต้ข้อตกลงฯ และใส่
หมายเลข 2 3 4 5 ในลำดับ
รองลงมา)

FTA อาเซียน FTA อาเซียน-จีน FTA ไทย-อินเดีย

FTA ไทย-ออสเตรเลีย

FTA ไทย-เปรู FTA อาเซียน-เกาหลี FTA อาเซียน-
อินเดีย FTA ไทย-นิวซีแลนด์

FTA ไทย-ญี่ปุ่น FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น FTA อาเซียน-
ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

FTA อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ไม่ทราบ

2.2 กรณีที่ท่านพบอุปสรรคด้านภาษีและค่าธรรมเนียมนั้น อุปสรรคใดที่มี
ความสำคัญมากที่สุด (เรียงลำดับ

จากมากไปหาน้อย โดยใส่หมายเลข 1 หากเป็นอุปสรรคสำคัญมากที่สุด
และใส่หมายเลข 2 3 4 5 ใน
อุปสรรคที่สำคัญรองลงมา)

ภาษีนำเข้าสูง การถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อนำเข้า
ภาษีสรรพสามิต

ค่าธรรมเนียมการขอใบอนุญาต การเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่มีใบเสร็จ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.3 กรณีที่ท่านพบอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีนั้น อุปสรรคใดที่มีความสำคัญมากที่สุด (โปรดเรียงลำดับจากมากไป

หาน้อย โดยหมายเลข 1 เป็นอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุด)

การตีความพิกัดภาษี กฎถิ่นกำเนิดสินค้า การประเมินราคาศุลกากร

ข้อกำหนดมาตรฐานสินค้า/มาตรการสุขอนามัย ความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

กฎระเบียบการขอใบอนุญาตนำเข้า/ใบอนุญาตส่งออก

กฎระเบียบของรัฐบาลแต่ละท้องที่/มณฑลแตกต่างกัน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.4 ประเด็นอื่น ๆ ที่ท่านคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อการค้าของกิจการของท่านในการทำการค้ากับต่างประเทศ

ประเด็นที่เกิดขึ้นจากมาตรการของภาครัฐ

อาเซียน.....

จีน.....

อินเดีย.....

ออสเตรเลีย.....

นิวซีแลนด์.....

เปรู.....

เกาหลีใต้.....

ญี่ปุ่น.....

.....
อื่น ๆ (โปรด
ระบุ).....

ประเด็นที่เกิดขึ้นจากมาตรการ/วิธีปฏิบัติของภาคเอกชน

อาเซียน.....

จีน.....

อินเดีย.....

ออสเตรเลีย.....

นิวซีแลนด์.....

เปรู.....

เกาหลีใต้.....

ญี่ปุ่น.....

.....
อื่น ๆ (โปรด
ระบุ).....

ส่วนที่ 3 การใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความตกลง ฯ FTA ต่าง ๆ

3.1 กิจการของท่านมีการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ในการส่งออกไปประเทศ

...../นำเข้าจากประเทศ.....หรือไม่ (การใช้สิทธิ
ประโยชน์จะต้องใช้ใบรับรองถิ่นกำเนิด

FORM.....)

มีการใช้สิทธิประโยชน์ ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์

3.2 หากกิจการของท่านมีการค้าขายกับประเทศคู่ค้า แต่ไม่มีการใช้สิทธิประโยชน์ เหตุผลของท่านคือ

ไม่ทราบข้อมูลการขอใช้สิทธิประโยชน์ สินค้าไม่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้า

ซื้อขายผ่านบริษัทซึ่งอยู่ในประเทศที่สาม อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 4 การประเมินผลกระทบและข้อเสนอแนะ

4.1 ท่านคิดว่าภายหลังจากที่ไทยได้ทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ กิจการของท่านได้รับ

ผลกระทบอย่างไร

ได้รับผลกระทบด้านบวกและลบพอ ๆ กัน

ได้รับผลกระทบเชิงบวก (เช่น ส่งออกไปตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ มาใช้ในไทยได้ถูกต้อง)

ได้รับผลกระทบเชิงลบ (เช่น สินค้าต่างประเทศเข้ามาตีตลาดในไทย)

ไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.2 ในอนาคต หากไทยต้องการจะทบทวนการเปิดตลาดภายใต้ FTA นั้น ท่านจะแสดงการสนับสนุนหรือไม่

สนับสนุน

ไม่สนับสนุน

ไม่แสดง

ความคิดเห็น

ในกรณีที่ท่านสนับสนุน/ไม่สนับสนุนขอให้ระบุว่า FTA กับประเทศใด

FTA อาเซียน FTA อาเซียน-จีน FTA ไทย-อินเดีย

FTA ไทย-ออสเตรเลีย

FTA ไทย-เปรู FTA อาเซียน-เกาหลี FTA อาเซียน-อินเดีย

FTA ไทย-นิวซีแลนด์

FTA ไทย-ญี่ปุ่น FTA อาเซียน-ญี่ปุ่น FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

FTA อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.3 ในกรณีที่ท่านสนับสนุนให้ทบทุนการเปิดตลาดในข้อ 3.2 นั้น ท่านจะเสนอให้รัฐบาลทบทุนเรื่องใด

การเรียกเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม กฎระเบียบที่มีใช้ภาษี/ค่าธรรมเนียม (โปรดระบุ).....

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.4 ในกรณีที่ท่านเห็นว่ารัฐบาลควรจัดให้มีมาตรการใดเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ FTA ในการส่งออก

สินค้า ท่านเห็นว่ามาตรการใดที่มีความสำคัญมากที่สุด (โปรดเรียงลำดับจากมาตรการที่สำคัญจากมาก

ไปหาน้อย โดยหมายเลข 1 เป็นมาตรการที่สำคัญที่สุด)

การส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในไทยและต่างประเทศ

การให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่อง FTA แก่ผู้ประกอบการแต่ละคน

การใช้มาตรการทางภาษีและการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

การวิจัยตลาดและบริการที่ปรึกษาเพื่อกระตุ้นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ

การส่งเสริมเรื่องการพัฒนาบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงไทยกับต่างประเทศ

อื่น ๆ (โปรด

ระบุ).....
.....

4.5 ในกรณีที่ท่านเห็นว่าควรมีมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบทางลบจาก FTA ท่านเห็นว่ารัฐบาลควรจัดให้

มีมาตรการใดเพื่อรองรับผลกระทบหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก FTA (โปรดเรียงลำดับจาก

มาตรการที่สำคัญมากไปหาน้อย โดยหมายเลข 1 เป็นมาตรการที่สำคัญที่สุด)

การให้ความช่วยเหลือด้านการวิจัยและพัฒนา และคำปรึกษาเพื่อปรับตัว

- การเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น
- การให้การสนับสนุนทางการเงิน (เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ) แก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ
- การจัดมาตรการรณรงค์ใช้สินค้าไทย อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****ขอบคุณท่านมากที่กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามนี้*****